1806

RAMIREZ
IN
CODICEM

103

2-B-5

BIBLIOTECA
DEL
Rey N. Señor.

VII A 2

103

PARIS CHEZ LES ASSOCIÉ 1838

2-B-5

Cuenca 336

(19)

Ms

1.806

N.º 336.

D

et Pri-

Cathedræ

Moderatoris: In Supremis Ca-

stilæ Cameræ, Sanctæque Inquisitio-

nis Tribunalibus Consiliarii.

Commentarios

in quatuor Libros

Decretorum Iust.

D. Ægidii Ramirez de Arellano, et Haro ordinis Divi Jacobi equitis, ac D. de Poveda in inclyta Salmanticensi Academia Collegii Maioris Conchensis Alumni, et Primariæ Juris Cęssarei Cathedræ Moderatoris: In Supremis Castellæ, Cameræ, Sanctæque Inquisitionis Tribunalibus Consilliarii.

Commentaria

In quasdam Leges Codicis Imperatoris Justiniani.

De la Lib.ª del Coll.º maior de Cuenca

Index titulorum et legum, quę in hoc opere examinantur.

Folios.

De edendo.

Rubrica huius tituli..... 1.
Lex ipse 1. eiusdem tituli..... 1. b.
Lex is 2 eiusdem tituli..... 9.
Lex edita 3. eiusdem tituli..... 15. b.
Lex qui accusare 4. eiusdem tituli.... 30.
Lex non est novum 5. et lex iustum 6. eius. ti. 35. b.
Lex procuratur 7. eiusd. tituli..... 36.
Authentica si quis in aliquo eiusd. tit... 37.
Lex et quę 8 eiusd. tit..... 38.

De in jus vocando.

Titulus x in jus vocando exornatur..... 38. b.

De pactis.

Rubrica huius tituli..... 41.
Lex conditionis 1. eiusdem tituli..... 45.
Lex post rendition em 2. eiusd. tituli..... 53.
Lex sexbus 3. eiusd. eiusd. tituli..... 58
Lex postquam 4 eiusdem tituli..... 59. b.
Lex excusioni 5. eiusd. tituli..... 61.
Lex pacta 6. eiusdem tituli..... 64.

Lex Devitori 7. eiusdem tituli ..... 68.
Lex si Pascenda 8 eiusd. tit. 72
Lex. cum posteaquam 9. eiusd. tit. 74
Lex Legem 10 eiusd. tituli ..... 74=B
Lex. ex conventione 11. eiusd. tit. 79-
Lex pacta 12. eiusd. tituli ..... 81.
Lex imbene. 13. eiusd. tituli ..... 82-B.
Lex si pacto 14. eiusd. tituli ..... 91.
Lex. pactum 15. eiusd. tit. ..... 96.
Lex cum proponas 16. eiusd. tituli ..... 98. B.
Lex. pactum quod 17. eiusd. tituli ..... 99. B.
Lex si Creditores 18. eiusd. tituli ..... 100- B.
Lex licet 19. eiusdem tituli ..... 103- B.
Lex traditionibus 20. eiusd. tit. ..... 106.
Lex cum proponas 21. eiusd. tit. ..... 106- B.
Lex pactum Curatoris 22. eiusd. tit. ..... 107.
Lex filius 23. eiusdem. tituli ..... 107.
Lex. si actionem 24. eiusd. tituli 107
Lex Devitorum 25. ejusd. tituli 108
Lex pacto. 26. ejusd. tituli ..... 108 B.
Lex petens. 27. ejusd. tituli ..... 108=B.
Lex si certis 28. ejusdem tituli ..... 108=B.
Lex siquis 29. ejusdem tituli 112
Lex de quest. 30 ejusd. tituli 114

De rebus creditis, et jure jurando.

Lex. Juris Jurandi 2. de rebus credit. et Jur. Juran.. 117.

De prędijs et alijs rebus Minorum.

Lex ob oes. 12. de Prędijs et alijs rebus minorum.. 136

De bonis quę liberis.

Rubrica tituli de bonis quę liberis..... 145
Lex cum veneranda 1. de bonis quę liberis.. 147
Lex. Constitutinis 2. eius dem. tituli..... 162
Lex. quod Scitis 3. ejusd. tit..... 176- B-
Lex Nonsine 5. ejusd. tituli..... 203- B-
Lex. cum oportet. 6. ejusd. tituli..... 207- B
Autentica excipitur ejusd. tituli..... 216
Autentica, item. eiusdem tituli..... 221
Autentica idem est, cum suis §§. eiusd. tit.. 222- B.
Lex cum multa 7. eiusd. tituli..... 241.
Lex cum non 8. eiusdem. tituli..... 250-

De Donationibus, quę sub modo.

Rubrica tituli de donationibus quę sub modo. 259.
Lex si doceas 1. ejusdem. tituli..... 285
Lex si rerum 2. ejusdem tituli..... 301- B
Lex quoties 3 eiusdem tituli..... 303.
Lex perfecta 4. ejusdem. tituli..... 314
Lex Siquid 5. ejusdem tituli..... 329-

Ad tt. C. de ædendo.

Commentarii perq. utiles, dictante Egidio Ramirez de Arellano de Figueroa. Anno 1577. Salmanticæ in Rubricam.

Circa huius ff.i continuationem egregie laborant DD. tam hic, quam in Rubricis ff. eodem quorum labor inanis est, et eorum observationes parum tutæ, uti contendit nouissime Raynal. Corsus. lib. 1. indaga. c. 2. Sciere autem debes, ædere nihil aliud est, quam copiam adversario facere actionis, Codicis, Rationum vel instrumentorum ex L. 1. in pr.o verbo ædere, et L. Siquis ex argentarijs. C. §. Si initium vbo. ædere ff. eod. tradunt Briso. et Hottom. de verbis juris xbo ædere latius, quam alibi Petr. Reb. in L. boves ex pagina 551. de V. S. = Æditio autem duplex est, actionum una, instrumentorum altera; de illa agitur in L. ædita in hoc titulo. et in L. 1. in pr.o eod. De secunda vero in toto hoc titulo dicitur. Instrumentorum autem app.e intelligi uolo, sive Rationes, sive acta judiciaria, et omnia ea, quæ Causam instruunt, ut Scripturæ publicæ authoritate confectæ

ædere quid sit.

ex L. 1. de fide instrumentorum, et ex L. 1. ubi Bar. nottat. C. de jureiur. propter Casum. praeter allios docent, hic Curt. n. 29. Bolog. 39. Caballinus lib. 5. ad egitianas constitu. C. 5. in gl. xbo instrumenttorum; latius et melius Reb. in L. notionem. 99. §. instrumenttorum de V. S. utriusque editionis eadem, et suma equitas est, ex d. L. 1. b. equissimum hoc titulo ubi autem Reus actione edita instructus veniat, seipsum defensurus, aut ostentis instrumentis videat, satius ne sit liti cedere, quam conttendere; quam equitatem expendit Menoch. lib. 2. de arbitra. centu. 2. Casu 175. ex n. 5. et de illa instrumenttorum editione latissime est agendum ttoto hoc titulo.

Editio, quibus fiat modis

In actionis autem editione observabis eam quinque fieri modis, uti dicemus ad L. edita. hoc titulo, et interin observat Rebar. C. 4. pro tribu. quarum quator deprehenduntur ex d. L. 1. (verb. cum quoque in cuius interpretatione) in prop. quintus vero ex habeonis sententia Relatus est ab Ulp. in d. L. 1. verbo cum quoque in cuius interpretatione torquentur D. D. ubi Aa. xbo ad album. legendum putat ad alium. cum non intelligat J. C. seniam, quamvis eam lectionem vetustiores nonulli admitant, sed vulgatam lectionem, et sic litteram.

.1. d. hoc tt.

Ad. l. Primam.

Ad album Restituit Ang. Policia. C. 8. 2. miscell.

eiusdem lib. ubi Campsores coguntur libros Ratio-
num habere, edere; ergo adversario compellen-
tur ex s. dictis, nam et alijs nihil refert Ration-
es conficere.

Nemo cogitur edere privatas Rationes.

Tandem ex s. dictis relinquitur, et ex x. nostro
privatas Rationes non cogendum quem edere, et
Ratio videtur desumi ex l. nimis grave C. de test-
ibus, et qui nemo tenetur patrimonij sui secreta
alijs communicare, ex l. 2. c. qn. et quib. quarta
pars debea. lib. 10.. Nec obstat l. si post deposita
C. de assessorib. ubi utilitatis publicae Ratio, habetur
ut hic intelligit Butigell. n. 21. nec te turbet. l. 48.
l. Creditor si. de actis emp. quibus consonat. l. 17.
titulo 2. p. 3. nam illud fit ex natura contractus,
item et non fit editio ad venditoris incomodum:

l. si post deposita C. de Assessorib.

minus oberit l. ult. de bon. auth. iudi. possid. nam
procedit aperte, ubi justa subest Causa, quo casu
id admitendum esse probat, et x. hic et cum hoc
in Reo procedat, non sic in actore, qui potest cogi
Rationes edere ex l. non est novum, et l. fi. ubi dice-
mus in eod: Nec te moveat l. 3. §. interdum

l. Vlti. D. de bonis auth. Iudi. possid. de hac dixi ti latius ad l. deffension. C. de jure fisci.

ad exhiben. E. n. non de Rationum editione

sed potius de Carttarum dominio ubi rationes
eran scriptæ, agebat ex l. in rem. de reivendi.
§. quod in mec. §. litteræ. inst. de rer. divis.
et ita meum tex. intelligit Bar. hic receptus. 1. et 2.
lectu. sm Bolog. n. 13. et in rubr. s. hoc tit. n. 1.

L. 3. §. interdum D. ad exhivendum

In hac autem nostra l. agitur de editione; nec rep-
ugnat verbum exhibere, nam ut ex hoc x. et l. 2.
in eod. aparet, eandem habet significationem in
hoc tit. et ita promiscue rationes edi, et exhiberi
docet Cuja. lib. 10. obser. c. 14. iuxta fi. [illud vero ex
hoc tx. colligunt hic Bar. et D.D. idem Bar. ubi Jas

Liber rationum qui fidem faciat

et Ripa in l. admonendi de jureiu. librum ration-
um fidem facere, et frustra tan anxie disputare
tur, sint ne rationes edendæ, si eis editis, et libris ex-
hibitis nulla induceret probatio: videamus ergo
quanta sit eorum fides; in qua disputatione
illud debes perpetuo observare quemcumque

Qui liber administrator tenetur conficere codicem rationum.

administratorem rerum alienarum rationes
redere debere, et Codicem conficere, ut in tutore
probat, l. 1. §. Titio. de tute. et ratio. cui adde Bae-
cam. in lib. de decima tuto. præstan. c. 2. ex n.
131. et Bornin. in lib. de tutore et Curatore ex

et contendunt Corr. lib. 4. miscell. C. 6. et alij statim re-
ferendi, et probant omnes Codices, qui vulgo circumfer-
untur; sed cum ita etiam legat Aluat. lib. 2. dispu. C.
fi. opinatur, tum legendum esse adversaria sua, non
vero adversarium suum. adversariaque esse, tabulas
tumultuarie conscriptas memorie gratia, nec dissi-
miles eis quas Ulp. epistografa vocarit in l. 4. sm tab.
quam dictionem Acc. 6. perperam explicavit cum tum
signet Cartam a tergo scriptam, ut greca expositio sua
det, et ostendit Hermolaus in Castiga. Plinij. et preter
Alciat. ubi S. Alex. ab Alex. lib. 2. dierum genera. C. 30.
Cuia. lib. 8. observa. C. 18. Baldus. et Mising. in. §. nihil
autem inst. de testam. sm que in d. verbo cum quoque J. C.
probat eum dici edere, qui coram Reo rationes tumul-
tuarie confectas producit ad album, hoc est, saca en lim-
pio. Repetit idem Alc. lib. 8. parerg. C. 7. et conatur de-
fendere Rober. lib. 3. sent. C. 13. Att hec interpretatio
parum est tuta, et receptam lectionem imutat, et preterea
preter J. C. mentem interpretaremur, cum agere de ra-
tionum editione in eo loco in quo agitur de editione
actionum, vel evidentissime ex ejus verbis patet. Unde
verosimilius est J. Cm docere eum quoque edere, qui
adversario suo producto ad album, ubi erant apud
prettorem actionum formule constitute digito demos-
trat, qua actione usurus sit, vel dicendo, quo educto

adversaria, que dicantur.

Vera interpretatio. l. 1. d. edendo

uti velit itta Duar. Lib. 1. dispu. c. 13. quo non relatto idem agnoscit Horos. C. et eleganter Rebar. lib. pro tribu. C. 4. et secure ubesenb. in pandectis lib. 2. tt. 13. de ęd-end. n. 9. quę interpretatio sine scrupulo procedit, si Cuia. credimus lib. 8. observa. c. 18. qui ex basilicis docet legendum, et demostret ex quo ędicto acturus sit. illud tun rectissime videtur observasse forcatu. in cupidine juris c. 17. aut legendum producit adversarium, aut denique idem esse, et itta illum tx. intteligendum sm. l. siquis ex argenttariis C. in pr. hoc tt. ff. quę sunt memoranda ad interpręttationem d. §. eum quoque a nemine itta observatta, si tun advertas hujusmodi actionum ęditioni locus iam non esse postquam actionum formulę a Constit.e fuerunt sublattę in titulo. C. de formis. subla. cui adde Bello. lib. 4. suscepta. C. 1. 2. et 3. et dicemus ad l. ędita. in hoc titulo.

Ad l. 1. C. res suas.

Ergo de editione rationum agit hęc constitutio, ut observant Lagno. n. 38. Butige. et Bolog. n. 16. hic et in l. fi. in pr. j. eod. ut sic videas variasse Acc.

et errasse Barr. Paul. et Jac. dum secure accipiunt de instrumentorum editione, de qua agit l. qui accusare, ubi dicemus in hoc titulo, quamvis non negaverint utriusque editionis eandem esse naturam, et ex una ad alteram rectissime colligi argumentum. Quae autem rationes dñr explicat l. Siquis 6. §. rationum hoc titulo atque ex hoc tex. iam vides rationes suas adversario edere neminem nisi ex iusta causa cogendum sed cogunt vehementer in contrarium l. ait praetor. et l. quedam §. numularius. l. argentarius. 10. ff. eod. sed debes observare, quod cum sub titulo de edendo Praetor duo edicta proposuerit, unum quo jubentur actiones, et litis instrumenta edere; alterum quo argentarij, et numularij rationes edere et exhivere coguntur, hoc non in alijs personis, quam in eis admittitur, in eisque propter oficium eorum et ministerium, quod in conficiendis aliorum rationibus, peccuniis fenarandis, et rerum pennalium attractionibus versabatur, et hac ratione ad eorum fidem sepissime recurritur ex d. §. numularius, et qui rationibus conficiebant non tam sui quam aliorum gratia ex d. l. ait. Praetor

Rationes, quae dicantur

Numularij

Rebad. lib. 1.° Var. c. 15. Forner. lib. 3. Sellectio. c. 8

et ideo ad alias privatas rationes edictum non porrigitur ex d. l. argentarius et ita debent intelligi Bar. et alij hic, dum ratione oficii id fieri docent, cum quibus Bolog. hic n. 16. et in d. l. fi. in. et post Alciat. n. 14. eleganter explicat Cujac. lib. 1. observ. c. 14. Menoch. lib. 2. de arbi. casu. 91. ergo cum hic hęc adversaria non essent argentaria quod ejus servi repugnabat ex l. feminę hoc titulo, et cum hęc rationes sui non alterius gratia erant confectę, non erant edicto comprehendendę=

Argentarij de quibus etiam scribis ad l. si vonij 8. §. in bonis d. de privilegijs creditorum et ad l. ven. c. de conveniend. fisci debitoribus.

Argentariorum autem oficium prętex Cujac. et Alciat. ubi s. et lib. 1. parerg. c. 24. Sigoniorum lib. 2. de antiq. vir. c. 11. et prius Budeus in l. si hoim. §. quoties depositi, ubi cum Campsoribus banqueros, sive cambios argentarios confert, cum quo latte Rebu. in l. boves, vbo non et argentarius de V. S. Corr. in l. 1. §. prętterea, de oficio prefect. urb. unde consequitur hos Campsores rationes ędere cogendos esse, ut cum Bar. in d. §. nummularius. usu, et praxi testatur receptum. Horos. 6. et Soci, hic n. 14. ut sic eleganter intelligas. l. 1. titulo 18. lib. 5. novę compi, et l. 3. titulo 18. lib. 6.

crimen constituit, ut acta edantur, ut hic non vero instrumenta, ut bene quę dr̃ia non probatur, nec discriminis ratio, ut post alios ostendit late Bolog. n. 45. instrumentorum app.e venient acta ex l. 1. de fid. instrumen. Nec ferenda est Bar. interpretatio quamvis cõtra recepta s.m Jac. de Vicomercato n. 49. et Bolog. ubi S. Bello. lib. 2. supputa. C. 12. ut hic tex. in notario, et quocumque alio tertio, illę autem ll. in re accipiantur quę mira divinatio est, et confundit generalem hujus l. decisionem. - - - - - - - -

Acta cur dicantur publica in hoc tex.

Unde in tanta dificultate tu considera tex. hic non esse temere intelligendum de quibuscumque actis sed de publicis ut constat ex tex. bene acta publica; nec credas ideo dici publica, quasi confecta coram Judice, ut sibi falso persuaserunt Acc. et alij, cum ex observatis in principio hujus l. constet acta necesario confici coram Judice, et in hoc sensu omnia acta sunt publica; habita tunc ratione utilitatis, quę precipue alicui obvenit acta dici possunt privata ex tex. sic intelligendo in l. in fraudem. 45. §. ex hiis bonis. de jure fisci.: sumitur ergo hic dictio publica pro eo quod est cõe quasi hic tm agatur de actis quę cõia sunt utriusq.e litigantium, quę sunt edenda non autem si cõia non essent ex l. 2. bene cõium

actorum C. ut litte. penden. ubi conceditur supplicatio quando actorum coium edittio denegatur; non ergo itta si non coium: Sunt igitur alia acta quæ non sunt

Nova. 5. tex. de charat.

communia, quæ edere quis non est cogendus; et pro hac nova traditione expendes tex. in l. ait prætor versiculo æquissimum eod. et magis l. procurator bene quæ tibi communia sunt in hoc titul. et C. 9. perpetuus de fid. instrument. bene quorundam instrumenttorum communium, et induces l. si quæ. 5. famil. erciscum cui convenit l. 7. titulo is. p. 6. ornat tate Tiraq. de nobilita. C. 20. n. 174. unde iam fa-

l. 1. hoc tit. de charat.

cile videbis non urgere l. 1. §. eod. cum de privatis rationibus, non de publicis rationibus agat. Sic etiam intteliges, l. qui accusare in de instrumentis privatis, ut colliges ex tex. bene alienorum instrumentorum Nec aliter intteligi debet. d. l. 2. §. item Divus. si non mature, et cum juditio advertas fisci favore contra regulas juris Civilis. bene statuit reum tenere edere sua instrumentta fisco, sicuti in l. 3. ff. eod. ubi nottavit Horos. et inter alia fisci privilegia, retulit Copinus lib. 3 de domaino. tit. 29. n. 25. et cum hoc caveatur in d. l. 2. §. Divus. inter prætatur id J. C. ex Cæsarum rescripto id toties admittendum, quoties de re numaria, aut jure dominij, vel sili Causa

queritur: non vero si agatur de Causa Capitali qui tunc edere non cogitur Reus; et hæc est sententia d. §. item Divi. unde si aliquod prævilegium sit, necesario accipitur de instrumentis privatis ipsius Rei, nam si essent communia nullum ex juribus S. dictis; ergo cum excipiatur Casus, quando agitur de Causa Capitali, necesario debet intelligi de instrumentis privatis, siquidem exceptio de Regula est, ex l. nam quod liquide. de penu. lega. nam si communia essent, et publica proculdubio admitteretur nostri tex. decisio. [illud denique maxime controvertunt D.D. an d. §. item Divi. de Capitali Causa agens trahendus sit ad quamcumque aliam Causam Criminalem: et debes advertere Capitalem latissime pettere ex Cuia. lib. 6. observa. C. 25. tunc illud dici Crimen Capitale, cuius pœna est mors, aquæ, et ignis interdictio, et quæ in ejus locum successerunt, sed deportatio item et in metallum damnatio ex l. 2. de publi. judi. l. 2. in principio. l. Capitalium. 28. de pœnis. l. 103. l. 3. de verbor. significat. ubi latte Rebuf. et probat. l. edicto. 13. de bono. poss. cui adde Cuia. ad Africa. tit.m 5. et intelliges l. 9. et 10. de jure patrona. quas notat Cona. lib 2. Comen. C. 9. 4. et satis deduces ex l. 4. tit. 31. p. 7.: Dicuntur autem Crimina Capitalia, quæ ejus pœna mutat Caput idest statum illius cui irrogatur

ille §. item Divij à protrahatur ad quamcumque Causam Criminalem.

Capitalis Causa quæ dicatur.

ex principio inst. de Capi. diminu. et l. 1. illo titulo et plures rationes retulerunt Asinis in l. cum in diversis n. 98. de religio. et sumpti. fune. Poletus lib. 4. historiæ fori romani C. 1.: Aliæ autem Causæ quæ ex delicto descendunt, et in quibus legis condemnatio pecuniaria, vel aliqua Corporis coertio irrogatur dantur existimationis, et Criminales ex d. l. 2. de publi. judi. et d. l. Capitalium §. Cætera, et tamen de crimine potest agi, vel Civiliter, ut quis recuperet id quod amisit, vel criminaliter ut puniatur, qui damnum intulit ex l. fi. de furtis, et l. fi. de privatis delict. l. 1. C. quando Civilis actio, nec alius est sensus l. si devi. 37. de judi. ut explicat Anton. Agus. lib. 4. emenda. C. 16. et ad Modestin. pag. 243. melius Cuia. lib. 5. observa. C. 15. qui etiam sunt addendi ad l. qui iactu. ad l. J. devi. et qua autem ratione de crimine dicatur civiliter, vel criminaliter explicat Rober. lib. 4. senten. C. 9: Quibus itta constitutis Bar. hic n. 8. opinatur d. §. item Divis generaliter esse accipiendum de quacumque Causa criminali, et communem sententiam testatur Curti. Juni. n. 17. Bolog. 45. et itta regulam constituit Duñas regula 4. ex l. nimis grave.

C. de testi. et L. qui accusare in hoc titulo, ut loquatur de accusatoribus; item et inducitur L. non putto. 10. de jure fisc.: Cæterum in contrarium videntur urgere tex. hic, et distinctio Capitalium Causarum pro Criminalibus de qua S. et solum inductio illius verbi missi de Capitali Causa et cum sit exceptio debet esse de regula, et quidem criminali, cum Capitalia criminalia esse plane constat quamuis non econverso; neque d. L. nimis graue in fisco debet admitti, sicuti nec d. L. qui accusare, ut plane colligitur ex d. L. 2. §. Diuus de jure fis. et L. 3. hoc titulo, d. L. non puto. quamuis intelligi soleat, quando est dubium, sit ne applicanda fisco pro aliquo delicto respondendum esse contra fiscum, si agat de lucro captando, aut si dubitetur fiscus, habeat aliquod præuilegium, vel ne; ut cum multis resoluit Cova. lib. 1. Var. C. 16. n. 1. et euemada questio. fisca. C. 23. et plures retulit Alfanus collect. 157. tentare tunc posses contra omnes potius; bene probare contrarium docereque Modestinum, non delinquere eum, qui facilitate sua vel simplicitate, cum quæstio esset dubia, contra fiscum respondetur, quasi si non facile, hoc est quadam facilitate, sed potius qua-

Capitalia sunt Criminalia non vero econtra

L. non putto. 10. D. de jure fisci dixisti eum ad l. in bonis §. Republica n. D. de privil. creditor.

dam calidittate contra fiscum respondeat, delinqueat: quam interpretationem verissima, sed lectio illius s. quam bene agnoscitt Alberi. docet ex fide nonullorum codicum legendum esse, non putto facile delinquere; quę lectio in margine frequenter adnotatur quamuis refellat Antt. Agus. lib. 1. emend. C. 3. ut cumque autem sitt, in ea specialitate non uidetur improbanda Alciat. Sententia, in l. non est nobis in eod. ut si agatur criminaliter, ut reus puniat: ut reus puniat: ipsicatur corporaliter non fiat editio, et fisco, si at agatur civiliter, ut aliqua bona deferantur fisco, editio sit facienda ex s. dictis: in quam novam traditionem judicatum refert Bolog. hic n. 47 et satis probat d. §. Diuus. et §. item Diui. et hęc quidem quando fiscus agit, et acta non sunt publica, erunt observanda: Cęterum si privatti contendant, et acta sunt publica, tenebit eos hujus tex. decisio; sin autem non sint publica adhęrebis regulę s. 1. et 4. hoc tit. et d. s. nimis grave. - - - - - - - -

Ad gl. exbo exhiberi versiculo item ex actibus.

Acta uti uni juditij quam uim quam uim habent in alio juditio

Reppetit eandem sententiam Acc. in l. 2. C. quibus res judi. et communem sententiam esse ut acta in uno juditio non afferant plenam probationem in alio

numero 206. et in curattore probant si recte considerer l. adversus. 2. et. l. rationes 14. C. de adminis. tuto. in hospitalarijs et æconomis probat auth. de Sanctiss. episco. §. æconomos autem clem.2 de religio. domi. et in exactoribus tributorum, sive thesaurijs probat. l. aperittores C. de exactori. lib. 10. l. officiales. 5. C. de episco. et Cleri. et in negotiorum gestore, sive procurattore l. 2. (de arbitra. cassu.) digo de nego. gest. editta ex multis casibus, et infinitis prope juribus hanc regulam constituunt eleganter Roland. cons. 40. lib. 1. latissime Menoch. lib. 2. de arbitra. cassu. 209. omnium autem optime Molin. in consuetu. parisi. titulo. 1. §. 6. gl. 6. ex n.º 15. a quo multa habuit Reb. in l. boves §. inter edere de V. S. et de ordine in lib. observando lege Gutierrez 1. p. de juram. Confirma. C. 40. ex n.º 10. quem librum exhibere, et edere tenebitur administrator. ex d. §. officium et l. 6. §. 1. xbo. gra. et si, et l. quedam, 9. hoc titu. l. si cui libertas 49. l. cum servus. 402. de condi. et demons. cui in xbo tolle. adde Alu. lib. 4. de V. S. n.º 4. Menoch. ubi s. n.º 15. et probat. l. si itta. 13. §. qn.

Administratores tenentur edere libros rationum

Etiam si eis fuerit legata liberatio redendarum rationum.

de manumi. testam. adeo ut quamvis testatio, vel alis sit ei prælegata liberatio redendarum rationum nihilominus rationes redere, et edere tenebitur et quæ damna, vel incommoda culpa eius obvenerint, resarcire, et reliqua solvere. ex l. quidam decim. l. cum plures in pr. de administ. tutto. l. non solum §. si hæres. l. Aurelio. 21. §. Caius. et l. Aurelius. 29. §. Mævia. l. fi. §. inter cætera. de libera. legata. tx. ubi notat Bar. in l. dns. Sthco. 23. §. fi. de pecu. legata.: operabitur autem hoc legatum liberationis ne scrupulosa, et nimis anxia fiat inquisitio et calculatio. ex tx. memorando ubi docet Bar. in l. si servus. 22. de lega. 2. quam l. perperam generaliter accepit Menoch. ubi l. n. 34. illiq. autem l. rationem vehementer adjutabis ex bene dictis à Peralt. in l. 1. n. 73. et l. cum quidam. la magna. de lega. 2. et ita cum Bar. in locis dictis et ind. §. Caius. Alex. Cons. 74. lib. 1.° q. 5 nq.m testatur Cova. videndus in hoc artic. lib. 2. variar. C. 14. n. 3. qui debuisset citare Molin. ubi suis n. 520. et Reb. pag. 550. Ruymi. Cons. 54. n. 13. lib. 2. et in tutore liberatus, a rationum datione

L. si servus. 22. de lega. 2. et quem sensum habeat legatum liberationis redendarum rationum

elegantter disputat Menoch. cons. 22. lib. 1. quæ sunt memoranda et in praxi omnino necessaria

Æditio fit præmisso iureiur. adversarij

Æditio autem ista æsiderabatur si prius jusiurandum exigatur a petenti, sn̄ jurandi adversarium grā postulare ex l. Siquis 6. §. exigitur et l. quidam 9. §. numularius hoc titulo et satis probat hoc l. fi. de bon. auto. iudi.: Quod si præcipientte prætore recusset rationes ædere, qui postulatur in id, quod interst. actio competit in d. l. Siquis §. ex hoc autem et l. ubi exigitur. 8. §. is autem et l. argentarius §. cum autem hoc titulo et adversus eum, qui ædere recusat, juratur in litem ex l. penu. de in litem juram. et in tutore probat d. l. 1. §. off.° de tutela et patronibus adjuncta. l. tutor qui repertorium. 8. de adminis. tuto. l. alis. C. de in litem juran. quæ jura quamvis in tutore loquantur ad quemcumque administratorem esse trahenda docentt Bar. et Bal. in d. §. off.° et cum alijs resoluit Molin. ubi s. n.° 30. Menoch. d. lib. 2. casu. 208. n.° 6. et Jas. n.° 29. et cum infinitis resoluit Bursatz. cons. ub. n.° 5. et 7. lib. 1. sicque elegantter intteligas l. 17. tt.° 2.

Declaratio ad l. 17. t.° 2. p. 3.

p. 3. ubi connumerantur plures personæ, quæ ædere tenentur ut si recusent, admitant adversus seipsos jusjurandum in litem: Quod et adversus Mercatores

itta esse admittendum cum multis resoluit Plotus de in littem iuran. §. 47. n. 14. nam et eos libros rationum edere teneri hodie receptum est ut post Bar. n. 15. detiu. et alios hic coem sniam resoluit Bolog. hic n. 62. et 63. idem Bar. et b. Horos. ind. §. numularius et post Plotum ubi s. magis coem agnoscit Greg. in d. L. 17. ex bo asus Compañeros et consuetudine obserbatam testatur Raynal. cons. 347. lib. 2. et cum infinitis Burg. Cons. 39. n. 31. lib. 1. quod accipiendum esse in libris rationalibus, sive ubi rationes conficiuntur, non in illis, quos uocant manuales et memoriæ gra cum Bal. in L. 1. §. rationes hoc titulo et in rub. C. de consti. pecu. et cum multis docet Paz. cons. 13. n. 5. lib. 1. et satis tu posses inducere tex. hic —

Mercatores tenentur edere libros rationum

Quod autem mercatores libros exhibere cogantur non tam jure quam consuetudine inductum est ut multi agnoscunt, nam illæ ll. quæ de argentarijs et numularijs loquuntur, inique ad nostros mercatores trahentur, cum constet ex s. dictis longe aliud fuisse eorum officium et ministerium obidque ad eorum fidem sepissime recurrebatur ex d. §. numularius, et ex L. ait prætor eod. hodie autem ō mercatores posses eleganter considerare L. 19. tit. 18. lib. 5. novæ Compi. dum jubet mercatores libros rationum confi-

Quod magis consuetudine quam jure introductum multi putant

Quæ sit fides librorum rationum privatarum

cere ut veritas possit comparere: libris autem rationum privatis, nec ꝯ scribentem fides adhibebitur si tumultuariæ, et sine ordine rerum capita sint relata ex tex. sic intelligendo. ubi Bar. in l. nuda. 26. de dona. quod si omnia scripta sint recta serie adhuc recurrendum erit ad judicantis arbitrium qui pro sua religione ex variis causis stimavit, quanta fides sit adhibenda ex. l. publia Mœnia. 26. depositi et observat Cova. in practi. C. 22. nº 8. et latte Menoch. d. lib. 2. casu. 93. et ad praxim reduxit Raynal. lib. 2. indaga. C. 27. [illud vero ex hoc tex. sepissime anotatum est a Bar. et alijs tam hic quam in l. admonendi. de iureiu. libros rationum contra scribentem probatᵐ implere: et satis induces d. l. quædam. 9. §. numularius ubi Bar. et Hdros. ff. eod. et coem sntiam testatur. Bursat. ubi s. nº 34. Pro scribente autem nihil probare aijciunt l. instrumᵗᵃ s. l. rationes. C. et l. exemplo. 7. C. de proba. l. fi. C. de conveni. fisc. debito. lib 10. quibus convenit l. ultim. titul. 18. p. 3. et itta docet gl. in d. §. numularius, quam sequuntur Bar. in d. l. admonendi. nº 26. Ripa. 114. et alij latissime Aymon.

l. nuda ratio. D. de donatio.

Libri rationum urgent contra scribentem.

lib. de antiq. temp. §. quarto. limittatur ex n.º 26. Menoch. d. Casu. 93. immo nec qualem qualem prescriptionem inducere. ex dictis juribus conttendit Mol. ad consuetu. parisi. tt.º 1. §. 5. n.º 11. Sed tu posses ꝯ eum et pro multis expendere d. l. instrumentta. 6. sola non suficiunt quando alijs adminiculis adjuncta suficerent, aliquam igitur inferunt probationem. eodem modo induces d. l. rationes. Neque te moueat C. 2. de fide instrum. ubi ita et obseruat. Detij. siquidem loquitur in instrumentis authenticis, quibus authoritas et forma deficit, item hauita ratione authoritatis, et plenissimę probationis; quare si alię adsint conjecturę ex rei personę, et verosimilitudinis qualitate probationem inducet, ut post Bar. Detij et alios in d. locis prosequitur hic latte Bolog. ex n.º 18. Cova. d. C. 22. et illa illa jura cum multis induxit de Petris.+ Cons. 142. n.º 21. lib. 2. quod injudicantis arbitrio positum esse creditum est, cum alias rationes edere probare debeat veras esse ex l. qui sub conditione. 110. de Condi. et demons. quam extollit Mol. in d. consuet. §. 6. gl. 6. n.º 21. et sm. d. l. Publia. §. textatores. et l. scimus C. de iur. delibe. §. in computatione: nisi rationum capita ita coęheant ut separari nequeant, nam eo casu postulas librum edi, aut debet totum aprobare, aut reprobare, sicq.e fiet, ut tam pro se, quam contra se libro credattur

L. instrum.ta; C. de fide instrument.

C. 2. de fide instrum.

lui rationes ęsit tenetur probare eas esse veras.

+ Symon de Prat.

ut docet Bar. ab alijs admissus in d. §. numularij. quem hic sequitur Detius. n.º 5. per s. et sine. §. 1. de

l. Publa. §. textatores D. depositi.

mino. quæ sententia verissima videtur et passim admissa ex Menoch. d. lib. 2. Casu. 93. n.º 16. Sed videntur omnes errare dum exemplum constituunt in d. §. textatores, cum ille tex. plane contrarium probet, si dicas cohærentia Capitta dici, cum aliud altero statim

Capita rationum Cohærentia quæ dicantur

additur in eadem pag. nam tunc debes observare posse unum Caput admiti altero repudiato, ut in 5.ª quæ unum habet contextum probat d. §. 2. et in epistola d. §. textatores in tex. s. Aurel. 29. §. idem quæ sit delibera. liga. ubi latissime Bar. et in rationum contextu probat d. s. qui sub conditione, versi

Conexum, et cohærens, quid.

culo id q.e per contextum: dicunt ergo cohærentia Capitta rationum quando unum non potest esse sine alio id non cohærens, et conexum dici probat. s. cum actum versiculo 1. de nego. gest. et addit exempla Acc. in d. s. et cui omnino adde Menoch. ubi s. casu. 95. intellige et nisi postulans adversarium rationes edere se remittat ad ejus librum, quo casu videtur

Remittens se ad librum rationum adversarij illius approbare intelligitur

aprobasse totum librum tam pro se, quam contra se. ut docuit Bal. cons. 357. lib. 2. quo jure utimur circa libros mercatorum, quibus non creditur nisi lege statuto, vel consuetudine admissum sit ex Cova.

Quando standum est alicuius juramento adhuc admittitur probatio in contrarium.

d. C. 22. et Menoch. casu. 94. et tunc adhuc admittitur probatio in contrarium ex Octav. decis. pedamon. 72. n.º 14. pro quo expendes tex. in C. proposuisti. de probatio ex quo gl. Panor. feli. et alij observant quoties lege vel consuetudine standum est alicuius juramento adhuc non refelli probationem in contrarium sicque intelliges C. continebatur de sponsa. impub. ubi notat gl. ex bo viri. et gl. in C. 2. de tempori. ordi. in C. notat Alex. per tex. C. in l. qui bona §. damni de damno, infect. et cum Jas. n.º 305. Ripa n.º 69. in l. admonendi de jurisd. et alijs infinitis receptum testatur Plotus. de in litem juran. §. 10. n.º 17. Tiraq. de utroq. retract. §. 4. gl. 1. n.º 1. et 2. sicq.e quamvis standum sit, juramento montium custodium, ut docet Bar. in l. Divus. de custo. reorum quem sequitur Aflict. lib. 3. ad constitu. neapo. rub. 37. n.º 15. arg.to l. Siquis de curis. C. ad. l. Cornel. de fal. et ita in proposito intelliges l. in n.º 17. lib. 4. novæ compi. adhuc probari potest contrarium ex l. dictis, et ad interpretationem multarum legum regiarum de Pastoribus, et alijs loquentium notat Avenda. de exequen. lib. 2. C. 1. n.º 15. versiculo in materia custodiæ et est utilissimum ad 35. Casus in quibus statur juramento alicuius quos consecit Casaneus

Covar. lib. 2. var. C. 13. ad interpretat. l. Vero. Pomp. D. de dote prelegata.

in Consuetu. Burgun. rub. 1. §. 2. n. 176. - - -

In Tex: C. ex Causa

Causa rationum edendarum ponitur in judicis arbitrio

Laborant hic Acc. et DD. dum plures conferunt Causas et tunc verum est hoc positum esse in judicantis arbitrio arg. l. 1. versiculo ait prætor de iure deliber: et si advertas probat versu. hic C. ad judicis officium, quæ verba nullum alium habens sensum si credendum est Alex. n. 9. quamvis Acc. gl. fi. et cum eo Bar. et omnes ea verba probare contendant rationum editionem judicis officio fieri, et tunc obstant plura jura à gl. relata ubi editio fieri videtur non officio judicis sed actione in factum, et tunc cōitur receptum est a pr. editionem fieri officio judicis nobilius recusante vero postulatto rationes edere competere actionem, et sic intelliges l. 1. §. ex hoc et l. argentarius §. cum autem hoc titulo et hanc traditionem late defendit Bello. lib. 4 supputa. c. 11. quamvis non nulli controvertant.

Ad l. 2. C. acta.

Acta quæ dicantur

Multa de actis scribit Mantua. lib. 3. obser. c. 28. Maranta de ordine judi. 6. p. actu. 10. latissime Assimus in praxi judiciorum §. 14. C. 3. cum sequen. debes tunc observare hujus verbi significationem latissime patere, Cæterum apud J. Cons. et imperatores significat actus gestos a Prætore, vel jus dicente explicandarum litium, et negotiorum Causa, actuario, vel tabellione

adhibitis explicant Briso. et Hottom. acta et actus meminit Theoph. in §. Sm autem Inst. de Satisda. ita explicat Antonius Agust. ad Modesti. pag. 285. ut sic intelligas l. acta 45. ubi notat Joa. Cuccus. et l. autorum 46. de re judica. l. in fraudem. 45. § ex his cum tribus sequentibus de jure fisci. l. donatio. 25. versiculo in scribendo et l. 31. C. de donationib. l. 2. C. de magistra. munici. l. illud. 16. ubi notat Acc. versiculo actorum. C. de Sacrosan. et in l. 2. C. ut lite penden. et quę dicantur scies ex C. quam contra falsam. de proba. et de his accipies nostrum versiculum ita intelligendum et obiter inter prętaberis l. inter eos. 33. §. eos ex quibus Causis maiores ubi quid sit notis scribere non satis involuit gl. explicant tum Budeus. et Joa. Cruccus sed non ad modum acurate erant autem hij qui notis scribebant quos notarios appellant in l. 1. §. Iudi de varijs cognitio. nam a notis dictos retulit Mandosius in gl. facultatum §. fitque versiculo Notarius pag. 277. sicque intelliges d. §. eos et tunc Notarij sunt, qui quodam vicarij compendio. et minutarum figurarum acta prędidum excipiebant. subsensit Acc. lib. 8. parerg. c. 19. Ant. Agust. ubi s. pag. 287 ubi sic velocitatem linguę

l. inter eos. 33. §. eos D. ex quibus Causis maiorib. et quid sit notis scribere

Notarij qui.

præsidis manus scribentis asequeretur: explicitt elegantter Poletus. lib. 2. historiæ fori romani. C. 12. Bros. lib. 1. select. antiq. C. 21. quæ compendia notæ dicebantur, vulgo Cifras quas non esse litteras aperte coliges ex D. §. ludi. apertius ex l. sed cum patrono. C. versiculo fi. de bono. poss. l. lutius. 40. de testam. mili.: ad quarum legum interpretationem nottauit Cuia. lib. 3. observa. C. 3. et hoc est per notam scribere apud vlp. in l. quoties 9. §. 1. versiculo sed et si quis de hæred. inst. formam autem notarum accuratius scripsit Cuia. lib. 12. observa. C. fi. apparet ergo S. C. ind §. eos docere non abesse Reip. Causa qui notis solum Cifras accipiebant præsidis acta ut ad illius versicul. interpretationem prodiderunt Relati. Poletus. et Briso. ubi S. actorum autem exercendorum exempla colliges ex l. 3. de his quæ in testa. delen. l. penu. de admi. tuto.; in qua tun actorum significatione, ne passim erres nosse oportebit probata significatione ad locum quod fit in id, ubi fit, acta et significare locum ubi acta conficiuntur, ut sic intelligas l. 2. de appela. l. 2. de Custo. Reorum. l. honores versicul. fi. de decurio. et l. minorum 6. de prædiis minorum l. 1. C. de Satisdatis. et utrumque probat. l. data lege

l. lutius. 40. de testam. mili. de qua etiam dixisti in pr. inst. de Rer. mil. n.

17. C. de donatio. cui adde cona. lib. 5 Comenta. C. 9. n.º 7. sicuti in Sili de exhibo jus. docuit J. C. in l. jus. 11. versicul. alia de justi. et l. 4. §. 1. de interro. actio. et constat ex Cicerone in oratione pro domo sua bene, dico in medio jure publico. quum locum ad multorum Cognitionem expendit Rebar. lib. 5. varia. C. 12. quæ omnia omnino observabis nonnullis tum aliter sentientibus.

In eod. tex. bene exhibere

Idem quod is tex. videntur probare l. 1. §. edenda l. 2. hoc titulo, et melius d. C. quam contra falsam et si non exhibeantur poterit appelari ex l. 2. C. ut litte. penden. et hujus tex. Conclusionem latissime ornat Duñas Reg.ª 5. Maranta. d. actu. 10. ex n.º 45. et præter Mantuá. et Asinuí. ubi v. Detiy. in C. de proba n.º 25. sed urgent in contrarium l. 1. et 4. hoc titulo ubi neque rationes nec instrumenta eduntur, et tunc eadem investigandæ veritatis ratio est. Item et magis urget l. 2. §. item Divi. bene nisi de Capitali Causa agatur. de jure fisci. ubi acta Criminalia non debent edi et fisco. in qua dificultate gl. et bene, alij fluctuant, et tandem inter editionem actorum et instrumentorum dis-

Rationes si non edant potest appelari.

l. 2. §. item Divi. D. jure fisci. 7.º n.º 2.º

inter diversas personas testantur. hic Deluy. n. 44. Bolog. 48. et sed Regula de qua in titulo C. Res inter alios acta d. L. 2. et in C. penu. ubi bona gl. de Re judi. et L. Seppe ubi docet Alex. illo titulo. cui omnino adde Rober. lib. 1. Sentten. C. 20. ornat latte Tiraq. tt. Res inter alios acta, et ratio deducitur ex L. non debet 74. de Reg. jur. et L. Sancimus C. de poenis; quia et non citato nullum ex actis potest inferri damnum ex L. de unoquoque de Re judi. Denique pro hac sententia expendes. C. inter ductos. §. porro de fid. instru. versiculo attestationum etenim duxit. Ac. hic L. sed si possessori §. fi. cum L. sequen. de jureiur. et quia testis examinatus altera parte non citata non ei nocent, et L. si quis C. de testi. et C. 2. ex. eod. et L. 25. tt. 16. parte 3. et tene Greg. et tradit de actis et instrumentis productis parte non citata post Alex. n. 4. et Jas. in L. pro perandum §. sicut Reus C. de judi. Rubr. tom. ad SS. gallicas rub. de inquisi. art. 12. et 13. gl. 2. tandem hujus nostrae gl. traditionem probavit Cova. in practi. C. 13. n. 14. Menoch. lib. 2. de arb. Casu. 111. Binius in praxi. §. 14. C. 13. n. 4. intellige nisi ex n. actus, et in consequens ex tex. sic intelligendo in L. 4. de crimi. expi. heredi quam sic intelligit Simon. Cons. 45. n. 2. et sed L. a sententia 5. de appella. quam in id notat Alex. Cons. 186. lib. 2. ---

Testis examinatus altera parte non citatata non inducit fidem idem de actis et instrumentis.

Ex hac autem traditione vehementer confirmatur Sententia docentium judicium agitatum cum ma-

sententia lata contra possessorem maioratus non noceat successori.

ioratus possessore sententiamque adversus eum latam successori nocere, et non citato authore, sicut et bene tradit Iserna relatus, et sequutus a multis: cum quibus communem sententiam resolvit Detius Cons. 445. idem sequutus agnoscit Paß. cons. 14. n. 69. lib. 1. et infiniti relati a Cova. d. C. 13. n. 7. et a Pinello in L. 1. 3. p. n. 49. C. de bon. mater. et urgere videtur L. ait prætor, 7. versiculo nam absurdum de jure. delibe. ex qua passim adnotatum est prohibitum alienare, prohibere, et actiones in judicium deducere, in incommodum successoris ut prætter s. relatos deduxit Pelaez. in tit. meliorativum, et maiorativum 4. p. q. 14. n. 4. Cæterum bene non constitui regulam generalem sed tamen id admitendum in eo casu in quo datur tempus ad deliberandum, docte Pinell. ubi s. n. 48. sic esse restringenda, et accipienda illa verba, ei qui sicut in sili tu pro ea interpretatione inducere poteris. l. si pupilorum 7. versiculo si prætor bene et mea fert opinio de reb. eorum procedit, siquidem in eo casu particulari quando a prætore decernitur venditionem fieri, qui plurimum ejus religioni et prudentiæ est a jure delatum cum alis, contra illius tex. decisionem proclament infinita prope iurib. principia ut prudenter videtur considerasse ad illum tex. Molin. ad consuetu. pari tit. 2. §. 55. gl. 1. n. 4.: quo fundamento sublato in ea disputatione contraria, sententiam et magis receptam et praxi passim admissam plerique profitentur pro quibus est elegans tex. in L. ex contractu. 44 de re judi. ubi sententia lata adversus institutum

si pupilorum 7. §. si prætor D. de rebus eorum dixisti etiam l. ob. ad. n. 6. de præd. minorum et l. 1. n. D. de prælig. credito.

mandatur executioni contra coheredes, et substitutos, et sufficit litem actam fuisse cuius inter erat principaliter rem saluam fore, et quem 1a. successionis spes contigebat ex l. 1. §. quamuis versiculo denuntiare de ventre inspicien. quo casu verificari, quod cavetur regula 2. l. de uno quoque, et bene agnoscit Acc. ex bo quos Causa cuius sententiam coi scribentium calculo receptam testantur plures quorum meminit Mol. de primog. C. 8. n. 4. et satis bonis juribus probat Rober. lib. 2. senten. C. 20. federi. Scotus. respon. 1. ex n. 251. lib. 2. tom. 1. = item et pro ea veriori sententia, l. facit, l. si patroni. 55. §. fi. ad trebell. l. Papinianus §. fi. de inoff. l. si superatus. 11. de pigno.: et ut aliquis sit litium finis neve lites fiant immortales: item et qui prohibitam alienationem intelligendam esse voluntariam non autem necessariam notissimum est: ex l. petto 71. §. si prędium de lega. 2. l. 1. de fundo. dota. et tu induces l. alienationes. 13. famil. ercis.: at sententia et juditium quod in mutuum reditur, necessariam inferunt alienationem ex l. 3. §. item quęri potest de reb. eorum, quibus et alijs rationibus, hanc partem tenuit Bar. in l. in diem n. 1. de aqua plu. et cum infinitis repetentibus in l. filius + familias §. Divi de lega. 1. receptam et praxi ad missam testantur

Sententiam et juditium inferunt necessariam alienationem

Covar. Pinell. Mol. et Peale3. ubi T. qui tamen limittant, quando ex collusione possessoris sententia latta esset ex l. qui testm. de probat. et quando Collusio accederet ex l. si suspectta in principio de moff. et alijs multis modis de quibus vedet Peale3. ubi T.

Ad. l. editta. 3.

Meritto hanc l. famosam, et fertilem appellauit Bar. verissime tamen argumentum, sive Cassum exposuit Vaconius lib. 6. declara. C. 88. n. 9. pro interpretatione tamen meminisse oportebit actorem Reo actionem edere debere ut colligitur ex Cicer. act. 4. in Verrem. quod subsignificare lattenter videtur tex. hic quamuis non tam agat de actionis editione, quam de iam editta actione, expressit autem Vlp. in l. 1. in principio hoc titulo quo loco et rationem, et modum editionis explicuit, et non nihil adnotauit Cuia. lib. 10. observa. C. 14. Sigonig. lib. 1 de judi C. 19. et 20. elegantius ad illius l. interpretationem disserit Rebar. lib. singu. pro tribu. C. 4. sed quid dicas actionis nomine intelligan Cesares et Vlp. aduertendum erit, cum hujus verbi significatio latissime defundatur nam et motum significare ostendit Aristo. lib. 9. metaphi. C. 3. et lib. 2. ethi. ad Eudemium pag. 4. modum dicendi qui uoce

Actor cogitur Reo actionem edere

Actionis verbo quae comprehendantur

et gestu constat, et qui pronuntiatio datur passim apud Ciceronem et apud Rectores ut disserit Quintilia. lib. 11. institu. C. 3. signant et quemcumque actum apud J. C. in L. 3. §. fi. versiculo nam celeritate actionum ubi Acc. de donatio. inter et in auth. hoc ius C. de sacrosanct. eccle. et preter has multas hujus verbi acceptiones retulit Acc. ex verbo actis in principio inst. de actio. ubi gome 3. et alij n. 16 Mainus. lib. 1. action. c. 2. omnium latissime Reb. in L. Laueo. 19. de verbor. signif. frequenter tamen aceptio est apud nos sm. quam actio difinitur in principio inst. de actio. et in L. nihil 50. de actio. quam definitionem preter alios expliciuerunt Carondas lib. 3. verosi.

Actionis definitio.

C. 1. vigl. in commenta. de actio C. 1. Sigonique ubi s. C. 17. latte Medicis lib. 2. de definitio. C. 25. et de qua accipiendam esse hanc L. et d. L. 1. observabis, quamuis nonulli controuertant, ut sit sensus ius quod actor Reo dixit in judicium deducturum cuiusque copiam fecit ut cognosceret quo jure esset agendum ostendit spem futurae litis: pro qua sententia tu expendes L. 1. C. de litis Contest. quamuis neget Vaconius. lib. 1. declara. C. 26. n. 11. nam quod de libello inter pretes, et Acc. hic docent non est omnino tutum cum

Actio quibus modis edatur.

Constet actionem edi posse non tam in libello sed et

et alijs modis de quibus in d. L. 1. et ideo actionem hic sumi pro narratione, sive petitione negotio de quo agitur consentanea, scribit Vaconius. lib. 6. de declara. C. 87. n. 9. Sed iam in locum editionis videtur subrogata libelli oblatio ex autho. oferatur C. de litis Contest. et communis praxis observat, quia cum detur Copia Reo satis instrui poterit, et ad hanc editionis formam redacti sunt alij quator modi de quibus in d. L. 1. et agitur in C. 1. et per totum tex. de libelli oblatio. et in L. 1. cum sequen. tt.° 10. p. 3. et ff. 2. lib. 4 comp. de quo latte Maranta in specu. C. p. memb. 3. C. de libelli oblatio latissime Abinius in praxi judiciorum §. 3 C. 4. cum sequen. Est autem libellus in hac tractatione scriptura, quae continet formulam actionis, sive intentionis actoris uti constat ex d. autho. offeratur. et ita libelli Appelatoris dantur in quibus appelatio interposita continetur in L. 1. §. fi. et in L. 13. de appela. L. litigatoribus 14. et 28. C. eod. ideo sic libellus accusatorius datur in quo accusatio proponitur in L. libellorum. 3. de accusa. ubi in versiculo item subscribere, quid sit professum esse explicat Poletus. lib. 4. fori Romani C. 7. et vide Cujac. observa. C. 20. quid bene sit, nescire literas

libelli oblatio suffecta in locum editionis

libellus quid

explicant Duarc. lib. 1. disput. c. 3. Rober lib. 3. Sen
ten. c. 3. alias tamen sumitur libellus pro cedula, quæ
ad parietes figebatur l. falsus. 44. §. qui alienum, ver-
siculo Plerique de furtis et in l. 4. §. toties de damno
infect. frequentissime tamen accipitur pro cartula
sive squeduta vulgo Villete, qua Principes, et Præsides
solebant adire ut colligitur ex Sueto. in Augusto.
c. 13. et ex l. Divus. 33. de re judi. l. 1. c. de precib.
imper. et si quis obscripserit ad l. Cornel. de fal.
cui omnino adde Menoch. lib. 2. de arbi. casu. 314.
n. 10. quo sensu libellum Principi datum dixit
J. C. in l. libertus de in ius vocan. et alibi sæpe ut
observat Poletus d. c. 7 melius Briso. lib. 3. select. c. 7.
solebantque Principes ad libellos ādere ut constat ex l.
2. §. item divi. de jure fisci, aut per ministrum, quem
Magistrum libellorum veteres appelarunt nos Secreta-
rios de Camera colligitur ex Inscriptione l. 1. de
offio. prefect. præto. sic intelliges l. Rescriptum de dis-
tract. pigno. et hoc esse libellos agere apud nonnullos ob-
servat Cuja. lib. 7. observa. c. 2. sic denique intelligee
ex suis dictis l. 9. §. ubi decretum de offo. procon. ut
sit sensus ea quæ exigunt Causæ cognitionem, et solem-
nem decreti interpositionem non posse expediri per libel-
lum, id est simplicem petitionem, ad quam Prætor respon

Principes ad libellos solebant respondere, dixisti in l. 1. C. de fide. et jure Hast. fiscal. lib. 10.

l. nec quidquam §. rei decretum D. de offo. procon.

deat, cum ea res debeat solemniter apud acta confici eadem ratione accipies l. omnia 71. de reg. jur. quam interpretationem probat tex. in l. minorum 6. C. de pred. min. quae aliter intelligi non potest. Quamvis in earum legum interpretatione erraverint Bar. et Ceteri, ut advertit ea jura sic interpretatus Alciat. lib. 2. parado. C. 3. et prius Budeus in d. §. ubi decretum, ubi Stella Salamonus. eleganter faber. C. 71. de reg. jur. ubi elegantius Rebar. et lib. singu. pro tribu. C. 8. vaconius. lib. 6. Sebara. C. 80. n.º 4. quare constanter affirmabis intelligendam esse l. excusare. 28. de excusatio. tuto. et l. nominationes. 27. C. de appella.

In tex. ber.º speciem futurae litis.

iferencia inter ...onis editionem ... litis contesta...onem.

Si coniungas cum tex. hoc l. 1. C. de litis contest. ex earum collatione facile videbis quid inter actionis editionem, et litis contestationem intersit, cum editio intendat speciem litis, litis autem contestatio et initium sit juditium uti adnotavit Cujac. lib. 3. observ. C. 21. inducitur autem hodie litis contestatio per assertionem actoris, et rei conventi contradictionem ex l. rem. nō novam §. Patroni. C. de iudi. auth. oferatur, C. de litis contexta. l. 1. c. de juram.

calum. L. 3. tit. 10. p. 3. nec alius Sensus est. D. L. 1. de litis contest. de qua materia, et qualiter olim induceretur litis contestatio legend est Rebar. ubi S. pro trib. C. 11. Poletus. lib. 1. fori rom. C. 8. et lib. 5. C. 5. pag. 621. Montanus lib. 2. de juditiorum prae exercita. C. 1. Cuiac. D. C. 21. Maranta de ordine judicio. C. p. meb. 10. et vide L. 1. tit. 3. lib. 1. Compi. cui adde Olanus. de concor. vir. sub littera L. ex n. 35. Perez. ad L. 1. tit. 3. lib. 3. ant. ordi. - - - - - - - - - - - - - - - -

Sententia an debeat esse conformis libello.

Ex eisdem autem hujus L. verbis videtur latenter probari vulgatissimum illud dicterium, ut sententia debeat esse conformis libello in quo vulgo citatur L. ut fundus. 28. coi. dividun. late per Jas. et Detius. in L. unum. si cert. peta. latissime per feli. in C. licet de Symonia eleganter Joa. de Monte Brigiano de finibus Regun. C. 101. n. 7. optime Corsus lib. 2. indaga. C. 27. Sed mea sententia si id accipiatur ut verba sonant, falsum est, et implacabiles habet dificultates, cum judex possit pluris, minorisve condemnare ex. L. ut oportere 37. de verb. Sig. item et suplere si minus dictum fuerit in L. 1. C. ut quae desunt adduo, et quamvis res petatur absolute in stimationem

Sententiam concipere oportet, si non sit facilis Rei prestatio in L. fi. C. de cond. incert. d. L. vinum. et alia jura considerat costan. questio. iur. c. 9. communem allegationem reijciens, et secure contrarium docebat Vala. de Reb. dub. tit. 1. n. 22. Nec te moveat L. ult. C. de fideicom. heredi. siquidem bene libertatis favor, et commoditas Rei restituendæ stultum fecerunt juditium, uti consideratt Costan. ubi s. Minus autem te turbet C. qualiter et quando 24. §. penu. de accusa. et d. c. licet Hæli. col. 3. versiculo hoc adhibito moderamine quæ jura pro communi Sententia notare solemus, siquidem debes cum juditio advertere t. constitui observare debere judicem antequam Crimina cognoverit per denuntiationem, inquisitionem, per accusationem, ut juxta judicis formam Sententia proferatur. - - - - - - - - -

L. fi. C. de fideicom. libertatib.

C. licet Hæli. de Symonia.

In qua disputatione tu resolve vulgatam traditionem ita crasé intellectam non esse admitendam, neque necessario Sententiam debere esse conformem libello sed potius intellige judicem non posse disponere de Re in juditio non tractata, nec libello comprehensa ut Cautius, et Rectius docet Bal. in L. fi. n. 6. C. de fidei com. liber. nec aliud probat d. L. ut fundus. Communi

Judex non potest definire Rem in juditium non deductam.

dividun. quam ita accepit Sebast. Basius. de millita. senten. rub. de defectu processus n. 57. Pinill. in L. 2 C. de rescin. vendi. 3 p. c. 3. n. 12. nec discrepat Costan. d. c. 9. quæstio. iur. n. 20. et sane ea ratione arbitror in illis L. specie disponere non potuit fundo non hæreditario hæreditarium servire, quia et iam agebat de ratione non communi, quam in illum juditium non venire constat ex L. 1. versiculo denique communi dividun. ac itta excesit fines potestatis, et mandati contra L. diligenter, mandati ut sic obiter observes, verum non esse quod Bar. placuit L. cum aquiliana. de transactio. docenti arbitrum posse disponere, et ultra petita, quod ex suis dictis non est tutum quamvis Bar. cum multis consentiat Monoch. lib. 1. de arbi. q. 21. n. 7. Pro nostra et opinione debes expendere L. 10. tº. 17. lib. 4. comp. versiculo. conteniendose todavia ubi constituitur, ut quamvis procedendum sit in negotiorum explicatione, sola veritate atenta, expretis et rejectis solemnitatibus à jure expectatis. illud tamen sit accipiendum de veritate scripta circa rem petitam ut observat Avedaño responso. C. 1. n. 53. et tu potes intelligere. C. diluti. de judi. quamvis ad interpretationem statutorum similium, quæ in Italia vigent, contrarium doceat Maranta de ordi. judi. 4. p. dº. 9. sm. quam Bal. observationem

L. ut fundus. D. de coi dividun.

Declarat. L. 10. tº. 17. lib. 4. Compillatio et quomodo sit procedendum sola veritate atenta

Clam. sæpe §. verum de verbor. signif.

debes intelligere tex. in clem. sæpe §. verum de verb. sig.
quæ alias communem alligationem probare nostram
aut traditionem labefactare apertissime videtur, nisi
velis contendere eam decisionem processisse ex falso, et
crasso illius vulgatissimæ reg.ᵉ intellectu sicuti in Sili ad
interpretationem C. Ramuntius de testam. qua in
parte de duarum partium deductione agit accedac-
ter Cuiac. lib. 8. observ. c. 3. a quo non multum dis-
crepat Contius lib. 1. dispu. c. 3. - - - - - - -

Nomen actionis an sit exprimendum

Ex eodem hujus l. principio illud controver-
ti solet, sit ne nomen actionis exprimendum
in libello esse satis licet videtur probare, ut spe-
cies futuræ litis demonstretur, pro qua sententia
licet plura adducantur, tamen quæ non mult-
um stringant; urget vero l. 3. bene competenti-
bus actionibus, et l. 4. bene actionem exprimere
C. de interdict. l. 1. versiculo sin autem. si men-
sor falsum modum dixe quorum argumento ita
docuit Acc. in l. 1. ex verbo ut prom. de. versus
fi. hoc titulo et nonulli alij quorum sententiam
probabilem dicit Alu. hic n. 5. suntque in-
ter ius Canonicum, et civile discrimen cons-

tituant ex C. dilecti. 6. de judi. ubi ita docet gl. 2. a DD. admissa et omnes errant. Quare tu secure dic nullibi juris, sive sit Canonici sive Civilis tractari sit ne exprimendum, vel nomen actionis, neque hæc lex quicque probat satis non species litis dicetur demonstrata, si narratio aptta, et congrua fiat in libello, unde poterit Reus bene instrui: neque aliter accipi debet L. 1. bene actionem edere, et bene actione cognitta hoc titulo cum certum dicatur, non tamen si actionis nomen exprimatur, sed etiam si congrua narratione, quid petatur ex L. certum 6. si cert. peta. alia autem jura adducuntur a DD. ut est L. omnes 36. §. fi. bene proposita actione C. de episco. et Cleri. cum inde non aliud probetur, quam deductum fuisse ius in judicium contra Clericos, vel Monachos. sic intelliges. L. si ea. C. de dotis. promi. bene competentibus actionibus idest deducto jure, quod eo casu competit. sic etiam posses intelligere L. 3. bene Competentibus actionibus C. de interdict.

L. 1. §. hoc titulo

L. 3. C. de interdictis.

Sed quia illa lex nec facilem, nec vulgo cogni-
tam intter prętationem habet, debes scire olim
intter dictta formulas quasdam, et verborum
conceptiones fuisse, ut innuit Justi. in principio
inst. de intterdict. et a Prętore dabantur, et in
ejus albo erantt propositę uti colliges ex L. 1. C. de
intterdict. et observant Duare. lib. 1. de disputa.
C. 17. Rober. lib. 3. Sentten. C. 17. Sigonij. lib. 1. de
anti. jur. rom. C. 5. quo tempore intterdictis
solemniter, et ordinarie concertabatur. Sed postea
cępit extra ordinem jus dici Recitis illis formulis
ut lattentter subsignat Justi. ita intelligendus in
§. fi. inst. de intterdict. et in principio inst. de
succe. subla. unde nec formularum conceptio-
nes observantur cum in exordinarijs Judiciis
non daretur ex L. actio. 47. de nego. gest. et ita
agi cępit ad exemplum formularum, sive inter
dictorum ex L. 2. et 4. C. unde vi. sicque datur
actio utilis, sive exordinaria acturo aliquo in
terdicto: ex principio Inst. de intterdict. et

ex tt. ff. de interdict. sive ex ordinaria actio arguté explicat Cuia. lib. 5. observa. C. 17. ex quibus verissime intelliges Justi. id probantem in §. fi. Inst. de interdict. et d. L. quasi in versiculo interdicta explicetur, quæ dicantur competentes actiones, neque absimilis est sensus d. L. 4. ut, sed rejectis, et antiquitatis sponsionibus, et violentis deductionibus et alijs solemnibus debeat observare, qui acturus erat interdicto antequam judicium exordiretur, uti meminit Cicero in oratione pro Murena, et pro Cecina statim ab actione pro interdicto competenti proponenda judicium incipiatur; quam interpretationem si adverttas sub odoratus videtur bene Acc. explicatis tamen Cuia. d. C. 17. . . .

§. fi. inst. de interdictis.

Ex quibus consequitur non probare dictis legibus actionis nomen esse exprimendum, neque umquam jure civili fuisse observatum nervose contendit Vaconius Romanus. lib. 6. declara. C. 88. qui tamen non exacte explicat d. L. 1. versiculo sin autem, si mensor falsum mod. et si consideres tantum probat illa L. inepte eo casu agere qui putat adversus agri

L. 1. §. sin autem D. si mensor fals. mod. dixeris

mensorem locati et conducti actionem competere, ita ut teneatur adea, quę veniunt ex natura illorum contractuum, cum tamen tantum detur in factum actio ex principio illius l. et l. 1. et 2. C. de formu. subla. perperam adducuntur, cum illis verborum, et Sylabarum accupationes tolantur, et usitatę illę actionum formulę in quibus satis constat, actionis nomen non fuisse expressum, ut colliges ex relatto Cicero. et magis ex Polet. lib. 5. fori. Roma. C. 4. - - - - - - - -

l. 1. et 2. C. de form. sub.

C. dilecti. de Juditijs.

Nec jure Canonico aliud inductum est in d. C. dilecti. de judi. quam non esse curandum de actione, si factum simpliciter, et vere fuerit narratum, itta ut de veritate apareat: itta intelliges C. experientię. cum tribus sequentibus 2. q. 1. ubi suas proponere actiones non deserat idemque de jure Regio probat. l. fi. lib. 4. novę. Comp. n.º 17. quare ergo male illud C. de adijcitur, peius autem Bintrio. et Barbacia. n.º 24. et Detus. hic col. 1. opinati sunt eo jure Canonico actionum usum fuisse sublatum ut in C. examinata 15. illo tt.º narratio non tantum fuit inepta, sed etiam veritati contraria, cum cons

Actionum usum sunt pontificio esse sublatum falso multi docent

tat illum actorem in possessione esse eo tempore quo pettebat possessionem sibi tradi reivendicatione in quo juditio omnino reum possidere tempore motæ litis ex §. 1. inst. de actio. L. 1. C. de ánulla. judi. L. officium cum alijs de Reivendi. Ex quibus omnibus Relinquitur nomen actionis non esse necesarium exprimere in libello, sed sufficere factum aptæ narrare, quod tamen consuetudine, et praxi admissum agnoscit gl. in d. L. 1. hoc titulo ubi Bar. n. 18. et bene Zasu. n. 19. Horos. 31. communem Senttentiam fatetur, agnoscit; et idem gl. in auth. de exhiven. reis. §. illud quoque versiculo Sancimus, ex verbo libellum, et cum infinitis observat Bolog. hic n. 9. Avend. Respon. 1. n. 6. Panor. et omnes in d. C. dilecti. et est frequentissima apud omnes Senttentia, quæ si expendas plane probatur in l. 9. tt. 2. p. 3. Unde fit, quod si exprimatur inepte tamen non ideo vitiabitur libellus. Dictum non est et scitum actum non ideo vitiari, quod solemnitas que alias non erat necesaria, minus apte intterponatur ex L. 1. in principio versiculo eodemque modo.

Actio inepte expressa facto in bene narrato non vitiat libellum

C. de Rei uxo. actio. et L. heredes. 21. versiculo, et si plures. de testam. quorum argumento ita docuit Inno. in d. C. examinata. Bar. n. 17. et alij in L. 1. hoc titulo vacs. d. C. 88. n. 6. Receptum testatur Rip. hic n. 8. Bolog. n. 12. quamvis Bal. et Jas. et Detij controvertantur ex d. L. 1. si mensor. et d. C. examinata. Quibus tamen tu ex suis dictis rectissime satisfacies. - - - - - - - - - - - - - -

Illud denique non est admitendum quod Bar. ubi s. Receptus affirmat, ubi plures actiones unius nomine Rei competit, ut legatario in §. nostra. inst. de Lega. nomen exprimi oportere, ut species litis demostraretur. Sed sane eo casu sicut etiam resolutum est, s. ex libello accomodato, et facto bene narrato cognoscit Reus, quod n.a cuius deductum est in judicium, et sic qua ratione contendat actor cum sm iuris regulas ex pluribus actionibus competentibus unam debet eligere, eamque experiri, quod in legatario probatum est in L. cum filius. 78. §. oaris. de Lega. 1. et generaliter in L. nemo. 49. §. quoties de Reg. iur. et in L. quod in heredem 9. §. eligere de tributo. - - - -

Ex resolutis tamen et ex hac L. et L. 1. bene ut sciat

Libellus debet continere certam petitionem, dixisti in L. defensionis C. de jure fisci ff.

rem. hoc titulo iam uides omnino exigi libellum certam petitionem continere, non autem esse admitendum si vagus, generalis, et incertus hoc videtur docere gl. ex verbo libellis. in L. 1. de off. asseso. ubi Bar. et ceteri DD. idem Bar. communiter receptus hic et satis probat L. si rem. de reivendi. L. 1. §. si quis argentum. depositi. ut sed etiam certa sententia fieri possit ex §. curare. inst. de actio. probat optime L. hec sententia 4. C. de senten. que sine certa quantita. et plane colliges ex C. 2. de libelli oblatio. et L. 10. tto. 17. lib. 4. Compi. Libellus autem sit incertam petitionem continens prescriptionem interrumpit ex tex. sic intelligendo in L. fi. C. de annali exceptio. versiculo sancimus non tamen ut sententia ei acomodetur ut rectissime bene opinatur Bar. quod sibi tribuit Vaco. lib. 6. declara. C. 89. nº 11. cui adde Cona. lib. 3. Commenta. C. 14. ut sic videas quam inique illam. S. pe non ponente procedere opinetur bene Ac. admissus a Bar. hic nº 2 quorum sententiam cum multis receptam testatur Bolog. in repetitione hujus L. nº 14. Horos. in L. 1. nº 34. hoc tto. ff. et cum multis novissime Mirandulanus in libello de adipis.

Libellus vagus, et incertus interrumpit usucapionis cursum et de intellectu L. fi. C. de annali excepto.

poss.e n.o 553. Bantiy de nullitate ex defectu processus n.o 26. Neque credas propter quamlibet incertitudinem libellum vitiari, ut multi falso crediderunt sed ita demum si incertitudo perpetua sit, nam si ex actis declaretur, ut praesensit gl. in d. §. Si quis argentum ex verbo Procuratur a quo non multum discrepat Alciat. hic n.o 9. Bolog. 14 docet expresse Bar. in d. L. si in rem. in fi. de reivendi. et sane docere soleo propter incertitudinem perpetuam dispositiones vitiari, non autem propter temporalem ex tex. a nemine perpenso in L. quidam relegatus. 6. de reb. dub. nec alia est J. C. ratio in L. Si quis ita 15. de reb. dub. versiculo quia ipsum testamentum. 1. qi illa incertitudo quae a principio erat cessat testibus adhibitis quam rationem esse bonam et elegantem convincit Varmient. lib. 2. Select. C. 3. n.o 3. quamvis gl. bene fi. audacter testatur non esse bonam rationem. Neque minus erravit Cona. in illius L. interpretatione lib. 9. comen. C. 3. sub n.o 6. de incertitudine vero perpetua accipies optimum tex. in L. Si domus. 84. in principio versiculo quod si nullas

Incertitudo perpetua non temporalis vitiari solet.

L. Si quis ita 15. D. de rebus dubijs.

ades de Lega. 1. et quod J. C. docet in L. 2. de hiis quæ pro non scrip. haben. et tu expendes L. ita stipulatus 115. de V. O. et magis L. triticum 94. eod. cui omnino adde Peraltam. in L. 1. n. 18. de Lega. 2. Gomez. 2. tom. varia. C. 11. n. 9. Quam nostram observationem in sententia probat Collatio L. 3. bene si parte aliqua et L. 4. bene cum incertum esset. C. de Senten. quæ sine cert. quanti. in illa non incertitudo cessat ex actis in hac vero perpetuo durat. Sic etiam quod et novum est observabis sin eam incertitudinem dictum correctam esse hodie dispositionem. §. incertis a decisione §. sed neque hujusmodi inst. de Lega. (rei et diui.) ut planum fit ex exemplis a Justi. relatis in d. §. incertis. ut sed temporalis incertitudo non vitiet Legatum perpetua autem omnino, ut sic iterum Caveas agl. ex verbo significaverit in d. L. Si quis ita docente indistincte decisionem illius §. correctam esse cui consentit Soci n. 12. in d. L. quidam relegatus. et Ange. a Sancto Joanne C. 2. antiparadoxorum = Ex quibus in proposito non minus quam vere posses declarare, qua ratione incertitudo libellum vitiet; item et d. §. curare, bene

§. incertis inst. de Legat. rei et diui.

C. 2. de ordi. Cognition.

et si de certa quantitate inst. de actio. et C. 2. in principio de ordi. cognitio. ubi generaliter petita fuerunt, nec ideo libellus fuit reiectus. . . . .

Intex. 6. Quam emendare.

Quando sit per mixta libelli emendatio

Ergo editam actionem, et ut interpretes volunt libellum actor poterit emendare; sed hoc non esse ita absolute accipiendum plane hic probat tex. sed ita demum si edicti accedat authoritas (quod quale fuerit mox explicabimus) hoc non equitas suggerit que ex varijs causis deprehendetur. sicuti considerabitis in §. si minus in §. si quis aliud inst. de actione. Lites multiplicentur cum quid uno iuditio potest explicari. sed cum non sit constituta certa regula quando 83. et quo tempore sit admitenda emendatio quam constat equitate niti, consequens est id totum ad judicantis arbitrium esse referendum ex. L. 1. de jure delibe. et l. mora. 32. de usuris. et nuncupatum adnotarunt hic Bal. n. 6. Purpura. et non nulli alij quorum meminit Menoch. lib. 2. de arb. casu. 165. quod si DD. perpetuo observassent infinitas prope dificultates vitassent quarum bonam partem sui penitus obliti sponte subire

uoluerunt, præsertim dum controvertunt post litis con-
testationem an vero sin ante eam emendatio sit ad-
mitenda, quod saltim in judicijs particularibus admis-
sise videtur gl. hic ex verbo emendari: cuius sententia
reiecta est, dum inter particularia, et universalia
iuditia discrimen constituit. Et crebior est sententia
in quocumque juditio esse habendam rationem litis
contestationis. ut ante non post emendatio admittatur
quod et Bar. et reliqui docent, et receptum agnoscunt
Cagnol. n. 67. Decy. 10. et 18. Bolog. ex n. 6. hic gl. Panor.
et alij in C. 2. de libelli oblatio. DD. in d. §. si minus 11.
tandem ut indubitatum regulam constituit Luco. reg.a
440. argto. L. non potest. 23. de judi. neve fieret ut lite
non contestata sententia feratur contra regulam
quam ex tex. bene deducit gl. in L. prolattam
C. de sentten. et interlo. item et qi. alias non posset esse
certus reus de specie futuræ litis si narratio admi-
teretur, sed post litis contestationem, est siquidem
litis contestatio initium juditii ex. L. 1. de litis contes-
ta. pro qua sententia facit L. fi. C. de plus petitio. Neq.e
debet movere in contrarium L. 4. de petitio. hæredi.
quam. hic male advertit gl. quasi probet in juditiis
universalibus post contestatam admiti emendatio.

L. 4. C. de petit. hæreditat.

nem. Sed longe errat. nullum n. bene verbum est de emendatione, sed illud sit ex natura actionis, petitio nis hæreditatis, vi quidem accessitur speciei rei judicatæ in restitutione facienda, ut probat l. quod si in diem. 18. in principio et l. 32. §. quod tempore, et magis l. si quo tempore 14. de petitio. hæred. sicut in actione universali de peculio. in l. quæsitum 34. de peculio fuisse petitionis, hæreditatis actionem propositam in d. l. 4. probat illum proprium bene vi hæreditatem petant, cuiusque actionis natura est, ut autor V. declaretur hæres, et tantum consequens sibi esse adjudicanda omnia bona hæreditaria ex. l. et ex diversis 36. §. 1. ubi notat Bax. scribendi. latissime docet Cova. in pract. C. 12. et inter illam l. 4. explicat Bax. hic opposit. 4. communiter receptus sit Alex. n. 5. Bolog. 47. et sic Gomez in l. 45. Tau. n. 166. latissime per Mirandu. de petitio hæredi. sub tit. de adi piscen. post. ex n. 547. et omnino adde Covar. ubi s. n. 6.

Petitionis hæreditatis actionis natura

l. si fundus. 28. d. contrj. divid.

Nec tum obstat Regula l. si fundus. 28. bene neque non ultra id communi dividundo, cum bene ut iam

observavimus S. Sententia non valet, quia fuit
lata de re, quæ neque posita fuit, nec in illum
juditium venire poterat, cum communis non esset
Nec te turbet in contrarium 8. L. non potest qi intel-
lige cum gl. bene de juditiis particularibus, uti etiam
voluerunt hic Bar. et omnes, vel saltem dic bene
probare rem de novo accedenti nova interpelatione
opus est, ut sciat Reus quid de novo in juditium sit
deductum, quod ne nos negamus ex L. de uno quoque
de re judi. et L. nam ita Divus. de adoptio. Ut cumq.
sit illud ex nra Sententia observabis frustra DD.
quærere an emendatio fiat post contestationem
cum hoc in judicantis arbitrio positum fuit, qui
pro sua Religione animadvertet, sit ne admitenda
vel Rejicienda emendatio, quam non admitet, si ac-
tor in libello aliquid confessus fuerit, quod Reo prosit
cum constet ex illa confessione commodum inferri
Reo ex L. 2. versiculo, neque exordinario. ubi notat
Bar. C. de inst. subcod. fact. et L. cum pretium
9. ubi notat Ac. C. de libera. cass. quam Regulam
late deduxit filiss. Port. lib. 1. conclu. Reg.a 3. et multi

Confessionis emmendatio Rejicitur

quorum meminit Alfa. collect. 295. unde si emendatio eo casu admitteretur, esset contra ius, veluti iam Reo ex confessione actoris quæsitum ex L. nemo 95. de Reg. iur. in 6. male ergo Bar. et alij hic eam Regulam accipiunt post litem contestatam cum sit contra illas ss. generaliter loquentes, et contra Receptam Sententiam, quam hic Resoluit Bolog. n. 25. quem omnino vide circa d. L. cum pretium, et magis de intellu adde Alu. quem vide lib. 5. paradox. C. 5. Cona. lib. 2. Comen. C. 11. n. 6. Unde Relinquitur veriorem esse Martini Sententiam ab Acc. Relatam, quamvis Rejectam ind. §. Si minus docentis emendationem permiti lite etiam contestata quam et hic tex videtur probare dum absolute actionem editam, id est cuius iam copia data est Reo emmendare permitit, si æquitas postulet item etiam L. actorum 45. de re judi. et induces L. 4. §. si detracta bene dum judicium geritur de nexalib. actio. et d. §. si minus bene in eod. juditio. et §. Si quis aliud, inest de actio. cum constet judicium non dici si lis contestata non est ex L. 1. C. de Lit. Contesta. in L. amplius 15. Rem ratam haberi docet Bar. communiter Receptus in L. nam

L. cum pretium C. de liberali Causa.

Emmendatio aliquando permititur hic etiam contestata

Juditium non dicitur si lis non sit contestata

postea de iureiur. neque dici potest futurum inde, ut lite non contestata, sententia feratur, cum nova interpellatione, tunc opus esse fateamur ex L. non potest. 23. de iudi. atque ita fiet ut Reus, cognoscat quænam sit litis species, quidquid denouo in judicium deducatur, qua ratione satisfacies argumentis pro recepta sententia adiectis, ut egregie resoluit Vaco. lib. 6. declara. C. 89. nobiscum sentiens, et docuerunt hic fulgo. et Alec. n. 9. Neque negotium sibi faciat L. 1. C. de plus petitio. cui consonat. L. 42. et 43. tit. 2. p. 3. si adiuctas eam decissionem de plus petentibus loqui, neque petere eum dici, qui litem non fuit contestatus, quamuis Reum in ius uocauerit, sed dici petere velle ex tex. eleganti in d. L. amplius, ut sic intelligas §. si quis agens, et §. plus inst. de actio. Et si mature consideres d. L. 1. non probat post contestationem actorem pœnitere non posse, cum plane loquatur de eo, qui usque ad fi. litem exercuit. Reliqua circa eam L. uide per Baldui. et DD. in d. §. plus, et Cuia. lib. 7. observa. c. 27. et lib. 12. C. 21. Briso. lib. 4. select. C. 10. Rober. lib. 2. senten. c. 9. Rebar. C. 42. de reg. iur. Atque licet hæc de emendatione sunt dicta in mutatione actionum et accipi oportet utriusque non eandem esse rationem, ut uides probat manifeste hæc L. sicque ad judicantis arbitrium referri uolo cum et mutationem fieri post litis contestationem

L. 1. C. de plus petitio dixisti ad L. Iustas. C. de iure fisci lib. 10. n.

Mutatio actionis.

probabilius sit ex relatio rationibus et probat L. na
turaliter §. nihil commune de acqui. poss. et L. qui
fundum 18. versiculo: cum qui; de vi et vi arma.
quamvis Acc. et communis sententia hic neget
idque in confesso esse teste Corra. in d. §. nihil com-
mune n. 7. et absque dubio praxis observat actio-
num mutationem, quamque in litis petitione licere
dum tamen actor dicat sponte velle in expensis condem
nari, sed factis in ea instantia a Reo: illud tamen
fatteri non debes, quod perperam hic insinuat Acc.
hujus L. decissionem qua in parte mutationem admi-
tit correctam esse expressa decissione auth.e qui semel
C. quomodo et quando judex ut repetit Acc. ex ver-
bo usque ad fi. et in §. Si quis aliud inst. de actio. ubi
receptum dixit faber, et constanter defendit hic
Purpura n. 144. Siquidem facile videbis nequaquam
id esse admitendum mihi. n. Sm. pro Reo postulante
judicem debere cogere actorem litem propositam
usque ad finem exercere, nec pati debere actorem
Reum illudere litem diferendo, et procrastinando
sicut in casu contrario actor contrarium contu-
macem, et in judicium venire reluctantem
usque in finem litem prosequitur ex l. consen
taneum. C. illo tt.o atque ita accepit illam auth.a

Aut 5. qui semel, quomodo et quando

Bar. h. n. 11. communiter Receptus sin Alex. n. 14.
et alios nouiores et sin Corra. in interpretatione d. §.
nihil commune n. 5. Vaco. d. C. 87. in fi et multos quos
citat Alfa. Colect. 80. quo casu Reus id consequitur ut
a judicio illo liberetur, si absolutus fuerit, non tamen
inde consequitur actorem non posse actionem mutare
cum constet posse liti renuntiare ex L. 4. C. de pact.
et L. destitisse. de judi. Neque urget tex. quem hic ad-
ducit gl. in L. de qua re. de iudi. non uti ego iudico
tantum euincit posse cogi judicem sententiam dicere
in negotio de quo agnoscit, quamuis aliter bene acci-
piant Acc. et DD. et in L. 1. C. de ordin. judi. et in
C. 1. de ordine cognitio. Ripa. in L. quod iussit n. 13.
de reiudi mutare ergo adhuc licebit actionem semel
propositam - - - - - - - -

Cumulatio actionum.

De cumulatione autem plurium actionum in eod.
libello vel in eodem judicio agit hic Acc. ex verbo em-
mendari versiculo sed cumulatio. et in universum
permitti docet ab alijs Receptus tam hic quam in d. §.
nihil commune et in ~~d. §.~~ C. 2. de libelli oblatio. quia sed
non inuenitur prohibita ergo censetur permissa ex
L. 1. de testi. et in L. nec non 28. §. quod eis. ex quibus

cass. maio. et suppeditant exempla. l. si idem 11. in pin
cipio de iurisd. omnium judi. et l. non est novum. 10.
ubi Acc. rationem afert de actio. empti. Intellige
autem Cumulationem non admiti, si ejusdem rei no
mine plures competant actiones, hoc est ex eadem
Causa, quia constat eo casu unius electione facta ac-
torem ab alijs excludi ex l. plura delicta 52. de actio.
cui adde Cuia. lib. 8. obser. C. 24. et probat l. cum fi-
lius. 78. §. varijs de lega. 2. et l. nemo 44. §. quoties
de reg. iur. et magis l. quod interdum §. eligere
de tributo.: neque alia est ratio l. 1. §. quod autem
quorum legato. et sic debes intelligere tex. difficilem
in l. fi. in principio C. de Codicillis. de cuius tex.
interpretatione vide costam in repetit.e l. qui duos
§. cum in bello. versiculo cum filio. n.o 4. de reb. dub.
et idem in C. si pater ex verbo interdum n.o 19.
de testam. Cona. lib. 9. Comen. C. 5. et 6. latissime omnium
Achiles. Ill.us de adipis. poss. ex n.o 186. denique in eo casu
cumulationem non admiti probat hic gl. communiter
recepta a Bar. et alijs Sm Bolog. n.o 103. Corra. in d. §.
nihil Comune n.o 17 et bene Beringa. C. 5. quod si non
ex eadem Causa competant, quamvis ad eundem

effectum magis est cumulari posse ex L. si mater. 11. §. eandem et L. et cum eandem. 14. §. actionis. de exceptio. rei judi. limitat etiam et alio modo Acc. quando actiones sic se habent, quod lata in altera sententia solutoria pariat exceptionem rei judicatæ in altera tunc. n. non admitetur cumulatio. Pro qua sententia que communis est ex sententia dictorum citat Bar. hic L. fundum. 16. et L. fundi. 18. de exceptio. quia non cumulatur actio servitutis, et propietatis quia sententia lata in servitute parit exceptionem in propietate, et illa jura induxit Zany. in §. si minus n. 12. inst. de actio. et late Bolog. hic n. 102. sed illæ ss. aliter nituntur non quæ deducitur ex regula L. per minorem 54. de iudi. quam declarant Rober. lib. 1. senten. C. 13. Rebar. lib. 2. de præiudi. C. 70. Quoties. n. minor et maior causa concurrunt, maior minorem trahit, ut in specie dictarum legum, et hoc sibi uolunt illa verba ne fundo præiudicium fiat, hoc est nequando de servitute prius definiatur, cum sit minor et quia quando cum propietate motarum maior sit, et præcipua, et quia alias ordo judiciorum perturbaretur. Ita illa iura rectissime accipisse hic videtur Bar. in repetit. patauina. n. 77. Cuma. in d. L. surdum cum Corra. ubi s. n. 15. Cuia. ad Africa. tit. 9. pag. 147. Rebar. d. lib. 2. C. 6. l. 3. cum non percipit Rober. dict. C. 13. et contra com

L. fundum. 16. et L. fundi. 18 D. de excep.

Maior Causa trahit ad se minorem

L. sed si ante 17 D. de exceptio. munem sententiam urget tex in L. sed si ante 17. de exceptio. in cuius interpretatione laborant DD. ut videre licet per suos dictos bene n. si servitus fuerat ante, et deinde fundum admititur illarum actionum cumulatio neque reppelitur actor exceptione redit n. ad ordinem, quem non observaberat in principio agens de servitute, cum constet servitutem non deberi ei qui dominus non est, ex L. 1. si servi vindic. L. 1. communia prediorum. d. L. fundus. in fi. itaque debet interim si actor voluerit suspendi petitio donec de propietate fuerit pronuntiatum, cum minorem causam maior ad se trahat ex d. L. per minorem. nec alia ratio est L. 1. famil. ercis. et L. 7. de petitio. heredi. L. ultim. in principio C. eod. cui adde Cuia. lib. 9. observa. C. 27. quibus et alijs rationibus precipue ex L. 1. C. de furt. L. si pro fure. §. 1. de Condi. furti. contrariam sententiam constanter defendit Corra. in d. §. nihil commune n. 12. et sane praxis observat, ut cumulatio actionum indistincte admitatur. - - - - - -

In tex. b. edicti perpetui.

dictum perpetuum. Non dubium est hoc edictum fuisse illud de quo in ff. eodem de quo tam crebra mentio fit; neque credas perpetuum dictum quia generale, ut per peram opinatur gl. hic ab alijs admissa; sed quia ejus constitutio perpetuam habebat abserbationem arg.to tex. in principio inst. de

perpe. actio. explicat in proposito Bello lib. 1. suputa. C. 9. et de perpetuis edictis vide Alc. lib. 2. disputa. C. 27.

Ad L. qui accusare 4. ibi alienorum instromentorum.

Ergo de privatis instrumentis, et gratia tantum rei conventi confectis accipienda est hęc L. ut sic cesent plures difficultates, et limitationes, quas passim comminiscuntur DD. ut videbis apud Soci. regula. 112. sic intelligitur L. 1. ubi diximus S. hoc tit. et C. 1. de probatio. nam sic communia utriusque litigantium esse eorundem, qui commodum respicerent, editionem fieri dicemus. argto tex. in L. 2. ubi S. eod. et induces L. 2. bene actorum communium. C. ut lite penden. L. iustum. L. procurator. bene quę sibi communia sunt S. eod. L. 5. famil. ercis. L. prętor 4. in principio bene iniquum fuit ff. hoc tit. et magis tex. in C. 9. perpetuus. 12. de fide instrumentorum ubi gl. citat alia iura, et in proposito hujus L. vide quę late tradunt Decus. Panor. Parij. et alij in C. 1. de probatio. Deti. Alciat. et omnes repetentes in L. 1. S. hoc tit. ubi latte Bolog. ex nº 32.: rationem autem hujus constitutionis deducunt omnes ex L. nimis grave. C. de testi. et qi grave est quem patrimonij sui secreta pandere ex L. 2. C. qnº. et quibus. quarta pars debea. lib. 10. Sed tu aliam colliges ex tex. hic bene probationes suas, namque

Instrumta; communia cogitur quilibet edere.

si alienis instrumentis nitetur, actor non diceretur habere suas probationes, sed alienas, et scitum est actori probandi onus incumbere ex L. actor. C. de probatio. L. fi. C. de reivendi. §. non solum. in A. de lega. L. 2. de proba. neque regulariter quis cogitur edere tm rei suę ex L. cogi de petitio. hęredi. actor. n. instructus debet venire in judicium ex L. 2. C. de dilatio. ut sic accepta hęc constitutio et juri consona, et ęqua cuicumque videri debeat, quamuis satis constanter Ferretus in L. 1. n. 31. S. hoc tto defendat, et iuri contrariam, et iniquiam esse, cui non omnino convenit Velascus lib. 1. de iure emphi. q. 8. n. 4. quod minime ferendum est, neque etiam admitendum est, quod Bal. docet in L. fi. in eod. hodie indistincte editionem fieri instrumentorum, postquam invaluit posessionem et interrogationum usus quibus constat reum teneri rdere. ex. C. 1. et 2. de confe. in 6. L. 2. §. quod observari. C. de iuramen. calum. L. manifestum. 38. de iureiu. clem. sępe versiculo et quia, et versiculo interrogauit de verbor. signif. L. 2. tto 7. lib. 4. novę Comp. et tamen ex ejus confesione in fauorem actoris emissa condemnatio fiet ex d. C. 1. et 2. et L. de ętate §. interrogatus. de interrog. L. 1. C. de Confessis. C. 1. ex. eod. quibus rationibus ita defendit Cur. Juni. in L. 1. ex n. 3. S. hoc tto nouissime Paz. quęstio. Ciui. C. 5. n. 6. et 10. = Sed sane non est eadem utriusque ratio, siquidem constat positiones

Nemo cogitur ostendere titulum rei suę.

has unum admisisse explicandarum litium gratia ut citius finirentur ex d. Clem. Sæpe versiculo et quia non sic eveniret editis instrumentis, cum multa possent adversus eorum fidem opponi, et idem Reus respondendo capite agere possit tantum dicendo qui litem concernerent, cum tamen instrumentis editis alia incidenter pandi possent, quæ ingens incommodum Reo inferrent, et denique satisfacit Bolog. in Repetit.e L. 1. n.o 33. S. hoc tt.o dum tamen obiter observes, non esse accipiendum de hiis positionibus, et interrogationibus. ff.m ff. de interroga. actio. est. n. interrogatoria actio in eo tt.o quæ ex responsione a Reo facta in judicium ceptum nascitur, ut colliges ex L. 1. et per totum ff. illo tt.o solebat. n. is. qui petiturus erat interrogare illum cum quo erat acturus, esset ne actor, hoc est obligatus facere vel dare, ut sic actor certus de iure suo litem institueret: sic explicat eleganter præter Alc. hic Duarc. lib. 1. disputa. C. 43. Rebar. lib. sing. pro tribuna. C. 5. argute. Rober. lib. 4 senten. C. 18. Politus. lib. 5. historiæ fori Romani. C. 4. pag. 606. et omnino vide Ubesembe. lib. 11. ff.orum tt.o 1. quos omnino adde ad L. 1. versiculo interrogatoria ff. illo tt.o.

In tex. ber.o actore non probante.

Notissima est hæc Regula, quam etiam probat L. fi. C.

de reivendi §. non solum inst. de Lega. versiculo fi. et si
aduertas probat L. 73. et post edictum. de judi. in prin-
cipio cui adde Duare. lib. 1. disputa. C. 7. probat. C. ut
ecclesiastica. benefitia C. fi. §. 1. de iure iur. L. 39. tit. 2. p. 3.
prosequitur late Cota. lib. 1. memorabi versiculo actore.
Dueñas Regula 22. et plures citat Alfanus collect. 102. et tu
adde celebrem Quintiliani traditionem lib. 3. institu. ora-
toria. C. 8. versiculo nam ut a defensore: Unde reprehen-
dendus utique est Gelius. lib. 14. noct. attica. c. 2. cum
in eo casu reum quamuis impurissimę vitę non absoluit
actore quamuis viro probatissimo nihil probante, in quo
errore etiam fuit in pulcho casu Joa. de Saison ad consue-
tudines Juronenses tit. de iudic. art. 10. versiculo et sententia
gant. n. contra regulam nostri tex. et ita Gelium nuncupatum
faxat Poletus lib. 5. historię fori romani C. 6. Ratio hujus re-
gulę si ad criminalia refferas, quę colligitur ex L. merito.
51. pro socio. ut non pręsumatur dilectum in dubio. quam
regulam disputat Alc. lib. de pręsump. Regula 3. pręs-
ump. 1. et 2. Dueñas Regula 75. et 194. feli, et alij in C. fi.
ubi bonus tex. de pręsumptio. = In Civilibus autem Ratio
deducitur ex Regula L. Arianus. 46. de actio. L. fauora-
biliores. 125. de reg. iur. §. retinendę versiculo commodum
inst. de interdict. et sic non est pro possessore pręsumendum
ut dicens credatur nisi contrarium probetur L. is qui. 25.

de reivendi. L. 2. uti possidetis, cum dominia rerum ex possessione origenem duxerint L. 1. in principio de acquiren. possessione.

In eod. tex. bene obtinebit.

Ergo definitive absolvitur reus actore etiam intentionem suam non implente, quod ut intelligas moneri debes sententiam definitivam eam dici; quę extremum finem controversię imponit ex. L. 1. adiuncta. L. 35. de re judi. docet Acc. receptus in L. qui restituere. ex verbo restituit. de rei vendi. gl. ex verbo definitiba. in clem. 1. de sequestra. Interlocutoria autem sententia, est quę non definit negotium principale, qualis est sententia absolutoria lata ab observatione judicij. de qua in L. pro perandum. §. 1. versiculo et siquidem C. de judicijs ubi notat gl. quo non obstante poterit iterum actor de novo litem intendere, cum exceptionem non pariat rei judicatę ex. L. non id circo 44. §. 1. cum gl. ex verbo absolui. de judi. et est celebris Bar. doctrina in L. 1. n. 4. de accusa. recepta sm. relatos a Cova. lib. 1. varia C. 1. n. 8. et lib. 2. C. 10. et ita hanc sententiam ab observatione judicij interlocutoria appelat gl. per tex. bene in L. harum. 7. ex verbo absoluatur. si servit. vendi. quam bene notat Bar. et Paul. n. 2. idem Paul. n. 6. et Bal.

in d. L. properandum. §. 1. Ripa. n.º 6. in rub. de reiudi. et tandem receptam sententiam agnoscit feli. n.º 17. in C. examinata. de iudi. et colliges ex Cova. in locis citatis, quamuis non advertunt DD. d. L. harum, loqui de sententia absolutoria lata pro reo, quia satisfacit obligationi, cui erat obnoxius, quo casu sententia difinitiva dicenda est solutione. n. tollitur obligatio ex principio inst. quibus modis tolli et probat in sili tex. optimus in §. fi. inst. de perpetu. et tempo. actio. qui non potest non de difinitiva intelligi sententia. ex d. principio et d. L. 1. de re iudi. denique de hac sententia ab observatione judicij accipitur hęc lex. - - - - - - - - - - - -

Consequitur ex suis dictis actorem posse ex integro causam agere ex d. L. properandum. §. 1. adiuncta gl. ex verbo ab observatione, et ex verbo judicij et probat in suo casu d. C. examinata. ex L. si mater 11. §. eandem versiculo et ideo si forte. de exceptio. rei iudi. docet gl. in L. 1. versiculo neque tenere. si mensor falsum modi. et receptum resoluit Maranta. de ordi. iudi. 5. p. n.º 49. et 50. et Tiraq. de utroque re tract. t.º 1. §. 8. gl. 7. n.º 3. et in L. uobis. §. hoc sermone. limita. 1. n.º 18. de verbor. signif. Quod seus erit si definitive in hoc casu reum dicamus absolutum quod magis est ex hac

L. et ex. §. Retinendæ. versiculo commodum. bene judicari solet. de interdict. et induces L. argentarius. 10. §. fi. bene de se aut judice queri debet. de edendo, quam in id notat bene Bal. et Jas. n. 2. et L. imperatores. 35. de re judi. L. sub specie C. eod. si de absolutoria sententia latta intelligas non restrantanda propter instrumta de novo inventa. Et tandem docet gl. ex verbo locum in auth. qui semel C. quomodo, et quando judex et bene Bal. n. 27. idem videtur tenere gl. in l. idem Pomponius. 13. §. fi. ex verbo nondum liquore de recep. arbi. docet Paul. n. 3. Bolog. 10. et omnes hic. Bar. in d. l. properandum. et bene Purpura. et omnes Bar. in L. admonendi n. 13. de iureiur. et receptum testatur Cova. d. C. 1. n. 8. et tunc non obstabit d. §. 1. L. properandum. ubi sententia ab observatione judicij non difinitiva fertur, nam dices hoc bene ideo, quia cum contumace, et eo qui terminos ad probandum non fuit præfixus, agebatur quasi eo casu, verius dicatur nihil actum, quod nihil probatum. At nostra lex accipitur de actore, qui quamvis terminum ad probandum habuit, non tamen potuit intentionem implere, atque ita resoluit Bar. in §. 1. n. 9. et ind. L. admonendi. n. 17. et eam sententiam agnoscit hic Alex. et Jas.

n. 8. Bolog. et Recentiores Cagno. in L. favora biliores n. 14. de reg. iur. Cepola. Cautela. 64. Maranta ubi S. n. 51. Cova. d. n. 8. qui debuisset citare L. 2. tit. 14. p. 3. --

Rectissime tamen admones utroque casu praxi observari ut reus difinitive absoluatur, quo iure utimur sed monere debes in foro concientiæ non ideo liberari reum quod absolutus fuerit ex regula hujus tex. ut nuncupatim observat Menoc. lib. 2. de arbitra. casu. 98. n. 15. et tu poteris inducere tex. in C. fi. de præsump. et alia jura vulgaria: illud vero debes sumé notare, quod ex eadem resolutione vere relinquitur obstatura rei judicatæ exceptionem actori si alio judicio contendat reum convenire, de eadem re quam primo judicio petierat, et in quo reus fuerit absolutus, quia actor non probavit, cum illa sententia difinitiva fuerit et exceptionem pariat rei judicatæ iuxta L. 3. et L. cum quæritur. 12. cum sequent. de exceptio. rei iudi. neque mouerit quamuis nova instrumenta invenisse contendat, quibus intentionem suam probare liquidó posit, repugnat. regula. d. L. sub specie d. L. imperatores. et potest fortiter induci d. L. argentarius. §. cum autem est quod eo casu impu

temus actori, quod in judicio acturus neque probat

habuerit contra Regulam hujus tex. et quod non instructus venerit contra L. 51. quando C. de latroni. quam rationem prudenter consideravit Paul. Cons. 257. n. 3. lib. 2. novæ impressionis. quæ cum in Reo cesset quod convictus et eo actus in judicium prodit asseverandum est, iterum audiendum, si instrumentum novum invenerit, quo suam inocentiam probare possit; quo fit, quod si soluisset centum aureos, quos forsan, vel qui mutuos accepit, vel alia ratione debebat, et postea conventus condemnatus sit post solutionem, n. probaverit quia cantionem solutionis non invenit, et ita iteratto soluit, si postea liberationis instrumentum inveniat, eo dicere, vel repetere poterit re iudicata non obstante, illos aureos primos solutos quod bona fide, naturali ratione, æquitate, et jure probandum est ex. L. bona fides 75. de Regul. jur. L. nam hoc natura. de conditio. indebi. L. si inepte 22. in fi. si cert. peta. et quia dolo actor senttentiam suam se contorsit, videtur restituendus Reus ex. L. si prætor 75. §. Marcellus. de judi. facit. L. incommodato. 17. §. fi. commodati. et debet habere locum conditio sine Causa ex L. fi.

si illo. de conditt. sine Causa cum stetur. 2ª Solutioni prima reddit ad non solutionem, ut probat tex. elegans in L. eleganttem 22. §. si post transactionem, versiculo dolo de condit. indeb. pro eadem sententia debes expendere §. vindicanttem. 17. adiuncta l. sequen. de emptis. iunctis hiis, quæ ad earum interpretationem observat Bar. et omnes in L. qui Romæ §. duo fratres ubi latissime Bolog. a. nº 70. de V. O. Denique glª sententia hæc est in L. Julian. de condi. indebi. ubi ita docent Alberi. et Bar. nº 11. et est in proposito elegans Pauli consilium omnino videndum 157. lib. 2. docet idem Paul. ubi Ang. ita refert judicatum in L. si sine ff. rem ratam idem Paul. ubi eleganter Alex. nº 8. in d. L. imperatores. Bal. in d. L. sub specie nº 7. et in L. 1. nº 7. C. de condi. indebi. late feli. post Panor. nº 1. in C. suborta. de re iudi. quibus non adductis. ita defendit Mencha. quæstio. usu frequen. C. 63. nº 31. et neminem referens, ita agnoscit communem sententiam Costa. in repitit. L. si ex Cautione. §. ex hiis ego infero nº 4. pag. 531. C. de non nume. pecu. Et ita me patrono iudicatum memini ac cum eo Casu agimus ad conducendum id quod primo fuit solutum, non violabitur regula L. sub specie, nec altera ex L. 1. C. de condi. indebi.

Et te etiam iudice senatus noster non semel iudicavit et latius scripsisti ad L. 1. de finis adverficum lib. 10 C. re vide.

et magis ex pluribus text. in l. si fuerimus. 29. §. in omnibus mandati. ubi obscuat gl. et expliabi l. cum haberet. famil. erciscund. et text. qui in contrarium plures movet, in l. quod in diem. 6. §. Talem de compens. Alia. n. res est, quæ modo petitur, quod quæ in iudicem fuit deducta, cum primæ solutioni non stetur arg.to text. in l. §. si post transactionem, bene cum transactioni non stetur. et ita non obstabit exceptio rei iudicatæ sequa in l. si duobus 19. versiculo nihil aliud de exceptio. rei iudica. iuncta l. cum quæritur. cum duabus sequen. ff. dicto t.o et hæc est planior, et securior pro cedendi via, quam restitutionis adversus sententiam quæ fisco tantum videtur permissa in d. l. imperatores. et per consequens alijs ablata, ut nominatim videtur docere Alc. in d. l. sub specie. quamvis restitutionem admittendam ex clausula si qua mihi justa causa videbitur, sequa in l. 1. et per totum ex quibus. Causis majoribus docet Cinus. in l. 1. ubi alij C. de condi. indebi. et cum alijs Alex. cons. 69. n.o 1. ubi Molin. lib. 3. idem Alex. Cons. 170. n.o 2. lib. 2. Hipolit. singu. 227. et receptum pro fisco vide Cur. Juni. Cons. 18. n.o 1. pro qua sententia tamen expendes l. si mater. 11. in principio de except. rei iudica. - - -

Ad. L. non est novum iuncta. L. iustum est.

Hæc L. non est novum, dificultatem habet, propter L. 1. et 4. hoc tt.o quo nemo cogitur aut rationes, aut instrum.ta sua edere: sed disolues ex L. fi. in eod. aliud in reo, qui non cogitur nec rationes, nec instrumenta propia actori edere ad fundandam petitionis origenem, diversum in actore, qui reo tenetur edere ad fundandam defensionem: idque æquitas sugerit, cum reus coactus veniat, at actor voluntarius, et instructus veniat seu debeat in iudicium provocare ex L. qui accusare s. bene probationes suas et ex L. si quando C. de dilatio. et in L. Curæ 5. §. fi. de doli exceptio. neque discrepat Bar. Detij. Bolog. et alij. in L. 1. et in L. fi. ubi dicemus in hoc titulo Panor. Detij. n.o 38. in C. 1. ubi vero n.o 57. de probatio. late Cefalus. Cons. 165. lib. 2. reus n. pettendo rationes suas adversarium edere, eas aprobat cum remitat causam, et negotij definitionem ad eas. non sic actor cum contendit a reo eas extorquere, cum non probet sed tantum ut originem petitionis inde deducat; atque hujus L. regula et ad fiscum videtur trahenda ex d. L. iustum est, ut sed fisci procurator teneatur reo convento ita pettenti rationes publicas exhivere, quod verbum publicas omnem m.a sententia tollit dificultatem quam gl. Bar.

Et pro cul dubio Senatus noster qui semper æquis et veritas præcipuis habet sine diferentia et distinctione actoris et rei cogit litigarum edere quecumque instrumenta si constiterint pœnas alteri illorum esse sive actor sive reus ille sit a quo gestio postulatur et quo jure utimur passim

et cæteri deducunt ex L. in fraudem §. neque de jure fis. intelligenda siquidem est hæc lex. iustum de rationibus confectis utriusque gratia et induces L. procurator bene quæ tibi communia sunt, in et ex L. 2. adiunctis bene dictis §. hoc tt°. quam inter prætationem confirmabis ex alia non admodum dissimili, quam docet hic fulg. et Detiy. et Bar. in d. §. neque ut sic intelligas L. 4. C. de fide instrum. - - - -

Ad L. Procurator. 7.

Res privatas Principis sui procuratore fuisse probat satis hic locus et L. cum servus. 40 alias incipit Julian. 42. §. fi. versiculo sed prædia de lega. 1. qui cognoscere solebat de quæstionibus illarum privatarum rerum cá inter fiscos, et privatos excitatis colliges ex L. 5. et 6. et per totum C. ubi causæ fisca. neque alia ratio est L. necquidquam 9. in principio, versiculo sed si causa de off°. proconsul. ut rectissime observat Briso. lib. 3. select. antiqui. C. 18. et cum Princeps habeat bona multiplicis generis observante Cova. in regula possessor. 2. p. §. 2. alia ut Princeps. alia ut privatus, ita erant duo Procuratores Cæsaris, et alter rei privatæ de quo in tex. nostro, qui et Comes rerum privatarum appelatur in L. 1. C. de off°. Comitis rerum priva. et in L. si quis adversus. C. ubi causæ fiscales. et credo appelari Procuratorem rei dominicæ in L. penu. C. de jur. fis. lib. 10. docet Briso. d. lib. 3. C. 2. et ego interpretor iudicem bonorum confiscatorum

quamuis pro fiscali re ponat Horos. in d. Rub. de off. procurato. n. 7. Alciat. et alijs aliter sentientibus hic. - - - - - -

In tex. bene quæ Communia.

Instrum entta ergo communia et utriusque gratia confecta edenda sunt pro miscue, sive ad inuicem, sive actor, sive reus sit, qui postulet, probat l. si quæ 5. famil. ercis. l. 2. bene communia C. ut lite pend. casu Valascus. lib. 1. de jur. emphi. q. 8. n. 5. et induces d. 17. tt. 2. p. 3. ratum colliges ex l. ait prætor. 4. versiculo hujus edicti: bene meum quodam modo hoc tt. siquidem quod commune est cuiuscumque p.m habentis dici potest, ex l. Lerui. elect. 5. §. cum fundus. de lega. 1. cui adde Bar. et Peral. in l. cum fundus. de lega. 2. ut sic uites. - - - - - - -

Ad gl. ex verbo more.

Ex hac gl. ad uincto tex. colligunt hic Bar. et fere omnes n. 8. instrum entta Communia pones dignitorem esse deponenda iuxta l. ff. de fide instru. et hoc quando æquale est utriusque ius. quod si æquales sint in dignitate et iure observanda erit decisio l. si quæ 5. famil. ercis. de qua re uide Jas. prætor alios in l. cum quidam n. 53. si cert. peta. Casanæ. in Catalogo gloriæ mundi consideratione 29. Tiraq. de nobilita. c. 20. n. 174. et de primoge. in principio ex 126. sed praxis deducitur ex l. circa 4. §. fi. famil. ercis. de qua praxi uide Jacobi. ind. l. fi. de fide instrum. - -

Ad auth.m Si quis in aliquo documento bene ex hac memoria et bene mentionem.

Cum hæc verba tantum significent communem orationem non video unde Acc. hic et alibi a non paucis admissis deducat hic agi de instrumentis ex scriptis, sive traductis, vulgo traslado, ut fidem non faciat nisi proferatur auth. et originale iuxta L. 2. ita communiter intellectam de fide instrum. L. Sancimus. 3. C. de diver. rescrip. C. 1. ubi notant, rationes de fide instrum. L. 44. et 119. tit. 18. part. 3. in quo errores præter alios sunt Montan. lib. 2. de judiciorum præsi. C. 5. versiculo quia vero. Molin. ad consuetu. pari. tit. 1. §. 5. n. 57. Unde tu resolvas tantum hic probari commemorationem in instrumentis, quamvis solemni de alio instrumento factam obligationem non inducere ad exactionem efficacem nisi idquoque instrumentum proferatur, aut alia ratione debitum comprobetur; sic melius videtur accipisse Bar. hic n. 11. cum quo Bolog. n. 42. et nihil referens Cova. in pract. C. 21. sub n. 2. cuia novela. 119. Detuy. Cons. 5. ex n. 5. et ita idem colliges ex L. fi. de proba. et ex tex. nuda senten. sic intelligendo in L. 2. bene ex indice de fide instru. et accipies tex. unde iste desumptus est, in auth. ut sponsalia largitas. §. et hoc insuper coll. 9. Cæterum obest. L. chirographis. in principio bene ex inventario de adminis. tutorum ubi videbis exigi posse ex commemoratione chirographi facta in inventario, et plane tamen utrobique gl. et Bar. intelligunt tex. de traductione judicis aut-

horittate facta addentes que eo casu debitorum citationem necessariam esse ex vulgata. L. de uno quoque de re iudi. C. 1. in fi. de Causa poss. atque idem Acc. ita repetit in auth. ut fratrum filij. §. illud quoque ex verbo in num.te coll. 4. et post Decium hic n.o 9. communem solutionem fatentur Mones. in L. 3. n.o 5. C. de divers. rescrip. ac in eo inventario iudicis authoritatem intervenisse tu comprobabis ex L. tutores 24. in principio bene sub authoritate publicarum personarum ubi gl. C. de adminis. tuto. notat gl. 1. in L. tutor. qui reportorium ff. eod. L. 15. tt.o 16. p. 6. et cum multis resolvit Bornincus. de tuto. et curato. n.o 58. Vaca. C. 2. de decima tuto. n.o 51. et omnino in proposito vide Dueñas regul. 187. n.o 4. - - - - - - - - - - - - -

Sed ea interpretatio ad d. L. chirographis, non est omnino tuta, cum instrumentum a Notario confectum, si a partibus non fuerit rogatus, non facit fidem ex auth. de tabellio. §. nos autem ubi gl. ex verbo iungantur. docet Bar. hic n.o 8. communiter receptus, unde neque illud inventarium tum etiam in illa L. idem fecisse constat, tutores circa propios debitores, ut ex inventario convenirent eos, et non tamen noscit eorum inventario judicis, et Notarij authoritate confectum: unde tu tentare poteris bene ut constat non agi de instrumento traducto, sed potius mentionem facienti et inducere probationem, non autem facere fidem: inducit autem probationem, quia constat (probationem) imo instrumento in incendio ex usta: quo

casu non est necessarium, neque posibile ostendere instrumentum se probare testibus, et amissionem, et contenta in eis ex l. testium 28. §. fi. C. de testib. et potest induci l. 2. C. de testam. et sic testes, qui deponent de inventario deponant de tenore instrumentorum, quorum bene fuit facta mentio, idem et Notarius, et aplicari poterit hujus constitutionis decisio bene autem est aliter. - - - - -

Ad. l. fina. vel 8.

Rationem hujus constitutionis exposuimus in l. non est novum. S. G. Rem adnotasti ad marginem Senatum indistincte compellere, etiam Reum edere instrumenta instante actore sicque non recipi de q. 5. C. et C. 1. de proba. ex quibus Reus non erat cogendus edere actori sed contrario iure utimur, circa quam laborant hic Bolog. n. 12. qui et alios. colligit ex hoc tex. bene exceptione doli. ut actor teneatur edere q̃i ex editione forsam poterit de dolo convinci hincq. fiet, ut idem dicamus in Reo replicatione ab actore obiecta cum actor in replicatione sit Reus ex l. 1. et 2. versiculo quia replicationes de exceptio. et ex principio inst. eod. et rursus de replicatione: et ita gl. hic ex verbo quod multum et in l. 1. gl. penu. S. eod. communiter utrobique receptus est Bolog. hic n. 47. et docet Bar. per tex. bene. versiculo fi. cum etiam apelatione instrumentorum rationes veniant ex l. 1. de fide instrum. quamvis in modo edendi diferant ex l. 1. §. editiones ff. hoc tt.

cui adde Cuia. lib. 3. observa. C. 7. et melius in proposito lib. 10 C. 14. et sic finitur iste titulus. - - - - - - - -

Ad. tit. C. de in ius uocando.

Non sine maximo Reip. Commodo factum est, ne quis in sua Causa iudex sit L. 1. C. de quis in sua Cau. L. qui iurisdictioni. 10. de iurisdi. omnium iudi. L. 10. tit. 4. p. 3 latissime ornat Berenga. ad L. naturaliter. §. nihil commune. de ad qui. poss. præfact. 3. C. 1. sed pro eo quod cuique debetur iure experiatur iudicio bene instructo quod a uocatione in ius proficiscitur ex §. omnium. inst. de pœna temere litigan. Est autem in ius uocare experiundi tantum conuocare ex L. 1. ff. eod. Ius autem interpretor locum ubi magistratus, aut prætor salua imperij sui maiestate, et saluo more maiorum ius redditur ex L. 11. versiculo s. alia siq. de iust. L. 4. §. 1 de interrogatio. quo fit ut non dicatur in ius uocatus, qui ad inferiorem iudicium uocatur sicque edicti pœna cesabit ex tex. sic intelligendo in L. 3. versiculo siquis ff. ne quis eum qui in ius uoca. est. de Prætore, n. et magistratu non de inferiori judice edictum loquitur ex L. 2. in principio. siquis in ius uoca. non. et L. 1. bene sine permissu prætoris et L. 2. bene sine permi. præsi. in hoc titulo, ita Rectissime interpretati sunt Duare lib. 1. dispu. C. 1. Cuia.

lib. 10. observa. C. 10. quod tamen sensim ad quemcum-
que judicem extensum postea est, ut DD. agnoscunt
et ex d. §. omnium observat Ubesen. lib. 2. ff. tt.º 4. sub. n.º 3.
meminisse tamen opertebit olim in ius vocatum teneri
sequi vocantem nisi satisdaret ex tt.º ita intelligendo
ff. in ius vocati ut eant. Quod si neque satisdare, neq.e
sequeretur vocantem potterat invitus duci, obtortoque
collo, et astrita Cervice in ius trahi quod satis convin-
cimus ex legibus 12. tabu. quarum ex Cicerone, et alijs
statim referendi meminerunt. et constat ex Gelio lib. 13.
noct. athi. C. 13. et Colligitur ex tt.º ff. ne quis eum, qui
in ius vocatus est, et ex L. 4. ad L. Juli. de vi priva. et ex
tex. optimo in L. si vero 5. §. 1. versiculo q̃i sane qui satis-
da. segun. ut rectissime docuerunt Duare. et Cuia. ubi s.
idem Cuia. lib. 7. observa. C. 15. et 16. Govia. lib. 1. varia. lectio.
C. 47. melius Rebar. ad ss. 12. tabu. C. 5. et in L. 108. de
reg. iur. Postell. lib. de reb. athenen. C. 25. fuisse tamen nonul-
las personas, quę nec tenebantur sequi vocantem, et
minus invite in ius poteran duci plane colligitur ex
notissimo illo titulo, qui neque sequantur, neque duc-
antur cuius fit mentio in inscriptione L. solutum
48. de verbor. signif. et est sensus illius, s. eum sed qui
solutus non erat teneri sequi posseque duci: at quis

non diceretur solutus explicat J. C. ut eleganter scripsit Cuia. d. c. 16. et prius Duare. d. c. 17. postea Rebar. d. c. 5. inde etiam elicies veram rationem ad l. plerique 18. et 17. 21. hoc titulo ad l. is. qui 23. de iniur. et ad l. nemo 103. de reg. iur. observ. Cuia. lib. 7. c. 15. latius Rebar. pro tribu. c. 3. ad fi. quarum legum regulam perceperunt DD. cum quibus erat Duenas reg. 288. et hęc quidem de in ius vocando verissimiliora sunt, cum tamen non dicas in ius vocare nihil aliud fuisse, quam invitum quem ducere, et male opinatur Govean. et Postell. ubi s. Equina. Varoind. §. omnium supradicta tamen omnia controvertunt DD. novissime Rober. lib. 3. select. c. 1. Baudius. lib. 2. diversa quęstio c. 26. illud tamen in hac tractatione scire debes multas esse personas, quę in ius vocari non possunt edicti venia non impetrata de quibus in d. §. omnium et in l. 2. et per totum ff. hoc titulo: et in hiis tribus legibus huius ff. et in l. 2. et 3. et sequen. ff.o 2. p. 3. et denique hęę personę quibus reverentia debetur in ius vocari nequeunt ex l. generaliter 13. ff. hoc titulo; et est generalis ratio harum legum huius ff. ut colligitur ex l. 1. et 2. et sic debet intelligi l. fi. arg.to l. 1. versiculo cum filius. et l. libertto. 9. de obseq. ā. liber. prętan. unde consequitur neque in ius vocari possint parentes aut Patroni, etiam consentientes, cum scitum sit iure

reverentię non posse renuntiari ex l. alia. 15. §. eleganter solut. matrimo. quam prętex alios expendit Detius. in l. 2. n. fi. in hoc tto. quę reverentia, et honor naturali ratione debetur ex d. l. 2. et ita eo casu non parcitur imprudentię, aut rusticitati; sicque deduces rationem longe elegantem ad l. adulterium de incestu. 38. §. 1. versiculo fratres, et versiculo fi. de adulterijs: adulterium n. naturali iure prohibitum est ex l. probum. 44. de verbor. Signif. et est ratio ad l. fere. 18. de reg. iur. - - -

Cęterum observabis effectus resultantes ex hac naturali ratione, qua libertus patrono reverentiam exhibere tenetur tanquam de se bene merito ex l. si non sortem §. libertas de condi indebi. l. sed si lege. §. consuluit de petitio. hęredi. ad ius Civile esse referendas; unde fit per deportationem hunc honorem amittere patronen. ex tex. sic intelligendo in l. sed si hac lege. 10. versiculo sed si deportationem ff. hoc titulo constat, n. per deportationem, quę sunt juris Civilis amiti in l. quidam 17. in principio de pęnis. et ita testi factionem ex l. 1. §. in quibus de lega. 3. efficiebantur, n. peregrini deportati id est alterius iuris quam Civitatis ex Ulp. in frag. tto. 10. et ex tex. ita intelligendo in l. 1. C. de hęred. insti. et hoc est ad peregrinitatem redigi in d. §. sed si per deportatio

nem, ut elegantter intter prętantur Rober. lib. 3. Senten. C. 9. Briso. lib. 1. Select. C. 13. Sicque quamvis per eam amitamus, quę iuris Civilis sunt, non autem quę sunt iuris gentium, ut ind. l. quidam, et multo minus quę sunt iuris naturę §. fi. de legiti. agnato. tute. amitimus tamen ius quod propter cognitionem quę iuris est naturę habemus: Sic intelliges §. sed cum hoi. inst. de capi. dimi. Sic etiam filius, qui dum est in potestate patris eum in ius vocare non potest ex l. fi. 7. et l. 5. tt.º 2. p. 3. late tradit Duenas Reg.ª 351. propter illam rationem naturalem quę in patria potestate fundatur ob quam intter eum, et patrem nullum est iudicium nullaque lis ex l. 4. de iudi. quam declarant Cuia. lib. 9. obser. C. 13. Vacon. lib. 1. declara. C. 9. et lib. 4. C. 57. illud denique debes scire citare, et in ius vocare idem esse, ut in praxi cum multis resoluit Ubesen. d. tt.º 4. et imo olim eandem esse citationis significationem, recte conttendit Rober. d. lib. 3. C. 7. Duare. - - - -

Ad celeberrimum titul. C. de pactis Commentarij non negligendi; Authore D. Egidio Ramirez de Arellano et Figueroa An. 1578.: Pro clarissimo Viro D. Liz.to Villares.

Ad Rubricam.

Qua ratione iis ff. superioribus, et sequenti cohereat, ar-
gute explicuit Cuia. lib. 10. observa. C. 30. Sed quando de
pactis futura est dispositio vocabuli significatio aperienda
est, et creditur ex verbo paco, is, deduci, quod signat conve-
nire in L. 12. tabu. unde pacis nomen fluxisse testatur Ulp.
in L. 1. in principio ff. eod. Nonulli autem malunt ex verbo
pago, is. deduci, quod erat firmare iuxta Cicero. Rettori.
ad Here. lib. 2. C. 4. bene rem ubi pagunt, oratione pagunt,
observant multi precipue Cova. lib. 5. Comen. C. 1. n. 8. eleganter
Rober. lib. 2. Senten. C. 19. dum tamen J. C. in d. L. 1. docet
pactum a pactione dici, sic accipiendus est, ut non significet ab
ipso nomine verbali pactionis pactum esse imitum, et factum
non aliter testam. quam a testatione dictum meminit Justi.
in principio de testam. eo quod in eo aliquid testatum relinqua-
tur, probabis ex L. unum. 24. in fi. de testam. eadem ratione
damnum à demptione appelatum, qi non aliter contingat
quam si quid dematur, constituit L. 3. de damno infect.
ergo dictionis vis et significatio ab eo ex quo id, quod significatur

fit, ducitur, et aperitur ut sic videas nequaquam hinc fieri
nec apte colligi generaliorem esse pactionis, quam pacti
significationem, ut opinatus est Duarc. in d. L. 1. et lib. 2 dispu.
C. 8. cuius sententia merito reiecta est, quam vis tacito authore
a Varone. et Cuia. in d. L. 1. et lib. 2. observa. C. 15. Carondas. lib. 1.
verosi. C. 4. Rober. d. C. 19. Hugone. donello. in principio huius ff.
secure docet Vigellius in comen. de pact. C. 1. et convincitur ex
L. iurisgentium 7. §. sed cum nulla iuncto. §. sequen. eod. ubi
promiscua est pacti, et pactionis acceptio: denique efficax est ar-
gumentum ex collatione S.^{us} versiculo est autem ff. hoc titulo
cum L. 3. de pollicita. ubi eadem cum sit utriusque definitio
consequitur et eandem esse utriusque rationem eaden. n. dan
tur quorum eadem definitio est ex Arist. lib. 5. Methaphi.
C. 6. in fi. nec remorabitur si cum Duarc. obijcias inde colligi
contractum cum et duorum sit placitum et consensus pacti
definitioni comprehendi, quod est absurdum, sicque defi-
nitio pacti alij competeret contra L. 1. §. dolum; sed ut hæc
disoluas excutienda est contractus definitio, et vulgo credi-
tur extare apud Ulp. ex haveonis sententia in L. labes.
§. contractum de verbor. signif. ut sit obligatio ultro citroque
sed cum multa obsint, et tunc magis, quod stipulatio sit con-
tractus, et non producat mutuam obligationem, sicuti
nec mutuum depositum, et commodatum, quæ inter con
tractus numerantur in L. ex hoc iure de iusti. in principio

d. L.is iuris gentium et in §. actionum de actio. &. tamen Ala. et Bar. in d. §. contractum. docent in propios contractus, quales illi sunt, bene non comprehendi, nisi suam latam contractus acceptionem; sequuntur bene Alciat. et Rebuf. et ut receptum resoluit Mediis. de definitio. lib. 2. C. 43. cum multis Molineus in Rub. de V. O. n.o 46. Belonus. lib. 2 suputa. C. 2. cum infinitis Riminal. in principio inst. de donatio. n.o 61. 71. et 82. Soto. lib. 6. de iusti. q. 2. art. 1. Quod tamen minime ferendum est, cum constet illas conventiones propie contractus esse, tum etiam quod alis. respicit haveonis definitio unde ea ex verbo (ultro utroque) ad consensum retulit Costanus quæstio iur. C. 8. ut contractus sit obligatio, quæ ex duorum in idem tracta voluntate consistit et ad utrumque refertur. Sed plane obstant adjecta exempla in d. §. contractum quæ quamvis regulam non arcent ex L. regula. 9. §. 1. de iuris et facti. igno. tamen declarant eam ex §. hactenus de gradibus et ita bene evincunt J. C. loqui de illis contractibus ab utraq.e parte obligationem producentibus; quare resolve de illis, tantum intelligendum, quæ synallagmata græce vocantur, et sunt quando mutua, et ab utraque parte est obligatio, quod et ex verbi græcæ compositio exigit, et probat d. L. iuris gentium. in principio versiculo sed etsi, versiculo ultimo: unde mutuum, depositum, et commodatum contractus quidem sunt sed non synallagmatici, et de illis bene non agit J. C. De stipulatione autem ausim afirmare contractum non esse

sed tantum conventionem, sive obligationem, a contractu se paratur expresse in principio d. L.is haveo. et sub actu app.e enumeratur: obligationem autem à contractu separari non est novum ex d. omnem 20. de iudicijs. cui adde Anto. Aug. lib. 4. emenda. C. 17. et argute induces L. 1. versiculo adeo autem hoc titulo ff. ubi à contractu separatur obligatio, et ad obligationem stipulatio refertur: item stipulatio induit, et assumit naturam contractus cui additur L. si estipulatus. 4. de usuris non ergo ipsa per se contractus est, est n. conceptio quedam ex verborum ex L. 5. §. stipulatio de V. O. et à iure Civili inventa ex L. ex hoc iure in fi iuncta. gl. de iusti. docent omnes in Rub. de V. O. latissime probat Vaconius lib. 5. declara. C. 68. Cum tamen omnes alij contractus et conventiones iurigentium ascribantur ex d. L. ex hoc iure. et d. L. iurisgentium in principio quod si alicubi contractus dr, id ratione adiuncti interpretabor: ut cumq.e autem sit, constat haveonis definitionem non esse temere trahendam, nec accipiendam; illud tamen constat quemcumque contractum conventionem esse consensu firmatam ex d. §. conventionis, idque commune esse cum pacto, nemo negaverit: et sic urget Duare. argumentatio. Ceterum observabis pactum in genere, et in specie posse

considerari, non minus quam adoptio consideratur in L. 1. de adoptio. in §. 1. inst. eod. Prout genus est, et conventionem hét, sine dubio cum contractibus, et alijs conventionibus communionem hét, ut in d. §. conventionis, ubi et in L. Conventionum, et in L. legitima. et in L. iuris gentium usque ad §. sed cum nulla de pactis agitur de pacto prout cum alijs conventionibus affine est, ut recte dixerit Contius. lib. 1. disputa. C. 17. imo cuicumque contractui pactum inest ex tex. sic intelligendo suam literam afirmativam in L. an inutilis. 8. de aceptilatio. quam agnoscit Antto. August. lib. 1. emenda. C. 2. &. satis probat d. §. conventionis: et tu elegantter induces L. si duo 72. pro socio. ubi societas, quę contractus est pactum conventum apelatur ea ratione, sed q̃l pacto fuit inita. et expendo celebrem locum Arist. a nemine relatum lib. 1. retoricorum ad Theodectem. C. 15. dum subdit prętereа com mutatione rerum ultro, citroq̃ sitr̃, quę voluntaria sunt pactis ut plurimum facimus; sic etiam pactionem obscuram, vel ambiguam venditioni, aut locationi adijectam contra locatorem, et venditorem interprętandam docet L. veteribus 40 de pactis quam prętex relatos ab Alfan. Collect. 248. elegantter explicat Duare. in comenta. de pactis. fol. 36. fornel. lib. 2. selectio. C. 13. novissime Campanus, in L. contractus n. 91. de reg. iur. Nec

n. ea ratione novum est ut idem et pactum et contractus dicatur ut colliges ex collatione l.is 3. C. de actio. empti. et l.is contractus C. de fide instrum. ut cum iudicio in alio proposito notavit Cuia. lib. 11. obser. C. 17. et hæc quidem quando pactum in genere accipimus: verum quando in specie consideramus prout nihil aliud hēt (quæ datione, vel facto) quam nudum placitum, et nudum consensum nomine, et causa carentem, prout in d. l. iuris gentium. versiculo igitur nuda in multis a contractu separatur, cum contractus nomen habeat, aut si nomine careat causam habet, quæ datione, vel facto sumpsit effectum, ut do, et des, do, ut facias. ex quibus nascitur actio d. l. iuris gentium in principio quod contra est, in pacto ex d. versiculo igitur nuda. præter alios notat Cuia. in l. 1. hoc titulo, et lib. 2. obser. C. 15.: Et pactum in specie sumptum in eo a pollicitatione differt, quod pactum conventio sit duorum; Pollicitatio autem non sit conventio §3. a principio sed tantum offerentis promissio, ut merito eam appeles dimidium pactum; conventio, n. unius consensu fieri nequit ex d. §. conventionis, et ita plane procedit l. pactum de policitatio.: et hæc est vera dr̃ia, inanis autem et vana eorum est, qui dicunt policitationem pōnti pactum, vero et pōnti, et absenti fieri cum per epistolam

fiat, in l. 2. de pactis, quod secus est in pollicitatione per tex, quem ita bene intelligunt Bar. et omnes in l. Chalidemus. 3. de pollicita, et post Crotum. in rub. de V. O. lectu. 2. n. 10. secure resoluit Vaconius lib. 5. declara. C. 65. n. 3. sed sane ea sententia probanda non est, nec ullibi probatur presenti non polliceri: imo contrarium facile colliges ex l. 1. et per totum de pollicita. et ex tit. C. de dotis promissio, et nuda pollicita: quare dicta l. Chalidemus, plane procedit, qui constat pollicitationem inefficacem esse, quam nisi reipublicæ fiat nisi ex iusta Causa facta sit l. 1. §. non semper de pollicita. l. hoc iure. 19. in principio de donatio. Nec ad rem facit quod epistola solet obligare, l. Si quis. 27. in principio mandati. l. qui tabernam. 34. §. 1. de pignori. cum soleat contractus per epistolam celebrari. l. 2. de pactis. l. 2. de actio, et obliga. nam illud est, cum subest Causa et scribentes hoc agunt, ut contrahant ex l. 3. in fi. de actio. ita eleganter Moline. ad rub. de V. O. n. 8. a quo habuit Cona. lib. 5. C. 8. n. 4. Nec, n. plus debet efficere epistola quam promissio presenti facta ex d. iuribus: at si pollicitatio sine Causa etiam reipublicæ facta non valet, quamvis coram republica; ergo neque si intercedat epistola, latissime defendit Camillus Plautius. lib. 7. de V. O. C. 11. n. 7. quamvis vehementer variet Ubertinus hic n. 68. quibus adde quæ de Epistola tradit Cuia. ad Africa. tit. 8. pag. 91.

ad interpretationem L. qui negotia. 34. mandati. Denique pactum in specie sumptum ab stipulatione differt si interpretes audias, quod pactum quibuscumque ex verbis fiat stipulatio, vero non nisi per solemnem ex verborum conceptionem media interrogatione, vel responsione ex §. 1. de V. O. L. 5. §. stipulatio. eod. quæ quæ dicta refelli videtur ex d. L. iuris gentium §. quod fere. ubi pactum per interrogationem et responsionem contrahi probatur quod advertisse videtur Vaconius. d. C. 65. n. 4. Consensus ergo non ex verborum ratio habenda est ex d. §. quod fere, quamvis in dubio stipulationem interpretemur: at in multis stipulatio, et pactum diferunt quoad Civiles effectus, qi in stipulationibus ius continetur, in pactis factum tantum versatur ex L. si unus C. 27. §. pactus ne peteret, hoc tt.o que exba cum varie accipiantur, ut videbis apud Riminal. et Volocnet. bene expeditam, tamen videntur habere expositionem, ut stipulatio quæ à iure Civili approbatur, est conventio efficax ad constituendam obligationem et inducendam liberationem ipso iure, hoc est iure Civili tollat priorem stipulationem. ita illa exba (ipso iure) explicat Duaren. in l. in actio. n. 15. D. de in lit. iurando. Covar. Reg.e Postestor. 2.e §. 6. ex n. 6. v. addic. tos. ad d. §. pactus. in L. servitutes 3. n. 26. de servitu: at pac- pactum cum iure Civili non sit approbatum non potest ipso

l. de constitut. insti. de actio.

iure obligationem perimere, ut eleganter explicat Briso. lib. 3. de Solutionibus in principio. - - - - - - -

Ad. L. 1.m

Huius legis explicatio non est in facili, et preter alia ex iuris propijs constituendum uidebatur, pactionem contractam de fidei comisso sub hac conditione relicto, filio postea nato fidei commissumque repetenti minime obstituram, siquidem ut illud quod notum est non negemus, conditio si sine liberis in numero multitudinis concepta uno filio superstite relicto deficit, cessatque restitutio ex L. Pater Severinam 100. §. 1. de conditio. et demons. L. non est sine liberis. 148. de Verbor. Significat. quam explicat Costa in C. si pater 2. p. versiculo si absque liberis ex n.o 21. et idem esset nepote ex filia relicto ex L. 1. C. de conditio. insertis, quam debuit citare Nicolaus Valla idem docens de reb. dubijs tit.is 14. n.o 2. ergo consequens fit filium istum conditioni obfuisse, et tamen admiti solet liberos in conditione positos uocatos uideri ad fidei commissum, vel hereditatem ex judicio testatoris, ex L. Lucius. 85. versiculo ult.o de heredi. insti. quam in id induxit Forcatu. in nicioma. dialog. 50 sumendaque uidetur pietatis ratio, et interpretatio de qua in L. cum auuus. 101. de conditio. et demons. L. cum auctissimi. 30. C. de fideico. nemoque erit qui non intelligat eam fuisse testantis uoluntatem, ut instituti liberos uocare uoluerit, eosque in conditione posuisse

celerioris locationis gratia: denique urgere videtur L. inter Socerum. 26. §. cum inter de pact. dotali. quem tex. pro hac Sententia expressum opinatur Corra. lib. 2. miscell. C. 19. quibus et alijs arg.tis hanc Sententiam tenuerunt Odofre. Albe. n.3. Salicet. et alij in L. 1. C. de conditio. inser. cum quibus et alijs communem resolvunt relati a Costa. ubi s. et statim referendi: si ergo filius iste vocatus est, ad fidei commissum, iure potuit revocare a Patre alienata in fidei commissi diminutione ex L. ult. §. penu. cum auth. res quę. C. communia de lega. quod videtur efficax argumentum, indeque sumendam esse rationem dubitandi in hac L. contendit Cona. lib. 5. C. 5. n.7. Cęterum defendendum est in ea Conditione positos liberos non videri ad fidei commissum vocari ex judicio testaris, sed tantum substituto prę ferri; atque huius sententię iustas, ac graves Causas mihi videor habere, et considero id fuisse eo casu testantis judicium, ut voluerit quidem liberos potius habere hęreditatem, quam substitutum, institutum autem, magisque liberos sunt in siti. Scriptum est à Justi. in principio, versiculo in suma inst. de donatio. cui ade Anto. Aug. lib. 1. emenda. C. 8. Nec ideo efficitur videri fidei commissum filijs datum: pro qua sententia

expendi solett. L. ex facto. 17. §. ex facto. ad Trebell. ubi inter fiscum, et fidei comissarium contentio est; et tamen si ob subceptos (non deficiat, et ita restitutio fiat fidei Comissario, qui poterit dicere se ante pœnam fuisse) ante deportationem liberos ea conditio defecerit probat J.C. fiscum non teneri ad restitutionem, quod non ita esset, si filij censerentur vocati cum tamen propter postea subceptos non deficiat, et ita restitutio fiat fidei Comissario, qui poterit dicere se ante pœnam fuisse ex L. Statius. florus. 48. §. Cornelio felici. de iure fisci. facitque pro ead. sententia L. filius familias 117. §. cum quis de lega. 1. et admissum est. personam in quam conditio, confertur vocatam non videri ex testi. L. Siquis 8. adiuncta L. 1. Siquis omiss. Cau. L. ex facto. 19. de hered. inst. non magis quam res videtur legatta, quæ in conditione est, L. 1. §. item, si itta scriptum versiculo ult. ad L. falcid. et si mature consideres, videbis in infinitis prope iuris civilis locis propter liberorum subceptionem eam conditionem defuere. in nullo autem liberos vocari nisi præ instituto. sine testo defuncto, et tunc ad excludendum substitutum ex tex. a paucis expenso, in L. generaliter, bene nisi testamentum non fecerit. cum §. 1. C. de institu.

quem tex. debuisset citare Acc. ingl. ult. d. L. lutius
et qui eam recte declarat Costa in d. versiculo, si absque
liberis n. 54. Nec illa conditio si sine liberis aliud in-
ducit, quam restitutionem cessare in casu contrario
sed liberis relictis ex tex. sic consideratto in d. L. inter
socerum §. cum inter de pact. dota. quamvis non di
fitear potuisse quidem, testatorem, verosi militer cogi
tare institutum patrem non futurum adeo inofficiosum
erga liberos, ut a bonorum successione alienis heredibus
vocatis propios filios repelleret propter vehemens illud
et naturæ et parentum commune votum de quo in L.
scripto. unde liberi. et magis stringit L. Gallus. in principio
cum §. in omnibus D. de lib. et post. l. si quis cum 16. §. 1. in fi.
D. de vulgar. rem ex illis verbis, si me vivo filius meus mo
riatur eorum. non censetur filius institutus: quæ jura
inducunt plures, et præcipue Cuia. in principio. L. Gallus
et in L. lutius. 85. D. de hæred. instit. et consultat. 35. et 31.
quibus institur ex alijs respondere Jph. de Rusticis lib. 1.
de quest. an liberi positi in conditione C. j. 1. et 2. parte
et vide hoc ipsum proba. Symo. de pact. de coniect. lib. 3.
tt. 97. denique pro hac sententia considero in conditio
nalibus conditionem pro causa esse L. a. Titio. 108. de V. O.

et constat Causam legandi, aut instituendi, et fidei comitendi non cohærere institutioni, aut fidei commisso L. cum tale 72. §. falsam de conditio. et demons. ergo liberi in ea conditione positi causa sunt restitutionis, vel restitutionis et sic non cohærent fidei commisso igitur vocati non videntur: et itta hanc sententiam videtur docuisse gl. ultima in d. L. lutius. quam in id. bene expendunt Bar. Bal. Ang. et alij, quamuis illa gl. id non probet, probasse attem videtur in d. §. ex facto ex verbo defecisset. bene et itta, nec ipsi habent. probat Bar. in L. si cum dotem. n. 10. solut. matri. et cum infinitis veriorem, et magis receptam sententiam profitentur hic Alex. Jas. Decus. n. 15. Bolog. 46. et alij copiose Portius lib. 2. regularum Conclus.° 12. et cum Coua. Gomez. et infinitis resoluit Menesses in L. cum acutissimi ex n. 46. C. de fidei Commiss. multos refert Costa. in §. et quid si tantum 1. p. n. 27. et ind. C. si pater ex verbo si absque liberis n. 54. Marcalius. de fideicom. 1. p. q. 20. apud quos, et alios videbis etiam contrariam sententiam communem apellatam nostram tamen veriorem et longe magis receptam esse eam quam magis probat. Lod molina lib. 1. de primogen. C. 6. n. 1. et 3. et ducant hic DD. plus minus qui hanc quam

receptiorem, et veriorem contendunt. Refert Joseph. S. C. 1. ipse quem vide et Mantica. lib. 11. tit. 2.: Unde fit gravatum restituere si sine liberis illis susceptis de re fidei comissaria libere posse disponere. filijs non obstantibus, ut qui vocati non fuerint: pro qua sententia induci solet praeter S. dicta L. filius familias. 117. §. cum quis de lega. 1. et l. 1. C. de conditio. inser. et docet Bar. in d. L. si cum dotem. n. 10 repetit Cons. 130. lib. 1. Alex. cons. n. 5. lib. 2. et neminem referentes Detuy. hic n. 13. Bologne. 46. novissime autem et eleganter probat Pretis. cons. 90. n. 15. et 16. et cons. 141. n. 8. et hanc esse communem oppositionem et in casu practico servari ex Ant. Gomez. lib. 1. var. C. 5. n. 21. et ex multis probat idem Sym. de Pren. lib. 3. de interpretat. Reti. volun. solu. 2 fol. 97. n. 10 et 11. et non esse in iudicando et consulendo recedendum ab hac opinione agnoscit Joseph de ictu an liberi. in cond. positi in principio n. 2. in fin. ergo in hujus L. specie non est cur filius contendat Patrem non potuisse fidei commissum sit remissum cum consensu illius, qui ex iuditio testoris ad fidei commissum erat vocatus, et haec est verissima hujus L. ratio Neque obstat d. L. lutius versiculo ultimo siquidem verba tantum inferunt liberis relictis ab intestato: sique la penultima cita antes de ergo = itaque in specie S. L. lutius. liberis illi in condit. positi subcadunt patruo non ut testamentarij sed ut legitimi heredes ab intestato ex. L. siquis ita heres 82. co.

vb. Cuiat. d. L. lutius. et in consull.e 31. et 35. alira Joseph. de Rus
tiis lib. 1. c. 2. 2p.o tract. an liberi in cond.e positi ex. n.o 16. cum
sequen. Mantica. lib. ij. de coniectur. vg. 2. n.o 12 et 13. et latis-
sime, et nov. interpretat. Symon. de Pretis lib. 3. de interpretatione
ulli uollunt Solu.e 2. p. 97. col. 1. ex n.o 4.: sigue lo raiado ultimo
substitutos excludi ex testatoris iuditio, quasi dicat J.C. non
esse simul admitendos, substitutos, et liberos cum non in primum
gradum, sed in secundum iuderentur substituti. ex Siti, de quo in d.
cum in testo. 37. de hered. insti. et hoc quidem ab intestato, ut veris-
sime nottauit bene Acc. et nos S. probauimus, et consen-
tiunt omnes ex Menoch. Cons. 95. n.o 22. lib. 1. nam cum
condittio sub qua substituti serui erant, defecerit, con-
sequens est non admitti, et sic non mirum si preferan-
tur illis ipsi liberi, qui ab intestato erant admitendi, et
qui ex iudicio testoris substitutos excluderent: imo si
consideres in illius L. speciem fidei commissi non habebit
locum cum proponatur institutum antae additionem here
ditatis decisisse, et constat fidei commissa non deberi, non
aditta hereditate ex L. ille a quo 13. §. 1. in fi. L. ita tamen
27. §. Marcell. versiculo qui rogatus, ad Trebell. neque
directa substitutio ex coniecturis inducitur ex L. iubemus
29. C. de testam. L. ex facto. 19. de hered. insti. ut cum Soci
in d. L. cum accub. n.o 113. subtiliter argumentatur Costa
in d. versiculo si absque liberis n.o 54. Ceterum adhuc

uidetur saltem urgere pro filio Philini. de quo hic, a
liberis decisio L. si unquam. C. de reuocan. donatio inter
quam, et L. si totas. C. de in offis donatio. quibus conuenit
L. 8. tto. 4. p. 5. illud inter esse Reuptum est, quod si dona-
tio fiat, extraneo Reuocabitur in totum ex d. L. si unquam
sin autem fiat alicui ex filiis. vel nepotibus non in totum
sed pro modo legitimæ Reuocabitur ex d. L. si totas. et si L.
si matter. et L. si liqueat. C. de inoffis donatio L. Titia. 89.
§. imperator. ubi Bar. et Repetentes de Lega. 2. quibus adde
Cona. lib. 5. C. 10. n. 3. Moline. tit. de donatio. factis in ma-
tri. ex n. 31. et in tit. de inoffo testo. n. 14. 15. et 44. et per
totum. Cona. lib. 1. ~~C. 10. n. 8.~~ varia. C. 19. melius Costa. in
C. si pater 3. p. versiculo privari non possit ex n. 21. et
Ratio est quod non sit verosimilem patrem cogitasse de
liberis, cum donationem fecit, non facturus si cogitasset
de illis ex Ratione L. cum avus. 101. de conditio, et demons.
et L. cum acutissime 30. C. de fidei comm.: et tu in
ducere poteris L. tale pactum 41. §. fi. bene et illo tempore
hoc titulo; idque tam filiorum quam Parentum gratia
inductum esse, plane contenderim argumto L. generaliter
in principio bene tam Parentibus quam liberis gratam. C.
de institu. Sicque dixerim defendendum esse illius L. bene-
fitio Renuntiari non posse saltem in præiudicium filiorum

ut ex vi Patternę Renuntianis excludantur: efficietur tamen
ut Renuntiationis ratione non audiatur ipse donator, si
revocare contenderit, ex l. perfecta donatio. C. de donatio.
quę sub modo, et qi iuri prose introducto potuit Renuntia-
re ex l. penu. in hoc titulo, et l. penu. C. de episco. et Cleri.
Constat, n. nonnullis contra sentientibus prem eo casu contra
donationem a se factam audiendum esse ex d. l. si unquam
bene in dictione donatoris, et expresse ex d. l. si totas, bene
ad Patrimonium tuum revertitur: et esse verissimam, et
receptam interpretationem profitetur, Costa d. n. 21.
imo verius, et receptius videtur illius l. benefitio non
posse Renuntiari, ut secure docet Moline. d. Dn. de dona-
tio. n. 34. et nervose defendit Cornu. lib. 2. indaga. C.
26. quę sententia verissima est, sm a nobis probatam
distinctionem, quamvis Renuntiationem saltem expres-
sam, illud beneficium excludere magis probet Ripa. lib. 3.
responsorum ad d. l. q. 52. n. 118. et Tiraq. in principio re
petitionis illius l. ex n. 100. et 108: sed ut cumque sit ar-
gumentum videtur urgere contra huius l. decisionem
quod tamen facile dilues, si probes quorundam senten-
tiam docentium, d. l. si unquam strictissime esse
accipiendam in casu de quo loquitur, ut sed donatio
ita demum filiorum nativitate revocetur, si libertis a

Patrono fuerit facta, non si extraneo q̃i sic maior sit
reuocandi Causa in libertis, quos constat obsequia, ope-
ras, et alimenta Patronis, et eorum filijs debere, et in eo-
rum bona Successionem Patronis defferri iuxta ea, quę
uidebis in tt.o ff. de obsequiis et in L. filius. de iure. pa-
trona. L. ut iuris iurandi. 7. §. si liberi L. cum Patronus.
22. § cum libertus, de operis liberto. L. si libertus. 23. §.
si libertus. de bonis liberto. et ex titulo inst. de Sucessio. li-
berto. et ita tentasse uidetur Act. quam uis non prę-
stiterit in Sententia ad d. L. si umquam ex bo quicquid
et multas Rationes pro ea congessit Tiraq. in Repetit.e d. L.is
si umquam ex verbo libertis; constanter defendit Cona.
lib. 5. C. 10. n. 3. efficaciter Valla. lib. de Reb. dubijs tt.us 2. n. 18.
sed eorum Senttentiam deliriam et insanam esse, nemi-
nem Referens testatur Molinc. ubi s. n. 30. et 31. contin-
gentia, n. facti in patrono fuit, ne ideo decissio Restrin-
genda erit prę cipue ubi eadem, et maior Ratio versatur
ex L. illud. ad L. Aqui. quin imo ampliari videtur
illud ius in persona libertorum q̃i uidebatur minor Ratio
Reuocandi esse, cum et de familia donatoris libertti di-
cantur ex L. ult. C. de Verbor. Signif. et qui tenentur, et
et Patronum ejusque liberos alere, alias in Seruitutem Re
uocantur ex L. si quis a liberis. 5. §. solet. versiculo utrum

autem, adiuncta. L. alimenta de libe. agnos. et si cum iudicio aduertas, videbis eam ipsam decissionem 130 annos ante d. L. tale pactum 41. § ultimo hoc titulo aduertit Rete ex historicis Moline. ubi s. n. 60. et 61. et generaliter illius L. decissio accepta est in quocumque donatore ex d. L. 8. titulo 4. p. 5. et est concors omnium sententia ex Tiraq. ubi s. Coua. d. C. 19. latissime Portius lib. 1. Regula concl. 35. et infinitos refert Alfa. collect. 264. latissime Volocnet, et alij in presenti et generaliter accipit Iacobus Bonius. C. 13. enigma. et saltem ex eadem Equitate, quamuis non ex ui illius decissionis idem agnoscunt Coua. et Valla s. quare alia solutio querenda est, et tamen secure docebis d. L. si umquam nihil obstare cum de donatione, et sic de contractu gratuito, et qui tam in initio quam postea amera donatoris liberalitate profectus fuit: ideo non mirum si ex presumpta, et verosimili donantis uoluntate ut potte consensu a principio deficiente reuocetur: at nostra L. plane procedit in pacto non gratuito sed potius respectiuo ex quo resultat contractus inominatus, do, ut facias, et si primum attendas utriusque paciscentium commodum equaliter in conuersatur propter incertum conditionis; et ita colligitur ex Bal. et Butigella. hic n. 29. Volocnet. 35. = Eadem interpretatione

videbis ineptte facere, qui in contrarium inducunt iuris principium de quo in L. iuris gentium §. Sed cum nulla hoc titulo et in L. legem in hoc titulo cum pactum de quo hic cohæreat contractui in nomin atto neque ullum est argumentum quod adducit Ac. hic cum quo Bar. et interpretes, quod repeti soleat, quod ob Causam datur, si Causa non fuerit sequuta ex L. 2. C. de condi. ob. Cau. L. 1. et per totam de condict. causa data: atque in casu huius tex. propter defectum filiorum datum fuerit nato isto filio defectus ille videtur cessasse atque ita Causa deducitur ad non Causam argto. in Siti. de quo in L. 2. de condict. sine Causa. L. eleganter 23. §. 1. versiculo dolo de condict. indebi: Sed redere debes sextantem datum quidem fuisse ob remissionem speciei fidei commissi, quam constat factam, et sequutam fuisse non autem propter defectum filiorum - - -

(In tex. bene conditionis) id est dispositionis si fidei commissi conditionalis uti post DD. hic expendit Costa. lib. 1. Select. C. 14. nº. 2. et de hiis conditionalibus dispositionibus pulchre disputat Sarmi. lib. 2. Select. C. 1. 2. et 3. Sed cum hic videamus fidei commissum conditione pendenti remitti pactumque valere vehementer urgent notis-

sima juris principia de quibus in L. sed si alio 9.
versiculo ultimo adiuncta L. sequen. ad Trebell. et con-
stat hereditatem pendente conditione frustra repudia-
ri ex L. is, qui heres 13. de adqui. heredi. cum tunc
possit repudiari cum est delata non autem ante ex L.
delata 151. de Verbor. Signif. L. 1. §. decretalis de Succes.
edicto. cui adde Alfa. collect. 535. et is possit repudiare
qui et adire ex L. is potest de adqui. heredi. L. qui
possit. 174. §. 1. de reg. jur. in conditionalibus, n. exitum
conditionis expectamus, ut debeatur id, quod relinqui-
tur L. cedere diem 223. versiculo ubi autem sub condi-
tione de Verbor. Signif. et hac ratione legatum non potest
repudiari, si pendeat adhuc conditio ex L. si ita scriptum
46. §. sed si sub conditione de Lega. 2. qi interim lega-
tarius nullam habet actionem ex L. legata. 42. de condi-
tio. et demons. L. 11 cui 41. de actio. L. qui in fraudem
27. qui et aquibus, que duo iura explicat Cuia. ad
Afri. tit. 8. pagina 115. et est optima L. 2. bene post exi-
tum eorum, C. de his que sub modo. cui ade Cuia. lib.
14. obser. C. 25. et faciunt L. si postea. versiculo sed si
sub conditione quando dies legati cedat, L. uni. §. sint
autem sub conditione. C. de Cadu. tollen. propter

quas rationes hęc quęstio varie agitata est. Tu vero secure resolue multis contradicentibus relicta sub conditione repudiari non posse antte conditionis exitum, rectissime autem de his pascisci, nam qui repudiat, dicit, se nolle rem delatam ad se pertinere, qui paciscitur, non petiturum, quamuis res postea cęperit deberi conditione adueniente, prius illud repudiatione efici non potest, cum per rerum naturam non liceat remitere obligationem, quę non est, nec repellere quod nos est delatum: pro quo inducis tex. elegantem pessime tamen intellectum in L. nam si sub conditione 5. versiculo post defectum bene qi nullus est, de iniusto. ubi non rumpitur primus gradus institutionis non qi invalidus, et inefficax fuit, ut inter prętes opinantur; sed qi nati uitate posthumi evanuit, et desijt esse, et sic qi non est: constat autem quod non est rumpi non posse ex L. decem. de V. O. et est tex. optimus in L. Modestinus 76. bene qi nulla est de solutio. quam rationem satis expressit J. C. in d. L. si ita scriptum §. si sub conditione: quod tamen pacto efici potest, ut sed ejus vi repellatur paciscens, a fidei commissi petitione nam tantum remititur species illa debitum iri per illud pactum, et notum est spem posse donari in L. spem C. de donatio. et etiam vendi. ex L. si iactum retis. de actio. empti-

potestque quis paciscendo conditionem suam, et spem
futurę perceptionis deteriorem facere ex L. iuris gentium
7. §. si paciscar. L. pactum 47. de pact.: et fortiter poteris
inducere L. denique 3. §. si quid minori. bene propter
speciem legati. de minori. ubi pro constanti habetur, pac-
tum valuisse, dari autem restitutionem, si minor lędatur
et est tex. quasi expressus in L. et hęredi. 22. §. ultimo
versiculo ultimo hoc titulo: et hoc est quod dicitur hic
conditionis incertum, id est spem ut hęc xba pręter alios
declarat Forcatu. dialog. 51. et itta debes intelligere tex.
nostram sententiam probantem in L. cum proponas
16. in hoc titulo, et L. de fidei commisso. 11. C. de transactio.
ubi reditur actio transactionis tuendę, et idem colliges
ex L. qui Romę. 122. §. ultimo bene quasi de hoc etiam
videatur transactum de V. O. atque itta resolves pacto
remitti fidei commissum conditionale, quoad speciem fu-
turi juris: non autem quod ipsum fidei commissum iam
nunc et in pręsens tempus remitatur cum id fieri ne-
queat, cum non sit, ut ex suis dictis colligitur; aqua
nostra sententia non multum discrepat Bal. n. 6. Uberti.
110. et Donell. hic Briso. lib. 3. de Solutio. in principio
pag. 298. Neque obstabunt d. L. is qui hęres. bene nihil
agit et d. L. sed si alio in fi. nam debes intelligere ade-

deundo, vel repudiando siquidem, nec est quod adeat nec quod repudiet; imo pendente conditione restituendo non transfert actiones in fidei commissarium ex d. l. sed si ante, to. ad Trebell. sed tantum commodum et utilitatem ex tex. sic communiter intellecto, ut bene resoluit Menesius n. 46. in l. post mortem C. de fidei com. sin quam verissimam resolutionem videbis non esse absolute verum, quod nonulli opinantur fidei commissum conditionale pacto remiti non posse, et magis intelliges quod hic docet Acc. sequutus a Bar. n. 13. et alijs repetentibus, et in d. l. si ita scriptum §. si sub conditione tradunt Bar. et alij in d. l. is qui heres. idem Bar. in l. si constante. n. 53. solut. matri. ubi Ripa. n. 92. dicit communem sententiam aflictis decissio. Neapo. 381. n. 5. et pro regula tradit Dueñas reg. 338. et 339. - - - - -

Ex quibus denique intelliges l. 1. §. quod ait Pretor versiculo quod ait. quorum legatorum, quam hic obijcit Acc. cui non potest, satisfacere in versiculo 2. obstat: tu vero dic bene tantum constitui voluntatem acomodatam legatario ab scripto herede ante aditam hereditatem non nocere ei, quominus interdictum locum habere possit, qi fuit data licentia possidendi tanquam de presenti ius competeret, et constat heredem non dici ante hereditatis aditionem ex l. cum hered. in principio bene adita hereditate de acqui. poss. et inducitur l. 3.

versiculo si quis heredi. de statu liberis. quam in id no-
tant Bar. et Jas. in L. 1. si quis cautio. et ex alijs iuri
bus Bello. lib. 4. suputa. C. 15. nº. 7. et 8. unde dem est eo
casu non esse acommodatam heredis voluntatem, quod
omnino requiritur ex l. 1. illius ff. - - - - - - - -

Ad L. 2.m

Elegantissima est hujus L. sententia, quam ad iuvabis ex
Cona. lib. 5. C. 4. nº. 3. Cuia. lib. 2. obser. C. 30. Prenotasse autem
oportebit hereditatem cuius extat definitio in L. nihil. 24.
de V. S. L. 62. de reg. iur. vendi posse ubi fuerit edita ex
ff. C. et ff. de heredi. vendi. qua venditione efficitur, ut emp-
tor debita hereditaria teneatur agnoscere ex L. 2. §. non
solum versiculo sicuti et §. fi. de heredi. vendi. hereditas. n.
nomen iuris est continens commoda, et incommoda, L.
hereditatis 117. de V. S. L. 1. et 3. in principio de bonorum
posse. quam explicat Cuia. lib. 4. obser. C. 17. novissime
Picina in disputat.e ad statuta feminas excludentia
nº. 145. et hoc est quod dici solet, hereditatem nos eri alieno
obligare: L. more. 8. de acqui. heredi. Ceterum quamvis emp-
tores teneantur onera exsoluere, non tamen contra eos
possunt creditores actiones suas movere ex L. 2. C. de heredi.
vendi. sed potius contra heredem venditorem qui refert
et representat personam defuncti, creditoribusque heredi

dittarijs adere tenetur ex L. pro hereditarijs L. fi. C. de
heredita. actio. cum quibus adeundo contraxisse intelligi
tur ex d. L. more. et ex L. apud Julianum §. ultimo in fi.
quibus ex cau. in possessionem, nec vendendo hereditatem
onus hoc potuit excutere, aut reijcere in emptorem
qi cum semel heres extiterit semper erit heres, L. ei
qui soluendo. 88. de heredi. instituen. L. et si sine dolo. 8.
§. Sed quod Papinian. versiculo ultimo de minori de cuius
lectione lege govea. lib. 2. varia. C. 13. et induces §. restituta.
de fidei com. heredita. unde adhuc tenebitur creditoribus
ipse heres, quod mani feste probat tex. sumpto argto,
ab speciali in L. 1. C. de heredita. vendi. quam in id no-
tat Alciat. hic nº 6. Costa. in C. si Pater. 3. p. versiculo
ipsis Pauperibus nº 12. nihil obstante pactione inita in-
ter heredem et emptores ex L. debitorum 25. cum L. se
quen. in hoc titulo: Sed hec omnia inter pretationem acci-
piunt ex nro tex. nisi creditores moverint actiones suas
contra emptores, qui sponte judicium suscipiant, quo
casu si consilium mutent, et conveniant heredem,
ipse heres defendetur exceptione facti pacti, quasi vi-
deantur a principio Creditores, et emptores, cum vo-
luisse liberare: verum obstat, quod nullum hic videatur

intervenisse pactum, cum non videamus, consensum et placitum, duorum, plurium ve in idem ex L. 1. in principio de pact. et L. 3. de pollicita. neque inter absentes aliter convenitur, quam per epistolam, vel nuntium L. 2. de actio et obliga. L. 2. de pact.: imo quamvis pactum interpretemur inter creditores, et emptores. non ideo proderit heredi cum constet alterum alteri non posse cavere paciscendo L. quo tutela 73. §. ultimo de Reg. iur. L. si actionem 24. cum sequen. in hoc titulo; neque alter alteri parat exceptionem nisi filius, aut servus sit ex §. hiis; itaque per quas perso. L. 1. C. eod. et notatur in L. ea que civiliter ubi bonus tex. de acqui. rerum domi. et in specie notavit Duare. in L. 1. §. ex his, igitur de V. O. inventte, n. sunt obligationes, ut unus quisque sibi acquirat L. stipulatio ista. 38. §. alteri de V. O. que est ratio §. alteri de inutili. et L. multum. C. si quis alteri vel sibi; quam rationem preter alios in pacto considerarunt Rebar. in d. §. ultimo Hotom. lib. singu. dispu. C. de pact. pag. 129. Briso. de solutio. lib. 3. versiculo sibi autem pag. 304. Sed ut hec disoluas scire debes illud primum in pactis expressis admitti, non vero in tacitis et a lege inductis ex presumpta paciscentium voluntate ut in L. 2. et 4. de pact. et in L. si creditores in hoc titulo

ubi juris authores pactum tacitum inter prętantur, taci
tum autem ideo appelatur, quia a lege inducitur, ut plane
etiam videbis in infinitis iuris Civilis locis inter quos insi-
gnior est, hujus tex. locus, quem obiter inter alia exem-
pla retullit Hotom. 5. pag. 126. elegantius Vigerius in
Commenta. de pact. C. 2. divisio 7. et traditum est efec-
tus beneficij a lege introducti absentibus, et ignorantibus
aplicari ex nostro tex. menti tenendo ad hoc Sm. Bar.
lectio. 1. in fi. receptum ab alijs, hic et communem agnos-
cit Jas. in L. si constante n. 190. Solut. matri. late pro-
bat Aymon. in Rub. n. 77. de Lega. 1. et in bono proposito
meminit Pinell. in L. 1. 1. p. n. 35. et 36. C. de bonor. mater.
Verum dispiciamus; oportet unde in specie hujus tex.
iuris prudentes eliciant voluntatem emptorum et
creditorum hęreditatis, siquidem debes observare nihil
a lege induci in his actibus, nisi ex verosimili et prę sumpta
aliqua voluntate ex tex. sic intelligendo, in L. obligationes
26. de actio, et obliga. et ut dicamus pactum hoc cum ven-
dittore factum fuisse nulla ratio permitit ut ostendunt
Donell. et Detus. hic n. 7. contra Acc. hic: est ergo mani-
festum emptores eo animo suscepisse iudicium, ut aliquem
liberarent, igitur vel se, vel vendittorem. Se non potuerunt
cum non tenerentur vendittoribus ex d. L. 2. C. de hęredi.

vendi. et ita uis sunt agere, ne à venditore aliquid pete-
retur cum sua interesset venditorem liberari, cum ipsi
teneantur, iudicatum, et expensum venditori soluere ex
d. L. 2. in principio et ex L. 2. §. ultimo de hæredi. vendi.
L. hæreditatem 28. de donatio. - - - - - - - - -

Creditorum autem uoluntatem ex eo non iniquis
rationibus colligimus, quod agant cum eis, quos sciunt
sibi iure non teneri obligatos que esse, venditorem in-
demnem facere, sicque aprobare intiliguntur, ven
ditionem ab hærede factam, conventionique assentiri
ut post alios eleganter explicuit Decius. d. n. 7. et 8. et hanc
rationem huic S.i aptauit Cona. lib. 5. C. 4. n. 3. nec dis-
crepat Uberti. in Repetitione rub. hujus tit. n. 63. Nec
te moueat Rep.a S. adducta quod altero alteri non possit
pascisci, nam constat eam cessare ubi pascis centis interi al-
teri commodum aplicari, ut in stipulatione probat §.
sed et si quis de inutili. et in pacto. L. et hæredi. 22. §.
ultimo L. fideiussoris. 24. hoc titulo. Quam limitatio
nem ad d. §. alteri. miror præter missam fuisse a Portio
lib. 2. regula concl.o 46. ubi late explicat eam regulam
sicenti ab Alfano Collecta. 107. Gomez lib. 2. varia. c. 11.
Cona. in C. quamuis pactum 2p. §. 4. - - - - - - -

In ttex. b. uoluntate sua.) inviti ergo convenire non

potterant, ut probat d. L. 2. C. de hæredi. vendi. cui omnino
ade Cuia. lib. 2. observ. C. 30. Costa. in C. si Pater. versicu-
lo ipsis pauperibus n. 12. Et præter Decium Alciat. et alios
hic lege latte Cona. lib. 7. C. 8. frustra itaque hic quære-
mus quas actiones creditores moverint, qui nullas ha-
buerunt, sed tamen de facto moverunt, neque eis
fuit apositta exceptio, et sic experiri potuerunt sine
actione ex tex. eleganti in L. Posthumus. 6. §. sed si
quis bene et nemo eum repulit de in off.o Constat. n.
Cum qui ab intestato Successionem non habet de in
off.o agere non posse, non magis quam bonorum poses-
sionem petere ex §. eadem hæc observantur. de hæredita.
quæ ab intesta. L. illud. 4. §. 1. contra tabu. sicque decli-
nabis dificultatem, quam inter prætes varijs in locis
non potuerunt explicare propter vulgatam regulam
s. quam nemo possit in iuditio sine actione experiri
L. si pupili 6. §. iudicamus versiculo qm de nego. gest.
L. quoties. 10. §. item si temporali. de adminis. tuto. quam
italimitabant Alex. n. 6. Soci et Zasius. in L. titius de
V. O. et relati a Menoch. lib. 1. de arbitra. questio C. 16. Qui
tamen cum multis perperam contrarium docet, et prius
Bar. in L. 2. n. 6. de dote prælega. cuius sententiam com-
muniter receptam testatur Curtius hic n. 91. Sed con

funditur hęc opinio manifeste ex d. l. posthumus, et ex nro tex. quamvis Receptum sit, iudicem sua authoritate posse Repellere actionem non habentem ex gl. communiter Recepta in l. ubi pactum. ex verbo pęna. versiculo tertia. C. de transactio, quam prętor Bar. Paul. et alios bene communem testatur Menoch. ubi S. Gomez lib. 3. varia. C. 13. n. 25. quod tamen ex suis dictis non est omnino tutum. — — — — — — — — — — — — — —

Ex hoc autem tex. et ex d. l. 2. notatum est per hęreditatis venditionem transferri quidem in eptorem actiones activas; pasivas autem minime, quod ex d. in principio, vehementer confirmatur, et rationem expressit Acc. ind. l. 2. ex verbo. tu Respondeas. communiter Receptus sm. Decium hic n. 1. quamvis ipse controvertat, et ne alias creditor invitus debitorem mutarē cogeretur contra l. si mandato 45. versiculo item mandati, quam notat Bal. in l. si pater C. de Collatio Jas. n. 4. in l. 1. ubi Ripa. n. 11. ad Trebell. ex quibus etiam novē et elegantter deduces per emptionem hęreditatis acquiri emptori ius implendę conditionis ab statu libero, cui sed libertas destinata est, si aliquid hęredi dederit perveniet. n. ad libertatem emptoris, vel ipsius, vel hęreditatis dando ex l. si statu libera. 6. versiculo statu liber. l. ita liber. 8. versiculo si partes de statu liber. nisi nominatim exceptum

fuerit, ex L. mortuo 15. eod. habetur, n. eo casu ratio dominij, siquidem servus ille ad dominum, et quemcumque successorem transfertur cum illa causa, ex L. si is cui 27. L. servus 34. versiculo duę causę eod. titulo idque lege 12. tabu. cautum fuisse testatur Ulpia. in institu. titulo 2. ex quibus verissime intelliges difficilimum tex. in L. statu liberi. 29. §. Quintus versiculo sed verissimum illo titulo: in cuius explicatione defecerunt hucusque interpretum ingenia: ideo que in ea specie statuliber dando hęredi ab intestato sm̃, quem sententia dicta est, fit liber, qui per sententiam ille hęres fuit factus dominus, et sic in ejus persona erat adimplenda conditio: neque attendimus quo iure factus sit dominus, sed tantum quod dominus sit, ut probat tex. bene nec interesse, et d. L. 6. §. non solum, et l. ergo. 4 §. si sub conditione. de fidei com. liber. et ita quamvis L. 12. tabu. de emptore loquatur complecti videtur quemcumque, qui dominus sit. Quam veram interpretationem uno ex verbo tetigit, Cuia. ad Ulpia. d. titulo 2. et lib. 2. observ. C. 7. sed sane fuit Acc. interpretatio in d. §. Quintus ex verbo emptionis ut advertit Sarmien. Rem hanc tractans lib. 3. Select.

C.1. n.º 3. Quod autem emptionis uocabulo comprehen
datur, quæcumque alienatio obscurum uisum est, scri-
bentibus: sed tu dic non id fieri ex ui verbi, et uocabuli
significationis, sed ex ui ex ejusdem rationis, et ex iden-
titate rationis, ut eadem sit ratio in quocumque alio
domino, quæ est in emptore, ut probat manifeste ille tex.
et quamuis nonulli, ut novum scribant, ita inter prætati fuere
Bal. et fulgo. quorum meminit Pinell. in L. 2. 2. p. C. 1. n.º 10.
et C. 2. C. de rescinden. vendi. lz. ut suum novissime tradat
Moline. in consuetu. Parisiens. 2. p. §. 55. gl. 1. n.º 6. et 7.
neque turberis propter vulgatam omnium dicterium
docentium conditiones debere impleri, in specifica
forma, ex L. qui hæredi. 44. in principio L. Mecuius.
54. de conditio. et demons. et regulam constituit Diaz.
reg. 114. ubi addentes omnium optime Sarmien.
lib. 2. Selecta. C. 1. ex n.º 12. nam præter quam quod no-
minatim ab illa regula excipitur statuliber in d. L. qui
hæredi. versiculo certe; falsum est, asserere conditiones in
specie esse adimplendas, opugnantur, n. innumeræ ss. et testan
tium supremæ uoluntates, item et æquitati, et rationi ad-
versatur, cum in conditionibus testatoris uoluntas sit
attendenda. L. in conditionibus. 19. L. pater. Severinam
100. §. conditionum verba de conditio et demons; ideoq.e

conditio dandi pupillo, aut furioso in tutore et curatore adimpletur. L. Si pupillus 13. de conditio. et demons. quam L. expendit Costa. in §. et quid si tantum 5. p. n. 22. et lib. 2. Select. C. 10. n. 7. item et fortiter induces L. 3. C. de institu. et L. fidei commissa. 11. §. si cui ita de lega. 3. ex quibus iuribus notatum est, non curari de modo ubi effectum habemus, notat Bar. in L. 1. ubi Bal. et Jas. n. 11. de libe. et posthu. Peralta. in Rub. n. 73. de heredi. insti. Nec discrepat Sarmient. d. C. 1. n. 13. ubi n. 22. agit de interpretatione d. L. 3. sicut Costa. in L. qui duos §. cum in bello. verbo bona n. 9. de Reb. dub. nec vulgatę illę SS. te moveant, qui bene ratione non impletur conditio dandi servo, domino dando, quia quę facta sunt, non transeunt ad dominum, ut ex prę se probat d. L. qui heredi., et quia non fuit habita ratio persone, et acquisitionis, eo casu, sed tantum facti ut vid. Meusius: ita argute convincit, Costanus, quem omnino vide quęstio. iur. C. ultimo n. 11. Costa. in d. §. et quid si tantum 5. p. ex n. 4. Sarmient. d. C. 1. ex n. 11. Cęterum non est idem statuendum in alia persona, quod in statu libero docuimus in quo specialis ratio versatur et ideo non est temere trahenda. Unde fiet, ut si quis

hæredi iubeatur dare, ut aliquid ex iudicio defuncti consequatur, non satis faciet dando emptori hæreditatis vel illi, cui ex Trebelliano restituta fuerit hæreditas ex d. L. qui hæredi. §. cum hæreditas. cum restitutione hæreditatis, facta ius hæredis non amitatur, ex §. restituta de fidei com. hæredi. et ex rationibus in principio huius L. allatis, aut nisi ex voluntate hæredis alteri detur ex L. 13. de Statu liber. Nec quod datum est hæredi conditionis implendæ gratia fideicommissario aut emptori restituendum erit ex d. §. cum hæreditas nam lex habuerit ut hæres non tamen intuitu hæreditatis, et hoc est quod voluit J. C. in L. 2. §. Solet. de hæredi. vendi. notat eleganter Cona. lib. 7. C. 8. n. 7. - - - - - -

Ad L. 3.m

Explicabis hanc L. ex traditis a Petro fabro C. 133. de Reg. iur. Hotom. in disputa. C. de pactis. pag. 129. et 130. Vigelius in Comen. de pact. conven. C. 3. except. 5. Cona lib. 5. C. 4. n. 5. et 6. et vides servum pasciscendo prodesse domino obesse autem non posse in universum, n. constitutum est per servos nostros conditionem nostram fieri meliorem, non vero deteriorem, L. melior 134. de Reg. iur. L. contra 29. §. si filius hoc titulo docet Paul. lib. 5. senten. titulo 12. in fi. L. ultima ubi ponitur elegans ratio C. de acqui. poss. Quod etiam in filio admis-

sum est. L. filius. 23. in hoc titulo L. filius 22. de solutio. Suadet, n, naturalis, et Civilis Ratio, ut conditio nostra per quemcumque fiat melior, per neminem autem deterior, L. Soluendo. 41. de neg. gest. neque potuit hic Servus obligationem etiam per ipsum semel domino adquisitam labefactare ex L. qui Romæ. 122. §. Chalimacus. in fi. versiculo item quæro de V. O. et induci potest, L. id quod nostrum 11. de Reg. iur. tum etiam qui Servus iuris civilis non est Capax, et sic nec obligationis habita Ratione ipsius personæ ex L. obligari. 42. de actio. et obliga. L. in personam 22. L. cum Servo 107. de Reg. iur. et ideo si in persona sua paciscatur inutiliter agit ex L. qui hæredi. 22. §. ultimo. digo 1. versiculo ultimo hoc titulo et in d §. si filius ubi contrarium statuitur si in Rem paciscatur, tunc, n, acquirit domino ex principio Inest. per quas personas Recte, n, domino stipulatur ex §. si is cui de inutili, et ita ei efficaciter pasciscitur ex L. per quos. 60. hoc titulo nam ut Aristot. docet lib. 1. magnorum moralium, C. 34. qui in potestate nostra sunt partes, quodam modo nostri uidentur, quos Respicit Ulpia. in L. pronuntiatio 195. de V. S. Sicque non urgebit, quod constitum est alterum alteri inutiliter pascisci ex L. quo tutela 73. §. ultimo. de Reg. iur. et diximus in L. 2. S hoc to. Servus autem non dicitur alter Respectu domini observat Hotom. ubi. S.

Nec hujus L. sententiam infringit. L. suam natu-
ram. 10. ex qua persona 134. de Reg. iur. nam illud admi-
titur quoties damnum, et lucrum circa unam, et eand-
em Rem, et in uno, et eodem facto versatur: quo casu
dominus aut in totum probare debet, aut in totum
Reprobare pactum ex. L. Sin autem 30. de pact, quam
hic tota accepit Acc. et tu inducere poteris. L. si manci-
pium 51. versiculo et rursus de edili edict. et hoc satis
significarunt hic praeter Acc. Bar. Bal. Alciat. Donell.
et alij et ut Receptum Resoluit Jas in d. §. si filius n. 9.
et in Repetitione L. Reconvincti. n. 31. de Lega. 3. et cum
multis hanc gl. Retulit Tiraq. de utroque Retractu.
in fi. ffi. n. 2. et 7. et faciunt L. 1. de adqui haeredi, et
L. neminem 4. et 5. de lega. 2. Neque contra superius
Resoluta quicque facit L. cum proponas 3. in fi C. de
haeredi insti. ubi videmus servum posse haereditatem nec-
essario domino quaerendam Repudiare nam non aliter
acquiritur domino, quam si servus adire velit. L. qui
in aliena. 6. §. Celsus. de acqui. haeredi. dm, n. est
aliud esse meliorem conditionem non facere quod po-
test servus: aliud deteriorem quod non potest ex d. L.
ultima C. de acqui. poss. et est elegans L. qui autem

6. quæ in fraud. Credi. et ita resoluit Acc. hic communiter ab alijs receptus et à Decio Cons. 269. n. 8., et concernunt quæ resoluit Pinell. in L. 1. 3 p. n. 102. et 103. C. de bon. mater. Nec in delictis deterior fit domini conditio non consentientis per propium servum in hunc 3. sensum, quod dominus teneatur ex servi delicto, et quamuis servus pro noxa detur, nec hoc in damno reputatur ex tex. eleganti sic intelligendo in L. 1. §. quod ergo, versiculo quod enim de vi, et vi arma. et illa verba cum servus hoc modo. satis indicant illud esse referendum ad factum nam quo minus servus naturaliter nocere possit domino nulla prohibitione efici potest, ut recte disputat Donell. hic. - - -

Ad. L. postquam. Liti 4.

Famossam, et difficilem appellat Bolognet. hic notauit Rebuf. in L. Litis. 36. de Verbor. Signifi. Cona. lib. 5. C. 4. n. 3. et alios retulit Alfa. Collect. 348. qui omnes, et alij ex hoc tex. notarunt renuntiationem Litis non tantum de instantia, sed de quocumque iure in iuditium deducto esse accipiendam, et rationem dubitandi deducunt ex L. si minus 27. §. ante omnia bene in alia re de pact. cum

de re ad rem pactum non sit extendendum, constetque litem, et Causam tanquam diversa proponi ex l. pro perandum in principio, et magis in §. ultimo C. de Judicijs. l. Causas. 16. C. de transactio. ubi notarunt Acc. et Menoch. quo etiam arg.to constitutum est lite de possessione mota, pactoque vel renuntiatione remissa actorem non prohiberi novo iudicio de proprietate agere, cum possess.o et proprietas nihil commune habeant ex l. naturaliter, §. nihil commune de acqui. posse. et in specie ita docuerunt Bar. et Bal. in l. 2. C. de litigio. resolvit Ripa. in d §. nihil commune n.o 13, et 106. cum sequent. Menoch. lib. 2. de arbitra. Casu. 202. n.o 17. probat Cona. d. C. 4. Cæterum r̃dent hic Acc. et alij ex propria litis significatione Causam et instantiam comprehendi arg.to d. l. litis de Verbor. Signific. et tanquam commune resolvit Ripa. ubi s. n.o 108. Maranta in Speculo. advoca. s. po n.o 53. et post Alciat. hic consentit Cona. et Alfa. ubi s. = Cæterum ergo adverto errare omnes dum opinantur hic, quæri an litis renuntiatione Causa etiam comprehendatur nam præter quam quod eodem sensu dicimus amittere Causam, et amittere litem, Causa, aut lite cadere ex §. si quis agens de actio. et ex Cicerone in oratione pro Comedo, et alijs bonis authoribus probat Poletus lib. 5. historiæ fori Roma. c. 3. et facere litem suam nihil est aliud

quam ad stimationem causæ teneri in principio inst.
de obliga. quæ ex quasi delict. et ex L. si filius 15. de
iudicijs, et ex alijs viribus observat Briso et Hotom.
de Verbor. Signif. ex verbo lis. Rebuf. ind. L. litis; et
sic dicemus non differre renuntiare liti et renuntiare
causæ in hoc tex. est etiam alienissima vulgaris inter-
pretatio ā mente Cæsarum in hac parte, ubi ut mea
fert opinio constituitur litem, vel causam quam
quis pacto semel remisit, sicque finita fuit, non
posse instaurari, nam quamvis actio non esset extinc-
tam per pactum, esset tamen iniquum, quem audiri
contra propiam pactionem ex §. præterea de excep-
tio. pacto. n. et transactione, lis finitur ex d. L. Cau-
sas, et ex L. cum quæritur 13. versiculo et si forte
2. iudicatum solvi. Atque hæc L. constituta sub ti-
tulo de pact. et interpretari debet, ut magis congruat
titulo ex L. imperator 17. in fi. de in diem adiectio.
dubiumque videtur fecisse, quod pactum non sit mo-
dus tollendæ actionis, vel obligationis. L. si unus 27. §.
pactus, ne peteret. de pactis. §. præterea de exceptio.
at si pacto lis tolleretur actio etiam extingueretur
ex d. L. litis de Verbor. Significatione: cui tamen ar

gumentationi ex suis dictis facilime respondebis maxime ex d. §. preterea: et qi qdam qui actionem habet, rem ipsam habere videtur ex L. is qui 15. de reg. iur. dicemus rem videri, amittere qui actionem ad eam consequendam remittit, quod pacto in effectu fit: unde cum de pacto hic agatur frustra quaerit Acc. et cum eo omnes an renuntiatio litis debeat, ne in iudicio et reo presenti fieri, quamvis ejus traditiones, ut verae et receptae passim admitant. - - - - - - - -

In gl. ultim. celebris est hujus gl.e traditio, ut L. quantumcumque generalis non excludat remedium iure speciali competens, cui est similis gl. 1. in L. 3. C. de Silentiarijs lib. 10 communiter aprobata sententia est. sm Alex. cons. 79. lib. 2. Afflictis decisio 220. n. 15. tradunt latissime Deiuy. Alciat. Bolognet. et alij hic. - - - -

Ad L. Creditori 5.

Solemnis est, et practicabilis sm Curtium Iunio. hic explicabis tamen elegantter ex Vigellio in Comenta. de pact. conven. C. 4. et 7. Cona lib. 5. C. 2. et 3. n. 7. Hotm. in disputa. C. de pact. pag. 137. optime ex Briso. lib. 3. de Solutio. in principio et ex traditis a Revar. lib. 2. de iuris ambigui. C. 5. et 6. illud vero ex hoc tex. debes observare pacto de non petendo debitorem liberari

iure honorario, sive prætorio: scitum n. est prætoris authoritate pacta defendi in l. 7. §. prætor hoc titulo cum iure civili is liberandi modus non fuisset admissus ex §. præterea 1. de exceptio. l. 27. §. pactus ne petteret l. si tibi 18. §. de pignore hoc titulo: et ita qui pacto tutus est ad exceptionem debet recurrere nam excipiendo liberatur ex d. iuribus, et ex d. l. 7. versiculo igitur nuda; sunt, n. exceptiones, veluti arma iuris prætorij ut constat ex tt. ff de doli. et metus exceptio et ex alijs ff.is et ex l. 3. versiculo si quis bene id est per exceptionem de constitu. pecu. ut ita intelligas l. §. prætor. bene pacta servabo sed per exceptionem: verum obijci potest non leve argumentum ex l. Stlycum. 95. §. naturalis bene ipso iure de solutio. ubi obligatio tollitur pacto ipso iure, quæ verba præterquam quod vehementer opugnant d. §. pactus videntur habere sensum communem, pro eo quod est iure civili ut colliges ex l. 1. §. ultimo. de supercic. l. inter 27. de fidei ius. §. non autem de per petuis, et tempo. ubi ita exponit Cta. ex verbo ipso iure, et ut novum satis accurate observat Duarc. in l. in actionibus

n. 15. et 16. de in litem iuran. a quo tacite habuit Corra.
in l. servitutes 3. n. 26. ubi bonus tex. de servitu. latis-
sime Covar. in Regula poss.or 2 p. §. 6. n. 6. erudite Briso:
d. lib. 3. de solutio. in principio latissime Revar. lib.
Singu. ad l. scribo. Nec alia ratio est, quare docue-
rit J. C. in d. §. pactus pacto non tolli obligationem
ipso iure qui idem esset ac si diceret iure civili quod
ex suis dictis fieri nequit, tum etiam ex l. nihil tan
naturale 35. de Regu. iur. l. pro ut quisque 80. de so-
lutio. Sicque obligatio iure civili contracta civili aliquo
modo est tollenda: pactum autem ut vides non est
iuris civilis obligandi, aut liberandi modus, et quam-
vis incerto Marte de illius §i naturalis naturali sensu
dimicent inter pretes ut videbis apud Corra. lib. 1. miscell.
c. 1. Bello. lib. 2. Suputa. c. 1. Briso. ubi s. pag. 307. et alios
ind. 3 pactus ubi Duare. Rimi. et Bolognet, verius ergo
arbitror de naturali tantum obligatione. J. C. agere in
eo tex. nam constat pactum obligationem naturalem
producere l. in his. 5. §. imperator. bene quedam ex
pacto naturaliter de solutio: item et liberationem
eodem iure naturae, quo nititur pretor dum pacta tue-
tur in l. 1. de pact. in l. 1. de constitu. pecu et aplicatur

Rectissime Regula d. l. nihil tam naturale ut sit sensus obligatio naturalis tollitur solutione, et etiam iusto pacto ipso iure sed naturali quo constituta erat obligatio: et ita adaptatur eleganter ratio d. §. naturalis bene qui vinculum equitatis: appellatur autem iustum pactum eo casu non adeo aprobatum, ut per peram nomilli opinantur, sed potius, quod rationi et equitati consonum sit, et tale ut a pretori servari debeat iuxta d. l. §. pretor hoc tt. et preter alios multis confirmat Briso. ubi v. Hotom. ad §. preterea de exceptio. Ceterum d. §. pactus intelligitur quando a principio constituta fuit obligatio civilis quo casu per exceptionem pacti de non petendo eliditur, non quidem ipso iure sive iure civili sed ope exceptionis ut manifeste probat noster tex. que sunt notatu digna ad interpretationem dictorum iurium. — — — — — —

Ex quibus et ex tex. hic. in versiculo cum et solutum, iam deducitur petentem, quod pacto remiserat, repellendum esse aut exceptione pacti, aut etiam doli. ut probat l. 2. §. item queritur in principio, et versiculo et generaliter de doli exceptio. dolo. n. agit, qui petit ab eo, qui exceptione perpetua tutus est, siquidem si incaute soluisset

et per ignorantiam repetere potuisset, ut probat hic tex.
ad hoc celebris, et singularis, ut observat Cona. lib. 5. C. 3.
n. 7. Et tu potteris inducere L. qui exceptionem 40.
de condict. indebi quam eleganter explicat Pinell. in L. 2.
1. p. C. 3. n. 8. C. de rescind. vendi. et est elegantissimus effectus
pacti de non petendo et generaliter constituendum est,
quem posse repetere quod indebite solvit ex L. 1. et per
totum de condict. indebi. maxime quod indebitum est
naturaliter ut bene probat Acc. communiter receptus
et probat satis noster tex. cum traditum sit obligatio-
nem naturalem pacto de non petendo dissolvi ex d.
§. naturalis cum alijs et facit L. 1. cum 15. 32. §. 1. de
condict. indebi. ea, n. conditio, sive actio ex bono et æquo
datta est ex L. 60. illo tt.° atque ex eodem æquo et bono
pacta servari iam docuimus, qua autem ratione acci-
piatur L. cum quis C. de iuris. et facti. igno. quam
hic adducit Acc. vide præter Bar. Menesi. et alios
bene Rober. lib. 1. Sentten. C. 6. ex quibus tandem relin-
quitur ex pacto de non petendo actionem nasci, cum
detur condictio, at conditio, sive repetitio actio est, ex L.
actionum 24. de actio. §. si itaque dis actis. versiculo
apellamus inst. eod. – – – – – – – – – –

In tex. bene patrocinio suo videtur repugnari decisioni
L.us quis quis C. §. preterea C. de postulan. ubi prohibetur
quecumque pactio inter Patronos Causarum et litigan-
tes, ergo quamvis conveniat inter eos pactio non est de
ferenda ex L. sequen. in hoc tit. et L. 7. §. pretor hoc
titu. sed sane post finitam Causam pactio fuit inter
posita hic ut patet ex versiculo defensa. et ita observ-
anda est; secus autem si litte pendente fieret ut pro-
bat expresa L. 1. versiculo si vero post Causam de varijs
cognitio. Non aliter quam si a Medico et in firmo fiat
conventio sive pactio de Curatione ex L. Medicus. 3.
de varijs cognitio. quam bene ita generaliter accepe-
runt Alberi. et Bar. et gl. in d. §. preterea ex verbo
contractum. et cum multis contendit Pinell. T. 2 p. C. 2.
ex n.o 32. Gomez. ad regulam Cancella. de infirmis. re
signan. q. 11. privileg. 11. infirmitatis. quamvis d. L. me-
dicus intelligenda videatur quando Medicus calide
et perniciose se habuit in Curatione ut ita extorque-
ret ab egroto, quod optabat quasi cessante dolo sit
dm contractum illum valuisse, ut videtur docuisse
Bal. relatus a Pinell. ubi T. et iudicatum testatur.

afflictis decisio. 123. et verius esse contendit idem Afflict.
ad constitu. Neapolita rub. 34. §. q̄ numquam n. 5. ve-
rum admitti potest quod Bar. et Alberi. docuerunt
propter eandem rationem et equitatem idque recep-
tius est; et utcumque sit ita est accipiendus ut dixi-
mus noster tex. ut etiam accepit Ac. in d. §. preterea
latissime Jas. Decius n. 5. et Alciat. hic Tiraq. ff. de nobi-
litta. C. 29. ex n. 24. Cona. lib. 5. C. 5. n. 5. novissime
Betius Cons. 49. ex n. 2. quorum magna pars id etiam
ad Procuratorem traxit ex L. litem 15. C. de procurato
sed ille tex. plane loquitur de redemptore litis. Quis
autem is sit explicat post Briso. et Hotm. Berrutius.
lib. 14. de verbor. signif. ex verbo redimere: advertit
Cona. 5. et declarabis ex L. sumptus 54. de pact. Nec
mirum si pactio hec valuerit cum etiam sine ea
advocatus posset salarium sive honorarium a litig-
ante exigere ex d. §. si vero. et posset inducere L. sa-
larium 7. mandati, quam explicat Cona. lib. 7. c. 14
n. 5. imo quocumque modo promissum debetur ex
L. uni. in principio C. de sufragijs. L. 14. tit. 6. p. 3. explicat
latte Menoch. illam L. de recuperan. poss. remedio 9. n. 332.

de Salario autem aduocatorum extant apud nos plures ss. tt.º 16. lib. 2. compi. et cum taxatum, et prescriptum sit etiam a uolentibus, quid amplius non possunt accipere, sed restituere tenebuntur iudicis off.º ex tex. Celebri iuncta gl. in l. uni C. de Salgamo. lib. 10. quam ad notarios, siue scribanos deducunt Bal. et Paul. in auth. sed hodie C. de episco. et cleri. Caseanus. in consuetudi. Burgun. Rub. 1. §. 7. n.º 30. quibus non adductis idem obseruat Cova. in C. quamuis pactum 2. p. §. 3. n.º 7. quod et in foro concientiæ obseruandum esset, admitit Mercado. lib. 6. de Contractib. C. 16. pag. 185. sed quamuis id in notarijs admittas, in aduocatis non erit obseruandum propter negotiorum dificultatem. - - - - - - - - -

Ad l. Pacta quæ contra. 6.

V.e eleg.er Cæsarem Cons. lib. 1. Var. ambig. c. 30.

Celebris est l. ista ejusque infinita exempla præter Acc. congessit Alciat. hic Bar. in l. Si quis pro eo ubi Corra. ex n.º 11. de fideiusso. Cona. lib. 5. C. 5. Cuia. lib. 1. Sentten. ad Paul. tt.º 1. §. neque contra. Vigelius in Commenta. de pactis. Conven. C. 2. except.e 17. et 18. illud ergo principio probat hic tex pactum conventum contra iuris dispositionem non esse defendendum, idem probat l. non dubium s. versiculo nullum. n, pactum C. de legi. idque edicto

comprehendi probat l. iuris gentium. §. prætor aitt.
hoc titulo cui adde Forca. dialog. 67. Vaconi. lib. 5. declara.
C. 67. et satis probat l. contra iuris. 28. eod. et potest
induci l. nec ex prætorio 27. de reg. iur. est etiam ini-
quum, et iniustum legis auxilio iubari qui dum
leges inuocat contra eas, committit ex l. auxilium
38. versiculo ultimo de mino. Denique hoc est quod
generaliter traditum est pactum a iure communi
remotum servari non oportere in d. l. iuris gentium
§. et generaliter, cuius vulgatam lectionem tuetur Cuia.
lib. 1. observ. C. 24. Contra l. autem pascitur ille, qui
contra verba autem sententiam l.^{is} nititur ex d. l. non
dubium. qdm, e converso dicitur é. lege éé, quod ex ejus
sententia, aut ex ejus verbis inducitur ut in l. nominis
6. §. ex verbo de Verbor. Signif. ubi late explicat Rebuf.
exemplumq: videbis in l. Siquis id quod. 7. de iurisdict.
omnium iudi. cui adde Corra. lib. 4. miscell. C. 7. Duare.
lib. 1. disputa. C. 18. quamuis subtiliori interpretatione
dicatur contra l. fieri quoties verba in contrarium
nos cogunt, in fraudem autem si legis sententiæ repugnent,
ex l. contra. 28 cum l. sequen. de legi. ubi exempla
adiecit Acc. explicat Alciat. lib. 1. parerg. C. 7. est

cum utroque modo L. violetur, consequens erit dicere tex. nostrum, et similes in una et altera specie admiti debere: inter alia autem obijci potest adversus nostrum tex. quod L. Civilis obligationem naturalem retardare non possit ex §. sed naturalia. de iure natn. L. iura. Sanguinis 8. de reg. iur. §. ultimo de legiti. agnato. tute. constat autem ex pacto naturalem nasci obligationem ex L. in his. §. imperator bene quædam ex pactis. de solutio. quæ obligatio ex consensu nascitur et ratione naturali sive æquitate L. Sthicum. 95. §. naturalis de solutio. L. cum amplius 84. §. his natura debet de reg. iur. ob quam unam causam pacta tuetur prætor in L. 1. hoc titulo. L. 1. de constitu. pecu. ergo L. Civili nihil obstante si est consensus erit etiam obligatio naturalis, pactum, n, consensus est duorum vel plurium in d. L. 1. hoc titulo et in L. pactum. de pollicita. tum maxime qi obligatio naturalis magis in facto, quam in iure consistit. L. nec servus 42. uincta gl. verbo factum. de peculio. late docet Cona. lib. 2. C. 3. n. 3. = Qua ratione in pactis factum versari ausim afirmare dixisse J. C. in L. Si unus. 27.

§. pactus hoc titulo. Scitumque est, ea quæ facti sunt
iure Civili mutari non posse. L. 1. §. si uir uxori. de
adqui. poss. nec probandum est, quod ex Soci in Rub.
n. 12. de V. O. multi retulerunt naturalem obligationem
non nasci ubi lex Civilis repugnat ex L. cum lex.
47. ubi Bar. de fideiusso. adiuncto principio deducto
ex L. 1. et ex L. fidei iussor. 17. §. fideiussor. obligari
L. ubicumque 61. de fideiusso. nam cum L. occurrit
contractui non tenetur fideiussor, ergo nec ulla est
obligatio naturalis. Sed quidem ex suis dictis uiri-
bus, vel rationibus plane convincitur obligationem
naturalem lege Civili impediri non posse, quare re-
solue obligationem quidem naturalem non suaui sed
potius uiris ciuilis aprobatione aliquos efectus pro-
ducere, qua cessante nullos efectus obligatio naturalis
esset habitura ex L. sed si Lege. 28. §. consuluit de petitio
hæredi. iuncta. L. si vero non remunerandi 12. in
principio mandati. Ac multo minus si id aliqua
Ciuilis ratio impediat, tunc, non ideo minus natura-
lis nascitur obligatio sed tamen inefficax, ex L. si. et
prædium 16. C. de prædijs minorum. L. 1. de reb. eorum
L. si quis pro eo 57. §. 1. de fideiussor. Unde lex ipsa

Civilis, quę efectus illos tribuit, eosdem iustis rationibus
potest auferre. qdm uidemus in cognatione, quę quam
uis ratione civili non dirimatur in §. ultimo de legitti.
agnato. tute. eius tamen efectus successionis, et delationis
tutelę civili ratione, sed capitis diminutione commutan-
tur ex l. eas obligationes de Capi. diminu. et ex tex. cele-
bri in §. quod autem Inst. eod. quomodo non tollitur co-
gnatio sed ius cognationis commutatur ut bene sattis
exprimit Acc. et observant Rebar. C. 8. de Reg. iur.
Rober. lib. 1 receptę sectio. C. 30. sic que in naturali obliga-
tione dicimus, ut quamuis ei iure civili occurrente, cessat
ille efectus, nec alias iniquitas inferatur: et ita intel-
liges d. l. cum lex. item et iuris prętorij aprobatione
et adminiculo pactum nudum producit exceptionem
l. iuris gentium. §. igitur nuda, et §. prętor. hoc titulo quem
efectum lex auferre potuit, quando quis contra l. nititur
ut probat noster tex. sic eleganter intelligendus, quod colli-
ges ex Bar. in l. ultima §. 1. rem ratam. et in alijs locis
relatis a Decio hic n. 3. constanter probat Rober. d. C. 30.
et vide Cęsar. Constan. lib. 10 var. ambigui. C. 30. vide quos
citat Caldas, Lusita. in l. si curatorem. §. cum non ab-
similis n. 27. 6 de restitut. in integrum. Reg. tu etiam n. 43.

et vide Marcum Aquilin. in §. et quid si tm. et ego ex
pendo celebrem tex. in d. L. non dubium versiculo nullum
n, bene videri volumus subse quutum. C. de legi. quæ
verba non dubium est, quin ad effectum pactionis sit
referenda = Qua ratione procedit Concil. Trid. Sess. 24
C. 1. sub decreto de reformat.e matri. ubi ex iustissimis
rationibus aufertur obligationi naturali effectus alias
iure Canonico admissus. — — — — — — —
Intellige etiam huius tex. conclus. quando pactum con-
tra leges respicit publicam lesionem principaliter. Se-
cus autem si privatam. quo casu tenebit pactum ex.
d. L. iuris gentium §. si paciscar. versiculo et in cæteris
namque generaliter traditum est, licere unicuique
iuri propio renuntiare ex L. 29. versiculo cum regula.
in hoc titulo L. 39. versiculo cum regula. C. de episco. et
Cleri. L. si iudex. 42. bene q̃ unicuique de mino. et hoc
est quod dicitur in L. si minus. §. pacta. versiculo et in
summa. hoc titulo. Neque obstat L. contra 28. hoc titulo
nam considerandum est, ad publicam lesionem expectare
pupillos, et minores, conditionem suam deteriorem facere
ex. L. 1. de mino. quamvis aliter inter prætentur. Oros-
cus. in L. edictum n.o 4. hoc titulo Cona. lib. 5. C. 5. n.o 4.
Vigell. d. C. 2. excep.te 17. replicat.e 1. — — — — —

Adversus autem hunc tex. obiicit Acc. hic 1.° contra bonos mores tex. in l. stipulatio ista. 38 §. alteri, versiculo plane de V. O. et §. alteri inst. de inutili: ubi quamvis stipulatio alteri facta contra SS. sit, nihilominus alicuius est momenti, si pena adijciatur, siquidem pena committitur et tamen utrobique Acc. receptus a Bar. hic et bene ad et illam stipulationem esse praeter, non vero contra SS. sequitur Bar. in l. cum lex. n.° 6. de fide iusso. et receptum profitetur Jas. in d. §. alteri, et in l. non dubium, n.° 59. C. de legi. Cova. in C. quamvis pactum 2. p. §. 4. n.° 3. Quae solutio inanis, et vacua est, nec satisfacit Decij. hic n.° 9. nec Alex. plures solutiones referens. in l. 1. n.° 6. de condict. indebi. Securius autem videtur, quod ex Bal. et Salciet. retulit hic Curtius Juni. n.° 7. et ego planius intelligo ut in d. §§. alteri valeat stipulatio penae quia cessant rationes propter quas stipulatio alteri per alterum facta non valet sed, quia stipulationes sunt inventae, ut unusquisque sibi adquirat, et quando sua interest, aut quando quis penam adijcit duae sunt stipulationes quarum una non valet; altera autem penalis recte valet, ut probant d. iura et ita bene observavit Cuia. et docuerunt Bar.

n. 12. in L. ita stipulatus. 112. ubi Ripa n. 38. de V.O. Deius. in L. cum principalis n. 2. ubi est gl. similis naturæ de Reg. iur. Fortu. in principio Ligis Gallus n. 29. nec discrepat Cova. ubi s. n. 4. et ade Cona. lib. 6. C. 4. n. 3. - - - - - - - - - - - -

(In ttex. bene contra bonos mores) uide exempla DD. quorum in principio meministi et probat L. ex eo 4. §. ultimo C. de inutili. L. stipulatio 61. L. Titia. 133. de V.O. ea autem pacta contra bonos mores dicuntur, quæ dedunt pietatem existimationem, et verecundiam nostram, ut uidetur declarasse Paul. in L. filius 15. versiculo namque facta de Condict. institu. - - - -

Ad. L. debitori. 7. ~ ~ ~ Villares

(Ibi addita hæreditate confusa est actio.) idem probant alia iura citata in gl. hic verbo confusa est, et probat L. ut debitum in de hæredita. vel actio vendi. L. imponenda in ad L. falci. L. fi. in de contrario iudi. tute. L. 2. in de evictio. L. si uxor, in de bon. autori. iudi. possi. L. mutianæ. 7. in fi. de Conditio. et demons. L. deducta. 58. in principio L. debitor. 59. in principio. L. matrem. 80. cũ fi. ad Trebell. L. frater a fatre. ubi gl. et omnes DD. de condict. indebi. L. 2. §. penu. de hæredi vel actio vendi.

L. si ei cui 41. de evictio L. Hiranig. alias granius 72.
L. heres 22. §. quod si stipulator de fideiusso. et ratio hu-
ius regulæ est prima quæ colligitur ex L. filius familias
117. §. cum Patter. versiculo sed et si cum duos cum gl.
verbo ex hæredattos. de Lega. 1. quem tex. expendit in
proposito Juarez. in L. qm. in prioribus, ampliatione.
7. n. 2. et idem expendit, L. unum ex familia. 90. §. sed
et si uno in versiculo namque ratio ubi gl. Bar. et
Menesiy. notant de Lega. 2. quæ iura videntur probare
quod confusio, de qua hic introducta est, ex quadam
tacita compensatione, et ad idem citatur, L. quæ dotis.
34. solu. matri. quatenus in illa L. reperiuntur illa
verba se compensasse ut notant gl. et D.D. bene quam-
vis in pandectis florentinis, et emendatis codicibus
legantur illa verba secum pensasse, id est animo deli-
berasse, et non temere adijsse, et animadversum est
bene ad ius Civile quod vocant Rusandi. vel Duareni.
illam tamen L. iuxta pandectas florentinas cum co
muni allegatione intelligit in compensatione Cuia.
ad Africa. Ill.is 7 pag. 32. prædicta autem ratio insu
ficiens est, qr accidere potest, ut ab intestato quis adeat
hæreditatem ignorans sibi obligatum defunctum

atque etiam aditio hereditatis confundit obligationes pro portione hereditaria in L. si ab eo C. de nego. gest. L. fi. C. de contra. iudi tute. L. si adulta. C. de hereditat. actio. L. si debitori. 51. de fideiusso. Etamen si est animus compensandi insolidum confunduntur, et extinguntur actiones L. si compensandi, C. de heredi. insti. L. cum Pater 79. §. Titio. de lega. 2. notant gl. Bal. et DD. in d. L. si adulta. et in d. L. si ab eo, et maxime in L. si uxor. per tex. bene C. de bon. auto. iudi. possi. = Est igitur secunda Ratio, quod confusio obligationum sit introducta non solum ex compensatione, ut in d. iuribus, sed etiam ex quadam ficta solutione in L. si debitori 51. et in L. Huranius. 72. de fideiusso. et in L. Ethicum 95. §. aditio de solutio in L. si ei cui 41. §. ultimo de evictio. et in L. si id quod de libera. lega. Quam Rationem ex d. iuribus colligunt DD. praepostere tamen et cum illis Cuia. d. Ad. 7. pag. 33. tu observa, quod confusio non cedit pro solutione, sed aditio aliquando confundit, aliquando etiam habet vicem solutionis in d. L. si debitori, et in d. L. Huranius, et in d. §. aditio cum similibus, et iudicabis habere vicem solutionis, quando ita aequitas dictaverit, ut in proposito exemplis declarat Bar. in praedictis locis, et copiosius et elegantius in L. si is qui pro emptore n. 67. de usucapio.

ubi Repetentes omnes: necque in proposito articulo genera
lis Reg.a tradi potest, propterea quod consistit in sola equita-
te in L. de accisionibus in principio de diver. et tempora
prescrip. et addendum est, quod aditio hereditatis, sem-
per inducit confusionem obligationum. Nec obstat d. L.
si debitori, nec d. §. aditio, qi bene subintelligenda est
taxatiba tantum, et implicatiua etiam, ut subintelligitur
in L. si is qui ducenta in principio de Reb. dub. ita Bar.
in d. L. si is, qui pro emptore ante nostrum 68. Et obser
babis quod in d. L. si debitori: illa verba quod est verius
non significare id quod contrarium est falsum: Sed su-
muntur pro meliori, vel pro equiori, ut apud Latinos
passim, et Oratium lib 1. Epistolarum epist 7. ad Mec-
natem incipienti quinque dies Carmi. ultimo, Metiri
se quemque suo modulo, ac pede verum est. Tertia
ergo Ratio vera, ut communis est, quod ideo confundun-
tur obligationes aditione hereditatis, qi nemo sibi ipsi
debere potest, in L. heres 22. §. Seruo in fi. et in §. quod si
stipulatior, et in L. Hurianus 72. versiculo vel qi non po-
test. et in versiculo qi non possunt de fideiusso. Quam Ratio-
nem agnoscit Theoph. in §. an Seruo. in principio de Lega.
Et ideo Bal. in proposito docet, quod alias essent duo

contraria in eodem subjecto in l. si uxor. in de bon. auto-
iudi possi. Et, n, hæres veluti una persona, et idem subjec-
tum cum testatore in auth. de iureiuran. à morien. in
principio Coll. 5. et in novell. 48. et facit definitio obligatio-
nis, et actionis in principio inst. de obliga. et in principio
de actio. Ex qua vera ratione intelliges qdm, obligatio-
nes reales, et quæ non cohærent personæ non confunduntur
aditioni hæreditatis Bal. in d. l. si uxor. Quam limitatio-
nem, et declarationem exemplis prosequuntur DD. hic
et copiose Monticulus. III.is de inventario C. 12. a, n.l 140.
cum pluri sequen. Et ex eadem ratione intelliges qdm
hodie confecto inventario aditio hæreditatis non confun-
dat obligationes etiam personales in l. fi. §. in computa-
tione, versiculo si vero in de iure delibe. qi sed potuit
imperator non fingere esse unam et eandem personam
hæredem cum defuncto, nec ratio prædicta erat naturalis
sed potius ad similitudinem rerum naturalium, et per
consequens erat fictio, quæ fictio cessare debuit, ubi æ-
quitas suadebat id ex Bar. in d. l. si is qui pro empto-
re n.l 67. de usucap. et post prædictos nouiores ad inter-
prætationem legum in hac materia, vide etiam Cuia.
d. III.is 7. ad Africa. pag. 33. et III.is 9. pag. 132. — —

Un teo. bene ea Conditione pactoque) si esset hic propia
conditio de qua in §. Sub conditione ff. V. O. et in l. cedere
diem 213. ff verborum Signif. conditione indebiti poset
hic haec Repetere hereditatem in l. si sub conditione
16. ff conditio. indebi in l. 1. de condict. sine cau. sed qui
hic non fuit propia conditio, imo potius fuit onus, vel
teo un in l. societatem 77. cum gl. 1. pro socio qui variis
modis accipitur conditio, ut per Jas. et Alciat. hic, et
late Tiraq. ff Retract conven. §. 2. gl. 1. n. 76. et Rebuf.
in l. conditionales 51. ff verbor. Significat, ideo sm Al-
ciat. hic, non competit hic Conditio indebiti; et ad intel-
ligendum quando sit propia conditio, vel sit onus, vel
modus, vide Carlen. in l. quibus diebus. §. Termilius.
n. 3. ff conditio. et demon. et Carmient. lib. 2. Select. c. 3.
sed ego Requir exem ab Alciat. qua Ratione non potuit
hic hereditas Repeti conditione Causa data, causa non
sequuta. Tu Rolue quod in nro teo. si non datur con-
ditio ob Causam ad Repetenda omnia bona tradita fuit
qui modus et pactum non inducebant Causam finalem
ex l. 2. §. fi. cum gl. de donatio. Sed verius Ut, quod
isto haec potuit Repetere hereditatem conditione ob causam
qui in dubio pactum modus, vel onus inducunt Causam

finalem in C. cum Cessante. ubi Decius. de appella. et vide
Tiraq. de cessante Causa limita. 1. n. 52. et quod in spe-
cie nostri tex. detur conditio ob causam, probat L. Sena-
tus 35. §. 1. versiculo nec dubitavere Casiani. de donatio.
Causa mor. qui l3 dentur aliæ actiones, potest actor, si ve-
lit agere conditione ob causam ad repetendum, quod tradidit
in L. naturalis §. 1. de præscrip. ex verbis ubi Bar. Col. 1.
et Menesius. n. 18. declarant illum versiculum, nec dubita-
vere Casiani ad quem versiculum vide eleganter Cona.
lib. 7. C. 15. in principio: Quinimo in litera hujus tex. con-
tra Alciat. datur conditio indebiti ad repetendum, quod
defunctus debebat hæredi gl. in præsenti ex verbo debere
tur, per L. si is qui 45. de condict. indebi. et est similis
gl. in L. 2. §. ultimo ex verbo deberi. de hæredi. vel actio
vendi. et bene explicant Alberi. et Fulgo. ratio est,
non quia restituatur actio, quæ confusa est, sed quia
hæres, qui tradit omnia bona hæreditaria, si non dedu-
cit, quod sibi debebatur, plus tradit, et solvit quam
debet ex d. L. si es qui. Ex quibus intelligitur ratio
tex. in L. 2. §. ultimo de hæredi. vel actio. vendi. quem
tex. cum gl. bene, et cum hic ex verbo ex stipulatu et

cum veteribus quibusdam male accepit Jas. in Repetitione
L.is fratter, a fratre. n.º 4. de condict. indebi. existimans
quod in 2. §. ultimo restituatur actio antiqua confusa
nam potius est bene conditio, indebiti, vel actio exempto.
Ex prædictis præterea infertur an in litera hujus tex.
competat actio iudicati de qua actione in L. miles
§. ultimo de re iudica. in L. actori 8. C. de reb. credi.
et iureiu. quæ actio sm. DD. tdé appetari actio in fac-
tum ex sententia de quo articulo vide Juarez in
L. post rem iudicatam. 2. notabi. n.º 4. in principio de
re iudica. ubi resoluit pro executione sententiæ dari
officium judicis: et ideo gl. hic verbo ex stipulatu. Bar.
et omnes resoluunt competere in specie hujus L.is actio-
nem in factum ex sententia: sed forte non competit ac-
tio ex sententia, qi si victus semel tradidit, et restituit
extincta fuit actio judicati gl. in L. Pompinius §. sed
et is verbo de rapti ci si. de procurato. et gl. 1. in L.
Claudius felix. versiculo item actionem in factum
ex sententia, qui potio. in pigno. quæ gl.æ communi-
ter aprobantur sm Alex. hic n.º 8. et sm eundem
Alex. ubi videndus est, in L. per misceri n.º 2. de

adqui. poss. Et ultimo quod iste tex. procedat, ut detur actio præscriptis verbis etiam si expresse pactum non sit resolvunt omnes hic per L. hæreditatem 28. de donatio. Neque obstat tex. per quem Castren. hic contrarium tentabat in L. cum filius 78. §. 1. de lega 2. nam post Bar. bene, et Alex. hic n. 10. xde, quod bene minime actum est, an donattor, vel hæres testatoris repetere possit debitum antiquum confusione sublatum et ita relinquitur dispositioni juris. - - - - - - - - - -

(In tex. bene præscriptis verbis) hæc verba cum sequen. non reperiuntur in quibusdam emendatis codicibus et eorum tamen interpretatione vide in L. sequen. ubi agemus. - - - - - - - - - - -

Ad. L. si pascenda. 8.

(Ibi pecora parciaria) iste tex exponit, quis dicatur pastor parciarius, sicut alias exponitur legatarius parciarius in §. sed quia hæredes, versiculo post quod de fideicom. hæredi. et dicitur Colonus parciarius, in L. si merces, 28. §. uis maior. versiculo aparet locati. Ex quo tex. oritur ratio dubitandi ad hanc L. qi qdm, bene cum parciario Colono, contrahitur locatio. ita videbatur contrahi hic cum pastore parciario; Nec satisfacit responsio Alciat. hic quod ideo in præsenti non fuerit

locatio, quia merces non consistebat in numis, vel pecunia numeratta ex l. 1. et 2. locati in principio Inst. de locatio in l. 1. tto 8. p. 5. nam verior opinio est, et iure communi et usu, et consuetudine hujus regni, quod merces locationis possit consistere in alia re quam in numis vel pecunia numeratta, ut per l. si olei et l. licet C. de locato et per alias ss. resoluit cum quibusdam Pinell. in Rub. C de rescin. vendi. 2 p. C. 3. n. 28. Cona. lib. 7. C. 11. in principio Vbesev. in Rub. ss. locati. Albornoz de arte contractuum lib. 2. in nobis ad ss.m 8. Rursus videbatur, quod in littera hujus tex. contraheretur societas ex l. cum duobus 52. §. si in coeunda

Ad. l. cum duob.

cum sequen. pro socio ad quem tex. bene pretium, n. 7 post Budeum, et alios antiquos, bene vide forcatu. dialog. 25 et Cona. lib. 7. C. 13. ante medium Cuia. in §. 1. de societate. ideo tamen hic non competit actio nec ex locatto nec pro socio, qi cum simus in dubio an fuerit locatio vel societas ut aparet in d. §. vis maior, et in l. si tibi areę 14. de prescriptis verbis, nec ex locatto nec pro socio agendum est, sed potius ex periundum actione prescriptis verbis in l. 1. ad fi. de stimato. actio. et in l. 1. ad fi. de prescriptis verbis: et ut ex actius intelligas premite quod actio semper est edenda l. in principio de edendo. l. edita actio. C. eodem et si quis ex periatur

actione quę non competit, male agit, et ius intentio de
ficit in L. 1. si mensor falsum modium: ideo tutius
est agere in dubio actione, prescriptis verbis, ut in d.
iuribus, et in L. naturalis. §. sed si facio. versiculo sed
tutius erit, et in L. si gratuitam in principio de pres-
criptis verbis: Ex quibus potteris intelligere an sit ve-
ra gl. ultima hic, et an concurrere possit actio pres-
criptis verbis cum alia actione nominata, et usitata
de qua quęstione dicemus in L. in bonę fidei 13. cum
gl. bene verbo actio in hoc titulo. Est autem actio pres-
criptis verbis, quę datur ubi non est actio usitata, et
nominata, ut in L. cum mota in fi. C. de transact.
et in Rub. et per totum de prescriptis verbis, quę
datur iuxta prescripta verba a prętore ut Declarant
Duare. in §. Quinimo de pactis. et idem Cuia. in §.
1. de locatio. et conductio qui melius explicant, quam
Alciat. lib. 4. disputa. C. ultimo, et melius quam Hotom.
et noviores de verbis iuris verbo prescriptis verbis
Et in summâ actio prescriptis verbis datur tam ex con-
ventione expressa, ut in titulo de prescriptis verbis
quam ex tacita, et ex natura rei in L. hereditatem

de donatio. et ita in L. debitori ff. lz. non fuisset pactum expressum daretur actio præscriptis verbis ex natura Rei; et ideo ubi non est tacita ex natura Rei, nec expressa conventio, et suadet æquitas, ut detur actio, dabitur actio in factum prætoria, ut in L. quoties. et bene gl. magistra de præscriptis verbis gl. in §. ultimo verbo utilis. actio de interdict. quæ magistra est Sm. Jas. in L. certi Conditio in principio n. 13. si cert. peta. et Sm. eundem in §. actionum n. 125. de actio. Est tamen hæc docendi ratio minus apta ad interpretationem hujus L. in qua non videtur dubitari de genere actionis, quia ex verbo bene compelletur: videtur implorandum officium Judicis ex gl. 3. vulga in L. si soror C. de Colla. ad quam vide Jas, et alios nouiores hic. Sed rde. quod hic actio non officium Judicis datur ex rationibus de quibus per DD. hic = et tu observa quod arbitrium, et officium Judicis ad aliam rem insinuatur in hac L. Primo qr forte cum gl. 1. hic pastor Apolinaris allegabat oportere esse æquales portiones, sed Judex arbitrabitur sufficere aliquando, etiam inæquales ex principio, et ~~de~~ in §. de illa de Societate, et ex L. 4. tto. 10. p. 6. cum Bal. q. 4. et gl. in L. 1. C. pro socio et cum Menoch. lib. 2.

de arbi. centu. 2. Cas. 125. cum Cova. lib. 3. varia. C. 2. n. 3. Nava. in Commen. de Usuris. n. 33. Atque etiam in litera hujus tex. pastor contendere poterat mortem fetuum expectare solum ad dominum, ex L. quæ fortuitis. L. pignus. C. de pigno. actio. nempe qr pastor in dubio ad custodiam non ad casum fortuitum obligatur in L. cum Pater 79. §. Pater pluribus de lega. 2. iuncta. L. si quis fundum. 10. §. imperator. locati. Et quando, et quomodo teneatur Pastor, vel Custos teneatur de morte animalium, et eam probare uide gl. in L. cum ita legatur §. species de lega. 2. et L. 15. titulo 8. p. 5. Rubios in Repetitione C. 1. § ultimo n. 12. et L. 2. titulo 21. lib. 9. ordi. noui. — — —

Est ultimo pro limitatione quando dominus non tenetur de Casu fortuito uide Jas. hic qui citat tex. in L. titius 25. versiculo sed me. de præscriptis verbis ad quem tex. uide Cuia. ad Africa. Ill.us 8. pag. 112. et Decium et Aliat. hic, et in hac materia citant DD. hic gl. in C. plerique 1. verbo negotiatoribus 14. q. 3. ad quam uide Cova. ubi s. n. 3. sed in presenti pastor tenetur de casu fortuito qr parciarius fuit in L. si Merces. 28. §. uis maior. locati. — — — — — — — — — — —

Ad. L. cum posteaquam 9.

Ibi pactum mala fide factum irritum est) licet dolus

sit difficilis probationis et coniecturis probetur in L. dolum, C. de dolo ad quem tex. vide Boerium decisio 101. n. 3. et 4. et Jas. cons. 141. col. 3. vol. 4. item in hac facilius præsumitur dolus quia mulieres facile decipiuntur L. 2. in fi. ad Veleia. et præsumptio est quod mulieres difficulter donant, et gratis paciscuntur, L. sed si ego 4. in fi. ad Veleia. L. si a sponso bene quod raro accidit, C. de donatio ante nup. et alijs rationibus de quibus Alciat. hic verumtamen hic tex. et præcedit in iuris qui quandoque decipiuntur L. cum de indebito, versiculo sin autem de probatio. nisi sint prudentissimi, et ita intelligitur C. cum dilectus, versiculo penu. ex de his quæ vi metusve, Causa ad quem tex. vide Alciat. hic: imo et prudentissimis arbitrio iudicis faciendum est, quæ et decipi possunt ex gl. in d. L. dolum, et vide L. Divus. circa fi. de in integ. restitu. nec in hoc tex. a principio fuit irritum pactum, sed irritandum ex L. dolo. C. de inuti. stipu. quia irritum aliquando sumitur pro irritando in C. irritam. 11. q. 3. et notatur in auth. ex Causa. C. delibe. præteri. — — —

Ad L. legem. 10.

Ibi ex pacto actionem non nasci) contrarium colligitur ex L. 12. tabu. quam explicat Gellius, lib. 20. noct. athica. C. 1. si membrum meum rupit e pacto tallio esto, quam

L. 61. in ordine interpretatur Baldui ad L. 12. tabu.
et illa verba e pacto exponuntur, id est, ex pactum, vel sine
pacto, quasi evidenter constet, si pactum intercedat obser-
vandum esse, ut constat ex eadem L. quæ alijs verbis scrip-
ta est apud Hotom. et alios ad L. 12. tabu. pag. 218. et 219.
sed rdē in illa L. et similibus antiquis accipi pactum
generalius quam accipiatur in hac L. et similibus ut
constat in L. 1. §. 1. de pact. expliciant noviores. in Rub. S.
hoc titulo et ff. eod. vel potius tempore legum 12. tabu. ex
pacto nascebatur obligatio, et actio non formata, sed quæ
manu Regia expediebatur in L. 2. in principio iuncto.
§. deinde ex his legibus de origi. iur. Ac propterea Caius.
J. C. materiam pactorum in specie de qua agimus in-
terpretatus est, ad ll. 12. tabu. ut constat, ex S. in traditio-
nibus 48. bene observat Duarc. hoc titulo qi tempore Caij
J. C. iam iure civili erant compositæ actiones, nec ex pacto
actio oriebatur in d. §. deinde ex his legibus: Verum ad in-
terpretationem hujus L.is et similium scire debes, quod certis
et nominatis conventionibus certa sunt imposita nomi-
na, et ex illis certæ dabantur obligationes, et actiones in
L. iuris gent. in principio; ex incertis vero conventionibus
certæ non dabantur actiones, qi cum incertæ essent con-
tractus impte fere erat certas constitui actiones L. 1. 2 et 3.

de præscriptis verbis: et certæ conventiones dantur, quæ habent propium nomen, quo nomine ita cognoscuntur ut veluti indubitabili signo demonstrentur; ita ut appareat quæ conventio sit, et quibus legibus, et finibus terminata sit, ind. L. iuris gen. in principio, et si inquiras propter quam rationem certæ et numeratæ sint actiones invenies apud L. 2. §. deinde ex his legibus de origi. iur. sed ut litium, et controversiarum esset modus, quam rationem expendunt noviores, et Duarc. in d. L. iuris gentium versiculo et ideo, et si præterea requiras qua ratione quibusdam conventionibus imposita sunt propia nomina et datæ sint certæ actiones necessario rdm est hoc factum esse, qi tales conventiones sunt, et frequentiores et utiliores reipu. ut primus omnium advertit Forlirio quem citat Jas. in d. L. iuris gentium. in principio et hanc rationem notat Faber. in §. item prætium cc fi. de emptio. et eam sibi vendicavit Duarc ind L. iuris gentium. versiculo sed et si, et in §. quin imo. Cæterum aliquando etiam si conventio stet in suo nomine generali, si causa id est datio vel factum interveniat æquissimum est dari actionem, qua compellatur recipiens ad dandum vel faciendum in d. L. iuris gentium in principio

versiculo sed et si L. 1. §. permutatio autem de rerum permuta, nam ex implemento alterius contrahentis oritur quodam Synallagma, id est mutuum negotium utile, et Civile, ut in d. iuribus. et in L. 1. de Stimato. actio. — Quae actio datur praescriptis verbis ut diximus in d. si pascenda s. hoc titulo et propterea ex pacto oritur actio qi data pecunia, et tradita fuit Synallagma: et ex hac interpretatione infertur intellectus ad C. 1. et 3. ex de pactis. quae iura procedunt quando subest Synallagma, ut arbitratur post alios Vaconius lib. 5. declara. C. 67. n. 9. sed dificulter potest cognosci Synallagma in illis iuribus: ideo alij DD. arbitrantur, quod in illis iuribus ex pacto non detur actio imo esse accipienda illa Capitula iuxta L. iuris gentium. §. praetor ait. de pactis. ubi l3 pacta servantur, non tamen ex pactis datur actio ut bene notant omnes, et ideo iure canonico non oriri actionem ex pactis nudis defendunt plerique et Alciat. lib. 5. paradox. C. 3. Cona lib. 5. C. 2. ad medi. et est communis opinio sm Ferretum in L. iuris gentium §. sed cum nulla n. 69. tu adverttas quod tex. ind. C. 1. de pact. sm gregorianam compilationem non probat bene fuisse contractum Synallagma sed si expendas Concilium

Carttaginense primum C. 12. ex quo desumptus est tex. in d. C. 1. invenies quodam Synallagma, ut constat bene ex narratione facti, vel potius in d. C. 1. et in d. Concilio pax servatur. et pacta custo diuntur etiam de iure Civili, quia bene contendebatur cc. fines, et terminorum parreciarum, ett timebantur rixæ, et arma; quo casu vel datur propia actio finium Regundorum in L. 1. et per totum C. et A. finium regun. vel judex propii oficio tenetur componere partes et compelere ad pacta servanda, in L. æquissimum in principio 17. alias est, §. si cuius Rei 15. §. sed et si inter duos de usufruct. Unde in d. C. 1. non probatur ex pacto nudo oriri actionem, nec probatur in C. 3. eod. tto. quia iuxta Epistolam Divi Gregorii ex qua desumitur ille tex ut advertit bene Antto. August. in notis ad primam Collectionem fuit bene alia species quam DD. arbitrentur quin imo ut pactum servaretur debuit adijci iuramentum ut constat ex ead. epistola, quam citat, et transcribit Ant. August. ubi s. Quidquid autem sit attentis exemplaribus antiquis in praxi servanda est communis opinio, quæ probatur in d. C. 1. et d. C. 3. expensis verbis gregorianæ collec-

tionis quam Collectionem observare debemus, ut probatur in proemio gregoriano decretalium. §. ultimo et alias observatur in iure Civili in L. 2. §. tantta autem C. de vete. iure. enu. et ita est comunis opinio, et observata de iure Canonico, quod ex pacto nudo oriatur actio, ut testantur omnes Fortu. feli. in d. C. 1. Jas. et Oroscy. in L. iuris gentium §. sed cum nulla in principio, et adeo iure Canonico ex pacto nudo oritur actio, ut ratione peccati in foro secutari id observandum sit, ut arbitrantur fere omnes cum gl. uni. in fi. in d. C. 1. de pact. et est receptum sm Jas. in d. §. sed cum nulla et bene Oros. versiculo igitur nuda, et citant no uiores D. Paul. ad Rom. C. 1. in fi. sed forte a D. Paul. accipiendus est, iuxta obligationem efficacem, et in federe quod etiam iure Civili custodiendum est, ut notatur in L. conventionum de pact. et notat Jas. in d. §. sed cum nulla n. 23. et quamuis iure Canonico et in foro concientie custodienda sint pacta simplicia, at vero in respectivis pactis, nec iure Canonico a principio nascitur obligatio vel actio, ut notant DD. in d. C. 1. Jas. et Oros. ubi s. Ad cuius rei praxim premitte quod in contractibus, qui solo consensu perficiuntur a principio, est Synallagma, ut in L. habeo §. contrac

tum de V. S. Ratio est, quia in illis contractibus a principio par est utriusque contrahentis conditio, quia a principio utrique acquiritur obligatio, ad diversa tamen quę equalitas est, quę efficit Synallagma, et contractum in L. iure sucursum. 1. in fi. de iure dotium. et tex. in versiculo ultimo. de obliga. quę ex consen. Est preterea aliud Synallagma in conventionibus, quę re contrahuntur, quę propie dicuntur contractus ut per totum quib. mod. re. contra. et in eis est equalitas, qui ab altera parte res traditur et contra alteram nascitur obligatio itaque est Synallagma non quidem illo modo de quo in d. L. labeo. sed quia alia Ratione equum est, ut nascatur obligatio, et ultimo est aliud Synallagma in specie huius L. et in contractibus inominatis, quia in illis non est necesarium reducere negotium ad equalitatem, donec sequatur implementum ex altera parte. ita in L. iuris gentium. versiculo sed et si, et ea Ratione distinguitur contractus, qui re perficitur à contractu, qui implemento perficitur, quia 13. in primo contractu ad eandem rem datur obligatio at in hoc secundo ad diversam rem contra gl. mag. in L. iuris gentium. §. Quin imo versiculo sed quę est dr̃ia.

quam gl. sequitur Bal. in principio quib. mod. re contra obliga. Sed ratio gl. et eius dr̃ia non est apta atque ideo eam reprehendunt fere omnes bene ut aduertit Jas. bene n. 22. qui post alios propiam tradit rationem dr̃iæ quam sibi uindicabat. Vaco. lib. 5. declara. C. 68. n. 11. Ex suis dictis ergo colliges rationem propter quam quædam obligationes solo consensu contrahuntur, quia a principio est synallagma, et est æqualitas. Rursus obligationes aliæ re contrahuntur, quia ex solo consensu in eis non potest dari synallagma, et æqualitas, et tandem conventiones respective a principio non producunt obligationem quia non resultat in æqualitas donec adimpleatur, id est sequatur implementum. Atque etiam in illis a principio non est consensus purus, sed potius modalis, vel respectivus, ut post alios uoluit Vaco. ubi s. C. 66 n. 4. et probatur in l. Senatus §. 1. versiculo nec dubitavere Casiani. de dona. Cau. mor. - - - - - - - - - - -

Unde facile cognosces quod nec de iure Canonico a principio datur obligatio in his conventionibus respectivis ut s. diximus, et defendit Menesij. in l. naturalis §. 1. n. 18. de præscriptis verbis: atque etiam iure regio in

his conventionibus antte implementum non datur actio
nec obligatio officiaos, ut elegantter Resoluit Menesiy. ubi S. n.º 48.
et Oros. in d. versiculo igitur, nuda, quamuis Restamentt
alij DD. quos cittat gl. nova. in l. 3. tt.º 8. lib. 3. ordi. an-
ti. col. 10. et Olanus. de concor. iur. Communis et Regij verbo
obligattio naturalis n.º 8. et verbo pactum, et verbo permutatio
n.º 28. etenim in dubio iniquissimum est existimari abrro-
gattas esse ss. anttiquas ut probatur in l. penu. de consti.
princi. Ad quam l. vide Arist. lib. 5. politicorum C. 6. ad
fi. et D. Thom. et Sotu. quos cittat Sarmient. lib. 2 Select.
C. 4. in fi. et vide quę Refertt Hotom. ad ss. 12. tabu. pag.
66. ittaque omni iure Civili, Canonico et Regio locus est
pęnitentię in contractibus innominatis pręterquam si
contrarium postulet ę quittas in l. si pecuniam in
principio, et in §. quinimo de Condittio. Cau. data. quę
omnia expliciatt hunc tex. cum gl. verbo convenit, qua-
tenus expliciat. 1. arbitratur hic fuisse contractum inno-
minatum, et intterventtu Rei constitui Synallagma
quam gl. sequitur Hotom. lib. 5. C. 2. versus fi. quamuis
ab hac gl. Recedant Bar. et fere omnes hic dicenttes

quod hic non intterventu rei dabatur actio ex facto sed potius traditione rei. de qua intter prętatione vide L. in traditionibus 69. 48. hoc titulo. et L. rebus C. de rerum permuta. et L. si Dominus in fi. de prescriptis verbis.: ad quam intter prętationem, et ad illas ll. vide Bar. et DD. in d. L. in traditionibus, et omnino Decium hic n. 16. et Alciat. in principio hujus L. de qua etiam intter prętatione nonulla dicenda sunt in L. traditionibus in hoc titulo: atque etiam iste tex. potest intelligi in cohęrentia contractus, de quo articulo, et materia dm est in L. in bonę fidei, et in L. petens in hoc titulo. - - - - - - - - - - - - -

In tex. bene utilis est conditio) si habes conditio intter prętari hunc tex. cum gl. hic. si vero habes conditio, vel pactum, vide tradita in L. sequen. et quatenus gl. hic citat tex. contrarium in L. si tibi C. locati. quatenus expectat ad hunc tex. rde cum Alex. Decio, et omnibus hic quod bene non fuit pactum cum rei pientte rem, quatenus tamen ille tex. est dificilis in alio proposito, vide omnino Moline. in Rub. de V. O. a. n. 16. usque ad n.m 17. cum sequen. -

Ad L. ex Conventione 11.

Ibi actio tibi adversus eam competere non potest

ratio est, quidquid gl. hic doceat, quod si tua non interest
tibi non competit actio ex §. alteri de inutili ex L. stipulatio
ista. §. alteri de V.O. adeo quod a principio potest oponi exceptio
quod tua non intersit ad impediendum litis ingressum ex
Bar. in L. posthumus §. si quis ex his de inofficio ad quem
videndi sunt hic Decius et Alex. in principio. Quin imo
si a principio interest, et ex post facto minime interest, cessa-
bit actio tex. hic quem sic accipiunt Faber. Bar. Bal.
et omnes hic de quo articulo vide castren. hic et expenden-
da antidimonia de qua in L. quoties 15. cum L. ei fundo. 19.
de servitu. pro quorum iurium conciliacione post gl. utro-
bique, quę communiter aprobatur, rejicienda est alia in-
terpretatio castren. bene, atque etiam reprehendenda alia
consideratio Corrasij bene et omnino videndus Cona.
lib. 4. C. 7. post prium et vide omnino gl. 2. in L. 7. tt.º 31. p. 3.
et tandem absolute verum est pactiones debere esse utiles
notis, ut nobis detur actio ut probat etiam l. Legem
in fi. s. hoc titulo quatenus bene legitur utilis conditio
id est pactio, et idem probatur in L. 1. C. de pact. conven.
Unde necessario sequitur dari actionem in nro tex
si fundus dotalis maneret penes hęredes, veluti si sti-

matus datus est, quam estimatio in dubio facit emptio
nem, L. quoties et gl. in L. si inter iuru. C. de iure dotium.
ad quę iura uidendi sunt omnino Cova. pract. C. 28. Ri-
minal. in principio quibus aliena licet, vel non ā nº. 34.
Et ex predictis componitur iste tex. cum L. 1. C. sine Censu
vel Reliquis. bene, n, negatur actio, quia pactum fuit circa
tributum soluendo hic vero cc. usuras. Et ratio drię est
quia pactio quod possessor non soluat tributum, sapit frau-
dem aduersus fiscum ut colligitur ex L. 2. C. sine censu.
et aperte probatur in L. 2. tt.º 1. de contrahen. emptio. lib. 3.
C.ª Theodosia. et facit L. 1. versiculo ita non fiet C. de prę-
dijs. decurio. lib. 10. Et omnino pro hac solutione potest
aplicari gl. verbo interdixit. in fi. in C. significauit.
eōd. de censibus et gl. 1. in L. si quis sub conditione 7. de
conditio. institu. ad quas gl.as vide Bal. in L. emptione
C. plus valere quod agitur quam quod Jas. in L. testm.
nº. 3. et 4. C. de testa. Menoch. lib. 2. de arbitra. Centu. 3.
Casu. 225. nº. 18. Et hęc solutio, quę constituit driam inter
usuras, et tributa fuit gl.ª in pręsenti in prima solutione
et eam defendunt Fulgo. hic et ind. L. 1. et fi. C. sine
Censu. Decius uidendus hic et alij quos refert et sequitur

Alciat. in præsenti. Ex qua solutione temere contendunt Castren.
in d. L. 1. Decuy. Donell. et alij hic quod delenda sit dictio in d. L. 1.
quæ omnino esset reponenda si aduertis ad implicativam (sed
et si) de qua bene nec pro communi solutione facit L. inter
debitorem 43. iuncta. L. epistola 53. §. pactum. de pactis.
nam potest Aulgo. et alios hic inter prætatur illa iura Cuia-
in d. L. inter debitorem. qui voluit hanc Fulgo. conciliatio-
nem in L. fi. per tex. bene C. de prædijs, et alijs rebus navi-
cularioruum lib. 11. quam conciliationem induces ad praxim
in Hispania L. quod non valeat pactum etiam inter pascis-
centes, ut venditor maxime si est nobilis, et immunis à
tributis, solbat tributum, et ut vocant collectam vulgo
el pecho, est, n, illicitum pactum quia videtur tributarius
homo subterfugere tributorum solutionem, et desiderat
ex tributario et innobili fieri immunem, et nobilem
ad quam rem præmitto qdm, in hoc regno sint bona obli-
gata tributis, arg.to l.is 1, et 2. C. in quibus. casi. pignus
et L. aufert §. fiscus de iure fisci. ad quæ iura vide
Otaloram de nobili. 2 p. C. 1. à. n.o 2. Secus tamen erit
in pacto de soluendo vectigali, vulgo Alcabala. Illud, n,
inter pascis centes valet. Et ratio driæ est, quia tributa

sunt perpetua. Vectigal vero est momentaneum, et tempo-
rale ex adnimadversione fulgo hic. - - - - - - -

Ad. L. pacta nouissima. 12.

Ibi seruari oportere tam iuris quam ipsius Rei) servan-
tur tamen ultima pacta non quia prima sublata sint ipso
iure, sed quia exceptione eliduntur ut gl. 2. hic docet per
L. si unus §. pactus ne petteret. de pactis. ad quem tex. ad-
uerte bene ipso iure) non, n, bene per excellentiam intelligi-
tur ipsum ius Civile, ut alias per L. 1. §. ultimo de Superficie
arbitrabatur Duare. in L. in actionibus. de in litem iuran.
quem sequitur et explicat Cova. in Reg. possessor. 2. p. §. 6. n. 6.
nam tolli obligationem ipso iure nihil aliud est quam om-
nino tolli, ut in §. preterea. de exceptio. et tollitur ipso
iure, id est solo iure operante sine alio adminiculo hoc, n,
Signat ipsum ius, in L. 2. in principio de origi. iur.
in L. in causa. lat. in principio et in §. Pomponius et in L.
minor 2. annis aditto pressidi. de minori. et in L. si tibi
§. 1. de pact. et in L. item eorum §. sed si itta, quod cuiusque
universitta. nomine. dictio. n. ipsum) demostrat Rem
vel personam in specie, et in dividuo in L. interdum
73. de V. O. et tex. hic bene ipsius Rei equitas L. familie.

app.e 196. L. urbana familia 166. de Verbor. Significat. ~
Ex quibus infertur in praxi utilitas de qua Jas in L. si quis
filium familias §. fi. n.o 17. de adqui. hæredi. Ratio autem
propter quam obligationes tolluntur ipso iure est scriptum
in d. §. pactus ne peteret, bene in stipulationibus, ius) et bene
in pactis factum) quasi dicat quod ius iure tollitur, ex l. nihil
tan naturale de Reg. iur. Stipulatio autem est iuris, id est obli-
gatio verborum in L. 5. §. stipulatio de V.O. Pactum vero est
quid facti in eius substantia et definitione L. 1. §. 1. de pact.
et quod semel est pactum infectum esse non potest, L. in bello.
§. factæ. de Capti. et ita quod semel est factum non po-
test non fuisse verum, id est factum in principio de re-
plicatio. ad quam interpretationem reduciuntur omnes
intellectus quos scribunt gl. et DD. in d. §. pactus ne peteret,
ubi Oros. n.o 56. et 57. refert aliorum considerationes, et
tu omnino expende Bar. bene n.o 22. versiculo tu ergo
dicas, et addendus est Corra. in L. servitutes. Laz. n.o 26.
de servituti. et lib. 1. miscell. C. 16. et hoc voluit Cuia.
in d. §. ne peteret. Nec refragatur L. Athicum. 95. §. na
turalis de solutio. quia bene pactum non tollitur

ipso iure sed obligatio naturalis, quæ cum nascatur ex æqui-
tate, cessante æquitate, cessat ipso iure obligatio ex d. prin
cipio de Replicatio. et ad d. §. naturalis post præductos omnes
adde Vaco. lib. 1. decta. C. 19. et 20. — — — — —

In tex. bene, et maxime, si ut proponis) præter alias
plures declarationes, et limitationes quas ad hunc tex. con
gerunt gl. Bar. Bal. et omnes illa præcipua est, quæ cum gl.
hic colligitur ex l. si mihi, et tibi §. fi. de lega. 1. et l. si quis
in principio Testi. 22. de lega. 3. quod non sit ultimum pactum
servandum si ex protestatione facta in 1°. derrogetur, et
in contractibus commendatur gl. hic vel uti singularis ab
omnibus; quæ declaratio infringitur ex l. cum in plures
62. alias 60. §. locator horrei locati. ad quem tex. adverte
quod bene propositum non signat animum et intentionem
ut alias signabat in l. si repetendi C. de condict. ob Cau.
sed potius signat proscriptum, quod solebat proponi, pro
balbis tabernæ in l. sed si pupillus, 11. §. 1. versiculo proscripbere
et versiculo proscriptum de institu. actio. ita Alciat. hic
nº. 13. idem in l. detestatio. 40. nº. 48. de verbor. significat.
idem in repetitione §. morte. l.is non solum de novi ope.
nuntia. nº. 57. et 58. eod. titulo. Horreum autem in d. §.

locattor. signat locum in quo res preciose solent reponi
L. 1. C. de locatto L. 3. §. tracturę. de officio Prefecti uig. atque
ideo arbitratur Alciat. ubi s. quod horrearius, sic, n. uocatur
in d. L. cum in plures §. ultimo debeat iudicari tamquam
nauta, stabularius, et similes de quibus in L. 1. et per to-
tum ff. nautę, Caupones. quę opinio divinationem habett
cum horrearius non uideatur generis infamati, prout sunt
reliqui de quibus in d. ff.o nautę, Caupones: ac proinde omissis
variis interpretationibus de quib. Bar. et Cęteri in presenti
quas omnes prosequitur Deuij. hic, verior uidetur sententia
Bar. in d. L. non solum §. morte n.o 21. et 22. quod in d. §. loca-
tor horrei. Conductor non consentit proscripto, vel proposito
et itta cum locattor passus esset recipi margaritas argen-
tum, et aurum, uidetur remisisse propositum, vel proscrip-
tum. Quę sententia communis sm Ripa. in C. cum M.
ferrariensis. n.o 85. ex de constitu. lz. ipse Ripa involuat
et alios tenttaverit intellte. Sed Bar. sequuntur fere
omnes repettentes in d. §. morte et in presenti. - - -

Ad L. in bonę fidei. 13.

Gil Ramirez.

Vereor ne nos hucusque dece perit locus hujus rescripti
qui aliquibus verbis, sententia autem minime difert.

ab Ulpiani Responso in l. iuris gentium §. quinimo hoc titulo cuius interpretationem tractarunt interpretes laxioribus Commentarijs in l. lecta. 40 si cert. peta. et in l. pettens 27. in hoc titulo Vigell. in commenta. de pact. conven. C. 3. Cona. lib. 5. C. 2. Corrasius. lib. 3. miscell. C. 10. Forca. dialog. 89. cum sequen. Carondas lib. 2. verosi. C. 9. Cuia lib. 2. observa. C. 15. et lib. 4. C. 28. Contius. lib. 1. disputa. C. 17. Hotom. questio. il. Inst. C. 36. Mercerius. lib. 1. opinionum. C. 16. Ex hoc autem tex. colliges interpretationem vulgatissimi iuris prij. de quo in l. l. 5. hoc titulo in l. si tibi C. de locatio. d. l. iuris gentium §. igitur nuda. ut si pactum cohereat contractibus utile sit ad actionem procreandam, quod etiam probatur in l. 2. C. de pact. inter empto. et in d. l. lecta. versiculo dicebam. et in d. l. pettens. in hoc titulo, et hoc est formare actionem in d. §. quinimo (format actionem) id est sm verba, vel sententiam pacti dari actionem ex ipso contractu quamuis sm naturam contractus non fuisset in eam sententiam danda actio. Et ita sane legendum esse in d. §. quinimo format actionem non autem informat actionem ex fide castigatissimorum codicum, constat, et rectus sensus suadere videtur, et convincunt Contius. Cuia. Corra.

et Recentiores ubi S. Formare, n, novam formam, et naturam ponere signat in L. uni §. uideamus C. de Rei uxo. actio. Quamuis formare, et informare idem significare facile dixeris ex Cicero. lib. 3. de orato. et rursus lib. 3. oficiorum dum inquit at ego in oratore fingendo talem informabo, qualis fortasse nemo fuit cum eodem sensu formare orato-rem dixerit Quintilia. lib. 1. institu. oratoria. in prae mio pro eo quod est novam formam dare quo sensu informare ædificium dixerunt Cæsares in L. 4. C. de operi. publi. Unde iam uides eundem esse sensum d. §. quin imo, sive format, sive informat legas. nam quam uis vulgattam verbi informo significationem Retineas cum Acc. et comuni. bene ut sit extendere, vel addere quid ex natura contractus necesum erit propter illam extensionem, vel aditionem novam esse formam con-tractus. et itta formam dare, vel aliquid addere con-tractui, idem esse manifesto probat, l. in conventio-nalibus 52. de V. O. quod et Corra. et forcatu. ubi S. placuisse video. Sicque indiferenter his verbis usos fuisse J. C.os probat. Carondas d. C. 9. ad fi. habendique formam contractus Rite appelaveris conventionalem.

cum Hotom. d. C. 36. ex d. L. in conventionalibus, et L. contractus. 23. §. sed hæc itta de reg. iur. at hoc est, quod Pomponius dixit in L. nec ex prætorio 27. de reg. iur. obligationum Causas pactionibus posse immutari, et contractus modum excedi in L. Pluvia. 26. §. 1. depositi. sm quæ explicabi nostrum tex. bene ex pacto actio nascitur idest. itta demum pactionibus mutatur, sive extenditur natura et causa contractus, et obligationis novamque formam habet, si in continenti pactiones adhibeantur — — —

In ttex. bene incontinenti) hoc verbum non tam expeditam habet explicationem apud inter prettes, quam opinatus est Contius. d. C. 17. non, n, inter eos adhuc iudeo convenisse, et tamen videtur idem signare quod initium in L. initio. S. C. de pact. inter empto, et quod ingressus in d. L. iuris gentium §. idem Marcell. ubi itta docet Bar. et Cuia. in d. §. quinimo. idem Cuia. lib. 2. obser. C. 15. et magis inclinat Alciat. lib. 2 parerg. 6. 34. itta, n, initium orationis ex Cicero. ingressum appelavit Quintilia. lib. 3. institu. oratoria. C. 2. Sed eorum persuasio facile reijcitur, ingressus, n, non tantum initium, et introitum signat, sed etiam gressum

ut cum contractus celebratur, ut ex eod. Cicero. lib. 3. oficio
rum, Convincunt Cona. et Carondas. ubi s. et probare
videtur l. 8. C. de pact. inter empto. initium ergo contrac-
tus, sive in continenti interpretantur alij dum est, ut dici
solet in fieri, et non dum perfectus, et consumatus con-
tractus. Sed quia statim se oferunt plures dificultates
debes intelligere id in continenti fieri quod fit in ipso ne-
gotio gerendo, sive contractus precedat, sive precedatur a pacto
dum tamen uno contextu fiat negotium, et una veluti
continentia, ex d. l. Lecta. et d. l. petens, et ex l. 3. quam hic
citat Ac. C. de edili: actio. tunc, n, pactum dicitur pars ip,
sius contractus ex tex. sic intelligendo in l. fundi 19. de con-
trahen. emptio. hoc est dicere illud pactum quod simul cum
ipso contractu expressum una scriptura concluditur, format
actionem ut recte observat Rebar. lib. 2 de iuris ambiguita.
C. 5. n. 12. sicque intelliges d. §. quin imo ubi ita etiam nota-
uit Equina. Baro. et interpretationem accepit l. pascisci. 32.
hoc titulo bene sibi in negotio contrahendo sive post. hoc est
ut ego interpretor, sive cum ipso contractu in continenti, sive
post pactum fuerit adiectum, nam eo casu nihil refert
quo tempore fiat, cum tantum exceptio competat

ut bene observat gl. ultima: ead. ratione accipies. L. in emptio
nibus 44. bene quod si in contrahendo hoc fto. idest dum contrac
tus celebratur, et negotium perficitur. sic etiam declarabis
L. qui fundum 75. bene ad implendum quod pepigerunt de con
trahen. emptio. intellige de his, quæ pepigerunt contrahentes si
mul cum ipso contractu Quibus in Casibus recte dicimus pac
tum contractus esse partem, et ideo efficax esse ad actionis
creationem ex tex. eleganti, ita accipiendo in L. si sterilis
22. §. si tibi de actio. empti. L. fundi. partem 79. de contrahen.
emptio. quas contra Decium hic nº. 4. et alios conatur explica
re Pinell. in rub. C. de rescin. venditio. 2 p. C. 2. ex nº. 29. et
magis explicabis L. ultima. C. de reb. alie. dum bene do-
cemur pactione alienationem posse prohiberi. debes, n, acci-
pere de pactione concepta cum ipso contractu, ut ita demum
actio nascatur contra alienantem cui tex. præter relatos
ab Alfa. collectio. 50. adde Pinell. in L. 2. 2 p. C. 1. nº. 14. c. de
rescin. venditio. et tu explicabis L. contractus 23. de reg. iur.
bene nam hoc observabitur. initium, n, bene explicandum
est ex nostra observatione pro eo quod a principio, et
cum ipso contractu actum est; denique sic intelliges
L. 2. C. de pact. inter empto. cui omnino adde Tiraq.

lib. 2 de retract. §. 5. gl. 3. Rolandum a Valle, cons. 27. et 28. lib. 2.
Pinell. ubi S. c. 3. a. n. 20. et omnia alia iura in quibus propter
pactum dattur actio: atque in summa incontinenti fieri,
id est quod contractu contineri dixit Papinianus in l. pacta
conventa 72. de contrahen. emptio. continere que ea dicun-
tur, quæ partes sunt ipsius contractus, et quæ in ipso com-
prehenduntur, ut sic videas non esse omnino tutam Acc.
traditionem verbo incontinenti repetitam in d. l. lecta.
verbo stipulationi. et in d. l. pacta verbo novam versiculo
item pactorum docentis incontinenti pactum etiam
dici adiectum si partes ad diversa negotia non diverterit
etiam si contractus fuerit perfectus, si statim post pactum
adijciatur quod Bar. parum sibi constans magis probat
hic, et cum infinitis Tiraq. lib. 2 de retract. §. 1. gl. 6. n. 24.
et receptum testatur Cur. Juni. n. 22. hic et ind. l. lecta
n. 25. Jas. n. 23. Oroscus. 65. in d. §. quinimo Joa. Baptis-
tta de pact. 6. p. n. 16. et inducitur l. continuus 137. in
principio de V. O. et magis d. l. petens, bene sibi statim
post ubi ita sensit Acc. in eod. et est tex. quem expres-
sum appelat Bar. hic in l. si apud 3. C. de ædili.
actio bene sivi incontinenti, et inducitur l. duos.

6. §. duo rei, de duobus Reis. et videtur tex. optimus in L. quod ait Lex. §. quod ait ad L. Iuliam de adulte. tex. insignis in L. 1. §. item si ita legatum, versiculo ego duo ad L. falcid. denique est tex. vulgatissimus in d. L. lecta. versiculo dicebam. ubi Acc. verbo Stipulationi. inde deduxit, inesse videri contractui, quę statim in continenti adijciuntur in idque alia adfert iura, quam Regulam ut potritam late tractarunt bene Recentiores, et maxime Bolognet, ex n. 34. Tiraq. in d. gl. 5. et in Repetitione L.is si umquam verbo et postea C. de Reuo. donatio explicat Vaconius lib. 5. declara. C. 65. n. 12. et ad multa in praxi deduxit nouissime Mirandula. Tit.u de adipis. posses.e n. 85. et ex n. 408. Verum ego non admito ne alias ex pacto nudo actio nascatur quo arg.to sepissime Repetito Ulpia. utitur in d. L. iuris gentium. §. quin imo cum quator sequen. namque quod contractui perfecto accedit etiam statim, et in continenti minime dixeris contractu contineri in eo sensu in quo Acc. loquitur. Quod si probaveris necessario fateri debebis, quę inde fiunt absurda. et illud maxime posse quem contractu perfecto pęnitere si statim et in continenti velit abire à contractu, et recedere cum potuisset tempore negotij

contrahendi, non consentire, si quidem contractus a principio
voluntarij sunt ex L. sicut 5. C. de actio cuius Regulam
latissime tractat Soci. Regula 435. Cova. lib. 7. varia. C. 14.
Ergo si communem sententiam retineas, erit idem statim
et incontinenti post contractum, quod nequaquam admitten-
dum est, propter tex. optimum in L. quamvis 39. bene sta-
tim pœniteat, C. de transactio, et propter tex. Celebrem in L. non
id circo. 12. bene l3. incontinenti C. de contrahen. emptio.
quæ duo iura graviter considerat Cona. lib. 5. C. 6. n. 11.
elegantter Sarmient. lib. de Redditibus, ecclesiasti. 1. p. C. 4.
n. 10. Ex quibus iuribus verissime contra multos intelliges
L. perfecta donatio C. de dona. quæ sub modo, ut ita de-
mum donationi semel perfectæ conditionem addere ne-
queat donator, etiam si statim, et incontinenti faciat
quod manifeste probat ille tex. bene post aliquantulum
temporis, quæ verba nihil aliud signant quam quod
statim in d. L. quamvis, et quod incontinenti in d. L.
non id circo, et ne alias propter tempus admittere-
mus donationem fieri perfectam, et immutabilem
et e converso rescindi posse, et mutari quod repugnat
temporis naturæ ex Arist. lib. 4. Phisi. C. 10, cum

sequen. et probat tex. sic intelligendus in L. obligationum
fere 43. §. placet de actio. et obliga. et tentavit Bal. in L.
uni. n. 7. C. quando non peten. partes, et considerat San-
mient, ubi S. ubi ita vere intelligit d. L. perfecta contra
multos et contra Cova. ubi S. Nec nostram sententiam
labefactabit si dicas ideo in illorum iurium specie à trans-
actione, et contractu semel consensu finitis alterius ta-
men voluntate non recedi, quia utriusque expectandus
est consensus ex Regula L.ª Sicut et ex L. ab emptione 59.
hoc titulo L. 1. C. quod liceat ab emptio. Recde. L. 3. de rescin.
vendi. quibus adde Gomez lib. 2. varia. c. 2. ex n. 21. Cona-
lib. 7. C. 9. Moline. in Consuetu. Parisiens. 2. p. §. 55. gl. 2. n. 32.
At nos in pacto loquimur, et ita necessario debemus admi-
tere duorum sine utriusque consensu ex L. 1. ubi pactum
definitur hoc titulo L. 3. de pollicita. Siquidem rdebis
facile nos non negare pactum posse adijci contractui
iam perfecto, negotioque contracto, valereque ad excep-
tionem pariendam. Sed contendo non dici incontinenti
adijectum, neque una conventione comprehensum et
ideo parum valere ad actionem producendam iuxta
nostrum tex. tunc, n, neque contractui inest, neque ejus

erit pars, quamuis id unā agant pascicentes, nam inquo-
cumque actu potentiā debet concurrere, cum uoluntate ut
sit efecax, ex L. nemo potest, 51. de lega. 1. L. velle. 4. de acqui.
hæredi. quod prium lattissime comprobat Sarmient, in L.
si filius hæres. n. 18. de libe. et si mature consideres d. L. quod
ait. §. quod ait, de adultte. expresse probat nostram sententiam
non autem Acc. opinionem siquidem J. C. propter Ratio-
nem bene expressam inter prætatur L. Juliam. quæ de incon-
tinenti loquitur ad mitendam esse ubi aliquibus horis inter-
posittis filiam adulteram pater occiderit, ut inconti-
nenti uideatur occidisse, impropie quidem et contra pro-
piam significationem verbi quod denotat uno ictu
uno impetu, continuoque actu Patrem adulterum, et fi-
liam debere occidere eodemque sensu ne quis puttarett
temere esse accipiendum verbum incontinenti, sm strict-
tam significationem se ipsum declarat J. C. in d. §.
si ita legatum. L.us 1. ad L. falcid. cui adde Menoch.
lib. 2. de arbitra. casu. 30. et rectissime applicabis L.
quod dicimus 105. de solutio. cui adde Bello lib. 1. supra.
c. 16. illæ autem ss. continuus, et duos s. citatæ ad Rem
non faciunt, cum alio spectent, et de stipulationis

forma agant, et quando contractus Celebratur nondum tamen perfectus est, magis vero urgent d. L. lecta, et ditta L. pettem. sed abunde satisfactum est, ex suis dictis cum loquantur de pactis adiectis incontinenti, et sic adiectis sub una conventione, et in negotio contrahendo: quo modo explicabis etiam L. 3. C. de edili. actio siquidem potest, pactum adijci antte contractum, et in ipso contractu, et post contractum, sub una tamen et eadem conventione et tunc pactum et contractus unum faciunt negotium: et itta absolutte nego ea pacta inesse, aut fieri incontinenti quae adijciuntur post contractum perfectum aliquo intervallo adiectam ad efectum producendi actionem, fateor tamen in multis utriusque iuris locis admiti eam significationem, quam Acc. tribuit, et gl. ubi tex. in C. 1. de mutuis. petitio. in quibus quando dicatur incontinenti ad judicium arbitrium erit referendum arg.to L. 1. de iure. delibe. et multis exemplis comprobat Menoch. d. lib. 2. de arbitra. ex casu 16. usque ad 34. Miranduta d. n.l 108. quae omnia observavis, ut a paucis ita traditta - - - - - - - - - - - -

In tex. bene nam quod postea) Pacta ergo ex intervallo adiecta ad actionem parum valent, nam cum

tunc non sint partes contractus, neque eis insint, aut
contineantur, consequens est actionem non parere prop-
ter illam regulam ne ex pacto actio nascatur ut docuit
Ulpia. in d. §. Quinimo cum sequen. ubi exempla subiecit.
obstaret tamen vehementer d. L. petens, nisi iam esset illi
satisfactum: item et bene ex stipulatione non ex pacto
cuius firmandi causa subsequuta fuit actio dattur
observante Cuia. lib. 10. c. 24. et mox explicavimus. Ve-
rum equidem non leviter nos premit L. pacta conventa
72. de contrahen. emptio cuius hic meminit gl. ultima
et Bar. n. 2. in qua L. Papinianus docet pacta, quae detrah-
unt contractui, emptionis, quamvis ex intervallo conven-
ta contractu contineri, quod aliud est nihil quam inesse
contractui, et eius esse partem. et tandem credi ex con
tinenti adiecta. et ita habebit locum decisio hujus tex.
in 1. p. et d. §. quinimo ut actio nascatur. Sed observ-
abis pactum detrahens, quale est illud ne cautio duplé
prestetur, id est ne venditor re promittat, si res evin-
catur ab emptore ut in L. emptori 37. L. si dictum
56. de evictio. quibus adde Moline. in L. uni n. 159.
C. de senten. quae pro eo quod interest detrahit, n, cum
venditor teneatur ad eam cautionem quamvis

non fuerit in emptione dictum ex l. 2. de evictio (hoc inquam pactum) considerari non potest, nisi in persona vendittoris conventti ab emptore, et itta pro ut ad exceptionem competit, ad actionem vero minime trahitur quod non esset in pacto, quod adijcit, quale est, ut fideiussorem vendittor prestet, cum iure ad id non teneatur ex d. iuribus, et ex l. 1. §. penu. versiculo stipulattio de preto. stipula. quod pactum dicimus non inesse propter eandem regulam, nec ex pacto detur actio cum referatur ad personam emptoris agenttis. Et hoc nimirum est, quod Papinianus docuit in versiculo sed quo casu agente. ut prosit ad exceptionem, quamuis non ad actionem, et hoc est, quod voluit Ulpia. in d. l. iurisgentium, §. idem responsum scio. Atque itta illum versiculum ad l. pacta intellexit bene Corra. et tacito autore Rebar. lib. 2. vari. C. 1. n. 13. aliter tamen explicante. Cuia. lib. 14. obser. C. 28. quem tacite reprehendit Hotom. questio. illust. C. 36. ut sic facile videas minime bene probari ex pacto ex intervallo adicito actionem dari: nam quod in versiculo ultimo illius l. Paul. docet non tam ad pactum, quam ad novum contractum est referendum sicuti com-

probat Ulpia. in d. L. iuris gentium §. adeo. Pompo-
nius in L. si quam de Rescin. vendi. Paul. in L. si
unus. 27. §. pactus in principio ad iuncto versiculo
idem dicimus hoc titulo, sicque pactum eo casu ex conti-
nenti, y simul cum ipso contractu adiectum recte dixeris
non vero ex intervallo nisi habita ratione prioris con-
tractus, cuius partem nequaquam dices esse pactum
inter positum, observaberunt tamen, et merito inter
pretes omnes antiquiores abuti verbis, natura, et substan-
tia, quasi diversis opinantes naturam contractus esse eam
quę bene, ad minicula apelantur a Papiniano, cum ta-
men naturam et substantiam contractus pro mixtus
uocabulo dixerit dixerit Ulpia, et Papinianus, ille in d.
§. item responsum hic in d. L. pacta uti post Corra. Cuia.
Contiu. et Hotom. ubi s. quos tamen non refert Cynus
Campanus in L. contractus, n. 88. de Reg. iur. ubi alios mul-
tos errores ostendit. - - - - - - - - -

In tex. bene in bonę fidei judicijs) his verbis non
putat Acc. gl. ultima strictas convenciones excludi
argto. expresso dicta L. lecta. versiculo dicebam cum se
quen. ubi repetit idem. Acc. verbo stipulationi et in

d. §. quin imo ubi Sequitur Bar. n. 4. et communem testatur Jas. Oros. et Costalius. latissime defendit Bolognet. in repetitione d. l. petens. ex n. 49. sequitur Contius lib. 1. disputta. C. 17. Cona. lib. 5. C. 3. n. 8. et post alios communem sententiam resoluit Alciat. hic pro quibus egregie pugnat J. C. in d. versiculo dicebam et Cesares in d. l. petens, scitum, n, est stipulationem strictum contractum esse, ut colliges ex §. actionum de actio. et post alios ostendit Vaco. lib. 5. declara. C. 68. n. 12. Pro qua sententia tu præter alios considerabis. l. item quia 4. §. idem Juliano. hoc titulo ubi stipulationi pacti inest conditio, neque is tex. multum urget, sicut neque d. §. quin imo non, n, sunt contraria quæ Paul. et Ulpia. pronuntiant Ulpia. n, generaliter dixit pacta inesse bonæ fidei judicijs sive ex continenti, sive ex intervallo, ex parte tamen rei, et si quod detrahatur ex d. §. idem responsum. Paul. autem dixit pacta stipulationi inesse ex continenti facta, ut advertit Contius. ubi S. vel a Paulo in contractibus scriptis definitum esse, quod ab Ulpiano præter missum fuerat. Neque tibi faciat negotium l. rogasti §. si tibi si cert. peta. ubi ex pacto adiecto ex

continenti contractui stricto, in mutuo non agitur, nam rationem expressam ex L. si tibi 18. in principio hoc titulo ubi observavit Acc. et quia in vim usurarum, non valet pactum, quod stipulatione non confirmatur l. 3. C. de usuris, et L. si pro parte 10. de in rem verso L. Titius 24. de præscriptis verbis observant. Cona. ubi S. C. 3. n. 7. Hotom. d. C. 36. et quamvis nonulli alij contendunt hac L. et similibus iuribus aperte strictos contractus excludi inter quos Equina. in d. §. quinimo, et defendit Cuia. bene et lib. 2, obser. C. 15. et latius lib. 10. C. 24. et magis probat Hotom. ubi S. et multis rationibus contendit Donell. hic, et inducetur, l. 3. de rescin. vendi. ubi manifeste constituitur dicta inter bonæ fidei, et stricti juris contractus ex quo tamen tex. docere soleo si pactum ex continenti adijciatur, nihil referre contractus sit strictus, aut bonæ fidei utroque, n, casu inerit ex d. L. lecta, et alijs S. citatis — Cæterum erit discrimen si ex intervallo adijciatur, nam in bonæ fidei judicijs inerit quidem ex parte rei ad exceptionemque valebit ipso iure: in strictis autem contractibus, quamvis, n, ad exceptionem perficiet, non tamen inerit, id est, non competit ipso iure, sed oportebit excep

tione uti, ut manifesto probat d. L. 3. et satis Colliges, ex d. §. quinimo, bene etiam ex parte actoris, et magis ex d. §. item Responsum. ita intelligendo ex versiculo, sed ex parte rei, et quia hoc etiam ad veterem morem concipiendorum judiciorum referendum esse noviores opinantur cum aliter in bone fidei iudicijs multo aliter in strictis cognoscendi forma prescriberetur, ut inter alios observant Corra. lib. 2. miscell. C. 8. Caron. lib. 3 verosi. C. 3. Vaco. lib. 2. declara. C. 26. et lib. 5. C. 67. n. 17. debes tamen observare iure Regio propter L. 2. tit. 16. lib. 5. compi. bene como quiera que parezca, que uno se quiso obligar quede obligado) non distinguemus an pacta adijciantur in continenti, an ex intervallo: sicut etiam non inspiciemus sit ne contractus strictus, an bonę fidei, et videtur considerare Olanus in iuris Concordia sub litera O. n. 8. et sub litera p. in principio: et usu et praxi apud omnes Receptum videtur agnoscere Molineus in Rub. de V. O. ex n. 42. eoque iure utimur: et ita etiam explicattam habes d. L. pettens in hoc. — — — — — —

Ad L. si pacto. 14.

Explicat Iod. Mayor. lib. 1. act. C. 2.

Difficilem appelat Bar. et subtilem Jas. hic ejusque interpretatio, ut mea fert opinio, in obscuro iacet notat

tamen Bar. in L. iurisgentium §. quinimo n. 5. explicat Cona. lib. 5. C. 3. n. 8. Duarc. in L. ita stipulatus. 115. ubi cria. de V. O. et in bono proposito explicuit Caminus Plautius lib. 8. de V. O. C. 6. ex n. 2. — — — — — — — —

In tex. bene ex stipulatu agens) hinc intelliges quid consequitur agens in specie L.is rescriptum 11. §. si pacto hoc titulo, quod nemo advertit, quamvis bene laboret etc. et iure quidem agit cum stipulatio firmandi placiti causa fuerit adicitta ex L. pettens in eod. L. ex placito C. de rerum permuta. L. nuda 5. C. de contrahen. stipu. cum ex iuris proprijs si stipulatio hic non fuisset subsequuta frustra ex pacto ageretur ex d. ss. et ex L. sive apud acta 28. C. de transactio. Ex quo tex. eleganter dices quod quamvis non esset in specie huius tex. stipulatio interposita tamen replicatione posset pena exigi quamvis agendo nihil fieret, quod non tantum in pactionibus traditum est, sed in multis alijs conventionibus, quas iuris prudenter noluerunt aliter ad agendum valere quam si stipulatio esset adiecta ut videbis in conventione usurarum in L. 3. C. de usuris L. 10. de in rem verso. et alias Com memoravit Corra. lib. 1. miscell. C. 25. qualis etiam

est fideiussoria ex L. 5. §. Satis acceptio. ubi notat Duarc.
D. V. O. tex. vulgatus. in L. blanditus. 12. C. de fideiusso.
quam cum Bar. et alijs notat Catelianus lib. memorabi.
verbo fideiussor. cui omnino adde Alciat. lib. 1. parerg.
C. 3. Cuia. lib. 14 observ. C. 40. aliarum, n, conventionum
firmandarum Causa inventæ fuerunt Stipulationes autto-
re Julio Paulo lib. 5. recepta. Senten. tit. 8. et hoc nimirum
est quod dicimus pendere Stipulationes ex negotio contrac-
to ex L. 5. §. conventionales D. V. O. et tunc sunt tanquam
accessiones, et apendix, alicuius conventionis, sive pacti.
ut hic. Atque ita Stipulatio hæc admitet omnes excep-
tiones, et Conditiones pacti, cui fuit suposita ex tex.
a paucis in id expenso in L. item 4. §. ultimo hoc titulo.
unde licebit dicere ex pacto, et Stipulatione hic agi
sicut in L. Caius. 46. versiculo quæro. solut. matri. in
hunc sensum, ut actio competat ex Stipulatione, quæ
vim et robur pacto adiecit, et sm conditiones pacti Sti-
pulatione confirmatæ, quod est novum, et inauditum
interpretibus in hoc tex. vehementer delirantibus. Sic
etiam intelliges, quod vulgo docemur Stipulationem
assumere naturam actus cui adhæret ex d. §. conven-

tionales, et ex l. 4. bene verosimiliter de usuris. L. inter stipulantem 83. in principio de V.O. docet Bar. Receptus in L. cum mota C. de transactio. notat Nicola. Valla. de Reb. in iur. contro. tit.is 1. n.o 12. et tit.is 18. n.o 2. Communem resoluit Menoch. lib. 2. de arbitra. casu. 213. n.o 30. omnium latissime explicat Moline. in Rub. de V.O. ex n.o 56. ubi idem in penali stipulatione admitit cum Alex. cons. 110. n.o 3. lib. 3. Debes, n, intelligere assumere Conditiones, et qualitates conventionis cuius firmandi gratia adhibetur qdm. de iuramento probat tex. pessime aliter acceptus in L. ultima C. de non numera. pecu. cuius communem interpretationem resoluit Pinell. in L. 2. de rescin. vendi. 3. p. C. 1. n.o 3. Coba lib. 2. varia. C. 14. n.o 1. omnium optime Gutierrez 1. p. de iuram. confir. C. 37. quamuis non aduertant communem alligationem, ut iuramentum sortiatur naturam actus, cui interponitur, erroneam et omnino absurdum esse propter auth. Sacramenta puberu. C. si aduersus vendi. C. cum contingat. de iurisiur. cum alijs. nostram autem interpretationem probat expresse tex. in C. qdm. 25. de iureiu. quam confirmabis ex adductis a Moline. ubi s. Corneo. Cons. 126. n.o 11. et cons. 144. lib. 1.

et expresse itta intellexit Fortu. in L. si unus §. pactus n. 66. et 68. hoc tt.° quamuis vulgarem allegationem recep-tam dicat Rolan. hic cons. 6. n. 16. et 27. lib. 1. Oros. in L. omnes populi. n. 190. de iusti. Coua. lib. 3. varia C. 17. n. 5. et secure in id cittat Gutierret in d. auth. Sacramenta. n. 26. —

In eod. verbo ex stipulatu.) Cum dictio, ex, denotet Causam propter quam ex L. 1. §. ex incendio. de incend. et docet Bar. communiter receptus in L. si eo tempore. in fi. de pecu. non inepte explicare poteris, id est propter stipulationem, ut actio sz propter eam dari ostendatur, non propter pactum quod sua uis, in eficax est, ad agendum autem, sane expones id est ex stipulatione, ut magis inclinat Acc. gl. ultima versiculo ei autem bene, vel dic. sequitur Bar. n. 4. et communem resoluit Cur. Iuni. hic n. 12. Alex. in L. certi Conditio. n. 15. si cert. peta. ut sic omnino euites dificultatem quam mouet Acc. ut potius certi conditio competat ex tex. in principio inst. de V. O. et L. si quis certum 24. si cert. peta. Constat, n, stipulationem penalem certam esse, L. si penam 68. de V. O. eod. sensu accipies L. prædia. 29. de actio. empti. L. 3. bene ex stipulatu. C. de inuti. stipula. Et poteris etiam tentare pro actione hic sumi generali ex stipulatione præcedenti

ut ex presse hunc tex. intelligit Cuia. in d. principio et L. iurisgentium §. quod fere bene ex stipulatu. L. Caius. 46. bene ex stipulatu. Solut. matrimo. L. 42. pro Socio. illud mihi videtur parum efficaciter probari stipulationem pacto adiectam penalem fuisse iuxta formam traditam in §. ultimo inst. de V.O. L. cum quidam. 71. eod. pactum, n, penale fuit et frusta pena in stipulatione repeteretur, et tunc proculdubio idem contineret stipulatio quod pactum, et ita non esset habenda ratio pacti, quod omnino falsum est ex. §. observatis. Neque movent illa verba penam stipulatione comprehensam nam cum §, docuimus stipulationem recipere conditiones, et qualitates conventionis cui adijcitur pactum qd penale esset, cuius confirmandi causa subsequuta fuerit stipulatio, dici recte potuit penam stipulationem comprehendere tanquam pacti conditionem, et qualitatem. Atque si attente consideres non hic precipue queritur an pactum vestiatur stipulatione, vel an pacto, vel stipulatione agatur. Sed potius utrum propter hdi pactum stipulatione confirmatum mitendus esset iste Cecilius. in possessionem bonorum illius, qui promisit, quia placito non stetit, et tamen Cesar rescripsit, frustra id

de precari cum sm. iuris ordinem prius sit convenien-
dus, et condemnandus Cecilius sm huius tex. Sententiam
et postea ni satisfactum fuerit ad eam missionem bono-
rum esse perveniendum; non ergo efficaciter probatt
hic tex. quod Bar. et omnes opinantur de penali stipu-
latione, ad quod etiam hunc tex. expendit idem Bar.
ubi alij interpretes in l. iuris gentium §. quin immo
hoc titulo priusquam queritur ex hoc tex. an stipulatio
penalis priorem obligationem novet, itta ut eam omnino
perimat, et extinguat ex l. 1. de novatio §. preterea no-
vatione. inst. quib. mod. tolli, et novari Acc. puttat
hic versiculo item quero ex l. ita stipulatus 115. versi-
culo ittaque, ubi notat idem Acc. verbo probatur de V.O.
et videtur quasi expressus in l. obligationum §. ultimo
de actio. ubi eandem sententiam repetit gl. et fre-
quentissimam dicit fulgo, que tamen aperte convinci
tur ex nro tex. et ex l. rescriptum. §. si pacto eod.
cum non obstante stipulatione ius sit elegindi alterutrum
sed vel quod convenerat, ut fiat, vel penam exigere
quod non esset itta, si prior conventio novatione
esset extincta et penitus sublatta, quibus iuribus, ve-
rius est per stipulationem penalem pactum precedens

non novari, quod manifeste ostendes, si adverttas eo
Casu Confirmandi Causa stipulationem suponi: quod
si novationem admittas, non confirmationem, sed
potius extinctionem, et per emptionem adferre fatearis
necesse est, quę senttentia etiam probatur in L. prędia
29. de actio empti. L. duo Societatem 72. pro socio. et
L. qui Romę §. flavius. de V. O. in quibus pęnali sti-
pulatione supositta pręcedenti conventioni nihil impe
dientte ex conventione priori agito. et est tex. in L. apud
Celsum §. labeo ait. de doli. exceptio. quę fit Petri et Dicar.
anttiquissima opinio quam hic defendit Bal. et confir-
mat Alciat. lib. 1. Paradox. C. 12. eficacissima ratione quod
si pęna apponatur in favorem et gratiam stipulatto-
ris, sive creditoris ne illi necessum sit id quod intterest
probare. atque ut firmior sit prior conventio ex L.
ultima de pręto. stipula. §. non solum inst. de V. O.
et induces §. ultimum inst. de lega. et ita etiam doce-
bat idem Bal. in L. uni C. de his quę pęnę nomine
Duare in d. L. ita stipulatus ubi Cuia. Caron. et no-
vissime Donell. bene idem Cuia. in d. §. si pacto. ubi sub-
senttit Equina Varo, et defendit Briso. lib. 3. de solut.
C. de novatione. versiculo de illo quęri solet pag. 267.
qui tamen omnes id non videntur admitere in con

ventione faciendi et tunc novatio, vel saltim quasi novatio fiat propter d. l. obligationum §. ultimo in fi. in quo tamen ego ab alijs omnibus diversus arbitror indistincte observandum novationem non fieri nihil memorantte d. §. ultimo, quem omnino refero ad iuris proprium de quo in l. scire debemus de V.O. videbantur n, duę stipulationes, et itta utrumque deberi, novationemque non fieri, et tamen quasi translative, et impropie fit transfusio existente conditione, cum antea non duę stipulattiones, sed una stipulatio duplex esset sicque una pars altteram videtur quasi novare à principio, n, navis sola fuit in stipulatione existente autem Conditione pęna, cum tamen in alio casu contrarium statuisset idem J. C. in versiculo pręcedentti sm quę elegantter induces l. 1. de penu. lega. l. si pęnam. quando dies. lega. l. 1. §. item si itta ad l. falcid. quamvis in id plurimum valeat testantis voluntas ex l. in Conditionibus, de conditio. et demons. nostraque opinio certior erit attenta l. ultima C. de novatio. l3. Bar. in l. itta stipulatus n. 26. in ea q.e constituat dr̃iam si prior obligattio ex Causa procedat lucrativa, ett tunc novationem non admittamus propter concursum duarum Causarum lucrativarum de quo in §. si

rei aliena de lega in L. Mevius. §. duobus de lega. 2.
quam sententiam communiter receptam testatur
Jas. n.º 19. in d. L. ita stipulatus. Vincentius. in repetit.
L.º si insulam. n.º 19. de V.O. Decius. Cons. 12. n.º 13. et con
sentiunt inter pretes fere omnes hic sed omnino con-
vincitur ex d. §. flavius, et alijs iuribus: item et si
certum est novationem ex voluntate partium induci
parum refert si due cause lucrative concurrant
atque ita relinquitur in specie hujus tex. rectissime
agi ad utrumque, quamvis non simul, sed eligit sti-
pulator ex d. §. si pacto, quod tamen videtur confun
dere Cona lib. 5. C. 3. in fi. quem vide, et usque ad litis
contestationem ius erit pro minori penam excludere
si faciat quod convenit: et ita debes intelligere
hunc tex. et L. nuda. 5. C. de contrahen. stipu. de quo
latte agit Acc. gl. ultima in L. et si post tres. si quis
Cautio. eleganter Cuia. tit.º 7. ad Africa. pag. 42. Ro-
ber lib. 2. senten. C. 18. quod si alterutrum consequa-
tur, et alterum petat, repelletur exceptione doli ex
L. 4. §. labeo ait. de doli exceptione. sm quam elegan-
ter declarabis L. qui Romae 122. §. duo fratres
in fi. de V.O. ut quamvis pena sit commissa repellatur
petens exceptione doli, nisi adiecta fuerit clausula

pacto manente rato, de qua in L. penu. de transactio. aut nisi hoc actum fuerit inter contrahentes ex d. L. ita stipulatus de V. O. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Ad L. pactum quod dotali. 15.

Villares. Ibi neque ullam obligationem contrahere) colligunt Bal. Fulgo. et Cetteri obligationem nec naturalem contrahi ratio est, quia lex prohibet, tale pactum fieri, et ita naturalis non oritur obligatio L. cum lex 47. de fideiusso. sed contra hunc tex. citatur tex. in §. fi. inst. de legiti. agnato. Successio. sm̃ communem allegationem, quem tex. inducit Salicet hic n. 1. et 2. sed Communis solutio est, quod bene non fuit pactum de acquirenda, vel repudianda hereditate, sed potius de conservanda, ut per Salicet, et alios hic, et declarat communem Baldui. in d. §. fi. sed ignorare videntur omnes, quę fuerit contracta fiducia in d. §. fi. nam bene fiducia non fuit cc̃ Sucessione, sed potius circa revenditionem ut declarant bene Hotom. Cuia. et alij idem Hotom. et alij de verbis iur. verbo fiducia et per consequens d. §. fi. non facit ad rem de qua agimus in hac L. multo tamen dificilior est tex. in L. 1. §. si parens. si quis a Paren. ad quem tex. premitte qdm̃, sit accipiendus ille, tt. si quis ā paren. cum Viglio. in principio inst.

de in officio versiculo liberorum parentibus n. 5. et 6.
cum Cuia. lib 8. obser. C. 13. et ita est primus intellus ad
d. §. si parent. in L. stipulatio hoc modo concepta 61. de V.O.
quem intellm citat et alios refert Cova. in C. quamvis
pactum 3. p. §. ultimo n. 10. et vide Cona. lib. 5. C. 5.
ad fi. et probabilior est, intellus, quem explicat Ubesenve.
in d. rub. si quis a paren. Cuia. in L. generaliter 6. de V.O.
§3. quod in d. §. si parent pactum fuit de conservanda
legittima in concurrentte quantitate, secus est in hac
L. et similibus ubi de acquirendo, vel repudiando aliquid
agitur atque in d. §. si parent, pater non renuntiavit
neque hereditati neque legitime sed dumtaxat lucro
et emolumento, quod sperabat in premium emanci-
pationis, ut per Ubesenve. ubi s. ex quo intellu. infert
limitatio ad L. siquando §. illud C. de inofficio §3 quod
ille tex. non procedat ubi filius ex facto accepit intte-
gram legitimam cum quodam intellu gl. bene verbo
pregavari in fi. quem sequuntur plures additi ad gl.
et in effectu defendit Deius hic. n. 4. Neque admittendus
est alius intellus gl. et DD.rum bene qui constituunt
dr̃iam inter renuntiationem patris, et renuntiatio-
nem filij, quem intellm defendebat Cona. ubi s. nam
est contra tex. in L. Paulus 47. §. patroni filius de bon.

libertto. quem et alios referens, sequitur asseverans in praxi itta servari Ferdinan. in L. 6. Tau. n. 64. et 65. Nec d. §. Pattroni filius obstat tex. in L. fi. C. de bon. liberto. nam rdm, est cum gl. ind. L. fi. verbo reservandis quod tex. in d. §. Patroni filius procedatt in principali, et immediatta permissione. At vero d. L. fi. procedat in consequentiam. Qui intellts communis est cum Fabro Castren. Fulgo. et alijs ind. L. fi. et in efetu defendit Cuia. lib. 8. observa. C. 32. lz. ad conciliandа illa multa iura eleganter tradat Cova. lib. 2. C. 12. Atque ideo ex superioribus constanter defendi potest quod in specie d. §. illud, et §. si parens. valet pactum de non succedendo indistincte cum iuramentto, et ad alias declaratio-nes d. §. illud vide Ferdinan. in L. 23. n. 15. et 16. usque ad fi. Cova. in C. Rainaldus. §. 2. n. 2. de testa. et refert ad illum tex. plures DD. Molina. de primoge. lib. 2. C. 3. n. 1. et 5. cum sequen. Et ec iuramentum premitte tex. in L. pactum dotali. C. de Colla. ubi de iure civili non valet pactum de non succedendo etiam cum iuramento in L. non dubium. C. de Legi. de cuius rei ratione vide post Guidonem Papæ decissionem 226. et 227. et 228. Gomez in L. 22. Tau. à n. 1. et omnino Cova. in C. quamvis

pactum, 3 p. in principio à nº 1. At vero de iure Canonico pactum de non succedendo confirmatur iuramento in C. quamuis pactum de pact. in 6. & Bar. hic 2. lectu. contendatt iuramentum de quo in d. C. quamuis pactum esse contra bonos mores, et propterea non observandum, atque etiam Cova. lib. 5. C. 5. in fi. temere doceat Pontificem in d. quamuis pactum. pervertere iuris Regulas atque abusum iuris Rationibus illud tamen præcipue est notandum de quo in d. C. non solum procedit in ea quæ nuptijs tradebatur, sed etiam in ingredienti Religionem, ut Reclamantibus quibusdam Resoluit Cova. ubi s. d. 3. p. §. 2. nº 2 et 3. et omnino advertendum est quod tex. in d. C. quamuis pactum cc ingredientes Religionem emendatus videtur in C. 16. nulla quoque Renuntiatio §. 25. sub 11º de Regularibus in Concil. Trid. quamuis illud decretum non sit observandum in praxi si citra iuramentum valeret Renuntiatio, vel obligatio de iure Communi Civili, vel Regio 1º. quia concilium, vel summus Pontifex, non se intromitunt cc valorem contractus, vel successiones quæ expectant ad iuris dictionem secularem in C. Cator.

C. Causamque, in C. per venerabilem, qui filij sint legiti. et facit tex. in C. venerabilem de electione 2°. qui dictum decretum decidit cc. valorem iuramenti de qua re propter periurium, vel peccatum decidit Pontifex in C. fi. de prescrip. Unde cessante iuramento standum est decissioni iuris Civilis, et per consequens, quamuis hodie pactum de quo in hac L. possit fir mari iuramento (standum est decissioni iuris Civilis ut resoluit Cova. d. 3. p. in principio n. 2. quod tamen est contra magis Communem opinionem ut Constat ex Cova. ubi s. et ex Salicet hic n. 5. Non tamen procedit Concil. Trid. in pacto de quo in hac L. quia hodie citra iuramentum valet in L. 17. et 22. Tau. et in L. 1. et 2. tt. 6. novę Compi. In quo articulo an prędictę ll. corrigant hanc L. vide Olanum. qui videtur decipi de concor. iur. Communis, et Regij verbo pactum de futura Successione n. 2. et melius explicat Gomez d. L. 22. n. 19. et omnino vide Decium n. 10. Col. penu. hic — — — — —

In tex. bene neque libertatem testi.) Pactum de futura Successione negativum non valet de quo in L. 3. C. de Colla. rationibus de quibus s. Pactum vero afirmativum de sucedendo, de quo in hac L. non valet alijs

tamen rationibus, quas eleganter congerit Salicet hic n.º 5.
et uide Gomez in d. L. 22. n.º 17. et in specie ad pactum nostrę
L.ᵘ uide Coua. in d. C. quamuis pactum 3. p. in principio n.º 2.
nam pactum, vel stipulatio de qua in L. stipulatio hoc modo
61. de V.O. et in L. 4. C. de inutili. et in L. hęreditas C. de pact.
conven. aliam habet rationem ad quas ss. post DD. bene
uide Coua. in rub. de testa. 2. p. à n.º 9. et à n.º 16. eundem
Coua. in d. C. quamuis pactum 7. p. in principio n.º 2. et
uide relatos ab Alfano. Collect. 915. Cęterum de alijs mo-
dis pasciscendi cū futuram successionem dicemus in L. fi.
in hoc titulo. — — — — — — — —

Ad L. cum proponas 16.

Ibi fideicommissi persecutio cessat) idem probatur in
L. de fideicommisso. 1. de transactio. et in fideicommisso
simplici, idem probatur in L. 1. §. hoc titulo ut aduertit gl.
hic infi. et quatenus d. L. 1. refragatur regulę L.ⁱˢ is qui
hęres de acqui. hęredi. et L. si ita scriptum 46. §. si sub
conditione de lega. 2. compone cum traditis in d. L. 1. et
quę bene uidisti. Quatenus tamen ista L. et similes per-
mittunt pactum de futura successione contra L. 3. in de
Colla. et contra L. pactum §. pri. xde, quod in his ss.
non agitur de futura successione viventis, sed mortui
quo casu ualet pactio de futura successione, vel obligatio

in L. cum Archimedoram in fi. §. ut in poss. legato. et nota
tur ind. L. 1. §. hoc titulo declarat post Castren. Alex. in L.
qui Romæ §. duo Fratres n. 57. de V. O. Costa. in q.e de pa-
truo, et nepote pag. 132. versiculo diversum est in maio-
ralibus, ubi infert, an valeat pactum de successione maio-
ralis invitto possessore, vel ignorante. Præterea quatenus
gl. hic versiculo dico cum præiudicium tentat fidei com-
missarium præsentem consentire alienationi fideicom
missi communiter reprobatur sm omnes hic et Decus.
n. 4. gl. tamen excusat Alciat. hic n. 7. sed communis
opinio videtur probari in L. Caius Seius. de pigno. actio.
ad quam L. post gl. bene vide Decum et Alciat. hic. Nec
pro gl. facit L. fideiussor. §1. de pigno. in fi. quia bene
filius subscripsit ad quem tex. vide similes doctrinas
et rationes relatas à Jas. in L. emptor. 48. §. lucius à n. 2.
hoc titulo. Neque etiam pro gl. facit L. si servus com-
munis 39. de dona. inter virum. quia post gl. bene debet
intelligit cum Decio hic n. 4. qui Decus. cum Dino in
regula qui tacet de reg. iur. in 6. generaliter respondit
ad omnia alia iura, quæ inducuntur pro glosa & quod
procedant quando præsens, et tacens potuit contradicere —

Ad L. pactum, quod bona fide. 17.

Ibi scriptura non existente) ad idem citatur L. contra hitur
de pigno. et L. in exercendis in de fide instrumentorum, ad

quam L. uide Castren. in L. tertium. C. de testi. et Cepolā cautela. 253. Marsilie. singu. 157. et ad gl. illius L. uide Coua lib. 2. varia. C. 13. ā n.º 10. inquibus tamen Casibus requira tur scriptura post gl. ultimam hic et gl. in d. L. contrahitur. uide solemnem gl. in C. 1. §. cum post quam verbo in scriptis, de Censibus. in 6. ubi Francus colligit 57. Casus. et uidendus est speculator de instrumento. editio. §. Restat versiculo, et primus est Bal. et Guido. papę quos citat Deius hic. ante n.m 4. et refert plures DD. de hac re tractantes Baez. 1. p. de iure emphi. q. 7. ā principio.—

Ad. L. si Creditores. 18.

Ibi pro sua persona soluentem) non obstat L. Reos. C. de fideiusso. 1. quia bene partes non meminerunt divisionis, et uirilis portionis qdm in nostra L. in qua expresse actum est de divisione, et est communis intellus. sm. Alex. et Deu. hic in principio qui intellus. lz in severus. sine dubio tamen esset supervacuus, nec hęc verba pro sua persona. sunt soluentium, sed magis imperatorum. Unde alium intellm ad hunc tex. prosequi Deius. hic. qui defendi non potest. ideo et 2.º d. L. Reos non obstat quia bene simpliciter fuit facta conventio, vel receptio. hic tamen sub commemoratione uirilis portionis quę commemoratio colligi potest varijs modis, et ex factis, et ex verbis

ut ostendunt omnes hic, et Alciat. in principio, et hic intellectus est Lanceloti Decj quem et alios refert et seqr Alciat. hic ad fi. et fuit Alex. Cons. 178. nr. 12. lib. 7. et bene ad eum advertit Moline. qui omnes DD. elegantter explicant nostrum tex. in duobus debitoribus Julio, et Emilio. ut ex inscriptione, et ex littera hujus tex. constat. Et propterea defendi non potest Decius. qui contendit pactum tacitum hujus L.is adquiri. debitoribus absentibus argto. L.is 2. §. hoc titulo quę L. pro Decio non facit quia bene tacitum pactum acquiritur absenti quia illud tacitum pactum inducitur a lege ex natura rei ut cum Fulgo resolvunt fere omnes bene; et adverte quod tacitum pactum non est de quo tacite, vel expresse partes egerunt, quinimo ignorantibus partibus inducitur a lege ut in Rub. C. et A. in quib. Cau. pig. vel hypothe. tacite contra iuncta. L. 2. et L. item quia in principio de pact. et expensa L. certi iuris in fi. C. de locatto. nihil mirum igitur si in d. L. 2. §. hoc titulo lex. acquirat tacitum pactum absenti, non tamen acquiritur in hac L. in qua potius agitur de pacto expresso, et de eo quod colligitur, ex verbis solventis, et facto recipientis; atque ita iuxta hunc intellm debet intelligi gl. fi. hic versiculo secus si dividit) quę communiter

aprobatur Sm. Deu. hic n.º 5. et debet intelligi L. liberum C. de fideiusso. ubi conventis datur exceptio, et quia fuerunt conventi sub commemoratione divisionis, et virilis portionis atque etiam fuerunt omnes debitores conventi ut constat ex littera illius L. et declarat Alciat. hic n.º 24. Et ultimo intelligitur L. si ex tottto 8. §1. de Lega 1. in qua non datur exceptio nec pactum hujus L. quia non fuit conventio, vel receptio cum commemoratione virilis portionis: atque ideo lz gl. fi. hic versiculo vel in ultima voluntate specialem constituat dr̃iam inter contractus, et ultimas voluntates et communiter aprobetur Sm̃ Deuum hic n.º 6. magis tamen communiter reprobatur Sm̃ Alciatus in presenti. n.º 3. — — — — — — — — —

Ad L. dicet 19.

Ibi ne donationis quidem mortis Causa) hic tex. in sua specie est unicus in iure Sm̃. Bar. Ang. et omnes hic et eius species, et decissio evidentius declaratur in L. 33. tt.º 11. p. 5. Præcipua tamen dificultas est qua ratione non valeat, ut donatio Causa mortis scriptum, vel pactum de quo in hac L. Ad quam dificultatem præmitte quod contractus, reci procus, veluti facio, ut facias, do, ut des, valet, nec dicitur captatorius in

L. naturalis per totam de præscrip. verbis. ultima tamen
voluntas captatoria reprobatur in L. illæ autem insti-
tutiones 71. de hæredi. institu. in L. captatoriæ de lega. 1.
in L. captorias C. de testa. mili. ad quas ss. post DD.
bene vide Antto. Agust. lib. 4. emenda. C. 15. Costam. lib. 1.
Select. C. 21. Coua in C. cum tibi de testa. Cona. lib. 10. C. 6.
Sarmien. lib. 2. Select. C. 4. Unde lz donatio Causa mor
tis in littera huius tex. inter privatos non valeret, ut
ultima voluntas captatoria, valere tamen debuit
tamquam contractus reciprocus. Sed communis resolu-
tio est sm. Alciat. hic n. 6. quod hæc reciproca donatio
causa mortis ipso iure non valet, quia est pactum de
futura successione, quod omnino reprobatur ex tra-
ditis in L. pactum quod dotali. T. hoc titulo contra
quam resolutionem facit L. si ij qui 26. de donatio.
Causa mortis. ad quem tex. et de ejus varijs inter-
prætationibus vide Sarmient d. C. 4. n. 3. et C. 5. n. 4. et 5.—
Tu vero intellige d. L. si ij qui in donatione Causa mor-
tis reciproca, quæ tamen nullum habebat pactum
de futura successione; imo bene fuit donatio Causa mor-
tis facta eo casu quo valeret. in nostro autem tex
non potuit esse donatio Causa mortis, quia donatar-
ius, et hæres non distinguebantur: atque in donatione

Causa mortis alius omnino debet esse donatarius, alius vero heres ex L. 1. de donatio. Cau. mor. ex principio inst. de donationibus, quam rationem expressit gl. hic verbo mortis Causa in principio et eam sequi Bar. et alij, et maxime placet Fulgo. hic qui elegantter advertit in hac L. donationem Causa mortis non potuisse prestare institutionem hereditariam quia in testis, non in donationibus et pactis debet dari hereditas L. hereditas in principio. C. de pact. conven. cum tamen ex hoc tex. Bal. et alij notent, quod duo vel plures possunt facere testm. in eadem papyro vel scriptura atque superstes possit revocare suam voluntatem vide qdm observetur in praxi per plures relatos à Molina lib. 4. de primoge. C. 2. nº 84. Que praxis plena est periculis et fraudibus, est, n, captatoria voluntas ex d. L. ille autem institutiones 71. de hered. inst. atque expresse DD. omnes, qui hanc praxim introduxere reprehendit Sarmien. lib. 2. select. C. 4. nº 2. et 3. Et esse captatoriam voluntatem sensit Bal. post gl. bene in d. L. ille autem institutiones. Atque hec praxis evidenter reprobatur in L. 33 in principio tº 1. p. 5. ubi inter privatos reprehenditur pactum huius L. tam quam captatorium, et quia inducit votum captande

mortis. Sed in iure magis reprobantur captatoriæ
voluntates, quam pactum ut S. diximus in principio
Si ergo non valet in vim pacti, multo minus valebit
in vim testi. Nec pro vulgari praxi facit L. captato-
rias institutiones 10. de hæredi. inst. quia ille tex. pro
cedit quando casu et propter mutuam afectionem
invicem instituuntur testatores sine animo tamen
captandi ut post Anto. Agust. et S. relattos explicat
Sarmien. ubi S. n.º 2. atque etiam captatoria volun
tas et testm erit quamvis non conferatur expressa
condittio in secretum alienæ voluntatis, veluti si tacite
vel expresse conveniant duo, vel plures de faciendo testo
in eadem Cartta. Captattoria, n. voluntas mente conci-
pitto. l3 verbis non exprimatur, ut usus et mores hominum
docent, et expressit Martialis ad Maurum Carmine
incipientte munera qui tibi dat locupleti. Maure seniq.e
si sapis, et senttis, hic tibi ait morere) Cona lib. 10. C. 6. Nec
præterea praxi vulgari suffragatur quædam L. 1. Sub titulo
de testis in lib. novellarum Valentiniani in C. Theodosiano.
quam citat hic Alciat. n.º 4. et Cona. ubi S. quia illa lex
veluti apocripha, et quia non est comprehensa sub C.
Justiniano obligat, nec facit fidem ut per Sarmien. ubi
S. n.º 3. et adde quod in illa L. ideo non iudicatur captato

ria voluntas, institutio Reciproca in eadem Scriptura
quia constabat de mutua afectione citra omnem animum
Captandi. imo potteris sumere argumentum ex illa
L. quod ubi fuerit aliqua suspitio captandi, omnino
dicetur captatoria voluntas, ac proinde tunc absolute
Reprobabis praxim. Deinde pro praxi vulgari non fa-
cit iste tex. quem inducunt DD. hic expendentes quod
sit speciale favore militum ut pactio Reciproca con-
verttatur in ultimam voluntatem quasi signet
tex. quod si privatti et pagani non fecisset pactum
Reciprocum sed testm Reciprocum valeret utique quia
si non valeret uti Capttatorium, nec debuit valere
favore militum in L. capttatorias C. de testo mi
litis. nam hęc intter prętatio non est propia ad liter-
am hujus tex. non, n, favor militum consistit solum
in eo quod DD. arbitrantur. Quin imo favor huius L.
est ut captatoria voluntas, non iudicetur ex coniectu-
ris, et in militibus pergentibus ad discrimen pręlij
ut observat Parmien. ubi. 5. n. 2. Quod si quis conten-
dat defendere prędictam praxim, quando testato-
res instituunt quemdam tertium adhuc erit institutio
Capttatoria uprobat d. L. illę autem. 71. versiculo sed
illud de hęredi. insti. ittaque per petuo adverttes an

possit suspicari captio, aut fraus., et ita defendes in praxi. = Et ex prædictis omnibus intelliges q̃dm sint accipiendæ aliæ declarationes, quas ad hanc l. DD. notant et Juarez in l. q̃m in prioribus. in declaratione l. Regiæ. limitatione 5. n. 8. et Sarmien. ubi s. c. 4. et 5. —

In gl. verbo mortis (causa bene et propter vicissitudinem) hæc gl. est notabilis sm omnes DD. hic et Decium n. 11. et est famosa sm Juarez. in d. l. q̃m, in prioribus in 6. ampliatæ n. 5. versiculo præterea imposibile est quatenus hæc gl. probat quod donatio quæ alias non valet, valebit propter vicissitudinem. — — — — —

In gl. verbo pergentes bene armati) hæc gl. signat quod non suficiat esse in expeditione libelli, ut alias suficit in § illis de militta. Testo. Imo requiritur quod isti milites essent armati, et pergerent iam ad discrimen prælij, ut probat tex. et apertius probatur in l. 33. tit. 11. p. 5. bene queriendo entrar en batalla) et bene notat Greg. Hanc propterea gl. notat Salicet hic n. 8. pro doctrina Imo in C. continentiam. de Clerico percusso, quod si quis adest armatus delicto l3 nulla alia præsumptio sit contra eum iudicatur auxiliator et puniri debet ad quam doctrinam vide Hipoli. in l. si in rixa n. 40 ad l. Corne. de Sica. et Clarum. in pract. lib. 5. §. fi. q. 70 n. 8.

In gl. ultima hęc gl. est singularis, quod detur ultima voluntas in genere et communiter aprobatur sm Jas. n. 18. Atque dicatur ultima voluntas in genere declarat Decius. n. 12. et Rebuf. in l. signi. appelatione 62. versiculo signi. et Zasu. lib. 1. et in versiculo ego vero de V. S. ut novum non sit quod contra DD. et gl. hanc advertit Sarmien lib 2. Select. C. 5. n. 8. et ad hanc gl. omnino vide Lucam de peña in l. unicuique col. ultima et penu. C. de proximis sacrorum scriniorum lib. 12. ubi citat C. qi Joanes 12. q. 5. et l. 7. §. fi. de adimendis legatis. — — — — — — — —

Ad l. traditionibus 20.

Ibi traditionibus) idem probatur in l. qua ratione 9. §. hęc quoque res de acqui. rerum et in l. 46. tit. 28. p. 3. et in §. per traditionem de rerum divisio ubi Theoph. defenit quid sit traditio idest de manu in manum translatio naturalemque actum, et minime multę solemnitatis, sed qui facile absolvitur continens. Ad quam difinitionem, et an vera sit, vide Cuia. lib. 11. obser. C. 19. Contiu. lib 1. disputa C. 8. qui contendunt traditionem alio modo difiniendam ꝫ quod sit vacuę possessionis datio per l. 3. §. 1. de actio emp. et l. in conventionalibus. §. ultimo, et l. si rem tradi de V. O. Ex quibus definitionibus videtur non transla-

tum dominium ab uxore in maritum in L. si fun
dum. de fundo. dotta. ut arbitrantur nouiores, et Vbe-
senve. in d. §. per traditionem. tu vero resolue in d. L.
fundum. potuisse transferri dominium non traditio-
ne rei particularis sed potius traditione aliarum
rerum dotalium, atque etiam authoritate L.is arg.to
in rebus. C. de iur. dotium. et ad L. si fundum uide relatos
ab Alfa. ubi agit de eius intellectu. collect. 9 75. et omnino
uidendus est Jas. in rub. de acqui. poss. n.o 8. Decius. hic
in fi. qui. post Bar. 1. et 2. lectu. post Fulgo, et Castren.
in fi magis resoluunt non esse necessariam vacuam
possessionem in traditione, et vide gl. in L. 2. verbo emisti.
C. de acqui. poss. — — — — — — — —

Praeterea non sufficit nuda traditio sed debet fieri ex
iusta Causa, et idonea ad transferendum dominium
in L. numquam nuda 31. de acqui. rerum quam
notat gl. 1. hic Faber, et omnes DD. uide repetentes in
L. 1. §. si uir uxori de acqui. poss. et inutilis uidetur ad
illam L. declaratio Alex. in L. cum quid. n.o 11. Jas. 14.
Curtij. 16. si cert. peta. quod illa L. non procedat in
mutuo in quo sine iusta Causa uidetur transferri
dominium, nam illa L. numquam procedit in do
minio transferendo irreuocabiliter. Mutuum autem
debet restitui, atque etiam negari non potest quod

contractus mutui sit iusta Causa ad transferendum do
minium multoque magis decipitur Alex. in l. si dona
tione n. 16. C. de colla dum contendit post alios quod si trado
tibi rem, dicendo do tibi rem, vel dono tibi rem, non detur
iusta Causa ad transferendum dominium, quem Alex.
reprehendit bene Decius. n. 39. et Gomet. in §. sic ita de actio.
col. 3. et contra Alex. est gl. elegans ultima in l. si ita dis-
trahatur de contrahen. emptio. — — — — — —
Praeterea etiam non sufficit traditio ex iusta Causa nisi
tradens habeat animum, vel voluntatem transferendi
dominium in d. §. per traditionem bene voluntatem volven-
tis de rerum divisio: ex quo tamen deducitur, quod si
tradens decipiatur ex iis mans aliud esse dominium non
transferre dominium in l. si procurator 35. de acqui.
rerum; si tamen et tradens, et recipiens consentiant in
idem Corpus, disentiant vero in Causa, si utraque est
idonea ad transferendum dominium sine dubio trans fer-
tur in l. cum in corpus 36. de acqui. rerum, quae lex
in versiculo constat propietatem ad se transire) omnino
refragatur l. si ego. 18. si cert. peta. et utrobique gl.
refert, plures solutiones atque plures addit Jas. in
d. l. si ego. col. 2. et illa est communis quam scripsit
gl. 1. in d. l. si ego 2. solutae. Verum Jas. et Decius. bene n. 4.

et alij noviores defendunt solutionem Oldradi, quod in d. L. cum in corpus verbum creditam non significet mutuo datam, sed potius debitam recipiendi. Tu vide Cona. lib. 3. C. 7. ad medi. ubi eleganter contendit in utraque L. a principio translatum dominium, revocabiliter tamen et hoc significat J. C. in d. L. si ego. bene numos accipientis non fieri) id est irrevocabiliter, et perpetuo. Nec percipi potest alius intellus, quem tentant noviores et Ubesen. in d. §. per traditionem, et ultimo prædicta non suficiunt ad translationem dominij nisi tradens fuerit dominus, vel cum potestate dominij tradat gl. 1. hic per L. traditio. 20. de acqui. rerum, notatur in d. §. per traditionem. Et quæ diximus in traditione procedunt, et in quasi traditione per §. interdum de rerum divisio in L. 17. tit. 18. p. 3. et in quibus causis dicatur quasi traditio notat Bal. hic n. 2. Decuy. 7. et prædicta omnia limitantur, ut non procedant, si tradens non recipit prætium rei traditæ gl. 1. hic per §. venditæ verores de rerum divisio. Et an in dubio habeatur fides de prætio vide bene gl. verbo fides emptoris. et L. 16. tit. 28. p. 3. et Decium hic n. 8. pos Castren. in L. procuratoris §. plane de tributoria; atque consulendus est Decuy. hic post Bar. an hoc de fide prætij procedat etiam in contractibus inominatis.

In tex. bene usucapionibus) quid sit usucapio definitum

est, in L. 3. de usucap. ad quam L. post DD. bene vide Balb. de prescrip. 1 p. in principio Coua. in Reg.a possess. 1 p. §. uni. et videndus est Cuia. ad Ulpia tit. 19. post Alciat de quinque pedum prescrip. n. 27. Et inquirit gl. hic an per prescriptionem transferatur idem dominium, quod per Usucapionem. ad quam rem potest gl. hic vide gl. in auth. nisi tricenale. C. de bon. mater. ubi Pinell. n. 36. et 37. post Coua. in Reg.a possess. 3 p. in principio defendunt opinionem Martini, quae opinio eo magis defendi poterit, quod sint plures, qui contendunt non esse utile dominium, ut aduertit Pinell. ubi S. Baez. de iure emphite. q. 13. n. 1. in fi. et dr̃iam directi et utilis dominij esse DD.rum errorem testatur Cuia. lib. 11. obser. C. 35. Quae questio inutilis et vana est, et tu expende drias dominiorum de quibus Bar. in L. Si quis ui. §. dr̃ia de acqui. poss. ubi n. 1. difinit dominium ad quam difinitionem vide Pinell. in L. 1. 2 p. n. 1. C. de bon. mater. Et ad alias dr̃ias dominiorum vide Baez. ubi S. q. 13. et an per usu Capionem naturalem, vel legitimum dominium acquiratur vide Vaco. lib. 2. de Clara. C. 43. a n. 12. — — —

In tex. bene non nudis pactis) qua ratione sola conventione non transferatur dominium, contendit explicare

Bal. in L. ea lege in principio versiculo 3.º premitto in de condict. ob Cau. Decius. hic in principio quorum ratio-nes inutiles sunt, cum propia ratio expressa sit in §. per traditionem, et per totum de rerum divisio. Sed multo inutilius contendit Hotom. in d. §. per traditio-nem et de verbis iur. verbo pacta, quae modo nuda) ac-cipere hunc tex. iuxtam illam antiquam dr̃iam re-rum mancipi, et nec mancipi, et iuxta modos anti-quos acquirendi diminia de quibus Ulpia. in frag. tt.º 19. quia illa dr̃ia, et illi modi sublati sunt in tt.º C. de nud. iur. quiri. toll. et in L. uni. in fi. C. de usucapio. transfor. nec compilatores in hac L. potuerunt respicere ad illos modos iam antiquatos, et sublatos, atque nuda pacta in hac L. non accipiuntur prout alias accipiuntur in L. iuris gentium, §. sed cum nulla de pact. ne un in L. Legem s. hoc titulo; imo pacta nuda hic dicuntur ā traditionibus et exponit gl. ultima in principio, et se-quuntur omnes hic nemine dempto. et Duare. de divisio. pacto. C. 6. versiculo pacto nudo. Quae inter praetatio propia est, quia in iure nudum dicitur, quod non ha-bet adiunctum, de quo quaeritur. Et ita nuda verba in C. indicante de testa. et nudus animus in L. licet. C. de acqui poss. et plurima exempla retulit Rebuf. in L.

Hereniq. 122. de Verbor. Signif. quatenus tamen gl. fi. hic congerit limitationes ad hunc tex. vide etiam gl. in L. si ager. 51. de rei. vendi. quę est magistra Sm̄ Jas. in Rub. de acqui. poss. n. 8. et omnino videndus est Faber hic et relati ab Alfa. collect. 183. quamvis tamen pacta nuda non transferant dominium, parvint actionem si adijciantur in traditionibus. L. in traditionibus. 48. de pactis, notavimus in L. legem. S. hoc titulo. — — — — — — —

Ad L. cum proponas Ca. 22.

Ibi nisi ea quę placita sunt adimplere paratus sit) gl. ultima hic citat alia iura, quod fides servari non debet non servanti, etiam si inter veniat iuramentum in C. pervenit. 3. de iure iura. et Decius. et Alciat. hic trahunt hanc L. ad varias quęstiones. limitatur tamen cum fabro hic si frangens fidem durante lite purgaverit moram ex notatis in L. sive apud acta. C. de transactio. Afu. circa intellm̄ hujus tex. dificilis est L. cum mota, 6. in de transac. de cuius intellu post. DD. bene vide Alciat. lib. 5. paradox. C. 6. qui componit illam L. cum L. si instituta. in principio de m̄ oficio. Ex cuius conciliatione, et hęc L. potest intelligi maxime si advertas, quod in d. L. cum mota, sequutum fuit implementum ex parte proponentis quęrelam: hic vero nullum sequutum fuit implementum et per consequens nulla datur actio.

Ad. L. Pactum Curatoris. 22.

(Ibi non etiam remittentes) quamvis tutor vel Curator possit pascisci in utilitatem minoris L. eum qui §. fi. de Constitu. pecu. L. 8. tt.° 11. p. 5. deteriorem conditionem facere non potest per tex. hic de re tamen dubia transigere potest ex L. presses. 12. in de transactio. Unde inquirunt Albe. et Cæteri hic, an Tutor, vel Curator possit pascisci vel transigere de homicidio iuxta tradita in L. transigere in de transactio. et in L. 22. tt.° 1. p. 7. et post alias distinctiones communis resolutio est, quod potest pascisci, et transigere, et vide Gomez. de delict. c. 3. n.° 60. Menesius in d. L. transigere n.° 64. et bene dicemus. Praxis vero observat quod tutores, vel Curatores facta probatione de utilitate pupilli, vel minoris possunt transigere, et pascisci. — — —

Ad L. filius pasciscendo. 23.

(Ibi nihil detrahi) ratio dubitandi est ex L. in suis de libe. et posth. et ex §. ei vero de inutili: ratio decidendi est quia illorum iurium regulæ procedunt ex quadam iuris fictione, quæ non est trahenda ad damnum, et incommodum patris, ut hic sentiunt DD. et cætera cc. hanc L. vide in L. 3. s. hoc titulo. — — — — — — —

Ad L. si actionem. 24.

(Ibi nocere tibi, minime posse intelliges) gl. ultima et DD. varias fingunt facti species, et prima est sine dubio de qua in L. 2. et in L. si Creditores. 18. s. hoc titulo. Se-

cunda efficitur difficilis ex L. si post 22. de constitu. pecu.
quatenus et refragatur huit tex. et L.i si tibi §. ultimo
versiculo cum post. hoc titulo pro quorum iurium inter
pretatione post gl.as et DD. in predictis locis et post Oroscius.
in d. versiculo cum post. omnino ex audiendi sunt, relati
ab Alciat. hic et Cuia. in d. versiculo cum post. qui
r̄dent pactum in d. L. si post. quia erat de constituta
pecunia, et sic quasi accessorium transire ad veros heredes
cum principali obligatione. At vero hic et in d. ver
siculo cum post non transire quia erat pactum prin-
cipale factum a principio, dificilior tamen est tex.
in L. imperator ante penu. de pact. quam oponit gl.
ultima hic, ad quem tex. varie asignantur interpre-
tationes, et illa est communis quam scribit gl. bene verbo
prius in 2.a solutione Sm. Castren. et Jas. bene &c.
quod ille tex. sit intelligendus iuxta tradita in L.
minorem, et in L. rescriptum. cum preceden. et se-
quen. hoc titulo et in L. 5. et 6. H.o 15. p. 5. sed non qua-
drat: ideo aptior est intellt.s Cini Bal. et aliorum
quod d. L. imperator intelligatur iuxta tex. in L. 1.
de previleg. creditor. Et hanc interpretationem
defendit Cuia. in d. L. ante pe. nec tribuenda est Equi

nario ut facit Ruscar. in d. L. antepe. quia est vulgatissima ut aduertit Oros. in d. L. antepe. et ex ea traxit originem prelatio, vel retractus, qui est in usu apud nos, ut per Cuia. et Oros. ubi. T. vide Cona. lib. 5. c. 4. versus fi. ubi minus feliciter explicat hunc tex. — — —

Ad L. debitorum. 25.

Ibi nec tolli, nec mutari potest) DD. omnes resolvunt idem esse in subditis, seu in vasallis, qui non possunt tollere nec immutare ius dominorum: atque etiam est gl. communiter recepta per tex. bene in L. iniustus. ss. 34. de fidei com. liberta. quod domini non possunt alienare subditos invitos. Ad quam gl. vide omnes DD. hic, et Jas. in §. item Serviana. n. 105. et bene Gomez n. 42. de actio. et citat plurimos Loaizes in cons. pro Marquione de los Veles pag. 23. in 4º fundamento pro opido. testatur tamen Decius hic col. 2. quod de consuetudine non servatur predicta communis opinio. — — — — — — —

Ad. L. Pacto Successorum. 26.

Ibi unum obligare creditori) Contrarium videtur probare L. cum ab uno ss. de lega 2. quam citat Bar. hic, et ille tex. est unicus sm Castren. hic ad quem premitte tex. in L. servo Legato. 72. §. si testator. de lega. 1. ubi Bal. intelligit d. §. si testator, et pro Bal. vide Ripam in L. si cons-

tante n.º 98. Solut. matri. et observa quod illa verba in d. §. si testator bene non creditores, sed hæredes) et bene non, n, gener. sed filia) exponi debent, id est, non tantum Creditores sed hæredes, et non tantum gener, sed et filia. argto. elis. si isqui ducenta in principio de Reb. dub. et glæ. in L. 1. §. ultimo verbo agemus de Rerum permuta. Et quamvis Creditores in d. §. si testator. agant antiqua actione poterunt ea agere insolidum contra hæredem gravatum per tex. in d. L. cum ab uno, ubi mulier actione de dote experitur contra unum ex hæredibus quia ipsa in hac parte potuit eligere voluntatem testoris, et consentire, quem tex. ita explicat Caballinus tt.º dividui, et individui. 2 p. n.º 227. et 203. et idem esset in nostro tex. si creditor eligeret pactum, et unum ex debitoribus. — — — —

Ad. L. Petens. 27.

De hac Lege abunde dictum est in L. in bonæ fidei. 13. §. hoc titulo. — — — — — — — — —

Ad L. si certis annis 28.

Ibi certis annis) Secus esset si incertis annis, quia tunc inducitur tempus immemoriale, et immemoriali tempore inducitur tt.º legitimus, et efficacissimus in L. 3. §. ductus aquæ. de aqua quotidia. et sti. atque ideo annuæ præstationes in futurum de quibus in hoc tex. solo tempore

in memoriali acquiruntur. Faber. Alberi. et omnes hic et communem resoluit Covia in Reg.a poss. 2. p. §. 4. per totum Unde et componi potest d. §. ductus aquæ cum L. 1. §. fi. cum L. Sequen. de qua pluvia arcen. ut d. §. ductus aquæ intelligatur quando allegatur in certum tempus. At vero d. L. 1. quando allegatur certum tempus, ut tentarunt Rebar. ad L. scribo n.o 2. et Cuia. in L. 4. §. libertatem de usucapi. Cæterum in praxi pro conciliatione illorum iurium vide opiniones relatas a Menesio in L. 2. à n.o 61. C. de servitu. et aqua. Ratio autem huius tex. est quia tempus non est modus tollendæ, ne inducendæ obligationis L. obligationum fere §. placet de actio. et obli. Et ex eadem ratione procedit tex. in L. creditor 7. j. de usuris, et in L. operis liberto, et in L. fi. C. ne uxor pro maritto, et in L. quod de bon. 15. §. id circo ad L. falcidiam. et non obstat tex. in L. adversus 5. C. de usuris. quia bene agitur de liberatione in qua facilius præsumitur tacitum pactum in L. Arrianus de actio. et obliga. et in d. L. adversus vel uti in Causa favorabili suficiet

perceptio per tres annos cum gl. bene quæ videtur communiter aprobari lz in disputatione temporis illud relinquendum esset arbitrio judicis ex Fulgo. bene. nec etiam obstat l. cum fidem 4. de non numer. pecu. ad quam vide Costam in l. si ex Cautione pag. 103. fallen. 7. C. eod. nec tex. in l. ad solutionem C. de re iudica. quia in illis iuribus ex actu gesto inducitur neccessitas agnoscendi debitum, ut hic in principio declarat Alciat. et vide Fabrum in d. l. ad solutionem et simili modo intelligitur l. quicumque C. de apochis publicis lib. 10. ad quem tex. vide Gomez in l. 68. Tau. in fi. et in quibus Casibus prosit in iure trienium, vide Alciat. hic verbo annis et omnino Cuia. de diversis tempo. præscriptio. C. 22. et adde Casum in auth. de Monachis in principio versiculo Vancimus col. 1. ubi qui egerit penitentiam per tres annos præsumitur bonus ad quem tex. vide Copiose Alciat. de præsumptio. reg.a 2. præsumpt.e 7. et de iure Regio adde alium in l. 9. tt.o 15. lib. 4. novæ compi. Prædictis autem omnibus non obstat l. 1. C. de fideicom. quia bene sm communem opinio.

nem tribus concurrentibus debentur futura alimen
ta fauore l. ultimæ uoluntatis et fauore alimento-
rum et transcursu trium annorum; et ex illo tex.
vulgare illud colligitur singula quæ non prosunt ei.
quæ inter prætatio communis uix quadrat literæ illius
tex. et ideo Menesius. bene aliorum plures refert intellectus
tu poteris defendere secundum intellectum gl.ae mag. bene l.
quod fideicommissum quocumque modo agnoscatur
debetur in l. 2. et fi. C. de fideicom. Unde cum hæres
ind. l. 1. per solutionem trium annorum agnouisset
uoluntatem defuncti non solum præterita sed etiam
futura alimentta debet, nec allegare poterit minus
solemnem uoluntatem ut in l. 2. eod. tit. et in l. non
dubium §. illud C. de testa. Quia tamen potuit hæres
contendere se agnouisse præterita et iam traditta
alimentta non vero futura, negari non potest ali-
quem esse fauorem ad futura alimenta atque
ita illum tex. accipiebat Cuia. d. C. 22. Præterea
prædictis non obstat notissimus et utilis tex. in l.
cum de in rem verso, de usuris. ad quem tex. bene
decies centena dotis nomine. uide Cuia. nouell. 22.
pag. 49. et an prima pars illius tex. diferat a secunda

post gl. et DD. bene uide Baldui. de iuris pruden. Mutia. pag. 39. et omnino Fulgo. ind L. cum de in rem uerso. ante n.m 7. et uide relatos a Molineo, vel Caballino de Usuris q.e 20. n.o 211. et ad principalem Reg.am d. L.is cum de in rem uerso post DD. hic et bene uide plenissime Tiraq. de præscriptio gl. 4. versiculo, et hæc satis ubi resoluit esse magis communem opinionem; quod ille tex. procedat non solum quando concurrunt frequentes præstationes annonæ sed etiam si alias quis posideat per decenium cum pacientia aduersarij (ut elegantter) et allegauerit S.m quæ opinio communis periculosa est atque ex ea aduocati et plerique perdunt animam sin Defredu, et Alberi, hic Col. penu. uersus fi. nam ex hac opinione numquam esset necessaria usucapio, vel præscriptio 10 annorum. Unde tutior est alia opinio quod tex. ind. L. cum de in rem uerso procedatt propter frequentiam præstationum ut etiam probatur in L. litibus C. de agrico. et Censi. lib. 11. Nec ille tex. obstat quatenus se parare uidetur longi temporis præscriptionem a frequentia præstationum nam bene longum tempus, vel longi temporis prescriptio non sumitur pro præscriptione de qua in

ff.is de præscriptio. ut bene vult Cuia. quin imo d. L.
cum de in rem verso non procedit in præscriptione longi
temporis quia annuæ præstationes ita præscribuntur ff.o
et bona fide per decenium. ut nullo modo adversarius
possit probare contrarium: ad quam præscriptionem
vide Balb. de præscriptio. 2. p. 4.e p.tis princi. q.e 2. n.o 6
Unde d. L. cum de in rem verso procedit in quadam
probatione ex transcursu temporis atque ideo admi-
titur probatio in contrarium sm Cinum hic quem,
et alios referendo sequitur Decius hic n.o 15. late Cova.
in reg.a posess. 2 p. §. n.o 1. et 2. Et primum requisitum
ad L. cum de in rem verso, est quod annua præstatio
debet esse uniformis ex Bar. et Bal. in L. solent §.
ultimo de off.o procon. Decius. hic n.o 18. Cova ubi s.
Secundum requisitum est quod recipiens alleget ff.m
vel Causam in specie ex L. si adulterium cum in
cestu. §. idem Pollioni. cum gl. verbo si error ad L. Julia.
de adultte. atque præstatio annua debet inducere
consequentiam necesariam obligationis ut post alios
declarat fulgo. in d. L. cum de in rem verso. n.o 8. et
relatti a Molineo in ff.is de usuris q.e 20. n.o 205. Et ideo
Bal. hic antte n.m 9. Decius n.o 4. comprobant hanc doc

tinam, quia tali præsumitur Causa qualis per effectum demonstratur, l. neque natales, et l. ad probationem 2. C. de probatio. et l. ad probationem C. de locato Causa autem quæ demonstrari debet, et proxima, et immediata & obligatio ex qua debetur annua præstatio non vero alleganda est, nec probando Causa remota & ff. qui alias requirerentur in usucapionibus, vel præscriptionibus, declarat ex Bar. et Bal. Moline, ubi s. n. 214. et voluit Fulgo in d. l. cum de in rem vero ante nr. 7. ex quo plane intelliges cum Bal. hic nr. 13. & citat ff. quæ non probat quod in toto hoc tit. non agitur de usucapione vel præscriptione ad acquirendum ius, quo casu alia requisita desiderantur: sed potius agitur de probatione ad præsumendam Causam, vel tit. atque ideo si per 30. vel 40. annos soluatur annua præstatio uniformis, et cum prædicta Causa potest reus probare contra hanc iuris præsumptionem. si vero reus ipsam allegat præscriptionem, non vero remedium d. l. cum de in rem vero. tunc reus non admittitur ad probandum ex nonem nec contra præscriptionem declarat Moline ubi s. nr. 206. et ex presit Bal. hic 2. nr. 13. Adverte tamen quod sive in longo tempore, sive in longissimo semper debet

probari prędicta Causa immediata ut docet Faber hic Col. 2. et ita intelliguntur omnia quę cc hunc Ill.m resoluit Coua. d. §. 4. n. 2. et 3. Quod si testibus probari non potest annua prestatio, probabitur antapochis in L. plures apochis C. de fide instrumen. ad quem tex. et ejus praxim uide omnino Bal. hic n. 10. Cinum, et Fulgo. in L. comperit in fi. C. de prescrip. 30. vel 40. et uide Castren. in d. L. plures n. 8. Tertium requisitum est quod annua prestatio soluatur per longum tempus id est per 10. annos gl. in d. L. cum de in rem verso in principio quę communiter aprobatur sm relattos a Tiraq. d. gl. 4. in fi. et sm relattos a Baez. de iure emphi. q. 29. n. 5. licet sit verior opinio quod tempus relinquatur arbitrio judicis per Baez. ubi s. et Tiraq. de retra. conven. §. 1. gl. n. 4. Et ultimo aduerte quod si Causa, vel tt. demostratur minus legitimus, veluti in nostro tex. si allegetur pactum nudum, vel probetur, tunc nec per 10. nec per 30. annos, nec etiam per tempus immemoriale inducetur annua prestatio sm omnes hic et maxime Fulgo n. 4. arg.to L.s q.dm C. de agrico, et Censi. et in regula qui contra iura de reg. iur. in 6. et expressa gl. in C. apposto licę verbo prescriptione de donatio. ad quam uide relata a Molina

lib. 2. de primoge. C. 6. n. 68. et ex prædictis intelligitur tex. in C. peruenit 5. de Censibus. et quæ traduntur in C. Seruitium. 18 q. 2. — — — — — — — — —

Ad. L. Siquis in conscribendo. / 29.

Ibi non usurum fori præscriptione) gl. magis hic verbo antiqui oponit L. si convenerit 18. de iurisdict. omnium iudi. ubi gl. verbo stare, intelligit tex. illum iuxta L. 3. C. de iurisdict. omnium iudi. qui intellus. communis est sm Decium ind. L. si convenerit n. 28. et ad alios intellus post DD. hic et bene vide Cova in C. quamuis pactum 1 p. §. 4. n. 7. et in C. 10. practi. n. 6. et vide plures relatos ab Alfa. Collect. 574. vide etiam Cuia. ad Africa. tit. 7. in principio pag. 20. et vide addita ex Duare. ad L. si convenerit et aduerte, quod communis prædictus intellus quadrat illi legi iuxta literam minus emendatam. bene alius præterquam) non tamen quadrat iuxta vera literam legendum, n, est, ut alius præterquam) sm quam literam ille tex. procedit in prorrogatione iurisdictionis: iste vero tex. procedit in renuntiatione fori prævilegiati, nec obstat L. 1. per totam de iudi. quia bene non

negatur posse prorrogantem pœnitere antequam Judex agatur, et vide prædictos DD. atque adverte Cuia. in L. ius publicum de pact. ex intellectu quem scripsit in d. Art. 7. infert errare Pontificem in C. si diligenti, de foro compe. et abusum esse rationem juris publici quia si Clericus contrahendo renuntiasset foro ecclesiastico, valeret utique renuntiatio per hunc tex. bene Sacerdotij prærrogativa) et in L. si quis in conscribendo C. de Epico. et Cleri. Sed evidentius errat Cuia. nam ratio Pontificis in d. C. si diligenti. defendi debet cum Abb. bene Col. 1. Feli. n. 16. cum Riminal. in principio, quibus alienare licet n. 217. et 218. cum Coua in C. quamvis pactum 2. p. in principio n. 9. nec obstat, tex. hic bene Sacerdotij) nam primo Sm Fabrum et alios procedit in Sacerdotio seculari antiquo, et Romano de quo Sacerdotio in L. non distinguemus §. Sacerdotio de arbitrijs. et late Alciat. hic n. 9. Secundo si iste tex. intelligitur in christiano Sacerdotio prout est probabilius intelligitur iuxta tex. in C. dilecti. et in C. Significasti. de foro. comp. Cum gl. hic verbo dimitas expliciat Alciat. in principio hujus L. atque etiam in hac parte potuit ius

Civile corrigi à iure Canonico. Si tamen uis defende-
re renuntiationem fori contra d. L. si convenerit
uttendum est consilio gl.s 2. versiculo tu potest attentare
in L. 1. Si quis in ius uoca. non ierit ad quam gl. uide
Coua. C. 10. pract. n.o 5. Diaz. Reg.a 642. = Preterea ex d.
C. si diligentti. desumitur argum. ut nobiles non possint
renuntiare privilegio quod pro debitto Civili non immi-
tantur in Carceres arg.to S.is miles 6. et in L. item miles
18. de re iudica de quo preuilegio est L. 3. et 4. tt.o 2. lib. 6.
nove compi. ad quas ll. vide Bal. in L. 1. n.o 11. C. qui
bonis cedere possunt. Alex. in L. centurio n.o 25. et bene
Ripá. n.o 11. et 16. de Ulpia. et de privilegiis nobilium
vide Avenda. in dictiona. verbo Cauallero, et Otalora
de nobilitate. p. 5. c. ultimo. Quod autem nobilis
non posset renuntiare preuilegio Carcerum defen
dit Zifuentes in L. 79. Tau. et bene Gomez n.o 3. Et ui
detur Communis opinio de iure Communi ex Otalora
ubi S. 9. p. C. 6. n.o 9. fol. 103. Mench. de Successio. creat.e §. 22.
n.o 77. qui omnes varia aducunt fundamentta, et facit
L. 2. de libera. Cau. et L. cum Scimus ad prium C. de agrico.
et Censi. lib. 11. Contrariam autem Senttentiam, imo
quod nobilis atque etiam hidalgo possit renuntiare

dicto prævilegio constanter defendit Coua. in C. quamuis pactum 2. p. in principio à n. 5. usque ad fi. ubi asseuerat itta servari in praxi et defendit Greg. in L. 34. tit. ultimo pag. 7. Mench. de Successio. creat. §. 30. n. 295. et itta obtinuit hæc opinio in praxi Sm Oros. in L. ius agnationis n. 2. de pact. per tex. hic et per L. si convenerit 26. iuncta. gl. de re iudi. in quo articulo forte in praxi habebitur ratio illustrium personarum et nobilium qdm. et in praxi uidemus magnates, et proceres hujus Regni non conveniri ultra quam facere possint argto. d. L. miles. et d. L. item miles. Cæteri autem nobiles, et quos hidalgos apellamus possunt convenire ultra quam facere possunt, nec eis constituuntur alimenta ut constat ex relatis ab Olano de concor. iur. Communis, et Regij verbo nobiles n. 9. cum sequen. Cæterum de Regª hujus L. observa distinctionem Fabri. Bari, et altorum, et vide Alberi. et DD. in L. si quis in conscribendo C. de episco. et Cleri. et uide relattos ab Alfano Collect. 447. — — — — — — — — — — — — —

Ad L. Fina. vel 30.

Ibi quare, n, quodam uiuente, et ignorante) ratio hæc generalis est, quia generaliter suspicio fraudis inducitur

ex his pactionibus, atque generaliter hæc pactio est contra bonos mores in L. 2. §. interdum de vulga. in L. 1. §. si impuberi in fi. de collatio. bonorum. et propterea istæ pactiones non confirmantur iuramento in Regula non est obligatorium de Reg. iur. in 6. defendunt omnes hic imo et pactio de non succedendo de qua in L. pactum dotali. C. de collatio. et in C. quamuis de pact. in 6. non confirmatur iuramento, nisi fiat cum eo de cuius hæreditate agitur Fulgo. in d. L. pactum dotali: est communis opinio sm Relatos a Coua. in d. C. quamuis. 3p. in principio nº 7. 4 prædictos DD. præpostere intellexerit Molina. lib. 2. de primog. c. 3. nº 3. atque iste tex. procedit in pacto filiorum respectu parentum cum gl. 2. hic quæ communiter aprobatur, et ex ea quando ualet pactum in littera huius tex. et ex C. quamuis pactum de pact. in 6. oritur grauis quæstio an filius, vel filia, quæ renuntiauit quamuis non admitatur ad partem faciat partem et pro utraque parte sunt fundamenta ut constat ex Guidone Papæ decisio 295. qui resoluit magis esse communem opinionem et seruari in praxi, quod talis filius, vel filia faciat partem; pro qua communi facit L. 1. §. ultimo de asignan. liber. et argumentum quod desumitur ex L.

in tempus de hæredi. instit. iuncta. l. illud de acqui. hæred. et aliud argumentum cõs. l. si arrogator ppe fi. & adoptio. et in specie quod pars renuntiata non accrescat cæteris fratribus, sed pro libito parentis possit de ea disponere docet Bar. in l. 1. §. quidam alius qui habebat 1. q. nu. 6. contra tabu. Bal. in l. uni nu. 20. q. C. versiculo quid si filia renuntiat C. quando non petentium partes idem Bal. et Castren. in l. duobus §7. de legat 1. & idem Castren. contrarium tenet in l. plane ca. 1. §. si duobus nu. 9. legat 1. ubi etiam Ang. et Bal. commendant hanc quæstionem: atque opinionem Bar. indistincte sequitur Cuma. in l. renuntiati nu. 9. ad fi. et bene Alciat. nu. 62. dum citat Bar. d. q. 4. de legat 3. et in effectu et communi cõs Guidone ubi s. et cum Bar. omnes declarant procedere, dummodo renuntians superuiuat patri, et facit d. l. 1. §. ultimo de asignat. liber. Secundo et in specie exit effectus quod renuntians faciat partem & ad excludendos filios, et necessarios hæredes ipsius renuntiantis Bal. hic nu. 16. idem Bal. in l. pactum 2. q. nu. 2. et 18. q. nu. 13. ff de collatio. et bene plane Ales. ã nu. 7. Deciu. 18. et cõs

gl. ultima verbo detrimentum, in C. quamuis pactum in C. quæ communiter aprobatur Sm̄ Coua. bene 3. p. §. 3. nº. 7. declarat copiose Juarez 3. in qm̄ in prioribus 4. limitatione L. regiæ nº. 8. et in 10. ampliatione d. L. qm̄. nº. 62. et uide relatos a Molina de primoge. lib. 2. c. 3. nº. 47. Et in utraque quæstione et efectu observandum est, quod renuntians supervivat parentibus in quorum fauorem renuntiauit. et etiam observandum quod propter renuntiationem renuntians aliquid recipiat ut notauit Bar. d. qe. 4. per tex. in L. 1. §. aduersus si quid in fraud. patro. et notant fere omnes DD. s. dicti et præcipue declarat Rolandus a Valle cons. 11. per totum 1. p. Ultimo an pater, vel mater cuidam extraneo donare, vel relinquere possit partem renuntiatam facti questio est, quia si solum in fauorem patris, vel matris fit renuntiatio, poterit utique cui uoluerit præstare, ut sentiunt DD. omnes ubi s. et declarat Guido papæ Cons. 158. ad fi. si tamen renuntians dederit electionem patri ut relinquat uni ex filijs cui uoluerit, tunc sine dubio filius electus habebitt præcipuam partem renuntiatam, quia non habett

Causam a patre eligente, sed magis a renuntiante, ut est expressum in l. cum pater §. hereditatem. el. 1. de lega. 2. et in l. unum ex familia in principio et in §. 1. eod. at vero si renuntians fecerit contemplatione tacita vel expressa fatrum quae contemplatio ex indicijs, et conjecturis colligi potest, in l. qui filiabus. 17. in principio de lega. 1. necessario persequi debet voluntatem tacitam vel expressam renuntiantis ex d. l. si arrogator, et ex d. l. unum ex familia; atque ideo omnibus fatribus decedentibus potterit renuntians quantumvis iuraverit succedere patri, vel matri ex traditis ab Alex. Cons. 29. n. 8. et 9. lib. 3. et prosequitur late Coua. in d. C. quamvis 3. p. §. 3. n. 4. per totum. Quatenus autem gl. penu. hic oponit l. rem alienam de contrahen. emptio. et oponi potest, §. non solum inst. de lega. cum similibus satisfacies cum Bal. in l. fi. n. 17. oposit. 18. C. de hered. insti. Quatenus vero gl. oponit l. 2. §. illud de heredi: vel actio. vendi. post communem solutionem quae defendi non potest, vide aliam Fulgo. Alciat. Purpu. qui additi sunt ad Decium hic n. 22. Et tu observa quod dictio maxime in d. §. illud non implicat, nec signi ficat etiam, sed potius sumitur pro d.

vel utique vel ita verum est, iuxta illud Terentij in Eunucho in Parmeno fac ut illi huc adiuantur et subdit Parmeno maxime. Et ultimo post varias quæstiones quas DD. hic mouent, videbis relatos ab Alfa. collect. 93. et cc renuntiationes factas ab ingredientibus religionem, vide quæ diximus in L. pactum quod dotali §. hoc titulo. Et nunc constanter defendimus quæ bene diximus atque addendum est, et in praxi seruandum quod ex Concilio Trid. Sess. 25. C. 16. sub tt.o de regulari valere debent omnes renuntiationes quæ alias valebant, et in Concilio solum iudicantur nullæ, quæ fiunt contemplatione religionis ante 16. annum ut probatur in C. 15. et in d. C. 16. nulla quoque renuntiatio expensa dictione quoque, quæ implicat, et significat idem quod in casu præcedenti in L. ius iurand. quod ex conventione §. procurator quoque ubi declarat Tas. n.o 1. de iure iuran. et facit L. verbo victus, 43. versiculo vestem quoque de V. S. atque etiam expensa dictione antea. de qua ind. C. 16. quæ significat ante tempus prædictum, sz. 16. annorum ut alias in L. non distinguemus §. illud de arbitris et in L. proponebatur de judicijs. — — — — — —

Ad. L. 2.am C. de rebus creditis et iure iurando.

Varia et antiqua lectione refertus Commentarius ex officina Ægidij Ramirez.

Vereor ne hactenus decepti sint interpretes dum varijs, et minime necessarijs divinationibus facilem et expeditam (ut ego arbitror) huius rescripti sententiam obruant, circa cuius interpretationem laborant Acur. Bar. Bat. et alij hic et in L. si duo Patroni. 13. §. ultimo ff. de iure iur. ubi preter alios Jaso. multum sudat et laborat Coua. in C. quamuis pactum. de pac. in 6. 1. p. §. 7. Padilla. in L. si quis maior ex n.° 1. C. de transac. omnium latissime. Menoch. lib. 2. de arbitra. Centuria 4.a Casu. 319. post Robertum lib. 2. sententiarum C. 20. Duare. lib. 2. disputationum C. 37. Cuia. lib. 2. observationum C. 19. et lib. 6. C. 7. Jacob. Rebar. lib. 2. de iuris ambiguitatibus C. 3 et lib. 5. C. 7. Antonium Concium ad L. Jul. Majestatis sub. L. 2. C. illo titulo et vide L. 26. titulo 11. P.a 3. et L. 1. cum sequen. titulo 6. de los Periuros lib. 8 noue. comp. ubi de pena periurij Cuius incommoda colliges ex Aristote in Rethorica

obscurus est locus iste.

Indicantur loci rei interpretatio 5. tex. tractatur

Alex. C. de iure iur. Aulogelio lib. 7. noctium athicarum C. 18. fran.co Polletto lib. 4. historiæ fori Romani. C. 14. et multta coniecit Cabalinus lib. 2. mille loquiorum C. 590. Julij. Clarus in praxi §. per iurium quos adde huic tex. et nos latius resoluimus.

In tex. ben.o iuris iurandi.

2 Arctissimum iuris iurandi vinculum

Nullum vinculum artius ee iuris iurando ad astringendam hominum fidem maiores voluisse prodidit Cicero ad extremum lib. off. sub n.o 151. quantaque fuerit iuris iurandi apud Antiquos Religio bene satis indicat, et ostendit Aulus Gelius lib. 7. noctium athicarum C. 18. de cuius varia, et multiplici forma videndus Alex. ab Alexan. lib. 5. dierum general. C. 10. cuius difinitionem concine scripsit Arista. in rethorica Alexan. C. de iure iur. ut sit dictio cum veneratione Divina, sive ut inquit Cicero §. affimatio Religiosa quod videtur posse deduci ex L. qui per Salutem. 33. bene respectu divini numenis ita iurat ff. de iure iur. L. 1. titulo 11. p.a 3. quam difinitionem explicat Soto lib. 8. de Justitia, et jure q. 1. art. 1. Duarenus in paraphrasi de iur. iur. C. 1. Corra. in preludijs ad L. ad monendi. ex n.o 7. ff de iur. iur. et in eam alias

Difinitio iuris iurandi ex Aristo. et Cicero.

omnes iuramenti definitionis incidere contendit Coua. in initio. C. quamuis pactum de pact. in 6. et simpliciter scripsit Geronim. Berruti. lib. 9. de verborum significatione verbo ius iurandum licet 12. definitiones Bolonetus scribat in L. si quis maior ex n. 9. C. de transactio. et ind. L. admonendi ex n. 3. et plures Pontificij interpretes lib. 2. decretalium ad rubri. de iur. iur. cui hec addes et gl. in summa 22. q. 1. atque cum non satis liqueat, que fuerit solemnis apud Ethnicos iuris iurandi formula illud tamen pro exemplo rato habemus addi solitum ad calcem et conclusionem si sciens falso Diesphiter salua urbe arceque bonis eiiciat sicut ego hunc lapidem ut ex Ciecerone. lib. 7. epistolarum et Aulo gelio explicat Celius Rodoginus lib. 11. antiquarum lectio. C. 49. a quo multa furatus est, tz dissimulet Cuia. lib. 1. observationum C. 21. Duare ubi S. C. 1. et 11. qui sic intelligunt rationem L. qui iurasse. 26. bene qui sciens falere non potens de iure iur. cui adde quod docet Divus Ambrosius Sermone 14. in psalmum 118. neminem velle iurare nisi quis scit quod iurat, quia scire est initium scientę testimonium qz conscientior, quę scientia, et conscientia in pupillum cadere non potest propter rationem L. 1. versiculo impubere C. de falsa moneta

3 Non liquet, quę fuerit apud Antiq. observata iuris iurandi forma

L. qui iurasse. 26. D. de iure iur.

eandemque iuris iurandi conclusionem simul et Religio
nem observat Carolus Sigonius lib. 1. de Iudi. C. 28. ubi post
S. Relatos ostendit maximum et Santissimum iusiur-
Iobis Lapis. andum Romanis fuisse per Iobem lapidem cuius
originem explicat Celius Rodogi. d. C. 49. et lapidem
Capitolium appelat D. Agusti. lib. 2. de Civitate Dei
C. 29. uti ibi in scholis aduertit Ludouicus Vivas
Iuramta. sup- erstitiosa erant tamen aliqua iuramenta superstitiosa quale
illud Socrati familiare apud Platonem p. Canem.
et anserem, quod irridet Lactantius firmianus
lib. 3. diuinarum institutionum C. 20. et de quo po-
test intelligi Rescriptum Diui pij cuius Vlpianus
meminit in l. non erit 5. versicula Diuus Pius ff. de
iure iuran. et quam varijs modis contingeret jura-
re apud ethnicos late refert Alex. ab Alexan.
ubi S. et apud antiquos Patres ex Sacris literis
multa coniecit nouissime Guillermus ad Lotus in
thesauro bibiliorum verbo iurare. et iuris iuran.
Iudeorum meminit flavius Josephus lib. 2. anti-
quitatum Iudaicorum C. 24. illud vero solemne
fuit apud Romanos ut in judicio esset in arbitrio

5 Iurare conceptis verbis. Iuramentum adversario deferentis concipere formam iuris iurandi idque conceptis verbis iurare dicebatur ut notat Lambinus apud Horatium Libr. epodon. odę 15. ad illum Carmen in verba iurares mea ita ut si conceptta, et prescriptta oblataque forma non observaretur, re integram dum erat ius iurandum, ut colliges ex tex sic intelligendo in L. 3. §. ultimo cum duob. Seqq; et in L. qui per salutem 33. bene ex integro solemniter iurandum est ff. de iure iuran. et recte explicat Duare. in paraphrasi illius tit. C. 1. et 11. licet conceptis verbis iurare hodie etiam dicatur Magistratus et prefecti iuris dictionibus qui iurare cogunt, conceptta iam forma ante suscepatum officium ut advertit Philipus Bradeus ad Historiam poleti lib. 4. sub C. 14. scholio 5. et tu induces elegans exemplum ex C. ego N. 4. de iure iuran.

L. qui per salutem 2. de iure iurando

6 Iuramentum Christianorum. Cęterum iam hodie apud nos Xpianos cautum, et introductum est ex sacris constitutionibus, ut iuretur per Deum ejusque Matrem, et Sanctum Signum Crucis tactis sacrosanctis Evangelijs ex Justiniano in auth. de Santissimis Episcopis, et ex L. generaliter 11. §. fi. in hoc titulo L. rem non ordinam C. de Judi. L. de creationibus 20. C. de episcopa audientia, et alibi

sepe et illa etiam forma prescripta fuit in Nicena Synodo ac Tit. 4. Col. 2. versiculo eximius pag. 5. 12 et in 6. Synodo Constantinopolitana ac Tit. 6. sub Agattone Pag. 378. Vol. 2° Conciliorum et observat Guillermus forneriq. lib. 1. Selectionum. C. 28. - - - -

In tex ben.° contempta Religio

7 Lectio contempta aptior est.

In aliquibus Codicibus legitur contempti, sed (uti ego arbitror) non tam apte propter rectum sensum quem mox explicabimus; Religionem autem definit Plutarchus in vita Pauli Aemilij per cienciam divini Cultus, nam Religio pro pie erga Deum est, ut colliges ex L. 2. ff. de Just.ª et Iu. et sic Religionem pro cultu divino exposuit Cicero lib. 2. de natura Deorum n.° 6. sicut et Divus Augusti. lib. 10. de Civitate Dei C. 3. quo argumento ego interpretor Religionem iuris iurandi in hoc tex. pro ejus cultu et veneratione ut sic intelligas L. 1. ff. de iure iur. atque in multis iuris locis Religio simpliciter adiecta pro iure iur. accipienda est, ut intelligas L. quanto magis 24. bene Religio filio cum L. sequen. bene propter Religionem ff. de iure iur. et L. quod si deferentto 22. bene stari enim Religioni debet ff. de dolo idque subiecta materia et mentio iuris iuran

Religio Quid

L. 1. D. hoc tt.° et Religio pro iuram.to;

di prius facta inducit in specie illarum. ss. et qua ratione iuris iurandi dicatur Religio colligitur ex Dominico Soto lib. 8. de Iustit. et iure art.º 4. quo sensu Plutarchus problemate 27 dixit, antiquis fuisse magnam iuris iurandi Religionem hoc est Cultum et venerationem, quia semper respectu Divi numinis iuratur ut s. dictum est scholio iuris iurandi ubi de magna eius veneratione, et Religione et docet D. Bernardus lib. de modo bene vivendi sermone 32. ejusque magnam authoritatem probatur 3. thomo Consiliorum in octava generalis synodo sess.e ultima Col.a 5, in fine. pag. 466. et multa de iure iurando. et ejus Iustitia et Religione legere poteris apud Sixtum Senensem lib. 6. biblio thecæ. Sanctæ annot.e 25. et 26. propter eaque neminem velle peierare propter tantam iuris iurandi Religionem metumque Divini periculi imminentem probari posse docet Aristo. in Retorica Alexandri C de iure iur. Quintilian.s lib. 5. institutionum oratoriarum. C. 6. et vide quæ scribes in scholio sequenti.

In tex. ber.º satis deum habet ultorem.

Omnes hactenus hujus loci inter prætes quorum men-

8

Comm. Colectio ex hoc tex. nulla pęna humana plecti deierasem

tionem facimus in exordio hujus Comentarij ex his verbis sequi existimarunt, nulla pęna humana afficiendum eum, quę peierase convictus fuerit sed deo periurio ofenso, et violato pęnę exactionem vindictam, et ultionem relinqui oportere quam interpretationem. Acursij. et Latini. Talellęus, et Greci interpretes probarunt ut constat ex Constantino harmenopulo lib. 1. epithomarum titulo 7. de iure iur. divente. Nemo qui per Deum peierat periclitatur satis enim deum ultorem habet iuris iurandi per deum prestit contempta religio. cuius integra verba retullit Jacobus Menochius lib. 2. de arbit. Centuria 4. casu 319 n. 27. sicque omnes constituunt ex hoc rescripto sufficere, periuro pęnam Divinam, quam esse exitium Humaná. de decus: ab Aristotele qz accepit in Rethorica Alexan. c. de iure iur. et periurium numquam adeo fine

Numquam periurium inultum

ultione relinqui ex Deuteronomij C. 5. satis colligitur et probatur 3. thomo Conciliorum con. Provin. Colonię. celebrato Anno. 1536. p. 1. 3. C. 13. et prodigiosaz, actusqz missam iuris iuran. falsi et periurij vindictaz memorię prodidit Eusebius lib. 6. historię Ecclesiasticę c. 9. et de perjurij Culpa. et reatu

scripserunt D. Bernardus lib. de modo bene vivendi Sermone 32. D. Grego. Sup. 39. c. 306. c. 2. D. Thom.s 2. 2.e p. 69. Dominicus Soto. lib. 8. de Justitia et Jure. p. 2. art. 1 cum Seqq: hanc ergo pœnam periurij sufficere omnes crediderunt; quod videtur confirmari posse ex Tiberij imperatoris responso relatto a Cornelio tacitto lib. 1. annalium, qui cum aliquando apud eum aliquis accusaretur, quod periurio violasset nomen augusti respondit Deorum injuriæ Dijs curæ eoque respexisse videtur Plato lib. 12. ll. relatus a Fran.co Poletto lib. 4. historiæ fori Romani c. 14. Constituens, ut per Jobem et Apollinem in foro iuraretur ratus hos deos periurij severos esse vindias sed tunc infinitæ et implacabiles prope occurrunt dificultates propter varia juris loca in quibus periurium humana pœna vindicatur ut in l. siquis maior c. de transact. ubi præcipue notatur: infamia docent Aristo. et Cicero relati, hæcque fuit dubitandi ratio in l. lucius ubi videt Acurs. ff. de his qui notantur infamia, item et exilio multatur periurium in l. ultima ff. de crimine stelionatus, fustibusque et verberibus ceditur in l. si duo Patroni 15. §. ultimo ff. de iure iuran. et pœnam esse imponendam colliges ex l. servus. 21. §. ultimo cum duab. Seqq. ff. de dolo, nec

9 Deorum injuriæ Diis Curæ.

Opugnatur Commn. Collectio ex variis locis rei iusiurandum pœna humana coercetur.

Infamia v.e 1. n. 29.

Exilio.

Verberibus.

pena carere videtur in L. ultima, in hoc titulo, et periurium

fin. ff. pena notari satis probatur in Conci. 1. mathis-

conense circa tempora Pelagij 2. Can. 17. th. 2. Consilio-

Linguae amissione. rum et sane periurij postulatum ex iure Civili linguam

amitere observat Harmenopol. T. relatus neque ulla

dere Censores, et Pontifices Romae gravius et diligentius

cognovisse auctor est, Cicero. lib. 3. oficiorum ad finem

quin imo et Procopius refert lib. 1. de bello gotico totillam

Manuum abscissione. regem Episcopo periuro ambas manus abscindi jussisse { V.e Jacobum Durantium lib. Var. c.

cuius penae rationem curiose explicare tentat Guiller

mus fornerius. lib. 3. Selectio. C. 28. Macobriusque lib. 3.

Saturnal. C 13. commemorat eum, qui falso iurabatt

in Sicilia vitam in Lacuna palliorum amitere. ut in

terin omittamus quod mox explicabimus iure Pontificio

et Regio ultricibus gravissimisque penis reum periurij affici.

Quam dificultatem ut componant DD. varijs in locis

eos laborare video et post Bar. 5. Salicet ad multas et

11 Rationes variae DD. in interpretatione h. tex. } in explicabiles distintiones subiectis etiam varijs sub-

distintionibus confugit cuius dicendi rationem hac in

parte laudat, et commendat Bosius in praxi tt. de periu-

rijs; nec discrepat Julius Clarus lib. 5. receptarum sen

tentiarum §. periurium, et varias interpretationes

retulerunt Costalg. in L. si duo Patroni. §. ultimo de iure iuran. Menochius et Padilla in principio relati et tamen Bar. hic cui videtur subscribere Bal. existimat hanc L. accipi oportere de Juram. litis decisorio et delatto a parte parti X.a L. 1. §. eod. tit. quasi de periurio non sit quærendum eo casu sed tantum inspici oporteat cum iuramentum sit arg.to L. non erit §. datto. de iure iuran. L. adversus 15. versiculo non prætor ff. de exceptionibus quam interpretationem probare videtur Eguinarg. Baro. in L. quod si deferenti ff. de dolo. et videntur etiam consentire Dida. Pere. et alij ꝯ relati: et L. Regiam 26. tit. 11. P. 3. Sed eam tanquam divinationem, et commentitiam iure reprehenditur, Padilla in L. si quis maior n. 1. C. de transactionibus ut vehementer restringit generalem hujus rescripti determinationem tunc etiam quia LL. C. numquam aut raro cohærent aut una ab alia quasi simila oratione pendet cum omnes contineat certam et absolutam jurisdictionem item etiam et hoc habet incommodum, quod si principum huius L. ad superiorem referas (ut nonulli volunt) disona erit et male sibi cohærens tota hæc decisio porpter vers. Periculum autem Corporis quod

De iuram.to promissorio intelligi volebat D. Sarmient. lib. 1. collictar. c. 3 n. 2.

Ut hæc L. intelligatur de juram.to decisorio.

Regia L. probatur.

12 Divinatoria et falsa est interpretatio.

non aduertunt qui eam interpretationem in Scholis

Inducit L. quod si de fente D. de dolo.

tanquam novam vendittarunt contra quos ego induco tex. in L. quod si diferente 22. cum L. Sequenti de dolo. ubi qui iuramenti sibi delati a suo aduersario Religionem contempserit et deierauerit periurij pena coercetur licet Causa, et controuersia semel decisa delato iuramento pretextu periurij nequeat retractari propter Rationem L. 1. et 2. ff. de iur. iur. adiuncta L. Causas 15. C. de transactionibus. et L. 1. in principio ff. quarum rerum

Interpretatio L. 1. §. tt.° et L. non erit §. dato. D. eo.

actio non detur et hoc est quod probat L. 1. §. hoc tex. et 2. L. non erit §. §. dato, et L. nam et postea 9. §. iure. iur. L. duobus 28. §. ultimo L. admonendi 31. cum

L. ulti. hoc tt.°

alijs ff. de iure. iuran. qua in parte introductum contra Justi. ius novum in L. ultima hoc titulo fauore ultimarum uoluntatum et fideicommissorum ut putat Bald. in suo Justiniano p. 344. licet bene Accur. verbo lucrum et alij interpretes et ind. L. admonendi non leuiter laborent et uidebis omnino forcatulum in cupidine iurisperito C. 18. n. 7. Tran. cum Gratianus lib. 2. de LL. conciliati.e pag. 125. cum Seqq. quos addo ad L. ultimam. — — — — — — — —

131

Alia Accur. interpretat.° de peiorare in negotio nemini incommodo V.es 1 n. 3

Neque magis probenda erit alia Accursi interpretatio traditta hic scholio primo de eo qui iurauit in negotio

quod nulli infert incommodum uti in exemplo adiecto in L. 2. § ad L. Juliam maiestatis ubi itta accepit Concius quę Senttentia licet in usu forensi, et a multis sit recepta, ut tali periuro nulla imponatur humana pęna ut quod tamen attinet ad hujus rescripti intterpretationem redicula est et admodum iniquę coercet generalem ejus propositionem. ~ ~ ~ ~ ~

14 Alia eiusdem interpretatio de periurio iracundię Calore Commisso. cor. recepta

Nec magis placere debet illa alias ejusdem Acursij interpretatio scholio ultimo hic et in alijs locis repetita ut hęc Alex. Cęsaris Constitutio accipiatur de religione iuris iur. contempta non sedato et composito animo ut in LL. Contrarijs sed potius calore et impetu quodam iracundię, et consentire videntur greci interpretes tan hic quam ind L. 2. ubi itta exponunt illud verbum in Consulto et solet induci L. 1. C. si quis imperattori, maledixerit eod. L. quidquid Calore iracundię ss. de reg. iur. quam intterpretationem recepttam multis relatis testatur D. Anton. in d. L. si quis maior n. 1. C. de transactionibus et satis probat Duare. lib. 2. disputationum C. 37. Cuia lib. 8 observ. C. 7. forcatulus d. C. 18. n. 2. et in hunc sensum hanc L. cittat Petrus Loriotus de apicibus iuris titu de reg. iur. axiomate 189. et constanter defendit Menochi. lib. 2. de arbi. Casu 319 et ex n. 22. qui nobe

inducit exceptionem illam de qua in vs. et si pervenera
tionem principis quodam Calore, necesario arguere regu-
lam in principio propositam eadem ratione intelligendam
exceptionemque debere esse a regula eamque declarare
ex l. namque liquide 11. versiculo ultimo ff. de penu. lega.
l. quæsitum 12. Col. 6 §. denique ff. de fundo instructo

15 Refelitur relata interpretatio

Sed sane hæc interpretatio multa habet peccata ob quæ
merito debet reprehendi. et primum quidem quod
dictio illa cæterum adversativa est, et inducit di-
versitatem in jure et in facto, ut est l. sed et si lege,
ff. de peti. hæredi. bene notant omnes, receptissimum.

Dictio cæterum.

Secundo etiam quia hic iusiuran. temere et inconsulto
præstitum Calore iracundiæ emissum non soleat obligari
iurantem quoties non vertitur alterius incommodum
tamen esset procul dubio ridiculum idem de periurio
affirmare cum vana sit excusatio iracundiæ. si in
alterius injuriam et perniciem esset deieratum et
potius considerare tex. in C. qui sacram. 22. q. 4. et
quia si in delictis Caloris et iracundia excusatio
admiteretur, vix locus fieret delictorum punitioni

Iracundiæ in delictis vana et perniciosa excusatio.

quia facile esset delinquenti respondere iratus feci.
ut cum Alexan. Roma. et alijs tradunt Decus. et Cag

nolus n. 6 in l. quidquid Calore 48. D. de Reg. iur. et po
teris inducere l. si convincij 5. C. de iniuriis, tunc etiam
et iracundia vide in periuriis in iuditio comissis posset
considerari et in alijs negotijs quę fiunt ex aliqua de
liberatione, ut bene considerat Robertus lib. 2. Senten-
tiarum, C. 20. licet reprehendatur contra menochios ubi
16 5. n. 13. et 14. Rursus etiam si cum iuditio adverteas
facile deprehendes sm illam iracundię interpretationem
ineptissimam, et inconcinam faturam verborum et clau-
sularum hujus rescripti connexionem namque si instio
proposuit imperattor (prout illi volunt) periurium
Calorem iracundię comissum nullum habere ultorem
preter Deum neque pęna humana vindicandum: frus
tra subiecit statim idem imperattor, cęterum Corpo
ris periculum ut Crimen majestatis non placet
inferri periurio etiam si Calore iracundię periera-
verit contemnendo principis venerationem quam
iuraverat nam si ex generali illa propositione erat
expeditum non ā periurium iracundię Calore perpe
tratum aliqua pena humana vindicandum: Ociosa
sane fuit illa adiectio de periculo Corporis, et crimine
majestatis non inferend. etiam si iratus quis diceraret.

Indicatur absurdum qd infert relata nostra iracundię interpretatio

dictio et si amplificat orationem V. Gramm. q. 4. n. 4. lib. 2.

ut si etiam adventas aliud quod longe absurdius videtur, quia cum natura illius dictionis et si sm. subiectam materiam versetur in amplificanda oratione precedenti ex C. tanta de Symonia c. 12. de procura. in C. et cum Geminiano et Aymonio agnoscit, et perpendit hic Menoch. d. Casu. 317. n. 25. procul dubio longe minus est quod ponitur in amplificatione, quam in priori propositione. Quo uno argto. etiam reprehendenda est, alia hujus legis interpretatio, que placuit Roberto

17 Reffelitur etiam alia interpretatio Rebard. et Rober.

O. C. 20. et consentit Revardus lib. 2. variorum c. 3. qui existimant constituendam esse diferentiam inter eum qui per Deum iuratus et eum qui per principem deieraverit ut qui per Deum Deum ipsum solum habeat ultorem ut in principio hujus Legis, qui vero per principem habeat iudicem ipsum Principem; ut in L. si duo, 13. §. ultimo ff. de iure iuran. nisi forsam Calore iracundie, quis per principem iuratus perieraverit un in 2. p. hujus tex. et in L. 2. § ad L. Juliam maiestatis, que etiam interpretatio aperte repugnat generali decisione C. si quis, maior, C. de transact. et L. quod si deferente 22. cum L. sequenti. ff. de dolo in quibus ea diferentia

non admittitur item etiam et patitur illud, a nobis
patefactum absurdum; haberetque hunc sensum hoc
rescriptum: qui Deum iuratus deierat a solo Deo punitur,
Cetarum quod principem, ipsum principem habet ulto-
rem pœnam, tamen Corporis, aut lesæ majestatis non placet
inferri, quamvis quodam inconsulto iracundiæ calore
fuerit per iurium commissum: quo nihil absurdius dici po-
test adde etiam si placet hanc interpretationem Divi-
natione non carere, quod vitium alijs etiam commune est,
sicque non magis probanda erit interpretatio Contij
18 Rejicitur interpretatio Contij. in d. L. 2. § ad L. Juliam maiestatis, quæ prius fuit, Equinarij
Varonis in d. L. quod si deferente ff. de dolo; qui intte
lliguntur hunc tex. in eo qui extra iudicium et contrac-
tum iuratus deiuraverit et quodam Calore ut non
puniatur aliqua pœna, nam si in contractu punitur
Qui extra iudicium et contractum deierat non punitur. ut in d. L. Si quis maior et in L. ultima ff de crimine
Steliona. si in iudicio ut in d. L. si duo. § ultimo et in
d. L. quod si deferente, cum seqq, sed ut vides hæc
maxima est divinatio et Cavilatio, repugnat-
que rectus et elegans huius contex. sensus. Denique
Cova. in C. quamvis pactum 2. p. § 7. n. 2. de pact. in
19 Declaratio Covar. magis consonat. C. Relatis nonnullis interpretationibus a nobis superius

non iniuria reiectis) tentare uidetur Alexan. Cesarem hic constituere iure iurando contempto Deum inprimis offendi idque circo grauissime ab eo uindicari ac propterea cum tan gravis periuro imminet ultio Divina, temperandam esse penam humanam aliquidque de ea laxandum, ac in consequens pena corporali periurij Crimen vindicandum non esse a quo sensu non multum discrepat Robertus lib. 2. Sententiarum. C. 2. Col. 1. Sub litera, d, et esse tolerabiliorem interpretationem existimat Padilla in d. L. Si quis maior sub n.º 1. in fine, C. de transact. Et neminem referens tamquam novum tradit Perez ad L. 1. tit. 4. lib. 3. antiquita. Ordi. gl. verbo positio pag. 920. que acceptio in eo reprehendi non potest, quod aperte inferat minime probari hoc rescripto, pena aliqua humana, periurium non puniri, ut alij falso existimabant: Quin potius de grauissima illa pena aliquid esse remitendum, sicque penam humanam ex hac L. non esse sublatum uti etiam obiter et aliud agens scripsit Fr. gracianus lib. 2. de conciliat.e L. pag. 127. quod iam dudum ipse mihi verissimum esse persuaseram sed adhuc si verba hujus tex. perpendas inter

Gravis pena periuro imminet acq.e ideo humana temperanda.

Hac L. probari puniendum periurium pena humana

20 Adhuc deficit illa declaratio

prætem requires et in multis offendes, quæ negotium totum hunc contex. intelligere desiderantibus faciunt quo respiciant illæ duæ dictiones autem et si et quid denique nove inducat illud verbum placet, et quæ sint ista constitutta Divorum, imperatorum quorum hic fit mentio, non immerito spectabis, quia hactenus explicuit nemo, ac propterea si Hispana feceris hujus rescripta verba electa quam volueris ex relatis in perpetrationibus, videbis apertte per absurda quidem esse, et minime consentanea quæ interprætes antte nos comminiscuntur recitis igitur et profligatis aliorum cogitationibus ego existimo longe aliter esse accipiendum hoc Alex. rescriptum quam vulgo hactenus creditum est, et in primis animadverto errandi ocasionem præbuisse hanc dictionem Satis male acceptam, quæ non eum habet versum, ut aliam ultionem præter Divinam excludat, sed potius hic non aliter quam in alijs pluribus iuris locis significare idem quod dictiones multum, aut valde, ut in L. debitor 45. § in fidei comissaria, bene satis iniuriam facit H. de fideicomissar. lib. 9. L. ultima bene cum satis diu H. ad turpi. L. Scalig. 7. §. bellissime bene nisi ex magna, et

21 Nova, et elegans S. L. explicatio

Dictio Satis S. significat multum et vehemens et valde.

satis necessaria Causa ff quod ui aut Clam. in L. Scio 4.
ff. de in integrum Restit.e, in quo sensu passim dicimus
satis iniquum, satis in Civile, satis ofensus, id est multum
et valde in iustum ut ex varijs Ciceronis Locis pro-
bat Carolus Stephanus in thesauro Ciceroniano verbo
Satis. Et ex iure Civili Hieronimus Berutius. lib. 17
de verborum Significat.e in quo sensu aui pi oportere
in proposito Rescripto Resta eius Sententia suggerit
et nos se cure arbitramur, ut sit Consensus Deus mul-
tum et valde ultor est iuris iurandi contemptę Reli-
gionis grauissimisque Suplicijs solet hujusmodi Cri
men vindicare ut sic iam uideas non probari bene
quod inter prętes opinabantur, nempe, periurij Crimen
nullum aliam habere vindicem prętex Deum ex qua
tan prava acceptione tanta dificultas nata est, et hęc
de 1.a hujus tex. parte. — — — — — —

22.
Vera etiam 2. p. 5. tex. interpretatio.

Pro inter prętatione vero Secundę partis hujus Legis non
nulla observabis ob inter prętibus negligenter prętermissa
et illud in primis apud Ethnicos longe grauij puniri so-
litum periurium illius qui Principis venerationem iura-
verat quam illius qui contento Dei maximi numine die-
rauerat ut probat Septimus Florens in apologetico adversus

Ethnici grauius puniebant qui nomen Augusti q3 Dei periuro violabant.

gentes C. 24. et memoriæ prodedit Marcus Minutius foli in vitta Octavi et meminerunt Rebard. lib. 2. variorum C. 3. n. 2. forcatulus in cupidine iuris peritto C. 18. n. 3 fiebat non lesæ majestatis Reus, ut Constat ex hoc tex. bene aut majestatis Crimen et ex L. 2. § ad L. Juliam maiesta. quæ ut magis tto. Conveniat, accipienda est de eo qui principem iurauerat, ut ex grecis puttatt bene Antton. Concq. in principio item et fustibus publice castigabatur et insuper uoce præconis super indicebatur ei ad ostendendam Causam punitionis, temere, præcipitanter et inaduerterter ne uires hoc que significant illa verba greca relata ab Ulpia. in L. si duo 13. §. ultimo ff. de iure iuran. quæ bene exponitt Concq. ubi s. explicam quales essentt illæ super inditiones, quod etiam fecit Duare, in L. in actionibus n. 54. ff. de in litem iurando, Rebard. lib 5. variorum C. 7. Cuia. lib. 13 observ. C. 3. de qua pœna jetium fustium accipiendus est tex. istte bene periculum autem corporis præterea etiam obserbabis imperattores illos quorum meminit Ulpia. in d. §. ultimo bene imperattor nostter cum patre suo rescripsit esse proculdubio Marcum Aurelium, Antoninum, Piim Basianum Caracalam, et ejus Patrem Septimum Severum

Periurus Reus majestatis fiebat,

Super indictiones

Antonin. et Sever. sunt imperatores qui b. commemorantur

Antoninum Pertinacem quos socios fuisse in imperio
Colliges ex L. cum hic status 39. in principio ff. de dona
tio inter virum et intelliges L. si ego 10. versiculo dotis
ff. de iure dotium et magis L. a Divo Pio 15. §. Senten
tiam Romae ff. de Rei iudi. et l. toties 6. versiculo
si quis bene imperator Anto. noster adiuncto ver
siculo sequenti bene imperatoris nostri et divi
Patris ejus ff. de pollicitationib. L. Rescripto 6 §. si
quis accusatorem sm lectionem Florentinam ff.
de muneribus, et hono. et ad inter pretationem
multarum LL. ex infinitis iuris locis ostendunt
Anton. Augusti. lib. singulari ad modestinum pag.
259. cum seqq. sub L. preterea ff. de excusationibus
tutorum Lacius Rebard. lib. 3. variarum C. 10. n. 13.
Berutiq post librum de verbor. signif. in libello inscripto
Anni, et vitae imperatorum Col. 1064. quod vel
eo libentius annotavi quod egregie labetur hac in re
Robert. lib. 2. sententiarum C. 20. Col. 2. intelligens
d. §. ultimo de Aurelio Alexandro quem constat
authorem esse hujus nostrae L. et testatur Wolfangus
in Sitaphonia iuris pag. 504. et Roberti error aperte
convincitur ex hoc tex. bene sm constituta Divorum pa

Roberti lapsus circa L. si duo §. ultimo

rentorum meorum quæ verba proculdubio referenda sunt

(uti ego iudico) ad illam constitutionem cuius meminit

Ex hoc tex. deducitur Alex. Sever. vera, vel per adoptio. fuisse filium Antonini nepotemque Septimi Sever.

Ulpianus in d. §. ultimo ac proinde non male ex hoc tex. deducitur tz nemo consideret Alexan. Severum vere aut saltem per adoptionem creditum. aut habitum fuisse pro filio Marci Antonini Pij et Nepotis Septimij Severi a quo et ipse Severus fuit cognominatus ut ex Lampridio et alijs authoribus constat; et probat Agustinus ubi T. et constat ex inscriptione relata a Vuolfango T. pag. 500. tz de patre variatum fuisse testatur sicut et Archiepiscopus Vienensis in chronico Ætate 6. pag. 133. nec te moueat contra nostram interpretationem

Ulpian. floruit et vixit sub multis Imperatoribus

quod constet Domicium Ulpia. floruisse, et vixisse sub Alexan. Severo. hujus L. autore et ex L. 4. C. de Locatto. ex L. 4. C. de commit. Stipul. observat Vuolfangus T. pag. 503. Bernardinus Ruptilig. in vitis iuris Consultorum in vitta Ulpiani 244. quia non ideo protinus consequitur non vixisse sub alijs etiam imperatoribus Parentibus Alexan. a quibus Testam. ei fuisse tutorem datum T. relati comprobarunt. — — —

24. Quibus itta constitutis iam relucet genuinus ett

Absolutus S. tex. Sensus.

verus Sensus hujus L. hoc modo conceptus: Quamuis Deus Valde et multum ulciscatur juris jurandi contemptam Religionem sitque vehemens tanti Criminis vindex. cæterum placet non inferri deieranti periculum Corporis fustiumve pœnam aut majestatis Reum fieri (prout imperatores Parentes mei constituerant,) et hoc idem volumus laxari etiam siquis iuratus nomen et venerationem Principis deierauerit non considerans neque perpendens nomen principis in Confirmationem dicti attulisse. Sicque interpretor ego illam dictionem et si quæ, procul dubio auget, et amplificat Orationem præcedentem adiecto casu in quo maior pœna esset imponenda propter illam Rationem quam T. observabimus nempe apud Gentiles grauius puniri periurium per principem quam per Deum, relatumque est a Diodoro Siculo 51. Cuius meminit Concig. ubi T. Caium, et Caligulam eo solo nomine multos Capite et fortunis multasse, quod nomen Augustum periurio violasset: Sed hunc tantum Rigorem longe esse alienum a sua humanitate, et mansuetudine ostendit Alexan. Agusti. tam in hac L. 2. quam in L. 2. (quæ eiusdem C. 4) in ad L. Juliam. majesta.

quibus nobioribus, suis Constitutionibus hoc laxavitt
de pœnis in periurios statutis ex parentum suorum
25 Rescriptis, et constitutionibus ut sic fatearis necesse sit
Ex hac L. laxatum est de pœnæ Corporalis antiquo rigore
quoad pœnam Corporis periurij inferendam derogatum
esse ex hoc Rescripto constitutioni Cæsarum cuius Ulpia
meminit in d. L. si duo §. ultimo ff. de iure iuran. sive
secus quidem dici potest propter manifestam, et ex
pressam hujus L. sententiam; non in conjecturis ver-
samur propter illa verba Sm constituta divorum
parentum meorum adiunctis T. observabis, et his
verbis inferri non placet, quæ cum a Principe profera
tur, nobum ius inducunt, ut est extra controversiam
L. 1. ff. de constitu. Principum §. quod Principi placuit
in L. 1. de iure natura docent DD. in L. placet ff. deli-
be. Et posthu: nec credas hanc derogationem accipi tan-
tum debere in periurio commisso per iracundiam et
per efervescentem animi motum ut eo solo casu Corporis
26 et maiestatis pœna remittatur non vero si consulto, et
Sensus verb. Calore iracundiæ.
sedato animo ius iurandum fuerit contemptum quod
significare illa verba, quodam Calore omnes persuas-
sum habent quia ego interpretor non alium habere
sensum hæc verba quam ut hoc veluti quæsito calore

humanissimus Cessar pœnam Corporis condonaret per suam generationem deierantti eique conhiveret tanquam ab alienatto a sua mentte, ut ex inconsultta et parum Consideratta levitate per iurium processisse intterpretemur argto L. 1. C. Si quis imperattori male dixerit et in eodem sensu idem imperattor dixitt in d. L. 2. in Consultte iuraveras hoc ergo veluti colore quæsitto temperavit pœnam Corporis, et maiestatis per iuro imminentem ex antiquis constitutionibus; cætæ vero pœnæ in periurios statæ, ferinæ permanent non vero tollunt. hoc Rescripto quod nullus advertit licet tenttaverit Acursig: his vehementter fluluans scholio ult. vers. ut tertio die reliquum est ut de pœnis agamus. ~ ~ ~ ~ ~

De variis pœnis. I. Divino, Pontificio, Civili et Regio periuro imponendis.

Cavendum ab Olano.

Ex verissima hujus L. a nobis pacte facta senttentia facile videbis errare eosque hactenus putabant iure Civili per iurium impune committi cum potius gravissimis pœnis fuisse subdendum, et modo vindicari ex supradictis manifestte aparet et ex hoc nostro tex. non dificultter Colligi posset quamvis Olanus in Concordia iuris sub littera P. Communem errorem secutus secure probett ex hoc tex. nulla pœna coærceri iure

Ciuili deierantem aquo et alijs idem tradentibus cauen
dum omnino erit, tam propter ea, quę scripsitti S. ad vers
Satis Deum quam propter ea quę modo anotanda erunt
et ut a Iure Diuino initium faciamus secure resoluendum
Pena Diuina in periuros est periurium pęna eterna vindicari cum Deum habeat
ultorem ex principio hujus tex. quam satis probabatt
Cicero lib. 2. de Legibus Aristho. in Rethorica Alex. C. de
Iure iuran. constituentes periurij pęnam diuinam exitium
esse, quod Cicero in fernum inter prętatur atque ex Theolo-
gis, et Sacrę scripturę testimonijs periurium L. diuina pro
hibitum esse: ostenditt Alfonsus a Castro lib. 8. de aduersus
Periurium Lege Diuina prohibitum hęreses versiculo periurium versiculo alia hęresis et esse pec-
catum mortale ex D. Agusti. et D. Thom. Resoluit Soto
lib. 8. de Iustit. et Iure p. 2. arti, 2. et 3. est autem periurium
mendatium cum Iuramento firmatum ut ex Magistro Sen
tentiarum in 3 p. q. 39. tradit Soto ubi S. art. 1. et Castro ubi S.
Definitio periurij lib. 14. verbo Tiranus Coua. in C. quamuis pactum 1 p. §. 7. in
principio atque cum ius iurandum omne aut sit promisso-
rium, aut assertorium, quia aut aliquid sub iuris iur-
andi Religione promittitur, aut sub eadem asseritur ut
notant omnes in Rubrica de Iure Iuran. et alibi sępe
Periurium duplex et in consequens etiam periurii duplicem esse Rationem

Vide Sixtum Senensem lib. 6 Bibliothicę Sanctę ann.e 25. et 26

statuo, nempe quia qui dixerat, ideo dixerat, quia non implet, quod iuratus promiserat, aut id testatur sub iuramento, quod verum non est, et quamvis quoad peccati labem Saltem ingenere, et quoad quid nulla sit diferentia inter periurium promitentis, et illius qui aliquid quod falsum est, attestatur, ut ex soto Colligitur d art. 2. §. 3. in foro tamen exteriori quoad penam infringendam sepe diferentia notata est. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Et inter alia notissima unius et alterius periurij discrimina illud omnium Consensu admissum video, infamia notari, qui ex iuramento promissorio factus est periurus non non item si ex arterio extradit. Acur. verbo debeant in L. luctus 21. ff. de his qui notantur infamia et probat gl. in C. quicumque verbo reciperetur 6. p. 1. ut sic intelligas L. Siquis maior C. de transactionib. et C. querellam 10. de iure iuran. ubi notare videtur gl. verbo crimine et intelliges L. 2. et adiuncta L. quoties 16. C. de dignitatibus lib. 12. et tex. in C. infames versiculo si mulier 6. p. 1. et in C. siquis convictus 22. p. 5. et L. 26. tit. 11. p. 3. et L. 2. tit. 5. p. 7. quibus periuro infamia irrogatur intellige nempe de periurio promissorio ut secure resoluit Cova. in C. quamvis pactum. 1 p. §. 7. n. 4. resoluens communem sententiam sicuti post Bollognetum et

29

Diferenc.a inter periurium assertorium, et promissorium

Infamia notatur per iurium promissorium non item assertorium. v.e S. n. 10.

Cagnolum n. 161. L. si quis maior bene resoluit Padilla n. 17. Julius Clarus in praxi §. periurium sub. n. 3. et satis probat Cabalinus lib. 2. mille loquiorum C. 590. quos debuit citare idem tradens Didacus Perez ad L. 1. gl. versiculo positiones tit. 4. lib. 3. antiqui ordi. Col. 918. quod in praxi omnino observandum est licet ex d. L. lucius controverti possit — — — — — — — — — —

30 Periurium promissorium si in nullius incommodum cedat, nulla humana pena vindicatur ex conj. sna. v. S. n. 13

Preterea etiam quod atinet ad periurium promissorium receptum est cum Acur. in hoc verbo Ultorem et gl. in d. C. quicumque nulla pena humana vendicari quoties ex tali nullum infertur alteri incommodum, ut in exemplo relatto ab Acursio hic et in specie L. 2. §. ad L. Juliam Majestatis, et tradunt Bar. Bal. et Salicetus hic Ripa. in C. 2. n. 9. de rescriptis, et secure premitit Coua, ubi S. n. 2. et communem sententiam post alios resoluit Casaneus ad consuetudines Burg. rubrica 10. §. 12. n. 22. Julius Clarus ubi S. n. 11. Padilla n. 1. Perez. etiam ubi supra Col. 919 cum sequentibus versiculo nec obstat. Antonius Concius ad d. L. 2. sm quam receptam traditionem erunt temperandam statim dicenda circa humanas penas adversus periuros statutas. Ceterum si ex tali periurio alter lędatur varijs penis erit vendicandum periurij crimen

Si cedat in alterius perniciem praeviter coercendum

in promissione comissum: qua in re meminisse oportebit, vel ad excusandos, vel puniendos eos, qui iurati aliquid facturos, vel daturos promiserunt in alterius commodum et utilitatem celebratos contractu, vel adiecta promissione

31 ut in specie ad L. Siquis maior et similium; illud iuramentum accipiendum esse ex bono et equo Reipereque omnes interpretationes, et conditiones quas patitur natura coactus, cui iuramentum adijcit ex tex. quem sic debes plane, et simpliciter intelligere in L. ultima C. de non numer. pecun. cui convenit. L. 27. versiculo Otrosi decimos, tit. 11. p. 3. et probat optimus tex. in C. quemadmodum 27. de iure iur. ubi notant Anto. et Abb. et Rectissime Fortunius. Garcia in L. Si unus §. pactus ne petteret versiculo veniamus ad 3. p. n. 66. et versiculo infertur etiam ex intellectu et n. 68. versiculo, 3.° infero. ff. de pact. Moline. ad consu. Parisiensis 2. p. §. 62. ex n. 21. et in rubrica n. 68. et in L. § Siquis ita n. 85. ff. de verborum obliga. et non discrepat Coua. ubi S. §. 3. n. 10. et §. 4. n. 10. et in 2. p. rubri. de testa. n. 12. et lib. 2. variarum C. 14. n. 1. versiculo quanto etiam, omnium latissime Joa. Gutierret 1. p. de iuram. confirmatorio C. 37. quos adde d. L. ultima et

Iuram.m accipi oportet ex bono et equo, et Recit conditiones q.s contractu cui adijcitur, admittitur.

L. ult. C. de non numerata pecunia

Iuratus daturum qd Titius arbitrabitur quia sit accipiendus.

d. C. quem admodum: Qua etiam ratione dicere debes cum, qui iuratus daturum, facturumve promisit quod titius vel alter iusserit intelligere oportere ita de mum periurij labem notari si non steterit eque et iuste, non vero iniuste et inquine cui se commisit ex tex. in C. veniens, 16. et C. quintabalis 23. de iure iuran. et tex. in signis in L. si libertus 30. ff. de operis libertorum et probat d. L. 26. ubi notat Grego. verbo Cosa magistrada et optima gl. verbo non autem in C. ultimo 23. p. 7. in cuius proposito multa adducit Gutierrez cons. 15. quod si omnibus ex acte perpensis inveniatur periurij reus promissor, preter quam quod infamia notatur ut resolutum superius est, exercendę etiam erunt adversus eum alię pęnę de quibus in d. L. si quis maior. C. de transaction. ubi latissime persequuntur DD. et consonat L. 2. tit. 5. p. 7. et amplius testimonio ejus non creditur ejusve fides elevatur etiam in alijs quibuscumque negotijs ut generaliter videntur probare C. sicut. 9. C. testimonium 54. de testib. C. parvuli. 16. q. 5. C. quicumque fratres 6. q. 1. et expręse probat in periurio promissorio L. 26. titulo 11. p. 3. et latissime prosequuntur Cova. in d. C. quamvis

Periuro amplius non creditur.

Punitur jure Regio per iurum quia non stetur contrarius iurato amissione bonorum.

pactum §. 7. Casaneus, Cabalinus Julius Clarus Padilla et Didacus Perez iam relatis: quin imo etiam iure Regio eiusmodi per iurium commissum ex iuram.to adiecto contractui vindicatur amissione omnium bonorum ex L. 1. tt.o 6. lib. 8. antiqui ordinamen. ubi latissime prosequitur Didacus Perez hodie est L. 1. tt.o 17. lib. 8. novę compi. cuius meminit Coua. iam relatus n.o 4. omnino v.e Abenda. de exequendis 2 p. C. 27. ex n.o 8. — — — — — — — —

34 Per iurium tamen assertorium si in alterius necem et

Per iurium assertorium vindicatur pęna extra ordinaria, si alterum lędat

per niciem cedat, pęna extra ordinaria, sive arbitraria vindicatur maxime ex illis, ut vulgus putat inter prętum propter L. ultimam ff. de crimine Stelionatus, et aliq.do ictibus fustium propter L. si duo. 13. §. ultimo ff. de iure iuran. idque communiter receptum video, ut late prosequitur Alexan. in L. 3. §. datto ff. de iure iur. Jasson. in d. §. ultimo, et tanquam indubitatum neminem referens ex d. L. ultima. resoluit Coua, ubi T. Aflictis ad constituc.; Neapolitanas lib. 3. Rub. 55. n.o 11. et satis videntur probare Robertus lib. 2. Sententiarum C. 20. Col. 2. Concius ad L. 2. C. ad L. Juliam. Majesta. Duare. lib. 2. disputationum

C.37. et in paraphrasi de iure iuran. C. ultimo et ut recep-
ttum cum multis resoluit Menoch. de arbitra. Centuria 4. Casu
319. n. 10 et 11. licet inuoluat forcatulus in Cupidine juris
peritti C. 18. n. 8. qui omnes sic accipiunt d. L. ult. Sed si
35 cum iuditio consideres in specie illius tex. pena non in-
L. ult. de crimine Stellio. intelligitur fligitur per iuro sed potius crimini Stelionatus in quo
fuit transmutatum per iurium ac propterea punitur
pena exitij sive extra ordinaria propter L. 2. illo titulo
quod manifesto inducunt illius tex. verba ut prudenter
Acur. considerat bene cuius non meminerunt idem
tradentes Cuia. lib. 2. observatio. C. 18. Rebard. lib. 2. va-
riarum C. 3. infi. quidquid controuertat Menoch. ubi
S. n. 11. non satis perpendens illius tex. verba ex quo
L. 2. titulo de los Censos nouę Compi. non in eleganter potteris explicare L. 2. titulo 15. de los Censos.
lib. 5. nouę Compi. quę probat puniendum esse eum
qui bona sua alij prius obligatta. Secundo suponit nouę
hipotecę Census alij afferens esse libera, nullique alij esse
obligatta; ut quamuis iuramentum accedat, non ideo
ut per iurij crimen principaliter, sed potius Stelionatus
vindicetur pena expressa in d. L. 2. propter rationem
d. L. ult. Ex qua etiam verissima interpretatione resol

36 Lapsus. communis Confundentium pœna falsi, et pœna iurij.

uendum est, per peram DD. confundere per iurij pœnam contra testes falsum testimonium proferentes, nam illi quidem pœna falsi sunt puniendi ut in L. 1. in principio ff. ad L. Corne. falsis. L. nullum C. de testib. L. ulti. titulo 16. p. 3. et solet quinta pars dentium adimi falsum dicenti in iuditio in alicuius incommodum

Plectitur testis falsus dentium ademptione sed hæc pœna antiquata est.

ex. L. 3. tit. de los falsos L. 4. fori legum quam explicat Cova. in d. §. 7. n. 7. et hodie in ejus locum subrogata est pœna trirremium ex noba, Diuij Philipi Constitutione de qua in L. 7. titulo 17. lib. 8. noui ordina. et sepe habet

Pœna talleonis exercetur in falsos testes.

Locum pœna talleonis ut in L. 83. tauri hodie L. 4. d. tit. 17. et late prosequuntur Iulius Clarus in praxi §. falsum Gomecius in d. L. 83. tauri; omnium latissime Menoch. omnino uidendus d. Centuria 4. Casu. 306. cum 12. sequentib. ideoque probandum est, non tam ut per iuros quam ut falsos puniri, ac propterea male hoc ab alijs Confundi. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

37 L. si duo. §. ult. Correctus hac L. 2.

Quod uero attinet ad d. L. Si duo §. ultimo §. Resoluimus quod pœnam Corpori inferendam illius tex. decissionem Sublatam esse authoritate hujus Rescripti alijs tamen

pœnis adhuc in manentibus aduersus periuros ~~~

Respondens positionibus periurij postulatus puniendus est contra plures

Sed ex illo §. ultimo aperte convincitur quorundam Sententia docentium Respondentem positionibus in iuditio si deierauerit non puniri pœna periurij sed satis Deum habere ultorem ex hoc tex. sic am ultis intellecto quod hic docuerunt, Bar, Bal. et Vali. et uidetur probare A curs. in principio inst.ª de pœna temere litigantium versiculo iuris iurandi quem sequitur Cova. in C. quamuis pactum de pact. in 6. 1 p. §. 7. n.º 7. et secure Resoluit Casaneus ad Consuetud. Burgund. R.ª 10. §. 12. gl. ultima n.º 17. Bar. in praxi titulo de periurijs n.º 1. et 2. et cum multis Boherius decisione. 205. Resoluit Menoch. lib. 2. de arbitrarijs, casu 319. n.º 28. et probat ex pressa L. 26. tit. 11. p. 6. 1

38 Contra communem opinionem

Sed hæc tam Recepta Sententia iure Civili convincitur ex d. §. ultimo L. si duo ff. de iure iur. cuius decisio quoad alias etiam pœnas hodie uiget post constitutionem hujus tex. item etiam et convincitur ex L. quod si deferente 22. cum L. sequenti ff. de dolo, quod iam T. anotatum est et iure nouiori ex L. 2. versiculo y por evitar los periuros tit. 7. lib. 4. noui. ordina. ubi qui peierat Respondens positionibus ultra alias pœnas aduersus periuros

statutas perdit Causam, sic quia etiam jure Communi et ex d. L. 3. cum B. et alijs magis probat Didacus Perez in L. 1. verbo positiones tt.º 4. lib. 3. ordina. Col. 919. cum seqq. et optime Abendanus de exequendis 2. p. C. 27. n.º 17 qui addit Pena 600. numorum. (vulgo maravedis) etiam puniri ex L. 2. tt.º 17. lib. 8. compila. idque temperandum docet cum multis in Causis Criminalibus, intellige vero nisi ex ipsa depositione periurium apereat, ut est Receptum iure et praxi ex C. ultimo de iure iuran. in 6. et Resoluit Coua. ubi T. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Limitatur in Criminalibus.

39 Iure Civili arbitraria pena contra periuros

Denique observabis iure Civili in multis Casibus non esse difinitam penam adversus periuros sed deferri iudicantes arbitrio arg.to L. 1. ff. de iure deliberandi, et Resolbunt omnes fere citati, precipue Menoch. d. Casu. 319. et de varijs, et multiplicibus penis videndi sunt latissime Casaneus, Coua. Didacus Perez et Abendaño in locis Relatis et omnino. B. Socinus Consilio 7. lib. 1. et quae sit pena de iure Canonico colliges ex C. 2. et ibi latte traditis per Ripam descrip. et C. querelam ubi felinus et alijs de iure iuran. Resoluit. Diaz verbo periuros C. 98. et Unbertus in Iudiciali inquisitorum verbo periuros

40 Periurij pena iure Canonico

Coua. ubi supra ex n. 3. et 4. Cabalinus lib. 2. mille locorum. C. 5. 90. et uidebis omnia iura, quæ extant 6. q. 1. et concilium primum Mathisconense circa tempore Petagij 2. Canone 17. et Concilium Turunense sub Caralo Magno C. 304. Secundo Thomo Conciliorum ubi per iurus excommunicationis pœna mulctatur; et hæc de hujus L. 2.ª interpretatione. — — — — — — — —

Agidij Ramirez de Arellano et Figueroa nova, et vera interpretatio ad L. Ob æs alienum. 12. C. de prędijs et alijs Reb. minorum Anno 1577.

Difficilis est admodum is tex. cui adde Bar. et alios in L. quę tutores C. de administra. tuto. et in L. magis puto, §. non quęuis. D. de rebus eorum et Menoch. in L. 2. de arbitrarijs Centu. 2. Casu 171. Cuiaci. lib. 7. observationum C. 127. et de interpretatione uide Alcia. lib. 4. disputa. C. 5. Anto. Augusti. lib. 1. emendationum C. fina. Couarr. lib. 2. variarum C. 5. pro explicatione autem hujus L. meminisse oportebit, adolescentium consilium fragile et infirmum esse docente Aristo. lib. 1. Ethicorum C. 3. et lib. 6. C. 8. quo respexit Ulpia in L. 1. ff. de mino. lubricumque est, ut quod leuiter mutatur ex Plattone dialogo 8. de Republica fol. 483. J. C. in L. 3. §. L. Julia. bene propter lubricum Consilium ff. de testib. adolescentib. siquidem quod contendimus, facile persuademus ex eod. Plattone lib. 13. inscribitur (Thęte tuę) sive scientia fol. 100 est quia minus experti sunt faciles ut deci piantur ex Aristote. lib. 2. Rethoricorum ad Theodetem C. 12. qua ratione voluerunt juris Civilis authores sub nutu et potestate tutorum et Curatorum adolescentes ess esse usque ad 25. annum ex O, L. 1. versiculo aparet ff. de minoribus, ex ex L. unica ff. de

manumissis uindicta idque L. lectoria V. Iustum lipsium in Com. in Corn. tacit. lib. 11. pag. 290. inductum fuisse plane, constat ex L. 2. C. Theodosia. de donationibus, et ex Ribal. lib. 2. historiæ iuris Civilis cuius non meminit idem observans Alcia lib. 6 Paiergo C. 16. ex Cicerone tamen et bonis authoribus Rettl. litt. Jacobus Rebardus lib. 1. variarum C. 17. Cuiacius in libro de diversis præscriptionibus C. 29. ut sic intelligas tex. in L. 1. ff. de tutellis et §. 1. insti. eod. bene iure Civili data ac permissa nec alia ratione ætas 25. annorum dicitur legitima quam quia al. fuit præscripta ut sic intelligas L. ex duobus 27. ff. de negotijs gestis et L. finalem in fine ff. de apellationibus et alia iura in quibus legitime ætatis fit mentio ut tenet Brisonius lib. 3. Selectarum antiquitta. C. 2. Cuiac. ad tt.m ff. de minoribus, et versus ad titulum de dolo in principio et sane conveniens fuit, et naturale rationi consenum minores, et eorum facultas ad curatorum curam et gubernationem tutorem referri et §. ultimo insti. de Atiliano tutore et principio instituta. de Curatoribus et tamen expediebat etiam ut tutorum et Curatorum potestas circa earum rerum tractationem et administrationem temperatur ne sz eo Colore

ab iis sub quorum erant Custodia deciperentur adolescentes; unde Divus Severus testante in ejus vita Lampridio interdixit tutoribus, et Curatoribus Rerum minorum alienationem et idem retulit Ulpia in L. 1. ff. de rebus eorum: Nec te turbet L. quamvis. 9. et L. non fit. 12. ff. illo titulo et L. 1. et L. 7. si ad resolvendam S. hoc titulo et alibi sæpe ubi hæc eadem interdictio ascribit Senatus Cons. non autem Severi orationi, sebes siquidem advertere bonos principes solitos fuisse, quæ constitueri essent oratione in Senatu habita proponere censendi arbitrio Senatui relicto ut constat ex L. cum hic Status. 37. in principio ff. de donatio, inter, et ex L. 1. et 2. ff. de servis. et Senatores consulere principibus dicebantur ex L. 2. ff. ad Veleia. hincque factum est ut quod uno in loco dicitur fuisse inductum Oratione Principis, id alias Senatui Consulto tribuatur ut in his S. legibus dictis, et comprobabis ex collatione L. cum hij in principio ff. de transactio. cum L. eleganter in fine princip. ff. de conditione indeviti ut tenent Brisonius lib. 1. Selectarum C. 16. et Corrasius in L. 1. n. 20 ff. de consti. principum quod non satis videtur

percipisse Cuia. lib. 1. observat. C. 18. nihil tamen contra orationem sive Senatus Consultum fecisse dicentur tuttores vel Curatores si testam. aut Codicill. parentis minorum sive eius aquo bona eis obenerunt alienatio fuerit permissa, ut in d. L. 1. versiculo nisi illud fieret ff. de Rebus eorum et ex L. ultima ff. isto titulo et L. 1. et 3. C. quando decreto opus non est tunc non alienatio fit non tam nomine adolescentis quam ipsius testoris cuius testam. ita fuit cautum; pro qua sententia induces gl. verbo defectus in L. si quis ita 12. ff. de Statu Liberis cuius argumento docuerunt bene Barbacia, et Nicolaus de Neapolis gabellam non deberi quando venditio fit ratione testamenti et ita L. 1. et 3. supradicta, ut cum multis resoluit Tiraque. lib. 1. de retractu 15. finis. p. 2. n. 4. et ita tenet Ludobicus Mexia ad L. Toleti. fundam. 1. 2 p. 15. n. 17. fol. 37. pag. 3. quibus congruit quod hęc alienatio videtur necessaria cum ex mandato fiat testatoris et in consequens admittendum est, Gabellam non deberi arg.to L. Cęsares ff. de publicanis, et vectigal. docet Bar. et Bal. in L. 1. C. de naufragijs lib. 10. Parladorius lib. quotidianarum quęstionum C. 3. n. 26. ~ ~ ~ ~

Relinquit ergo ex T. dictis itta demum res minorum distrahi posse si illud fiatt testam. cautum fuerit alias autem itta demum si judicis decretum adhibeattur simul et Causæ cognitio ut ind. L. 1. ff. de Rebus eorum et in Rubrica et per totum istum titulum. Pro cuius explicatione observare debes quod quamvis decreti verbum varias habeat exceptiones ut tradunt DD. in L. si finitta §. Julianus ff. de damno infecto Corasius in L. quidquam §. ubi decretum ff. de officio proconsul. et quinti mandosius gl. facultatem versiculo decernentes fol. 220. tamen in nostra specie decretum intellige quando Magistratus et Judex habita Causæ cognitione suam interponit authoritatem ut in d. §. Julianus veluti in restitutione in integrum ut in L. omnes, et in L. Divus ff. de restitutione in integrum et tenet Rebard. lib. pro tribunalium C. 8. unde consequitur quod cum hæc rerum minorum alienationes exigant judicijs decretum, et Causæ cognitionem pro tribunali adhibendam non poterit aliter explicari alias tuttores, et Curattores contra orationem et intterditionem fecisse dicitur et alienatio erit nulla ex tex.

in L. minorum C. T. hoc titulo et ex d. §. ubi decretum
uti contra Acurs. Bar. et alios explicuit Alciat.
lib. 2. paradox. c. 3. cumquo Estela, et Salamonius in
d. §. ubi decretum Baconius lib. declarationum. C. 80
et 81. Rebard. C. 71. de Reg. iur. et libro protribunalium
C. 8. Gilotu lib. 2. de iurisditione C. 17. quamuis contro-
uertat Angel. a S. Joan. C. 6. ati paradox. constat li-
bellum dici idem quod vulgo (villette memorial, o peti-
tion simple.) uti deduces ex Divus ff. de Re judicata
33. et ex L. excusarem 28. ff. de excusationibus tutorum
et alibi sæpe, ut sic intelligas L. ea quæ 11. ff. de Reg. iur.
ut sit sensus judicis decretum ubi necessario desidera-
tur non aliter recte interponi, quam apud acta, et
solemniter ex d. L. minorum; quam inter prætatio-
nem vehementer jubant, quæ scribit Brison. lib. 3. Se-
lectar. C. 7. nam quod Acur. Bar. et alij in d. §. ubi
decretum et in L. 1. ff. de offo ejus docent inter prætan-
tes libellum, id est judicem delegatum Rediculum est, et
nulla ratione admitendum plura de inter prætatione de
creti in his alienationibus scribit Born. Cabalcanus
lib. de tutore, et Curatore ex nº 124. illud vero semper

observabis adeo necessarium esse in hac alienatione præ-
sidale decretum, ut in nostro tex. ut eo non adhibito adeo
sit nullus alienationis actus, ut quamvis res fuerit emp-
tori tradita non ideo minor admittit dominium illius
rei ex L. siquidem 11. in principio L. si præsidium 16. hoc
titulo L. si minor 15. C. eod. quam debuit citare Bal. Cons.
9. lib. 1. quem sequitur Tiraq. post ff. Connubiales gl. 8.
n. 210. dum docet minorem alienantem feudum sine
decreto, non ideo cadere iure suo, retulit idem Tiraque
lib. 1. de retractu §. 1. gl. 2. n. 6. infi. Nam cum decretum
pro forma requiratur, consequitur eo deficiente actum
nullum esse ex regula L. 1. ff. de liberis et posthu. C. cum
dilecta de rescriptis etiam si alienatio utilis esset minori
ex d. ratione nisi sequta ratihabitæ, quo casu confir-
maretur actus nova ratione sz aprobationis a mi-
nore factæ ut contra Acur. bene verbo alimenta-
rius, in L. cum primo 8. §. eam transactionem ff. de
transactionibus docent Bar. et Alberi. ett resolvitt
Pinellus in L. 1. 3. p. n. 31. C. de bonis mater. late Sar
mient. de reditibus (Sarmun) ecclesiasticis 1. p. C. 2. ex
n. 1. quem omnino vide in n. 11. 12. et 13. sm ques
oportune declarabis Lex. quæ tutores §. iam ergo

S. de administratione tutorum in qua tractatione vel illud est observatione dignum ut si adhibita Causæ cognitione et necessitate urgente prætor decreverit minoris fundum vendi non potterit Curator ui illius decreti obligare, vel pignori dare ut inde habeat pecuniam ad sublevandam præmenttem necessitatem ex tex. in L. si pupilorum §. si prætor ff. de Rebus eorum, deficit non decretum cum aduendendum, non autem ad obligandum fuerit adhibitum ut plane probat ibi J. C. et Rectissime osttendit Moline. in consuetudi. Parisien. 2 p. §. 55. gl. 1. n. 4. et judices hoc ideo quia ad prætorem expectat pro sua Religione perpendere commodius sit Rem minori vendere quam obligare ut L. 5. magis puto §. nec passim et §. item Prætor ff. de Rebus eorum; unde tamen ejus existimationi delatum ut credatur magis ex re minoris esse fundum vendi quam obligari, et ita ea ratione cessauit eo casu reg.a L. Statu liberi 29. §. Quintus ff. de Statu liberi ubi appelatione emptionis et venditionis comprehendit quæcumque obligatio quod non satis percipiet Bal. in d. L. si pupilorum dicebat hoc ideo, quia decretum judicis est stricti juris quem sequitur Curtius. iunior. in L. 1. n. 5. C. quando

Adde Fran. Sarm. lib. 6. Select. C. 7. et Pelag. de Maiorat. ip.e q. 15. n. 21

non per partes, et cum alijs magis receptum interpre-
tationem dicebat fortunius, Garcia, in l. gallg. ff. de
liberis, et posthu. in §. et tamen ejusdem l. galus. ~~
Meminisse tamen oportebit quod quamvis decretum
alienationem confirmet non tamen ideo aufertur mi-
nori cuius res fuit distructa benefitium restitutionis
in integrum ex l. siquidem 11. versiculo si vero
§. hoc titulo et tenet Cuiac. in l. 3. versiculo si quis
minori ff. de minoribus; et tu induces l. tutor 49. ff.
de minoribus quod et receptum est Mauritius de Redit.
minor. C. 5. Minoc. usufreq. C. 67. n. 5. latissime Octa-
vi. Symon. lib. 3. de decretis tit. 7. inspect. 1. n. 3. et in
alienatione rei ecclesiasticæ solemniter facta a Ponti-
ficibus passim admissum ex C. 1. de restitutione in in-
tegrum, quo casu observandum est, restitutione ob-
tentta emptorem præ rem esse debere rem cum fructi-
bus restituere in idque condemnandum si ideo con-
cedatur restitutio, quod viliori pretio res fuerit ven-
ditta, generale non est restitutionem in integrum
contractum rescindere ex l. penul. ff. de minoribus
et probant etiam l. quod si minor §. restitutio l. patri.

Late decis. Pedam. 160. Ægid. Bocat. ad constit. Marchiæ gl. 8. Menoch. in Prælud. de recup. possess. n. 4 et 5. Symon. 5. n. 13

pro filio 28. §. item ex diverso ff. de minoribus quorum argto. itta docent Socinus et Albericus in d. L. Siquidem Panor. et Burgos. n. 43. ille n. 5. in C. cum dilecti, de emptione, et venditione. Covar. lib. 1. variarum C. 3. n. 14. et Pinell. in L. 2. 3. p. C. 1. ex n. 20. C. de rescindenda vend.e quæ sententia probatur in d. C. 1. de restitut.e in integrum. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Cæterum obstat graviter L. 17. si res estimatæ §. 1. ff. de iure dotium ubi id videtur delatum ad emptoris arbitrium, an velit restituere rem, vel iustum prætium suplere, et facit quod restitutio non debet plus concedere quam retulit læsio ex d. §. restitutio et Bar. in L. qui propio §. item quæritur n. 2. ff. de procuratoribus receptus ex Tiraque. lib. 1. de refractu. §. 1. gl. 14. n. 74. ergo si itta eo tantum læsus fuit minor quod minori prætio rem vendidit restitutio id tamen efficiet, ut iustum prætium impleatur quibus argumentis ita docet Acurs. in d. L. siquidem et in d. L. patri verbo oporteat cum quo Bar. et Bald. in d. L. siquidem. Panor. et alij in C. constitutos de in integrum restitutione et communiter receptam sententiam testatur plures

V.e Gilbert. lib. 2 enas. Tiops. C. 6. Munchia. q. usu freq. C. 66.

Cavalcan. Decis. Caldes. l. si curatur. 1. in plurare. n. 14.

Relatti a Pinc. ubi S. Socinus Cons. 57. n. 49. lib. 1. et Gometius lib. 2. variarum C. 14. Col. 2. et Resoluit Bornin. in tractatu de tutore, et Curatore n. 144. et Responderi solett juribus pro prima opinione de ductis, prædium sive Rem venditam peti in Restitutione esse tamen in arbitrio emptoris velit ne prædium suplere ex Bal. in d. L. Siquid est et ex Rolando a Valle Consilio 59. n. 7. lib. 1. — — — — — — — —

Sed eam inter prætationem ea iura nequaquam admitunt cum specialiter caueant emptore cogendum Rem cum fructibus restituere, et prætium recipere, et id probatt d. C. 1. de Restitutione in integrum unde quamuis non negauerim passim frequentius admissam hanc sententiam tamen ex iuris principijs contendo 1.m veriorem esse, quam et praxi receptam pro ferttur Fulgo in d. L. si estimate §. 1. nec ille §. 9. item ex diverso, et alia iura possunt ea ratione, sive manifestta calumnia intelligi, et tunc satisfacies d. L. si res. §. 1. si dicas de marito bene agi cum quo non mirum si mitius agatur, maior non in eo ratio est ut electio concedatur quam in nra specie emptori ut tenet Pinell. ubi S. n. 23. in fine

ubi non satisfacit regulę ut restitutio non debeat plus concedere quam abstulit lęsio, ut potius restitutio sit in pristinum et integrum ius repositio ex d. §. quod si minor et ita resoluit hic art. 9. ad plura utilis et necessarius. = Hic tractandum de quibus fructibus et potest observari distinctio bona aut mala fides v. Antto. Fab. lib. 2. coniectur. C6. ~ ~ ~ ~ ~

In eadem hac tractatione illud omnino observare debes, ita demum decretum Prętoris alienationem confirmare si probatta fuerit iusta, et necessaria Causa alienandi ob quam res minorum distrahi expediat ex L. magis puto §. non passim ff. de rebus eorum et in L. lex, quę tutores C. de administra. tuto. quibus convenit L. 6. tit. 18. p. 3. et L. 4. titulo 5. p. 5. et L. 18. titulo 16. p. 6. tradit Menoch. lib. 2. de arbitrarijs Casu 171. sed quę sit iusta alienationis Causa, semper dubitatum est, et tamen eam solam esse ob aes aliquod exoluendum probat L. hic bene tantum et L. fi. bene dum taxat §. et d. L. magis puto §. fi. aes alienum. Sed urget d. lex que tutores; ubi alienatio permititur si dos, vel donatio propter nuptias sit constituenda

et tamen Alex. hic scholio 1. respondit non excludi a
Constitutione casus similis ex hac dictione taxatiba;
Repetit idem in l. 1. verbo omnia C. si adversus dotem
et in d. §. non parum verbo lexis cuius Sententia com-
muniter Recepta est ex Menoch. ubi s. n. 60. et ex Co-
via lib. 1. variarum C. 8. n. 6. et ita videt limitare
Reg. dictionum taxativarum, quam ex l. 2. C. de Patri-
bus, qui filios distrax erint deducunt DD. sm casum
bus, qui filios distrax erint deducunt DD. sm casum
tum quicunque alij Casus excludantur, tra-
dit Ebenardus loco 7o. Couarr. lib. 2. variarum C. 5.
n. 6. ~ ~ ~

tantum reliqua legatur ex dictione tantum, ut sit sensus ita demum per nulli prædij distractionem si decretum, et Causæ cognitio interueniant non alias quam interpretationem probat Antonius Augustinus lib. 1. emendationum C. ultimo, nec omnino uincit Couarr. d. C. 5. n. 6. et Menoch. ubi T. n. 60. sm quam interpretationem consequitur hac constitutione non excludi alias etiam Causas ob quas res minoris distractio permittat, sed ut uides ex T. dictis egregie faluntur interpretes hi. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Quare tu pro explicatione hujus tex. non minus noue quam vere obserbabis quod DD. uidetur latius esse in specie hujus legis, illud dubitatum fuisse an prohibitio sive interdictio Orationis vel Senatus Consulti cuius fit mentio in l. 2. ff. de Reb. eorum et passim in hoc titulo, etiam quando prædium Rusticum pro uinciale minoris esse distrahendum, an vero esset tutor propia authoritate distrahere quemadmodum potterat alias res, iuxta prædia Rustica, vel sub Urbana distrahere ut Colligitur ex principio d. l. Lex, quæ tutores et d. l. 1. versiculo nisi forte bene ut ex Cæteris Rebus interdictio non ut ex istis iuribus

constat fuit tantum respectu prædiorum rusticorum ut Colliges ex d. L. magis § æs alienum et ex L. si prædium 16. et alijs isto titulo et ex L. 3. §. titulo proximo, et ex L. penultima ff. de rebus eorum, et tamen respondent iuris Consultus interdictionem admitendam etiam in distractionem prædij rustici Provincialis, quamvis de prædijs rusticis tantum oratio loqueretur, quam interpretationem confirmat L. etiam 13. quæ § huic proxima est, ubi ijdem Cæsares propter illam dictionem etiam quæ sane implicat et auget rationem dubitandi L. 1. C. etiam per proc. et t. C. etiam ob esi rogra. rei Bar. et Bello. l. 1. 3. suput. C. 10. Constituunt eandem prohibitionem habere etiam locum in prædijs vectigalibus patrimonialibus et emphiteuticis, quæ sine decreto præsidis extrahi non licet nec tempore Diocletiani, et Maximiani harum fere constitutionum authorum licuit ob aliam Causam præter æs alienum prædia rustica alienare etiam si esset Causa donationis propter nuptias ex L. prædia rustica 8. §. eod. quamvis perperam Acur. et DD. contendant propter decreti defectum donationem fuisse nullam, non autem propter interdictionem S. C. quod etiam sibi persuasit Cuiacius

d. C. 23. postea vero Cæsar Constantinus prohibitionem Senatus Consulti quod de prædijs rusticis loquebatur, ad alias etiam res deduxit ut constat ex tex. in d. l. Lex, quæ tutores, et exceptis iis rebus, quæ servando servari non possunt item et rustibus districtis, et supervacuis animalibus ut colliges ex l. ultima T. quando decretum opus non est, item et constituitur iustam alienandi causam fore sive dos, vel donatio propter nuptias essent constituenda, sic extensa l. 1. et l. magis §. non passim et §. si æs ff. de rebus eorum, et hæc est mea sententia in hac disputatione, quamuis non nulli fremant, per

Prædium provinciale

aut appelet prædium provinciale ad interpretationem hujus tex et confirmandam sententiam nostram explicat Tscofil. cum Iuri in §. cum per traditionem inst.ª de rerum divisione et Concis. lib. 1. disputationum C. 12.

Induces. l. ex facto D. de hæredi. instit. et V. Brisson. lib. 4. select. C. 1 Rhetor. lib. 1. Variar. C. 5. Cuiac. lib. 8. obser. C. 3. et 4. Coroll. C. 8. Fulg. in l. si fundus §. si de vectigal. et de damno infect.

Ex supra dictis ergo relinquitur res minorum ob nullam aliam causam posse alienari, quam ut creditoribus satis fiant et æs alienum exolvatur, nec alia ratione alienatio facta vire valebit, et utilitate minoris fuisse idque probat d. l. magis §. si æs alienum et ex tex hic et ex l. ultima T. eod. deducitur clare et ex l. si fundus pen. ff. de rebus eorum nec te incon

contrarium moueat L. non eo minus C. de pro curato-
ribus et L. cum hi, § eam transactionem ff. de transactio-
nibus quarum arg.to DD. vehementer alucinanter Abes
non obserbare omissis quæ aducit Pinell. ad L. 1. 3. p. ex n.
26. C. de bonis mater. ex iuris principiis minorem Cura-
torem habentem ex p.ta curatoris authoritate obligari
non posse iure autem ssiorum si eum obligare ex L. con-
tra iuris Civilis Regulas ff. de pact. et §. pupillus insti. de
inutili. Stipula. et ex principio inst.a de cura. nec in
altero sibi obligando minor tenetur aliquam obserbare
Cautionem, sive Solemnitatem. ~ ~ ~ ~ ~ ~

Unde cum in d. §. eam transactionem non alimentarius
obligetur sed alter illi non fuit necessaria Solemnitas
alias Requisitta in alienatione et juris diminutione, et idem
magis fuit in d. L. non eo minus, ut obserbat Sarmient.
de reditibus Ecclesiasticis 1. p. C 2. n. 13. et tu Considera quod
in illis Juribus nulla est alia rei sive Juris ipsius minoris
si alimentari, ~~et~~ ideo nec decretum exigitur, nec Causæ
Cognitio fuit neccessaria, quæ est elegans inter prætatio
quam bene DD. non perceperunt, nec alij quorum memi-
nit Tiraquell. post ff. connubia gl. 8. n. 63. Alciat. lib. 1. de
Verbor. Signifi. n. 18. et 13. ~ ~ ~ ~ ~ ~

Apud nos autem jure Regio admissum est L. 4. tt.º 5. p. 5.
ob utilitatem non si minus, quam propter necessitatem
Rei minorum posse alienare, quod et de iure Civili magis
erat receptum apud DD. sed contra manifestissima
iura S. dicta ut deduces ex Pinello, et Sarmiento ubi S.
tradit; tradit etiam Borninus in lib. de Tutore n.º 170. Decius.
Jason. et alij DD. in L. 2. ff. de off.º eius late Menoch. d.
Casu 171. et de forma alienationis v.e L. 60. tt.º 18. pag. 3.
et Aflict. decisione. 294. et Octavi. Simone. tt.º de decre-
tis. in rerum minorum alienatione interponendis. ~ ~

Ægidij Ramirez de Arellano ad Titulum. C. de bonis quę liberis exactus, et acuratus Comentarius ex sucessiuis lectio. Anno 1588. Salmanticæ.

Ad Rubricam

Utilitatem hujus tituli a rerum tractandarum frequenti in praxi contingentia commendat Pinellus in L. 1. 5.ª de bonis maternis in principio, qui una et altera illius tituli Rubricę parte nonulla observat quę huic, et illi communia esse animadvertit, et bonorum appelationem latissime patere ostendit in 1. p. ad interpretationem hujus tituli, et L. bonorum 49. de verborum signifi. ubi etiam latissime Rebufus Tiraque in L. suumque verbo bona C. de reuo. donatio. observauis tamen de bonis hic agi sm latissima significationem sed tamen prout in dominio sunt eorum qui in patris potestate constituti idque admonet illud relatibum (quę) quod restringere solet ut omnes notant in L. 1. C. de Summa Trinita. et in L. omnes populi de justitia, et jure et solet commendari in proposito tex. in L. ea tamen adiectio 44. de leg. 3. item et animaduerte liberorum mentionem usque in infinitum descendentes comprehendere L. liberorum C. 20. de verbor. signif. cui et L. quod si Nepotes. 7. ff. de testam.

Optime Caldas ad L. si Curatorem 6. de in integ. restitu. 1.º ne Curat. n.º 48 et 49. et Forn. d. L. liber. Onuaus. lib. 2. Academ. 99.m C. 30

tut. addere potteris. Pinell. in L. 1. ex n. 69. 5.a de bonis matern. Coua Praticarum quæstio. C. 38. et post Tiraque in d. L. Siumque verbo Susceperitt liberos, et verbo filios non habens V.e Costas de patruo et Nepotte charta 100. Ludouicum Moli. lib. 1. de primog. C. 6. ex n. 28 liberorumque et filiorum difinitionem explicare conatur Cona. lib. 10. Comen. C. 1. ubi n. 5. observat liberorum apelationem sm. verbi propietatem ad eos referri quia ab ingenuis deribatur filiorum autem communem esse tan ingenuis que notæ seruilis hominibus atque cum non leuiter urgeret L. cum Patter 79. §. uolo de lega. 2. Satisfacere conatur ut loquitur de eorum liberis quia confertur dominatio in tpus in quo iam patter liber futurus erat sed vereor ne loquatur contra expressam L. si ancilla 69. de leg. 1. L. iuris C. 10. imp. 13. non parcimus D. de Grad. et utcumque sit non dubito liberorum mentionem in hoc titulo coerceri et ad eos dum taxat referendam, qui sub patria potestate constituti sunt, ut dicat inscriptio huius tituli et probat aperte L. cum oportet. 6. in principio Si quis ita J. ~~

idem Duare. n. 23. de lib. et pos. C. 3. pag. 6. Cos. quæ.

Verbo ex Matrimonio, vel alias.

Hoc verbum (alias) idem est quod aliunde que a Matrimonio, sive extrinsecus, d. L. cum oportet §. sub hac autem

difinitione ſ. ~

Dictio vero (ex Matrimonio) non ad liberorum Susceptionem et procreationem Referenda est, sed ad verbum acquiruntur ut probat apertte L. 1. L. non sine Ratione 5.a 3. L. cum oportet ſ. atque cum dos detur propter Matrimonium, et ei Cohereat, ut in L. 3. et in L. si ego 10. cum alijs de iure dot. L. dotem 16. versiculo dos autem ff. de Castrense. peculio. videtur apertte marito dotem queri, cum propter matrimonium detur idque significare illam propositionem (ex) id est propter sive Causa, Colliges ex L. 1. §. ex incendio C. de incendio sicque hinc non obscure colligunt non nulli dominium dotis penes Maritum esse eique acquiri ut in L. 1. ff. de iure doti. L. doce Ancillam C. de Rei vindicatione adiuncto iuris principio de quo in §. omnium inst.a de actio L. officium 9. de Rei vendicatione et infinitta argumentta, hinc inde aferunt pro Marito, et pro Uxore passim interpretes omnium latissime Costan. in Com. C. 6. in L. 1. ff. soluto. matri. et preter Pinell. in L. 1. 3. p. ex n.l 14. ſ. titulo 1. latissime J. Baudius lib. 2. divers. q.m C. 3. omnium optime J. Robertus lib. 3. Sententiarum C. 18. qui strenue

distringendum puttat inter dominium et propietatem dominium appelatt administrationem, actionumque exercitium, ut hoc penes maritum sit, propietatem autem dicit esse qua res aliqua propia cuiusque est, et que semper est penes uxorem ex tex. Sic intelligendo in L. quamuis ff. de iure dot. et in L. in rebus C. eo eicque componitur toties vexatta disputatio nam rediculum est quod nonulli ut ipsi puttant acute dicere tentarunt iura quę Maritum dominium faciunt ad prisca et antiqua referri oportere, quam nempe per coemptionem nuptię fiebant et in Mariti familiam mulier veniebat ideoque in manu mancipioque illius esse dicebatur ut memorię tradidit Gell. lib. 18. C. 6. et Boet. in topica Cicironis, et alijs bonis antiquitatum authoritatibus obseruat Cona. lib. 8. Com. C. 3. et 4. nouissime et melius Costan. in Commenta. de Sponsa. et matrimonijs titulo de ritu nuptiarum ex n. 76. Sed sane ut aduertit Cont. lib. 1. disputation. C. 12. versiculo 39. modus illum acquisitionis modum antte tempora J. Consultarum in de consuetudine ab ijs, argto. est, quod recte etiam Cont. advertit ad tex. in C. nostrates 30. q. 5. ubi non uxor maritus, sed potius

sponsus sponsæ dotem tradit, ut dotis nomine donatio propter nuptias intelligatur de qua agemus in L. 2. §. et ut cumque sit in proposito resolues ex hiis verbis (ex matrimonio) non tam ad dotem inferendum ut putat Acurs. 2. gl. in L. 1. §. propter L. 3. eo. ubi ita docet Fulgo. n. 3. et nos dicemus, quod ad ea propter matrimonium uxor a Viro, aut contra Lucra ut in L. 1. et Clarius in L. non sine. 5. versiculo ultimo §. hoc titulo non aliter quam occasione militiæ vel propter militiam quæsitum interpretantur J. Consulti. in L. miles. 5.a L. si forte. 8.a L. Castrense 11. L. dotem. 16. cum alijs de Cast. pecul. L. 3. 8. verbum de donatio inter. et Cæsares in L. 1. et 4. C. eod. titulo. lib. 12. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Ad Tex. in L. 1.

Extat hæc constitutio L. unica titulo 19. de bonis, quæ filijs fami. ex matrimonio acquiruntur lib. 8. Codicis Theodosiano, et authores habet Theodosium et Valentinianum Juniores Anno ab urbe Condita 1179. a Xpto nato si contij supputationem sequaris 426. si Haloandri año 428. ut refert J. Wolfang. in Synphonia Juris pag. 878. 2. vonô Caldas in L. si curattor. V. Cæsa. n. 126. C. de in integr. restitu. om-

nium tamen consensu admissum est, quod de bonis ma-
ternis, et materni generis filio fam. quæsitis patri non
quærendis quoad propietatem Cæsares constituerunt
in L. 1. et 2. 5.a de bonis matter. in hac L. extendi, et
trahi ad alia bona, quæ occasione matrimonij filio fami-
lias obvenerint ut patri propietas non quæratur idem
que probant L. non sine ratione 5.a et L. cum oportet
J. sic limitata amplissima regula acquisitionis patri
per filium faciendæ de qua sm vulgarem allegationem
in L. placet 74. de adquirend. hæredit. et in L. 1. in
principio ff. si quis apparente fuerint manum
et in §. igitur liberi vestri institu. per quas personas
cuique acquiratur, quæ ut intelligamus memoriæ
ultima non nulla repetemus. ~ ~ ~ ~ ~ ~

Constat, n. adquisitionem bonorum a filio factam
patri deferri jure patriæ potestatis ex legibus scitatis
et ex omnibus superioris tituli et hujus maxime
L. cum oportet Patriam autem potestatem a natura
Principis deductam Aristo. probat lib. 8. ethicorum
et non obscure J. C. in L. pronuntiatio 195. §. familiæ

bene natura aut iure coniunctę de verborum significat.ᵉ
Recte animaduertit Vaco. lib. 1. declara. C. 8. lib. 3. C. 50. Co-
nan. lib. 2. Comen. C. 13. n. 2. varios autem patrię potes-
tatis effectus recenset Pinell. in 2. p. Rubricę T. titulo 1.
Costan. lib. singularum q.ᵘᵐ C. 12. et Catiori ttt. habito
eos omnes in librum singularem contexuit Ascan.
Clementinus. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Inde autem uindicabis Iustinianum ab iniuria in
§. 1. institu. de patria potes. quem aussus est repre-
hendere Cona. d. C. 13. et apertius J. Bodin. in
methodo uidendi historias C. 6. de statu rerum
publicarum pag. 396. qui ex Cęssare in Commenta.
et alij authoribus probant ius patrię potestatis non
esse propium Civium Romanorum, sed commune
etiam alijs gen. sed id non negasse Iustinianum
afirmandum est, sed tale ius, id est, cum tot, tan
tisque effectibus et qualitatibus propium esse Ci-
vium Romanorum hic etiam intelliges L. 3. et 4.
ff. de hiis qui sunt sui, ut aduertit Pinell. ubi S.
n. 9. et prius Vaco. ubi S. Forcat. dialog. 15. n. 14.

ett Pinell. nunc sequitur D. Marcus Aquilin. in L. Centuriae 2. p. n. 88. de vulga. sm quam veram interpretationem potteris, aut reprehendere, aut si mauis defendere Bar. in L. 1. n. 1. C. qui admiti. Receptum sm Arisin. bene n. 19. docentem patriam potestatem a jure Ciuili fuisse introductam ett magis Accursium in d. §. 1. dum negat Italos, et Gallos habere Jus potestatis. Propter hoc tamen vinculum patriae potestatis juris interpretatione Patris, et filiorum unum Corpus fit, et propter unionem illam una, et eadem persona existimantur, cuius Caput pater est in d. §. familiae habeturque filius ad Patrem tanquam membrum, et pars ad suum Corpus, sive ad suum totum ex Aris. lib. 1. magnorum moralium C. 34. Col. 2. ad finem hinc qz. intelliges L. ultimam C. de impub. L. cum cimus 21. in fine. bene quodam modo pars Corporis C. de agricu. et Censitis lib. 11. indeque Lactantius firmianus lib. 5. Divinarum & institutionum C. 29. filium in potestate unam domum cum Patre

efficere et unam domum J. Civili nominari probatt quod ett ad rationem cur suus heres dicatur et L. in suis delib. et Posthu. et L. in suis de suis et legitti. deduxit Rebardus. ad L. 72 §. ultimo de Reg. Juris in deque Aristo. probat ubi Sm a filio in Patrem nullum esse Judicium ut intelligas L. lis nulla 4. et L. si ame 11. ff. de judi; quibus etiam adde Cuia. lib. 9. observa. 13. Vacon. lib. 1. C. 9. et lib. 4. C. 57. et magis videbis Cur filius patri, vel pater filio herede instituto testis non sit idoneus in §. sed neque heres §. Pater instituta. de Testa. et rationem Lactionis. 6. de obliga. et actio et L. ne filio 16. ff. de furtis. l. stipulo ista 38. §. alteri ff. de verborum item et scis cur in §. ei vero institutis de inutilibus vox filius, vox patris dicatur, non autem econtra nempe quia per illam filius pars patris est, et quia ars naturam imitatur ut in §. minorem institutis de adoptio. natura autem filius pars patris est, non autem Pater filij ut ex Aristo. probat D. Thom. 22e. q. 27. art. 9. ~~~

Eaque rattione patriæ potestatis, filius quod acquirit Patris commodo, et emolumento cedet, quia

interin dum non separatur pars ipsius Patris filij credi
tur et a patre quod ei obuenerit, possidetur ex Christo.
lib. 5. ethicorum C. 6. in fine, et hęc ratio est obquam quod
filius quęrit patris fiat nempe propter uinculum patrię
potestatis, quod satis probat hęc L. 1. cum alijs in prin-
cipio relatis = Et quamuis fattendum sit eam regu
lam generalem non ita aperte probari in d. L. placet
de adquiren. hęred. cum tantum probet, quoties patri
per filium quęritur, ita quęritur ut protinus et ipso
jure ut uni veluti ictu et momento transferatur ad
Patrem ut Polito sic inter prętanti consentit Pinell.
in L. 1. p. 1. n. 10. §. tt. 1. et quamuis posset non inemple
intelligi illud verbum (quoties) pro ut refertur ad pecu-
lium Castrense, et quamuis posset etiam controuerti
propter d. L. 1. ff. si aparent ad iuncta L. si filius 10.
C. de petitione hęredi. bene commodum quasi non
ad propiettatem, sed ad commodum et emolumen-
tum propiettatis tamen illa regula probatur in d. §.
igitur institu. per quas personas et in L. cum oportet
in principio §. licet adhuc horum jurium verba ca-
uiletur Politus, cui respondet Pinell. ubi §. et nos di

cemus de illa Regula ind. L. cum oportet §. ex qua plu-
rimum laxatum est ut constat ex hoc tex. et toto
titulo. ~ ~ ~

In tex. bene hoc convenit observari.

Ratio colligi potest arg.° L. 2. §. nempe, ut abiecta
formidine possit uxor, viro aut econtra, quod vo-
luerit largiri X.ª L. 4. et 5. in fine. §. eod. uiden-
tes ipsis donatarijs cedere non eorum parentum com-
modo, nec quod donationes inter Conjuges non vale-
ant, quidque te debet mobere, sunt, n, plures Casus
in quibus a legibus probantur, ut statim dicemus præ-
terquam quod in legatis fidei commissis, et alijs ac-
tibus coniux coniungi possit prodesse, et in illis acci-
pienda est hæc Ratio simul et decisio hujus tex. bene
quocumque titulo, beneque escribes ex hac vero lege iam
uidebis non satis huic Casui fuisse prospectum ex L. 1.
et 2. titulo 1. nam cum illæ LL. sint correctoriæ ut bene
aduertit Acurs. Receptus sin Pinell. d. L. 1. n.° 9. et 19.
nempe illius Regulæ acquisitionis, quæ filijs quæsita
parentibus statim deferebat, non erant facile ad
hunc et alios Casus extendendæ de quibus in L. 4.ª 5.ª

et 6.a q.o nam traditum est legem correctoriam ex ea vel
maiori ratione non esse ad consequencias producendam
arg.o L. si titulo §. de viro ff. solut matrimo. et L. q.
v.o contra ff. de LL. sic quia argumentatur Pinell.
ubi T. n.o 68. inducens L. precipimus in fine. bene quod
non mutatur C. de appela. et receptam Acur. tra
ditionem in auth. quas actiones C. de Sacro-Sanctis
ecclesijs versiculo item ubi latissime Bass. ex n.o 21.
Dueñas regula 268. Burgos de Paz. multa inde infe-
rens in L. 3. tau. 1. p. n.o 46. 79. et 92. et omnino
adde Bolognet, qui infinita cumulat cons. 9. ex n.o
81. sic intellecta vulgata regula L. illud 11. ff. ad L. Aquil.
et de discrimine inter LL. exorbitantes, et simpliciter
correctorias, non frustra videbis Pelaez tit.o de Melio-
ratibus in initio ex n.o 11. fol. 8. et ego secure docere
soleo ex ratione generali Legis, quamvis correcto-
rie, exorbitantes facile induci posse consequens ad alios
casus ut in L. his solis bene tacite satis cautum esse
putamus, C. de revocan. donatio et L. in fraudem
16. de militta. testa. in fine. bene quia generalis est
ea determinatio, et cum ex verbis proemialibus

soleat intelligi mens Legislatoris ex vulgata L. ultima de hæredi insti. ubi notant omnes ex L. Regula 9 §. et licet monicipium, bene initium constitutionis demonstrat de Iuris et facti ignorantia, Sane si Ratio et mens generalis sit et e Republica cuique bona quamuis decisio particularis sit, extendenda intrepide erit etiam verbis non sufficientibus ex L. cum hic Status. 33. Col. 6. versiculo si sponsus sponsæ ff. de dona. inter eo que argumento veriorem existimo sententiam existimantium pragmaticam de non meliorandis Ratione dotis filiabus, quæ extat L. 1. titulo 2. de las dotes lib. 5. noui. ordina. facile inter prætatione est adiuvandam et admeptes extendendam quod probat Pelaez. tt. d. q. 14. n. 19. et ante eum Bacca. deffendit tt. de non meliorandis C. 7. ex n. 11. sicem ex illius initio pragmaticæ non erit dificile intelligere Rationem generalem esse bene (por Remediar los excessos) et Reipublicæ bono prospicere, quam inter prætationem confirmabis ex d. L. cum hic Status, §. oratio non solum bene nam ex mente orationis, et ex docti traditi ab eod. Pealez d. tt. 1. p. q. 15. n. 25. quidquid contrarium teneat Tellez, Ferrz l. 17. tau. n. 75. cui nunc subs.

cribit, Matienzo in d. L. 1. of. 2. ex n. 6. propter illam rationem legis correctoriæ non extendendæ; sed verior, et æquior est prior sententia ex T. resolutis et ex mente Legislatoris et facit L. scire oportet 15. §. aliud, cui versiculo sed et si, de excusatio tut. ~

In tex. verbo, ex Linea materna.

Hoc participium (venientes) ad personas enumeratas profertur et multum restringit generaliorem significationem lineæ maternæ cuius hic et in L. 3. §. et in L. 2. 1.ª titu. 1. mentio facta est, nam quambis linea materna sumatur vel efective, vel comprehensive; effective id est prout diribatur in filios, et à Matre sit initium cognitionis, et graduum computatio, aut sit relatio ad superiores personas, nempe Avos, et Proavos, et efficitur comprehensive quia nempe in linea materna comprehenditur ut rectissime deducitur ex Bald. Cons. 334. n. 9. lib. 3. Socinus. Cons. 33. Col. 5. lib. 3. et Satis Coua. lib. 4. Sponsalium 2 p. §. 6. n. 5. dicit omnium optime et melius Molineus et ad Alexan. Cons. 53. lib. 6. quæ sunt notanda ad interpretationem L. Sthematta, 7.ª et L. J. C. 10. Col. 10. et sunt ex

collatteralibus versiculo et si inferioribus de gradibus et L. Linea 2. titulo 6. p. 4. et L. 1. tt.o 13. p. 6. et utrobique Greg. verbo linea, quarum meminit Avenda. in Dicionario Hisp. verbo Linea explicatt Burg. Cons. 29. et alij multi statim referendi. sic et intelligere potteris tex. in C. felicis Col. 2. verbo quod si quis prædicattorum de pœnis in 6. et in C statutum 15. de hæret. lib. 6. et maxime C. supereo de testibus et C. 1. de nat.a succ. feudi. in usibus feudorum; sed quod attinet ad nostrum tex. secure existimo Lineæ acceptionem non accepi generaliter, sed pro ut relattio fit ad Avos et Proavos matternos, et sic ad limitem rectum, seu Lineam deductorum recta serie sursum deorsumve ut in d. L. J. C. quæ Linea superiorum est ut in d. L. Sthematta s.a cittata. ~~

Quo fit ut facile adducar ex hac et similibus LL. J. relatis quod si filius familias ab eis qui in Linea materna erant non recta sed colatteralium, quæsisset quocumque titulo juri et dominio Patris, quæreret eisdem nempe rationibus quibus J. in versiculo hoc quoque convenit demostrabimus has leges. ut correctorias non esse facile extendendas ad alios casus, et personas nomina-

tim non expressas, et sane dinumeratio harum perso
narum sed ascendendum facta in hoc tex. etiam L. 5
tto 1. satis infero, ut saltem intelligamus in quo casu
restringatur et in quo sensu accipiatur lata lineæ
Sing. nam quamvis exempla et dinumeratio spe-
cierunt non soleant regulam restringere ex Lege Reg. 9.
§. et licet municipium de juris et facti ign.a L. 1. §. quod
vulgo D. de vi, et vi armata L. scire oportet 15. §. ulti-
mo bene exempli gratia de excusation. tutor. quam
Reg. latte exornat Tiraq. tt.r de Cessante Causa 1. p. n.
147. et illa dinumeratio specierum probatur in L. pe-
diculis 35. §. labeo de auro et argento, L. verba hæc de
alimen. L. circa quam tamen regulam videndus
erit Molina. qui recte explicat lib. 1. C. 4. ex n. 34.
tamen adiectio exemplorum et specierum declarat
qualitatem regulæ et generis et in quo casu sit regula
accipienda ex § hactenus versiculo namque ex ijs
institutis de gradibus L. nam quod liquide versiculo
ultimo de pen. leg. sicque argumentatur Alexan.
in L. Servium sub n. 4. C. qui testa. facere. nec
me movet L. 3. bene a Matre vel ex linea materna
T. nam licet generalis sit illa determinatio cum

eosdem habeatt authores facile distinguenda et acci
pienda sm hanc legem. et d. L. 2. et 3. ff. tt.° 1. ~
Eademque ratione intelligo L. 2. et 3. ff. eod. bene velque
per eand. lineam nec novum est, ut lex simpliciter
loquens sm alias intelligatur, quę specialem habeatt
determinationem, quasi ex coniuntione duarum
legum ut in simili argumentatur J. C. in L. Gallus
§. ille Cassus de liber. et Posthum. et facit Regul. L. San-
tio legum ff de pęnis L. doli Claus.ª 119. de verbo obliga.
item et salvo sensu lineę matternę potest intelligi
directa tunc propter vulgattam Regulam analogi. per
se sumpti. et quę probatur in tit. Jus autem Civile
insti. de Jur. natur. tum etiam quia indubio ser-
mo intelligendus est de linea recta idest, pro ut
fit revocatio, et repititio recto limite ad ascendentes
ut arg.° d. L. J. C. Col. 2. versiculo et si ex inferio-
ribus passim tradunt inter prętes in arduarum
quęstionum decisione ex illo Bal. Cons. 334. lib. 3.
recte tradit Pelaez. de Maiorati. 2 p. q. 7. ex n.° 11.
et q. 6. ex n.° 18. utiliter Jacob. Mandelg. Cons. 81.
n.° 32. lib. 1. quos non vidit Alvarad. alios referens
lib. 2. de coniecturatta mente. C. 3. § 3. n.° 44. et 45.

Molina de primogenijs lib. 3. C. 6. n. 27. 30. 34. 36. ad quos erit recurrendum quoties de linea incederit disputatio, quos etiam Ventra. allegatos; adde d. L. Sthemata. d. L. J. C. de gradibus; denique ex supradictis deducitur verissimum esse ante decissionem L. cum oportet §. hoc titulo quod filius quærebat a linea materna collateralium ipsius patris quæri pleno jure quod non mini apud aliquem legisse.=

In tex. bento, quocumq: titulo

Licet idoneo, et legitimo ex L. instrumenta 3. C. de fide instrum. et jure hastæ fiscialis lib. 10 adiuncta gl. verbo quibuscumque et item L. 1. eo verbo C. de fide instrum. ubi Bal. Salic. et Paul. n. 2. notant Suarez in proemio Legum fori. n. 21. omnium latissime Tiraq: lib. 1. de Retra. §. 1. gl. 7. n. 26. elegantissime Virginius. Bocacius ad constitutiones Piceni gl. 7. n. 10. quod est ad plura observandum. Noluit ergo lex ista restringere decissionem ad certum titulum, sed ad quemcumque prorrigere, qui tamen idoneus sit, et Civilis, ut recte inter prætatur Acur. hic verbo quocumque ex L. quæcumque 4. versiculo ex dote §. eod. §. sive ultimæ voluntatis, sive inter vivos et sic etiam est tto. donationis in quibus casibus jure non est improbata inter Conjuges

ut in L. si cum 10. versiculo ultimo L. quod si vir 1.5.16.
11.43. et 44. ff. de donatio. inter, et alios Casus referunt
Anton. Gomez in L. 50. taur. ex n. 66. Dueñas reg.a
221. sic limitata regula L. 1. et 3. §. sciendum ff. illo
titulo. declaratta d. L. 4. bene vel quacumque donatione
§. hoc titulo: item et in universum vir poterit habere
ab uxore sive econtra ex donatione quacumque si rei
donatae praecedat, traditio, et mors donantis fuerit
sequutta non revocatta donatione propter L. Papinia-
nus 23. ff. de donatio inter L. 1. 10. 18. cum alijs
C. eod. L. inter virum ff. de rebus dubijs. L. 4. tit. 11.
p. 4. quam sic bene intelligit Greg. sic intellecto d. §.
sciendum bene nec traditio quidque valet licet ins-
pecto praesenti statuto, et ad producendos praesentes
effectus sed mortte sub sequutta traditio quae antea
erat inutilis, efficitur Civilis, et producet Civiles efec-
tus ex d. L. Papinianus ad iuncta L. cum hic status
33. § omnino autem de donatio. inter. et haec est
Communis, et recepta sententia, quam praeter alios
resolvunt Gomez, et Greg. iam relatti Cova lib. 2.
variarum C. 7. n. 4. et in 2. p. de testamentis n. 10.

et 3. p. n. 3. probat Conan 1. Comen C. 11. n. 9. quibus ad
dere potteris, quę resoluit B. Gutierret de Juramento
Confirmattorio 1. p. C. 3. sed tunc implacabilis enascitur
dificultas intter d. L. Papinianus. versiculo Denique
et d. L. cum hic Status, versiculo Oratio bene et obligatio
sit Civilis adiuncta. L. Stipulatta 34. eo tt.o namque Pa-
piniani autem Ulpianus negat. donationem confirmari
mortte donattoris quoties à promissione, non a traditione
cępit initium, cum tamen in d. §. Oratio, obligatio dicatur
Civilis adiuntto principio in institutis de obliga. et ta-
men illa verba intelligi non possunt de rei traditione
propter L. Arist. in principio ff. de donatio. adiuntta
regula tex. in principio institutis quibus modis tollitur
obligatio, tunc maxime quia illo seculo donatio non ali-
ter efectum habere poterat, quem si res donata tradere-
tur ex. L. Senatus. 35. §. donatio bene doni datio, ff. de
donatio Causam mortis cui adde Jacobum Curt. lib. 1. con-
iecturalium. C. 14. Conan. lib. 5. Comen. C. 9. et omnino
Contium lib. 1. disputationum C. 12. versiculo Sextus, mo-
dus, quam dificultatem, ut componant intter prętes non
in meritto torquentur, et tamen Acurs. in d. L. Papinianus
verbo mariti. tentauit dicere Papiniani Sententiam ab

Ulpian. relattam, corrigi, et ampliari simul illam Severi orationem per aliam nobiorem Anttonini Imperattoris cuius ab Ulpiano mentio fit in d. L. cum hic status et defendunt Duare. in rubrica ff. solut. matrim. C. de donat. inter virum Baldui in suo Justiniano lib. 3. pag. 350. existimantes, duas orationes habitas fuisse de confirmandis inter conjuges donationibus, priorem a D. Severo, Posteriorem vero ab Anttonio ejus filio fuisse habitam, et hanc orationem, diversitatem facile colliges ex illis duabus Legibus simul coniunctis et ex. L. 3. bene et ex mea et ex D. Severi patris Constitutione, et ex. L. Senatus 10. C. de donatio inter et quod magis mirabaris, si advertas videbis hoc ipsum quod de confirmandis donationibus traditioni Severi aliquando etiam Anttonini orationi tribuitur in d. LL. tribui etiam 5. C.° ut in d. L. cum hic status coluna penul. §. si inter virum in fi. bene donationem pertinere ad §. cum et in L. ex verbis 14. bene ex 5. C.i autor.e C. de donatio inter, quam diversitatem fluctando bene agnoscit Acur. Sed debes advertere ad illarum, et plurium Legum inter prætationem eam orationem dici etiam 5. cum quia ut testatur Ulpian. in principio d. L. cum hic status. Antoni oratione in Senatu habitta arbitrium censendi de do-

nationibus confirmandis Senatui Reliquit) quod et fre-
quens erat in quibuscumque Casibus ad Rempublicam
pertinentibus, eaque Ratione, quod uno in loco tribuitur
orationi Principis id idem in alio S.C. factum dicatur
ut facile colliges ex Legibus T. Citatis et ex Colatione L.
cum Si. 8. in principio de transactio. cum L. elegantter 23.
in fine principij ff. de Condi. indebiti, et in alienatione
Rerum minorum ex L. 1. et L. nihil 12. ff. de Rebus eorum
et L. 1. L. si ad Resolvendam C. de prædijs minorum
ubi eadem prohibitio promiscue tribuitur orationi et
S.C. ut Rectissime Considerat Briso. lib. 1. Selectarum
antiqui. Ceb. et Prius Bald. in justi. 1. b. 1º pag. 14. ead. q.e
Coniectura existimo probabilius esse unam tantum ora
tionem fuisse habitam de confirmandis orationibus
inter Conjuges, quæ Severo tribuitur aliquando, quia sub
ejus imperio habita fuit, et ut credi oportet ejus jussu
ab ejusdem filio Antonino, quem imperij Socium, et
participem habuit ut constat ex historicis, et maxime
ex Aelio Sparciano, in vita Severi, et probat L.
ultima ff. de excusa. tuto. L. apud hostes 9. ff. de
Captibiis et aperte ex d. L. cum hic Statutus in princi
pio et in §. Oratio non solum versiculo Socernurui

observanti Antto. Aug. lib. Singulari ad Modestinum pag. 259. et Rebard. lib. 3. variarum C. 10. atribuitur etiam Antonino, quia is author fuit, quia verba ad Senatum fecit. Nec novum est, ut, quod sub Thoribus duorum Cessarum factum fuit, et tantum ab uno ambobus tribuatur ut passim videbis de principum Constitutionibus, quarum in Codice mentio fit, et potest in specie considerari L. 3. C. de donatio inter ideoque eandem orationem inter prætari ab Ulpia. in d. LL. magis videtur probandum, et propterea dicendum ex d. L. Papinianus veram esse communem sententiam, ut traditio rei donatæ sit necessaria sine qua donatio non confirmabitur, eaque ratio solet commendari, quod qui promisit, et non tradidit, penituisse videtur, atqui tradidit, et non revocavit, noluisse excedi in dominio donatarii et accipientis rem relinquere, in ea voluntate decedens ut recte considerat Conan. Lib. 8. C. 11. n. 2. Petrus Costalis in d. L. Papinianus. Nec tamen temere dicendum est testamento confirmatam donationem propter tex. male intellectum in d. L. cum hic versiculo oratio bene sed de falcidia, nam id tantum debet admitti

ut J. C. significat, quando expresse testam.º confirmatur ex. L. in donationibus 12. C. ad L. falci. adiunct. L. ex verbis 14. C. de dona. inter et tunc.

Non obstat d. L. cum hic status ibi ut obligatio sit Civilis recitto nobo intellectu Corra. lib. 5. miscelaneo. c. 1. qui generaliter intelligebat, etiam non precedente traditione donationem confirmari dum modo in promissione verteretur, ut esset obligatio Civilis, si morte confirmaretur atque in d. L. Papinianus, solam promissionem non pertinere ad orationem Ulpia. ex Papiniano doceat, et videtur pro eo tex. in d. L. cum hic col. 6. §. sive autem res versiculo et generaliter; sed violentta est hec interpretatio, et pugnat cum Ulpia. in d. L. Papinianus ideoque refellitur a Costallio, et Duarc. ubi S. ego tamen probabiliter dici posse existimo, illa verba, ut obligatio sit Civilis referenda esse ad heredem donatoris, ut licet teneatur stare donationi ab ejus authore factę Conjugi, ut neque rem conducere possit si penes donatarium fuerit aut si eripuerit, teneatur reddere donatario, ad

idque sit obligatus, ut satis deducitur ex ea Lege, versiculo ait oratio, quod Pauci animaduertunt. Nam quod Costalius et Corra. ubi s. ttenttarum d. verba posse referri ad donanttem, quoties non vere, sed ficte rem tradiderit, quod potius Acur. dixerat in L. 2. per tex. bene C. de dote Cauta verum esse non potest, est, n̄, nima restrictio, et divinatio ittem, et convincitur apertto argumentto nam aut ficta traditio quidq.e operatur in eo Casu, aut nihil, si aliquid sane per eam non minus vera, et naturalis possesio transfertur q.is per corporalem rei traditionem ex L. quod meo 28. in principio, et in §. si vendittorem bene non minus ff. de adquirenda posse. et est communis opinio referentte Tiraq: de iure constituti. 1. p. n.o 4. J. Matienzo, ad L. 8. tt.o 7. lib. 5. comp. gl. 1. n.o 2. Josepho Ludovico decissione Perusina. 29. n.o 6. 1 p. optime Hotom. q.us illustrium C. 11. et 12. Si ergo idem operatur ficta traditio, quod vera, ut in specie L. 1. et L. quisquis 27. C. de donatio. gl. in L. 3. in principio ff. de adquirenda possesione consequens erit, quemadmodum non est obligatio ubi est vera rei traditio, et datio. ut in L. Aristo. ff. de dona. itta et quando intteruenerit dicta traditio, quia

per eam res vere traditur licet per actum fictum, aut denique ficta traditio nullum potuit habere efectum cum nulla fuerit (quod magis est) et fatendum est non posse mortte donatoris confirmari, quia non est) arg.º tex. vere intellecti. L. nam et si sub conditione, versiculo post defectum de in J. rup. L. de Cam. 115. ff. de verborum obliga. cum alijs quorum argumento in non diversa specie docet Angelus Consilio 160. Col. 2. Confirmationem non cadere, quoties non est, quod confirmatur, et cum multis Tiraq: in L. Siumq.e verbo revertatur n.º 373. C. de revocandis donationibus Lancelotus Galia ad consuetudinem Alexandrinam rubrica non possit q. 1. n.º 40 et q. 8. n.º 40. Baeca. de non meliorandis C. 29. n.º 9. ~~

Nec te moveat illa L. cum de dote Cauta. de locatione non satis apud omnes constat, cum multi et frequentius afirmative legant bene (et peti post) non nulli negative, licet (peti non potest) quam literę diversitatem colliges ex dictione (non) ad marginem adiecta, sed afirmativa lectio frequentior, et proculdubio verior videtur non tamen inducit, quod communiter

ex illa notatur cum Acurs. et Bar. bene ut confessio
cum promissione habeat vim traditionis, et propterea
morte mariti confirmetur, et sequitur omnes T. re-
lati docentes traditionem esse necessariam, ut dona-
tio inter conjuges valeat, et confirmatur, quorum
mentio T. facta est, et sequitur Costal. in d. L. Papinia.
Campeciq ttt. de dote 1p. q. 52. n. 2. et 3. Rogerius eod.
ttt. q. 5. n. 4. Sed ego existimo in specie illius Legis
controversiam fuisse an, ut dos non numerata, do-
natio inter conjuges esse habenda et magis est, ut
valeat quasi donatio, quę morte confirmata est
sed quę non fuerit sine traditione, quia potest consi-
derari illud incrementum doti ad scriptum uxo-
ri fuisse traditum, ut constat ex illis verbis (doti dedi)
est, n̄, dare idem quod tradere L. si sponsus §. in
principio ff. de donat. inter L. sępe 53. de verbor.
significat. L. 1. ff. de pręcario, et quamvis non sit
ipsi uxori traditum, sed doti ad scriptum non mi-
nus dari dicitur cum doti ad scribendum uxori
detur argo. L. 1. §. si jusserint in principio, et magis
L. quod meo 18. §. si venditorem in principio de

adquiren. posse. L. pecuniam 79. ff. de Solut. ideoque cum
ipsa dotte peti potterit illud incrementum donationis Causa
factum, si Maritus præmoriatur, et potest induci L.
etiam 18. versiculo cui Consequens. ff. de iure dotium.
Præterea non oberit d. L. si stipulata. 34. ff. de donatio.
inter ubi considerat, Fulgo rei traditionem inter-
uenisse decepta ex versiculo (versa uice) peius errat
Conan. lib. 8. Com. C. 11. considerans traditionem
pro primo anno sufficere prosequuntur, et aliter
respondet Acur. in d. L. Papinianus. Ego tamen
ad uertto, quod nemo considerat in d. L. si stipulata
in 1. p. non posse Considerari traditionem interve-
nisse, ut clare pattet, cum dicat J. C. constante
matrimonio ex stipulatu peti,no posse, ergo res non
erat traditta, alias non frustra dubittaret, an peti
posset arg.o §. sic ittaque discretis institutis Actio.
imo non esse traditionem factam Considero, neque
fuisse necessarium nam annui donatio non est
prohibitta a viro in uxorem, imo permissa pro
ut dos patitur ex L. ex annuo L. si id quod 29.
in fine Versiculo illud Constat de donatio. inter

L. sicut C. eod. et quoties donatio non est prohibita non erat necessaria traditio ut morte confirmaretur, nam oratio de confirmandis donationibus, ad eas tantum pertinebat, quæ nullo jure poterant defendi, ut facile colliges ex d. L. cum hic status §. si vis autem res, sed ut non possit revocari, si traditio præcisisset nam juste eo casu retineretur ex d. L. sicut sic intelligenda, et in omnibus alijs casibus s.a relatis in quibus donationem hanc non esse prohibitam indicabimus. ~~

Item et intelliges non quamcumque conventionem morte conjugis conformari ex illa oratione, sed eam tantum quæ donationem habeat ex L. si sponsus. §. versiculo, si uxor, cum seqq. et d. L. cum hic col 6. si inter virum cum alijs ff. de donatio. inter, et tunc dubitatur in 1. p. d. L. si stipulatta, an illa stipulatio, et promissio facta à viro uxori pertineat ad S. C.m quod tantum ad donationes pertinet, et annui promissio, si fiat a viro uxori non videtur donationem habere cum potius fiat necessario pro alimentis uxoris ex J. dictis legibus ad Junta reg. L. si quis 22. non, n, cum donare, et versiculo, si uxor, bene quia non est ista donatio ff. de donationibus. inter, quibus non obstantibus J. C. respondet ad S. C.m pertinere, quia negari non potest quin in eo donatio

verttatur cum promissio de prestando annuo precesserit ex L. quidam 22. in fine ff. de pactis. dotalibus, et hoc est, quod sibi vult, J. C. in d. L. si stipulatta bene quia in annuo quoque donatio vertitur.

Quod si dicas Cur ergo si licitta est donatio morte confirmatur? Respondebo quatenus donatio est, morte confirmattur; quatenus autem permissa ex S. C. etiam sine traditione precedentte, et quia permissa est traditio non pottest revocari ex d. L. sicut, ideoque confirmatur, ut quod non fuit prestitum constantte matrimonio uxor pettere possit eo solutto att cum uxor viro annuum promisit, quia non est licitta, cum sit incongruens, et contra sexus naturam, si quid fuerit annui nomine datum ab uxore viro, ab eo eripi et auferri potest, ut in versiculo si uxor d. L. si stipulatta, sed cum ex oratione D. Anttonini omnes donationes prohivittę intter Conjuges mortte donattoris confirmenttur precedentte traditione ex d. L. Papinia. ad iuncta L. cum hic status Col. 6. §. sive autem res versiculo et generaliter, si uxor, quę annum viro donauit, et prestitit non penituerit antte mortem, donatio fit valida et sic inttellipitur versiculus, et si forte, d. L. si stipulatta 34. de donatio. intter, quę tota ex l.a dictis, et

observatis, vero et novo sensu illustratur simulque aliter, quam vulgus faciat, explicatur d. L. sicut C. de dona. inter virum, et uxorem. ~~

In tex. bene, vel Jure contulerit.

Nempe si ex opera aut industria uxoris quid queratur nam id quidquid sit Mariti fieri. Cinus, Faber, et Bald. hic videtur observare, quia puttent, uxorem Viro querere ex L. sed si vir 32. in principio ff. de dona. inter L. sicut Patronus 48. ff. de operis Libertto, ubi notat Acur. verbo debet et improbatio, merci molijs, et telis, docet idem Bald. in L. assiduis n. 1. C. qui potiores. in pigno. habeam. et ita judicavit Senatus Neapolitanus ex afflict. decissione 44. n. 30. et constanter defendit Suarez in L. 9. tit. 11. lib. 1. fori versiculo ulterius pro evidentia Col. 2. et non discrepatt Bar. in L. divortio. n. 3. ff. soluto matrim. et receptum agnoscunt Corneus, et Fulgo. hic et de facto quotidie observari constanter idem Fulgo. in L. si mulier n. 3. ff. de donatio inter, et solet expendi Acur. verbo potestate in L. si uxorem C. de condi. in fert. quem multi sequuntur relatti a Tiraquello, in L. 1. connubialium gl. 1. n. 2. et de nobilitate C. 20. n. 94. et cum Palatio Rubeu. et alijs Lancelo, Gallia ad Consuetudinem Alexandrinam verbo uxori in principio ex n. 4. et verbo Vigintti q. 8. n. 102. Sed sane jure Communi ins-

pecto probabilius longe est ex sua opera et industria quæsitum non Marito sed potius sibi uxorem quærere. Sic quæ dubitando magis probat Fulgos. hic et Verius putat Corne. n. 1. et idem Fulgosius, in d. L. si mulier ubi putat esse tex. expressum pro hac Sententia et inducitur L. Quintus §. 2 bene quod non demostratur, unde habeat ff. de dona. inter L. etiam C. eodem. cui Sententiæ illud etiam addendum est arg. quod in toto tt. institutis per quas personæque in hoc titulo neque alibi talis acquisitionis mentio fiat ut advertit sibi Contrarius Bald. hanc Sententiam probans in d. L. si uxorem n. 6. Paul. hic eleganter Anton. Prado. inter Consilia Alexan. Cons. 133. n. 3. et 4. lib. 4. et cum multis 3. de Revizanis in Silva nuptiali lib. 4. n. 194. de inoperis artificialibus cum multis probat Baeza tt. de decima tutorum C. 2. n. 12. et C. 24. n. 22. Thomas Gramaticus decisione 54. n. 9. et communem testatur Ripa. Responso 124. n. 2. nec desentit Lancelotus ubi S. Nec te moveat d. L. sed si vir, quia ut recte Fulgo. animadvertit in d. L. si mulier ideo bene Marito quæritur quia ex Lana, et re mariti vestimenta fiunt, et si consideres magis probat ea lex hanc Sententiam in Versiculo si uxor ex Lana sua. Nec obexit d. L. sicut Patronus ff. de operis. liber. quæ non levem habet dificultatem

in assignanda rattione diferentiæ inter primum et ultimum Casum, quam in uitanda sinistre suspitionis, si inter viros agere, quæ iam nupta est liberta posittam esse grauiter considerat Conan. lib. 2. Comen. C. 8. n. 3. et quod attinet ad nostrum propositum illa lex non multum urget quia tantum probatt libertam iam nuptam debere esse in officio Mariti cui nupsit, idest, in exhibendo ministerio, quod uxor tenetur viro præstare ut plerique puttant sed cum ea sit rattio in principio primo. in primo et secundo Casu inter quos J. C. constituit diferenttiam dici posse uidetur quod alijs placuit illud verbum oficium non sumi pro ministerio sed potius pro Cura quam præstare uxor tenetur ut marito morem gerat ejusque dicto sit audiens et quamcumque obiecte puditiæ suspitionem Causatt, quæ rattio cessat in secundo Casu sic verbum ofitium sumitur in l. si sponsus 5. §. Celsus bene pleniore officio ff. de donatio inter. et magis a Cicerone. lib. officiorum et in proposito præter Corra. epistola q.um C. 21. uidendus est Grego. Vienus lib. 2 de officio probæ. matris fami. C. 14. et 15. sed ut cumque sit jure regio quidquid Conjuges acquirunt sive ex opera aut industria, aut aliqua alia negotiatione Commune fitt tam viro quam uxori sive uxor

lucretur sive maritus ex ratione L. 1. ff. de ritu nuptiarum adiuncta L. 1. versiculo in Societate ff. pro Socio Constitutum est L. 2. et 3. tt.o 9. lib. 5. compila. ubi latissime Matienzo præter Seguram tt.o de bonis lucratis Constante matrimonio. ~~

Intex bento, nullatenus adquiratur.

Si vim ac potestatem hujus negativæ consideres quam tradit gl. in c. L.a 2. verbo nullo modo de ætate et qualita. et in c. L.a 1.a verbo nullatenus de Sequestratione quam explicat Tiraq. in L. vi unquam verbo revertatur n.o 95. C. de revocandis donationibus, et notat Matienzo in L. 2. gl. 1. n.o 5. tt.o 10. lib. 5. Compila. Virginez. ad constitutiones Picenij gl. 6. n.o 137. neque quoad usuum fructum patri quærerentur hæc, quæ ex matrimonio filios habuerit, sed tamen dicendum est, hoc verbum nullatenus referre oportere ad propietatem cum Acur. hic verbo nullatenus communiter receptum sm Fulgosium et Corneum hic ex tex. expresso in L. 2. T. ubi etiam utitur dictione, minime, sicut in L. ultima ubi notat Acur. verbo acquiruntur C. de Colatio. et secure probat Gomez in L. 48. tauri. in principio Segura tt.o de bonis lucratis Constitutione matrim. n.o 241. pro quibus etiam expenditur quod ista lex refertur ad L. 1. et 2. T. tt.o 1. et ad earum extensionem intro

ducta est debetque sin eas intelligi ex tex. optimo in autho. de filijs ante dotalia in strumente natis versiculo tertia uero bene cum omnibus manifestum sit Colatione 3. ubi Acur. dicit mirabile verbum beneque notat Bar. et in L. nihil per tex. bene ff. de coniungendis cum emancipa. et in L. 1. §. ultimo n. 1. per tex. bene adiuncta L. 2 ff. si fam. furtum fecisse Latius Ripa. in L. 2. n. 18. ff. de vulga, et preter Tulgorium et Corneum hic expendentes hunc tex. pro ea sententia latius Matienzo ad L. 2am tt. 4. lib. 5. Comp. gl. 9. n. 6. et 10. Hodie tamen tanquam ad usum fructum quam quoad propietatem filius filiave constante matrimonio sibi acquirit non patri propter L. 47. et 48. tauri L. 8. 9. tt. 2. lib. 5. Compila de quarum legum inter pretatione multa hic diximus, que desiderabis, scribes tamen ad L. non sine ratione §. J. hoc titulo ubi poteris uidere. ~

Ad tex. in L. 2.

Si cum juditio aduertas, intelliges Cessares in hac L. 2. respondere ad tacitos et sub auditos intellectus, qui propter generalem decisionem eorundem in L. 1. §. hoc titulo admitti posse uidebatur nam cum bene cautum sit posse uxorem maritto quocumque titulo quod optauerit ex suis bonis relinquere consequi tamen

uidebatur posse (uidebatur) uxorem quamuis filiam fam. et in Sacris paternis adhuc Retentam, donationem propter nuptias aut dotem quas a Patre habuerat matrimonij ratione marito conferre et donare, quod tamen non est admittendum ex nove Constitutionis Cap.° declarandum est ex hac lege propter elegantem rationem scriptam in versiculo (prospiciendum est) et hic dos a Patre profecta efficiatur propium ipsius filie Patrimonium ut in L. 3. §. sed utrum in fine. D. de mino) L. cum dos, 7. versiculo D. de pact. dota. L. fi. D. de Colle. dotis. tex Capitalis in L. Pomponius Philadelphus 36. D. fami. ercis. id tamen ita accipiendum est ut adhuc Comunis sit Patris, et filie ex L. 2. §. 1. D. soluto matrim. ubi notat Acur. verbo profecta receptus per Bar. et alios bene probat Paul. Cons. 345. n.° 1. lib. 1. Gomezius in L. 50 tauri. n.° 28. Campeius de dote. 3. p. q. 77. rationemque scribit Acur. in d. §. 1. verbo dos, quam comprobabis ex autho. sed quamuis C. de rei uxorie actione adiunita L. cum dotem 32. §. eo autem tempore versiculo non numquam ff. soluto matrimonio. et post Ripam bene in d. §.

1. n.º 16. ett alios probatt Menoch. lib. 2. de arbitra. Centtur.ª 5. Casu 242. quę tamen rattio non admodum placuit Paulo. d. §. 1. et resellitt Ebca. ttt.º de Patria potestatte effectu 4. n.º 19. ett Sane probabilior ratio mihi uidettur. quę ex hac nostra lege desumitur, quia nempe soluto matrimonio dos ad patrem est reversura, et ea lege datta intelligitur nisi aliud sit conventum, ut ad Patres substantiam revertatur ex ratione legis jure succursum de jure dotium. L. dos a Patre C. soluto matrimonio sũque uidetur ita facta dos filię ut tamen non desierit esse Patris propter illam rationem, et L. cum dos 7. de pactis dotalibus et d. L. 2. §. 1. solutto matrimonio quarum non potest esse alia ratio simul et nostri tex. qualenus cauet filiam fam. non posse donatione aut alio titulo dotem ã Patre constitutam diminuere, quia est ad eum reversura et non potest filius Patris condittionem facere deteriorem ex regula L. filius 23. C. de pactis adjuntis d. L. Cum dos et d. §. 1. inter quę tamen jura expressam repugnantiam cognoscuntt DD. et non magis diem nocte pugnare diuit Zacius in d. §. 1. n.º 6. et

difficilem antinomiam fatetur bene Duarenus.
sicut et Costalius in d. L. cum dos, et laborant idem Zazi.
intellect. singu. lib. 2. C. 1. Conna. lib. 5. C. 1. n. 6. namque
in d. §. pactum initum a sola filia sine Patre non aufert
Patri integram actionem, sive agat solus, sive adiuncta
persona filiæ cum tamen in d. L. cum dos, versiculo
sivero fin. ita demum non nocere Patri, Pompo. profitea-
tur, si modo pater non agat adiuncta persona filiæ
pro quorum jurium interpretatione Bar. in d. §. 1. n. 3.
Receptus Vm Alciatum n. 33. distinguit an pater agat
adiuncta persona filiæ deducere in judicium jus Patri
et filiæ competens, et de utriusque agere utilitate ex vo-
luntate tamen cum Pater suum tantum jus deducit
idem Bar. in L. post dotem, n. 35. Soluto matrimo. Patri agen-
ti adiecta persona filiæ competere omnia previlegia dotis
secus si tantum ex voluntate filiæ agat, quia 1º. Casu age-
re videtur, ut filiæ Procurator, et Rei filiæ administrator
qua ex parte illius jus deducit ex tex. sic intelligendo
in L. filius fami. 8. versiculo sed et filiam fam. et L.
non solum 37. §. quæritur versiculo si de dote de procurat.
Et ideo prævilegia et exceptiones conceduntur, quæ compe-
tunt ei cuius nomine agitur et post Socinum ex n. 6. in

d. §. 1. Resolvunt Jason. n. 11. Crotus 25. pro quibus tu expen
de L. filius fami. 14. de exceptio. secus autem erit si ex vo-
luntate tantum et consensu filiæ agat quia tunc nomine pro
pio non alieno experitur, et ideo non conservantur illi privileg-
ia neque exceptiones possunt oponi quæ ex facto filiæ nasci
poterant arg. L. exceptiones 7. in principio de exceptionibus
item si agat adiuncta persona filiæ exceptio ex pacto inito
a filia nocebit patri quatenus filiæ non agit arg. de L.
filius fami. et magis ex regula L. 3. §. ultimo ff. rerum
amotarum, et sic intelligit Bar. d. L. cum dos, versiculo
si vero bene nisi adiuncta persona filiæ, si vero agat ex
consensu, et non ex persona filiæ non nocebit pactum a
filia factum sic intellecta d. L. 2. §. 1. ubi docet Bar.
n. 3. communiter receptus Sm. Zazi. et Ripa. n. 6.
et confirmat Crotus Col. penultima, et esse necessariam
interpretationem licet non veram agnoscit Cuma. n. 6.
et constanter defendit Cam pec. de dote 3. p. q. 74. sed
qui eam interpretationem sequuntur, in multis pec-
cant, et præter egregiam divinationem vim inferunt
sententiæ, et verbis juris Cons. in d. §. 1. versiculo si vo-
luntate, et versiculo sed ut agat solus, nisi dicere velis,
J. C. bene non respondere directe quæstioni propositæ

de actione proponenda adiuncta persona filiæ, sed dicat
sive solus agat Pater sive ex Persona filiæ nihil interest,
cum utroque Casu integra actio Patri reservetur, et ita
non respondeat ei, quod initio proposuerat, an nempe
integra actio sit Patri, non obstante pacto filiæ sive suo
sive etiam filiæ non experiatur, quod licet Pauci advertant
ferri forsan debent, et ideo ab ea interpretatione fere
omnes facile dissentiunt propter alias rationes a Paulo
expensas in d. §. 1. qui magis probant Accurs. interpre-
tationem in d. l. cum dos, gl. ultima, tu dic ut pactum
filiæ non noceat Patri quoad actionum exercitium cum
ipsius solius sit, secus autem quoad exactionem, et re-
petitionem dotis et primo Casu intelligatur d. §. 1. bene
integra actio, secundo vero Casu d. l. cum dos; quæ
interpretatio placet Duareno in d. §. 1. et tandem ma-
gis probat Thomas Parp. bene ex n.° 61. sed sane ea
interpretatio vera esse non potest per d. l. cum dos.
versiculo si vero in 3. bene nisi adiuncta persona filiæ
experiatur ubi eod. utitur verbo expedire, quo usu
est Ulpia. in d. §. 1. adde quod verba lis est, et una quia
in utroque hoc unum quæritur, an exceptio nata ex

facto filię repellat Patrem agentem, adiecta persona filię =
Quare ego omissis hiis et aliorum inter pretationibus con-
sidero in primis in specie D. L. cum dos, Pompon. docere
initio dotis dandę illum, qui dat, legem dicere doti posse
sine voluntate, et consensu mulieris, ut in principio D. L.
et in L. Obres, 20. versiculo si extraneus, eod. tit. sed postquam
dos datta est, sine mulieris Consensu novas LL. apponere
non permititur ei, qui dotem dedit sed expectandus
est mulieris Consensus per illam rationem bene adiectam
sed quia iam facta est dos proprium ipsius Patrimonium
et hęc est etiam ratio L. si cum dotem 23. in principio
L. quoties 30. L. post dotem. 41 bene voluntate filię D.
Solutto matrimonio ita tamen ut ratione patrię potestatis
semper patri jus aliquod remaneat propter illam spem
quam habet, ut S. considerabimus et probat tex. in L.
Pater filię 11. de evictio. et ideo neque pactum Patris
nocebit filię, neque filię Patri, sed ipsi soli agenti nocebit
rursus in versiculo nec sisola proponit filię agenti de dote
nec nocere, nec prodesse pactum Patris, ubi animadverto
legendum esse (nec si sola) ut in vulgatibus Codicibus
non autem (nam sisola) ut putat Cona. lib. 8. C. 9. nam
illa lectio non convenit illi loco cum bene non ponatur

Rationis vis, ut strenue considerat J. Robertus. lib. 2. Recep. lect. C 11. Sed quædam Conseq.ª ex dictis ut non noceat pactum Patris filiæ propter illam Rationem et d. L. quoties bene quia deteriorem ff. soluto matrim. quod autem filia possit agere sine Patre satis probat d. L. cum dos, versiculo nec si sola filia, et versiculo si vero bene ipsi quoque agenti, sed quando initio matrimonij Conventum est, ut dos profectitia maneat penes filiam ut in L. si cum dote 23. in principio ubi communis opinio ff. soluto matrimonio aut quoties ex voluntate ex Consensu Patris agat ex auth. quod locum C. de Collatio. ubi notat Acur. verbo consensit et post alios Decius. n. 2. illudque verbum, (quandoque) de quo in d. versiculo si vero ostendit exceptionem ibi adiectam, quia significat idem quod aliquando aliquo Casu vel aliquo tempore ex L. continuus 137. §. item si insulam in fine. de verborum. L. cum Pater 77. §. Rogo. de lega. 2. L. Rogo. quando dies Legi. quæ et alia jura in id expendit Rebuf. in L. interdum 78. pag. 502. ff. de verborum significatione igitur pacto convento a filia triplex potest considerari Casus, Primus si Pater solus agat et tunc ei non nocebit pactum suæ filiæ; Secundus si

sola filia agatt, et nocebitt ipsi filię agentti; tertius si agatt Patter Comixtta Persona, et sic tam suo quam filię nomine, quo casu quem admodum si ipsa filia sola agerett, eidem nocerett pactum ase factum, itta et eadem ratione debett nocere eidem quatenus ejus nomine Pater agitt ex Reg.a L. filius fam. 14. de exceptionibus L. 3. §. ultimo ff. rerum amotarum, et potest induci Reg. ut casus simplex contineat mixtum arg.o L. Gallus §. ille casus et §. et quis si tantum de liberis, et posthum. cum alijs adductis per Sarmien. in L. si itta scriptum n.o 4. eod tt.o sicque rectissime ratiocinatus est Pompo. in d. L. cum dos. id intelligens quando dos non esset ad Patrem reversura in versiculo (dicendum est non) adiuncto arg.o a contrario sensu quod in jure eficax est ex L. 1. versiculo cuius rei ff. de officio eius cum alijs adductis per Everardum in loco a contrario sensu sicque constituitur bene exceptio regulę propositę in d. L. 2. §. 1. Sol. matri. ubi generaliter et in universum constituta est regula de dote profectitia ut filia pascisci non possit sine Patre, saltem ut noceatt Patri, interim dum filia fuerit sub ejus potestate ex d. §. 1. versiculo ultimo ubi notant Alciat. n.o 36. et Duaren. d. versiculo ultimo: et inducitur L. et hęredi. 23. §. filia fam. ubi notant Bar. Jason. et Horoz. ff. de pact. (cum generaliter

si aliud a Patre non fuerit actum, ad ipsum sit reversura dos profectitia filiæ in matrimonio decedente aut divortio subsecuto ex nro tex. et L. Titia 35. ff. Soluto matrimonio L. Patter 71. ff. de evict. L. dos a patre C. soluto matrimonio L. Jure Sucursum ff de Jure dot. L. 30 tto 11. p. 4. et sic generaliter non nocebit pactum a filia factum Patri agenti etiam adiuncta persona filiæ quia non potuit filia illam spem, et illud jus Patris pasciscendo lædere ex regula L. filius 23. C. de pactis; quæ ratio cum cessett, quoties ad pactum dos non est reversura, meritto itta intellexitt Pompo. in d. L. cum dos, reg. ab Ulpiano proposita ind §. 1. quæ interpretatio si vera est ante nos auctorem habett neminem quod jus hodie conturbatum est vehementer cum integra actio ad repetendam dotem uxori eidemque filiæ famil. reservetur, cum per matrimonium iam sui juris efficiatur ex L. 47. tauri. L. 8. titulo 1. lib. 5. compila. et J. observabimus. C. quo etiam jure idem dicendum erit in dote adventitia. ~

Est autem dos profectitia ut brevitter definit Ulpianus in instituta tto 6. versiculo dos, in 1. quam Pater mulieris dedit consonat L. 30. tto 11. p. 4. quibus autem in casibus Pater dare dicatur, ut profectitia sit declarat idem Ulpianus

in L. profectitia. §. ff. de jure dot. adventitia vero dicitur dos quæ non a Patre, sed potius a Matre, vel quovis alio data est ex d. Legibus: hæc ergo dos adventitia etiam jure communi matrimonio soluto morte mariti aut divortio secuto saltem non culpa uxoris, si aliud actum non fuerit, uxori idemque filiæ factam restituenda est, non Patri, filiæ quæ integra actio erit, non communis Patri. ~ ~

Ut supra dicta intelligas, observa etiam olim dotis constitutionem ab extraneo filiæ fam. factam non pertinere ad generalem regulam adquisitionis de qua in §. 1. in ff. per quas personas, et diximus in principio L. 1. T. hoc titulo, cum eo casu Patri non quæreretur sic ipsius fieret filiæ ut plane colliges ex d. L. profectitia versiculo si forte et L. 2. §. 1. deducto argo a contrario sensu ff. soluto matrimonio. et ut indubitatum præmitit Pinc. neminem referens in L. 1. p. 1. n. 15. T. tt. 1. cum infinitis. Bald. nobella. tt. de dote 6. p. privileg. 33. Riminal n. 1. Jason. n. 1. Curti. Junior. n. 16. in L. filiæ dotem C. de colationibus, et multi statim referendi pro ea autem sententia solet induci tex. in L. sive uxor, 35. de donatio. inter. adiuncta d. L. profectitia versiculo, et si forte ubi valet donatio facta a Matre filiæ causa dotis nec adquiritur Patri, et dicitur adventitia, alioquin, si Pater quæreretur, donatio non valeret ex L. 3. Col. 2. Vs.

verbum Pottestatis. de donatio inter Virum sic etiam temperatta illa Regula adquisitionis usus fructus, de qua in L. cum oportett in principio j. ubi dicemus, quam Rationem optime expendunt Lusittani in d. L. 2. et ideo cum non competat usus fructus, potterit filia sine consensu Patris pettere dotem a Maritto, sive ejus heredibus ex auth. ut liceatt matri, ett aviæ in principio Collat.e 8. et solett induci tex. in C. fi. de Judicijs in 6. ut cum Communi Resoluit Alexan. in d. §. 1. n. 4. Baldus nobellus de dote 9 p. privilegio 8. Jacobinus in d. L. profectitia n. 9. Crotus, in L. fratter a fratre n. 62. de Condi. inde. quod apud nos est sine dubio expedittum propter illam L. 47. Tauri. adiuncta L. sequenti L. 8. 9. tt.o 1. lib. 5. comp. preterea etiam expedittur tex in L. Caius 46. ubi nottatt Paulus n. 2. soluto matrimonio, et tu adde L. avus neptis. 62. de jure dotis L. avia. Cod. tt.o bene profectitia. est, adiecto arg.o a contrario et magis facit tex. in auth quod locum C. de Collatio ubi notant. Acurs. Decius. et alij et Resolvunt Bar. et omnes in d. §. 1. ubi Jason. n. 15. Communem Senttentiam testatur et in d. L. filiæ dotem, ubi alij C. de Collatio. Bal. nobella. d. privilegio 8. et 6 p. privilegio 33. Campecius de dote

3 p. q. 59. et probat Cona. lib oct. Cap. 10. n. 4. et est tex.
in L. XXX. tt.o XI. p. 4. ubi notat Gregor. verbo fuera
et ita tenendum est quidquid controuertat. Gobea-
nus lib. 1. variarum lect. C. 44. cui subscripsit Cuia.
ad Ulpia tt.o 6. versiculo neque interest. et repetit idem
Gobeanus ad L. 6. ff. ad Legem falcidiam. Baldui.
institu. lib. 2. pag. 138. Moti. authoritate Ulpiani
d. tt.o 6. §. diuortio facto bene, neque interest sit pro
fectitia, an aduentitia ubi Ulpianus de dote. actionem
patri dare sine ulla distinctione dotis, scribit, quo
loco etiam in eam sententiam proclibior est Duar.
in d. L. Caius verbo utilis item et expenditur tex. sed
et si alia L. 5. versiculo si igitur eo animo ff. de
bonis. damn. ubi actio patri datur et non potest inte
lligi de alia dote quam aduentitia siquidem si pro
hibita esset in 1. p. illius Legis non posset Maritto
queri, uxore eademque filia fam. vel decedente aut
pro mortua habita constitutione matrim. propter
regulam L. dos a Patre C. soluto matrimonio: preterea
etiam urgenter facit L. 1. versiculo sed si sub condi-
tione bene sive pater sit, sive extraneus ff. de Collat.e
dot. ubi aperte uidebis tam aduentitiam quam

profectitiam dotem conferendam, ut autem confera-
tur, necesse est admittere, convertti in propiam Patris
substantiam ex L. ultima C. communia utriusque
Judic. cum alijs, et tunc respondent, Communem
Senttentiam veram esse inspecto jure novioris sm
quod dos adventitia propia eficiatur filię soluto ma
trimonio per divortium, sed jure vetustiori Hoxum
ad Patrem pertinere. Item et respondent illa verba
(et ab eo profectta) in d. L. 2. §. 1. ff. solutto matrimonio
non esse Ulpiani sed adiectta a Triboniano quod multi
ferre non possunt, neque ferendum est. Pręterea et ad
d. L. Caius. respondet Cuia. d. tto. 6. probari quidem
actionem filię dari, sed non denegari Patri, cum possit
effici communis ut in d. §. 1. quo nihil alienus est a mente
J. Consultti bene non intter hęredes avi, et neptem Con-
tentio erat, et jure scriptto, et directo hęredibus actionem
dandam significatt J. Consulttus quia in eum Casum
qui evenerat in Specie illius Legis, nihil pactum fuerat
et sic deficiebant verba Constitutionis nepti, sed quia eam
videttur avus habuisse menttem, ut matrimonio soluto
sine culpa neptis, eidem neptti dos redderetur, inter-
prętatur J. Consulttus ex mentte avi, utilem actionem

dari Nepti quam ius non ex verbis, quibus deficiebatur
itta ut quod Summus ius non admittebat illud inter-
pretatione benigniori equitas introducat. arg.° L. inter
Socerum 26. §. convenit ff de pact. dot. ubi in §. cum
inter bene (id actum) videbis textum proximum inter
pretationi, quam admittit J. Consultus in d. L. Caius
utroque in Casu verba directa deficiebant, sed ad men
tem recurritur contra hentium, unde etiam Cavebis
a Duare in d. L. Caius, qui existimat directam
Patri, utilem vero actionem filie bene dari x.ª spe-
ciem legis si Pater 1.ª C. de pactis. Conventi. cum
potius heredibus avi, quam Patri esset danda, si
benigna inter pretatio deficeret; quare securius
est communem sententiam sequi inspecto utroque
tempore nam de jure noviori nullus discrepat
et ad L. sed si aliam L. de bonis damn. respondebis
inter maritum et Patrem deportate conten
tionem esse de qua statim deliberavimus et
tamen expeditum est actionem filie competere
non potuisse, quia per deportationem amisit ea
que sunt Juris Civilis ex L. quidam 17. ff. de
penis et in proposito videbis tex in L. in insulam

43. ff. solut. matri. et ad d. l. 1. respondebis cum Accurs. bene in versiculo sub Conditione.~

Intex. bene, quod ab ipso Parente datum adiuncto bene, revertatur.

Nunc tex. adiuncto l. cum dos 7. bene propi-
tum Patrimonium de pactis dota. et l. 3. § u-
trum in fine ff de mino. debuisset Citare Bar.
in l. quisquis 6. C. de agro deserto lib. 11. dum
notat ex illo tex. verbum reverti significare
retro translationem dominij cuius meminit
Decius in l. 1. n. 11. C. de pactis latte Tiraquel.
in l. si unquam ubi bonus tex. verbo revertatur
C. de revocandis dona. item ett magis videbis
ex hoc tex. dotem reverti dici, quæ cum Patris
esse desierit ad eundem a quo profecta erat, reddit.
hanc esse hujus verbi significationem ex l. inter
stipulantem §. sacram bene impribatos reverti
de verborum l. 3. §. idem Papinianus bene ad pro
pietatem reddire ff. quemadmodum usus fru.
ex alijs notatt Rebuf. in l. verbum reddendi
94. ff de verborum significatione pag. 567. et
in proposito Panut ad Statutum de Lucro dotis

in Rubrica gl. verbo restituenda n. 1. qui oblitti fuere
hujus tex. qui longe elegantior est, simul et L. Avus
82. in principio, quæ sic rectissime intelligenda est de jure
doti. Unde iam intelliges imperatores hic agere de dote
et donatione ante Nuptias profectitijs ut s. explica-
uimus, et illi tantum accommodari potest ratio hujus tex.
versiculo prospiciendum, quæ tam respicit casum soluti
matrimonij porpter divortium, quam si per mortem
et eam rationem signandam dicit Salicetus hic
et expendit Costanus in commenta de dotibus C. 6. n. 5.
Corra. in L. filiam quem habentem C. fam. ercis. ul-
tima p. n. 132. et alias considerat Bar. Socin. Cons. 9.
sub n. 13. lib. 1. Sed sane hæc ratio cessat in dote adven-
titia, quamuis non cessent aliæ rationes de quibus in
autho. Sed quamuis C. de rei. uxo. actio. de quibus
s. diximus et illud quidem quando matrimonium
divortio disoluitur, quod si morte filiæ disoluatur
de dotis adventitiæ jure inter socerum, et generum
anceps, ambigua quia disputatio esse solet, et pro
genere, ut penes cum dos remaneat est tex. in L. sed
si alia s.a bene quia pro mortua habetur ff. de bonis
damn. et in L. in eum 16. in fi. ff. de religiosis
quæ quamuis promiscue loquatur de Patre, et Marito

distinguendę tamen erunt dotes Siquidem de Patre
loquitur quoad dotem profectitiam ut Colliges ex
L. sequenti bene recuperauerit sic etiam intelli-
ges L. 9.a quoque illius tituli ubi eadem admitenda
est distinctio sicuti in L. Neratij. 20 versiculo si
maritus et in L. Celsus 22. L. in L. pro rata 27.
L. quod si nulla 28. ff. de Religio. sic etiam pro genere
intro ducitur L. sab hostibus 11. §. si uir ff. soluto ma-
trimo. L. falsus 116. §. Julianus versiculo in Casibus
ff. quod falso tutore L. cum uir 42. ff. de usu Capio
L. cum in fundo. 81. in principio versiculo quod si
in matrimonio ff. de jure doti. L. cum mortem 25.
ff. de jure fisci. L. mulier 20 in principio de conditio.
insti. L. ultima §. idem quę sunt ff. ut Lega. n.e L.
si uir uxori 6. ff. ad L. falcid. in quibus tribus LL.
uidebis, uxorem, constante matrimonio decedentem
de dote, testari non posse ut sic verissime intelligas
Causam Stipulationis in L. si mulier 25. C. de jure
dot. et L. 4 C. de contrahenda stipula. adiuncta Reg. L. 1.
versiculo ut Superfluum sit C. de thesauro lib. 10. testa
tur autem mulier in specie illarum Legum et in L.
mulier 22 §. cum proponebatur ad Trebellia. de alijs
bonis non dotalibus, quia dotalia cedunt lucro mariti

ca in matrimonio decedente ex LL. et ideo de illis testa
ri non potest L. conficiuntur 8. versiculo si post factum
bene de alienis quodam modo rebus de jure Codicill. atque
non omnia bona, que uxor habet aut in matrimonio
Aul. Gell. afert dotis effici probatur lib. 17. noct. athic. C. 6. et satis
deducitur ex hoc tex. bene ceterarum, et magis ex
L. si ego 10. versiculo dotis de jure dot. L. Celsus cum se
quentibus de Religio. et intelliges L. mulier bona 73.
de jure dotium L. 4. C. eod. et que tradit Acurs. in
L. maritus 21. versiculo observatione C. de procurat.
notatu eleganter Bar. in disputatione incipienti mu-
lier habens que est q. 7. Paul. in autho. Preterea C. unde
vir latissime salicetus in L. ultima C. de repudia. quos
adde ad d. L. 4.m cum similibus et forcatus in nec po
ma. dialogo 39. n. 4. Conna. lib. 8. C. 8. n. 5. Hotoma.
in disputa. de dotibus pag. 2. preterea et pro genere in
ducere poteris L. dotalium predio. 15. de fundo. dota.
quem in proposito inducit Cuia. lib. 9. observatio.
C. 4. item et inducit L. jure succursum de jure doti.
ubi misserationis gratia succursum est Patri in dote
profectitia ergo in adventitia non succurritur ex regula
L. Cum Prettor in principio de Judicijs et cum

excludit S. Consultus in L. Avus neptis 82. de jure
doti. et generaliter docet Ulpia. in instit.m tt. 6. §. ad
uentitia, dotem aduentitiam semper manere penes
maritum idque illo seculo indubitatum fuit ex
juris dispositione, et citra pactum licet contrarium
doceant Acurs. Bar. et omnes in LL. 5.a citatis
idem Acurs. in L. 4. §. verbo ex dote et in L. si ab hosti-
bus §. ultimo ubi Bar. Alex. et omnes soluto matri-
monio cum longe verius sit in omnibus illis speciebus
non ex pacto, sed ex juris dispositione dotem mariti
lucro cedere, ut recte probat Gobeanus in L. 6. ad L.
falcid. Cuia. lib. 9 observa. C. 4. ubi S. Brison. ad L. Ju-
liam de adulteriis versiculo dotale prædium Coll. pen
ultima pag. 200. Hotom. ubi S. pag. 103. ut sic videas
non esse omnino exorbitantem neque contra jus Commune
Statuta, quæ passim in Italia vigent, et tale aliquid
observabitur in Regnis Arag. et de lucrando dote uxo-
re in matrimonio decedente, aut e contra de donatio-
ne propter Nuptias ut pessime opinabantur multi Relati
apud Rolandum tt. de lucro dote. q. 62. et p. Sanutt.
eod. tt. gl. 1. ad Statutum cum potius reducamur per
hujusmodi Statuta ad jus Civile et Commune ex S. dictis
et ideo non restringenda, sed favore et inter prætatione

adjubanda ex celebri traditione gl.ª verbo numerandum
versiculo item per hanc reditur in C. statutum de preben.
in 6. communiter recepta sm Jason. in L. si unus §.
pactus ne peteret n.º 6. de pact. Gomez lib 1. variarum
C. 5. n.º 15. Cova. lib. 3. variarum C. 6. n.º 4. Ceterum ho-
die novioribus Principum Constitutionibus uxori in
matrimonio defuncta jure communi dos non cedit
Lucro mariti sed ad heredes legitimos ipsius uxoris
ex testamento vel ab intestato pertinet excluso marito
ex tex. expresso in L. unica §. maneat et magis ex §.
illud proculdubio C. de rei uxoriæ actione ex quibus
ita agnoscunt tenendum esse cum communi senten-
tia Gobean. et Sotto ubi S. pag. 104. Cuia. tit. 6. ad
Afric. sub L. pater dotem de procu. sicque iam
hodie sine scrupulo admittenda est, Acur. et Bar.
et communis sententia a qua nemo discrepat, nec
potuit discrepare propter L. 23. gana el Marido
incipit lex, muerta siendo 30. versiculo ex illa dote
bene debe ser, entregada alos herederos dela muger
et L. 31. versiculo eso mismo seria tt.º 11. p. 4. contra
quæ jura, est indubitatas usu et praxi receptas sen-
tentias nituntur hic, qui perniciose tentant L. 6
tauri. hodie L. 1. tt.º 8. de herencias lib. 5. compilla.

bene de qualquier calidad que sean non esse intelligendam de bonis dotalibus, qui putant adhuc maritti adhuc cedere non advertentes loqui contra verba et sententiam legis et contra omnia s. dicta, quę si viderint non dubitam ad sententiam mutaturos. ~ ~

Bene: vel ante nuptias donationes.

Vide quę scribes ad l. 3. §. &

In tex. bene, ne Parentum munificentia.

Cum donare non dicatur, qui oneribus neccessarijs succurrit in l. si quis pro uxore 22. versiculo non. n, et versiculo quia non est ista donatio de donatio. inter. l. rem legatam 8. in fine sm, Acursi inter prętationem de addimen. lega. l. donari a contrario sensu de donationibus, alia notat Gomes in l. 29. Tauri. n. 12 Pelaez de Maioratu 1a. 1a. p. q. 21. n. 16. non immeritto Paulus. 5. n. 3. quem sequitur Corneus n. ultimo extollit hunc tex. ex eo deducens Patrem constituendo dotem filię aut donationem ante nuptias filio, liberalitatem, et munificentiam exercere, quamvis ad id teneatur ex legis dispositione propter l. ultimam versiculo neque, n, C. de dotis promissione ubi notant Bar. Bal. et omnes, et est, tex. in l. qui liberos

18. ff. de ritu nuptiarum ubi nottat Corra. nº 9. et in ducitur tex. in autho. quæ res bene dotis obligationem C. de communia lega adiuncta L obligamur 51. versiculo Lege ff. de obliga. et actio. et post Bar. et alios commu nem senttentiam resolvunt Ripa. nº 51. Vicent. 33. in L. 1. ff. soluto matrimonio elegantter Boer. decisione 130. nº 4. 8. et 9. quem corrupte citat Bacca, qui in infinitos refert tt. de non meliorandis C. 1. ex nº 1. et C. 2. nº 25. et 26. et magis probatt Duare. rubrica soluto matrimonio tt. de dotibus C. 3. et apud nos pro batt lex 8. versiculo, e otros son tenidos, ubi fattissime Greg. verbo el Padre tt. 11. p. 4. quam legem etiam nottatt Palat. in repetitione C. §. 4 in principio et tunc repetet Paul. hic non esse hanc veram munificentiam, aut propiam donationem propter regulam initio proposi- tam sed sub appelattione munificentiæ, et liberali- tatis Pattrem satisfacere debito naturali ex L. unica in principio versiculo inttantam necessarijs et ver- siculo, et hiis successionibus C. de imponenda Lucrat. description. lib. 10. et ex d. L. ultima versiculo utramque bene ex sua liberalittate et versiculo liberalittas itaque talis adiunto. bene officium Patternum C. de dotis. promi.

qui tex. adhuc multum urget et l. cognoscimus 10.
versiculo ultimo bene liberalitatibus C. de hæret. et
magis tex. insignis in l. ultima §. si a Socero. versi
culo att si neutter bene quia intelligitur ff. de hiis
quæ in fraud. quem tex. bene exponunt Bar. et alij
ut filia dicatur Causa donationis, et titulo lucrativo
dotem habere, et expendit cum alijs Pinell. in l. 1. 3. p. sub.
n. 62. versiculo infertur 31. T. de bonis maternis conside
ram ea ratione dotis constitutionem indigisse insinua-
tione ex generali regula. l. Sancimus C. de donatio.
donec speciali constitutione remissa fuit ex l. ultima
C. de jure doti. et notatt cum alijs Matienzo ad l. 5.
tto 1. lib. 5. Compi. gl. 4. n. 4. quare tu resolve Patrem in
specie hujus tex. munificientiam exercere quia non te-
netur ex juris, aut legis obligatione dotare, aut colocare filios
ut perperam DD. existimant, sed tantum ex officio att
in d. l. ultima, id est ex decentia et quadad honestate
et sic ex debito quodam morali non autem naturali
ut male putat Paul. hic n. 3. nec alia est significatio
illius verbi (oficium) in hac tractatione et tamen ex debito
morali nulla inducitur præcisa obligatio si D. Thom.
Credendum est 2. 2.e q. 106. et resolvit Covar. in C. cum

in oficijs n. 10. de testam. quod vehementer confirma-
tur ex d. L. qui liberos ex qua parte officio Judicis cogi-
tur ad officium Judicis pressuponit deficere obligationem
L. que per collussionem 51. §. 1. ff. de actionibus empti.
donec fuerit interpretatum, nullam vim habet L.
cum postulassent 44. in principio ff. de damno infecto
unde fit quod Pater si sponte dotet non coactus a Judice
liberalitatem, et munificentiam exerceat, et sic intelli-
go tex. istum et alia jura T, citata nam d. auth.a Res que
non pertinet ad presentem disputationem cum loquatur
de obligatione dotandi, quam heres habet propter precep-
tum Testoris, indeque fit et ex T. dictis, ut si Pater filie
fecerit donationem, ut commodius, et illustrius nubat, possit
illam revocare, nisi possessionem tradiderit, aut instrumen-
tum loco possessionis iuxta L. 1. C. de donatio et probant
L. 17. 44. Tauri, hodie L. 1. tt.o 6. et L. 4. tt.o 7. Lib. 5. comp.
ubi id limitatur, quando dos, aut donatio constituta esset
in contractu matrimonij, et quando filia iam nuptijs des-
tinatur pactumque cum eo fit, qui maritus futurus est, hocque
significant illa verba, o por contratto, oneroso con otra tercero
et probat L. 22. Tauri hodie L. 6. d. tt.o 6. et ratio est quia
tunc respectu mariti, ejusdemque generi dos data uxori
non dicitur simpliciter donatio ut tt.s Lucrativus, sed potius
ob Causam, et onerosus ex d. L. unica ad finem versiculo

si vero C. de impu. lucrat. et tex. Celebris in d. L. ultima §. si a Socero ff. quæ in fraudem ubi expendit Bar. idem Bar. ubi Acur. Paul. n. 6. et Alexan. et alij in L. me bia ff. soluto matrimonio et post Pinel. et Matienzo ubi T. idem Matienzo, ad L. 3. tt. 8. lib. 5. Compila. gl. 4. n. 4. Coua in 4. 2. p. C. 8. §. 6. n. 12. et infinita infert Bacca. de non melioran. C. 32. ex n. 1. quibus adde Pelaez. d. q. 21. ex n. 7. 14. 15. 16. quæ sunt in praxi memoranda, et utilia.

Intex bene propter emancipationis benefic.m

Vide quæ scribes ad L. cum oportet §. cum autem J. hoc titulo sed ex hoc titulo videbis usum fructum semel Patri quæsitum in bonis aduentitijs filij X.a dictam L. cum oportet in principio L. 5. tt. 17. p. 4. non ideo extingui, aut finiri quod filius liberatur a Patris potestate atque in id hunc tex. nottat Gomez in L. 6 Tauri. n. 11. Gutierret in repetitione §. sui n. 24. cum sequenti insti. de hæred. qualitate sed est melior tex. in L. 3. in fine, et L. 4. J. hoc tt. L. ultima in fine C. communia de successio. ideoque filio mortuo nihilominus integer Patri remanet usus fructus ex d. LL. qua morte propietarij non finitur L. 3. C. de usufructu. tex. optimus ubi notant Bar. Bal. et alij in L. ultima versiculo sin vero C. ad Tertilia. et docet Acur. in L. 2. verbo difuncto S. tit. 1. et in d. L. 3. gl. ultima communiter receptus

Sm. Gomez et Gutierrez ubi S. eundem Gomez in L. 48.
Tauri n. 5. Pinell. in L. 1. 1. p. n. 39. S. tt. 1. Matienzo ad
L. 9. tt. 1. gl. 1. n. 6. et ad L. 4. tt. 4. gl. 3. n. 8. lib. 5. comp.
quae sententia communis et vera comprobatur, et limitatur
ex 47. et 48. Tau. L. 3. et 9. tt. 1. lib. Comp. quod filius prop-
ter matrimonium liberabitur a potestate Patris in quo
casu speciali filius aufert usum fructum Patri ergo incon
trarium est regula communis ex L. quaesitum 2. Col. 6. §. de
nique ff. de fundo instr. L. nam quod liquide in fine de
penu. legata. inde que inferunt S. citati filio religionem
ingresso aut aliter a mancipato integrum manere usum
fructum Patri, ut etiam delictum committente propter quod
meruerit bonorum confiscationem ex traditas a Simanc.
in instr. Catholi. tt. 9. n. 79. Coua. lib. 2. uarianum C. 8.
sub n. 7. versiculo si delinquente rationemque scripsit
Bal. in d. L. 3. quod licet ad adquisitionem usus fructus re-
quiratur patria potestas non tamen ad retentionem, ut aper-
te colligitur ex juribus citatis adjuncta regula L. Patri fu-
rioso 8. de his qui sunt sui.~

Ex quibus inferitur filio defuncto, in cuius bonis Pater habebat
usum fructum licet illa bona quoad proprietatem eque pertineant
ad Patrem, et Matrem auth. defuncto C. ad Tertilianum lib. 6.
Tauri. L. 1. tt. 6. Lib. 5. comp. tamen decedente postea Matre
eademque uxore adhuc usus fructus integer remanebit Patri

idemque Maritto ex tex. expresso in d. L. ultima §. pen
ultimo ad Tertilianum C. quam bene notant Bar. Bald.
Paul. Salice. ett DD. et omnes supra cittati in principio
idque adhuc hodie utile fore in illis prouincijs in quibus jus
Commune uiget, et bona inter Conjuges non communi-
cantur. obserbant Pinel. ett Matienzo ubi S. ideoque
ego obseruo in Episcopattu Cordubensi ubi talis uiget
consuetudo utile futurum, hujus Consuetudinis testis
est Cordubensis, Sinaan. ubi S. ex n. 183. Palat. Rubeos
in Repetitione Rubricæ §. 6. in fine ubi Barahona additione
ultima alios aferti testes, sed cum extra particulares consue-
tudines, ubi jus Regium obseruatur, bona lucratta constantte
matrimonio communicentur inter Conjuges L. 2. et 3. tt.o 9
lib. 5. Compila. non putant utile posse esse in praxi Cæterum
ego Gomezi Senttentiam libentter sequor, qui in d. L. 6.
Tauri. n. 12. puttatt adhuc stantte jure Regio locum fore de-
cisioni d. L. ultimæ ad Tertilianum quia illa usus fructus
adquisitio ad Patrem tantum potuit pertinere non ad Ma-
trem propter L. cum oportet in principio aduinto §. feminæ
institutis de adoptio nec, n̄, a principio adquisitionis filio
adhuc viventte potuit ad eam tamquam ad Matrem
pars usus fructus pertinere, sed potius tamquam uxo-
rem Patris istius filij, et tunc cum ille usus fructus non
fuerit quæsitus ex communi pecunia aut mariti in
dustria sed potius ex L. dispositione, jus quidem non

communicavit, sed sola commoditas, quę lucro mariti cesserit pro ut res familiaris fuerit aucta. Nec d. LL. 2. et 3. tt.o 9. lib. 5. Compilationis adhunc Casum ullo modo sunt trahendę, nec aplicandę. quinimo ex eis potius colligitur contrarium cum expresse dicat d. L. 3. eaque obveniunt altteri ex conjugibus ex testamento vel ab intestato, vel ex particulari donatione, et denique non ex quęstioni Communi, ut industria, et negotiatione durante matrimonio facta non fieri communia idque vel ex eo patet in nostra specie quia si Pater idemque maritus decederet ante filium, usus fructus finiretur, et consolidaretur cum propietate quam filius habebat, neque quidquam penes matrem eandemque uxorem remaneret, nam cum Pater solus sit ususfructuarius, ejus morte finitur usus fructus ex regula §. finitur institutis de usufruc. L. curationem C. eod. pręterea et in nostra specie filius decedens non potuit in matrem plus juris transferre quam ipse habebat ex L. nemo 55. L. hęredem. 60. de Reg. juris. et facit L. interest, C. de usufructu. versiculo nam usufructuarius ergo cum filius familias nudam tantum haberet propietatem non potuit usum fructum in matrem transferre etiam si ex testamento eam hęredem instituisset ex 3.a propter bonorum, ut potest ex jure Regio L. 5. Tauri. L. 4. tt.o 4. lib. 5. Comp. nam illa testandi facultas debet intelligi, sine in

commodo, et præjudicio usus fructus a Patre quæsiti, ut arg.° L. si quando 32. in principio C. de in officio Testam. et L. 2. §. Si quis a Principe ff. ne quid in loco publico resolvit Telles fernan. in d. L. 5. Tauri. ex n.° 43. contra quem communem sententiam cum Greg. et Pinel. et Tello ubi S. resolvit, nunc Matienzo ad d. L. 4. gl. 3. n.° 3. et 4. qui debuisset citare Molinam bene resolventem lib. 2. de Primoge. C. 9. n.° 23. et omnium latissime Joannes Roxas de Successionum C. 29. ex n.° 10. cum sequentibus ergo neque ratione adquisitionis, neque successionis matri eidemque uxori pars usus fructus competit, sed tanquam uxori cuius jus soluto matrimonio disolvitur et sic finitur hæc Lex 2.

Ad L. 3. ff. tt. bene:

donationem ante nuptias Patri.

Hujus etiam donationis facta mentio est in L. 2. S. hoc titu. et nemo hactenus explicuit cum esset omnino necessarium ad harum legum interpretationem. Tu autem brevitter resolve quod multis verbis non potuit intelligere Tello ferz qui omnes reprehendit in L. 22. Tauri. han donationem ante nuptias, quæ etiam propter nuptias appellatur in §. est et aliud institutis de donationibus et in auth. ut immobilia ante nuptialis donationis in principio coll. 5. et in L. ultima §. Similique modo

ad inter prætationem illius tituli C. de donationibus ante nup. vel propter nuptias nihil esse aliud, quam dotem masculinam ut sic dicas, quod in uxore dicitur dos in maritto dici donationem propter nuptias ut plane colligitur in d. §. est et aliud, et optime probatt Coua n.º 4. 2. p. C. 3. §. 7. n.º 12. licet postea vacilet confundens sponsalitiam largitatem cum donatione propter nuptias sicut et Anto. Gomez post Castell. in L. 5. Tauri ex n.º 9. melius explicatt Cuia. lib. 5. observatio. C. 4. et nobella 22. et 97. sicque iam intelliges cur imperattor in L. cum multæ in fine principij et in §. simplices C. de donatio antte nuptias, dixerit donationem propter nuptias nomine et substantia non diferre a dote æquiisque passibus cum ea ambulare et in d. §. est et aliud ex æqua tam esse dotti, quod cum non intelligeret Anto. Castan. vim inferet litteræ illorum jurium in tt. de sponsalibus et matris tt.º ultimo de donatio propter nuptias n.º ultimo multas, et varias constitutiones diferentias inter dotem et donationem propter nuptias sicut alias addit Gomez ubi s. cum tamen melius fecissent constituendo regulam generalem, ut quidquid constitutum sit in dote respectu maritti, idem censeatur, observandum in donatione propter nuptias respectu uxoris item et parentum quia cum in alijs allegatis juribus æquiparetur donatio

propter nuptias doti consequens est in dotte dispositum
in illa donatione admittendum ex L. si quis servo 20.
C. de furtis ubi notat gl. ut lex disponens in uno ex equi-
paratis censeatur disposuisse in alio quam regulam sepe
notat Tello ferz in L. 3. Tauri. 4 p. n. 16. et in L. 4. n. 22.
et 25. et cum donatio hec propter nuptias antti donatio
seu antti dos dicatur, vel contraria dos, ut in L. cum multe
20 in principio bene Antti ferna C. de donatio. ante nupti.
Locum debet habere regula contraria, quorum una debet
solett esse disciplina ut in principio de his qui sunt sui,
ex L. si contra 35. in fine de vulga. late Everardus loco
39. a contrario hancque utriusque conventionem, ett
velutti consonantiam videbis in L. ultima C de dotis pro
missione ubi eadem est obligatio in parentibus, item et in
insinuatione L. ultima C. de jure doti et in Collatione
in L. ultima. 1. ut liberis 17. L. illud. Lillam C. de Collatt
L. 25. L. 29. Tauri, item quemadmodum maritus rei ven-
ditione utitur ad res dotales L. doce ancillam de rei vendica-
tione C. sic, et econtra uxor ad res donationis propter nup-
tias ex L. ubi adhuc cum auth.ª sequenti C. de jure dotio.
et in auth.º permissum C. de donatio antte nuptias et quia
in omni societate iniquum est idem jus in sotijs non observari
L. et si non fuerit 29. §. 1. in fine. ff. pro sotio sic in hac societate
uxoris et maritti de quibus in L. 1. de ritu nuptiarum longe

iniquus esset si in æquale jus non admitteremus, quam ra-
tionem videtur considerare tex. in d. l. cum multæ et in
auth.° dos data, quæ sic debet intelligi C. de donatio ante
nupti propter illam suam æqualitatem in lucris, et dam-
nis observandam inter conjuges quia cum antiquiori jure
dos cederet l. vero maritti uxore in matrimonio defuncta
x.a ea que resolvimus in l. 2. T. hoc titulo de bonisque libe-
ris, eadem ratione maritto in matrimonio defuncto dona-
tio propter nuptias cedere debebat lucro uxoris ut facile
colliges ex supra dictis et ex l. ex morte 9. C. de pactis
conventis ex prædicta enim æquiparatione qua nititur
illa tam exacta qualitas, hoc necessario erat admitendum
ut sic intelligas tex. in auth. æqualitas cum legibus sequen-
tibus C. de pactis conventis. Denique vid ebis quemadmodum
dos profectitia ad Patrem revertitur l. dos a Patre C. soluto
matrimonio cum alijs sic de donatio propter nuptias pro-
fectitia ad Patrem, qui constituit revertitur in l. 2. supra hoc tit.°
Eademque sententia consideratta ratione fit ut quemadmo-
dum uxor maritto dotem tradere tenetur ita et contra
maritus uxori donationem propter nuptias ut facile colliges
ex tex. sic intelligendo in C. nostrates 20. q. 5. dum bene cons-
tituitur sponsum dotem traditurum sponsæ et dubium
non est accipi oportere de dote hac maritti sua donatione
propter nuptias ut recte advertit Contig. 1. disputationum
C. 12. versiculo quintus Cassus et aperte probat regia l. 7. tit.°
11. p. 4. et induci potest contextus auth. dos data C. de donatio
ante nuptias ubi illud verbum (meretu) necessitatem

inducit ut cum judicio advertit bene Acur. verbo meretur versiculo imo, et latte probatt bene Salicetus, et communem Sententiam resolvit Afflictis decissione 242. n.º 1. licet contro verttat Menoch. de recuperanda possessione Rem.º 15. n.º 15.6 qui magis puttat voluntati Mariti deferendum esse cum tamen verior longe sitt communis Sententia ex suprad-ictis nisi quo casu initio conttractus matrimonij aliud con-venttum fuissett, nam tunc pacta erunt observanda ex tt.º ff. de pactis dotta. et ex L. in mortte in fine et ttoto tt.º C. de pactis conventtis, ett potteris inducere L. ubi adhuc in fine C. de jure dotium L. conttraxitt, si pactum fuerit adiec-tum consttantte iam matrimonio, quia magis erit donatio intter conjuges prohibitta arg.º L. ultima §. Similique modo in fi. et L. si consttantte 17. versiculo nec obsitt, C. de do-natio antte nupti. ett rette advertitt Cuia. nobella 22. pag. 5. indeque praeterea fit, ut soluto matrimonio dos ad uxorem suis ejus heredes ex L. unica §. illud proculdubio C. de rei uxoriae actione adiuncto C. ultimo de donationibus inter virum et probatt L. 7. tt.º 11. p. 4. cuius non meminit Gomez idem tradens in L. 50. Tauri n.º 1. Praeterea etiam et inde fit uxorem habere donationem propter nuptias ob causam et ex oneroso non aliter quam de dote respectu maritti probatt L. ultima §. si a Socero ff. quae in fraudem cre-dit. uti diximus in L. 2. T. versiculo munificientia retardetur et bene dicta possun hic repeti in casu con-

trario ad multtarum legum explicationem et potteris expendere d. l. cum multę versiculo quia quasi antiferna bene et non simplex donatio C. de dona. ante nuptias. ~ ~ ~

Quibus et illud finitum est ut donatio propter nuptias esse non possit ubi non est matrimonium ex supradicta equiparatione adjuncta L. 3. ff. de jure dot. quod non satis percipiens Antto. Gomez in L. 50. Tauri. n. 56. versiculo Tercio in fero male deducebatt uxorem non lucrari Arrhas Xa. legem 52. Tauri L. 4. titulo 2. lib. 5. comp. quoties matrimonium non consistitt propter juris prohibitionem ut specie L. penultimae §. Julianus ff. quod falso tuttore ductus auth. Acurt. verbo non intervenientte in L. si sponso 16. C. de dona. antte, sed sane male deduxitt argum. nam Acurs. loquitur de sponsationi alia donatione non de hac propter nuptias ut colligitur etiam ex L. 3. tto. 11. p. 4. quę ut bene advertit Grego. verbo, Besado, deducta est ad d. L. si sponso, pręterea etiam et magis peccat Gomez dum argumentatur a donatione propter nuptias ad Arrhas quarum donationum diversa ratio est, nam Arrhę solent dari in pręmium amissę et prostitutę pudicitię uxoris argo. L. res uxoris 24. bene quia pudicitię primo cessitt C. de donationibus inter et notat

Palatius Rubeos. in Repetitione Rubricæ §. 12. n.º 1. Coua. in 4. 2 p. C. 3. §. 7. n.º 12. Padilla in auth. Resque n.º 31. C. commu. de Lega. et neminem Referens Baeca de non meliorandis C. 5. n.º 19. quæ sane Ratio amissæ pudicitiæ æque admitenda erit sive matrimonium Consistat sive non teneat propter Legis prohibitionem, si tamen mulier osculum, vel copulam amiserit et ideo non mirum si lucretur Arrhas, vel sponsalitiam largitatem x.ª d. l. si ã sponso cuius argum. posset defendi opinio Gomez quoties osculum aut Copula non intervenisset ex Alcia. in Rubrica soluto matrimonio n.º 6. et deducitur ex Palat. ubi S. §. 36. n.º 7. cessat, ñ, illa Ratio amissæ pudicitiæ quæ sunt memoranda ad. l. 52. Tauri et ll. partitæ et compilatio. S. allegattas. ~~~

Et ad inter prætationem fori Valentini Alphonsi Regis Aragoniæ tt.º Soluto matrimonio ubi augmentum dotis illo idimatte, creix, lucratur uxor per tempus vitæ suæ decedentte viro constantte matrimonio, si modo Virgo nupserit cuius fori meminit J. Roxas de Successio. C. 33. n.º 33. inducens pro eo l. 23. tt.º 11. p. 4. ut intelligatur sive matrimonium fuerit solemne, et validum, sive posttea nulum aparuerit propter Legis prohibitionem si modo ipsa bona fide viriles concubitus admiserit et pudicitiæ facturam fecerit. ~~~

Hæc tamen omnia quæ hactenus diximus accipien

da sunt de donatione propter nuptias, quæ in suo Vero et genuino nomine stat ut in Simili inquit J. Consultus in L. juris gentium in principio H. de pactis: Cæterum ex falso juris Civilis intellectu, vel ex consuetudine Provinciarum aut legibus municipalibus magna facta est veræ hujus significationis conversio vel apud nos videbis in L. 1. tit. 11. p. 4. et L. 87. tit. 18. p. 3. ubi ex consuetudine Hispaniæ Arrharum nomine donatio propter nuptias sub intelligi solet ut observat ex d. LL. Palat. Rubeus §. 12. Rub. n. 1. Menses ubi J. n. 25. Bacca. de non meliorand. C. 4. n. 22. in quo sensu solent intelligi C. pervenit 4. de emptione et vendi. C. plerumque 4. adiunta gl. verbo dotalitium et C. nuper 6. versiculo ultimo de donatio inter sed sane quamvis in d. L. Regia hujus Hispaniæ Consuetudinis mentio fiat non admodum ab ea aprobatur neque vera esse potest talis acceptio ut advertit Cova. lib. 8. C. 9. n. 7. et nos. J. demos tracimus Consentitque Cova. in 4. 2 p. C. 3. §. 7. n. 12. et ad huc differentias agnoscit inter Arrham et donationem propter nuptias Greg. in d. L. 1. Versiculo en España et verbo costumbre usada Palat. Rub. Relatus a Roxas ubi J. n. 35. et 36. Neque impedit accipere d. C. pervenit, et d. C. nuper de vera donatione propter nuptias, et quæ in suo nomine stat, quem admodum intelliges

C. ultimo de dona. inter nam d. C. plerumque in nepte trahitur ad donationem propter nuptias, n̄, & alijs bonis non dotalibus qualia sunt paraphernalia sive quasi dottalia de quibus agitt tex. in L. si ego 10. versiculo dotis ff. de jure dotio. Cova lib. 1. variarum C. 7. et in C. quamvis pactum 2 p. §. 1. n. 9. Denique verum non est hujus donationis propter nuptias usum consuetudinis penitus esse (per) sublatum et inde consuetudinem abijsse, ut plerique puttant duce Acursio in auth. æqualitas verbo pari, C. de pactis Convent. cuius aut.e secure traditt Gomez in L. 50. Tauri. in L. 10. et 11. Cuia. lib. 5. observationum C. 4. in fi. Costan. lib. de sponsalibus, et matrim. tt.o ultimo in fi. et alij passim sed si adverttas non itta temere locutus est Acur. sed cum judicio puttat eam æqualittatem dotis et donationis propter nuptias quoad quantitatem hodie non itta stricte observari sicut olim quod et nos fattemur sed negari non potest hodie donationis propter nuptias tractationem utilem esse, quia sæpissime in genere, et quoad quid solett inter consoceros celebrari quod accidit quoties agitur inter eos de filijs elocandis et pacta adijciuntur sm̄ quæ Patter filij nuptijs destinatti certtam bonorum parttem statim consignat quam in matrimonium et commune verbum filius deferatt sicut e converso Patter filiæ quæ nuptura est

constituit portionem dotis nomine quam statim habeat
ut tam ex hac quam ex illa constitutione bonorum
novi conjuges alant, et matrimonij onera sustineant
quo casu observanda erunt quę de donatione propter
nuptias diximus cum jure non fuerit sublata arg.ª
L. percipimus in fine bene quod non mutatur C. de ap-
pila. L. sancimus C. de testa. relinquitur ergo pers-
picua explicatio hujus tex. dum agit de filio fam.
dotem lucrante aut de filia fam. donationem prop-
ter nuptias conse-quen. nempe decedente altero eorum
constante matrimonio non tantum ex pacto ut Acur.
puttabat sed etiam ex juris dispositione superstitis
lucro cedebat dos alterius prę mortui x.ª que resol
vimus in L. 2. supra adiuncta auth. ę qualitas C.
de pactis convent. quamvis hodie citra pactionem
non possit habere ex §. illud proculdubio C. de rei
uxorię actione ~~~

In tex. verbo: jure hereditatis.

Extollunt Bar. Paul. Salice. et pręcipue Fulgo
hic cum quibus Antto. Gomez in L. 5. Tauri
n.º 2. et 3. ut filius fam. liberis relictis decedens jure
hęreditario in eos transferat bona adventitia ne-
que occupavit Pater juri Peculij et idem colliges

ex L. ultima in fi. C. communia de success. L. ultima
§. sin vero C. ad Tertilianum, quod jure Regio non
tantum ab intestato erit admitendum verum et
ex testamen. propter d. L. 6. Tauri adiuncta L. 5. et
quia propter matrimonium fit Pater fam. ex L. 47.
Tauri. et ex generali totius orbis consuetudine, ut scri-
bes ad L. non sine j. hoc titulo sicque iam hodie ex hac
L. et 5. citatis fallere videbis vulgatam Regulam
L. 2. ff. de cast. pecul. ex qua vulgo docemur filium
fami. heredem non habere, quam notant Bar. et alij
hic Corra. lib. 6. miscella. C. 11. n. 4. et est tex. longe
melior in L. sed Julianus 9. §. quamquam ff. ad Maced.

In tex. bento: si liberis extantibus.

Sunt qui expendant hunc tex. pro opinione Martini Relati
ab Acur. gl. in L. dos a Patre, C. soluto matrimonio docentis
Regulam illius legis et L. jure succursum ff. de jure dot.
L. Pater 71. de evict. L. si ab hostibus 11. ff. soluto matrim.
L. dotem dedit 6. ff. de Collat. bonorum L. si filius fami.
19. ff. ad Macedo. procedere ut ita demum dos a patre
profecta ad eundem revertatur si modo filia sine
liberis decesserit nam illis superstitibus jure retentio-
nis in eorum favorem utendo erit excluso avo eodem
que patre matris pro qua sententia solet induci
quod dos sit pro puim filij Patrimonium L. cum dos.

7. ff. de pactis dotta. L. 3. §. utrum in fine ff. de minoribus et quod ex hac lege filia fam. relinquens filios eos heredes habeat, patre excluso: item et magis urget L. inter socerum 26. §. cum inter ff. de pactis dotali. in cujus specie nulla alia ratione dos retinetur filia defuncta liberis superstitibus, quam quia ille casus filiorum fuit omissus, et in consequens relictus dispositioni juris communis ex L. si extraneus ff. de conditione causa datta ergo jus commune sugerit ut filij impediant dotis reversionem ad avum, a quo profecta erat, quę et alia considerat late Salicetus Martini sententiam probans in L. 2. §. latius in d. L. dos a Patre et 20 fundamenta instituit Maria Socin. Cons. 9. lib. 1. forcatu. in cupidine juris peritto C. 7. et jure veteri hanc esse verioxem sententiam agnoscit Cuia. tt. 6. ad Africa. sub lege Pater dottem ff. de procura. et de generali consuetudine ita observari fattentur Paul. et Corne. in d. L. 2. Gomez in L. 50 Tauri n. 28. et alij pro contraria sententia referendi, et probatur regia L. 30 tt. 11. p. 4. ubi Greg. notat verbo (dejare) et hoc jure utimur. = Sed sane si adverttas relata arg.ª non multum urgent et quod atinet ad nostrum tex. in neptte sane inducitur à Socino. d. Cons. 9. n. 3. namq.

ut Rite aduertit Bald. in præsenti sub n.º 4. versiculo
opono de dote in posteros transferenda nihil in præsenti
constituitur, sed de lucris nuptialibus ex matrimonio
quocumque titulo, quæ sitis ut in L. 1. §. ad quam tex.
iste refertur, quod in dote non esse admitendum magis
videtur probandum ex L. 2. §. cuius ratio extingit con-
tra Martinum ut bene aduertit Acursius verbo retarde-
tur et tam d. L. 1. quam 2.ª decisio in hac lege confir-
matur, hoc etiam addito, ut non tantum ex matrimo
nio quæsita in dominio, et pro pietate filij filiæve fam.
remaneant verum et transferant ad filios jure hæred-
ittario exclusis Parentibus ipsius filij filiæve fami. quo
fit ut parum etiam te debeat mouere quod dos sit
efecta ipsius filiæ ex d. L. cum dos et d. L. 3. §. sed utrum
et quod successio deferenda sit descendentibus non
ascendentibus auth. de hæredi. ab initio venientibus
§. 1 auth.ª in sucessionem C. de suis et legi. L. 3. tt.º 13.
p. 6. L. 6. Tauri L. 1. tt.º 8. lib. 5. compila. nam negand-
um est hoc tempore dotem profectitiam ad filios trans-
ferri, superstite patre filiæ ejusdem quia Matris cum esset
ad eum reversura ex regula d. L. dos a Patre cum alijs
cittatis, neque quod esset filiæ Patrimonium quidque facit
nam recita Acursi interpretatione in d. §. sed utrum
verbo Patrimonium versiculo et quod hic dicitur dic-
entis esse quasi Patrimonium non autem absolute Pa-
trimonium ex tex. quem non intelligit in L. in eum

16. ubi Re petit, verbo suis ff. de Relig. et alia ineptiori interpretatione Claudij tit. de legitima. art. 11. n. 9. dicentis propium dici Patrimonium quia uxor Regulariter nulla alia habeat bona, quod admiti non debet ex d. L. in eum est L. Celsus 22. cum sequentibus ff. de Relig. L. si ego 10. versiculo dotis ff. de jure doti; neq. placent alij interpretationes Cephali Cons. 256. ex n. 50 lib. 2. et Cæsaris fumagi in L. in quartam n. 423. ff ad L. falcid. existimantium d. §. sed utrum loqui in doti Rei propiæ ipsius filiæ quod aperte Rejicitur ex d. L. cum dos in principio adiuncto versiculo 1. ~~

Quare tu dic viventte filia ipsius esse proprium Patrimonium ita tamen ut ad alium moriens transferri non possit ex d. L. dos a Patre, et potteris inducere tex. elegantem in L. ultima §. filijs autem J. S. tt.o neque ea res facit, ut interim dum vivit domina dici non possit argo. L. non ideo 56. de Rei vendicatione, hæcque fuit ratio dubitandi in d. L. in eum videbatur, n. filiam eandemque uxorem ex dote non esse funerandam esse, quia licet dominasset dum vivebat, postea tamen qui e vivis excessit non jure hæreditario sed ex juris dispositione dos ad maritum vel ad Patrem pertinet et tamen Respublica J. C. æquissimum esse, ut quemadmodum ex propijs Patrimonijs ita et de dotibus funeretur: quare dotem quæ a Patre quodam modo viva filia retineretur propter

spem et jus de quibus in L. Pater 71. de evect. cum
alijs J. cittatis et quam lex Patri deferta in solatium
amissæ filiæ L. jure succursum de jure dotium, et ad li-
beros mater eandemque filia fami transmittere non
potuit maxime cum eo tempore hæredes habere non
potuissent in profectitijs L. 2. §. hoc titulo quod Prudenter
advertit ad inter prætationem d. §. sed utrum Costan.
qui superiora non vidit in commentario de dotibus
C. 6. n. 7. præterea non obest lex. elegans in d. L. inter
socerum, §. cum inter ff. de pactis dota. nam qui di-
cunt juris dispositione dotem detineri nomine filio-
rum merito sunt reprehendendi, retinetur nam
ex pacto tacito sed quod ex expresso contrahentium
consensu, et judicio conventum potius esse dixeris: hocque
J. C. ostendit bene hoc autem inter contrahentes intel-
ligi debet, nam cum convenisset inter socerum, et ge-
nerum, ut filia in matrimonio defuncta sine liberis
dos reverteretur ad Patrem, in duos Casus Pater voluit
sibi consulere sed si in matrimonio decederet filia, et
sine liberis atque cum Casus mortis evenisset, reliqua
fuit dubitatio circa alterum Casum propter conditio-
nem sine liberis, quam recte J. Consultus inter prætatur
ut liberis existentibus dos retinealur, namque illorum
duorum Casuum inclusio hunc efectum habere debuit
Tertius ille Casus in pactum non deductus nempe si

cum liberis decederet exclusus a Socero sit in fabo
rem generi, quod verius est L. Rebius 30. versiculo
quia si inter eos de pactis dota. et ex regula L. cum
Praetor 12. in principio de judicijs. L. maritus. C. de pro
curatoribus. L. cum de laniones §. cui fundus, et §. quae-
dam ff. de fund. instr. et satis efficaciter induci potest
bene si cum dotem 23. ff. soluto matrim. quae in genere
concordat cum d. §. cum inter in una, n, et altera spe-
cie unius Casus expressio abnegat Patri aut dotem
constituenti. actionem in alio non expresso quod recte
perpendit Zacius lib. 2. Singula. Respu. C. 2. n. 5. et 11.
Nec discrepat Cuia lib. 4. observationum C. 23. et consentit
Contius lib. 1. disputationum C. 5. latius Costaneus ubi
S. n. 8. qui omnes ex pacto dotem retineri agnoscunt in
d. §. cum inter, quod etiam prius admiserunt Bal. Ang.
et Immo. et Claud. Col. 6. in d. L. si cum dotem, qui ta-
men contendunt in ea specie maritum dotem retinere
propio nomine ratione tacitti pacti, quod longe verius est
ex bene intellecta d. L. Bebius cui adde Zazius, Cont.
et Cuia. ubi S. et lib. 13. C. 26. qui melius intelligunt quam
Bald. in auth. sed et si quis n. 8. C. de secundis nup-
tijs et Alex. qui multum se involuit in d. L. si cum
dotem Col.a penultima, et ultima, licet nomine propio
a genero. sed potius nomine filiorum dotem retineri
quasi hoc sit speciale eorum favore et retentio in

ducatur a contrario Sensu in d. §. cum inter non satis sibi constans voluerit Bal. hic col. ultima versiculo nec obstat, et docet Bar. in d. L. si cum dotem n. 9. ubi Alex. n. 15. Constantius Rog. n. 68. et dicit receptam interpretem Ruynum Cons. 132 n. 11. lib. 2. Tobias. Nonius Cons. 49. n. 8. et 9. lib. 1. quibus adde Panu. de lucro dotis gl. 5. in principio, hæcque opinio usu recepta est sed hanc eam, alteram aliam contrariam omnes conveniunt in specie d. §. cum inter dotem ex pacto retineri argumento sumpto a contrario Sensu, in idque illum tex. extollunt multa inde inferens Borninus, Cavalcanus tractatu de tutoribus, et Curatoribus ex n. 8. ~ ~

Et ego considero quod cum in ea specie dos a Patre profecta fuisset, et inconsequens ad eum reversura filia in matrimonio decedente ex d. L. jure succursum ff. de jure dotio. d. L. dos a Patre C. soluto matrimonio, illud pactum quod tacite inneerat ex juris dispositione a Socero adiectum oportebat aliquem effectum habere ex tex. optimo sic intelligendo in L. si convenit C. C. de pact. Convent. si præmittas ad illius inter prætationem eo tempore dotem adventitiam in matrimonio uxore decedente lucro Mariti cedere L. penult. §. 1. ff. quod falso. tut. L. penultima ff. de fundo dot. cum sequent. alijs de quibus in L. 2. §. hoc titulo quamvis hodie in adventitia posset intelligi pactum in specie d. L. si convenit ex §. illud

proculdubio C. de Rei uxoriæ, quod Pauci uident. ~~

Ex quibus omnibus relinquitur sublatis pro Martino adductis argumentis quibus et alijs ex ordine satisfacit Costaneus. ubi S. ex n. 3. nouiorem esse Bulga. et Azonis Senttentiam quam Acursius probatt in d. L. dos a Patre argumentta adferens præcipue ex generalitate dictarum LL. ad uintta Regula L. 1. §. generaliter ff. de leg. prest. L. de prætio. ff. de public. et alia considerat Bal. in d. L. dos. et in L. 2. S. hoc titulo ubi Acursius verbo Rettardetur in ibique Paul. Corne. et alij latte Bar. in L. post dotem n. 28. ubi Alexan. n. 25. et Vicent. Comunem Senttentiam Resolvunt ff. solutto matrimonio et cum eod. Bar. n. 12. in L. in quarttam ff. ad Legem falcidiam bene Ripa n. 169. Paul. de Montte pico n. 212. Cæsar Perusi. n. 422. Gomez in L. 50 Tauri. n. 28. Nonius Cons 48. et 49. et probatt Cuia. tt. 6. ad Africa sub. L. cum Patter. ff. de procura. latissime Consttant. Rogerius tt. de dote §. 18. Panu. ubi S. gl. 11. n. 3 qui omnes cum hanc vulgarem Senttentiam Veriorem et Receptiorem conttendantt facile agnoscunt Martini conttrariam opinionem consuetudine et praxi esse Receptam Sin. quam ne potes avo proferuntur quod jure Regio extra conttrouersiam est, ut S. Resoluimus. ~~

Ad §. Sin autem.

Non immeritto Fulgo hic admonet hujus tex. Senttentiam Simplicissimam et in facile esse erratile tamen

Acurs. Bar. et aliorum interpretatione factum, ut obscuritate, et superet. ipse quę Fulgosius n. 7. non minus in errore cum alijs volutatur: tu autem adverte totam hujus tex. dificultatem ortam fuisse ex prava ejusdem tex. initij exceptione, cujus tamen simplicissima et verissima sententia, hęc est, ad quad advertisse hactenus vidi neminem. Cęsares in principio hujus L. constituerunt donationem propter nuptias, quam ex matrimonio filia fam. a Maritto fuit lucrata, (et idem intellige de dote quoad maritum eundemque filium fam.) sibique quoad propietatem quęsivit ex L. 1. eandem superstitibus filijs Patreque relictis decedente ad filios illam transmittere, Patrem autem non occupare jure peculij, sed illud dubium faciebat, quod atinet ad filium fam. decedentem lucrata dote, an postquam eam ejus filij iidemque nepotes adquisierunt, et tantaque fuit statim avo quęreretur per Nepotes ratione patrię potestatis L. placet 77 de adquiren. hęredi. ad vinto §. 1. institutis. de patria potestate, et tamen respondent imperatores neque per nepotes avo quęri, et observabis tam in uno quam in alio casu nempe donationis propter nuptias aut dotis lucrattę, eundem dici et appelari Patrem et avum diversa tamen admitti collatione nempe quoad filium fam. decedentem appelari Patrem, quoad ejusdem

filij familias liberos appellari avum quod, cum Accur. Bar. et alij non percipiant, hęrent, in multis, et hujus L. decisionem admirantur ex ea docentes pacto fieri posse ut uxor prę moriens lucretur donationem propter nuptias superstite maritto cum tamen in dote respectu maritti id locum habere non possit ex L. 2. regula ff. de pactis dotalibus L. 1. versiculo, et hoc ff. de dotte prelegatta, sic limitata regula auth. ęqualitas C. de pactis conventt. quod etiam admittit Tulgos. hic n. 7. quo nihil stultius fingi aut excogitari potteo in quo etiam vacillatt Laurent. Silv. cons. 56. n. 30. lib. 1. nam debuerunt DD. advertere Cęsares promiscue constituere de filio et filia fam. de dote, et donatione propter nuptias; una ergo et par debett esse determinatio ex vulgatta regula L. iam hoc jure ff. de vulg. L. quamvis C. de impub. neque video cur magis de filia fami eandemque uxorem superstite maritto decedentte hunc textum intelligantt, quam de eadem vidua iam facta sicutt intelligunt de filio fam. eodemque marito super veniente et post mortem uxoris morttem obeuntte pręterea et contra DD. efficacissime facitt quod mortua filia fam. eademque uxore maritto et filio communi superstitibus simul et Patre avo sed hujus filię et Socero mariti ejusdem filię ratio, et jus exigebantt ut maritus iste tanquam Pater pręferetur Socero eidemque avo materno in successione cum proximiorum pręcipua et

prima sit Causa Salua gradus prorrogativa auth. defuncto
C. ad Tertulianum et non potuit seculo horum imperato-
rum avus maternus, qui cognatus erat praeferri Patri
qui et agnatus ex §. praeferuntur inst. de s. C. Tertull. et
quia si mater adhuc viveret superstite marito eodemq.
Patre decedente filio communi excluderetur a Maritto
ex L. 2. Col. 4. §. ita demum versiculo objicitur cum §. se-
quenti et L. aequissimum 5. ff. ad Tertulianum ergo quem
admodum Pater matri praefertur, praeferendus etiam
erit avo, eidemque Socero arg.o L. si viva matre
C. de bonis, mater. et magis ex d. §. praeferuntur versicu-
lo Pater vero, adiuncta regula si vinco vincentem te, et
quia de qua in L. de accessionibus ff. de diversis tempo-
rum. tum maxime, quia cum Accursio, Bar. et alij ad-
mittunt, nepotem istum, de quo in principio hujus L.
habuisse Patrem superstitem, et avum maternum, necesse
est, agnoscant ad Patrem deferendam successionem jure
peculij, non autem ad avum maternum, sub cuius non
erat potestate, et cum haberet Patrem non potuit filius
fam. haeredem habere ex L. 2. de Castrense peculio L. sed
Julianus 9. §. quamquam ff. ad Senatum Consultum ma-
cedonianum; quae regula perpetua erat hoc seculo filio
sine filijs discedente ex quibus relinquitur pudendum
esse errorem intelligere hunc tex. de filio fam. decedente
relicti Patre et avo materno superstitibus sed potius

accipi debet de filio fam. qui Patrem et filium superstites reliquit, et hoc de 1. hujus legis parte. ~~

Quibus ita constitutis in hoc versiculo, sin autem imperatores constituunt in alio casu adverso illi in principio proposito, nempe si proponamus hunc nepotem de quo proxime dictum est mortem obijsse relictis tam Patre, quam avo Paterno eoque Patre illius alterius Patris et qui concurrant ad successionem filij ejusdemque nepotis quo casu potiorem esse causam Patris quoad dominium rerum et bonorum filij, avi autem meliorem, quoad usum fructum Cæsares meritissime decreverunt, quia in successione inspicitur agnationis proximitas, et gradus prærrogativa ex titulo de legit. agna. success. et ex d. auth. defuncto bene salva gradus prærrogativa et auth. de hered. ab intesta. veni. §. 1. L. 4. tit. 13. p. 6. L. 6. Tauri. L. 1. titulo 8. lib. 5. compila. et ad hoc istum tex. extollunt multi, qui rectius intelligunt de quorum meminit Cova. in epitho. successio. sub n. 3. Gomez, in d. L. 6. n. 8. et 9. et alij statim referendi contra Bartu. in usus fructus versiculo adquisitione ea ratione avus præfertur, quia præmittimus filium eundemque Patrem istius filij communis fuisse in potestate Patris ejusdemque avi et in consequens filius et Pater sub unius erant potestate ex §. 1. versiculo item qui inst. de patria potestate, et constat usus fructus adquisitionem ad Patriam Potestatem referri ex L. cum oportet in principio ubi dicemus J. hoc

titulo quod autem diversus Casus a Superiori in hoc versi
culo constituatur, manifeste inducunt illæ dictiones, sin autem
nam illa (sin) inducit conditionem ex L. unica §. sin autem
C. de caduci. tollen. notat Parisius Cons. 8. n. 29. lib. 3.: et dictio
illa (auten) quæ aducitur, significans idem quod Hispane
(empero si) ut notat Burgos de Paz, in L. 3. Tauri. 2a. con
clusione n. 85 et 86. adversativæ naturæ est, et superius dicti
adversatur in jure, et in facto, ut latte docet Bar. in L.
hoc amplius §. hoc autem judicium n. 1. ff. de damno
infecto Parisius Cons. 53. n. 21. lib. 3. Burgos. ubi S. et solet
citari L. 2. ff. ne quis eum qui in jus et d. §. sin autem
et tex. in auth. de judicibus §. sed ibunt autem coll. 6. et
de dictione sed et si, quæ eandem significationem ha-
bet, est tex. vulgatus in L. sed et si lege in principio ff.
de petitione hæred. notat Jur. Gutierret in L. nemo potest
n. 268. de lega 1. quod non videtur præter misisse Corne.
hic sub n. 5. col. 3. in principio: diversitas vero harum
1. et 2æ. Specierum manifesta est, quia in illa nepos iste
Patre carebat, neque alia ratione hic apelatur nepos in
hoc versiculo, tam Patrem, quam avum paternum, præ-
terea in 1a. de adquisitione lucrorum nuptialium, inter
nepotem et avum contentio erat, decedente Patre istius
nepotis, eod. quæ filio avi Paterni; in hac vero secunda
specie quæstio agitatur inter Patrem istius nepotis
nunc decedentis, et Patrem istius filij eundem que

avum illius ipsius nepotis de successione in bona materna.
et matterni generis, quæ ex matre vel linea materna nepos
hic adquisierat xa. L. 1. et 2. C. de bon. mater. L. 1. in princi
pio §. hoc titulo ut recte consideratt Cumâ. con. 123. n. 4 quod
etiam tentaverat Paul. in principio licet postea levissime
mutet sententiam cuius in constantia notatata est à
Corneo hic, atque si adverttas seculo hujus L. nepos iste
qui filius erat fam. nulla alia bona potterat habere (ex
ceptibus Castrensibus) quæ patri statim non quæreretur
quoad proprietatem et usum fructum propter Veterem
regulam adquisitionis L. placet 77. ff. de adqui. hæred.
de qua diximus in L. 1. §. hoc titulo, quæ postea temperata
fuitt ex constitutionibus de quib. in d. L. 1. et 2. et ideo
in illis propositta fuitt quæstio, et facitt regula L. non
ad ea ff. de Legibus nam quod de lucris nuptialibus
interprettes comminiscuntur duce Acursio addentes
quasdam commentitias, et sub aduditas pactiones
quas etiam somniarum Cynus Dynus, Bald. fulgo,
Salic. et alij hic, et quas in Caute admititur Cova.
de Successio. ab intesta. n. 2. Col. 2. versiculo verum
ridiculum sane est ut minime ferendum nam præter
quam quod vix est, ut admitti possent non est opus
in re adeo clara, et expeditta conjecturis abuti cum
nulla nos cogatt necessittas ex L. continuus 137. §. cum
itta stipulatus in fine de verborum obligatione L. ille

aut ille 25. § cum in verbis ff. de leg. 3. Neque te moveat
illa verba idem negos propter illud relativum, idem quo omnes
hic vehementer torquentur existimantes, Cassares eo
Casu retento constituere in hoc versiculo, sin autem
ea non dicitur esse illius dictionis ratio, ut memoratas
et proximas repetatat, qualitates ex vulgata traditio-
ne Acursij in l. cum si. 8. §. si uni verbo obligatus ff.
de transactionibus, quam notat Jacobi. de Sancto Georgio
in l. cum fortidianum n. 5. C. de lega. hier. grat.
Cons. 21. n. 26. lib 1. quem obijcem vitare non potuit
Fulgo. hic n. 7. alij autem putant abesse a contextu
ex Cyno. Paulo, et alijs notatt Cornig. in principio
sed tu planissime respondebis illam qualitatum repeti-
tionem non esse perpetuo inducendam ex illo relativo, idem,
ut novissime ostendit Mandot. lib. de privi. ad instar.
gl. 2. n. 5. sed potius quando versamur in dubio et aliud
non aparet ex subsequentibus docente Bar. in l. 1. ff.
de recep. tatt. et in extravagantti ad reprimendum; versi-
culo perinde, quem retulit Carolus Ruynus Cons. 3. n. 4
lib. 3. att in nostro Casu extra dubium versamur, et plus-
quam manifesto aparet, novas qualitates addi isti
neposti simul et casui proximo tam quoad bona, quam
quoad personam pactus, quę hic aditur et in principio
deratt sicque habet locum, personalis tantum
et simplex repetitio ut probatt Cuma. d. Cons. 123. n. 4.

Ex qua planissima interpretatione plane deducitur longe falli opinio Accursi hic verbo Patre, et verbo ejus accipientem et interpretationem illud verbum (Patre) de avo materno, ut sic non inter Patrem, et avum paternum sit contentio ut nos cum multis arbitrabamur sed potius in avos, paternum, et maternum huc quod paterno preferendum in successione bonorum maternorum et materni generis ex hoc tex. quem idem probare extollit, et singularem appellat Bar. quem sequuntur Angel. et Paul. hic idem Bar. in l. post dotem n. ultimo ubi Immola. et alij precipue Alex. n. 35. ff soluto matrimonio repetit idem Bar. ubi sequitur Angelus. in auth. itaque S. communia de successione, et in alijs Consilijs relatis a Cova. ubi S. et a Tiraquelo. de retractu tt. 1. §. 14. gl. 2. n. 12 ubi infinitos refert, quod tam cripsit T. Matienz. ad l. 3. n. 17. tt. 8. lib. 5. compi. et verissimum et receptum testatur J. Rosas. de successio. c. 29. n. 32. et han esse magis communem hujus tex. interpretationem profitetur Alex. Cons. 150. n. 6. lib. 2. sm quam judicavit Senatus Lusitanus referente Anto. Gama. decisione 9. Portugalie et aperte probari l. 10. tt. 6. de las herencias lib. 3 fori testatur bene Montalbus verbo herede, et probat Castillo in l. 6. Tauri. gl. verbo sus vienes sed sane ex S. a nobis observatis perspicum fuit talem

inter prætationem veram esse non posse matterni que et Patterni avorum concursum in hoc tex. non probari neque ex alijs juribus posse admitti sine magna violentia elegantem rationem Siquidem etiamsi Servus contra voluntatem Domini aliquid Stipulatus fuerit, aut adquisierit non tamen potuit impedire adquisitio in persona Servi ubi tamen iam Servo, quæsitum est non potest non juris ministerio transvolare ad Dominum Statim, cum in persona Servi emolumentum residere non possit ex L. placet 77. de adqui. hæred. ~ Nec tamen ea res facit, ut non possit Dominus illud jus sibi debitum ex persona Servi nolle admittere, ut ad illius Legis interpretationem observat Donel. in L. Servus vetante. 62. de verbo, et quamvis dici posit aliquid favoris, etiam quoad Parentes considerari, ut filij efficiantur legitimi ex proposito tamen fine dignosces potius filiorum, quam Parentum rationem fuisse habitam, a Canonicis, et Civilibus legibus sicque in filiorum favorem interpretationem esse faciendam arg.o est, L. quod favore C. de Legibus. L. nulla ratio ff. eod. et quia id quod principaliter agitur est attendendum ex L. 1. ff. de auth. tutor. et ex proposito fine intelliges in cuius favorem dispositio sit accipienda arg.o L. qui exceptionem 40. ff. de conditione indebi. ubi notat latte Bar. et L. Siquis nec Causam L. rogasti in principio ff. si certum petta.

Intex. bento, si non ex Substancia Patris.
Et bento, quo ad usum fructum.
Et bento, exceptis Castrensibus.

Quem exceptio firmet Regulam in contrarium L. quæsitum 12. Col. 6. §. denique de fundo instit. cum facile colliges ex hoc tex. duas notandas Regulas: Prima est quod filius adquirit ex re Patris, vel ejus occasione Patris fit quoad proprietatem, et usum fructum, sic retenta Regula antiqua adquisitionis ut probat hic Justinia. et in §. 1. instituttis per quas personas de qua tamen Regula postea deliberavimus in tit. de peculio profectitio. Secunda Regula est omnium quæ filius adquisierit, Pater habet usum fructum ratione Patriæ potestatis idque satis deducitur ex L. 1. 2. 3. 4. et ultima hujus tit. L. ultima versiculo sivero. C. ad Tertilia. L. ultima in fine C. Communia. Successio. Consonat L. 5. tit. 17. p. 4. adeo quidem ut semel Patri quæsitus usus fructus duret etiam post mortem ipsius filij ex d. L. et ex Reg.a L. 3. et ultimæ. C. de usu fructu de quo latius scripsisti ad L. 2. in fin. S. hoc C. in qua tamen tractatione solet observari, Regulam et decissionem hujus tex. cum generalis sit, generaliter esse accipiendum ex Reg. L. de præstio ff. ad L. falcid. L. 1. versiculo generaliter de lega. præst. et in consequens extendendam ad bona maioratus filiofam. delati, ut usus fructus vel saltem commoditas usus fructus Patri quæratur nec esse cur in hoc casu arg.a hujus tex. recedamus ut notat Bald. in L. 1. S. hoc titulo et in specie

Resolvit Gomez in L. 48. Tauri ex n. 30. et cum alijs Ma-
tienzo, ad L. 9. gl. 1. n. 9. tt. 1. Lib. 5. compila, qui de com-
moditate intelligunt potius, quam de usu fructu, sicut
et Rodericus Suarez in q. Maiorattus ex n. 1. et 5. eam
reddentes rationem, ut mortuo filio possessore Maiorattus
expiret illa commoditas et Patri auferatur, transferaturque
in successorem cum tamen si usu fructus esset quæsitus non
viderentur pactum auferendus ex regula dictarum Legum
et quia cum filius possessor maiorattus non tam dominium
quam usum fructum habeatt, fieri non posse videtur, ut
Patri usus fructus quæratur ne aliter usu fructus reciperetur
usus fructus quod est longe absurdum et contra regulam
L. 1. ff. de usu fructu leg.te quæ tamen rationes levissimæ sunt
ut statim demostrabimus, et verius est dominium considerari
in possessore maioratus quale consideratur in eo qui
gravatus est alteri restituere L. non ideo minus 40. de Ri-
vendicatione L. ultima de usu fructu earum rerum L.
species 16. ff. de auro, et argento. Lega. quæ jura recte
explicatt Paul. in L. Titia cum testam. 35. §. Titia cum
nuberett de Lega. 2. quorum arg.o tale dominium agnos-
cunt, Pinel. in L. 1. P. 2. n. 5. T. tt. 1. Gomez ubi S. cum quo
et Grego. Matienzo. ad L. 3. tt. 10. Lib. 5. compila. gl. 14.
n. 13. latissime omnium Moli. de primogenijs C. 19. ubi
ex n. 18. inde infertur in nostra specie usum fructum

penes Patrem, dominium autem penes filium considerari idque nihil referens verius esse creditur Pelaez de Maioratu. 4 p. q. 30. sicque cessat illa dificultas ex L. 1. de usu fructu leg. sm quam idem, idem poterit dubitari circa L. ultimam C. de usu fructu Ceterum quod usus fructus sit penes Patrem non facit ut mortuo filio adhuc duret quia cum filius familias arg.° L. 4. ff. de usu fructu et quia non potest minuere jus successionis arg.° L. mevius. 68. §. fundo Legato. et magis L. petto 70. §. Predium et §. fratre. L. imperator 72. in principio L. cum filius 78. §. dominus ff. de Lega. 2. sicque non poterit Pater contra voluntatem testatoris, et fundatoris primogenij usum fructum restituere post mortem filij arg.° auth. excipitur ∫. hoc titulo: Neque oberit d. L. ultima C. de usu fructu, nam si adverta usus fructus bene a Patre retinetur propter dubiam testatoris voluntatem ut recte admonet post alios Conn. lib. 1. Commenta. 16. n. 4.

Ad Glo. verbo ex ejus substantia

Laborat Acursius hic in inuistigando quando filius dicatur ex substantia Patris aliquid quærere de quo vide quæ scribes in L. ultima in principio bene ex substantia Paterna ∫. hoc titulo interim vero obseruat Acursius hic usuras, quas filius quæsierit ex Patris peccunia

Patri quæri. cuius Sententia displacet Bar. n. 3. et alijs hic ea nempe ratione, quia quæstus usurarum illicitus est, et omni jure reprobatus C. in omnibus J. C. super eo 4. et tutto tt. de usuris Consequens est ad Patrem non posse pertinere jure peculij quia illicite quæsita non solent augere peculium, nec domino aut Patri quæri possunt ex L. quod Servus 24. versiculo ultimo de adquirenda possessione quem tex. bene inducunt Bar. et alij contra Sententiam Acursi hic quam etiam late in probant Jas. n. 8. et Decius n. 12. in L. illud C. de Collatio et cum infinitis Cassan. ad consuetudinem Burgundiæ Rubri. 4. §2. n. 16. et multa infert Palat. §. 65. rubricæ latte Baeza tt. de decima. tit. C. 26. n. 3. et esse communem contra gl. hic in adquisitis ex Alea. et ex alijs ludis reprobatis, ut non adquirantur Patri per filium resolvit Hipp. Rim. in §. igitur n. 77. inst.ª per quas personas; ego autem licet Bartoli Sententiam verissimam esse existimem, puto tamen Acur. in merito reprehensum namque si adverttas non proposuit quem in quæstu alegibus reprobato sed potius in illis usuris, quæ jure sunt permissæ, ut si pecuniam Patris apud Campsorem deposuisset lucri faciendi Causa Societate Contracta aut si annuos redditus comparasset, et tunc dubitat

Acurs. an illi fructus, sive usurę Patri quęrantur tanquam ex ejus Substantia provenientes. prętereа posset quęstus ille quamvis illicitus a filio exerceri jussu, et mandato Patris, et cum ejus pecunia, et tunc non dubitto, si nomine Patris et tam quam ejus negotiorum gestor fęnus exercuerit, eandem esse juris rationem, quod admittere videtur Fulgos. hic n. 3. nam quod dicitur in d. L. quod Servus cum sensum habet, ut regula adquisitionis, qua quidquid Servus acquirit, domino paratt de qua in §. 1. institutis per quas personas L. placet de adquirenda. hęreditatte, cum alijs et magis in proposito ex L. 3. §. saltus versiculo nec movere de adquiren. poss.e L. etiam inritis 32. ff. de adquiren. rerum dom. ita demum accipiatur si compendium, et lucrum justum fuerit nam Jus Civile ars boni, et ęqui est, in L. 1. de Justitia, et Jure, et ideo illicitum quęstum non agnoscit, ne iniquitatem filij aut Servi videatur aprobare cum attenta juris ratione neque ipse Servus aut filius tale lucrum adquisierit, cęterum postquam iam lucrum etiam illicitum potius de facto, quam de jure ad filium pervenit si ex jussu Patris aut domini non dubitto Patri aut domino quęri ex tex. optimo in L. quod autem ex furto 54. versiculo plane cum legibus sequentibus ff. prosotio

neque filius esset audiendus, si recusaret tum ex regula nostri tex. tum etiam ex regula L. mercalem C. de conditione obturpem. et si matture adverttas ideo in d. L. quod servus malefitia non augett peculium, quia deest voluntas domini idcirco que jure peculij ei non adquiritur, nec revera ex juris dispositione quia non agnoscitt iniquum questum, verum postquam in persona servi, vel filij constitit illud lucrum non video rationem obquam Patri non deferatur et ita accipio Bar. communem sententiam.

Ex quibus probandum est generaliter et in universum defendi posse Accursi sententiam ut quidquid filius adquisierit ex re, et substantia Patris non sibi sed Patri queratt saltem quoties nomine Patris et tanquam ejus negotiorum gestor res patternas exerceatt et administret et potes induci text. iste et d. §. 1. institu. per quas personas generaliter loquentes ex tex. in L. ex re. ff. de usufructu et L. si ita versiculo ultimo ff. de usu, et havitatione et ita videtur docere Speculattor tt.o de judicijs §. sequitur versiculo quod, si altter ex frattibus cuius preter alios meminit Fulg. hic n.o 3. et communem sententiam agnoscunt J. Horozco in L. si tibi §. si pactus n.o 2. ff. de pactis Cassaneus ad Consuetudines Burgundiæ rubrica 6. §. 4. n.o 6. et probatt L. 3. tt.o 15. p. 6. ubi advertit

Gregorius verbo mercantias L. 5. tt.º 17. p. 4. ubi idem Gregorius post Bartholomeum Socinum Cons. 92. lib. 1. elegantter distinguitt animadvertens, investigandum esse qua ex Causa et quo titulo pecunia Patris ad filium pervenerit quamvis s. relattis Cassibus in d. L. 3. verbo mercadurias Greg. adhuc subsistatt propter generalitattem d. LL. generaliter et in universum Constituentium quod filius familias lucratur ex substantia Patterna non sibi sed pattri adquirere, quem admodum tradit Acur. hic cuius Senttentiam jure Regio indistincte esse probandam secure docett Lara, in L. Si quis a liberis §. sed si filius de lib. agnoscen. Tu vero intrepide potes resolvere, in uno Salttem Casu posse temperari decissionem s. dictam nempe quando Patter filio eo animo dedit Pecuniam, ut filius sibi mercaturam aut aliquod aliud ministerium exerceret, sibique quæreret non Patri, nam tunc videtur Patter illam pecuniam a suis rationibus se parasse et licett dici possett donattionem non valere, et in consequens, neque dominium fuisse translattum in filium L. donattiones quas Parenttes, C. de dona. intterui. L. 1. §. si Patter filio pro donato L. 3. tt.º 4. p. 5. quibus adde Gutierrez de juramentto Confirmatttorio 1. p. C. 4. tamen fructus, et usuras ex industria filij pervenientes

licittam habere donationem probari potest argo. L. ex
annuo versiculo si marittus L. de fructibus 18. de dona-
tio. inter virum. iuncta L. 3. §. sciendum ff. eod. quod
absque dubio jure Regio magis erit probandum cum
inter pretem, et filium valeat donatio, si modo in of
ficiosa non sit L. 17. L. 29. Tauri L. 1. to. tto. 6. lib. 5. comp.
ut post alias advertit Guttierrez d. C. 4. nº. 30. multo
ergo magis potterit Pater filio permittere usum et
exercicium pecuniæ dominio Retento quod Paucos video
considerare extra hunc versiculo Casum non puto Receden-
dum a Communi et Generali Acursi traditione, hic con-
firmatta ex Sª dictis, et confirmabis ex L. sed si vir
32. L. fi. de donatio inter precipue si tanquam Patris
procurattor mercaturam exerceat ex d. L. quod Procu-
rattoribus 68. de Procura. ~ ~

In Omnibus tamen his speciebus in quibus filius Rem
patternam exercet et tractat Salarium ei non deberi
pro opera, et industria magis probandum est, quia quam-
vis jure communi filius non debeat operas industria-
les, aut artificiales Patris sed tantum Reverentiam ex
L. penultima de obseq. L. veluti ubi notant DD. de
justitia et jure et non minus bonus tex. hic bene cum
ex suis laboribus aut cum alijs expendit Lara ubi.

S. n. 136. allegans tex. in L. 5. tt. 17. p. 4. ubi filius ex suo
artificio sibi non Patri quæritt est itta tradita Bal. in
auth. ex testam. n. 8. Jason. in L. illud ex n. 7. C. de colatt.
latissime Bacca. de decimaturi C. 2. n. 12. tamen intte-
rim dum a Patre alitur, et domi retinetur, illa reveren-
tia non debett esse innanis, et ociosa. = adde etiam, quod
serviendo Patri, et rem Paternam augendo sibi etiam
commodum paratt cum maior futura sit legittima
quando amplior fuerit res patterna arg.° L. in suis bene
quodam modo, de liberis et Posthu. L. scriptto. 7. in fine
un.e lib. L. 6. Tauri. et itta considerantt Jass. et Bacca.
ubi S. n. 4. Gutierrez S. C. 5. ex n. 7. qui cum judicio ad-
uerttit ex L. fi. tt. 7. p. 2. et magis ex L. 3. tt. 20. ead. p.
ubi ex presse nottatt Grigor. verbo que son suios. Sala-
rium non deberi filio rem Paternam utiliter gerentti
præcipue ex illis legibus ex quibus filium Patter habett in
servicio, et ministerio, et quod etiam admittit Parlad.
lib. rerum quotidia. C. 19. licet tandem probett Navarri
Senttentiam. in manuali C. 17. n. 148. et 149. docentis filij
protestatione fieri posse, ut filius Salarium consequatur
ut cessett conjectura L. non Senius de neg. gest. qui tamen
non aduertunt ad d. LL. regias ex quibus protestatio nullius
futura est momentti sicque generaliter uidetur docere
Fulgosius hic n. 4. durum esse filio rem Paternam gerenti
salarium et mercedem, constituere quod etiam defendit Jass.

in d. L. illud n. 8. ubi idem Fulgo n. 3. docet Salarium Alberi
quamvis nunquam in praxi potuerit impetrari, sequitur
Gomez in L. 29. Tauri. n. 24. quam tamen non esse temere
admittendam admonet Bacca. S. multa involvens ex
n. 3. et generaliter Salarium non deberi resolvit Lara. S.
n. ultimo ex S. dictis autem ll. magis videtur probanda
Sententia Alberici, in L. velutti n. 26. ff. de Justitia, et Jure
docentis Patrem posse compelere filium ut ei serviat in
ejusque sit ministerio, quem bene sequuntur Basson.
et Zacius ille n. 16. et hic 3. Claudius n. 8. et post alios Boe-
rius decisione 195. n. 5. quem tamen jure communi re-
prehendit Pinellus, in L. 1. p. n. 55. C. de bonis maternis Gu-
tierrez d. C. 5. n. 4. propter d. L. penultimam ff. de obseq:
qui debuisset advertere ex d. LL. Regijs quas citat verio-
rem videri illam Alberici Sententiam qui etiam putat
posse filium fam. in vitto Patre honestum vitæ genus quæ-
rere ideoque pacisci, et convenire cum aliquo artifice ut
eum instruat in artificio in compensationem que serviat
ei in trienium aut quadrienium, movetur que ex regula
L. filius fami. 38. ff. de actionibus et L. tam ex contractibus
43. ff. de Judi. adiunta L. penultima et ultima ff. de obsequend.
et defendit Gutierrez ubi S. n. 6. et post Pinellum ubi S. Pad-
illa in L. fratris n. 11. C. de transactio, quæ sententiam max-
imam habet æquitatem sed ejus argumenta parum ur-
gent maximo attento jure Regio: Nam quamvis filius possit

obligari Patre inconsulto, id tamen intelligi debet sine incommodo, et prejudicio Patris, et ejus juris est tex. suam vulgarem allegationem in l. 2. § voto. ff. de pollicitatione, et magis in proposito ex l. ultima §. ipsum autem versiculo filijs autem fami. J. hoc titulo videtur non Pater ex illis legibus Regijs quodammodo habere usum fructum personę filij, cum possit ejus uti ministerio et officio, eaque ratione defendi posset, salarium quod filius fami. meretur alteri serviendo Patri quęri et quoad usum fructum extra controversiam est ex hoc tex. quoad propietatem vero satis probant Relatę LL. Regię sicque jure communi probat Alciat. Cons. 246. n. 3. cuius meminit cum reprehendens Lara ubi S. n. 137. inducens l. 5. tt. 17. p. 4. quę tamen lex de mercede sive salario nihil locuta est, quamvis jure communi verius videatur ex decissione nostrę Legis adjuncta d. l. penultima salarium Patri non quęri nisi saltem quoad usum fructum et ita praxi obtentum scio.

In tex. verbo exceptis Castrensibus.

Adiunta gl. verbo exceptis.

Pro interpretatione hujus l. et eorum quę in hoc titulo sunt dicenda, observabis, peculium dici illud Patrimonium quod filius familias, sive servus habet separatum orationibus Paternis, sive dominicis ut in l. depositi 5. versiculo peculium cum l. sequenti ff. de peculio de quo debes intel-

ligere L. per Servum 37. ff. de adqui. rerum domi.
quę LL. licett de Servorum peculio loquantur facile
ad peculia filiorum fam. trahuntur sic que probatt
L. 3. tt.° 15. p. 6. explicans Briss. et Hottom. de verbis juris
verbo peculium forca. dialog. 56. et post alios Corras. et
repetentes in L. fratter a fratre ff. de conditione indeb.
Medio. lib. 2. de difinit.° C. 90. et sic intelliges L. Patter
fam. 182. de verborum ubi Patter fami. ideo non habett
peculium quia peculium dici non potest, nisi prout se-
parattur a bonis Patris sub cuius pottestate est filius: item
et obiter intelliges L. si chorus. 77. §. 1. versiculo et sępe ff.
de lega. 3. ubi peculium dicitur pecunia illa prędidij Causa
reposita, tamquam separatta ab alijs bonis, circa cuius
inter prętationem vide Pinellum in L. 1. 2.ª p. ex n.° 48. T.
de bonis matternis et melius Rebard. lib. 5. variarum C. 17.
Briss. in d. L. Patter fam. ~ ~
Nec illud Rusticorum dicterium sive adagium debet ad
propiettatem verbi referri sed potius ad abusum Rusticorum
sic etiam intelliges tex. in L. cogi. 15. ad Tribel. et in L.
si ego 10. versiculo doctis de jure dotium ubi. cum Juris
Consultus dicatt parapherna appelari ab alijs peculium
uxoris, satis ostendit Romanis. id non esse usitatum ad-
verttit et recte Duare. in paraphern. peculio C. 1. in principio. ~
Peculium autem a Pecudibus sive Pecore dictum satis docent
non mali antiquitatis autores quorum meminit Cotta.
lib. memorabilium verbo peculium 5. Isidor. lib. 5. ęthimologiarum

C. 25. Maiores, n, nostri universam substantiam in pecudibus habebant antte pecuniæ usum inventum, ut Colliges ex S. dictis ut ex C. totum 1. q. 3. L. 1. tt. 21. p. 1. tradit Vaconius lib. 1. declarat. C. 27. ferand. L. 16. declara. C. 54. sed postea inventta pecunia, effugies pecudis signabattur indeque pecunia dicta est etiam a pecudibus, ut colligitur ex Plinio lib. 33. histtoriæ natu. C. 3. docet Alexan. lib 4. C. 15. ferand. ubi S. lib. 2. C. 10. ut sic uideas peculium et pecunia a pecore dici non autem a pecunia peculium, ut multtorum habet error in quo etiam fuerunt Condittores d. L. Regiæ. ~~

Hoc autem peculium sive Patrimonium filiorum fam. multiplex est, ut Colligitur ex Acursio quadruplicem diferentiam constituenti §. peculij Castrensis, quasi Castrensis profectitij, et aduentitij quorum declarationem post alios et post Bar. et DD. hic et in §. igitur institutis per quas personas, prosequitur Duare. ubi S. medic. de difinit. lib. 2. C. 90. licet Justinianus in L. fi. C. de inofficio triplicem tantum constituatt sicutt Regia L. 5. tt. 17. p. 4. nempe Castrense paganicum, et quod medicum tenett, quod quasi Castrense dicitur de quibus in L. 1. §. nec Castrense. de Collat. bonorum et sane facilioris doctrinæ gratia peculium paganicum subdivisum est in profectitium, et aduentitium nihil repugte Justiniano in d. L. fi. licett nonnulli controuertant et male existimanttes aduentitia bona non constituere speciem peculij quia eorum administratio non est filij ex uoluntatte Patris quod omnino necessarium uidettur

ex L. 1. §. item adquirimus de adquirenda possessione L. 2. §. fi. Sicut. petta. L. quam tubernis 7. et toto tt.o de peculio quæ ratio si vera esset, efficerent Castrensia bona, aut quasi speciem peculij non constituere, quia non ex voluntate Patris sed potius ex dispositione juris Civilis, filius fam. habet id quod totum cum Patre esset quoad dominium et usum fructum ex vettere adquisitionis regula cuius hic meminit Justinianus in d. §. igitur eis sane ablatum est, quare melius est dicere bona adventitia speciem peculij constituere quoad propiettatem nempe prout separata sunt à dominio et substantia Patris ex hoc tex. et d. §. igitur et quia in eis est quia habeat filius, quod non sit Patris, nam si strictam peculij significationem retineas propius est, ut tantum bona profectitia, bona constituantur ex toto tt.o de peculio si tamen peculiorum ratio sit habenda in eo sensu in quo Justi. hic de illis agit dicere debemus bona profectitia non constituere speciem peculij cum eorum propiettas, et usus fructus Patris sit, nihil que juris in eis filius habeat propter negotiationem, sive procurationem quandam Patre vivente et ex ejus jussu X.a L. 1. §. item adquirimus, de adquirenda possessione cum alijs s. citatis et deducitur ex hoc tex. bene si non ex ejus substantia, et d. §. igitur quæ una bona tantum sunt extra propiam filij adquisitionem sed nunc singula peculiorum Capita persequantur. ~ ~ ~

De peculio Castrensi, et ejus jure.

Romani quibus Castrorum, et militiæ disciplina antiquior fuit, quam liberorum Charitas L. post diminium 11. versiculo filijs decapti. Cum Civitatem et rem publicam militari manu non tantum tuerentur ab hostium injuria, sed etiam pro pagatis imperij terminis eam amplificare et augere, adeo studebant ut multa amplaque proponerent præmia Civibus, qui arma, et Castra sequuntur, quibus incitati jubenes bello apti militiæ nomen darent; sciebant autem præcipuam Civitatis partem in militum vi et robore esse constitutam ex Aristotele, lib. 4. Polit. C. 4. inter alia autem privilegia, quæ militibus fuerunt concessa illud non minimum fuit, ut laxata juris Civilis regula quæ quidquid filius familias adquirebat patri sub cuius erat potestate protinus deferebatur ex L. 1. D. si quis a Paren. d. §. igitur inst. per quas personas adiuncta d. L. placet D. de adquiren. hæredi iam ab ea eximerentur: illa bona, quæ in militia, aut ejus occasione filius fami. comparasset sibi et non Patri quæreret, ut propium Patrimonium haberent, nullo jure Patri in eisve servato L. ex nota. 10. et toto titulo de Castrens. L. errat 3. C. eod. Lib. 12. L. 3. §. Pompon. de minoribus L. 1. §. neque de collatæ bonorum, et eorum dispositio filij arbitrio atque judicio permititur invitos et relutante Patre L. 2. C.

de Castrens. lib. 4. versiculo actio eod. et denique id possent filius de Castrensibus bonis facere quod quilibet Pater fam. de propio Patrimonio, quod attinet, n, ad bona Castrensia filius fami. pro Patre fami. habetur l. 2. in fi. cum sequentibus D. ad macedonia ideoque de illis tanquam Pater familias potest testari in l. si quis. 6. §. fi. de in J. rupto. et in principio institutis quibus non est permissum l. fi. C. de inofficioso l. nemo C. qui testamenta. l. 3. tit. 1. p. 6. item donare, et perdere, et abutendo, et dila pidando ex l. filius fam. 7. in principio adiuncto versiculo fi. de dona. d. l. 2. C. de Castren. pecu. l. 3. §. verbum potestatis versiculo sed si in castra, cum sequentibus de dona inter adiuncta l. sed et si Lege. §. consuluit bene si quid quid dela pidarent ff. de petitione hered. l. in re mandata C. mandati, et quamvis militia non liberet filios a Patris potestate ex l. erratt C. de Castre. in hac vero tractatione illud debet observare, non quecumque bona, que filius fami. in Castris aut in expeditione constitutus, aut ad ea profecturus adquisieret Castrensia esse ut in illis, illud tale jus quod T. exponimus, habere possit, sed illa tantum que occasione militie alias non adquisiturus comparaverit l. Castrense. 11. ff. de Castrens. peculio occasio autem militie latissime patet sz quando stipendijs

vel militando propio labore, et industria quæsierit, vel
ei ad Castra profecturo Pater vel Mater vel quilibet
alius quidquam donavit, ut instructior aptiorque ad
bellum proficiscaretur ex L. 1. sic intelligenda C. de Castrens.
peculio L. 2. tit. 2. p. 3. explicat Acurs., et bene Reminald.
et alij in §. 1. verbo Castrensibus institu. per quas personas
et post J. Ciotum, et alios repetentes Corra. in L. frater à
fratre 1 p. n. 56. ff. de condi. indebi. Navarr. in Manua-
li C. 17. n. 141. Antonius de quesada diversarum questio-
num, C. 7. et melius Cæteris Claudius lib. 2. de jure Militiæ
C. 11. quæ omnes sunt addendi ad d. L. 1. et ad d. L. Castrense.
11. = Oportetque militem esse et in Castris adquirere, ut bona
dicantur Castrensio non obscure colligitur ex nominis ethimolo-
gia et ex L. 1. 2. 3. 4. 5. 6.a de Castrens. peculio. in quibus mi-
litis qualitatis mentio fit et probat tex. bene intellectus in §.
illis et in §. ea tenus institu. de milit. testa. et in L. ultima
versiculo veterani cum sequentibus C. de in officio testta.
illo uno excepto casu quando eunti ad bellum aliquid
donatur ex d. L. 1. C. de Castren. adiuncta regula L. pen-
ultimæ ff. de testam. milit. in Castris autem esse, quando
quis dicatur, explicant regiæ LL. 6. et 7.a tit. 17. p. 4. et tu
intellige in Castris, et in expeditione, tunc dici esse ali-
quem, ubicumque sit sub belli aparatu ejusque Causa
ut graviter docet Cona. lib. 6. Commen. C. 5. n. 9. et 10.
inde inferens milites stationarios, et liminares has in

Castris, et in expeditione esse, illisque competere militum benefitia, et illud etiam, sive in navibus, sive in trirremibus militent nam dubium est Clasicis militibus, sicut et terrestribus, benefitium tributum, neque ulla diferentiæ actio iusta potest observari, et probatt L. 1. §. item Navarios. ff. de bonorum possessione ex testam. milit. et præter Corras. et Conna. ubi S. notatt Greg. in d. L. 6. verbo Hos Lugares Mincha. lib. 3. de successionum creatione lib. 3. §. 24. n. 14.

Neque te moveatt, quod videas in L. scriniarios, C. de testam. militis Scriniarios non perttinere ad militum privilegiia, et tamen quæ ad quirunt peculij Castrensis fiunt in L. ultima C. de Castren. peculio cuius verba ut intelligas legere debes Bernardinum Walterium lib. 6 miscell. C. 15. nam intelligere debes d. L. ultimam non de peculio Castrensi sed de quasi Castrensi, quod indicant illa verba jura peculij Castrensis, et aliud est esse tale longe aliud habere talis privilegia ut in alio proposito considerat Quesada ubi S. n. 7. ~ ~

Horum ergo bonorum Castrensium usus fructus Patri non quæritur per filium ut docett hic Justinianus et in d. §. 1. institu per quas personas L. 6. et 7. tt. 17. p. 4. de propiettatte autem disputari potest, et verius est propiettatem Patris esse ex jure antiquo in Principio relatto quod omnia generaliter Patris deferebat, filijque esse administrationem hoc est ita demum bona Castrensia.

filij esse quoad proprietatem, et dominium, si ipse dum viveret disponeret de illis ex tex. egregio in L. ultima ff. ad S. C. Tertilia. cuius Sententia admodum dificilis est in investiganda dubitandi ratione nam cum Pons. premittit filium illum fami. esse intestatumque decisisse Pater absque dubio matri preferetur §. institu. ad Tirtilia. quam dificultatem subodoratus Acur. bene. 41. in casus positione et tamen existimat non fuisse illum filium famil. quo tempore decessit intestatus, sed quo tempore bona adquisivit Castrensia, que interpretatio futilis est et vana, et contra verba J. Consulti et constat qualitatem adjunctam verbo accipi debere suum tempus verbi ex L. Titius 27. ff. de militia. Testa. ergo cum tex. dicat filius fam. intestatus decessit illa qualitas (famil) debet intelligi suum tempus verbi, (decessit) preterea etiam disputaret J. Consult. an filius ille Pater familias. alias quoad Castrensia bona simpliciter et absolute diceretur Pater famil. cum Scitum sit mortuo Patre, quoad omnia filium effici Patrem fam. ut in principio verbo si vero, institutis quibus modis Jus patrie L. 1. in principio versiculo sed et si forte quando actio de peculio item et eo casu si filius ille Patrem non haberet, nulla ratio matrem excluderet a successione filij convenientem ex S. C. Tirtis. item et constat Patrem famil. peculio non habere L. fi. in fi. versiculo (si enim

sui Juris) C. de inofficioso L. Pater fam. 182. de V. S. sicut
Servo manumisso nomen peculij amititur L. fi. quando actio
de Peculio, quare melius est dicere in specie d. L. fi. disputa-
tionem inde nattam, quod licet in filij fam. Sucessione matri
Pater obiiciatur ex d. L. 2. verbo obijcitur, sic intelligendo, non
itta in Successione filij sui Juris nam si fuerit emancipa-
tus et non contracta fiducia matter non excluditur, sed potius
Concurrit ex L. 2. fin, fulgos. inter pretationem C. ad Terti-
lianum qui debuissent Citare tex. in d. L. 2. Cola. 2. §. si sitt
consanguinea, bene vel emancipatus adjuncto verbo repudiante
ad Terttilia. quare illa verba di L. fi. bene an ad matrem per
tineant accipi deberent de concursu matris et Patris nisi vi
dere similia verba non de pa. sed de solido accipi in d. L. 2.
Cola. 4. verbo si sit agnatus bene ad matrem pertinent ad-
juncta gl. verbo excludit et sic de solido J. C. quærere non
dubitto planeque, quamuis sublattenter insinuati in Successio-
ne filij non fam. sed sui Juris facti, non tamen per emanci- 5
pationem matrem patri obijci quia tum bonorum possessio
contra tabulas Patri dandi non videtur arg. L. 1. de contra
tabulas, quæ emancipatis tantum dabatur, ut æquale sit Jus
in Patribus et filijs (per d) ut bene per d. L. 2. in versiculo an
Citatis: neque possit admitti Pater tanquam agnatus ex d. L. 2.
Col. 4. versiculo unde cumque a contrario Sensu adjuncta
L. 1. in fine et L. 3. in fine. unde legitt et Reg.a §. fi. institu.

de dep. agna. tut. adjuncto §. minima versiculo, vel
contra de Capitis diminutione quibus ita contitutis
Consequens videbatur in Specie proposita apud Pomp.
ind. l. fi. bona Castrensia ad matrem pertinere excluso Patre
cum agi videretur de Successione filij non familias, sed potius
sui Juris effecti et non per emancipationem sed aliomodo
quia Juris Regula est filium in Castrensibus vice Patris
familias, fungi l. 2. in fine ad Macedo. l. Siquis 6. §. fi.
de in J. Rupt. l. Patter peculij 15. §. 1o. versiculo non autem
de Castrensi et sic videbatur Patrem non posse admitti ad bona
filij Patris fam. sive sui Juris: Ceterum Responsa Pomp.
adhuc non pertinere ad matrem elegantior ratione quia
cum proponamus filium intestatum decessisse, consequens
est illa bona occupari a Patre jure propria Juris dictione com
muni et jure peculij ex ll. Statim citandis, et quod dici
tur in Castrensibus filium pro Patre fam. habere? et ita
demum admitti oportere, non quod sit Patter fami. sed
ut possit de illis disponere, quasi Patter fam. quod si intes-
tatus decessisset, et ita non disponit de illis absque dubio
decessit filius fam. et propterea locus fuit Reditus d. l. 2.
versiculo objecto illo titulo, idque significare illa verba (Juri-
dicio ejus Concedatur) S. observatis et recte explicat Cortan. in l.
qui duos §. cum in bello versiculo quasi filius n. 2. de Reb. du-
bijs. ~ ~ ~

Unde iam deduces ex d. L. fi. hoc privilegium non datum fuisse militiæ ex constitutionibus ut Patri in rebus Castrensibus, abrogetur jus antiquum simpliciter, et absolute, sed potius cessett et sitt in suspenso quandiu filius suo privilegio utitur, ut si filius disponatt, impediatur jus Patris, et Dominus semper fuisse videatur, sin vero intestatus decedat, semper Pater intelligatur a Principio et retro dominium et propietatem habuisse, et pristinum jus nunc retinere ex jure pottestatis, et hoc clare probantt L. 1. et 2. et magis L. proponebattur. 9. versiculo sed cum nihil usque ad finem L. hæreditate 19. §. Pater peculij in principio et versiculo sed et in superiori et versiculo et ex post facto, ff. de Castren. L. servum filij 46. in principio de lega. 1. et intelliges tex. idem probanttem in L. si servus 16. versiculo cum bene ff.m de stipulatione servorum et magis L. filij fami. 18. versiculo nam cum apud, et versiculo sed nemo ad L. falcid. L. 1. §. si is qui bona versiculo non, n, de Colle. bonorum. ~ ~ ~

Ex quibus et alijs observandum est omnia illa jura, quæ pro filio expendimus in principio hujus questionis in quibus bona Castrensia pleno jure filij esse dicuntur, et nullum jus esse Patris in eis ut in L. ex notta. 10. de Castrens. peculio. L. 3. C. eod. titulo L. 6 et 7. tt.o 17. p. 4. esse accipienda, quando filius vivitt, et disponit de illis, quod si intestatus decedatt absque dubio dicendum

propietatem Retro Patri, quæsitam ei non fuisse ablattam et ideo jure communi adquisitionis occupasse a principio et ita mihi videtur observasse Alcur. in d. L. fi. versiculo judicio ad Tertilianum et in L. Pater 17. verb. tertam. versiculo item unde de Castrens. peculio et expresse Cuia. ad tit. per quas personas verbo olim Baldui. in Justin. lib. 3. pag. 131. et nemin em referens Rectissime tamen explicatt Costan. in d. §. cum in bello, versiculo Patris ex n. 2. cum sequentibus, et versiculo quasi filius n. 2. inde intelligunt tex. dificilem et quem Inter prætes varijs in locis admirantur in L. si filius 3. C. de bonis proscriptorum, ubi publicatis, et confiscatis bonis filij fam. non publicatur peculium Castrense, namque cum filius fam. ante delictum, et condenationem de illo non disposuerit, certumque est, ve incipiatt eum usum non fuisse jure concesso neq. iam amplius uti posse præcipue cum per deportationem pro mortuo suo. L. Gallus. §. et quid si tantum L. 1. versiculo filius de Contra Tabulas L. 2. §. si Patruus de conjungendis cum emancipat. ut intelligitur in Patris potestate decessisse et quidem filius fami. et in consequens illud peculium non recessisse a bonis Patris in quibus remanett ex legibus. S. citatis et ideo non debuit, cum Patris sitt, propter filij Crimen publicari, ex hoc tt. C. ne filius pro Patre et ex L. si post hac. 9 C. de bonis proscriptis. L. ex juditiorum de acusation. L.

si adeptis S. C. de sententiam passis. L. de portatorum 8.
C. de pennis. quam rationem expressit Imperator in d. L. si
filius versiculo auferre, de Patre loquens, quo significatur
adimi ab eo, cuius bona erant ex L. nec utitur 20. Ex quibus
Causis. minores. L. 3. versiculo deinde Civitatem L. si quod
forte, 6. in fine de pennis L. si quis servum, versiculo
quamvis auferri de noxalibus, et illius verbi propietatem
latte explicant Rebufus in L. ferri, propie de Verbor. Signi.
Cola. 1026. sicque in d. L. filius aperte patet bona Cas-
trensia non publicari, ne aliter admissa publicatione indu-
ceretur, ut bona Patris propter delictum filij publicarentur
et confiscarentur, utaque non tunc datur Patri Peculium
sed potius non admittitur ex.a S. dicta adiuncta L. 1. §. si
is qui bona, versiculo non, n. de Colatione bonorum; quod
juris principium cum ignorarent Cinus. faber. Bal. et
Salicetto, in d. L. si filius admitebant Peculium Castrense
non confiscari, sed cum rationem, non perpenderent, id fac-
tum probabant misserationis gratia, et in solatium Patris
ne simul filium, et ejus bona amitere, sicut in simili videbis
in L. jure succursum 6. de jure dot. et in Casu contrario in
ductum ea ratione videbatur ex d. L. Claudi Constitutione
in L. 3. §. sed utrum versiculo nec commovermur de mino-
ribus eamque rationem et sententiam cum Cyno, et alijs

Relatis et cum Bar. in L. si finita. §. si de vestigalibus n.º 12. de damno in fecto et bene Alexan. n.º 44. et 49. Receptum profitens verissimam et Receptam testatur infiniti Relati a Julio Claro lib. 5. Sententiarum §. fi. q. 78. n.º 13. Covar. lib. 2. variarum C. 8. sub n.º 7. Menoch. de Recuperanda possessione Remedio 9. n.º 72. ex n.º 69. qui existimant etiam hodie esse admittendam decissionem d. L. si filius idque verissimum est, sed non ea Ratione qua ipsi moventur, nempe quod Relinquatur in solatium emancipationis, quia eadem Ratione id ipsum esset admittendum in quibuscumque bonis, quæ omnino et pleno jure filij essent quod est omnino falsum ex LL. S. citatis de bonorum confiscatione loquentibus: item neque alia Ratio admitti potest, quam cum S. dictis expendebant Gabriel de Quemada. q. 19. fiscali. folio 70. nempe non venire in confiscationem bona Castrensia, quia jure speciali competunt militibus, quæ omnes Rationes futiles sunt, et plane falsæ et ideo Refutatione non egent sed illa verissima est, quia bona Castrensia Patris sunt, et ab initio fuerunt filio non disponente, ut S. observati. et non debent Patri auferri propter filij delictum quæ Ratio, et Sententia, ut contra Acurs. et Bar. et alios ostendunt Cyn. Din. Ruyno. Bald. Fulgo. et Salycet. et Corneum S. et fere idem in auth. itaque ubi etiam Relapus. et plures Relati a Tiraquelo ubi S. n.º 13. qui hujus Sententiæ esse videtur et

cum multis Matien. d. loco. et defendit Cum. d. Cons. 123.
et neque in hoc tex. probari agnoscit Covar. qui contra
Bar. tenet ubi S. Anto. Gomez d. l. Tauri. et idem quoad
nostrum tex. ut ex eo non probetur opinio Bar. fatetur
Gama. ubi S. in fine. ut sic videas quam parum con-
dide faciant qui hanc inveterattam interpretationem
tanquam nobam vulgo vendittarunt; qui omnes defen-
duntt minime ex hoc tex. effici quod Bar. post Acurs.
conttendebat cum de avo materno nihil hic caveatur
neque potuit aliquid constitui avo Paterno existente, qui
semper tanquam agnatus debuit preferri materno
tanquam cognatto ex principio instit.ⁿ de legit. agnat.
succession. et potteris inducere l. equissimum S. A. ad
Tertilianum. ubi existtente Patre, et avo Paterno cuius
iste preferebattur in successione Nepotis nurui. idemque
matri illius Nepotis ergo propius est ut etiam preferatur
Patri istius matris, et sic avo materno et idem probatt l. 2.
C. ad Tertilianum neque debuit Bar. moveri ex l. de e-
mancipatis C. de legi. hered. cuius decissionem videbis
mutattam ex auth. defuncto C. ad Tertilianum ex hoc tex.
in 1. p. resolvendum est sine ulla distinctione bonorum ad suc-
cessionem nepotis equali jure admitti. tam avum maternum
quam Patternum, sive provenerit bona alienea Paterna, sive
materna, sive aliunde hanc esse communem opinionem praxi, et

et usu comprobattam cum Bald. Cons. 32. lib. 2. et alijs infinittis conttestantur, Coua. et Ellatien. iam Relati et Regio hoc esse indubittatum Colliges ex L. 4. tt.° 13. p. 6 ubi nottat Grego. verbo, igualmentte, et ex L. 6. Tauri. bene observatt Gomez n.° 8. et 9. Consonatt L. 1. tt.° 8. lib. 5. Compila, idque hoc jure etiam admittit Episcopus Rosas. d. C. 29. n.° 31. idque neque illa L. 10. fori. neque opinio Bar. admitti debett nisi in illis prouincijs in quibus usu, et consuetudine fuerit Receptum ut bona immobilia Paterna agnatis, materna cognatis deferanttur ab intesttatto, qui forus, qui etiam de Sepulveda dicitur cuius verba Retulit, et declarat Rosas ubi S. C. 30 ex n.° 2. in aliquibus Casttellæ Prouincijs observatur, et tale aliquid in Regno Valentiæ ex foro 7. Rubri. de testam. in anttiquis, et foro 1. de testamentis et foro 3. de Collation. quorum meminitt Rosas d. C. 29. n.° 6. quæ consuetudines Rettinendæ suntt, ubi fuerintt Receptæ ex d. L. 6. Tauri. quibus tamen deficientibus sine ulla bonorum distintione Parenttes aut avi erunt admittendi salva sui gradus prærrogattiva ex d. L. L. Regiis et d. auth.ª defuncto, cui ad declarationem illius Clausulæ salva gradus prærrogatiba quæ etiam exttatt ex d. L. 6. Tauri. addere debes Deti. Cons. 1. n.° 6. Curt. Juniorem in L. 2. n.° 13. C. de succession. et post Cova. prati. q.ᵘᵐ C. 38. uide Fran.ᶜᵘᵐ Marcar. de fidei

communi q. 33. Aluarus Vaez. lib. 1. de jure emphite. q. 40. n. 37. et adverte 2. partem de Authen. dum admittit fratres cum Parentibus defuncti correctam esse jure nostro ex L. 7. Tauri lib. 4. tit. 8. lib. 5. Compila. ex quibus soli Parentes admittuntur exclusis fratribus, quod intellige, nisi ille forus de Sepulveda aut alios similes fuerit in observantia, quia tunc frater fratris premortui in bonis mater. Patri preferetur, quod Pauci advertunt.

Intex. bene: usufructu videlicet.

Diximus ad L. 2. §. ultimo scholio, sed cum hodie ex generali consuetudine per matrimonium cesset Patria potestas vix poterit habere locum tex. iste, ut scribes ad L. non sine §.

Ad tex. in L. non sine §. in princip.

Nempe quia inter jus scriptum, et equitatem interpret. ad Principem referendam esse puto ex L. 1. C. de legibus late Cona. lib. 1. Comen. C. 11. Didac. Perez. 1. Thomo ad Regias constitutiones q. 2. proemiali sed postquam iam in specie hujus tex. stricta Maritti et uxoris significatio, item et matrimonij moderamine equitatis laxata est, ut probat tex. iste et id quod de maritto, uxore, et matrimonio scriptum erat in L. 1. §. eod. ad sponsum, sponsam, et sponsalia extensum est authoritate Principum rescripti et ex opinione Juliani J. Consult. in L. lege Julia. 4. ff. de fundo. dota. cuius legis inscriptio ut mihi videtur, falso tribuitur Caio. in vulgatis Codicibus cum potius Juliano sit adscribenda videtur

in quocumque alio casu, si uxoris, mariti, aut nuptiarum fiat commemoratio arg.° L. Pantonius 85. in fine de adquirend. hæredi. et quia ubi eadem est ratio æquitatis debet admitti; eadem dispositio arg.° L. illud 11. ad L. aquileam L. ultimæ bene æquitatis, n, ratio C. de consti. pecunia, et alia de æquitate extendenda ad similes casus in proposito L. Barbarius ff. de offic. prætor. observat eleganter J. Robertus lib. 1. receptæ lectionis C. 38. latissime Menoch. lib. 2. de succession. Creatione §. 12. ex n.° 88. sicque ex hac lege vulgo notari solet in favorabilibus uxoris, et mariti, et nuptiarum appelatione comprehendi sponsam, sponsum, et sponsalia ita ut Lex. vel Statum favorabiliter loquens de uxore ad sponsam protrahatur, sicque notant Cyn. Petri. et Bald. n.° 2. Paul. et Fulg. n.° 3. Salicet. et Corneus Col. 2. in principio S. et hanc esse communem opinionem testatur Panor. Cons. 1. lib. 1. et alij quorum meminit Lancelotus Galvi ad consuetudinem Alexandrinam sub verbo maritus p. 1. n.° 3. omnino videndus ad inter prætationem legum quæ de Maritto, et uxore loquuntur. et præcipue ad ornatum hujus tex. cui etiam adde. Cova. in 4. C. 1. ex n.° 3. latissime Tiraquell. ad L. L. Conubiales L. 15. gl. 2. ex n.° 18. late et utiliter Phanatius ad Statum Lucense de Lucro dotis gl. 2. verbo nupta apud quos et apud Seguram in L. 1. §. Si vir uxori ff. de adquirenda possessione varias

videbis questiones decisas in proposito quibus adjunges Menochium lib. 1. questionum usu frequenti. C. 2. n. 24. ~

Ego autem in hac tractatione non dubito periculosum esse, ne dicam erroneum in universum et generaliter constituere a Matrimonio ad Sponsalia, ab uxore ad sponsam, a marito ad sponsum decissionem favorabiliter extendendam, quin imo contra puto generaliter, et in universum afirmandum talem argumentationem esse rejiciendam, et ideo debes observare inter maritum, uxorem, matrimonium, sive nuptias, et inter sponsum, sponsam, sive Sponsalia illud interesse quod interest inter id, quod non dum est, et illud quod iam est, ut manifeste colliges ex L. 1. versiculo et est questio ff. pro dote, L. cum hic Status. 33. coluna ultima versiculo si quis sponsam bene ait, n̄, sponsam esse non uxorem ff. de dona. inter adjuncta L. 1. et 2. ff. de Sponsa. namque futura est uxor non dum est uxor ex S. dictis adjuncta regula L. et quę non dum ff. de pigno. et postquam uxor est, §. contractis nuptijs desinit esse Sponsa, quem admodum dicimus promissionem extingui solutione in principio quibus modis tolli obligatio. Sponsa n̄ dicitur quę promissa, futura, quę est uxor ex d. L. 1. et 2. uxor vero quę iam sponsioni, et promissioni satisfecit ut in L. penultima de dona. inter est ex supra dictis adjuncta L. 1. ff. de ritu nuptiarum

ex cuius Collatione cum L. 1. ett 2. de sponsa nottissima est diferentia intter sponsam et nuptam, sponsalia ett nuptias namque diferuntt difinitione, diferunt substantia et qualitate ex Aristotele. libro 5. Metaphi. C. 8. et in antte predicamenttis C. de equivocis, et in proposito de diferentia intter sponsalia et nuptias preter Coua. ubi S. vide Brisson. lib. 2. de Ritu nuptiarum Costan. lib. de sponsa et matrimonijs C. 2. ett 3. Hotom. questionum illustrium C. 23. Cujac. C. 19. ff de verborum obliga. Sigo. lib. 1. de antti quo jure C. 9. nos dicimus sponsam de futuro, quam Juris Consult. sponsam appelant, sponsam autem de presentti que apud eosdem nupta dicitur. vide. Con. Tri. ss.e 24. C. 1. de Reformatione matrimonij, ubi formam matrimonij Constitutur eandemq.e diferenttiam sponsaliorum de presentti et de futuro Constituuntt Regie LL. 1. et 2. tt.o 1. et toto tt.o et L. 1. et toto tt.o 2. p. 4. intter sponsos autem de pressentti quos (Casados) dicimus, et eos qui iam benedictiones solemnes a Sacerdote Ritu et more ab Ecclesia Recepto in templo susceperuntt quos vulgo (Novios) ut in L. 18. d. tt.o 2. aut (velados) appelamus in L. 47. et 48. Tauri notissima diferentia est, non quoad Vinculum si copula intter venerit, sed quoad solemnia ad vulgarem loquendi, et inttelligendi modum de quo elegantter Lancelo ubi S. ut sic Caveas ab.

Amenda. Respons. 10. n.º 3. qui Casados, et Velados con
fundit sine judicio. ~ ~ ~

Quamuis ista constitutis secure doceo ex vi et potestate verbi
etiam in fauorabilibus dispositum in uxore aut marito
non esse extendendum ad sponsos de futuro si expresse
Cautum non fuerit, quod apertte probatt tex. iste, fuit
autem necessaria Principum Constitutio sine qua L. 1.
suis hoc tt.º de matrimonio Constituens trahi non potuit
ad Sponsalia quæ una lex nostra male intellecta errandi
occasionem Doctoribus dedit pro qua nostra sententia con-
tra vulgarem est apertta L. Sancimus 24. C. de nuptis.
ubi nuptiarum commemoratio non verificatur in spon
salibus, quæ determinatio generalis est, et ideo non limi-
tanda etiam in fauorabilibus ut DD. puttant, sed genera-
liter accipienda arg.º L. in fraudem 16. versiculo ultimo
bene quia generalis est, hæc determinatio ff. de testam.
militis et pro nobis considera L. cum fuerit 15. ff. de con
di. et demonstra. ubi J.º Consult. dubitat an legatum
relictum filiæ si in familia nupserit, debeatur eidem
iam contractis nuptijs defuncte ante tamen traditionem
ad domum mariti ergo præmittit contra hendas esse
nuptias, ut dies legati Cedatt; nuptiæ autem contra huntur
ad hibitto consensu etiam ante traditionem ex L. penultima
ff. de donatio. inter. L. nuptias de ritu nuptiarum quo
uno argumento ex supradictis deducto semper existimabi
decissionem L. assiduis C. qui potiores non esse extendendam

ad sponsam quia de uxore constit. loquitur ut in d. l. versiculo hic bene (datum est uxori) uxoris autem appelatione sponsa non comprehenditur ex nostro tex. et S. Cittatis adiuncta Reg.a l. quod constitutum 22. de testam.o militis, ubi docemur non esse recedendum in privilegiis ab stricta verbi significatione et potteris inducere l. quod vero contra, et l. jus singulare ff. de legibus: et si adverttas decisionem d. l. assiduis per peram ad sponsam deduces cum in ea cessent rationes adiectę in versiculo quis autem, et hanc sententiam probatt Bar. in l. 2. §. si sponsa ff. de privilegiis credit. ubi Zazius n.o 2. Ripa. 19. communem agnoscunt, et ut indubitatum tradit Panut. de lucro dotis. gl. 2. n.o 34. Alphan. colectanea. 186. et multis argumentis defendit Petrus Vanderanus. in prolepomena de privilegiis credit. C. 4. licet fateantur actionem personalem privilegiariam sponsę concedendam ex d. §. si sponsa sic intellecto, et ex l. si sponsus 77. ff. de jure doti. et videtur consentire Auctor. in l. eos versiculo competunt in principio C. qui potiores licet in d. §. si sponsa generaliter accipiat d. l. assiduis. motus argumento hujus legis cui multi subscripserunt quos sequitur novellus de dote 1.a p.e n.o 16. pręterea pro nobis considera l. oratio de sponsal. bene quod orationi deest, item et l. si-

-uxor.

(ad sponsam quia de uxore constit. loquitur ut in d. l. versiculo hic bene (datum est uxori) uxoris autem appelatione) = Aqui sigue la ultima Linea buelta; si uxor §. divi. adiuncto §. si minor bene potest constitutionem ad l. Juliam de adulte. ubi videbis opus fuisse Principum constitutione, ut l. Julia de uxore loquens ad sponsam traheretur sicque intelliges l. Pretor C. illo titulo apud nos tamen ut adulterium vindicetur in sponsa oportet ut sit de presenti ex l. 3. et 4. tt.º 2. lib. 5. compila. defendit Coua. in 4. C. 1. n.º 7. Gomez in l. 80. Tauri. n.º 47. et Perez in l. 2. verbo desponsa. tt.º 15. lib. 8. ordina. et praxi generali receptum testatur Clarus lib. 5. Sententiarum §. adulterium n.º 3. et tale aliquid observatur ex foro valentino C. aquel qui cuius meminit Cordam tallada in sua visita de Carcel C. 13. sub n.º 21. qui sic debet intelligi in quo articulo non sibi satis constat Greg. in l. 1. verbo Casamj.º tt.º 1. p. 4. qui supra dictam sequitur Sententiam cum tamen mutet in l. 1. verbo desposada tt.º 17. pa. 7. ~~~

Ex quibus infertur l. 54. l. 55. et l. 58. Tauri prohibentes uxores contrahere sine consensu mariti; non posse intelligi de sponsa de futuro, que hodie extant l. 1. 2. 3. 4. tt.º 3. lib. 5. Compila. sed saltem in sponsa de presenti et que carnaliter cognita fuerit resolvit Coua. ubi S. 2. p. C. 7. §. 1. n.º 4. et cum infinitis J. Gutierrez de Juram.to;

Confirmatorio 1.p. C.1. ex n.º 58. cum sequentibus, ut sic
iterum Caueas ab Auend. d. Responso.10. nimis generali-
ter loquente; item est intellige non sufficere matri-
monium de pressenti etiam si copula interuenerit, quo-
ties lex aliquid exigit ut notat Bald. hic n.º 1. commu-
niter receptus ex traditis ab Alexan. Cons. 129. n.º 2. lib. 7.
Rolan. a Valle. tit. de Lucro dotis q. 108. et post Panut.
ubi T. n.º 77. latissime Lancelotus ad d. Consuetudinem
Alexandrinam verbo maritus q. 1. n.º 44. ut sic intellig-
as L. 2. et 3. tit.º 9. de las ganantias lib. 5. Compila. ut non
sufficiat matrimonium constare et copulam interve-
nisse, nisi uxor fuerit fuerit traducta, ad domum viri
ex illis verbis vibieren de Consuno et hodie L. 8. et 9. tit.º 1.
lib. 5. no ujudi. Denique intelliges L. 47. et 48. Tauri. a
qui tambien la L. 8. 9. tit.º 1 &.ª de Casado, y de Velado simul
neque autem per sponsalia de pressenti contraxisse
sufficiet, ut liberetur a Patris potestate, et ideo filius sponsi
erit sub avi potestate vel resoluit Gomez d. L. 47. Tauri.
et hanc esse communem opinionem usuque et praxi recep-
tam testatur. Jo. Mati. ad d. L. 8. gl. 3. sub n.º 4. dixisti
ad §. interdum L. qui in aliena n.º 5. intellige autem libe-
rari a Patris potestate per matrimonium, in his quae
sibi fuerint utilia ut late defendit Pelaez 4. p.º de maioratu.
q. 1. illatione 1. n.º 3. et latius q. 23. n.º 54. nouissime Aquilin. in
§. et quid si tantum 1. p. ex n.º 12. et 26. licet multi controver-

ttanti in d. L. 47. Tauri. ubi Castillo. et alij. ~~~

Ad tex. utilem in L. cum oportet.

Celebris est istta et ejus materia in praxi admodum frequens, et ad rerum in ea tractandarum explicatione meminisse oportebit, earum, quae in principio L. 1.ª §. eod. diximus, et inter alia praecipuum patriae potestatis effectum in adquisitione positum esse sm antiquam juris Civilis regulam sm quidquid adquirit filius fami. protinus fit Patris ut non obscure colligitur ex hoc tex. et ex §. 1. institutis per quas personas L. 1. in principio si quis a Patre. L. Pater furioso 8. in fine ff. de his qui sunt sui late tradit Pinel. ad Rubri. C. de bonis mater. 2. p. ex principio quod tamen jus adquisitionis novioribus Principum constitutionibus, fuit vehementer temperatum, ut videbis ex L. 1. et 2. C. de bonis mater. per quas bona a Matre vel a materno genere filijs fam. obvenientia propia fiunt eorundem usufructu dumtaxat Patri reservato; quae veteris regulae limitatio post ea fuit extensa ad bona et lucra ex matrimonio a filijs quaesita ut in L. 1. 3. 4. et 5. §. hoc tt.º quarum Constitutionum exemplo excitatus justi, hic taxato velutti unic ergo jure antiquo adquisitionis constituit quidquid filius fami. adquisierit propium ipsius effici patrimonium usufructu tantummodo Patri, aut Avo, in cuius fuerit potestate reservando inidque tex. iste varijs in locis Celebratur ut praeter Bar. et alios hic, et eundem Bartho.

Corras. et Repetentes in L. frater a fratre ff. de conditione indebi. notat Pulveus q. 121. Veroy. q. 46. et ultra Pinell. ad L. 1. C. de bonis maternis. 1 p. ex n.º 34. latissime ornatt Ascanius. tit. de Patria potestat. effectu 2. et Riminaldum. in d. §. 1. institutis per quas personas Menchaca de success. Creatione lib. 2. §. 19. ex n.º 69. post Relatos ab Antonio Aug. et Alph. et Ill. Ant. del Rio. in Colectaneis ad hanc L. ~ ~ ~ ~

Ex hujus tex. Regula illud in primis deducere oportebit fundamentum adquisitionis per filium Patri consistore in Patria Potestate, ut colliges ex hac L. bene (si quis itaque filius fam) indeque in consequens deducitur no habere locum in filio naturali, is, n, filius quidquid adquirett propium ipsius erit et Patri usum fructum non debebit extra controversiam, n, est naturalem filium non esse in potestate Patris, ut satis deducitur ex principio institutis de Patria potestate, et §. ultimo de nuptij Littem 4. et 5. ff. de his qui sunt sui, qua ratione in adquisitione melioris conditionis esse illegitimos, quam legitimos filios ex S.ª dictis et Alcia. lib. 4. par ergo. C. 5. observant Pinell. ad Rubri. C. de bonis maternis. 2. p. n.º 8. et alijs ex multis rationibus J. Mercer. lib. 2. opinio. C. 8. Cæterum licet in bonis filij naturalis Pater non habeatt usum fructum propter defectum Patriæ Potestatis, si tamen postea, vel ex Rescripto Prin-

cipis vel ex matrimonio sub sequenti L. legitime-
tur, ut in auth. quibus modis, natura. efficiatur. legit
et in auth. quibus modis natura efficia. sui et in
d. §. ultimo de nuptijs, et in C. tantta est vis ex.a qui
filij sint, legit. incipiet Patter usum fructum quærere
cum illis modis filij anttea naturales redigantur in
Patris Pottestatem et hic locus erit decisioni hujus legis.
Inquo tamen artticulo illud solet controvertti an filius
naturalis, invitus et reluctans efficiatur legitimus per
sub sequens matrimonium contractum inter Patrem
naturalem, et matrem istius filij sicque redigattur
in pottestatem Patris, ut incipiat locum habere commo-
dum acquisitionis usus fructus L.a regulam hujus tex.
quem articulum scio ad Parttes disputare solicitum
sed ego proclivior sum, ut non fiatt legitimus, ex ge-
nerali decisione auth. quibus modis. nat. efficiatur
sui. §. generalitter, et magis per tex. in L. ultima ff. de
eis, qui sunt sui adjuncta regula invitto ff. de reg.
jur. et L. nec avus C. de emancipa. liber. quibus
et alijs rationibus post anttiquiores quos referunt, et
latte defendunt Costa. in §. et quid si tantum. L. Gallus.
2. p. ex n.o 166. et bene J. Marc. Aquil. 2. p. ex n.o 147.
Menchaca. lib. 3. de succession. Creatione §. 21. n.o 155.
Limittatione. 7. quidquid cum alijs controverttantt

Couarr. in 4. 2. p. C. 8. §. 2. n. 13. Sarmient. lib. 1. Selectarum c. 8. Ascanius tit. de patria potestate. C. 5. n. 62. quorum tamen rationes facile declinabis si aduertas matrimonio hoc esse tributum in fauorem tamen ipsorum filiorum naturalium ut non obscure colliges ex d. C. tantta est vis nec solet inuitto jus a lege est re ipsa delatum adquiri arg. L. qui aut C. ff. quæ in fraudem creditorum: nec obeiit L. etiam inuitis 32. ff. de adquirendo rerum dominio nam habet elegantem et sententia generalis est, et ideo admittenda ex quocumque crimine confiscatio procedat, ut sic caueas a Cantraria Rom. Sententia in d. §. si de vectigalibus n. 15. et in L. si filius fami. de damno infecto et bene Angel. existimantibus saltem hodie confiscari cum pleno jure sint filij et in ea succedat jure hæreditario arg. auth. defuncto C. ad Tertilianum. authentica cessante C. de legitimis hæred. et magis ex auth. de hæredibus ab intestato uenientibus in principio versiculo si quis igitur Collatio 2 ubi in illis bonis in quibus filius effugit Patris adquisitionem succeditur jure hæreditario ubi Acurs. verbo adquiruntur exemplum constituit in Castrensibus et ita docet idem Acurs. in L. 1. ff. de Castr. et in L. si infanti. C. de jure deliberorum verbo infanti ubi Bar. n. 5. Jas. 8. et communem Sententiam resoluit Alexan. n. 3. et 4. Corneus. n. 4. bene Gomes in L. 6. Tauri.

n.º 1. et 2. et lib. 2 variarum c. ultimo n.º 13. et agnoscit Costan.
ubi S. verbo Patris n.º 10. et fatetur Cova. d. n.º 7. et tunc inquiunt
Ang. et Rom. in bonis Castrensibus adquisitio Patris non est
ergo in illis succeditur jure hereditario quo argu.º eorum
sententiam ad correctionem d. l. si filius probatt Simanc.
in catho. institu. tt.º 9. ex n.º 13. Gomez S. et Quemada qui policetur
se itta practicaturum si casus ocurratt, quamvis Cova. et
Costa. in locis relatis adhuc existimentt locum esse decisioni
d. l. si filius. Sm receptiorem sententiam quam favorabiliter esse
admitendam contra fiscum, puttat Costa. Tu autem secure, et
intrepide dicere debes hactenus omnes (neminem excipio) ve
hementer errare dum existimantt jure novissimo Patrem
in Castrensibus filio succedere jure hereditario, non jure
peculij et propio non videntes se loqui contra notissima
juris principia a nobis S. detecta: neque debuerunt moveri
ex illo auth. de hered. ab intestato venient versiculo si quis igi-
tur tantum non abest ut probett, quod vulgus puttatt, ut potius
sitt tex. expressus in contrarium, namque Imperator bene
probatt in illis bonis quę Patris adquisitionem efugiunt locum
relinqui successioni legitime, ergo in illis in quibus Patris
est adquisitio successio non erit admittenda: at constat
in bonis Castrensibus filio intestato decedentte, nunc et a
Principio Patri fuisse factam adquisitionem ex S. obser-

vatis est ex illa L. ultima ad Tertilianum siquidem filius disponendo tantum auferet jus Patri si vero non disponat et a principio et nunc illa bona Patris sunt, ergo in illis non datur Successio legitima namque quoad adquisitionem in bonis Castrensibus nihil ex jure antiquo est immutatum si credendum est Justiniano in hac L. cum oportet in principio versiculo ultimo, quo igitur jure inducta fuerit illa bonorum Castrensium adquisitionis Correctio et abrrogatio non plane perspicio et sane ille tex. in d. auth. ut ex ejus inscriptione vides procedit quando filius decedit intestatus, et sic sumus sub regula d. L. ultimae ad Tertilian. et omnium jurium similium, quorum abrrogationem nemo debet temere admittere cum plane ex illis verbis d. versiculo si quis igitur non potest probari quod male hactenus omnes putant item etiam considera in ea Constitutione tantum agi de deferenda hereditate ab intestato, at bona Castrensia ad hereditatem ab intestato non pertinent ex T. dictis namque filio intestato decedente Pater nihil de novo adquirit, sed quod suum erat retinet L. 1. cum alijs ff. de Castren. et in Patre potius aparet Contin. dominij quod habebat vivente filio, quam nova Successio ut in simili J. C. in L. in suis deliberis, et Posth. et in nostra Specie est tex. expressus in L. hereditate 19. §.

Patter versiculo non tam facile de Casti. indeque erit
ut additio non sit necessaria ex d. L. in suis de suis et le-
gittimis, si tamen jure hereditario succederet ad, e opus esset
ex regula L. 1. §. in novissimo C. de Caducis tollendis. L.
cum heredes bene aditta hereditatte ff. de adqui. posse.
ut eveniet si Patter a filio instituatur nam cum eo casu
filius usus sit jure concesso testamentum faciens Patrem
heredem habebit ejusque jus impediet, ut colliges ex tex.
optima in L. filius fami. 18. ad L. falcidiam et ex L. ultima
et L. Patter. 17. in principio ff. de Castren. peculio ubi Acur.
verbo testamento plures alias nottat diferentias, que indu-
cuntur quando Patter jure propio peculij sive jure communi
an jure hereditario ocupet bono filij Castrensia, et alias obser-
vat Viglus. in principio quibus non est permissum n. 22. Jasson.
in L. Scimus et in L. si infantti. n. 8. C. de jure delib. late
Gomez in L. 6. Tauri n. 2. et 3. apud quos videbis hujus in
vestigationis utilitates, et quos adde Acurs. de verbo Testa.
Pretterea etiam quamvis quoad ordinem successionis in-
troductta videatur magna anttiqui juris conversio inter
fratres, et Parentes defuncti ex d. auth. de hered. ab intesta.
et in d. auth. cessantte C. de legittimis heredibus et in auth.
difunctta C. ad Tirtilianum tamen ea res non facit
ut quoties Patris locus relinquitur ipse non ocupet, aut
potius retineat bona Castrensia non jure hereditario sed

potius jure Communi et propio §. peculij ex tex. sic intelli-
gendo in principio institu. quibus non est permi. verbo si
vero ubi ita advertit Acurs. verbo jure Communi et
post alios Viglius bene n. 21. qui tamen contra puttant post
decissionem d. auth. de hæredibus ab intesta. cui S. Satis-
facimus licet Acursij et Viglij communis sit sententia ut
suis resolutum est; item est te non debet movere quod ex L.
3. hoc titulo bene adnotasti, nempe filium fam. Patrem ha-
bere hæredem, nam illud sane in bonis adventicijs receptum,
est, quorum propietas filij est, et nudus usus fructus Patri
tantum quæritur ex d. L. 3. et satis probatt tex. quo casu
decedente filio propietas illorum bonorum quæ nullo modo
Patri fuit quæsita nunc de novo Patri obvenit, non autem
occupatt jure peculij quod secus est in Castrensibus in quibus
propietas retro et a principio ante excessum filij instanti
Patri fuit quæsita et sic nunc nihil de novo ei quæritur
quod si urgeas plus ergo juris filius habet in adventitijs
quam in Castrensibus: respondebo id nunque posse ex S.a dictis
deduci siquidem admitimus, filium in Castrensibus, in
vitto, et contradictione Patre suo arbitrio uti posse et dis-
ponere ex L. 2. cum alijs C. de Castren. peculio non sic
de adventitijs quorum administr. et usus fructus non filij
sed Patris est, et ideo Patre invitto filius non potest dis-
ponere ex L. ultima §. ipsum versiculo filijs autem j. eod.

et ideo si filius suo jure utatur plus juris habet in Castren-
sibus, et plus Pater habuisse creduntur. ~~

Denique non obstat L. 6. Tauri. hodie L. 1. tit. 8. lib. 5. compi.
bene los ascendientes sean herederos legitimos asu descendientes
en todos los bienes de qualquier Calidad que sean et bene como
lo son ellos asu ascendientes: quæ illa verba (de qualquier Calidad)
includere procul dubio videtur etiam Castrensia quia generalis
est illa determinatio, et nihil videtur excludere args. L. in
fraudem 16. §. 1. in fine ff. de testamento militis et L. a procurato-
re C. mand. et quia esse Castrensia de qualitatem refertur
ut patet et considerat Greg. in L. 6. gl. ultima tit. 17. p.a
Antto. Gomez dicens novum et sub n.a lib. 1. c. 11. n. 36. Col. 2. Go-
mez n. 3. et Castillo verbo de qualquier in d. L. 6. Tauri. Qui
ex illis verbis existimant in Castrensibus hodie Patrem filio
succedere jure hereditario non jure peculij, et variando
probare videtur Grego. ubi S. item et illa verba (como
lo son ellos asu ascendientes) inducere videtur per omnia
ex æqualitatem successionis ascendentium, et descenden-
tium ut considerat J. Matienzo in d. L. 1. gl. 4. et magis
Antto. declara. in L. si quis a Liberis §. Patris n. 37. ff.
de lib. agnosc. et tamen nemo dicet filium Patri etiam
in Castrensibus jure hereditario non succedere quia
constat Patrem fami. peculium separatum ab alijs bonis
non habere ex L. Pater 182. de verborum Significatione

L. 1. cum alijs ff. quando actio de peculio, tum etiam quia
querella competit etiam in Castrensibus et filius Patrem
instituere debet ex auth. de Sanctissimis Episcopis §. Presbiteros
et in auth. presbiteros C. de episcopis, et Clericis adjuncto
auth. ut cum de appelatione cognoscitur §. sive igitur
versiculo Sanctimus Collatione 8. cui Consonat L. 11. tit.
7. p. 4 et ita resolvit Acurs. in L. ultima verbo testam.
versiculo, sed hodie C. de inofficioso et in L. Papinianus. 8.
§. Papinianus verbo Contra ff. eo communiter receptus sm
Clarum recep. senten. §. testamentum p. 48. Cova in C. quia
nos n. 3. de testa. et magis probat Gregor. ubi S. et tamen
constat querellam illi tantum dari quia jus habet succe-
dendi ab intestato. L. posthumus T. in principio ff. inofficioso
tunc respondebis, et sane facile si consideres illas L. Let consti
tutiones taurinas editas esse ad decissionem juris con-
troversi ut constat ex L. 1. in illa compilatione, et inter
alia que controversum juris habebant illud precipue erat
an filius fami. testamentum facere posset de adventitijs
que Patris adquisitionem efugebant movebat que dubi-
um novella constitutio de qua in auth. ut liceat matri
et avie in principio versiculo res autem, Col. 8. et ind. auth.
ut cum de appelatione versiculo Sancimus quarum autho-
ritate ad utramque partem jure Communi solebat dis

disputari ut constat ex Viglio in principio quibus non est permissum ad finem et ex Joa. Baud. Lib. 1. variarum quæstionum C. 1. quæ controversia sublata est, ex L. 5. Tauri quæ extat L. 4. tit. 4. lib. 5. compi. obtinente eorum sententia qui putabant filio fam. in eo casu testandi facultatem esse permissam authoritate constitutionum sic correcta decessisse L. ultima §. filijs autem j. hoc titulo dum tamen tantum testaretur de 3. bonorum parte etiam in præjuditium Patris et ego animadverto illius Legis S.ª decisionem nulla ratione posse intelligi de filio fam. Castrense habente peculium quia de illo nemo potuit dubitare neque in controversiam deducere cum expeditum sit testari posse ex L. ultima C. de inofficioso §. illis et magis §. ultimo instituto. de militia. testam. et ex principio institu. quibus non est permissum et extant integri tituli C. et ff. de militia. testa. et de inofficioso. et jure Regio extabant expresse LL. 6. et 7. tit. 17 p. 4. igitur illa L. 5. non pertinet ad hanc disputationem quia nulli erat dubitatio, et ea ad. Ratione neque d. L. 6. Tauri. quæ cohæret d. L. 5. dum bene disponitur de 3. parte bonorum, sed potuit dubitari an ab intestato constituenda esset aliqua differentia maxime bonorum provenientium ex linea materna, sive Patterna et tamen respondet Princeps. nullam esse

constituendam diferentiam sed Reciprocam futuram successionem quod autem de illis bonis maternis, et Paternis illa L. 6. loquatur, efficaciter probo ex illa exceptione adjecta bene, salvo en aquellas Villas, o Ciudades en las quales segun las costumbre de la tierra vuelbe Tronco y Rait a Rayz et constat exceptionem declarare de quibus bonis Regula loquatur L. nam quod liquide. 11. versiculo ultimo ff. de penu. lega. expendit eleganter Alexan. in L. nam Venium. sub nº 4. C. qui testamenta facere, quę exceptio ad bona Castrensia nulla Ratione potest referri, igitur Regula de illis intelligi non potest ut sic videas non esse tam unam, et ociosam Gregorij titubationem in d. L. 6. gl. ultima tit. 17 p. 4. ut non nulli parum consideratte puttant: pręterea etiam illam L. inductam fuisse in favorem Patris, cuius Succesio activa exequatta est contrarię Succesioni filij bene como lo son ellos, quę exequatio locum habere non potest, in Castrensibus quia Pater non potest habere bona Castrensia separata ab alijs bonis ut S. diximus item et similia verba quę extant in §. igitur insti. per quas personas bene sine ulla distintione hic bene inter pręstantur Hottom. et alij atque cum d. L. 6. Patris favorem respiciat

sic debet interpretari ut Patri faveat non autem noceat
ex L. quod favore C. de LL. L. Ratio ff. eod. nec aliter ei
detractum videatur, si admittamus jure hereditario suc-
cedere in illa bona Castrensia contra Regulam, ut induc-
tam ad augmentum non inferantur diminutionem
L. legata. 17. de Leg. 1. utilius autem Patri esset Commu-
ni et peculij quam hereditatio. admitti palam fit ex S.
d. cum glo. verbo testamento. L. Pater 17. in principio
ff. de Consti. pecul. Rursus et indubio non est inducenda
Legum Correctio quando alia interpretatio sumi potest
arg.o L. Siquando 32. in principio versiculo neque, n, C.
de inofficioso L. precipimus in fine C. de appela. et tradi-
tum est, legem quantumvis generalem non esse exten-
tendam ad Correctionem Legis antiquioris specialem et
particularem decisionem continentis, ut arg.o L. talis
scriptura 30. in principio ff. de Lega 1. docet Accurs. in
L. sciendum. in principio gl. 1. verbo Responde non. ff. qui
satis dare cogant communiter Receptus Sm juris Mati.
in L. 1. gl. 3. n.o 11. tt.o 1. Lib. 5. Compi. et hec est natura de
illius Legis interpretatione Sententia alij meliora cogi-
tabunt. ~~~

Ex omnibus S. dictis aperte relinquitur veriorem

esse, et sine dubio admittendam sententiam existimantium peculium Castrense etiam hodie Patris esse, filio non disponente est propterea propter confiscationem Patri non esse auferendum x.a illam L. si filius 3. C. de bonis proscriptis. ad cuius interpretationem observabis omnino supradicta. ~ ~ ~

Secundo infertur etiam hodie Patrem posse ad Commodum Presdij peculij Castrensis servitutem adquirere in alieno fundo quia cum Patris sit Propietas nihil fit contra Regulam L. 1. versiculo ultimo ff. communia pred. l. fundum. 16. in fi. ff. de exceptio. et hec est Ratio L. ex Castrensi 18. §. Servos, versiculo sed et servitutem ff. de Castrense peculio. ~ ~ ~

Tertio etiam infertur jure antiquo in Rebus Castrensibus potiorem fuisse Causam Patris ejusdem que avi quam filij ejusdemque ne potio ut arg. L. 1. et 2. ff. de Castren. peculio adjuncta L. si Pater in fine. ff. de suis et Legitimis sm subtilem inductionem Benedicti. de Pulbinis in L. post dotem n.o 17. contra Bar. bene n.o 26. ff. soluto matrimonio quam defendit Costa. in L. qui duos, §. cum in bello verbo Patris n.o 12. ff. de Rebus dubijs quod preter quam quod hodie locum habere non potest nisi

in nepote ex filio desponsatto non benedicto propter L. 47. Tauri adjuncta L. Patter, 182. de verborum significatione admittendum est, nepotem avo preferri ex principio versiculo si vero institutis, quibus non est permissum quamvis in Casu nepotis ex filio desponsatto usus fructus avo queritur ex Regula L. 3. versiculo sin autem §. hoc titulo et ex hac Lege cum oportet versiculo si quis ittaque et quia bona, que in filio erant Castrensia in nepote erunt profectitia ex L. Paulus 89. alias ē. L. per procurattorem ff. de adqui. hereditta. cui adde Tiraq. ttt. Cessante Causa 1. p. an. 210. Decius in L. in omnibus n. 18. de Reg. jur. ~

Ultimo observabis feminam non perttinere ad Peculium Castrense, nam hoc privilegium ex Constitutionibus militibus concessum fuit ex principio institutis quibus non est permissum; feminae vero ad militiam non admittuntur quarum sexus bello incongruens est, ut manifesto videbis in L. qui cum uno 4. in principio ff. de Re militari unde neque in militia, neque ejus occasione cum miles esse non possit, adquirere dicetur hoc non esse necessarium ut peculium Castrense esse possit in principio hujus Capitis adnotavimus, licet Anto. de Quesada. diversar. Questionum C. 7. Patrem considerate tenuet in femi

nis Castrense peculium admitti quod nemo dicatt ex S. dictis perperamque pro sua opinione citatt Bald. in L. cum multta per ttex. bene nº 3. J. eodem qui de quasi Castrensi loquitur in id expendes illam Legem, et Baldum sequitur Greg. ad L. 7. gl. ultima tt. 17. p. 4. Minchaca. lib. 3. de Successio. Creatione §. 26. nº 5. et alij multti Sed sane ille tex. nihil tte debett movere tantum, non probatt usum fructum rerum a Principe donatorum filio, filiæve fami. Patri non quæri sed quo ad usum fructum et propiettatem ad filium filiamve perttinere, et tandem habere filium in illis bonis quod in quasi Castrensibus idque cum perceperitt Quesada. ubi S. nº 7. decipi non debuit ex §. 1. institutis per quas personas bene utrusque sexus et bene exceptis Castrensibus, nam verum est exceptionem de regula esse oporttere ut in L. quæsitum est 12. Col. 6. in fine. § denique ubi notatt Bar. ff. de fundo. instru. et tamen illa exceptio bonorum Castrensium ad illam partem regulæ expectatt, quæ expectare oporttett seu potest h. quæ de filio fam. masculo agitt, et referamus singula singulis, et hæc de Castrensi peculio. ~~

De peculio quasi Castrensi.

Vide Scripta ad L. cum multta J. hoc titulo nunc adventitio.

De peculio adventitio.

De hoc scribes usque ad L. cum multta J. bona adven-

titia, quæ commodioris doctrinæ gratia specialem peculij di-
finitionem constituunt, illa sane sunt, ut ex Justiniano col-
ligitur in principio hujus L. cum oportet; quæ neque a Patre
vel ejus substantia, neque in Castris, aut occasione militiæ ar-
mattæ vel togatæ filius adquisierit, sed quæ aliunde a varijs
personis aut sua industria, suove labore, aut secunda fortuna
aut a Matre vel Cognatis habuerit quorum bonorum pro-
pietas filij est, usus fructus autem Patri quæritur ex hac L.
et L. ultima §. eod. §. 1. institutis per quas personas L. 5. et 7.
tit. 17. p. 4 et sane usus fructus Patri relictus videtur in memo-
riam Pristini, et antiqui juris quo omnia ejus fiebant quæ
filius adquirerett ex L. 1. in principio ff. si a Parentte. q.is fuer.
manu. L. Patre furioso 8. in fi. ff. de his qui sunt sui
de qua regula in d. §. 1. et in d. L. placet de adqui. hered.
quæ propie in adventitijs admissa fuit, et hæc sane ratio
non obscure insinuatur a Justinian. in hic in principio, et
in principio sic etenim ex quibus illa antiqua regula
quæ generaliter et sine distinctione propietatis et usus-
fructus procedebatt, hodie intelligi debett quoad usum fruc-
tum, ut quid quid filius adquisierit Patris faciatt
quoad usum fructum a qua regula eximuntur bona
Castrensia de quibus iam diximus et quasi Castrensia

de quibus Sumus dicturi quorum usus fructus filij non Patris est, sed et hęc Regula quod attinet ad usus fructus adquisitionem Patri deferendam varijs modis extenditur, et cohęrietur ut videbis apud Pinell. in l. 1. S.a 1. 2. et 3. p. de bonis. ma. Mencha. lib. 2. de Successionum creatione §. 19. ex n.o 65. Asca de patria potestate effectu 2. et decem Cassus in quibus Regula fallit, congessit Acurs. in auth.a idem est, ubi vide scripta J. hoc titulo. ~ ~ ~

Ad tex. in auth.a excipitur.

Regula ergo in principio proposita ut bonorum adventitiorum usus fructus Patri per filium quęratur, cessat quoties Testator aut donator vult Rerum donarum, aut legatarum filio fami usum fructum non Patri quęri quod idem probat auth. ut liceat matri in principio Collatione 8. ubi Acurs. inter alios Cassus hunc etiam Retulit verbo Parentes, sicut in auth. idem est, J. et ad id hunc tex. dicit singularem Manti. Singu. 55. cuius meminit Asca. de patria potestate effectu 2. ex n.o 41. Col. 2. et pręter Bar. et alios hic est in auth. ut liceat matri notat Molina lib. 1. C. 19. n.o 30. Gutierrez in C. quamvis Pactum, versiculo nullum ad bona Paterna ex n.o 18. et post Xuarez in L. quum. in prioribus Limitatione 1. et alios statim Referendos observat Lausalan. de Tutor. et Cura. C. de usu fructu

mulieri relicto sub n.º 136. id autem quod hic dicitur in Parentibus, et in extraneis esse admittendum manifeste constat ex auth. item hereditas versiculo forsam J. qui versiculus annectendus est cum verbis finalibus hujus tex. ut variando probat Acurs. bene et utrobique Bar. et Salicet. et communiter DD. ut agnoscit Gomez in L. 48. Tauri. n.º 13. illud etiam admittendum est eandem hanc decisionem non minus ad contractus, quam ad ultimas voluntates esse extendendam ut probant illa verba, dederit aut relinqueritt et magis in d. Auth. ut liceat matri bene si testator aut donator, et bene quibus donata sunt, aut relicta, versiculo si vero, unde videbis parum considerate Acur. in d. L. 3. verbo alienum Col. ad finem, versiculo sed contra bene Solv.º C. de conditione ob causam aut pisse horum jurium decisionem in ultima tantum voluntate, quae sententia aperte falsa est, et merito a Bar. bene n.º 3. reprobatta.

Illud tamen advertte, quod nemo videtur considerare authoritate hujus constitutionis contra juris regulas esse introductum, ut testator, aut donator possit uti licentia aut filio fami. relinquere possit, quod suorum bonorum optaverit eaque conditione adiecta ut Patri usus fructus non quaeratur cum tamen verissimum esse existiment, ante hanc novellam constitutionem tale jus testatori

aut donatori non fuisse permissum, nec sane poterat homo privatus patriæ potestatis jura impedire Legisque provisionem, remorari argo. L. qui in pot. in principio de testa. bene quam vis Pater consentiat, et in principio inst. quibus non est permissum, et solet induci quamvis male regula nemo potest 51. de lega. 1. et quia usus fructus adquisitio patriæ potestatis effectus est, ut manifeste probat hæc lex, in principio cum ibi latius adductis et ad L. 1. §. diximus late quia filius fami. adquisitionem habet, inspecto jure antiquo, retinendi simul quæsitum, vis non habet ex toties repetita regula adquisitionis adjuncta L. placet de adquiren. hæredi. bene nec mom. adeo ut si maxime Pater consentiat retentioni nihilo magis eidem adquisitio fiat quoad retentionem cum invito etiam, et reluctanti Patri L. emolumentum deferat argo. L. etiam invictis 34. de adqui. rerum dominio. et inducitur L. Servus 62. de verborum, et intelliges rationem L. siquis pro eo §. 1. de fidei jusso. inde q. videbis qua ratione, qui filio fam. aliquid relinquere optabat, quod Patris non fieret, eam adducebat rationem si emancipatus filius, aut aliter sui juris factus esset quia et intelligere oportet eandem admittendam interpretationem in specie L. Cogi. 15. §. si Pater filio. L. Lucius. 78. §. qui habebat ad Trebell. inde etiam prudens illud

matris consilium pro filiis captum commendatur in l.
filijs matrem. C. de in officio testa. Simile in l. si mater
3. C. de institu. in l. ultima C. de dona. quæ sub m. l. si ita
esset 16. ff quando dies lega. cedat quod idem secutus fuerat
testator, ille in l. imperator 150 ff ad Trebi. ex quibus ut opinor
satis aperte demostratur non fuisse intestantium potestate
sive donatorum Patrem excludere a commodo, et emolu-
mento rerum filio fam. relictarum, sive donatarum
neque te moveat l. si usus fructus 14. versiculo si ita quis
ff. quando dies lega. ubi Acur. verbo repellendus quem
probat Bar. n. 2. docere videtur in illa specie Patrem ex
voluntate testatoris ab usufructu repelli, et sequitur Greg.
in l. 5. tit. 17. p. 4. verbo et usufructu. ad medium versiculo
cuius dictis adde et simpliciter illum tex. nostræ authen-
ticæ decisioni similem esse retulit Ascan. ubi S. n. 41.
quod sane ita accipi poterat, ut hodie potest, nobam hanc
constitutionem in specie illius tex. propter illa verba testa-
toris (ut ipsi solvatur) tacite induceretur, voluisse ita
filio ipsi fam. prospicere, ut Patri nullum emolumentum
quæreretur, sed totum esset solius filij quod non longe
potest; resolvemus: Cæterum si Acurs. putavit eo tem-
pore Patrem repelli ab emolumento legati propter illa
verba multum errat ex T. dictas neq. ille tex. quinq. urget. ~

Ottenim observandum est. in ea Specie tantum disputari an Patri solutio fieri possit Legati ipsi filio fam. relicti, neque aliud potterat moveri, quam quod sine dubio emolumentum illi tandem esset obventurum, et tamen quia testator dixit ipsi filio fam. solvatur, non parentur ejus voluntati si Patri fiat solutio, nam scitum est, (illud verbum (ipsi) meram inducere person alitatem filij, ut colligunt Aret. Zacius. et alij in L. 1. §. 1. bene per nos met ipsos et L. per eorum 44. ex quibus explicitis bene per nos met ipsos, an per alios ff. de adquiren. possessione. et est recepta et vulgati Acursi sententia in §. fuerat, verbo ipsa institutis de actionibus quam cum infinitis notat Tiraquel. lib. 2. de retractu. §. 1. gl. 6. n. 25. quare consequens est, in proposita Specie Patri solvendo, non satisfieri testantis voluntati; argo. L. qui heredi. 44. L. Mevivius ff. de condi. et demons. et quia sane prima adquisitionis ratio a persona filij metienda est argo. L. debitor 84. §. servo alieno ff. de Lega. 2. et deinde a filio transfertur in Patrem, nisi mavis dicere, ex illis verbis (ipsi filio fam. solvatur) aut pendam esse inter pretationem de qua in d. L. ubi pure aliter autem fieri non potest testatoris voluntate, ut ita filio fam. queratur ut Patris effugiat adquisitionem ex T. observatis, nisi ex T. observatis, nisi quod iam post nobam decissio-

nem hujus L. cum oportet proprietas filij sit, usus fructus autem Patri quæratur ex noviori Constitutione de qua in hac auth.ª excipitur et in d. auth. ut liceat matri, donator, aut testator poterit Patrem repellere ab usu fructus adquisitione, cuius ratio ut michi videtur, illa potest commendari, ne munificentia et liberalitas eorum retardetur, qui filijs fami. prospicere volunt fore propter Sanguinis, aut necessitudinis Conjunctionem, hac formidine adjecta, quod sciant liberalitatem utilitati et Compendio Patris Ceruram quem justo odio prosequuntur ut in Specie L. Codicillis 91. §. matre, et uxore de lega. ~

Ex qua nota nec parum apta ratione fit palam matrem non posse prepellere maritum, eundemque Patrem Communis filij ab usu fructu legitimæ eidem filio relicto, et idem intelligo de avo materno mortua filio, eademque matre ipsius filij ejusdemque nepotis siquidem eo casu non est cur formidinis ratio habeatur cum mater velit, nolit, teneatur filio legitimam, et hæreditatem relinquere maxime post S. C. Orphicianum et ex generali ratione L. nam et Parentibus ff. de in off.º testam. L. cum ratio de bon. damn. L. inscripto in fi. ff. Un.e lib. L. 1. in principio C. de impube. Lucra. descriptione lib. 10. et sunt jura aperta in C. Rainuntius de testa. et in C. Raynald. eod.

et communem Senttentiam Resoluit Clarus Recep. Sen
ttentiarum §. testam. q. 47. et probatt L. 6. Tauri, quæ hodie
extatt L. 1. tt. 8. lib. 5. Compil. sicque hac non perpensa
Ratione sed alijs adiutis in proposito docett Bar. hic
n. 1. quem sequuntur Fulgo. Paul. Salice. Corne. et alij
ett est tex. expressus, sinon Cauilettur in d. auth. ut liceat
in principio bene postquam Relinquerint filijs partem, quæ
Lege debettur, et in versiculo hoc, n. extraneis Relinquere poste-
rant et neminem Referens verius esse obiter Resoluit Pinell.
in L. 1. 1 p. n. 22. Col. 2. §. tt. 1. Loxzes in L. filius fam. §. diui
n. 27 de Lega. 1. et cum Suarez in L. qm in prioribus Limitat.
1. n. 10. Secure docett Caualc. de tut. et Cur. C. de usufructu
mulieri Relicto n. 236. et neruosse defendit Costa. in S.a
p. §. 1. n. 90. et cum Gomez in L. 48. Tauri n. 11. et alijs mul
tis communem Senttentiam Resoluit Gutierret in C. quam-
uis pactum verbo multum jus habens n. 20. licett in ex art.o
timide et difidentter nihil Resoluatt Moli. lib. 1. C. 19. n. 34.
et uacilett Gomez. Arias in L. 4. Tauri. n. 72. et quidem
immerito est n. verissima Sententia Resoluta S.a et nece
sario admittenda ex nostra Ratione et argumentis Relatis
licett Acurs. nullo juditio in d. auth. ut Liceat verbo parti
cipium contrarium doceatt cuius Senttentiam multi
sequuntur Relatti a Costa. Gutierrez et Molina ubi
s. et defendit Mencha. de Successionum creatione lib. 1. §. 10.

ex. n.º 234. pro quibus nihil urgett, L. filijs matrem 25.
C. de inoff.º nam licet mater possit consulere filijs illa
adiecta conditione, ne hereditas queratur illis adhuc
stantibus sub Patris potestate, illud tamen admissum est
quia videtur quedam temporalis exhereditatio bona m.te
facta, et in ipsorum filiorum favorem, que solet defen-
di ut in L. multi, non note ff. de liber. et Posthum. L.
si Patronus 12. § si quis non malam.te, ff. de boni. Liber.
ut sic intelligas L. 2. ad finem Col. 7. versiculo et si forte
ad Tertilianum, que sane conditio cum favorabilis sit
non odiosa filijs, non rejicitur a legitima, nec habet lo-
cum nova decisio. d. L. q.m in prioribus ut resoluit Alex.
in L. cum filio in fine. de Vulga Suarez s. n.º 2. inde ta-
men non sequitur matrem posse facere ut postquam
filij fuerint quesita legitima, ejus usus fructus, Patribus
sub cuius sunt potestate non queratur, quia esset impe-
dire effectum patrie potestatis, cessantibus decissione, et ratione
hujus Constitutionis sicque ille casus remanet in dispositio
ne regule communis s.m quam Pater usufructu privari
non potest alia circa inter pretationem d. L. filijs matrem.
preter Suarez observat Cuia. lib. 4. observationum c. 24. ~
Eaque ratione existimo errare quosdam ex is timentes
in specie L. 18. Tauri L. 2. tt.º 6. lib. 5. Compila. ubi mater,

vel avus possunt meliorare unum ex filijs, vel, nepotibus in 3. bonorum posse. Patrem repelli ab usufructu illius tertij ex voluntate matris, vel avi quod sane in neptissimum est, aut saltem erroneum cum licet inter alios fratres seu filios fieri possit illa melioratio; tamen cum ea non facta necessario teneatur avus, vel mater ꝑ qualiter omnes filios vel nepotes instituere ex necessitate juris nec possit illud tertium bonorum alijs quam liberis relinquere in quorum persona usus fructus adquisitionem. Pater habet consequens est, habere locum decisionem d. auth. ut liceat, et rationem a nobis ponderatam et alia argumenta.

Intex. verbo: hac conditione adiecta.

Intellige non tantum si expresse, verum etiam si tacite donator, aut testator credatur velle usum fructum filij fami. esse, et Patri non adquiri nam si de voluntate testatoris aut donantis etiam tacite et in consequens deducatur non minus intelligitur apparere de eius expressa m.te, et volun.e arg. l. ijs solis 7. versiculo actionem bene satis etiam tacite cautum esse puttamus C. de revocan. dona. l. Gallus. §. 1. bene qui ex verbis concipi potest quorum jurium arg. probatum est, et in proposita inducis multa, quae observat Mantica. lib. de conjecturis tit. 5. ubi multa afert ex quibus usus fructus datus aut delegatus videtur atque sane erunt,

hic de usufruct. primogenij. de quo. s. in princip. l.

exempla in proposito si donator, aut Testator dicat dare
aut relinquere filio fam. fundum ut ex ejus fructibus
posit ali, et litterarum prosequi studia librosque emere
vel ut tale aliquid faciat, sive ut ex fructibus augeatur
res Legata aut donata, aut si aliter ex expresione Causæ
finalis aut rationis legend. deducatur Patris repulsio arg.o
L. dum prætor, 12. cum alijs de judicijs et L. si inter me 15,
versiculo nam ex ipso ff. de exceptione rei judicatæ, si nem-
pe dicat ut usus fructus sit ipsius filij licet non dicat
quod non sit Patris et in proposito etiam erit non mal-
um exemplum deductum ex L. libertis 4. versiculo
et ideo si quid superflum ff. de aliment. et Cib. ex quo
tex. licet Corruptæ eum citet, non nulla in praxi utilia
infert Petrus de Salazar lib. de usu, et Consuetudine C. 1.
sub n.o 26. licet ex Casu defendi posset id quod superest
ex usu fructu destinato ad aliquod opus Patri esse defe-
rendum ex his quæ tradit Bal. in L. si quis ita ff. de
usu fructu cuius cum Angelo. et alijs meminit Mantica.
ubi s. n.o 2. et d. L. Libertis non multum urget Contra
Patrem quia procedit respectu hæredis et quo Casu pro-
pietas et usus fructus libertis relinquitur, et ita nullo
jure potuit admitti hæres. at in nostro Casu Pater admi-
titur jure potestatis, et ex regula ordinaria de qua in
principio L. cum oportet et L. ultima j. Denique an in

hoc Casu hujus auth. si non usus fructus saltem commodittas ipsius Patris fiat, et amborum administratio competat scribes ad gl. auth. idem est 7.

Ad authenticam item hereditatis

Hujus tex. Lectio non satis constatt, nam in antiquioribus Codicibus inscipitt item hereditas, preterea etiam et illa verba (vel forsam aliunde) adicititia sunt et ab aliquo in doctto homine afixa, et que plane non inveniuntur in auth. de heredibus ab intestato venientibus §. si igitur in 1. versiculo si vero Collatione 9. a quo tex. iste desumptus est, hincque occasio orta est, ut Acur. hic mire fluctuet modo, ad propiettatem modo etiam ad usum fructum referens: sed melius est de usu fructu intelligere, ut hereditatis fratterne Patri concurrenti in successione filij, ejusdemque fratris superstitis non queratur, ut manifestto comprobabis ex d. versiculo si vero, et hec est communis sententia, et verissima ut sic intelligas hanc decisionem locum habere potuisse in specie auth. defuncto. C. ad Tertilianum atque ratio hujus decisionis videtur a simili deducta ex principio Legis cum oportet que ad modum, n̄, in compensationem juris propiettatis amisse Patri usus fructus concessus est ut observabimus in principio hujus C. sic in proposito filio eidemque fratri defuncti reserva-

tur usus fructus portionis sibi debitæ quia tempus fuit in quo frater fratri succedebat ex pulso Patre Communi L. ultima C. Communia de Successionum L. quæcumque 4. §. hoc titulo ante nobellam constitutionem d. auth. de hered. ab intesta. sicque in compensationem pristinæ atque amissæ Successionis usus fructus relinqui filio videtur in ea parte, ut docte considerat fulgosius hic notat Aymon Consilio 37. n. 5. lib. 5. licet alias rationes adferat Roland. a Valle Consilio 95. ex n. 48. lib. 1. latissime Reminald. in §. 1. ex n. 111. per quas personas insti. quæ planissima ratio plane cogit afirmare hujus tex. decissionem locum habere non posse, quando Pater, et filij simul hæredes instituti fuerint ab aliquo extraneo, quia tunc non est cur filij juris quod nullum est, ratio sit habenda, quia procul dubio usus fructus portionis, quæ filio competit, Patris fiet ex generali regula §. tex. cum oportet in principio, qui in hoc casu non est correctus, nec talem fallentiam admitit sicque hic docuerunt Jacob. de Aren. Cyn. Fauer. Alver. Ange. Fulgo. et Corne. et verissimam sententiam dicit Paris. Consilio 129. n. 9. lib. 1. ubi alia considerat sicut et Reminald. ubi §. et magis receptam testatur et probat Gomez in L. 47. Tauri. n. 12. Aymon. d. Cons. 37. n. 5. = Neque te moveat Acursius hic contrariam sen

sentiam defendens, et Patrem excludens ab usu fructu et sequuntur Paul. et Salicetus, et probat Boer. Decissione 183. n.º 15. 16. Veroy. in C. Raynuntius. n.º 14. de testam. qui non debuerunt moveri ex authoritate hujus tex. bene vel forsam aliunde nam, ut S. observasti, hæc verba supposititia sunt, et timide et difidenter a compilatore addita quod etiam agnoscunt Bobrius ubi S. et potius esse conjungenda cum auth.ª excipitur, bene probasti et satis consentit Bar. hic et probant faver. et alij. ~~~

Ex quibus tu adducere debes quod cum jure nostro filius fami. sive emancipatus tantum possint legare tertiam bonorum partem ex L. 6. Tauri lib. tt.º 8. lib. 5. compila. cum aliæ duæ partes sint Patris ex testamento, et omnes ab intestato quod si frater, idemque filius instituat hæredem Communem Patrem in ducibus fratrem autem germanum in reliqua bonorum parte, habebit Pater in ea usum fructum, quem forsam antea non habebat vel quia bona erant Castrensia aut quasi, sive adventitia tamen quæ pleno jure filij erant, qui frater eod. jure regio non currit in Successione fratris cum Patre Communi sed potius ex a Patre L. 7. Tauri. L. 4. tt.º 8. lib 5. comp. hicque frater tunc ex testamento succedit tanquam extraneus cum illam tertiam partem bonorum posset frater libere, cui vellet relinquere ex dictis

Ll.

supra. 6. et 1. sic antiquatta Regula hujus tex. et §. 1. f. et auth. de heredibus ab intestatto uenientibus §. si igitur Collatione. 9. Auth. defuncto C. ad Tertilianum: notatt in proposito Antton. Gomez in d. L. 48. Tauri. n. 10. et generaliter J. Matienzo. ad L. 4. gl. 2. tt. 8. lib. 5. comp. latte Roxas de Success. C. 29. ex n. 4. ~~

Secundo etiam et notanter Colliges in illa 3.a parte fratri a fatre Relicta, et in qua Pater non habebatt usum fructum posse fratrem testatorem Repellere ab usu fructu Patrem Communem, sic acceptta decissione d. authenticę excipiatur S. adjunctis bene traditis, et ultimis verbis hujus tex. bene vel forsam aliunde si Retinenda esse magis placett et quia procedit Ratio à nobis perpensa in d. auth. excipitur quia possett istte fratter extraneo dare, aut Relinquere illam 3.am bonorum partem ex d. L. L. Regijs et sic dubio procul habett locum decissio authen. utt liceatt matri, et avię in principio versiculo (hoc n, ett extraneis Relinquere poterant) quę observabis, nam non memini apud aliquem legisse, et sunt verissima et in praxi utilia, et admodum frequentia et addenda scriptis ad d. Auth. excipitur. ~~

Ad auth.am idem est.

Ecce alios hic excipitur Casus in quo filius efugit Patris adquisitionem quoad usum fructum, quando nempe

bona Patris aplicantur filio propter Repudium missum sine justa Causa, uxori matrique istius filij Communis quę decisio desumpta est ex loco in scriptione indicato adjectis observatis ab Accursio hic in principio a quo licet non multum ex ejus Sententia extendendam esse decisionem hujus tex. ad quoscumque Causas in quibus propter delictum Patris ejus bona filijs aplicantur observarunt Ang. et Paul. n. 6. quibus subscripsit Corne. § et nos iam sumus experti in opulento maioratu, qui propter homicidium proditorię perpetratum a Patre filio primo genito delatus fuit x.a L. 10. tt.o 27. lib 8. Compi. etenim re jam judicata et maioratu filio delato ex judicis Sententia x.a d. L. Regiam. Pater, qui, ut pęnam deprecaretur, fuga sibi consulverat postea criminis Remissionem a consanguineis a Principe autem abolitionem impetrare potuit, Repulsus fuit ab usu fructus petitione bonorum maioratus, et aliorum ex Relata Angeli Sententia, quam etiam probat Rimin. in §. 1. n. 121. inst.a per quas personas sed si verum fatendum est, illa Sententia Angeli non satis potest probari ex hoc tex. qui cum Corrigat et aborrigat jus patris in hoc Casu Speciali Contra Regulam L. cum oportet T. non videtur facile, et temere posse extendi ad alios Casus quantumvis ejusdem rationis arg.o L. jus Singulare. L. quod vero Contra

ff. de LL. L. quod constitutum 21. bene quoad verba ejus
atinet ff. de milit. testam. et ex recepta traditione Acurs.
in auth. quas actiones C. de Sacro Sanctis Eccl. et sane
Angeli opinio generaliter accipi posset, quando Patri
auferuntur, et deferuntur filijs, in odium Patris, et
fauorem liberorum forsam propter delictum commis-
sum contra filios, arg.° L. imperator 50. ff. ad trebilia.
quę distinctio obseruanda uidetur; quare verendum est, ne
incaute quidam docuerent, idem esse admitendum
in auth. bona damnatorum specie C. de bonis proscrip-
tis. Auth. ut nulli Iudicum §. ultimo Collectione 9.
L. 15. tt.° 31. p. 7. L. si deportatus L. ultima C. de pęnis
qui etiam aduertere debuerent illa jura uix locum ha-
bere posse propter L. 4. Tauri. hodie L. 3. tt.° 4. lib. 5. Compila.
ex quibus damnatio ad mortem naturalem, sive Civilem
bona non auferuntur, ut deferantur filijs quod ex eo mani-
feste patet quia permititur Patri libera testandi facul-
tas de illis bonis quę fisco non aplicantur arg.° de alijs qui-
bus cumque L. accipienda est, et sic de illis quę filijs erant
aplicanda authoritate Constitutionis d. auth. bona, et alia-
rum similium sicque magis probat Grego. in L. 5. licet
nihil resoluat in L. 15. tt.° 31. p. 7. optime Tellus fernandez
in d. L. 4. Tauri n.° 17. 180. Matienzo ad d. L. 3. Compi. gl. 6.

n.3. et gl. ultima qua in re laudandum est, ingenium domini Cova, qui cum in priori editione contrarium docuisset postea modeste reprehensus sententiam mutavit, ut ipse fatetur in posteriori 1. editione ad rubri. de testamentis 3. p. sub numero 170. Col. 3. versiculo premissa tamen licet nemo eorum adventatt ad d. l. 10. que fuit l. 12. tt.o 13. lib. 8. antiqui ordina. que cum specialem decissionem habeat, admitenda etiam erit extante decissione d. l. 4. si iam ex sententia judicis bona filijs essent aplicanda in qua specie adhuc accipi posset decissio d. auth. bona damnatorum et legum similium, quarum s. mentionem facimus precipue recepta nostra distinctione de qua s. quam non desperamus juxtor rerum estimatores probaturos.~

Unde iam plane intelliges periculosam et parum humanam esse Bald. sententiam in d. auth. bona damnatorum n. 4. et in C. 1. §. si hominem de pace tenda, et ejus volat. in feud. quam bene probarunt Cardina. Alexandri. et alij quorum meminit Bartho. Socinus Consilio. 224. sub Col. 3. lib. 3. et alij relati a Tiraquello lib. 1. de retractu. §. 1. gl. 9. n. 70. existimatt enim Bald. in specie hujus tex. et d. auth. et similium in quibus bona Patris filijs deferuntur propter delictum non tantum usumfructum verum neque alimenta a filijs Patri etiam Pauperi, et egestate presso non deberi cui preter supra dictos subscripsit Suarez in l. qm in prioribus in declaratione ad l. Regeam

limitatione 10. sub n. 4. Colla. 2. Pala. Rubeus. ad Rubricam de donatio inter §. 64. n. 13. et ad C. per uestras §. 19. n. 3. etenim dicendum est, falsam esse Baldi opinationem quia nullo colore neque pie poterunt filij Parentibus egentibus alimentta denegare ad quorum prestationem tenetur ex quadam naturali miseratione, et equitate, nam quamuis non debeantur hoc casu a filijs ratione bonorum, saltem debebuntur ex ea paterne reverentie et tanquam a filijs ex tex. ad quem aduertere Bal. de buter. in d. L. imperator et ex tex egregio in auth. deceptis nuptijs in principio versiculo si vero contigerit bene Pater, n. est, Collet. 2. que comprobabis ex late traditis ad Antonio de Lara in L. quis a liberis §. si quis ex his ex n. 47. et §. et si impubes. ex n. 8. ff. de lib. agnoscen. Gomez in L. 9 Tauri n. 46. et in proposito Contra Bal. videbis in constantem Palat. Rubi. in L. 4. Tauri. n. 13. ubi late Castillo gl. verbo el Padre. ~ ~ ~ ~

Ad gl. verbo idem est vers.º; item si Pater bene, sed Certo.

Insignis et memorabilis est, dum docet Patrem Religionem ingressum non amittere usum fructum quem habebat in bonijs filij sed potius transferre ad monasterium per tempus Patris vite Monachi facti, quia hec est regula constituta, ut usus fructus, qui semel Patri

quæ situs fuit ratione patriæ potestatis non finiatur per
tem pus vitæ ex L. 1. bene in diem vitæ C. de bonis mater.
L. 3. in fi. L. quæcumque 4. §. hoc titulo L. ultima, C. ad
Tertilianum et resolvimus latte ad L. 2. scholio fi. §. hoc
titulo, et ead. sententiam quam hic docet Acurs. tenue-
rat idem in auth. ingressi. C. de Sacro Sanctis Eccles
verbo de dicant. versiculo item quid si ingressum, vel libel-
lum, vel usus fructus ubi docet Bar. 1. et 2a. lectione n. 42.
et alij multi cum quibus communem sententiam resolvit
Alexan. in rubrica de adquirenda. hæredi. n. 19. et probant
Bal. Paul. Fulgo. et Corne. hic Suarez in allegatione 20.
n. 20. et infinitos refert Bornin. de tutor. et Cur. C. 9. et de
usufructu mulieri relicto n. 241. et magis æquam testa-
tur Boer. decisione 61. n. 13. licet nihil resolvat decisione
179. quibus non relatis cum Decio, Croto, Gomez recep-
tiorem testatur Pinell. in L. 1. 1. p. n. 47. et 49. §. de bonis
mattern. et receptissimam, et verissimam profitetur
Matienzo ad L. 9. gl. 2. n. 3. tt. 1. lib. 5. compi. novissime
Matienzo lib 11. de conjecturis tt. 19. n. 18. ~~

Cæterum ego contrariam sententiam veriorem et non
minus receptam existimo docentium usufructuario
religionem professo statim et ipso jure ad filium, sive pro
pietarium pertinere, quæ sententia authorem habet Mar-
tinum quam post Cynum et alios antiquiores receptam
agnoscit Salicet. hic et in d. auth. ingressi n. 7. et 9.

est post Panormitanum et alios in C. in presentia de proba. veriorem dicit Molineus bene ad Decium n. 66. ubi multa afert fundamenta, et preter relatos a Pinillo et Matierozo ubi S. receptam et veram testatur Coua in C. 2. n. 8. de testamentis. Ascanius de Patria Potestate effectu 2. n. 41. limitatione 6. et licet nihil resoluat, magis videtur inclinare Petaes de maioratu 2. p. q. 3. sub n. 14. et in praxi non est recedendum ab hac sententia admonet Grego. Lopes in L. 5. verbo usu fructu tit. 17. p. 1. pro qua sententia, que verissima est, omissis aliorum fundamentis et regula. L. Deo nobis C. de episco. et Cleri. ubi religionem ingressus pro mortuo habetur et noba alia ratione perpensa a Molineo S. citato, qui non meminit contrarium docuisse cum gl. hic ad consuetudinem Parisien. §. 41. n. 82. nam fateor omnia illorum fundamenta leuiora esse quam ut quamquam debeat mouere: considero tamen per ingressum, et professionem religionis Monachum factum amittere. dominium et possessionem bonorum, que habebat tempore ingressus ex d. auth. ingressi bene se. et sua et bene ut potte nec domini rerum C. de sacrosanctis Eccl. et in auth. de Monach. §. illud quoque Coll. 1. C. 2. in principio et versiculo, qui vero de statu monachorum L. ultima tit. 21. p. 1. L. 17. tit. 1. p. 6. et multa que in proposito possunt considerari deduces ex Menochio lib. 2. de arbitra. Centu. 5. Casu. 436. quinimo

esset contra Substantiam voti emissi in professione aliquid bonorum retinere ex communi Theologorum Sententia quam probat D. Thom. 22.ae q. 186. art. 4. igitur amittit omnia temporalia, quae habebat ante ingressum Religionis, et in consequens illud jus utendi, et fruendi, aliter enim non omnia bona in monasterium transferret, cum aliquid penes eum remanerent, quod dici non potest; praeterea si Monachus amissit usum fructum, quia transtulit illud jus utendi in monasterium, consequens est necessario Consolidari cum proprietate, quia ut transfert in Monasterium, et ex substantia prius ipse amissit, et ideo habebit locum regula §. finitu. institutis de usu fructu. ex quibus docemur toties usum fructum revertti ad proprietatem quoties usufructuarius amissit; item et repugnat ejus naturae ut transferatur de persona, in personam, ut omnes resolvunt in L. ultima C. de usu fructu; neque huic argo. adhuc video satisfactum namque quod quidam tradunt per ingressum Religionis non amitti jura sanguinis, nec jus subtilissimum Sui Tatis qui debuissent citare Molin. lib. 1. de primog. en. C. 13. ex n. 71. nihil te debet movere nam ille qualitates non pertinent ad bona, et sic non procedit regula d. auth. ingressi, nec possunt considerari interim dum aliqua haereditas non deferatur, ut recte considerat Cova. C. 1. de testa. n. 20. et 21. et casu event.te Monacho quidam fit delatio et ejus persona monasterio extra. sic intelligendo in d. L. Deo nobis 42. fin.

§. 1. in fi. C. de Epis. et Clerc. tamen ea Res non facit
ut dicamus penes Monachum, Religionemque ingressum
jus aliquod manere, quod non fuerit in Monasterium
translatum. = Item et praeterea pro hac, quam defendi
mus, Sententia; tu Considera notum et eficax augmen
tum si observes olim usum fructum extingui arrogatio-
nem ex L. 3. quem ad modum usus fructus. amitta. ad-
uinto §. minima insti. de Capt. minut.e et probatt expresse
tex. in principio institutis de adquisitione per arrogationem
cuius Sane Rei illa Ratio commendatur, quod per arro-
gattionem, ille qui antte erat sui Juris efficiatur filius
fami. ex L. 1. bene arrogamus et ttoto tto. ff. de adoptio
adjuncto principio insti. eod. et tacito jureque quid
bonorum habebatt antte arrogationem fuinti arroga
ttores in cuius familiam is qui se datt in arrogatio-
nem transfertt cum Capitte omnes fortunas suas L. si
Patter 15. in principio ff. de adoptio. L. qui ex liberis 11.
§. testamenttum in principio bene cum Capitte fortunas
ff. de sm tab. et tam Res corporales, quam incorporales
ex d. principio de adquisitione per arrogationem, sic ad-
missa Regula L. 4.a in principio ff. si aparen. quis fuerit
manu. miss. quare Consequens erat, ut usus fructus etiam
transferretur quia Repugnabatt filium fami. proprium
aliquid habere, quod pleno jure Patris non fuerit ex
cep-

tis Castrensibus, ut observasti T. C. de Castrense peculio
at usus fructus sua natura repugnante non potest trans-
ferri de persona in personam ex §. finitur in est.a de
usu fructu L. corruptionem in fine. C. eod. sicque neces-
sario extinguebatur per arrogationem nam quia effici-
ebatur usufructuarius filius fam. non poterat retinere
et quia non poterat transferri in illam personam
non fiebat arrogatoris ex §. dictis ad eundem ergo
per omnia modum dicere poteris in proposito quia
per ingressum religionis usufructuarius fit alterius
juris; item et transfert omnia sua bona et non potes
ideo retinere usum fructum, et multo minus transferre
in monasterium ratione praedicta, et sic necessario
consolidabitur cum proprietate cum non possit rema-
nere penes usum fructuarium neque transferri in
aliam personam et tunc facile erit satisfacere arg.o
prioris sententiae quam hic defendit Accursius, nam
verum est usum fructum durare in persona usufructu-
arij, si certum tempus non sit constitutum usque
in diem mortis; potest tamen accidere aliquid usu-
fructuario, quod impediat ejus durationem, ut in
d. §. finitur et in d. L. corruptionem et toto tit.o ff.
quem admodum usufruc. amitt. quale alicui reli

gionem ingresso contingere dubitari non potest ex S.
a nobis observatis, atque cum hoc in quocumque
usufructu sit recipiendum, in usufructu autem rerum
maioratus magis erit probandum propter testatio-
num voluntates, et quia longe verius est, possessore ma-
ioratus religionem ingresso fieri locum successori vo-
cato in institutione, neque esse expectandam mortem
naturalem Monachi facti, nam cum ex vulgaribus
Clausulis expresse sit prohibita alienatio duplex re-
sultat fideicomissum, unum in Casum mortis,
alterum in Casum alienationis rerum maioratus
et propter ea possessore decedente aut bona maioratus
alienante admititur successor, et sequens in gradu
ex tex. optimo sic intelligendo in L. cum Pater 79.
§. Libertis de lega. 2. et enim preter quam quod pro-
hibitio magis videtur facta in rem ne possit alie-
nari, quam in personam ne alienet et auth. res que
C. commu. de lega. creditur testator voluisse eo Casu
prospicere successoribus et conservationi familie no-
minis memorie, et agnationis tam in unum, quam
in alterum Casum, quod secus esset fideicommissum
conceptum in Casum mortis gravatur, que ideo expec-
tanda est, ut sic intelligas tex. et aliorsum ab alijs

perperam intellectum in L. L. petto 70. §. prædium de lega. 2. L. Statuis florus, §. Cornelio felici de jure fisci: item et intelliges tex. qui pro nobis facit non leve argum. in L. Rogo 21. versiculo quod eo pertinet, ut Civibus alienasset. L. quidam 10. ff. de fidei comiss. lib. unde ingressus religionem propter quam præter quam mortuus est, quod attinet ad voluntatis testatoris et in primogenitum dattoris, et sic conditio extitisse intelligatur, perinde ac si mortuus esset ex tex. si non cavilletur ind. L. de nobis in principio versiculo ultimo L. 29. tt.o 7. p. 1. bene esto es porque es muerto quanto al mundo: obligari non potest saltem per ingressum religionis Cassum. 2. fidei comiss. venisse, nempe alienationes, nam per ingressum dominium rerum fuit translatum in monasterium, et sic alienatio contingit ex d. auth.o ingressi, quia nulla maior alienatio considerari potest, quam quando dominium transfertur ex regula L. 1.a C. de fundo. dota. L. fi. C. de rebus. alien. quibus adde Pinell. in L. 2. 2. p. C. 1. n.o 14. C. de rescindenda, et novissime Sarmient. lib. 6. Selectarum C. 7. ~ ~ ~

Nec te moveat si dicat aliquis hanc alienationem, quæ fit per ingressum induci ex necessitate et dispositione legis, et in consequens non esse prohibitam

argum. d. L. petto. §. prædium L. filius fami. III. § divi in 2. de lega. 1. quia ego alienationem necessariam inter prætor in specie d. Jurium, quæ ex causa testatoris pendet ex tex. memorando in L. cum fidei, 9. ff. de fidei com. liber. item et pro iusio testatoris facit cessare legis dispositionem ex L. ultima C. de pactis convenit contra quam Monachus non potuit transferre bona maioratus in monasterium. ~~

Deinde que pro nobis facit, quod frequenter in maioratus institutione aponantur Clausulæ vulgares, ut possessor ferat nomen, et arma testatoris, quæ in monasterium, et Monachum cadere ratio et religio non paciuntur et quia primogenia instituntur (quod omnibus commune est) in honorem et conservationem nobilitatis, et ut possessor referat, et repræsentet personam fundatoris, et ut cognatis, et illis qui sunt de illa familia prospici possent ex L. 7. tit. 7. Lib. compila. atque hæc solida sunt, et vera fundamenta, quæ si recte considerassent. Lodovi. Molin. lib. 1. de primoge. C. 13. ex n. 81. et Pealez lib. de maioratu 2. p. q. 3. versiculo 3us Casus ex n. 11. non ita difidenter eam quam magis probant sententiam abstruxissent nempe Monachum non esse admittendum ad possessionem maioratus sin quam judicatum refert Molina ubi S. n. 94. licet litem sub judice

esse dicatt pro quibus etiam facit, et pro nostra priori Sen
tentia, quod pensio vacatt, per Religionis ingressum ut resoluit
Gigans tt. de pensionibus q. 57. et consilio 23. n. 7. et resol-
uitt Medices lib. mors Communia soluit 2 p. Conclusione 77.
Ultimo et pro nobis etiam facit, quod Patre Religionem
ingresso per professionem possunt filij non expectata
morte naturali legittimam extorquere ut arg.o auth.
si qua mulier in fine C de Sacro sanct. Eccle. magis
probare videtur Acurs. bene verbo moriatur ubi se-
quitur Bald. licet ille tex. non multum urgeat, ut
adverttit Claud. tt.us de legittima art. 8. n. 18. solett au-
tem Cittari tex. in C. cum Simus, ubi expenditt Panor.
de Regu. et est vulgatta gl. in C. transmisse verbo ques-
tio motta bene quia erant facti Monachi, qui. fi. sint
legitti. ubi etiam notatt Panor. veriorem Sententiam
recepttamque dicit Coua. in C. 2. n. 5. ett 7. de testam.
et magis recepttam testatur Mincha. de successionum
creatione §. 20. n. 284. Fabian. de m.te in auth.a nouissi-
ma. C. de in off.o testa. n. 80. ubi nouissime defenditt M.
Antto. Cucus. tt. de legittima q. an auctis. bonis auge-
atur legittima ex n. 17. et cum Rolando Cephalo, ett
aliis equiorem dicitt Cesar phuumagiolus in repetitione
L. in quarttam n. 348. ff. ad L. falcid. licet agnoscat
Contrariam Senttentiam multo receptiorem in qui

ttamen longe fallittur quia hac quam defendimus
creuior, est Receptior, ut fattetur Claud. ubi S. licet non
probett, sed sane verissima est, et ex S. a nobis obseruatis
defendenda, quę addere poteris Acurs. in d. auth. si qua
mulier et Bern.do in d. C. transmissę. ~~

In ead. gl. verbo, sic ergo nota Cassus.

Hanc gl. in hac Cassuum obseruatione magistram
appelatt Jass. in L. si infantti n.o 8. C. de jure deliberandi.
et habett similem in auth.o ut liceatt matri, et avię in
principio verbo Parentibus Coll. 8. et in §. 1. verbo usus fructus
institut. per quas personas ubi post Angelum latissime
prosequitur Rimi. hos omnes Cassus ex n.o 91. ad limitatio-
nem Reg.e L. cum oportett in principio et L. ultimę in prin-
cipio hoc titulo in cuius §§. alios Cassus considerabis, quos
etiam cum Acurs. hic ex ordine explicatt Ascan. Clemen.
tit. de patria pottestate effectu 2. ex n.o 41. et omnium opti-
me J. Matienzo ad L. 9. gl. 2. tt.o 1. lib. 5. compila. Greg.
Lopez in L. 5. verbo el uso fructo, tt.o 17. p. 4. Tiraquel.
lib. 1. de Retractu §. 1. gl. 9. ex n.o 70. et obserbabis in his
omnibus, et alijs Casibus in quibus Pater non habet
usum fructum non esse legittimum administrattorem, nec
habere omnino dam illam pottestatem disponendi de
qua in §. non autem J. S. L. ubi scribes et in L. ultima
§. si autem est alienum hoc C. et itta in specie doce-
batt, Acursi. in auth. excipitur versiculo cum Pater

§. ubi docet Bar. Reuptus ab alijs idem Acur. in L. 3. §. si filio gl. 1. ff. com. ubi notat Paulus. et docent Bar. et Arctinus in L. ultima §. 1. ff. de verborum obliga. et post Jason et Remin. ubi S. n. 10. et alios S. scittattos communem sententiam resoluit J. Crotus. in L. Frater a Fratre. n. 18. ff. de conditione indebiti: pro qua sententia non obscure induci potest a contrario sensu, vel a ratione cessante L. 1. versiculo Parentes C. de bonis maternis L. ultima versiculo sancimus cum §. 1. J. hoc titulo ut sic eo casu cessare videas liberam illam administrationem in d. §. non autem ubi ex hac vera sententia multa sunt inferenda, et quia non tam ratione patriæ potestatis, quæ neque in his casibus cessat talem habet administrationem quam potius dominij et usus fructus hæc potestas concedi videtur ad interpretationem d. L. ultimæ §. sin autem æs alienum. versiculo Paterna revere. J. ubi dices et addere poteris Pinelu. in L. 1. 2. p. ex 15. C. de bonis maternis. ~ ~

In ead. gl. verbo: habebat commoditatem et fructuum.

Inter usum fructuum et commoditatem, ut Acurs. mentem intelligas, illud inter esse vulgo creditur quod usus fructus sit jus utendi fruendi &c.a L. 1. de usu fructu principio instit.us de usu fruc.i Commoditas vero, et molumentum illius usus fructus, quæ versatur

in fructuum perceptione eorundem, quę usu simul, et libera dispositione tanquam de re propia ut colligitur ex l. si usus fructus 58. ff. soluto matrimonio sm quam distinctionem vulgo intelligi solet l. cui usus fructus. 14. l. arboribus 13. §. usufructuarius ff. de usu fruct. l. 24. tt. 31. p. 3. sicque commoditatem intelligunt, et distinguunt ab usu fructu. gl. Bar. et omnes in l. ultima C. de usu fructu. Sarmient lib 3. Selectarum C. 9. n. 2. Anto. Gomez lib. 2. variarum C. 15. n. 15. Molin. lib. 1 de primogen. C. 20. n. 11. latius, et melius, quam alibi tractu 3. Garcia gallicus. tt. de expensis C. 10. ex n. 28. cum sequentibus hocque in proposito nostro aparet constituendum ex sententia Acurs. hic quod si usus fructus, fructus Patris fieret duraret etiam mortuo aut alter emancipato filio l. 3. l. 4. supra hoc tt. de bonis quę liberis l. ultima versiculo sin vero. C. ad Tirtilia. adjuncta d. l. ultima C. de usu fructu. l. si filio fami. 23. ff. de dona ca. mort. non autem commoditas, quę mortuo usufructuario finitur ex d. l. necessario §. ultimo cum alijs s. citatis et ita velle videtur Acurs. docere quod licet in casibus in hac gl. memoratis Patri non quęratur usus fructus id est, jus utendi, et fruendi; atamen quęratur commoditas id est fructuum perceptio, et eorum dominium simul et abusus; hancque sententiam defendit Angel.

in §. igitur Col. 3. n. 15. insti. per quas personas ubi additio ad
gl. verbo usu fructus, ita notatt, et videtur placuisse Barth.
in d. l. ultima C. de usufruct. sub n. 1. versiculo debes, n. scire
et defendit Bas. in l. cum filio n. 157. de lega et cum Boerio
Gualdensi, Roderico, Suarez, et alijs magis probatt Bornin.
Cavalcan. lib. de Tutor. C. de usu fructu mulieri Relicto 178. 181.
Casaneus ad Consuetudines Burgundiæ Rubrica 6. §. 5. gl. verbo
(fact) n. 6. qui omnes ex eo moventur quod usus filio
Relicto licet sitt jus personale, et personæ cohærens in l. si
habitatio 9. ff. quando dies leg.ti et in principio §. 1. institu.
de usu, et habitatione adhuc tamen Commodittas Patri
queritur ex l. penultima 11. §. æquitij versiculo si usus
l. filio 17. de usu et habitatione, quæ tamen jura nihil
te debent movere, qui Resolvere debes contra Acursium
et alios in illis omnibus Casibus in quibus Patri denegatur
usus fructus non habere eam commodittatem quam
Acurs. et Relatti existimantt longeque verius est
filij esse, ut non obscure colligitur ex l. cum multa bene
omni adquisitioni ett l. ultima versiculo Sancimus
bene nullam adquisitionem, nec usum fructum j. hoc
titulo, et magis urget tex. in auth. de nuptijs versiculo
si vero bene pascentes eum nam si Patter præciperett
fructus, et eorum haberett abusum, non erat cur filij
necessitas alendi imponeretur ex illis bonis, quæ eis

fuerunt adjudicata atque in eundem sensum poteris inducere. L. imperator 50. versiculo ultimo ff. ad Trebellia. cui non potest satisfieri saltim in illis casibus in quibus bona parentum filijs apliantur preterea etiam inter pretes sui oblitti videntur non advertentes frequentius ab eijsdem esse receptum in his casibus patrem non esse legittimum administratorem ut scripsisti ad hanc eandem gl. 5.a in scholio ad verbum nota, q.o casus si igitur non est legittimus administrator, non video cur habebit commoditatem nam bene scripsisti, et scribes in §. non autem J. ratione fructuum sive usus fructus patri quesitti omnimodam et plenam competere commoditatem, et administrationem non autem ratione patrie potestatis item et preterea ego adverto quando a testatore, vel donatore prohibetur usus fructus adquisitio patri alias facienda ut in auth.a excipiatur J. necessario intelligi oportere eam prohibitionem etiam de commoditate quia naturaliter et ut vulgus intelligit usus fructus in fructuum perceptione versatur, et in eorum commoditate, quia hec distinctio inter commoditatem, et usum fructum a nimia juris subtilitate deducta videtur ut omnes fatentur immo eam irridet Pinell. in L. 1. 2. p. ex n.o 38. C. de bonis maternis, at traditum est, verba testa

torum, et disponentium potius naturaliter quam Civi-
liter esse intelligenda ex L. fidei commissum 75. ff. de
Condi. et demonstra. L. ultima, C. de his qui veniam
ætatis, ubi notatt Acurs. gl. ultima versiculo item nota-
beneque Bar. Salic. et alij. idem Bar. ubi bonus tex.
in L. ex ea parte §. insulam ff. de verborum obliga. et
Receptum traditt Mantica lib. 8. de Conjectu. tt.o 10. n.o 1.
Tiraquellus de primo gen. q. 1. n.o 10. et omnium latissime
Petrus de Salazar. omnino videndus lib. de usu et con-
suetudine. ~ ~~

Denique facitt neque una uia prohibetur Patri
alia censeatur permissa contra Regulam cum quid lib. 6
quibus Rationibus non perpensis sed alijs adductis commo-
dittatem non perttinere ad Patrem quando usus fructus
ei denegattur, magis probare uidenttur Fulgo. n.o 3. Corn.
4. hic dum dicunt hæc verba non perttinere ad omnes
Casus, sed conjungenda cum versiculo nonus Casus nempe
quando filio adquiritur usus fructus tantum, et Patter
non Repellitur a commodittate et licet fluctuet magis
probatt hanc Senttentiam contra Ange. Ripa. in L. cum
filio fam. n.o 71. ubi post Marcum Anto. Resoluit Aymon
ultima p. n.o 57. et 58. de lega. 1. et cum alijs Riminal.
in §. igitur n.o 131. per quas personas et Vari.do sequitur
Gorius in L. 5. verbo el uso fructo. tt.o 17. p. 4. quem perperam

pro contraria Sententia citabat Moli. lib. 1. de primog.
C. 19. n. 32. ubi Angeli Sententiam falsam esse profitetur
et idem agnoscit J. Gartia fundamenta adferens lib.
de expensis C. 10. n. 46. et tunc non oberit L. plenu. §.
equitij versiculo si unus L. filio 17. de usu, et habitta.
siquidem bene nulla erat prohibitio circa emolumen-
tum, sed tantum repugnabat natura usus ut Patri quere-
tur, quia cum consistat in facto et personę cohęreat, non
potest transferri a filio ad Patrem aut a Servo ad do-
minum ex §. sed cum factum de stipulatione Servo-
rum L. qui hęredi. 44. versiculo nam quod facti sunt
de condi. et de mostra. emolumentum tamen, quod
ex illo facto Servo vel filio queritur statim transvolatta
ad Patrem ex L. 1. bene emolumentum si a Patre
quis juntta d. L. placet ut in simili notat Vacon.
lib. 2. de dar. C. 34. n. 13. at nos neque sumus in jure
antiquo de quo multum laxatum est in L. cum oportet
S. neque in specie adquisitionis sed potius prohibitio-
nis ne Patri quęratur ad quam tractationem non
pertinent illa jura, quę etiam necessario referenda
videntur ad jus antiquum ut interpretes puttant ante
novam decisionem Justin. sed non est, cur tantum
laborent de illorum jurium interpretatione ut ex S.

dicti Colliges attque si mature consideres Accursius hic non constituit Regulam generalem sed solum loquitur in Casu Speciali usus fructus filio Relicti, ut tunc etiam ex hac Lege cum oportet in principio Patri queratur emolumentum neque aliud sentiit Bar. bene intellectus in d. L. ultima. C. de usufructu quem ita explicat J. Baptista in L. frater a fratre n. 103. de Condi. indebi. quem admodum in usufructu maioratus Consentiunt multi qui existimant Patri queri commoditatem, aut saltem usum fructum quemdam irregularem ex Antto. Gomez in L. 48. Tauri. n. 2. 4. et 8. Pinell. ubi S. 1. p. ex n. 36. Molin. ubi S. n. 29. J. Matienzo ad L. 9. tit. 1. Lib. 5. gl. 2. = illud tamen subett observare in hac tractatione, quod Pauci advertunt, commoditatem appellare inter pretes antiquiores emolumentum fructuum non autem usus fructus, non fiant Patres, sed ex illo quod ex fructibus negotiando postea Patri queratur tamquam ex alijs bonis adventitijs ex Regula generali hujus L. cum oportet, quam ita interpretatur Paul. Cons. 455. n. 6. et 7. lib. 2. et elegantter observat omnino videndus Brison. Caualcan. lib. de Tutor. C. 9. de usufructu n. 181. Consequenti sic intelligens Sententiam Angeli, qui sine dubio ita loquitur, quod erit

observandum in praxi. ~

Ad §. non autem L. cum oportet.

Tex: iste celebris est, et in frequentibus, et varijs articulis maxime commendatur ut videbis apud Statim Referendos ex quo iam videt Patrem, qui usum fructum habet in bonis adventitijs filij habere liberam, et plenam Rerum administrationem non subiectam Rationijs et immunem a tacita Rerum hypotheca, quod ipsum Colligi potest ex L. ultima §. sin autem aes alienum versiculo hoc autem proculdubio J. eod. et utrobique extollunt Bar. Bald. Fulgo, Salvet. et Coin. latissime multa inferens Rinell. in L. 1. 1. p. ex n. 16. usque ad 40. et in auth. nisi tricinnale. n. 6. 6 de bonis mater. Coua. lib. 1 variarum. C. 8. ex n. 5. J. Garcia lib. de expensis, et melior. C. 9. n. 2. et C. 10. n. 2. et 66. eleganter J. Gutierrez de juramento confirmatorio 1. p. C. 4. ex n. 19. Mencha. lib. 1. de Successionum Creatione §. 6. ex n. 46. et nonulla observat Padilla in L. praeses ex n. 26. C. de transactionibus, et alij mox Referendi; Rationem autem tam amplae et liberae dispositionis vulgus deducit a Patria potestate cuius Ratione per inde censetur Pater ac si verus dominus esset bonorum adventitiorum filij, et quia hoc deferendum videtur Reverentiae

Patternę ut Colligitur ex L. 1. bene itta omnia agere C. de bonis matern. adjuncto d. versiculo hoc autem procul dubio bene Reverentia Patterna sed Sane d. L. 1. loquitur de bonis matter. et quibus Patter non itta amplam, et liberam habett dispositionem ut Colliges ex illa adjuncto hoc §. non autem et §. ultimo J. et dicimus statim; pręterea si Reverentię Patternę hoc essett tribuendum consequentter etiam in hoc Casu in quo Patter non habett usum fructum, et in consequens non est legittimus administrattor procedere decisionem hic tex. quod nemo admittit ex L. ultima §. minores C. Sententiam passis. L. superstite C. de dolo L. litis contestatę §. Patter ff. de nego. ut cum multis advertit Pinell. d. 2 p. n. 27. Bacca. lib. de decimatut. C. 2. n. 155. et C. 4. ex n. 6. J. Gutierrez d. n. 19. quare verissima ratio consistit in jure usus fructus et legittimę administrationis, quam in Patre considerari reduti. in auth. idem est, scholio (nota ergo Casus) ad quod non advertisse inter pręter. miratur Pinell. suis n. 30. et tu magis miraberis non advertisse eum Dominum Coua. idem tradidisse d. C. 8. sub n. 5. in fine. et Sattis de duci ex S. citatis facile admittentibus in illis Casibus in quibus Pater non habett usum fructum, non esse legittimum administrattorem ac proinde teneri ad omnia onera adquę tenetur

tutor aut Curator, sive alienarum rerum admi-
nistrator quod non obscure colligitur ex juribus S.
Cittatis et ex hoc tex. bene sm predictum modum et
bene predicto modo, id est quando filio Propietas Patri
vero usus fructus queritur cuius rationem notam
filij quam propiam suam rem gerere creditur
quasi contrarium sitt in illis Casibus in quibus Pa-
tri non queritur, quia tunc cessat ratio legittime ad-
ministrationis, ut ex L. 1. C. de bon. mater. resolutum
habes in auth. idem est S. ad gl. verbo nota, ergo Cassus
et post alios rectissime resoluit Corne. in L. qui liberos
n. 19. ff. de ritu nuptiarum Josephus Ludovicus decis-
sione perusina 13. n. 7 l. p. et in proposito sic docebant
Bald. Paul. Correus. et alij in §. ultimo in S. L. resol-
uentes cessare decissionem hujus §. in Patre, qui non
jure propio sed tutorio, aut Curatorio nomine rem
filij gerit, et administrat, ut tunc teneatur rationes
redere repertorium, et inventarium facere, et ejus
bona manere tacite obligatta pro mala administratione
rerum filij sic recepta regula L. adversus. L. rationes
L. pro off. 20. C. de adminis. tuto. L. 1. §. pro off. ff. de
tubellis L. 1. C. rem alienam ger. et Preter Pinellum.
Baeza. et S. Gutierrez iam relatos resoluunt, etiam

Antto. Gomez in L. 48. Tauri. nº 17. Corra. in L. frater a fratter 2. p. nº 8. ff. de condittione indebiti. et cum Rolando, ett alijs Receptum testatur Bornin. lib. de Tutore. q. 3. nº 68. et adiunctam per eum traditis. q. 19. secure colligitur ex Anttonio Ragio. lib. de Tutore q. 3. nº 68. inæque utiliter inferre potestis ad inter prætattionem L. 48. Tauri L. 9. tº 11. lib 5. compila. ut si filius per matrimonium factus sui Juris recuperet usum fructum rerum quarum Patter habebat usum fructum ratione Patriæ potestatis, si fuerit filius minor 25 ann. tunc Patter incipit teneri Curat. nomine ad omnia omnera S. dictis quia desunt ee legittimus ad minis trattor sic cessantte decisse hujus tex. et incipit esse Curattor admissa regula d. L. adversus eum alijs. Siquidem observare debet per matrimonium (fieri) digo finiri Patriam Potestatem ex L. 47. Tauri L. 8. tº 1. lib. Compil non vero Curatoris oficium sive munus ex L. 3. tº 17. p. 6. L. non eo minus C. de procura. L. maritus C. qui tut. dari. poss. §. ultimo in institutis de excus. tut. ut cum Suarez in L. 9. §. notta ulterius tº 11. lib. 1. fori et Grego. in L. 3. gl. verbo hastta que sea casada tº 15. p. 2. resolvit Parlad. rerum quotidianarum C. 12. ~ ~

In tex. non autem hipothecam.

Ratione S. præd. quia in hoc Casu Pater jure pro
pio administrat, et ideo ejus bona non sunt tacite
obligata pro p.e ßi.a admin.e in idque istum tex. præter
S. relatos expendit Bald. in tit. de pigno. C. 7. Col. 3.
et tunc graviter obstat §. ultimo 5. L. ubi Acursius de
finitionem sentit et hic verbo non autem varijs mo
dis respondere conatur, sed inter eas questiones afert
sol.es illa mihi verissima videtur in quibus ex aliorum
Principij constitutionibus inductæ sunt hypothecæ, et
tacitæ obligationes bonorum Paternorum quas Justi. ibi
Confirmat declarans a quo tempore incipiat tacita
illa hipotheca quod sane utile erit propter Credito
rum Concursum, et propter regulam L. qui balneum
9. L. potior 11. cum alijs ff. qui potiores sicque ille §.
ultimo refertur sane ad decisionem L. fæminæ in fine
principij et magis ad L. si quis prioris 8. §. in illo etiam
veterum sanctionem C. de secundis nuptis et ad ejusdem
Justi constitutionem in L. assiduis versiculo et ideo
bene exceptis. C. qui Potiores. et ad L. 4. in fine S. hoc titulo
ut recte præsenserat Acurs. in d. §. ultimo ubi Pau. n. 3.
qui tamen nullo juditio in sententia non perstitit
quam tamen ita efficaci arg.o comprobabis considerans
in tota hac L. cum oportet, eam esse Justiniani men
tem. ut constituat novum jus in alijs bonis adventitijs

extra materna aut materni generis, sive nuptialia quia de illis iam extabant antiquorum Principum Constitutiones, et satis Cautum erat ut premitit Justinianus in principio hujus L. cum oportet docens ad illarum constitutionem instar idem disponere nova sic constitutione quod attinet ad adquisitionem in alijs bonis adventitijs quod priorum principum constitutionibus in maternis, et nuptialibus erat dispositum ut filio propietas Patri vero usus fructus, quæratur L. 1. et tto tto. §. de bonis matern. L. 1. 3. 4. 5. §. hoc titulo igitur de illis bonis adventitijs de quibus nove disponit accipiendus est, §. noster, ut aperte probabis bene §. prædictum modum, et bene prædicto modo nempe in principio hujus L. et tunc in §. ultimo §. ut nulla superst dubitandi ratio constituit in illis speciebus in quibus alijs legibus concessa est tacita hypotheca ex principalibus constitutionibus §. rel. id tamen intelligatur a tempore gerendæ administrationis, et proculdubio hæc est verissima horum jurium inter prætatio quam expresse probat Regia. L. 24. tto 13. p. §. quæ hypothecam admittit et tacitam obligationem in rebus maternis non vero generaliter in quibuscumque adventitijs ut constat ex principio

illius L. bene de parte de su Madre (lib. 3. versiculo sin autem, adjuncta L. 1. et 2. C. de bonis mater. lib. 3. versiculo sin autem S. hoc titulo quare Cavendum est, à Lopez bene verbo de su Madre et gl. verbo entonces el primero non advertente illam legem caute esse admittendam in bonis matternis non autem generaliter in alijs adventitijs sm decissionem dicti §. ultimi a nobis recte illustrati licet Greg. sequatur Padilla in L. Praeses sub nº 24 in fine C. de transactio, et magis erratt Cova. lib. 1. variarum C. 8. sub nº 6. qui cum ad S. dicta non adverttatt existimatt illam regiam decissionem alienam esse a Jure Communi cum tamen omnino consenett et ab eo sitt deducta ut S. indicatum est, sic que resolvere debes tam Jure propio quam Communi verissimam esse Acurs. interpretattionem quam nos libertter sequimur licett alia hic traditta, que magis placett Acursio magis frequenter recepta sitt ex Cova. S. Antton. Gomez. L. 48. Tauri nº 15. quos non refertt Pinell. in L. 1. 2 p. nº 33. S. de bonis, matern. sed divinattoria est, ut ostendes in L. ultima §. sin autem aes alienum

Intex: bento: ne ratio ciña.

Hoc jus singulare sane est et contra regulas ordina-

rias maxime cum extra controversiam sit, Patrem esse verum et formalem usufructuarium ex principio hujus legis, et alijs juribus similibus et inducitur L. ultima C. de usufruc. L. 5. tit. 17. p. 1. et consentiunt omnes, et tamen receptum est, usufructuarium inventarium conficere debere earum rerum quibus uti et frui debet ex L. 1. versiculo recte ff. usufruct. quemad. et tamen inventarij conficiendi necessitas arguet obligationem redendi rationes arg. L. tuttor qui repertorium ubi sic notatt Bar. de administratione tutor. L. cum tale 72. §. tibius ubi notatt Paul. de con. ett de mostra. et cum multis resolvit Pinell. 2. p. L. 1. n. 22. C. de bonis mater. J. Garcia tractatu de expensis C. 11. n. 65. resolventes contra Acurs. in d. §. recte verbo faciente errare dum ad Consilium non autem ad juris necessitatem inventarium rebulit contra quem esse communem sententiam preter supradictos profitentur J. Plotus de Limite jurando §. 26. n. 7. et consentit Molina lib. 1. de primogen. C. 28. n. 7. ubi ex alijs judicatum testatur sicque cum Patre necessitas redendi rationes cessett ex hoc tex. Consequens videtur eadem ratione non teneri inventarium conficere ut argumentantur Bald. et

communiter hic quos sequitur Gomes in l. 48. tau. n. 15. cum sequentibus et receptum testatur multi relati a Pinello ubi s. n. 21. et a Min. de successionum Creatione §. 6. sub n. 46. qui tamen duo ultimi verius esse arbitratur praxiq.e receptum profitentur Patrem teneri ad inventarij confectionem, nam licet non teneatur nec sit obnoxius ratiocinijs ex hoc tex. non tamen inde sequitur liberum esse ab inventarij confecte quod in hac specie non requiritur ut ratio exigatur sed ut postea defuncto Patre occasio non relinquatur fratibus altercandi propter bonorum confusionem; quae sententia summam sane habet rationem, et quam defendit idem Pinell. in auth.a nisi triennali n. 6. C. de bonis matern. J. Garcia ubi s. qui non distinguunt inter inventarium et simplicem bonorum descriptionem ut etiam Bornin. lib. de lit. C. 9. de usufructu n. 156. Molina. d. C. 28 n. 15. et C. 15. n. 33. distinguat inter inventarium et bonorum descriptionem ut hanc Pater, illud vero minime confiere teneatur quorum omnium rationem deducendam arbitror ex observatis ad principium h. tex. quibus addere poteris aliam rationem nempe quia cum in his rebus de quibus com-

tituit hic Justi. Patrem habere pro pietatem et usus fructum ex Regula antiqua adquisitionis et propterea liberam administrationem ex Regul. Leg. in re mandata. C. mandati L. sed et si L. §. consuluit de petitione hæredi. hacque nova constitutione L. cum oportet tantum auferatur Patri propietas sane quoad alia, nihil videtur immutatum de prisco, et veteri jure, quare diversum erit quando Pater usum fructum non haberet, quia tunc cum non suam sed potius filij rem gerat erit obnoxius ratiocinijs et alijs oneribus administratorum ut non obscure colligitur ex hoc texit. a contrario sensu ut cum multis resoluit Anton. Gomez et omnes T. citatis eleganter Juris Gutierrez de Juramento confirmatorio C. 4. ex n. 20. Roland. a Valle Consilio 49. n. 13. lib. 1. sic admissa Regula quæ colligitur ex L. adversus 2. L. rationes 14. C. de administratione tutorum idque generaliter observatur in quocumque administratore, ut rationes reddere teneatur idque melius quam alibi tractat Rolandus ubi S. Bacca. de decima tut. C. 2. n. 131. Bornin. de tutore ex n. 206. Avenda. de exequen. manda. 2. p. C. 12. et Regulam constituit Menochi lib. 2. de

de arbitra Cam. 209. nº 7. utiliter J. Gutierrez ubi s. C. 40 ex nº 19. Antoo. Riagius qui vere explicat tit. de tutore q. 19. et melius quam alius Molineus ad Consuetudinem Parisien. §. 6. tit. 1 gl. 6. ex nº 15. quos poteris addere ad L. unicam C. de errore Calculi, et ad omnia jura ubi de Ratiocinijs agitur. ~ ~

In tex. verbo alienatione.

Ergo Pater non potest alienare res filij adventitias ut doces in L. ultima §. id autem ipsum in hoc titulo et multo minus dispare, quin imo si dolose se geratt, et ei la pidett auferanda ei eritt administratio ut ex hoc tex. et L. ultima. §. minores C. de Sententiam pass. et L. imperattor 50. ff. ad Trebell. cum Bar. et alijs hic Bal. et DD. in d. §. minoris Segura. in d. L. imperattor eleganter resolvit Molina lib. 1. de primogen. C. 16. ex nº 17. Molineus ad Consuetudinem Parisiens. §. 22. nº 124. Cephalus Consilio 112. nº 12. lib. 1. quos non vidit Pinell. in d. L. 1. 2. p. nº 34. et 60. quos adde ad d. L. imperattor 50. simul et Peraltta. in L. 3. §. qui fidei Commissariam nº 29. et 45. ff. de heredi. instituen. quae sunt observanda ad Acursium hic verbo Patria potestatte cui etiam adde L. 24. tit. 13. p. 5. ubi Grego. Lopez Cova. et Gomez relattos in Theorica, non autem hypottecam) inferre. ~ ~ ~

Ad §. sin autem res bene: quasi diuturna donatione

Quæ verba ut mihi uidetur, non habent facilem explicationem, et ridicula uidetur illa quam sequuntur Corerens. et Paulus. hic, et Prius Bal. in § Sequenti in fine qui exponunt id est de die in diem, ut singulis diebus noua uideatur donatio, et uidetur consentire Boerius decisione 196. sub n. 3. Jur. Gutierrez de juramento confirmatorio C. 4. n. 1. indeque multi colligunt hanc usus fructus remissionem valere statim et a principio pro illis annis pro quibus Pater permisit filio uti, y frui confirmari tamen morte ut Just. hic insinuat bene post obitum ut fiat irreuocabilis et no possit ab alijs fratribus controuerti, sicque uoluit Bar. hic quem Salice. et non nulli probant à §. dictis relati latte tellus fernandez in L. 17. Tauri. n. 60. 62. 63. Joa. Matienzo. ad L. 9. gl. 2. n. 13. tt. 1. et ad L. 1. gl. 4. n. 18. et 19. tt. 5. lib. 5. Compi. indeque notant idem Bar. et fere omnes hic et idem Bar. in L. frater a fratre n. 57. ubi communem sententiam resoluit J. Crotus n. 43. ff. de Conditione indeb. esse hic casum in quo fallit regula. L. 2. C. de in off. donat. ubi notat Acurs. et L. donationes quas Parentes C. de dona.

inter. contra quam defenditur donatio inter Patrem et filium, ett. Sequitur Dueñas Reg. 223. limitatione 3. ett post eum Gutierrez ett S. Relatti nouiores, sed sane si ma ture aduertas hęc verba potius uidentur significare omissionem, silentium, taciturnitatem et Patientiam Patris, per omne tempus uitę dissimulantis et permitentis filium uti, frui, et omitentis uti jure suo ut in Simile Colliges ex L. uir. usuras, 55. ff. de donatio. interui. ut tunc per inde, ac si essett donatio quędam tacite celebrata morte Patris confirmaretur pręcedente ejus Silentio ex d. L. 2. et d. L. donationes, et hoc magis Paul. et Cornem. uidentur probare, et non obscure Acurs. hic verbo lucretur, quem sic intelligitt ett Sequitur Fulgo. n. 3. quod si Pater expręsse donassett usum fructum sibi iam quęsittum et ea ratione non uttatur, aut potius uti desierit dubitandum non est, usum fructum amitti quasi consolidatto cum pro piettate ex Regula §. finitur bene non utendo instª. de usufruct. sed posse Reuocari, ett condici Patre pęnitentte quia donatio sane non tenuit aprincipio propter Regulam d. L. 2. et utrumque mihi uidetur probare tex. anemine Consideratus in L. si sponsus 5. Col. 2. §. si donationis Causa ff. de donatio. inter. decedentte autem Patre, qui uti omiserit nihil emolumenti filius de nobo habere dicitur. quia tunc,

et si Pater non omisisset ejus morte finiretur ex d. §.
finitur et L. corruptionem C. de usu fruc. et non inepte in
ducere poteris L. cum in fundo 81. ff. de jure dotium
et sic nihil imputandum filio dicendum est, in bonorum
Collatione quia non tam donatio hæc videtur, quam
omissio adquisitionis cum Pater non tam perdere quam
non adquirere dicatur quando nempe non cepit uti
frui arg.° L. profectitia 5. versiculo si Pater in 1.
ff. de jure dotium. d. L. si sponsus Cola. 3. §. si mari-
tus adjuncta vulgari allegatione L. actio 51. versiculo
ultimo ff. de furtis et optimo tex. in L. qui autem
ff. quæ in fraudem creditto ut sic intelligas tex. in L.
Patrem 19. eo tt.° quam unicum dixit Bal. in rubrica
C. eod. tt.° n.° 12. et numquam oblibioni tradendum
Jass. in §. item si quis in fraudem n.° 127. institutio
de actio. qui solet allegari simul cum nostro tex.
ut si Pater habens usum fructum maioratus filij
quo uti expectatt. si in vitta, vel ante emancipationem
filij per matrimonium remittatt et donett non tenebitur
ille filius idemque frater alijs fratribus communicare
nec ratio habenda erit fructuum perceptorum propter
repræsentatam a Patre restitutionem sic que notat Ang.
hic in fine. Bald. in auth.° ex testam.° n.° 7. ubi Decius
in L. 48. n.° 9. quod quidem ita absolute dictum ve-

rum esse non potest, quia tex. iste intelligendus, necessario est quod Pater omisit uti a principio, non vero quando desiit uti, cum iam cepisset, sicque perdere dicitur, et donare quando adquisitum usum fructum donat, et remittit filio quare consequen est, ut eo casu Collationi locus fiat ex regul. L. ut liberis C. de Collationibus, et quia omnis donatio facta a Patre in vita debet conferri a filio ex communi Sententia quam in d. auth. ex testam. resolvunt. Jas. et Alexan. n. 4. Decio 8. Curtior Junior. 59. Cagnolus in L. si emancipati n. 490. C. de Collatio. neque obstat d. L. Patrem nec aliæ LL. S. citatæ quia intelligendæ sunt quoties quis non dum amisit erat, suis agnoverat legatum aut juris beneficium arg. L. 3. §. ultimo ff. de donatio inter et magis ex tex. expressa in L. 3. bene vel usum fructum amittit ff. quæ in fraudem creditorum et sane Pater quando iam cepit uti et admittit fraudem, facit ante tempus restituere, et cedendo jure iam quæsito ex L. ait Prætor §. si in diem L. omnes §. ultimo ff. quæ in fraudem et advertit Tellus fernandez ubi S. n. 64. qui hæc non scribebat qui tamen videndus est simul est J. Gutierrez ubi S. ex n. 20. Matienzo in Locis relatis ad math.am hujus tex. ——

Ad §. cum autem 3. l.

Vide L. 2. bene in premium emancipationis et quae bene scripsisti S. hoc titulo L. penultima, et ultima C. de emancipatione liber et omnino Pinel. in L. 1. 1. p. n. 3. C. de bonis mater. Conna lib. 2. Commenta. 13. 14. latte Riminald. in §. is quoque n. 2. et octavo. institu. per quas personas Grego. in L. 15. tt. 18. p. 4. Gomez in L. 48. Tauri. n. 6. et omnino J. Matienzo in L. 9. gl. 3. tt. 1. lib. 5. compila. et consonant cum hoc tex. L. 5. et 7. tt. 18. p. 4.

Ad §. ultimum

Nihil hic desiderabis, quod non habeas explicatum ad §. non autem S. ubi vide scripta in scholio non autem hypotecam et L. 24. tt. 13. p. 5. Negii Lanci tt. de pigno. 3. p. membro 1. et membro 4. n. 3.

Ad tex. L. cum multa. 7. et agitur de Peculio quasi Castrensi in tex. bene ad Similitudinem peculij Castrensis.

Imperialis haec donatio facta filio fam. ad peculium quasi Castrense referitur sicque vulgo creditum est, et probat L. Regia 7. versiculo esso minno tt. 17. p. 4. Constat autem peculium quasi Castrense introductum esse ad instar et similitudinem Castrensis ex §. ultimo bene ad exemplum Castrensis instituta. de testam. militis et in L. ultima versiculo in his in 2. C. de inofficioso

testam. l. 6. d. tt.o 17. sed cum peculium quasi Castrense
illud dicatur quod ocasione togatę militię vel ejus Causa
comparatum est vel ea sane ratione quod ille qui Re-
publicę administrationem gerunt publicaque emeren-
tur stipendia, et Salaria non minus militare dicuntur
quam armati milites sicque hic togati milites non
minus Respublica Salutem et dignitatem tuentur in Pace
et otio sua industria et Cura quam armiti armis, et gla
dijs in bello ut significat Justi. in principio instit.
bene non solum armis sed melius in l. adducati. C.
de adu. diu. Judiconum Rite explicat Cinna lib. 4.
Comment. C. 15. in principio atque in d. l. ad uocati
illa hujus preuilegii constituitur ratio, quę ad dona
tionem hanc imperialem minime potest pertinere
salua juris ratione licet fattendum sit quod atinet
ad efugendam Parentum adquisitionem tale jus filios-
fami. habere in hujusmodi bonis a Principe donatis
quale habent milites vetterani in illis, quę in Castris
aut occasione militię armatę comparaunt, et hęc
mihi uidetur verissimam hujus l. sententiam for-
sam ab alio non sic explicatta, licet Communis, et vul
garis apertte probatta sit Regia l. 7. in fine tt.o 17. p. 4.
Elcturi tamen de peculio quasi Castrensi observamus

ut ex S. dictis constat illud dici quod filius fam. in-
dustria sua quæritur in diversis dignitatibus, vel ad-
ministrationibus positus pauca stipendia emerens cuius
exempla constituit Justi. in d. L. ultima ubi Bar. et
Bal. latte explicant Acurs. in L. cum oportet in prin-
cipio verbo exceptis ubi latte extendit in Institu. per
quas personas in ibique Reminald. prosequitur ex-
plicatt Conn. lib. 9. Commenta. C. 4. n. 4. et late exten
dunt Claud. tt. de Legittima art. 12. ex n. 14. Asca.
tt. de patria potestate effectu 2. n. 3. et effectu 5. n. 7. di
finitionem constituunt medices lib. 2. de difinitione
C. 9a Antto. de Quesada. diver. quæstion. C. 7. quibus
ade L. 2. tt. 2. p. 3. et sic videas pro Consules præfectos
Provinciis sive urbibus, Regios Senatores Gubernatores
et alios quoque qui Reipublicæ administrationem ge-
rentes pauca emerentur Salaria vel expu. vel ex
Principis largitate item et Causarum Patronos, et ad-
vocatos Peculium quasi Castrense habere nempe in illis
bonis, quæ ex offo aut ejus occasione adquisierint quod
etiam extensum video ad Principum Scrinarios sive
Secretarios simul ett Proconsulum, sive aliorum
Magistratum ex L. ultima C. de Castrense peculio
Lib. 12. L. 6. tt. 17. p. 4. ut sic intelligas L. Scrinarios

C. de testam. militis nam quamvis milites non sint
et ideo jure militari testari nequeant id tamen quod
occasione officij paraverint, peculium quasi Castrense
constituit, et hoc est quod significat Cesar in d. l. ultima
bene perinde ac si in Legione: de advocatis autem, et Cau-
sarum Patronis nostro seculo non immeritto cepit con-
troverti postquam peculium, salarium non percipiunt
sed potius sportulas extorquent a Clientibus sed adhuc
magis obtinuit quod ex patrocinijs quærunt ad pecul-
lium quasi Castrense referendum idque probat Acurs.
per tex. bene in gl. 2. in l. fori 4. C. de advoc. dist. judi
ciorum et per l. cum advocatio 8. eo titulo bene quolibet
Casu et bene quolibet tt.o sic que docet Bar. in l. ult.
ubi bonus tex. C. de Sententiarijs lib. 2. Bal. in l. cum
oportet n.o 16. §. hoc tt.o 3. Corra. in l. frater a fratre
1. p. n.o 60. alias 106. ff. de conditione indebi et post Fabr.
Areti. et alios in d. §. 1. instit. per quas personas resol-
vit Alexan. Consilio 22. lib. 5. et post Bar. et alios
in d. l. ultima C. de inoff.o commun em sententiam
resolvit Osca. in d. effectu. 5. n.o 7. Greg. in l. 2. verbo en
las Escuelas tt.o 2. p. 3. et ita praxi receptum est, et in
Collatione receptum etiam testatur Venineas. tt. de pau-
pertate q. 7. speciali 1. n.o 7. et generaliter constituunt

Ægin arcus et Vigli in §. ultimo institu. de testamento militi. ~ ~ ~ ~

Ex quibus illud necessario deducitur nempe liberos quos Pater filio judicis officium aut aduocatoris gesturo donauerit, aut tradiderit effici de peculio quasi Castrensi ipsius filij et idem erit dicendum de numis eo animo datis ut filios libros habeat idque efficaciter probatur ex illa æqui paratione utriusque militiæ sz. armatæ et togatæ probata in d. §. ultimo institu. de militia. testam. d. L. ultima. C. de inofficioso L. 2. tt.o 2. p. 3. et tamen constat res donatas a Patre filio, vel cunti ad bellum, vel in Castris de genti si sunt aptæ bello militiæque aut ex eis emat arma, et res bellicas reduci ad peculium Castrense ex L. 1. C. de Castrense peculio lib. 12. L. si mulier 3. L. si militi 5. versiculo plane L. Castrense 11. ff. eod. L. si filius fami. C. fæmi. exiscunt. igitur eadem ratione id ipsum erit recipiendum in libris qui sunt arma Judicum et aduocatorum alias dicit Acur. in L. nepos. proculo verbo dignitate ff. de verborum significatione, quo argo ita in proposito docet Bar. in L. 1. §. nec Castrense q. 1. n. 2. ff. de collatione bonorum et communem sententiam cum eo resoluunt Alexan. in L. si

donationem n. 19. Jass. in L. filiæ avius n. 2. Corn.
in auth. ex testam. n. 39. et 40 C. de Collationibus
et secure nominem referens resolvit Claud. tt. de le-
gittima n. 17. art. 12. et cum infinitis Didacus Peres
ad L. 8. tt. 2. lib. 1. antiqui ordina. gl. 2. versiculo 1. con-
clusio quod tamen avi pe debet quoties Pater tacitte
et non protestatus dare animo imputandi in legiti
mam libros filio tradiderit aut numos quibus emat
argo. L. filiæ avius C. fam. ercis. adjuncta L. quæ Pater
51. ff. eod. docett Bar. in d. L. filiæ et ind. §. nec Castrense
communiter receptus sm Ripam in L. in quartam
n. 168. ad L. falcid. et sm Jass. in d. L. si donationem
n. 2. et bene Decium n. 37. et post alios tradit Navarr.
in M. C. 17. n. 159. et alij statim referendi in quo tamen
erit animadvertendum errare eos qui existimant
idem recipi oportere in libris quos Pater tradiderit
filio adhuc in scholis degenti studiorum causa est
discendi gratia siquidem cessatt eo casu ratio
armatæ et togatæ militiæ quæ tamen constituta est
in illis personis quæ administrationem judicandi, et
advocandi gerunt aut saltem legendi, sive docendi
munus obeunt ex d. L. ultima adjunta d. L. tt. 2. p. 3.
et magis d. L. advocato diversorum judiciorum sicque

cum judicio Barr. et alij S. Relati caute loquuntur de filio aduocato, sive judice ut libri fiant eius quia referuntur ad peculium quasi Castrense sic intelligentes tex. in d. L. quę pater licet bene Accurs. versiculo libros, vel arma generaliter doceat quem sequitur Gomez in L. 29. Tauri n. 17. Claud. ubi S. n. 16. Duñas Regula 222. limitatione 3. sed melius cum Bar. intelligit Greg. Lopez in L. 5. gl. ultima tt.o 15. p. 6. sic explicans eam legem et accipiens de illis libris quos Pater filio, quos Pater filio adhuc scholari necessarios tamen ad discendendum tradiderit si vero liberalem et amplam librorum suppelectilem dederit defendi potest imputandos esse in ipsius filij legitimam ut sic caueas a multis omnia confundentibus, aduertesq.e hodie jure Regio cum interpretem et filium quęcumque donatio ualeat, quę tamen non excedat quintum et 3.m bonorum ex L. 26. Tauri L. 10. tt.o 6. lib. 5. Compila. ea sane donatio etiam ample Bibliotecę defendetur et imputabitur in 3.m et quintum ut resolvunt Avendan. in dictionario hispano verbo Castrense. et lib. Singularium Responsio C. 17. Dida Perez. Ubi S. Versiculo 6. Conclusio. qui autem plura scire voluerit in hoc art. de libris conferendis legat Mencha.

lib. 3. de successionum Caratione §. 30. n. 204. et Cessar.
sumi agolum in repetitione L. in quartam ex. n. 450.
ad L. falcid. praeterea et in hac tractatione de peculio
quasi castrensi ex communi omnium sententia solet
haberi ratio medicorum ut quod filius fam. medi
cus occasione artis medendi fuerit lucratus habeat
praecipuum et Patris effugiat adquisitionem non aliter
quam advocatus, vel ea ratione quod Medicorum
officium publicum sit et ad conservandam Civium Sa-
lutem pertineat arg. L. 1. ff. de decret. ab ordi. facie.
et quia Medicis immunitas semper concessa videtur
a publicis funtionibus et muneribus L. ultima §. ultimo
ff. de muneribus L. Medicos C. de proffessio medi lib. 10.
sicque in proposito docet Ang. in L. cum oportet
in principio Col. ultima in fine. S. hoc titulo quem
sequitur Alexan. Consilio 2. n. 5. lib. 6. et generaliter
docet Decius in L. ultima n. 5. C. qui testamenta
facere latissime Rimi. in §. 1 ex n. 57. institu. per
quas personas, et videtur satis consentire Palat. Ru-
beos. in repetitione rubricae de donationibus inter
§. 62. sub n. 18. Viglius in §. ultimo institutis de tes-
tam. militis et communem sententiam resolvit
Bertand. Cons. 192. n. 1. lib. 4. quae tamen sententia

uidetur omnino probanda, si figuris ratio habenda
sit: neque, n, Angelus et alij mouere debuerunt argo.
l. fori et l. aduocatti. C. de aduoca. diu. judiciorum
cum ratione bene in aduocatis perpensę non multum
medicis conueniant neque illa imaginaria et toga-
ta militia potest in eis considerari; Prętereа et tot
immunitates illis concessę me non moueant cum vi-
deam eandem concessas alijs personis enumeratis
in l. ultima ff. de jure immunite et in d. l. Medicos
quas nemo dicet ad hoc peculium quasi Castrense
pertinere item et si aduertas illud jus immunitatis
tantum conceditur a publicis muneribus, et ea res
non facit ut idem admittamus in proposita dispu-
tatione: neque inde intelligi oportet quidquid esse
imminutum de jure Parentum, sive Patrię potestatis
et magis est ut illa pręuilegia intelligatt contra Princi-
pem argo. l. bene ffm ff. de insti. Principum non
contra jus privatorum, ett sic Parentum argo. l. 2.
§. meritto, ett §. si quis a Principe §. nequis in loco
pu. et in proposito potteris inducere l. 1. C. de proß.
et medi. lib. 10. ubi non omnibus Medicis eadem
tribuitur immunitas, sed tantum militaribus aut
illis qui in Collegio sive in numo. sunt ut nomin-

Beroi q. familiari 16. n. 7. docuerit Medicum non habere peculium quasi Castrense licet perperam Cittet Bnld. in d. L. cum oportet in principio et Alexan. qui eam L. non legit, fattendum tamen est consuetudine et usu Receptum esse ut communis Sententia locum habeat et quid quid filius Medicus adquisierit Patri non quæratur et ejus effugiat adquisitionem Item et in proposito ex illa utriusque militiæ æquiparationem et quia Clerici militare dicuntur, et milites Cælestes passim appelantur ut vulgo traditur ex C. 1. de Clerico egrotante C. de præben. observat Alcur. verbo facere ubi Bar. et omnes in L. miles ff. de re judi. in L. milites terrestri ad Cælestem Mincha. de Successio. Creatione §. 22. n. 37. iam vides quod adquisierit filius fam. Clericus ad Peculium quasi Castrense expectare: neque ullum esse jus Patris quoad præsentem adquisitionem ex L. Sacro Sanctæ et auth. Presbiteros C. de Epis. et Cleri. L. 3. tit. 21. p. 3. atque id sane in fructibus præbendarum et beneficiorum Ecclesiasticorum extra controversiam est sic resolvendæ Bar. L. Litis contestatæ §. ultimo n. 1. ff. de nego. gestis. et in L. 1. §. neque Castrense ff. de collatione bonorum et prius Alcur. in §. 1. verbo excep. t institu. perquas

personas ubi tradunt omnes et ut Receptum Constituit
Palatius Rubeos. ubi S. §. 42. n. 2. et 10. Greg. in L. 5. verbo
et uso fructo tit. 17. p. 4., Pinel. in L. 1. 2 p. n. 27. C. de bon. mater-
nis et cum infinitis J. Gutierrez de juramento confir-
mattorio 1 p. C. 4. n. 19. communem Sententiam Resoluit
Villalobos lib. communium opiniorum verbo filius fami.
n. 130. pro qua Sententia considera tex. in C. ultimo de
judi. lib. 6. ubi in beneficialibus non habetur Ratio
patriæ potestatis et filius fam. habetur Ratio patriæ potes-
tatis et filius fami. habetur pro Patre fam. non aliter
quam non aliter quam in Castrensibus in L. 1. in fine
cum L. sequenti ad Macedonia et latte Resoluit Covarr.
lib. 1. variarum C. 5. quare consequens est usum fructum
Patri non quæri cessante nempe Patria potestate ex d. L.
cum oportet in principio et bene dictis et ex.a dictis in
principio tit. de Castrensi peculio, et ex hac utriusque mi-
litiæ æqui paratione, quæ omnes S. perpensæ Rationes
in bonis quæsitis in tutu ecclesiæ aut benefitij ecclesias-
tici afirmare nos cogunt id quod S. Resolutum est
sed cum omnes illæ cessent in bonis aliunde quam ab
Ecclesia quæsitis meritto potterat, an hujusmodi bona
Constituerent pecculium quasi Castrense in clerico
quod magis probandum est ex communi Sententia
statim Resoluenda quæ tamen dubitabilis videtur
quia in militte armatæ militiæ non esset peculium

castrense^ (in Clerico quod magis provandum ex
communi Sententia statim Resolvenda^ quam aliunde
quam a militia vel cuius occasione comparasset ex
L. similiter 5 L. Castrense 11. cum alijs ff. de Castren. Peculio
ad cuius instar et exemplum constat hoc quasi castren-
se fuisse introductum. item et quia per susceptionem
Sacrorum ordinum non liberatur filius a Patris potes-
tate ex L. Sacrosanctæ 32. C. de episcopis, et Clericis; neque
habetur pro Patre familias in alijs bonis, quam bene
ficialibus ut probat tex. argo. sumpto. ab speciali
in d. C. ultimo de judi. in 6. quibus Rationibus docebant
Bar. et Alber. in d. L. Sacrosanctæ Usum fructum hor
um bonorum ad Patrem pertinere ex generali Regula
d. L. cum oportet S. et cum Salicet. et alijs verius esse
contendit Antto. Gomez in L. 48. Tauri n. 7. idque max-
ime videbatur Recipiendum in Clerico in minoribus
sive primis ordinibus initiato in quo non considera
ri peculium quasi Castrense magis probatt Immola
in C. quia nos de testam. Ripa in L. in quartam n. 171.
ff. ad L. falcid. Vigl. in principio quibus non est permis-
sum facere, et tunc quia vehementer urgent gene-
ralia verba d. L. Sacro Santæ et auth. Presbiteros C.
de episcopis et Clericis comprehendentia omnia bona
undecumque quæsita et Clericos quibuscumque ordi

nibus initiatos etiam Cantores, et Lectores, sunt qui pu
tent restringenda esse ad ea tantum bona, quæ in titu
et occasione ministerij ecclesiastici partta, et quæsitta fue-
rint per aliquam ex illis personis bene connumeratis
quorum tamen audatia et intolerabilis cavillatio
ferenda non est, sine manifesta Calumnia; quare ver-
bis illorum jurium inhærens Paul. in d. L. Sacrosanctæ
n. 3. secure docet bona quæcumque et undecumque
quæsitta per Clericum factum etiam primæ Tonsuræ Pa-
tris adquisitionem efugere quoad Propietatem et usum
fructum idque expressius probant d. jura quam ut ulla
indigiant inductione et apertte probat Regia L. 3. tt. 21.
p. 1. et cum Paulo. late resolvit Cova. in d. C. quia nos
n. 2. et 3. de testamentis Post Innoc. hostiens. et alios
bene et amplissimi Senatus decreto comprobatum
Suarez in quæstione maioratus n. 21. cum quo Palat.
Rubeo. et alijs infinitis communem sententiam con
tra Bar. resolvit J. Roxas tt. de successio. C. 17. n. 5.
nec discrepat Pinel. in L. 1. 1. p. n. 43. C. de bonis mater.
Didacus Perez ad L. 1. tt. 3. lib. 1. antiqui. ordi. gl. 1.
Col. 24. versiculo est etiam aliud cuius et aliorum me
minit Doctor Barahona in addit. ad Palati. Rub.
§. 42. Rubricæ versiculo sic etiam Clericus sub littera. C.
attque non advertisse Greg. Lopez in L. 2. gl. ultima

tt.° 21. p. 1. non in meritto miraveris et itta secure re-
solvendum est propter jura S. relatta quibus cessantibus
intrepide asseverandum erat ex juris ratione verio-
rem esse Bar. Sententiam Praeterea etiam ex S. Reso-
lutis et totus receptta Castrensis, et quasi Castrensis pecu-
lij aequiparatione plane consequitur illa bona quae Pater
vel alius cognatus filiofami. donatt ut Sacris tt.s ini-
tietur X.a Trid. Sess. 21. C. 2. ad peculium quasi Castrense
esse referenda idque mihi verissime videtur quia cons-
tatt quae Pater filio, mater aut cognatus eunti ad
Castra, sive militiam donatt, ut aptior, paratiorque
bello sitt, effici de Castrensi peculio L. 1. de Castren.
peculio lib. 12. L. 3. eod. tt.° egitur eadem ratione efi-
cietur de peculio quasi Castrensi quod filiofami. do-
natur, ut ordinetur, et in consequens ut aptus fiatt sa-
crorum ordinum susceptioni et sic Celesti huic mi-
litiae (resolvimus n., T. valere argumentum a militia
profana ad ecclesiasticam) neque quod immobilia
aut praedia soleantt donari illisqui ad tt. Patrimonij
voluerunt ordinari, te debett movere: nam quamvis
verum sitt immobilia, sive praedia donatta filio cuncti
ad Castra non reduci ad peculium Castrense eod.
L. 1. versiculo in Castrensi et in L. si filius 4. versiculo

prædia C. familia erciscunde. illud sane est quia bona immobilia non sumpta militi terrestri, neque conferunt ad Militiam armatam: quæ ratio apertè cessat in hac cælesti militia cui magis convenunt immobilia quam mobilia ut fiat, quod jus Canonicum maxime fieri vult nempe ne Clericus egenus, et Pauper cogatur mendicare in oprobrium ordinis Clericalis ex d. decreto Trid. siquidem mobilia non ita conservantur, et retinentur sicut immobilia, ut docet experientia et probat L. Lex quæ tutores C. de administra. tutorum cum alijs ex qua verissima resolutione consequitur et ex S. latte traditis deducitur in illis bonis filio fami. Præ dictæ rationes donatis a quocumque non habere partem usum fructum quod necesario esset admitendum propter illam rationem S. a nobis per pensam sm quam filius effugit Patris adquisitionem in illis bonis, quæ Clericus factus consequitur, quin imo verius est, illa bona sic donata neque conferri neque, dividi neque computari in filij Legitimam ex L. 1. §. neque Castrense. de Colatione bonorum ex cuius regula bona quasi Castrensia per inde atque Castrensia excipiuntur a generali regulis collationis, et imputationis in legitimam et probat d. L. Si filius C. fami. erciscun. et inducitur L. omnimodo §. imputari C. de inofficioso

et probant L. 3. tt.o 4. p. 5. et L. 5. tt.o 15. p. 6. sicque in nostra Specie de bonis ad quorum tt.m filius ordinatur rectissime docet J. Faber. in §. ultimo insti. de inoff. latissime Cravetta. Cons. 136. lib. 1. et alios multos refert et sequitur verum et receptum agnoscens Tello. sub L. 26. 29. n.o 16. ubi sequitur Gomez n.o 12. qui tamen rationes a nobis consideratas non adducunt alias tamen leviores aferunt et cum infinitis resolvit Cæsar Perusinus in repetitione L. in quartam n.o 469. ad L. falcid. et communem sententiam resolvit Matienzo ad L. 3. gl. 2. n.o 14. § 8. lib. 5. compila. et ita pro cui dubio tenendum est, quid quid in contrarium contendat Cova. in C. Raynaldus de testam. §. 2. n.o 7. cui subscripserunt Avenda. respon. 7. et Mencha. lib. 3 de succession. §. 22. n.o 44. pro quibus nihil urget d. L. si filius versiculo prædia C. fami. erciscunde. quam expressam multi putabant, quia, ut S. observasti accipienda est in milite terrestri cui si eunti ad Castra prædia donentur, non efficiuntur de peculio Castrensi in quo tamen notissima est diferentia militiæ Celestis et terrestris ex iam S. resolutis et maxime facit quod ea denotatio facta sit ut filius dignitatem, et honorem Sacerdotalem consequatur, quæ non solet conferri ex d. §. neque Castrense ubi docet Bar. n.o 14. in vestimentis

et expensis factis in ordinum susceptione et bullarum impetratione beneficij aut Sacerdotij quod etiam docet Bal. in d. L. omnimodo §. imputari et post fabrum et alios resoluit Mencha. ubi S. §. 30. n. 216 Alexan. n. 22. Ripa. 166. Cesar 469. in d. L. in quartam, quę sunt accipienda nisi illa donatio exinnaniret Patris facultatem in apertam fraudem aliorum filiorum aut nisi Pater tempore donationis protestur imputaturum in legitimam ex Bal. in L. Macedionanum C. ad Meced. cum multis resoluit Gomez in L. 29. Tauri. n. 16. Rebufus in auth. habita privilegio 57. ~

Ad tex. in L. fin hoc tt.

Ad. tex. in L. fin hoc tit.

Pro exacta hujus Legis intter prętatione meminisse oportebit ętatem non esse modum dissoluendę Patrię potestatis, quod ex eo patet quod filius fam. certis et difinitis modis liberatur a potestate Patris, quorum mentio fit in tt.o institutis quibus modis jus Patrię potesttatis sol. quibus aditur alius in auth. sed episcopalis dignittas, et incorpore unde sumitur C. de episcopis et Clericis et alios jure Regio per matrimonium ut in L. 47. Tauri. L. 8. tt.o 1. lib. 5. Compi. et alium retulit Panormi. in C. ultimo n.o 3. de hęre. ß propter hęresim Patris, probat cum alijs Ascan. tt.o de Patria potestatte effectu 7. n.o 3. et 7. multa inferens, quare cum intter eos certtos, et constitutos modos ętas non referatur consequens est, tempore, et ętate filium non eximi a potestate Patris arg.o L. cum Prętor 12. ff. de judi. quo arg.o in simili utitatur J. C. in L. obligationum fere 44. § placet bene certis modis deberi defenit ff. de obligatio. et actio. ut ostenderet tempus non esse modum inducendę aut tollendę obligationis quia nempe non referttur intter alios certtos et constitutos modos, sicq.e propter ettatem plenam filium non fieri sui juris satis probat justi. in principio hujus L. verbo idt.o bene integrę ętatis quem tex. potuisset citare

Acurs. in L. ultima §. 1. verbo Pupilus de verbo obliga-
tio. docens filium etiam sexagenarium sub po-
testate Patris esse et bene extollunt Ang. et Imola
et communem sententiam resoluit Pinel. in L. 1. 1. p.
n. 34. C. de bonis mat. Matienzo l. 8. tit. 1. gl. 1. n. 1. lib. 5.
Compila. quamvis in dubio sexagenarium presumi
ex.a Patris potestatem et communiter accipientibus
magis probet Ascan. d. tit. C. ultima ex n. 106. qui
esset videndus, nam ejus sententia non est temere acci
pienda sicque etiam de hujusmodi filio fam. etiam
centenario intelliges tex. in §. filijs autem famil. J.
§ L. ubi Bal. in fine tacite ita interpretetur non
obstante illo tex. bene propter Juveniles Calores nam
propter quam quod ex Aristo. lib. 1. ethicorum C. 2.
illa ratio possit considerari etiam in centenario ut pro
bat Bal. tu autem melius dices Justinianum bene
respexisse ad ea que frequentius accidunt ex L. nam
ad ea ff. de LL. et est tex. optimus in L. 1. bene fragile
esse et bene quamvis rem suam utiliter gerentibus
ff. de mino. cuius et aliorum arg.o veriorem existimo
sententiam dicentium doctorem minorem tamen
25 annis benefitium restitutionis in integrum esse
habiturum si circumveniatur in aliquo contractu
quia illud benefitium etati datur, et ea respicit, que
frequentius accidunt sicque resoluit Boer. decisione 350

n. 6. tantissime Sarmien. lib. 3. Selectarum C. 12. Contra Acurs. gl. 1. in L. professio 6. C. de mune. Patrim. L. 10. patrim. lib. 10 quibus adde Quint. Mando. tt. de minori. ætatte q. 6. ~~

Cujuscumque igitur ætatis sitt filius si legittimo modo non fuerit liberattus nexu potestatis pertinet ad antiquam adquisitionis Regulam, quæ omnia per filios quæsitta Patris commodo deferebatt hodie sm distinctionem de qua in principio hujus legis L. cum oportett §. ittem etiam de ætatis discrimen quoadquid constituitt Justi. in principio hujus Legis et in §. sm autem in secunda T. quod statim explicabimus prius, n meminisse oportebitt ex prædicto adquisitionis jure si filius fam. semel hæres instituatur ab extraneo ad ditta quidem hæreditatte ex generali Regula efficitur hæres L. cum hæredes in principio ff. de adquiren. posse. sed itta quidem ut eodem momentto et temporis puncto hæreditas Patri quæratur L. placett. 78. ff. de adqui. hæredi. qui procul dubio hæres per filium efficitur L. 3. et magis L. qui liberis 8. §. hæc verba ff. de vulga L. 2. et 3. ff. de petitione hæredi. inde illa intter prætatio J. C. in L. si Pater fam. 40 bene neque ipse hæres erit neque alium hæredem fecerit, et in versiculo si hæres

ff. de hæredi. institu. et magis intelliges cur in specie L. cum filio fam. 11. ff de lega 1. Pater filij fami. hæredis instituti potuerit a testatore gravari onere fideicommissi videtur autem pugnare Reg.a L. ab eo a contrario sensu C. de fideicom. L. cum quidam C. de legatis quam rationem consideravit J. C. in L. qui fundum. 86. §. qui filios ff. ad L. falcid. si quidem Pater in specie proposita exp.a filij fami. hæres factus fuit testatoris et ideo locum habuit regula directe sumpta ex d. L. ab eo: atque cum nemo in vitus hæres fiat, nisi is fit, qui necessarius est, ut in principio et toto titulo institu. de hæred. qualitta. L. necessarijs 57. de adquiren. hæredi. et constet id quod filius fami, aut servus adquiret Domino et Patri etiam invitis 34. ff. de acqui. rerum domi. § item vobis versiculo hoc, ñ, institu. 4. per quas personas L. servus vetante 62 de verbo obliga. ideo necesse fuit huic incommodo prospicere ne aliter Pater invitus et reluctans hæres efficeretur hæreditatique obligaretur prospectumque sane est, abrogatta filio fam. adeundi facultate sine consensu Patris tanquam hac forma additioni datta ut jussus Paternus præcedat L. qui in alienat 6. in principio L. si quis mihi bona 25. §. jussum ff. de acquiren.

hęredi. L. Servo in uitto 65. in principio ad Trebellia.
unde non expettatto jussu si additio fiatt nullius erit
momenti ut potte forma non observatta ex Regula L. 1.ª
ff. de liber. et posth. C. dilecta. de Rescriptis adjuncto d. §.
jussum L. cum qui 51. §1. in fine de adquiren. hęredi.
ubi ea Rattio scriptta uidetur ne aliter in facultate
filij esset Patrem obligare Testatori, et in consequens
hęreditarijs oneribus invitum, et Reluctantem aut etiam
ignorantem et Repettit in d. L. qui in alina in prin
cipio: hęres autem ut mihi uidetur ideo obligari dici-
tur, quia dubium non est in additione quasi con-
tractum Celebrari per quem hęres promittit testatoris
personam induere et Repręsenttare x.ª auth de jure-
jurando à moriente pręstito in principio L. cum hę-
res 11. ff. de diver. et temporalib. L. hęres 22. de usucapio.
L. hęres quando cumque 54. ff. de adqui. hęredit. et sic
intelliges L. apud Julianum 3. §. ultimo in fine. ff. quibus
ex Causis in possesionem eatur. Nec dicere debes cum
creditoribus aut Legatarijs sed potius cum testatore
saltem Repręsenttatto. Costa in C. si Pater versiculo
Trebellianicę n. 10. Caldas. L. si curatorem versiculo
hunc contractum n. 3. C. de in integrum Restit. et Re
latto per hęreditatem, quam dubium non est defuncti
personam substinere d. L. hęres 22. L. hęreditas 34. 61.

de adquirendo rerum domi. et in hunc sensum accipio omnia jura s. allegata in quibus heres obligari hereditati dicitur, et hoc est, quod dicitur totum negotium geri inter testatorem et heredem in §. sed neque heres institu. de testa. neque nobum aut insolens est cum difuncto contrahi videri ut colliges ex l. 1. ff. de religio et sumpti. licet Accursius vulgo receptus in d. §. ultimo perperam intelligat cum creditoribus in iri contractum non cum defuncto quod est aperte falsum, neque deducitur ex §. heres quoque inst.a de obliga. que est quasi contractu l. ex malefiijs 4. §. heres ff. de actionibus, nam sic debent intelligi ex s. a nobis observatis et magis ex l. more 8. versiculo hereditas, n, de adquirenda. here. ad eundo, n, fuit heres l. ex facto 43. §. Julianus versiculo qui in fraudem ff. ~~qui~~ de vulga. et in consequens obligatur quasi contrahendo quem quasi contractum noluerunt juris prudentes filium fam. facere posse in consulto et multo minus in vitto Patre propter rationes a nobis perpensas nec eo modo Pater remaneret obligatus sine suo consensu contra s. dicta et regulam l. 1. §. 1. versiculo adeo ff. de pactis, nam si filius fam. ad eundo factus fuisset heres necessario semper esset futurus heres

ex Regula L. ett si sine dolo §. sed quod Papinianus versiculo ultimo ff. de minori L. 3. §. qui fideicom. versiculo utt non desinatt et L. ei qui solu.do 88. in fine ff. de heredi in Stituen. §. Restituta inst.a de fideicommi. here. attque per filium Patter ad quem protinus transuolauit ex persona filij jus et nomen heredis cum in filio nihil possett residere d. L. placett 78. de adquirenda. heredi. L. qui Liberis 8. §. hec verba ff. de vulga L. cum filio 11. de Lega 1. essettque perinde ac si a principio Patter fuissett heres institutus, et hereditatem adijsset arg.o L. adquiritur 10. §. igitur bene perinde ff. de adqui. rerum domi. §. item uobis versiculo et si uobis insti. per quas personas Jussus, n̄, Patem non facit heredem, sed filius, et ideo Patter non possett non esse heres, id est non possett Res puere et Recusare jus et nomen heredis sibi iam afixum et quesitum, cum neque filius id facere possett a quo in Patrem esset necessaria adquisitio ex L. etiam inuictis 34. de adqui rerum domi.

Qua verissima Ratione perpensa intelliges idem fore dicendum, licett hereditas in commodi nihil commodi autem et lucri plurimum haberett, quia nempe defecitt forma additionis; tum etiam quia lucrum

non facit ut obligatio sine consensu possit celebrari quae
confirmabis ex latte et docte traditis per Sarmien. lib. de
Reditibus Ecclesiae C. 2. eaque ratione licet hereditas
lucrosa sit adhuc filius non poterit adire sine con
sensu Patris, ut de pupilo sine tutoris authoritate
probat Justinian. in principio instit. de authoritate
tutorum versiculo neque tamen L. obligari 9. in principio
et versiculo Pupilus hereditatem de authoritate tutorum
et sic intelligas verissime L. more 8. ff. de adquirenda
hereditate = Sed cum nobioribus principum Constitu-
tionibus filius fam. hereditatem sibi relictam possit
jure Communi retinere quia acquirit quoad propie-
tatem et ex dispositione testatoris potest tam quoad
usum fructum quam quoad propietatem ex L. cum
oportet in principio adjuncta authentica excipitur, L. 3.
et 4. §. 5. tt.o L. 1. et 2. C. de bonis maternis L. ulti.
C. ad Tertullianum consequitur posse filium here-
ditatem sibi destinatam adeundo adquirere non
expectato Patris jussu, aut consensu cum iam per
filij aditionem Pater non obligatur hereditati, neq.e
efficiatur heres, nec habeat jus, aut nomen heredis
cum in persona filij manere extra controversiam
sit et ideo videtur cessare ratio et in consequens neces-
sitas

Jussu Patterni argo. Regulæ L. adigere §. quamuis ff. de jure Patronatus sicque authoritate hujus nræ Legis varijs in locis docuit Alcur. ut in L. qui in potestate 6. gl. 1. in fine et in L. si quis mihi bona 25. §. Jussum verbo precedere ff. de adquirenda hæreditate. ubi Bar. Cuman. et alij magis frequenter et in L. 1. verbo rattam C. qui admitti ubi Alexan. nº 16. Corn. 18. Det. Lectura. 2. nº 82. communem sententiam resolvunt et idem Corn. hic nº 2. post fulg. nº 3. ita considerantem et fatetur Bello. lib. 3. suput. C. 8. hanc sententiam receptiorem esse licet non probet et deducitur pro ea argumentum ex hoc tex. ubi filius recusante Patre potest addire ergo multo magis eo absente et ignorante ex L. qui potest 27. de Regul. Jur. L. ergo 4. in principio versiculo illud videamus de fidei Comi. Liber. quod sane argumentum inter prætes movit et multorum contra sentientium ingenia adhuc exercuit non advertentes posse contra eos retorqueri; eadem ratione nam filius non potest recusare hæreditatem sibi delatam sine consensu Patris in ejus incommodum et detrimentum ut hic probat Justinian. et in §. Sin autem adjunto etiam §. ubi autem J. et L. is qui hæres, 13. §. ultimo ff. de ad-

quirenda hereditate ergo multo minus poterit ad-
dire sine ejusdem Consensu quia is potest repudiare
qui potest addire L. is potest. 18. ff. de adquirenda heredi-
tate; neque illa regula. L. qui potest de regulis Jur.
perpetua est nam in multis Casibus invito aliquo
est aliquid admittendum quod non potest admitti eod.
ignorante, sive ausente, ut est optimum exemplum
in L. 4. ubi Tum. 43. ff. fami erciscun. et cum juditio
advertit Revardus ind. L. qui potest, et solet induci
L. duo ex tribus. 39. ff. de re judicata L. si inter, ff. de
receptis arbitris quemadmodum si statuto caveatur
nequis abesse possit a Colegio non petita, abeundi facul-
tate ab ejusdem Rectore licet non obtenta ecce nullus
de Collegio poterit abesse non petita licentia, et sic ig-
norante Rectore, est tamen petita licet non obtenta
et propterea eodem Collegio invito et contradicente
liebit in pugne proficisci, et abesse sicque sane est
in specie hujus nostre Legis exqua filius postquam
effugitaverit, ut sibi adituro consentiat Pater si non
impetraverit, quia Pater reluctatur, et reclamat pote-
rit tunc filius eo absente et ignorante addire quia
iam poterat etiam invito eo: Ceterum antequam petat
licentiam et adeundi facultatem a Patre, nemo mihi

adhuc persuasit liberum et integrum esse filio adire quin potius Justi. hic in contrariam me vocat Sententiam apertte docens nequaquam idesse permissum sed prius oporttere Patris voluntatem explorare, ut si recusare maluerit tunc ett adire et Patris adquisitionem etiam quoad usum fructum alias consentienti aditioni debitum nova hac constitutione efugere filio permittitur: quasi hoc inducto in pœnam Patri intelligendam quod filio commodum delatum impediatt, et quodam modo auferat necessitate tamen filio imposita pettendi licentiam vel in memoriam pristini et antiqui juris et Patriæ pottestatis reverentiam, vel quia juri Consonum est, tam solemnem actum Patris consensu, et authoritatte celebrari, et deque, quia hæc est forma additioni hæreditatis filio delatæ ajure præscripta ut patternus jussus præcedatt a qua forma non decet propter sub auditos, et non necessarios intellectus recedere: adde si placet Patris Consensum adhuc antiqua ratione esse expectandum quoties ei usus fructus debetur quia ejus ratione administrator fitt necesarius, et oneribus implicatur hæreditarijs ut Colliges ex §. Sin autem in 2a versiculo Sin autem filio recusante et §. ubi autem et §. Sin autem æs alienum J. S. L. Quibus rationibus adductus existimo veriorem esse Angeli

Sententiam in L. 1. Sub n. 1. C. qui admiti docentis etiam post hanc constitutionem jussum Patris esse necessarium in additione hereditatis filio fami. de latte quem bene probarunt Jass. n. 19. Alcia. 46. Curtius Junior n. 141. Huber 142. et omnium latissime Hipoli. Rimi. ex n. 46. et verissimam profitetur idem Jass. in L. qui in aliena n. 15. ff. de adquirenda hereditate et constanter defendit Melon. lib. 3. Suput. C. 8. quam sententiam accipies pro ut a nobis S. explicatur contra quam leve facit, neque argumentum quo contraria sententia defenditur nempe quod in quemcumque eventum hereditas futura est filij, sive Pater consentiat, sive consentire recusat nam licet nullum incommodum Patri ex aditione filij sequatur, quod est falsum ut S. observasti, sufficiat hanc esse formam constitutam, que negligi salva juris ratione non potest sive hereditas Patri queratur, sive non propter alias perpensas rationes ex quibus etiam intelligo L. 13. tit. 6. parti.a 6. bene bien puede el hijo ganar la heredad sin otorgamiento de su Padre nempe quando Pater recusat consentire X.a decissionem hujus tex. cui consonare d. L. regiam, dubium non est ut bene etiam admonet Greg. verbo puede el hijo ubi communem sequitur sententiam putans aperte probari d. L. simulque corrigi Jus antiquum quod etiam putabat Acurs. hic verbo recusante et tamen illa L. regia minime probat non esse necessarium consensus petitionem, immo fore

deducitur ex principio ipsius, quod si Pater recusset, omnes consentiunt posse filium adire, et hæc est verissima Sententia, a qua in consulendo, et judicando non est temere recedendum, ut etiam ex j. dicendis aparebit quibus ita animadversis Acurs. hic verbo recusante in fine secure tradit decissionem hujus tex. non esse protrahendam ad querellam inofficiosi testamenti filio competentem contra matris testamentum, nam eo casu quamvis filius recusset testamentum accusare non ideo magis Pater poterit suo nomine agere ut recisso juditio et testamento matris ipse hæreditatem consequatur, vel illud lucrum, et emolumentum quod filius esset adquisiturus, si obtinuisset lite de inofficioso mota, et in consequens ipse Pater x.a regulam L. placet de adquirenda hæreditate pro qua Sententia, quæ verissima et recepta est, has tex. apertum in L. Papinianus 8. in principio ff. de inofficioso testamento ubi scribitur ratio quod sit injuria ipsius filij non autem Patris, quam bene recte expendit Acurs. verbo ipsius et Bal. hic Col. 2. rectissime deducens non posse Monasterium invito Monacho, qui a Patre, vel matre fuit injuste exhæredatus agere adversus testamentum, quia illa injuria personalis est, et personæ Monachi adeo inhærens ut ad Monasterium sequi neque ad Patrem non transfe-

ratur, nisi filius ipse, aut Monachus consentiat, idque in ardua lite scio Senatus Pinciani decretum judicatum; unde debes intelligere tex. in L. filius non impeditur. 22. in principio bene jure filij accusare ff. de inofficioso id est, nomine, et consensu filij, hęcque vera ratio est obquam in specie illius tex. legatum aut hęreditatem Patri relicta non publicetur quamvis secundum testamentum dicta sit sententia, cum tamen qui testatoris juditium opugnat. amittat L. ę et commodum inde proveniens ex juris principis, ut probat d. L. Papinianus §. meminisse, sed quia non propio nomine Pater bene egit, sed potius filij, et administratorio, non fit indignus nec legatum amitit ex L. si pars. 10 §. illud bene nisi id totum alij administrarunt ff de inofficioso. eamque rationem satis exprimit J. C. ind. L. filius tam in versiculo ultimo bene cum non propio nomine quam in principio, bene quam alij commodum victorię parat, quę verba difficilem et dubiam habent inter prętationem ut videbis ex intellectibus scriptis per Pinel. in L. 1. 1. p. n. 21. C. de bonis maternis. et ex latius congestis per Riminaldum in L. 1. C. qui admitti ex n. 254. cum pluribus sequentibus, quos adde ad. d. L. filius non impeditur avius etiam singulas clausulas expendit et explicat

Conna. lib. 9. commenta. C. 9. n. 9. etenim illa verba
uidetur apertte opugnare Receptas juris antiqui Re-
gulas, quę commodum, et emolumentum, quod Pa-
tri deferebatur per filium fam. ut Constatt ex hoc
tex. et Relatto ad principium L. cum oportett, S. ett
§. 1. institutis per quas personas L. 1. ff. si aparentte
et de bonis maternis antte Constantini decisionem
in L. 1. C. de bonis maternis expeditum et indubi-
tatum est, et tamen commodum Patrem filio parere
si in eo adquisitionis et quęrellę juditio obtinuerit
Triphonius sive Paulus J. C. in d. L. manifestius do-
cett, quam ut Cauillari posse uidetur indeque tota
dificultas excittatta, nam non est tenenda Ricardi
de Malumbris sententia quam amplectitur Areti.
in L. filius fam. de adquirenda hęridatte existim-
anttis bona materna filio quęsitta, illo seculo ad Pa-
trem non transferri etiam ante Constantini Legem
quod est apertte falsum, et contra generale juris prę-
ceptum, ut convincunt Hipolit. et Pinel. ubi S.
quare Soci. iuni. in L. cum filio fam. n. 2. ff. de leg.
1. et Hubertinus in L. 1. n. 72. C. qui admiti exis-
timant illud verbum (parat) non ad Patrem, sed
potius ad filium esse Referendum, quem dicunt in

specie proposita querellam et accusationem exercuisse, cuius commodum Patri queritt sin quam interpretationem cessantt omnes dificultates cum vehementer probatt Pinel. ubi s. n. 24. sed sane si Candide, et plene verba, et sententiam J. C. consideres, magna est violentia, et mentis conturbatio sunt in illa verba proculdubio cum Acurs. et Recepta omnium Sententia de Patre accipienda, qui non propio, sed filij nomine acusationem et juditium instituitt, mouebattque dubittandi rationem Reg.a d. L. Papinianus §. meminisse, et faciebat L. quesitum 40. versiculo, nam qui juditium de adquirenda hereditate resp.t tamen J. C. illud perceptum sane intelligi quoties Legatarius, autt heres ad suam utilitatem, et propio nomine mouett, quem contra testamentum non si administrattorio, et alieno ex d. d. L. si par. §. illud eod. tt.o sic que contingere in proposita specie in qua precipue, et immediatte agitur de commodo filij quam interpretationem verissime Confirmatt ratio adjectta in ultima p. d. L. filius bene quia non propio, que generalis est, et totam illam disputationem

respicit, nam quamvis tres proponantur species in nulla tamen earum Patris præsentia mutatur atque ut hæc non minus vera, quam recepta inter prætatio deinceps sit indubitabilis nove considero illam dictionem (quam) q. magna et loco illius puncti, qui in vulgatis libris interjectus est inter verbum, parat, et verbum, et quia reponendum esse comma, ut sic duo illæ rationes, uno, et continenti spiritu legatur, quibus J. C. respondet dubitationi propositæ dicens quam Pater non exercet accusationem in suam immediatam utilitatem, nec de ejus meritis in illo judicio agitur, cum totum negotium quod geretur nomine filij instituatur ejusque merita respiciat, inclinandum est, Patrem non fieri indignum legato aut hæreditate, et inconsequens neque publicari.

Ad celebrem tex. C. de donat. quę sub modo scholia Ægidij Ramirez de Arellano Salmanticę dictata Ad Rubricam.

Non uideo qua ratione contra omnium Codicum fidem Marti. Antto. in notis perpetuis in jus Civile (liber si modo mendo vacat) inscripserit hunc titulum de donatione, que sub materia. quę lectio illud etiam habett ustij, quod cum illud relativum (quę) genus prę missum soleatt ad certtam speciem restringere ex L. ea ttamen adjectio 44. de Legatis. 3. quam notat Greg. ad intter prętationem illius tex. in L. 9. gl. que son establecidos. tt.º 28. p. 3. et tamen Trebonianianus in tt.m superiorem quo egerit eas constitutiones, quę ad generalem tt.m de donationibus pertinentt in hunc vero, quę ad specialem, uti uoluit Accurs. hic gl. rubri. ad alijs recuptus, et ad quorundam Calumniam mox a nobis defendendus significari quidem ex ea Mart. inscriptione, deduceretur sub genere donationes aliquas comprehendi, quę sine materia conficiuntur, quo nihil absurdius dici pottest; constatt auten, materiam donationis esse rem illam, quę donatur, sive Corporalis sitt, sive

corpore Careati qua luxum et commodum consi
derari posit L. in ædibus 9. L. Aquiliam 27. L. Lucius
32. L. si pater 34. L. ultima §. ultimo de donation.
idque explicabis ꝯ. circa donationis difinitionem: atque
ita materiam donationis inter prætantur et Recte Duar.
in paraphr. tt.o de donation. C3. Obesemb. lib. 37. ff. tt.o 5.
n.o 5. circa quam donatio versatur ut facile Colliges ex
L.1. in principio de dona. L. Senatus 35. versiculo
donatio bene doni datio de donatio. Causa mortis.
quem tex. præter Couarru. in 1. p. Rubr. de Testam. sub
n.o 2. elegantter explicant Conna. lib 5. C.7. et Jacob. Curt.
lib. 1. conjecturali. ad fratrem C.17. ac proinde deficiente
materia necesse est nullam donationem esse posse quo ex ꝯ.
dicendis fiet manifestum illud vero nonnullis difficile vi
detur quod ex Accurs. hic et 2.o ex communi sententia ꝯ.
indicabimus nempe donationem, quæ sub modo conficitur
speciem esse donationis, quia constat donationem postquam
perfecta est nullam obligationem inducere ex tex. optimo
in L. inter dictum. 14. de præcario L. Aristo. 18. bene obligatio
nem non contrahi et bene obligati locum esse de donatio.
Et tam en donatio, quæ modalis et eleganti vocabulo ne
gotialis dicitur, pro qua parte negotium continet, obligat acci
pientem ex L. 1. ubi scribes ꝯ. hoc titulo sicque etiam pura
et mera liberalitas, quæ propia donatio est in L. 1. de donation.

cum nullum contineat negotium contractus dici non potest licet modus adquirendi sit, ex jure Civili ut constat ex Col.e §. ultimo instit.a de usu. et habita. cum principio de donatio. ubi Acurs. verbo adquisitionis, observat et defendit a Cuiat. lib. 10. observation. C. 28. in fine. Cont. lib. 1. disputation. C. 12. versiculo Sextus modus. Ludovico Vitali lib. 1. variarum lection. C. 15. ubi resolves cum Acurs. in L. 1. infra. ~~

Hęc tamen quę sub modo conficitur donatio contractus quidem est innominatus, do, ut des; sivido, ut facias arg.o L. labeo 19. §. contractum de verborum significatione adjunta L. naturalis. 5. §. aut cum do, de prescriptio. verb. et L. 1. §. sed adhuc defendi debet Acurs. si consideres hic agi de negotio quod admixtam habet donationem, et licet pro ea parte pro qua negotium continet donatio dici nequeat, dicetur tamen pro ea parte in qua liberalitas consideratur ex d. L. Aristo. ac propterea pro illa parte pro qua negotium continet nulla ratione nomen donationis habet ut intelligas L. quę statu liberi. 8 L. hoc jure 19. §. labeo. et §. sed et hęc donatio. scinditur ittaque ea donatio, quę negotium admixtum habet ex perpensa ratione, et sic non in venuste dicere poteris egredi notissimos, verę et simplicis donationis terminans, licet adhuc aliqua consideratione donatio dicatur ut in simili inquit V. C. in L. Lucius 24. versiculo nam si ut tantundem deposita

quod satis deducitur ex docte traditis a Duare. ubi S. C. 5. et a Hotomano lib. disputation. C. 5. de donatione pag. 65. et 71. ut sic videas de hac donatione, quæ negotialis dicitur instituendam esse disputationem, et quia negotium quadrupliciter in donatione geri dicitur, cum aut Conditio, aut modus, aut dies, vel tempus, vel Causa adiicitur singula hujus quadri partitæ distinctionis percurramus Capitta, sed prius de ipsa donatione dispiciamus. =

C. de donatione. 1°.

N. 1. Difinitiones donationis tot fere esse dixerim quot sunt, qui de hac rescripserunt uti videbis apud Duare. et Hotom. S. Relattos et Reminald. ad R.am inst.a de donation. ex n.° 7. Soto. lib. 6. de Justitia q.° 2. sub art. 1. sed illa frequentior est, quæ Hostien. et Azonis. Authores habent in Suma de donation. ut sit rei licitæ nullo cogente in aliquem facta collatio quam per partes explicat et defendit Medices lib. 2. diffinition. C. 54. et vulgo creditum est probari L. 1. tt.° 4. p. 5. cuius meminit Matienzo ad L. 7. gl. 2. n.° 1. tt.° 10. lib. 5. Compi. Alvornoz. lib. 2. artis Contra. tt.° 1. et confirmari ex L. donari 29. de dona. L. donari 83. de Reg. jur. sed reprehenditur, nec injuria quidem; vel eo nomine quod mutuo, et commodato conveniat et sic alij, quæ difinitio quod recta definiendi ratio a Dialecticis petitta non patitur ut admonet Medices ubi S. lib. 1.

q. 4. n. 21. et eo argumento utitur J. C. in L. 1. §. dolum. de dolo. cui adde Deci. in R.a de proba. n. 1. et omnino Guibaram lib. Sing. de dolo. sed hanc argumentationem facile ut mihi videtur declinavit, qui assentiatur Alvornoz. d. Lib. 2 tit. 6 ad notatione 1. folio 51. Col. 2.a contendenti mutuum et commodatum species esse donationis, et ad donationem, et benefitij Causam expectare ut alias inquit J. C. in L. interdictum de precario, verum ego verendum puto ne hec audiatis et parum hominis consideratti opinio sitt, quę aperte convincitur ex L. pręc. 1. de pręca. ubi J. Consult. non obcure commodatum a donatione separatt, maxime si adjungas L. 1. in principio de donation. item et si consideres mutuum et commodatum contractus quidem esse, qui re contrahunt, et qui accipientem obligantt ut in principio versiculo ultimo et in §. item is quibus modis re contrahitur obliga. cum tamen donatio pura et simplex, neque contractus dici debeatt neque postquam perfectta est, reperiatur cum obligatione ex d. L. interdictum et d. L. Aristo. et ad notasti S. in principio n. 2. dices ergo illos contractos gratuitos quidem esse, et quodam modo liberalitatem continere, si initium expectes: Cęterum postquam perfecti sunt et mutuum et commodatum appellantur cum

obligent accipientem minime ad donationem pertinere ex d. d. LL. primis quod ante nos adverttisse vidi neminem. ~~

N. 2. Relinquitur ergo ex T. dictis exactam non esse illam donationis difinitionem, quam minime probant illæ LL. donari quia quamvis in alio proposito soleant varie expendi ut per Pinel. in L. 1. C. de bonis maternis. 3. p. sub n. 60. versiculo pr. 5. Cona. lib. 5. c. 9. n. 2. eruditorum Consensione admissum est J. C. bene nihil tradere quoad donationis difinitionem pertineat propiæ neque propiæ, licet aliud scribat Riminald. in Ra. instta. de donation. n. 11. sed potius ad conjecturam, et præsumptionem donandi, inducendam, ß. quando quis prudens sciens se se nullo jure teneri quicquam alicui concesserit quamvis non dicat se donare ut cum juditio advertit Revard. in d. L. donari de Reg. jur. ut in specie L. qui fundum 7. §. Servus meus versiculo ultimo ff. per empto. et in longe elegantiori specie L. Campanus. 47. de operis Libertorum cui adde Bar. in L. nuda. 20. n. 2. de dona. et præter Revardum T. vide Menochi. lib. 2. de arbitr. Centura. 1. Casu. 88. ex n. 57. et ex tex. optimo in L. cuius per errorem 54. de Reg. jur. quæ omnia intelliges quin isqui datt, aut concedit, scit se nullo

jure teneri et qui accipit puttat se ex dantis libera-
litate acquirere non simpliciter concesserit quia
tunc non est inducenda donationis conjectura sic
docet Bar. n.º 2. Paul. n.º 4. in L. 1. de donation. Jass.
in L. 1. n.º 12. de condition. inde est satis probatt Meno-
chius ubi s. ac proinde eo casu quin sumus in dubio
alia conjectura quam donationis sumenda est enim
donare perdere in L. filius fami. 7. in principio de do-
nation. quod in dubio nemo præsumitur facere ex Reg.
L. cum de indebitto 25. versiculo qui, n, de proba. quam
latte vexantt Tirquel. in L. si unquam verbo donatio-
ne largitus ex n.º 206. et Menochi. toto illo casu 88.
attque ex supradictis vere intelliges rationem. L. 1.
in fine. et L. ejus qui per errorem 26. §. qui filio
familias. de condition. indebit. L. hoc jure 17. §. si quis
dederitt versiculo ultimo de donation. L. si cum aur-
um 50. bene quod sicens fecit desolutt. quia nempe
in illis speciebus consultto datum est, ac proinde donatio
perfectta fuit, et inconsequens cessatt repetitio ex L. 4. j.
hoc titulo. et quia hoc est proprium mere et simplicis do
nationis ex L. 1. in principio bene nec illo casu revocetur
de donation. causa mortis et sic argumentatur J.C.
in L. si tibi 20. bene donationem non esse sicert. quod etat.
N.º 3. Rejeitta igitur illa difinitione observanda erit, quæ

facile colligitur ex J. C. in l. 1. in principio de dona.
quam id expendit fortu. in l. juris gentium n.º 76. de pact.
Nicolaus Valla. de Rebus dubijs tt.º 2. n.º 1. et esse exactam
difinitionem probat Gome. lib 2. variarum C. 4. et Conna.
qui eam Reste explicat lib 5. C. 9. atque cum J. C. in
quit, dat aliquis, ut accipientis velit fieri aperte
respicit ad naturam donationis, prout est modus
adquirendi dominium et quæ a traditione et execu-
tione nomen accipit l. Senatus versiculo donatio
de donatio. Causa mortis, traditionibus, n. dominia
rerum acquiruntur l. traditionibus C. de pactis et
intellige sive vera sive ficta traditione præcedente ex l.
qui saxum 6. bene quodam modo traditione de
donat. et magis in l. 1. l. quis 28. C. eod. et alijs
modis Relatis per Acurs. in l. 3. verbo animo de
adquir. posse. et Reste considerat Conna d. C. 9. n.º 3.
ac propterea cum traditio illius, qui non est dominus,
non transferatur in accipientem dominium ex
l. traditio 20 in principio de adquiren. rerum domin.
consequitur donationem non esse, quam rei alienæ ali-
quis facit ex tex. sic intelligendo in l. in ædibus
§. ultimo de donation. quamvis ea traditio accipien-
ti bona fide proficiet ad usucapiendi conditionem ex l.
Clavibus 74 de Contra. emptione et colliges ex l. Aristo.
§. idem Aristo. de donatio atque huc respecit tt. 9. ff. et
C. pro donatio. ~~

N.4 Adducitt praeterea J. C. in d. L. 1. et propter nullam aliam Causam tt.a demostrans hunc esse fidem donationis ut donator liberalitate, et munificentia sua donatarium dominum faciatt rei donatae ut facitt L. 1. tt.o 4. p. 5. quod si Causa praecedatt, et res intervenieatt, desinitt esse mera liberalitas et extra Causam donationis esse ex L. Christo. et L. 17. §. habeo et §. ultimo de donatio. docet Bar. in d. L. 1. n.o 1. Duare. in illum tt.m C. 5. Causam autem ego interpretor, quae negotium habett, et quae respectiva et estimabilis sitt non vero illam, quae solett movere, nempe ad ficciones in bene merentes amicos et necessarios, nam haec non facitt donationem ob causam dici cum adhuc pura liberalitas sitt, sic intelligo L. nec adiecitt ff. pro Socio quam cum multis extollitt Pinel. in L. 1. C. de bonis maternis 3. p. sub n.o 60. versicul. probattur 2.o licet non sat praeceperitt J. C. sensum qui respexitt ad illam adfectionem, et ad id quod frequentius accidit idque ut mihi videtur fuit ambigendi ratio in L. inter extraneos 27. C. de donation. et in L. afectionis ff. eod. cui adde J. Gutierrez de juramento Confirmatorio 1. p. C. 6. ~ ~ ~

N.5. Ex iisdem etiam verbis d. L. 1. et vera difinitione merae et simplicis donationis reducendi sunt Pap. et Scebola

in L. Aquil. et in L. Lutius de donation. in quibus componendis laborant Acurs. Bar. Cuma, et alij in d. L. Aquilij. et multa tentat Pinel. ubi S. n. 61. Conna. lib. 5. C. 9. n. 6. et Cuiat. lib. 17. observation. C. 33. et tamen observabis variam esse lectionem d. L. Aquilij. in principio nam Bar. et alij illius seculi homines legunt ad Nicostratum Pretorem quam lectionem merito reiicit bene Cuma. et Alcia. lib. 2. parergonum. C. 49. qui ex fide P. f. rectorem, cum tamen in vulgatis Codicibus quibus utimur legatatur preceptorem et merito licet eod. sensu quo in Pandectis floren. quam lectionem etiam probarunt Pinel. et Conna. relati, et tunc Acur. in d. L. aquilij. versiculo sequentis in fine et in d. L. Lutius pl. 2. existimat in d. L. Lutius precarium. at vero in d. L. aquil. donationem intervenisse, inter que dicta notata est in L. 1. de preca. cui interpretationi accesserunt Bar. et Alveri. Paul. et Cuma. in d. L. aquil. et tacite consentit Duare. ubi S. que tamen interpretatio merito a Conna relato rejecta est propter illa verba d. L. Lutius bene quandiu volueris que relatta ad accipientem non faciunt locum precario, quod non ab accipientis voluntate, sed potius a concedentis nutu pendet L. 1. et 2. bene quandiu ego voluerim de precario et quia cui gratis habitatio

conceditur donatur, et precario non possidet ex l. et habet de precario. ~~

N.6 Quare admittendum est in una et alia specie donationis versari ex l. in ædibus 9. in principio de dona. et probandum Pap. in d. l. aquil. tacite assensisse Scebolæ en d. l. Lucius in ea donatione quæ puram et meram liberalitatem continet ut morte donatoris habitatio extinguatur quasi resoluto jure datoris, sive potius voluntate, sed quia proponitur discipulus donasse Magistro potius quadam mercede ejus oficium remunerasse quam donationem fecisse, sicque eam quodam modo eximij laboris mercedem appelat ut in simili inquit J.C. in l. si Pater §. 1.° de dona. quæ res longe distat ad notatione pura quia remuneratio aliquando solutionis ut in l. si pro Patre 10. §. si domine de in rem verso: sæpe etiam per mutationis vicem obtinet ex l. sed et si lege 28. §. consuluit in fi. de petitione hæredi. sicque Pap. induxit Causam remunerationis ut plenius inter prætaretur reguli voluntatem, sicque illa jura acceperant quidam relati ab Acurs. d. l. aquil. versiculo sequentis versiculo tertij dicunt licet reiecerit et bene non probaverit Bar. defendit tamen Cuia. d. lib 17. C. 33. et non multum discrepat Pinel. ubi S. n.° 61. et confir

mare videtur Cona. d. C. 9. n. 5. et 6. quam hec tan
gitiones de his rebus factæ quæ sunt usus diuturni
plerumque sunt personales non solum ut cum vita
ejus cui datæ sunt, terminentur sed etiam post mor
tem concedentis non durent præcipue cum illis verbis
sunt conceptæ, quæ non jus usus transferant, sed liberam
quandam præmissionem utendi concedant atque cum
illa facultas habitandi aliunde que a voluntate con-
cedentis non proveniret in d. l. lutius, non mirum
si eo mortuo hæredes non teneant, arg.° illorum ver
borum voluntate mea adjuncta reg.ª l. locatio 4. ff.
locati cui adde Alva. Vaez. lib. 1. de jure in phi. q. 34.
ex n. 206. et facit l. fundi 33. §. 1. de adqui. posse.
l. 2. §. sed si quis. de donation. quæ omnia adde d. l.
aquil. simul et Clarum in recep. suijs §. donatio.
q. 3. quos non vidit Alfanus. Colecta. 361. ~~

N. 7. Denique 3. C. in d. l. 1. de donation. addidit quam
ut liberalitatem et munificentiam exerceat de his
duabus virtutibus, et earum dr̃ia vide Aristo. lib. 4.
Ethicorum C. 1. et 2. sed cum in necessitatibus libera-
litas considerari non possit l. rem legatam de adi-
men. legatio adjuncta l. fidei commissa. §. si rem
suam de legatis 3. plane consequitur non esse propie

liberalitatis beneficium quod jure aliquo cogente fit ex L. unum §. fide faluoia de legatis. 2. L. donari de dona. et de Reg. juris ubi latte Decius Cagno. et Monta. L. 1. bene. Sin ninguna premia tt.º 4. p. 5. quin immo cum liberalitas ex Aristo. d. C. 1. sit uirtus, quę in dando et in accipiendo consistat plane deduci tur nullam donationem esse ubi qui accipit com modum aut lucrum considerabile non consequitur ut probatt L. Aristo. 18. et L. in ędibus. 9. in princi- pio bene id enim de dona. et quia inter Causas lucrattivas donatio relatta est in L. unica §. inter Lucratibas versiculo inter vivos C. de imponenda lucrat. discreptione lib. 10. inde que fit quod ubi nulla utili- tas uertitur, bene nullum fit legatum ex L. Mevius 68. in principio versiculo creditor de lega. 2 L. si cre- ditori 28. de Lega. 1. §. ex contrario inst.ª de Lega. Legattum. n, Species donationis L. Legatum 37. de Lega. 2. §. 1. instit.ª eod. quam diximus commo- dum, est lucrum debere necessario adferre dona- tario ut sic uideas rationem, L. qui concubinam §. qui hortos de Lega. 3. et magis tex. celebris in L.

divus 22. de usu, et habita. ideo quod legatarium semper agere de lucro captando ex L. si heredem 32. versiculo nam legatum. ff. manda. resoluit Reminald. in L. precibus n.º 375. C. de impuber. Et hec de donatione. ~ ~ ~

C. 2.º de modo.

N.º 1 Accidit alioquin ut donatio de qua superiori Cap.te diximus non pure et simpliciter ut in L. 1. in principio de donation. sed aliqua adiecta moderatione concipiatur ut in hoc titulo quem ad modum de legatis et de fidei commissis sub modo relictis extat tt. §. de his que sub modo et ff. de condition. et demonstra. et ideo quid sit modus explicemus et quamvis apud J. Consultos, et bonos authores varie accipiatur ut copiose prosequitur Rebufus in L. maiore parte 156. de verborum significatione. Brisso. et Verrucius lib 11. de verborum jur. Conna. lib. 1. C. 10. n.º 5. in hoc tamen tt. significare aio moderationem quandam adjectam donationi legato, aut fidei commisso, ut donatarius Legatarius, vel fidei commissarius aliquid faciat, vel det ut in specie L. 1.ª §. hoc titulo et L. ultima C. de rerum permutatione L. demonstratio 17. §. ultimo in

fine de condition. et demonstra. observat Baldui. tit. de condition. C. 14. et licet interdum conditio appelletur ut in L. Mevia 44. de manu miss. test. L. liberto 21. §. Iulius. de annuis Lega. licet, 12. ff. ut Lega. nomine. Caus. L. titio centum 70. §. 1. L. libertis 107. de condition. et demonstra. cujus actionis ratio ut michi videtur inde petenda est, quod si penitus rem consideres, videbis plane in modo Conditionem esse tacitam et sublattentem in cujus defectum dispositio revocatur ut in L. 1. J. sed ea conditio cum tacite insit dispositionem modalem non redit Conditionem arg. L. 1. de condi. et demonstra. multum tamen a vera conditione differt modus ut facile Colliges ex collatione tit. S. de his quæ sub modo et tit. S. de condi. infert et latius J. explicabimus, et latte prosecuntur Corra. in L. Servitutes 4. §. modum de Servitu. Baldui. d. C. 14. elegantter Sarnicent. lib. 2. Selectarum C. 3. ~

N.° 2. Modi difinitionem scripsit Bar. in L. quibus diebus §. ultimo n.° 1. de Condition. et demonstra. ut sit moderatio quædam dispositioni adjecta agravans eum qui honeratur in tempus dispositionis perfectæ quam difinitionem frequenter bene sequuntur Scri-

benttes ett probatt fortunius in l. juris gentium § ett
ideo n. 38 de pactis, ett post S. Relattos defendit Anto.
Gomez lib. 1. variarum C. 12. n. 70. et explicat Medices
lib. 2. definitt. C. 81. sub n. 7. sed sunt qui eam re-
prehendantt quia modus etiam adjicitur legatto
ut S. tto. C. de his quę sic modo et in d. l. demonstrat.
§. ultimo in fine. ett tamen non grauatt precise le-
gatarium et argo. est, quod necessaria fueritt uisa
Cautio prestanda de implendo modo l. sicui 7. l.
quę intestam. 48. de fidei commissa. liber. et colliges
ex d. l. titio bene cautione oblatta et in §. 1. et ex
l. eas Causas 79. de condi. et demonstra. neque antea
admititur quam prestiterit l. si tibi legatum 19.
de lega. 3. et intelliges d. quibus §. ultimo ut latius
J. explicabis ut legatarius nempe qui non ttenetur
ex modo saltem teneatur causative ex Cautione
quam uis adiectus donationi obligationem inducat
et actionem pariatt ut in l. 1. J. hoc tto. nempe prop-
tter conventionem ut in l. Aristo. de dona. et in l.
juris gentium 7. in principio versiculo sed etsi de pact.
quę conventio in legatis non reperitur et in conseq.
legattarium non grauatt, sive obligatt. ~ ~

N. 3. Cęterum ego dicere ausim sententiam Bar. veris-
simam esse ut ejus difinitionem bonam et defen-

dendum adjectionem modi precisse et directo legata
rium tenere et gravare quod et sic facile sibi quisque
persuadebit argo. sumpta ad notatione negotiali ex
d. L. Aristo. ad. Legatum modale a legatario agni
tum, cum sit species donationis L. Legatum 37. de lega. 2.
et habes S. C. 1. n. 7. et traditum est a genere ad speciem
recte deduci argumentum resolvente Everardo. in to
picis legal. loco 6. a genere ad speciem neque aliqua
digna ratio dari in hoc casu assignari tamen insuper
evincitur quia legatario agnoscendo legatum suo
facto et consensu se subdit obligationi implendi mo
dum, et quodam modo cum ipso testatore defuncto
negotium gessisse videtur ut alias inquit T. C. in L. 1.
de Req. atque cum modus, veluti pars inhaereat legato
cui immiscetur, non potuit non obligare legatarium
argo. L. 1. §. 1. de edendo et magis ex tex. optimo in L. 1.
§. ultimo adjuncta L. sequenti de rebus eorum et facit
L. Scitta. 39. versiculo ultimo de operis liber. L. nam
absurdum 7. de bonis. lib. ~~

N. 4. Item et magis urgenter probabis ex L. 2. C. de his quae
sub modo, ubi ex legato modali (legotitio contum
ut scio detur decem) actio et petitio competit ad petitio
nem decem ut ad illius tex inter praetationem obser
vat Cuia. lib. 14. observationum C. 25. et secure sine

scrupulo ex ipso modo obligationem induci scripsit Parmi en. lib. 2. Selection. C. 13. versiculo 1. in fi. et potest induci L. libertto 21. §. lutius versiculo rescripsit, alias respondi, rem publicam. de annuis leg. et satis L. Mevia 44. in fine de manumissio test. si adverttas in ea specie non jure actionis, sed potius judicis officio servos illos liberos factos ex legato modali compelli voluntatem domin. parere, quia quoties adjecttio aliqua vitta quidem est, jure tamen Civili non obligatt, quia deficit actio, succurritur voluntatti extra ordinem ex tex. memorando in L. hereditas 53. de petitione heredi. L. Quintus. 7. §. Pomponius adjuntto versiculo ultimo de annuis legattis ett docet Cuma. in L. titio Centum. §. titio. centum, et 2. de cond. et multta vitta deberi que iure Civili non debentur probatt Revard. lib 2. variarum C. 5. et si adverttas in specie d. L. Mevia. ea quidem adjecttio factta libertatti non potuit inijcere inspecto jure Civili condittionem aut obligationem quia libertas in extimabilis ex L. libertas. 106. de reg. juris non potest gravari onere estimabili L. plane 97. §. ultimo de lega 1. consonatt L. 6. tto. 9. p. 6. ubi Gregor. versiculo te nudo, et ratio rationis deducitur ex L. assignare in fi. de assigna. liber notat Cuma.

in d. §. ultimo et Sattis Costa. lib. 1. Selectio. C. 10. et in consequens modus qui jure Civili non valuit conditionem libertati injicere non potuit, neque eam resolvere, quæ semel competerat ex L. libertas 17. §. hæc scriptura L. 2 in pp. 52. de manum. testa. sed quia æquissimum erat libertos illos justæ testatricis voluntati parere a qua eximium libertatis honorem fuerant consequti extra ordinem officio judicis æquitate sugerente compelluntur in specie d. L. Mevia ut sic intelligas d. §. hæc scriptura ac proinde planissimum sit si ea speciali ratione ne oneretur libertas, actio non competat in alijs Casibus ex legato modali actionem competituram habet, tamen illa inter prætatio d. L. Mevia quæ tribui solet Cumano in d. §. Titio centum, plures dificultates in recessu quam præsefert, sed quas ex T. dicendis superabis. ~~

N.° 5. Neque contra illam Bar. difinitionem verum esse potest, quod de Cautione contendunt exigi nempe ut honoratus, qui præcise non tenebatur in Legatis, saltem teneatur Causative, quia verius est cautionem desiderari quo tutiore loco sit voluntas Testatoris et ne forsam in longius tempus protracto modi implemento interim Legatarius fieret non solvendo, et

voluntas testatoris frustaretur quia videmus rogatum de restituendo, et eum qui ex fidei commisso tenetur cavere cogi ex L. titius rogatus §4. in fi. ad Trebellia. Et in hęrede probatur L. 1. et toto titulo pręcipue L. ultima ubi S. dicta ratio facile colligitur ff. ut Lega. nomine tradit Cuia. lib. 4. observationum c. 39. Uvesemb. lib. 36. ff. tt. 3. precipue, quia cum hęres ad eundo incipiat legatarijs obligari ex novo quasi contractu §. hęres quoque de obliga. quę ex quasi non erat necessaria Cautio quin imo superflua ut obligaretur. ~ ~

N.º 6. Denique adiecit Bar. in sua difinitione illa verba (post tempus perfectę dispositionis) id est post quam donatario aut legatario res tradita sit, quę donatur, aut quę legatur quo sensu J. C. in L. in tempus 62. de hęredi. instituen. dixit. in tempus capiendę hęreditatis, hoc est postquam iam ille hęres designatus habuerit testamenti factionem passivam et factus fuerit idoneus ad capiendam hęreditatem, et ita ex his verbis manifesta dr̃ia notatur inter modum et conditionem. quia cum modus non sit dispositio (pendeat a conditione) sed potius dispositionis adjectio.

ut scripsisti §. n.º 1. ab ipsa dispositione pendet, cum tamen dispositio pendeat a Conditione, ac propterea Receptum est modum non suspendere dispositionem, sed quod sub modo relinquitur statim deberi, et peti posse saltem prestita Cautione ex L. si tibi legatum 19. de lega. 3. L. demonstratio 17. versiculo ultimo adjuncta gl. verbo sub modo. L. eas Causas 79. de condi. et demonstra. L. cum abeo 44. de contrahenda emptione L. libertto 21. §. lutius de annuis lega. L. causam. 20. §. tempora. de manumiss. L. 2. tt.º 4. p. 4. L. 21. tt.º 9. p. 6. cum tamen conditio actionem, et petitionem suspendat donec fuerit purificata, et extiterit quia ex conditione tantum est spes debitum iri. §. sub conditione §. ex conditionali inest.ª de verbo L. si post diem versiculo sed si sub condittione quam dies Leg. L. legata 41. L. qui heredi. 44. §. ultimo de condi. et demonstra. L. cedere diem 213. de verborum significatione et colliges hanc dr̃iam ex L. 2. C. de his que sub modo et resolvunt Acurs. Bar. aut alij in d. L. eas et in L. quibus diebus §. ultimo eo titulo et receptam resolvit Evolina lib. 2. C. 12. ex n.º 2. et C. 15. n.º 30. Mantica lib. 10. de coniectu. ult. volunt tt.º 5. n.º 16. Bal. divinus lib. de Conditio. C. 14. et novissime Rodericus Alvarado lib. 4. de conjectu. mente testa. C. 2. n.º 2. et 3. et docte Sarm.

lib. 2. Select. C. 3. n. 1. ~ ~ ~

N.° 7. Sed facit negotium quod dici soleat modum æqui parari conditioni ex L. licet 12. ubi notant gl. 1. et Bar. ff. ut lega. nomine et pro conditione observari ex L. 1. C. de his quæ sub modo ubi DD. notant et inducunt Batho. Soci. in L. quibus § ultimo n. 8. de conditionibus et Corra. in L. servitutes §. modum n. 7. de servitut. et in multis juris locis Conditio sumitur pro modo: tanta est utriusque adfinitas ut in L. Mevia. de manumiss. testam.ᵗ et C. verum ubi notant omnes de Condi. appos. et in alijs citatis S. n. 1. ergo quemadmodum traditum est conditionem suspendere dispositionem, quæ in ejus eventum confertur; ita dicendum est modum eam remorari et ante ejus implementum neque actionem neque petitionem dari, sed cum juditio quidem Acurs. in d. L. 1. verbo pro conditione et in L. eas Causas 80. verbo protinus de Conditio. observat quoad initium actionis et petitionis ortum: item et dispositionis suspensionem retinendam esse dr̃iam S. n. 6. indicatam: Cæterum quoad exitum modum pro conditione sumi ita ut quemadmodum propter defectum Conditionis adeo resolvit illa spes quæ a principio apparebat ut non tam revocari quam potius numquam data intelligatur ita et eadem ratione non secuto implemento modi sub quo res erat legata aut

relicta dispositio redatur in nanis et in utilis ut pote deficiente causa finali argo. L. 2. §. ultimo cum L. sequenti de dona. adjuncta L. titio. 70 in principio de condition. et est tex. optimus in auth.o cui relictum versiculo ultimo C. de indict. iudicta. eoque esse regulare ut non secuto modo nihil debeatur et perceptta repetantur ex L. cum filius §. qui mutiana. bene docet Cumanus de lega. 2. et ex L. liberto §. lutius in fi. de annuis lega. L. si heres 11. de condition. causa. dat. et resolvit Alcia. respons. 180 n.o 9. lib. 9. et sic hanc declarationem equi parationis modi et conditionis ad interpretationem d. L. 1.a cum Acurs. probarunt Bar. Bal. fulg. et alij bene et Corn. in L. 2. n.o 7. eod. tt.o Cuma. et Socinus in d. §. ultimo n.o 8. Tiraq. lib. 1. de retractatu. §. 1. gl. 2. n.o 33. Baldui. de Condition. C. 14. pag. 288. et 290. et melius quam alibi Hieronimus. Gabriel Cons. 5. n.o 9. et 30. et relictum sub modo non secuto resolvit per inde ac relictum sub conditione deficiente respondet Gratus Cons. 66. n.o ultimo lib. 2. resolvunt tamen ut mihi videtur diversa ratione quia relictum sub conditione ea deficiente resolvit ipso jure ita ut non tam revocari quam numquam fuisse relictum interpretemur. ex L. si sub conditione 5. versiculo si post de factum de iniust. rup. sin verissimam interpretationem quam contra vulgarem illius Legis allegationem alibi resolvi cum Antto. Costano. lib. Singu. questio. C. 20. n.o 17. ut illa ver

ba quia nullus est, significent quia non non est gra
dus eo tempore qui possit rumpi quo sensu nullam
partem dixit J. C. in l. ex facto 17. bene quę nulla est
ff. de hęred. instituend. at vero datum sub modo jure re
petitionis revocatur et ideo condittione erit utendum ex
d. l. si hęres et ex d. l. libertos §. lutius. aut si nondum
fuisset res legatta traditta cum ipso modo, actio quę
simul competit per petuetur ex §. at si itta instta. de
verborum exceptione doli mali esset repellendus lega-
tarius si ageret ex regula legis obligationum fere. 43
§. placet ff. de obligattio. et actio. de cuius intterpretatione
scribes J. C. de tempore sm quę intelligendus est Bar.
in l. §. Termilig. n. 17. et satis colligitur ex Cuma ex d. l.
Tittio. Centtum §. Titio genero. sub n. 2. et quamvis defendi
posset probabiliter dominium rei legatę sub modo transferri
in legattarium antte implementum modi ex generali reg.
sm vulgarem intter pretationem l. a Titio. So versiculo
ultimo ff. de furttis l. legatum 82. ff. de Lega. 2. l. unde
§. in novissimo C. de Cadu. ttoll. non obstantte illa tacitta
Condittione resolutionis modo non secuto ex tex. optimo
in l. non ideo minus 66. ff. de rei vendicatione l. si ex
duobus 6. §. 1. cum l. sequenti ff. de in diem addictē
quas leges potuisset citare Grego. idem observans in l. 21.
versiculo Genorio tto. 9. p. 6. tamen defecto modi implemto,

cum perinde sit ac si numquam esset relictum, aut
Adattum ex d. §. dutius et magis ex d. authentica cui
relictum consequitur manifeste posse heredem, aut do
nattorem agere rei uendicatione ex tex. cujus hec est veris-
sima rattio in L. 1. ubi latius scribes J. hoc tt.º adjunta d.
authentica et sic intelliges d. L. regiam 21.

N.º 8. Ex eadem verissima dr.ª modi, et conditionis deducitur
alius insignis juris efectus quo ad transmissionem in heredes
legattarij nam legattum sub Condittione, si antte ejus even-
tum moratur legattarius non transmittit in suos heredes
ex L. 1. §. sin autem aliquid C. de cadu. tollen. L. si cum
heres 4. ff. quin dies lega. cedatt, L. pretor. 3. in principio ver-
siculo nam si interim ff. de Collatione bonorum. L. 1. §. si quis
sub condittione ff. ut legattorum nomine vulgata. L. qui Romæ.
121. § aug eri. de verborum, aut sic obiter intelligas L. inter
cidit 54. in principio ff. de Condi. cui omnino adde Sarmient.
in §. et quid si tantum n.º 59. Ceterum legatum sub modo cum
statim cesserit et presens sitt actio quam et petitio competat
ex L. si tibi legatione 19. de lega. 3. dixisti S. n.º 2. et 6. trans
mittitur ad heredes potestas implendi modum sit alis sitt
naturæ quæ in persona heredis possitt impleri. ex d. L. uni-
ca §. ne auttem C. de cadu. tollen. et probat tex. a contra-
rio sensu ubi notatt Acurs. pl. ultima. in L. a testattore
108. ff. de condittion. de cuius intterpretatione scribes J. n.º 11.

ett L. si post diem 5. versiculo eiusdem autem ubi Acurs. verbo
heredi. docett ff. quando dies legati cedatt ett itta resoluitt
Bar. in L. quibus diebus §. Termilij. n. 13. ubi Paul. et Sounius
n. 3. ett reliqui DD. ff. de condition. idem Bar. Cons. sub n. 3.
lib. 1. Alexan. in L. hujus modi n. 2. ff. de lega. 1. et cum in
finitis Tiraq. de retractu §. 1. gl. 2. n. 24. utiliter Mantica
de conicareris. lib 10. tt. 5. Sarmien. lib. 2. Selectar. C. 2. n. 1.
Antto. Gomez lib. 1. variarum C. 12. n. 71. et Balduinus. de conditio.
C. 14. ~ ~ ~

N.º 2. Ex quibus necessario constituenda erit dr̃ia in illis duabus
speciebus a J. C. in L. eas Causas 99. versiculo ultimo ff. de condi.
et demontrat. ut in versiculo si monumentum, suspendatur
legattum esse interim non transmitatur at in versiculo ut
monumentum modificetur, et precedatt adquisitio emo-
lumentti et in heredes legatarij transferatur tam segum
quam facultas implendi modum: debes autem advertere
in vulgatis Codicibus lectionem hujus versiculi extare
negativam cum tamen in Pandectis floren. negatio desitt
et meritto aliter, n. obnoxia essett et male sibi cohaerent,
Papiniani Sententia ut advertit Antto. Agusti. lib. 4.
Augusti. lib. 4. emenda. C. 17. observans etiam in versiculo
eas, versiculo d. L.is retinendam esse lectionem moram
cum sumptu et consentiunt Baldui. de Conditio. C. 14.
Guillermus fornelius lib. 1. Selection. C. ultimo in fine

quamvis Curtius Burgensis lib. 2. hijcastom. sive conjecturalium c. 9. malit legendum moram conjuctam et non malo sensu ut mihi videtur, quia semper dispositiones modales habent moram sive dilationem conjunctam cum dispositione ut in Specie L. quibus diebus 40 §. Termilij. eodem titulo, et ideo admittatur cautio licet non perceperit fornerius ubi S. quæ adde d. L. eas. — Indeque etiam eadem ratione probandum erit in speciebus propositis ab Imperatore in principio L. 2. C. de his quæ sub modo, et in L. demonstratio 17. versiculo ultimo ff. de condition. transmissionem admittendam in hæredes legatarij decendentis testatore mortuo quin immo idem erit recipiendum et si proponas in illis casibus testatorem usum fuisse verbis perse ferentibus figuram Conditionis dicentem Lego Titio Centum. si ex his insulam ædificaverit aut si ex ea pecunia monumentum mihi fecerit, aut si ex ea decem emerit dederit quia cum ex voluntate testatoris necessarium prius dari illa centum legatario, quam ipse adiectionem adimpleat cum ex eadem pecunia legata voluerit illud aut fieri, aut dari et sic cum præcedat emolumenti adquisitio ipsum implementum utique erit legatum modale ex d. S. n. 7. ac propterea transmissibile ex Scriptis

n. 8. sicque modale esse voluerunt Imno. n. 1. et Paul. n. 4.
in L. hujusmodi ff. de lega. 1. et probatt Sarm. lib. 2. seletarum
C. 1. n. 5. inducens L. filius familias 117. et apud Marcelum
versiculo sed vix. est. ff. de lega. 1. et ideo transmissioni lo-
cum esse resolvitt Anton. a Gama. decissione Lusitana
158. n. 2. et potuissett Citare Acurs. verbo accipienda. in
L. condittionibus 19. §. 1. per tex. bene ff. de condittio pro qua
senttentia facitt Celebris tex. in L. Menia 44. versiculo
quia eos ff. de manumiss. testa. cujus argumento ma-
gno juditio Bar. notatt in §. Termilis. n. 6. modale
non Condittionale legatum esse quoties ex voluntatte
testattoris legattarius emolumentum consequi debett
priusquam aliquid dett, vel faciatt, quamvis verba sua
natura condittionem inducantt, sicutt econverso, erittt
Condittionale si prius volueritt quid fieri antequam
legattarius emolumentum consequatur, ut si dicatt
lego Titio Centum itta ut mihi prius faciat monumen
tum, vel ex sua pecunia Centum dett Mevio et in casu
illo relatto a Gama ubi S. ett inducitur L. quesitum
56. bene itta ut liber sitt ff. de condittio L. Sticho. 40
in principio ff. de Statu liberi. ettenim voluntas tes
tattoris non verba modum, aut conditionem facitt
ex d. L. in condittionibus §1. ex L. 2. §. ultimo ff. de

donation. L. cum abeo 41. de contrahenda emptio. L. ea condittione 14. C. de rescindenda uenditione et eamdem doctrinam testassimam reliquit idem Bar. tan in d. §. termilis. n. 5. et 6. quam in L. qui absentti §. 1. n. 2. ff. de adquirend. possess. et in L. cum tale 72. §. 1. ubi etiam Immola. ff. de condittio. et esse veram et notabilem conttendit Parmien. d. C. 3. n. 4. et secure communitter traditt Antto. Gomez lib. 1. variarum C. 12. n. 7. Ludouicus Molina. lib. 2. de primogen. C. 12. n. 6. et C. 15 n. 30. Peral. in L. titia cum testamento §. ea conditione n. 12. ff. de legattis 2. et cum multtis receptum uidebis apud Cuanticam lib. 10. de conjeitura. tt. 5. 15. et 16. ac propterea etiam refragantte propiettate verborum cum uoluntatem testattoris sequi debeamus ex L. non alitter 67. ff. de lega. 3. L. Labeo 7. versiculo ultimo ff. de supellectile legatta C. intelligentia 6. de verborum significatione quibus adde Albarado. lib. de conjecturamentte testa. C. 2. ex n. 10. dicendum sane est aliquando verba concepta perditionem, si, modum inducere, et perdittionem, ut conditionem inijcere dispositioni cum tamen ex sua natura et propia significatione hęc modificett, illa vero suspendatt ett conditionem ut arg. d. L. eas Causas 79. ff. de condittio. resoluit Acurs. hic

in Rubrica et in L. 1. C. de his quæ sub modo et in Rubrica et L. 108. gl. ultima ff. de condittio. Bar. Receptus in d. §. termilij. n. 2. ubi Socinus et alij Antto. Gomez et Sarm. ubi S. n. 1. ett probantt L. 2. tt. 4. p. 4. L. 21. in fine. tt. 6. p. 6.

N. 10. Ex quibus iam refulgettur verissima decidendi rattio obcuri responsi L. a testattore. 108. de condittio. et demonstra. ideo n. 8. facultas dandi Centtum non fuitt trans missa in hæredem titiæ quia ex verbis et mentte testattoris Colligitur voluisse antte quam hæreditas quæretur titiæ et sic antequam ad eam perueniret emolum enttum Centum dare rogatto restituere et inconsequens dispositio fuit sub conditione conceptta et non trans missibilis ex scriptis S. n. 9. et statim dicendis, sed quia text. ille vulgo dificilis reputatur et in ambiguo est an sitt Scebolæ, an Claudij Triforini responsum admittendum est ex inscriptione vulgatta probata in pandectis floren. tribuendum esse Scebolæ ut ex Haloandro probatt Antto. Agust. lib. 1. emendation. C. 4. in fine et consentiunt Baldui. de condi. C. 11. pag. 263. Joannes Robertus. L. 4. senttentiarum C. 16. ad finem Duare. in L. que Romæ § ageris ff. de verborum Claudius ex verbo Triplo nianus laudatt ingenij Scebolæ desterittatem in specie proposita et aponendus est primus ut mihi uidetur post me Claudius cujus nomen in varijs Scebolæ responsis infertur scripsit n, notas in responsa Scebolæ ut facile Colliges ex L. tutius 90. § ultimo

versiculo Claudius nottatt ff. de lega. 2. quasi dicat Claud.s; ubi punctus est addendus ff. de manumiss. testa. et sic quantum conjectura ego assequi possum, inversa est liberariorum in curia lectio legis, qui negotiationem sq. in versiculo ultimo ff. de administratione tuttorum, sic legenda est respondi debere, quę verba referuntur ad inscriptionem legis quasi dicat idem Scebola respondit, et statim adijciatur Claudij notta continens rationem et responsum confirmans Scebolę quia lucrum facere ex tutela non debet ut sic iam videas parum considerate Acursium et antiquiores in d. L. a testatore illud responsum ascripsisse Claudio cum potius sit Scebolę in quo errore etiam voluttantur Jass. n.º 14. et Padilla n.º 8. in L. cum motta. 6. C. de transaction. quamvis Alcia. in L. ut responsum^(Confirmans Scebolę)^ eodem titulo et lib. 4. Parergo. C. 5. perperam puttatt Claudium ironice et irridentter Scebolam locutum fuisse cum potius laudett et extollatt Scebolę ingenium ut post Duare. in d. §. augerius probatt Coua. Prati. quęstio. C. 39 sub n.º 5. versiculo demum ipse Francis. nec ferendus est, Joann. Corras. lib. 1. epistolic. questio. C. 14. existimans Scebolam non respondisse ad quęstionem propositam, sed de jure aperto hoc est de eo quod erat sine dubio, et Claudium rem dubiam esse agnoscere et totam

inconjectura posittam quo etiam uidetur respexisse
Baldui. d. C. 11. scribens Scebolam magno ingenio fefe
lisse Consulttorem et Claudium quæstionem non absoluisse
quod et Duare. ubi s. extimabatt quos tacite refellitur
Roberttus d. C. 16. ostendens Scebolam quæstionem ex facto
propositam absoluisse quia respondet sm ea quæ propo-
nerentur hæredem titiæ non posse parendo Conditioni par-
tem ab hæredibus titij Consequi, quia constitutum est
conditionem implendi facultatem in hæredes, non trans-
mitti ex §. sin autem aliquid C. de Cadu. tollen. L.
si post diem 5. §. si sub conditione cum alijs aductis
s. n. 9. ff. quin dies legati; ideo autem Claudius adiectit
dubittate posse in in proposita facti specie Conditio esset
quia quamuis hæc verba acepti Centum a titia perinde
habeantur ac ista si titia Centum dederitt ex L. facta
63. §. rescriptto bene acepta à titio pecunia, adjunto versiculo
idem juris est ff. ad Trebell. et solett induci L. si ego versi-
culo si res alicui ff. de jure dotium, et alijs verbis, reditis
rationibus expenditur L. Stichorum. 40. in principio ff. de
statu liberis L. thais. ancilla. 41. ff. de fideicomi. libertt,
ubi quid sitt nomina facere explicatt Rebard. lib. 3. va
riarum C. 1. n. 13. tamen si testattor personam dantis
non demostrauerit cum tamen dixerit acceptis Cen
tum hæreditatem restituas titiæ uidetur uibere ut rogatus

Retentione et perceptione utatur ita quod detractis Cen
tum ex ipsa hereditate restituenda, quod reliquum est
restituat ex tex. memorando in l. acceptis 72. versiculo
plane ff. ad legem falci. atque cum in Specie d. l. a tes-
tatore tantum essent adjecta illa verba (acceptis Centum)
non demonstrata persona dantis merito Claudius notat
dubitari posse an ex illis verbis conditio induceretur
quam inductam fuisse nihilominus Scebola respondet
quia interrogatus fuit an heres titiae praestando illa centum
admittendus esset, cum illi esset propositum Titiam decessisse
antequam illa praestaret et sic ipse Consultor pro cons
tanti proposuit ex voluntate testatoris illa centum non
per retentionem aut perceptionem sed ex datione titiae ha
bituram tum magis, quia qui ferebat an dando heres
Centum Consequeretur hereditatem et sic admisit, vol-
luisse testatorem ita demum ad Titiam hereditatis
emolumentum pervenire si prius ipsa dedisset Cen-
tum ac propterea conditio erat ex S. resolutis n. 9.
cum tamen ex verbis testatoris posset non immerito
dubitari cum non esset demonstrata persona dantis
an Conditio esset quam interpretationem an alius
ante nos scripserit alios esto judicium atquam
sm eam distintionem intelliges l. in ratione. 30
§. tam est si ff ad l. falcid. ubi J. C. tacite agnoscit

inspiciendum est an illa verba (accepta pecunia) prola
tasint sub figura conditionis hoc est de signata per
sona danttis an in vim rettentionis ea ſ non demons
tratta, sed absolutte et impersonalitter ex d. L. acceptis
et docet Antto. Gobea d. §. tam ett si et lib. 2. variarum
Lection. c. 21. fran.cus Hotomanus 4.t. pegasiana in scholis
ad L. in quarttam verbo accepta pecunia pag. 48. ~

N. 11. Ex qua vera intter prętatione d. L. a testatore facile in
ttelliges minime probari, quod po pularitter Bar. et om
nes puttantt, nempe ablativos absoluttos resolui in conditio
nem cum bene illa verba (acceptis centum) impersonaliter
et absolutte probatta talem condittionem non potuissent inferre
ut bene Claudius bene notabatt et probatt L. acceptis ver
siculo plane et d. §. tam et si n. 2. casu. L. cum Patter
79. in principio ff. de lega. 2. cum itta demum id sit re
cipiendum si persona danttis sitt demonstratta ex L.
facta 63. §. rescriptto ff ad Trebell. et sin eam inttelliges
L. si fidei commissa. 11. cum essett de lega. 3. ubi intter
prętandum est, personam fidei commissarij fuisse demons
tratta adjecttam quam illis verbis (accepta pecunia) quod
ex eo necessario debett probari quia alitter non possett
induci duplex fidei commissum ittem et ex illis verbis
paratto prętare restituere quod Pauci advertunt illud
tamen dicterium ablativorum absoluttorum, docet

etiam Bar. in L. 1. n. 34. et in L. quibus diebus 40 §. ter
milius n. 2. et utrobique alij DD. de condition. et demonstra.
idem Bar. in L. cum motta. n. 2. ubi post alios Padilla C. de
transactio. Peral. in L. 1. ex numero 93. ubi Padilla n. 16.
ff. de lega. omnium latissime resolvunt pluribus addittis
limittationibus et ampliationibus Ripa. n. 31. et Corra.
Lectura. 1. ex n. 7. in R.a ff. sol.o matri a quibus tamen
Cavendum erit dum id deducunt ex d. L. a testatore
et communem herrorem sequitur Coua. prati. questio.
C. 39. sub. n. 5. versiculo demum et Mantica lib. 11. de con-
jectu. tt.o 1. n. 13. magis autem Cavebis a Corras. lib. 1. epis-
tolic. questio. C. 14. audacter et generaliter docentte abla-
tivos absolutos numquam inducere conditionem, qui
non debuit moveri ex d. L. a testattore cum debuisset
etiam advertere ad illam a nobis S. perpensam distinc-
tionem et ad L. si ego 10. §. si res alicui ff de jure dotium
et ad L. Stichorum 40 ff. de statu liberis L. thais 41. versi-
culo ultimo ff. de fideicommis. liber et precipue ad d. §. scripto.
et ad ea que ipse maturius scripserat in R.a Soluto matri
mon. n. 7. Lectura 1. ~ ~~

N. 12. Secundo ex eadem inter pretatione magis intelliges qu-
am inique fecerit Acurs. in d. L. a testatore gl. ultima
receptus ab Immo bene n. 5. et Anto. Gomes lib. 1. va-
riarum C. 12. n. 7. et ab alijs relattis a Mantica lib. 10.
de conjectu. tt.o 5. n. 13. dum docet verba ambigua

in eam partem esse accipienda ut conditionem potius quam modum inducant id quod etiam docuit idem Accurs. in L. 2. gl. 1. versiculo in ultimis voluntatibus ff. de in diem adiectio, cum receptius et procul dubio verius sit modum non conditionem in dubio intelligi oportere quia cum ex modi interpretatione pura fiat dispositio plenius succurritur voluntati testatoris arg. L. si te solum 27. ff. de hered. instituen. et facit L. in testamentis 12. ff. de reg. iur. et est tex. vulgatus in L. quero 56. §. inter locatorem versiculo ultimo ff. locati. ubi actio datur conductori ad pennam non obstante illa J.C. interpretatione si pensionibus paruerit igitur penna fuit commissa, quod sane non esset si verba conditionaliter interpretaremur ut advertunt Bar. Paul. Fulgo. et alij et communem sententiam resoluunt Ludovicus Molina lib. 2. de primog. C. 12. n. 10. Mantica ubi S. ex n. 10. reliqua que de modo dici possunt videbis in C. sequenti. de conditione et longe plenius scribes in L. 1. §. hoc titulo.

C. tertium de Conditione.

N. 1. Donatio de qua diximus in C. 1. non tantum modi adjectionem capit de qua in C. 2. diximus, sed et conditionem admittit, ut indicat hujus tit. inscriptio et d. L. perfecta 4. et d. L. ultima §. hoc titulo et quamvis conditionem, verbum generaliter accipiatur pro quacumque adjectione sive facti, sive modi, sive futuri casus ut ind. L. perfecta sic intelligenda et bene scribes et ad

varia trahatur ex Baldui. de Condi. C. 1. Rebu. in l. con
ditionalis 44. ff. de verborum significatione; ceterum hic ma-
gis est, ut accipiatur, pro ut refertur admodum et ei oponitur
et sic pro adjectioni suspendente effectum donationis ut
in relatis legibus l. si ego 10. versiculo si res alicui ff. de
jure dotium l. 2. tit. 4. p. 4. l. 11. 12. cum sequentibus tit. 11.
part. 5. l. 21. tit. 9. p. 6. est autem conditio, quae aliquando
sumitur pro ipso actu ex dispositione conditionali ut in
l. 1. sic bene notantibus Bar. et alijs C. de pactis Costa. lib. 1.
Selectar. C. 14. n. 3. adjectio qua dispositio suspenditur in
futurum eventum qui potest stare, aut non stare, quae di-
finitio quae aperte probatur ex §. sub conditione insta. de
verborum et quae pertinet ad membra tripartitae divisio-
nis de qua in §. sin autem aliquis sub conditione C. de
Cadu. tollen. satis quidem aperta est, et ad docendum id
de quo agimus multum apta ut probat Duare ad tit.
de condi. insta. C. quid sit conditio et adjectionem uoco
cum J. C. in l. mutto 6. §. si sub conditione de tutellis
et in l. si ita stipulatus 120 de verborum in l. si ita
l.m 68. §. illi si uolet de lega. 1. reliqua verba dispositio-
nis admissis uidetur Bar. in l. 1. n. 1. ff. de condi. et de
monstra. receptus ab omnibus sin Antto. Gomez lib. 1.
variarum C. 12. n. 59. Mantica de Conjecturis lib. 10 tit. 5.
n. 2. Medices lib. 2. de difinitione. C. 81. ~ ~

N.° 2. Dicimus in difin.e qua dispositio suspenditur ut
notetur diferentia scripta S. C. 2. n. 2. inter modum

est condittionem quia licet ille modificet, puram tamen relinquit dispositionem, hæc autem eam difert et remonatur et licet habeat figuram conditionis, si non suspendit utique conditio non erit quia caret ui est potestate conditionis, quæ in suspendenda dispositione posita est ex L. Cornelij. 69. sic intelligenda ff. de hære. instituen. quod enim sub conditione datur aut promititur non incipit deberi ante quam conditio extiterit L. Legata 41. ff. de condi. et demons. L. cedere diem 213. ff. de verborum significatione et hæc ratio est, L. sub conditione 16. conjuncta L. 1. ff. de conditione indeb. ac propterea qui pendente conditione petit quod sub conditione debetur non tam male, quam potius nihil agere dicitur ut ex L. unica versiculo ultimo ff. quando dies usus fruct. Legati ced. bene adnotabit Sarmiento lib. 2. Selecta. C. 3. sub n. 1. in fi. atque inde fit, quæ in præsentem, vel præteritum eventum conferuntur non pertinere ad propiæ conditionis difinitionem cujus uerbis, et potestas obtinet in futuro eventu ex L. itaque 39. ff. si certum. petta. et probatt L. Conditio. 100. et si ita 120. ff. de verborum obligation. §. Conditiones instit.io eod. L. cum ad præsens 37. ff. si certum Pettatt. L. cum in 2º 16. ff. de iniusto. rupto. L. 12. tto. 11. p. 5. Quia tales conditiones non suspendunt et ideo pro conditionibus non habentur ex T. dictis hoc est quod uoluit T. C. in L. eas causas 79. in principio ff. de conditio. et demonstra. et hinc rationem deduxit tex. in L. institu-

tio talis 10. ff. de Condi. insti. conjuntis L. Suus quoque 4. in principio ff. de hęre. instituen. L. si Pater 4. C. de institu. Sicut in L. 3. §. si Patronus versiculo non tamen ff. de bonis liber. et plura alia in proposita deduces ex Antto. Gomez d. C. 12. n. 64. Baldui. ubi S. C. 2. Duare. iam relacto C. quid sit propium Conditionis Costa. lib. 1. Selectarum. C. 1. n. 4. et C. 2. n. 3.

N.º 3. Quibus finitimum est conditionem quę inest a principio ex natura rei ut in exemplis L. 1.ª versiculo ultimo ff. de Conditio. est demonstra. et in L. cum illud 25. §. hęres ff. quando dies legat. Cedat. L. interdum 73. ff. de verborum, aut quę in nest, a jure ex natura actus ut in L. si titio 22. versiculo quędam ff. quando dies Lega. L. verba hęc 12. ff. de conditio insti. non redere actum, vel dispositionem conditionalem ex L. conditiones, quę ex trins eaus 98. L. aliquando. 106. ff. de conditio. L. quęro 56. §. inter locatorem ff. locati L. 4. ff. de pigno. act.ᵉ d. L. interdum bene pura stipulatio, est ideo ad hęredes transmititur tale legatum ex d. §. hęres docet Acurs. in L. in conditionibus 19. §. verba accepta ff. de conditio. est scripsisti S. C. 2. n. 3 ea docet Bar. ind. L. 1. ex n. 34. et in L. quibus diebus 40. §. termilius n. 13. ff. de conditio. est receptum resoluit Mantica. de conjecturis. lib. 10. tit.º 5. n. 6. Baldui ubi S. C. 4. et alij iam relati: Neque te turbet illa lex 1. in principio bene nisi ipsa conditio insit quia illa verba tantum

inferunt Conditionem, quę in est ex natura actus facere ut dispositio non sit pręsens, non vero quod sit Conditionalis ut probatt d. l. interdum ad limitationem l. omnia 32. ff de delega. 2. et si non tam Conditio quam potius mora est ut alibi inquit J. C. in l. quod jure 6. versiculo magis, n, ff quin dies legatt. ut cum juditio advertit Costa. lib. 1. Selecta. C. 7. n. 6. Baldui. ubi S. C. 3. in fi. et C. 4. ~

Unde infertur quod et si illa Conditio quę in nest, vel ex natura Rei, vel juris dispositione, vel ex natura actus adisponentte exprimattur nihilo magis erit dispositio Conditionalis ex d. l. verba hęc et ex l. 3. ff. de lega. 1. d. l. in Conditionibus §. 1. l. qui liberis ff. de vulga. l. non Rette C. de fideiussoribus et ideo transmissioni erit locus ex d. l. si titio 22. versiculo quędam et docet Acurs. gl. ultima in d. l. conditiones, quę extrinsecus et in d. §. 1. verbo acci pienda et in d. l. 3. verbo conditionale tradit Bar. in d. §. termilius n. 13. et in l. hujusmodi 86. in principio ubi bene Paul. n. 3. ff. de lega. 1. resolvit Molina. lib. 2. de primogen. C. 15. n. 31. Baldui. d. C. 4. Corra. in l. 1. §. si quis simpliciter n. 11. ff. de verborum aquo tacitte transcripsitt Menchaca. lib. 1. quęst. illustru. C. 39. n. 19. ac pro in defendendum cum Bar. ubi S. in specie d. §. termilius illud legatum non esse conditionale non obstantibus illis verbis J. C. (ac sicta) quia propter quam quod non sunt verba

testatoris sed potius à J. C. adjecta per interpretationem et ideo conditionem non faciunt ut in simili probat tex. in l. quero. 56. et in tex. locatorem ff. locati, sed potius ad monitionem arg.° l. mutto. 6. §. si sub conditione ff. de tutelis l. prettor 6. in principio ff. de collatione bonorum etiam si adijceretur ab ipso testatore idem proculdubio esset dicendum nisi evidens voluntas in contrarium nos cogeret ex l. in conditionibus §1. ff. de Conditio. et demonstra. quia magis ejus voluntati succurratur et sic interpretandum illam admonitionem adjectam fuisse executioni. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Neque tte moveat §. quidam litio ejusdem legis quibus diebus cujus arg.° Cumanus in d. l. hujusmodi n.° 3 a Bar. recesit quia bene sub conditione datum aut saltem adeptum voluit testator adiecta morte matris ex Reg.ª l. 1. versiculo dies incertus, l. dies incertus 74. adjunta l. heres meus 78. ff. de Conditio. facit l. aliquando 106. eod tto. ~

N.° 4. Magis ttamen urgere videtur contra supradicta l. si itta legattum 68. §. illi si volet. ff. de leg. 1. l. si itta expressum 68. ff. de conditio. et demons. et laborat Alex. in d. l. hujusmodi n.° 3. et in d. l. 1. n.° 17. (n.° 17.) ff. de vulga. Ripa. in l. 3. n.° 15. ff. de lega. 1. et Cona. lib. 10. Commentta C. 6. ex n.° 2. sed respondibili minime in esse legatto illam conditionem si volet cum ipso jure transferatur et adquiratur ignoranti adita per heredem here-

dittatte ex L. cum Patter 79. §. Surdo. ff. de leg. 2. ac propterea quin testator adiecitur si vollet ea bene fuit mens ut noluerit legattario quere aut potius relinquere, quam si prius valuerit attque cum voluntas morte extingua tur ex L. 4. ff. locatti fueritque illa condittio personę legatarij iniuncta ex d. L. si ita expressum, non mirum si in heredem non fuerit translata est facit L. 3. §. si quis titio. ff. de adimen. leg. diversum est in hereditate ex L. verba hęc 12. ff. de condittio institu. L. Cornelius. 69. ff. de hered. instituen. quia non potest aliter adquiri quasi adeatur ex L. cum heredes 49. bene adita hereditate ff. de adquiren. posse. adittio autem expressam voluntatem requirit ex L. pupilus 9. d. pro herede 20. ff. de adqui. heredi. et ideo illa verba si voluerit nihil inducunt quod ipsis non expressit non debeat fieri. ~ ~ ~ ~ ~

N.° 5. Tandem adiecimus in difinitione in futurum eventum qui potest extare, et non extare, quia non tantum vis est potestas conditionis futurum eventum respicit L. ittaque 39. ff. si certum petatur sed et debet esse talis qui possit venire, aut non venire hac ratione eventus ille dicitur incertum conditionis ex tex. nobe. in id perpenso in L. 1. in principio C. de pactis, quare si eventus in quem confertur dispositio, certus sit non tam conditionalis, quam pura erit ex L. si dies 21. versiculo si sub conditione ff. quando dies legatti cęd. L. si

Pupilus 9. §. qui sub condittione ff. quando dies legatti cedit de nobatio et hec est rattio L. nam sicut cum moriar 17 ff de conditione indebiti quarum legum argumentabatt Ripa. in L. ex facto §. si quis rogatus 1. n. 18. ff. ad Trebell. falso cittans Alexan. consilio 100. lib 4. condittionem si sine liberis adjectam fidei commisso puram efici statim ac gravatus sacris sacerdottalibus ordinibus fuerit innitiatus: ac propterea si ex iam facto sacerdotte decesserit, fidei commissarium trasmittere in suos heredes fidei commissum ut cum Guillermo Benedicto in C. Rei nutius verbo sobolem quam gestabatt in utero n. 64. resolvitt Anton. Gama decissione Lusitanea 160. n. 4. sed ea traditio nunquam vera esse potterit si advertas in hoc fidei commisso si sine liberis tam gravatus, quam fidei commissarius sub duplici sive duabus conditionibus ac propterea quamvis aparcatt rogatto facto presbittero, iam illam priorem conditionem extitisse superst tamen alia si decesserit antte quam fidei commissarius, nam cum rogatus fuerit restituere post mortem, et sic post diem incertum L. 1. de Condittio &ca pro condittione est in testamento ex L. dies incertus 34. eod. tt. L. si dies 21. in principio quin dies legati

cedatt consequitur si contingatt fidei commissarium an
tea mori quam rogattus decedatt non transmitere
in suos heredes l. 1. §. sin autem aliquid C. de Cal. quia
tale fidei commissum non cedit antte diem mortis gra-
batti l. cum Patter 79. §. hereditatem 1. ff. de lega. 2. bene
nec fidei commissi dies et fieri potest ut ante decedatt
fidei commissarius et ideo nihil transmitat extes. in l.
Hodtius florus §. Cornelio felici de jure fisci l. heres
meus 79. de condittio l. si ex pluribus 10. versiculo alia
Causa de suis et legiti. quibus argumentis contra Ripam
intrepide resoluendum est, cum Alexan. Cons. 2. sub-
nº. 19. versiculo non obstatt ultimum lib. 1. et cum Ruino
Cons. 75. nº. 4. lib. 2. Mantica docett lib. 11. de conjecturis nº.
23. et satis pattett ex tradictis per Costam in C. si port.
versiculo si absque liberis nº. 61. versiculo his tamen
non obstantibus: qui plura scire volett ecª. Conditiones
ad intter pretationem Rº. ff. de condi. et demonstra.
legatt. Baloni. lib. Singu. de condittio. Costam. uno
et altero lib. Selectarum Menchaca. lib. 3. questio. illus-
tru. C. 93. cum sequentibus Manticam lib. 10. de conjecturis
tº. 5. cum sequentibus. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

C. 4.m de tempore.

Nº. 1 Donationem temporalem fieri posse id est usque ad
Certum tempus, vel incertum, vel post aliquod tempus

Justi. iam esse constitutum refert in l. ultima C. de legatis et extat exemplum in l. 2. et 3. §. hoc tto. ad quas latius scribes quod maxime repugnat naturae propiae donationis et liberalitatis ex l. 1. in principio bene et numquam velit ff. de dona. et inde natta dubitandi ratio simul et ex comparatione legati cum donatione l. legatum 37. ff. de lega. 2. §. 1. insti. eod. de lega. decidendi sumpta est ex d. l. ultima neque enim negari potest adjecto tempore recedi a propia donatione quia liberalitas modificatur et tempore circumscribitur tanquam mensura quadam quia ut inquit Aristo. lib. 4. Phisicor. C. 11. tempus est numerus, et mensura actuum humanorum explicat Antto. Bern.dus Mirandulanus de eversione singularis certamenis lib. 20 inspectione 1. Marcus Anto. Bardus tt. de tempore utili et continuo C. 2. n. 1. licet aliter definiat, Bar. in tt. tij beriadis sub titulo de insula C. quod si uno latere sub n. 5. ex qua difinitione Aristotelica et extraditis ab ipso d. lib. 4. C. 10. 11. et 12. soleo ego et tu debes deducere veram et non affectatam rationem ad l. obligationum fere 43. versiculo circa diem et magis in §. placet ff. de actio. et obliga. ubi J.C. docet tempus non esse modum disolvendae obligationis obligatio siquidem certis et statutis a jure modis tollitur de quibus in tto. institutis

quibus modis tolli. obliga. inter quos tempus non
connumeratur et ideo tempore non disoluitur ut bene
aduertit Acurs. uerbo de beri quemadmodum et
in simili alibi respondit J. C. in l. Patre furioso. 8.
uersiculo quibus Casibus solent ff de his qui sunt sui
Rogatus an furore Patri superueniente patria
potestas disolueretur, respondet non disolui eam adij
ciens rationem quod patria potestas certis modis di
soluitur inter quos furor non connumeratur, sed si
requires cur inter illos modos disoluendę obligationis
non referatur tempus, respondebo hoc ideo, quia disol-
uere obligationem effectus quidem est, effectus neces-
sario præmittit Causam aqua producatur, tempus vero
mensura est actuum humanorum ita ut omnia fiant
in tempore nihil vero propter tempus quia nullius re
potest esse Causa sic docente Aristo. ubi S. quem uo-
luit referre Bal. ita illum tex. intelligens in l. uni-
ca. n. 7. C. quando non peten. Partes. Sarm. lib. de Redic-
tibus Ecclesiasticis 1. p. C. 7. sub n. 9. Joannes Gutierrez
in repetitione l. nemo potest notab. 5. n. 187. ff. de lega. 1.
suntque obligationes sui natura perpetuę et quę inde
lebiliter inhęrent. ex §. at si ita bene et perpetuatur actio
institu. de verbo. obliga. cui adde Joannes Rober. lib. 2.
Sententiarum C. 26 in fi atque ideo quamuis hoc aga-
tur ut post aliquod tempus desinant adhuc tamen

ipso jure durant id est inspecto jure Civili ex L. cum qui itta 56. est qui itta ff. de verborum utique J. C. in d. §. placet per elegantti exemplo demonstratt, ut quemadmodum si quis in traditione Rei dicatt tradere solum sine superficie adhuc transfertur cum superficie, quia superficies non potest a solo cui cohaeret separari quod bene explicat Corra. in L. servitutes 4. n. 29. ff. de servitu. verum quia iniquum est actus agentium operari ultra eorum intentionem L. non omne 19. ff. si certum petta. peracto et transuerso tempore praefinitto si stipulattor agatt et pettatt, subest promissori exceptio pacti quia repellett agenttem ex d. §. placett versiculo plane et est elegans exemplum in d. L. cum §. qui itta. est in d. L. servitutes, est quamuis jure Civili durett obligatio, desinitt tamen promissor esse debittor cum nactus sit exceptionem per tuam justam et aequitati per consonam L. si non sorttem 26. §. indebittum, et §. adeo conjuncta L. qui exceptionem 41. ff de conditione indebi. et magis L. Marcelus. 62. et in L. nihil interest 112. et de Reg. jur. est utrobique notatt Rebardus et lib. 2. variarum C. 4. quae sunt, observanda, est addenda d. §. placet simul et Cona. lib. 4. C. 8. n. 5. Molineus in extricat.e laberinti de iudui et indiuidui 3. p. n. 606. Gobeanus lib 1. lection. C. 19. Zasius lib. 2. singu. respon. C. 30

ett Longobalium in L. imperium n. 218. ff. de juris omnium judi. ~ ~ ~ ~ ~ ~

N. 2. Illud uero in hac tractatione temporis meminisse jubabitt legattis et dispositionibus inferri aliquando diem certum, sepe etiam incertum ut in L. 1. ff. de conditio. ett demons. L. si dies 21. ff. quando dies legat. L. sti pulatio ista 38. §. inter certam ff. de uerborum obliga. dies certus ille dicitur qn certum est an et quando eueniett, qui si executioni dispositionis iam perfectę adijciatur, differt quidem solutionem, ett prestationem licett dispositionem non suspendatt, et ideo legattario aut fidei comissario decedentte antiquam dies venerit, transmitetur legatum in suos heredes ex d. L. si dies et ex L. ex his verbis S. C. qn dies legati ced. cuius argo. parum considerate Bar. in L. 1. n. 9. ff. de condi. quem in alijs locis sequitur Sarmien. lib 2. Selectar. C. 3. sub n. 4. Alexan. n. 4. Jass. n. 3. in L. quodcumque 45. et non solum ff. de verborum docett Conditionem quę respicit executionem et rei prestationem non suspendere dispositionem precedentem iam perfectam non aduertem loqui contra tex. expressum in contrarium in L. quibus diebus 40. § quędam titio. ff. de condi. et demonstra. quem bene induxitt ipse Alexan. sui oblitus in L. hujusmodi n. 2. ff de lega. 1. quibus etiam adde si placet in specie

d. L. ex his diem illum adjectum executioni non esse incertum an aut quando et ideo conditionem minime potuisse inducere et inconsequens relictum fuisse locum transmissioni cum tamen si dies certus adjiciatur dispositionem in vim tamen conditionis omnino suspendet eam et impediet transmissionem ex tex. quem sic debes intelligere in L. si titio. 20 in principio ff. qn. dies. legat. Cd. L. si cui legetur 51. in principio conjuncto §. 1. ff. de lega 1. nisi aliud appareat ex voluntate testatoris quam constat refragantibus verbis, sequendam esse L. in conditionibus 19. §. 1. ff. de condition. et demonstrat. et hec est vera ratio L. Seius Saturninus 46. ff. ad trebell. et cum juditio advertit Ruinus Consilio 166. n. 10. lib. 3. Mantica de coniectu. lib. 10. tt. 5. n. 17. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

N.° 3. Dici vero incerti dispositioni adjecti duplex est inspectio, nam potes esse incertus an et quando eveniet, et tunc talis adjectio conditionem demostrat, et ideo dispositionem suspendit et remoratur interim quam propterea nihil debetur in d. §. inter certam L. stipulatio ista 38. L. quodcumque 45. §. non solum ff. de verborum et inconsequens si promissor interim soluat, cum adhuc nihil debuerit condicere poterit ex L. qui promisit 48. ff. de conditio. 16. versiculo ultimo ff. illo titulo cui adde Cuia. litteram emendantem lib. 13. observationum

C. 20. ett Receptam defendentem Joann. Robertum lib. 1.
Sententiarum C. 26 ut sic facile videas, non minus in
contractibus, quam in testamentis tam incerti diei
adjectionem necessario inducere conditionem; Si tamen
dies incertus sit, quando certus v. an erit in contracti
bus non facit conditionem ut Constat ex L. nam si
cum moriar 17. ff. de conditio. indebiti. adjuncta L.
superiori quia illa Conditio quæ possett subintelligi
cum necessario sit extitura, puram relinquit dis
positionem ex L. si pupilus. 9. §. si sub conditione ubi
nottatt Acurs. ff. de nobatio. in testamento v.º Conditio-
nem facit et ideo si interim fidei comissarius decedatt
non trans mittet fidei comissum in suos hæredes ex d. L. 1.
versiculo dies autem incertus. L. dies incertus 74. con-
juncta L. hæres meus 78. in 2.º Cassu ff. de condi. d. L. si
dies 21. ff. q. n. dies legat. et accipies L. talis scriptura
30. versiculo sed si sub condittione bene. nam dies incer
tus conditio apeletur ff de lega 1. sic que eo Cassu per
conditionem tempus, per tempus autem Conditio de-
mostratur L. si Titio 22. ff. q. n. dies legat. cui adde circa
illam conditionem cum fuerit quatordecim annorum
aut si fuerit 14. annorum Bar. in L. 1. n.º 9. ff. de condi.
et demons. et in d. L. si cui legetur in principio
et in §. hoc autem ubi elegantter Duare. ff. de leg. 1.

et in L. quodcumque 45. ubi Alexan. et Sass. Donel. ett alij in §. non solum ff. de verborum obliga. et de die certto aut incertto plura scribitt Baldui. lib. de condition. C.3. et aliqua dices ad L.2. §. ~ ~ ~ ~ ~

C. 5.m de Causa.

Verbum Causa ad varia solett trahi utt ad interpretationem L. Causas et litis Cap. de transactioni. definit Cona lib. 6 n.2. Cuia. ad tom. ff. de minorib. in principio Duare. in paraphra. de nautico fenore C. de Causis ad interpretationem tituli de usuris, fructibus et Causis aliter Corra. lib. 9. et alij in L.1. ad interpretationem illius tex. ff. solutto matrimonio in propositto autem accipitur pro ne potio sive re aut potius pro ratione obquam ad aliquid agendum sive donandum inter vivos, aut in testamento movemur et propter quam aliquid fitt, vel donattur aut declaratt Bar. in L. demonstratio 17. §. quod autem juris ff. de condi. Baldui eod. C.14. in principio Hispane dicitur porque se hace la donacion ex L.2. versiculo ett por razon tto. 4. p.4. L.21. tto. 9. p.6. et ego deduco ex L. cum ttale 71. §. falsam Causam 10. ff. de condi et demonstra inter quam Causam ett Condittionem multtum interesse Juris Consult. insinuatt in L. 2 §. ultimo Col. 3. ff. de dona. et hec ett Causa que donationem que sua natura nullam aliam admittit quam libera littatis et munificentie in L.1. ff. de donatio. nego talem facit et propriam

V. C. 5. Costam lib. 3. Varian. c. 15.

Rei. Barbosa.

ut in L. Aristo. 18. L. hoc jure 19. §.1. et §. ultimo ff. eod. et observasti S. C. 1. n. 4. et in hunc sensum aut pies Causam nempe pro rattione quaquis movetur ad aliquid dandum in tto. s. de falsa Causa adjecta leg. et in integris tts. ff. et C. de Condittione ob Causam et de Conditione Causa dati Causa non secutta et de Condittione sine Causa, et de Conditione ob turpem Causam. ~ ~ ~ ~ ~

N°2. Hæc vero Causa donationis aut legati in præteritum refertur ittem, et in futurum tempus ut in Specie L. si Pater. 35. §.1. ff. de donation. L. si itta legatum. 12. ff. de Condition. exemplum de futuro extatt in d. L. Aristo. ett in d. L. hoc jure §.1. et ultimo, et quæ in præteritum refertur super Causa appelattur nomenque Cause retinett, quæ vero in futurum aliquando Causa sæpe etiam res appelatur et in hunc sensum dicimus ob rem datum ut Colliges ex L. 1. ff. de conditio. ob turpem Causam L. damus 52. L. in Suma. 65. ff de conditione indebi. intelliges L. si procuratoris 14. versiculo non enim L. dedi. 16. bene quam obrem dati. ff. de conditione sine Causa Cui adde Corra. lib. 2. miscela. c. 9. et intelliges d. L. hoc jure §. ultimo; Causa autem de præteritto et si falsa sitt legattum, aut donationem non primitt nisi conditionalitter fuerit adjecta ex L. demonstratio 17. §.1. ff. de Condittion. et demostrat. §. longe magis institu. de leg.is tradit Ulpianus in institu. tto. 24. et nec ex falso constatt L. 20. tto. 9. p. 6. et rattio est quia sine Causa magis et pro pior donatio est cum nullam Causam requirere

juris perpetua disciplina sitt ex d. L. 1. de donation. et idem de legatto cum donationis species sitt ett hoc est quod J. C. dixitt in d. L. cunttale 71. §. falsam ff. de condittio. rattionem legandi non cohærere legatto ex quo tex. monemur observandam esse voluntatem testattoris et inspiciendum an falso persuasus legatum reliquit nam eo casu si Causa falsa fueritt quamvis in præteritum collata primet dispositionem ut in exemplo L. si Pater 1. C. de hæred. instituen. si autem Causa falsa fueritt de futuro semper disolvett dispositionem xª ea quæ scribes in L. 1. §. hoc ttº. ~

Ad tex. in L. 1. C. de donatio.s quæ sub. –

Vides ex hoc tex. datto sub modo eo non secutto repeti et revocari posse tamquam Causa datum Causa non secutta in idque tex. iste varijs in locis commendatur et tanquam difficilis declaratur ut præter DD. hic videbis apud Bar. in L. 1. n. 9. ubi alios ff. de dona. Ripa lib. 3. responsorum C. 7. Cona. lib. 5. Coment. C. 10. Zasuz. lib. 2. singula. responsorum C. 10. Coua. lib. 1. variarum C. 14. n. 4. et 6. ett alios post referendos, et aliqua scripsisti ad intter prætationem hujus tex. §. ad Rip. C. 2. de modo. n. 7. = ett tunc multta se offerunt quæ in contrarium possent probabiliter disputtari nam in L. mevia. 14. ff. de manu. testam. donatio non revocatur sed potius donatarij compelluntur oficio judicis modum adjectum implere. ~

Sed illa lex difficilem non habett intter prætationem quia constatt bene libertatem semel fuisse dattam verbis directis

propter illa verba liberi sumpto adjuncta L. testam. 23. versiculo 1. ff. de manu testa. et §. penultimo cum alijs insti. de Singu. rebus et in consequens nec debuit nec potuit revocari ex L. Imperatores 52. ff. illo tit. et L. justa. 9. ff. de manu. vindic. §. semel autem institut.is quibus ex Causis. manu. lic. ac ideo quod favorabiliter in libertate introductum est non debet facile ad alios Casus trahi ex L. fideicomissaria 23. §. 1. versiculo etiam fideicomissaria bene quam sententiam ff. de fideicom. libertatibus. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

N.º 2. Magis vero urgere videtur tex. in C. verum in 1. p. de Condi appos. cujus Constitutio proculdubio intelligenda est de modo ut sepe admonuit ad Ripam S. C. 2. cum Conditionis verbum non impropie ad modum sepe referatur; aliterque inepta esset disputatio in specie illius tex. an donatio conditione suspensa ea deficiente posset revocari propter L. 2. §. ultimo cum L. sequenti ff. de dona. et ita ille tex. de modo communiter acceptus est per Panor. n.º 2. prepositus et alios bene, et tamquam receptum, et indubitatum premittit Cova. ubi S. n.º 6. nec discrepat Pinel. in L. 1. C. de bonis maternis 3 p. n.º 52. versiculo 5. infertur, et n.º 53. ideo tamen donationem bene non resolvi propter defectum modi non secuti, plerique putant quia cum in Casu illius tex. donatum sit ecclesie, censetur donatio facta pacia ex C. Pontifices 12. q. 3. et ideo modus adiectus non Causam finalem, sed potius impulsivam induxit cujus defectus donationem semel perfectam non solet resolvere ex d. §. ultimo et ex L. sed si mors. §. ultimo ff. de dona. inter. nisi quo

quo Casu pactum fuisse adjectum a donatore ut modo non sequuto aut impleto resolueretur donatio quia tunc Equum esse videtur ut pactis stetur, aut Ecclesia amittat quod fuit donatione consequuta ut in 2. p. illius tex. argo L. in traditionibus 47. ff. de pactis cui adde Joann. Rober. lib. 3. Sententiarum C. 24. et facit L. Legem S. de dona. et hunc esse verissimum illius tex. intellectum post Panor. et alios bene defendit Bartholo. Soci. in L. quibus diebus §. Termilius n. 15. ff. de condition. et demonstrat. et Satis Covarr. et Pinel. ubi S.

Quam receptam illius tex. interpretationem nonulli reprehendunt, vel ea ratione, quod modi adjectio expressa potius debeat haberi pro ea finali, quam illa subintellecta et interpretata nempe pacta principaliter donasse secundario vero ut fieret, quod adjecit donator argo L. si repetendi 7. C. de conditio. ob Causam datt. cui Consonat L. 46. tto 14. p. 5. et adde DD. in L. si ego pecuniam ff. si certum petta. Deci. Cons. 168. et omnino Rode Suarez in L. 1. tto de las Arras n. 11. lib. 3. fori, et quod aliter iniquum compendium consequeretur Eccla si rem donatam retineret, et modum non cogeretur implere, aut si liceret donatori rem per conditionem repetere tamquam ob rem dattam Causa non sequuta quam Conditionem constat dari ex equo et bono, ne aut piens cum dantis in commodo et jactura locuplex fiat ex L. in summa 65. §. quod ob rem adjuncta L.

sequenti ett L. nam hoc nta. 14. ff. de conditio indeb.
Item ett expendunt sin eam receptam interpretationem
corrumpi receptas juris Civilis regulas sin quas dattum
sub modo eo non impletto potes revocari ex hoc ttex. ett
ex L. libertto 21. §. lutius ff. de annu. legatt. et dixisti
S. ad Ripam C. 2. n. 7. et magis urgere videtur repugnan
cia que sin interpretationem colligitur ex dictis Doctorum
nam si admittunt in specie d. C. verum illam modi
adjectionem factam donationi causam impulsivam
inducere, ut ex alijs etiam accipit Tiraq. lib. de cessantte
Causa Limitta. 1. n. 58. statuit certte non posse videtur quod
ipsi DD. adunt compellendam Ecclesiam officio judicis mo
dum adimplere, nec aliter voluntas donattoris frustetur, et
fiatt illusoria xa d. L. eveniam de manu. testam. ett d. §. lu
tius siquidem traditum est, donatarium non posse compelli
ad implementum Causę impulsivę ex L. 2. §. ultimo cum L.
sequenti ff. de dona. ~ ~ ~ ~ ~ ~

N.° 3. Quare existimant illi quidem qui receptam interpretationem
rejiciunt, ett reprehendunt intelligi non posse d. C. verum in 2. p.
de pacto expresso revocationis non secutto modi implemento
quin potius Alexan. 3us constituere diferentiam et distinguere
modum a modo de quo in 1. p. ut sz donatio perfecta ecclesię
facta sub modo non possit revocari eo non secutto nisi talis
fuerit adjectus modus cujus defectus donationem resoluat
et in consequens nullam diferentiam bene constitui inter

donationem factam Ecclesiæ, et eam quæ fit privato si modus adjectus habeat vim resolvendi ac propterea illum tex. in 1. p. necessario esse accipiendum de modo cujus nta si deficiat non resolvit dispositionem cujus exemplum constituunt si donatio fiat Ecclesiæ, aut Sacerdoti ut faciat rem divinam pro aia donatoris quo casu deficiente modo non dabitur Conditio ea ratione, quia in obligatione ob rem dati id quod datur est pretium rei faciendæ arg.o L. Modestinus 76. versiculo cum novissimo quoque ff. de solut. et res divina nullam recepit estimationem, neque pretium, et ideo non constituitur obligatio ob rem dati, cum potius id quod eo casu datur in remunerationem beneficij accipiendum sit arg.o L. Salarium 1. versiculo an eventum ff. mandati L. 1. versiculo ideo bene sed magis operam beneficij ff. si mens. fal. mod. dixe. Un puram, et meram donationem simulque irrevocabilem effici arg.o L. si pater 35. §. 1. ff. de dona. aliterque illud c. verum intelligi posse negant. ~ ~ ~ ~ ~

Tu vero affirma eam interpretationem scrupulosam Commentitiam et a mente Summi Pontificis per quam longe alienam esse ut statim demonstrabis n. 4. adde etiam illud quod adijciunt de remuneratione beneficij omnino videri inneptum, nam illa L. si pater §. 1. de remuneratione laboris preteriti agit, et hæc est quæ donationem facit irrevocabilem ut in specie d. C. verum de remuneratione

beneficij quod sperabatur, agitur, cum proponamus modum adjectum in ipsa donatione modum autem respicere est presuponere donationem iam perfectam notissimum sit ex scriptis S. ad Ripam C. 2. n. 2. qua una notta distinguitur a conditione. ~ ~ ~ ~ ~

Rursus cum aliquid sub modo datur licet quoad initium pure datum videatur attento tamen (jure) fine est exitu perinde est modo non impleto ac si a principio datum fuisse sub conditione ex d. l. 1. ubi notat Accurs. C. de his quae sub modo et dixisti d. C. 2. n. 7. Vn quidem si Ecclesiae aut Sacerdoti daretur sub conditione. si res divina aut sacrificium fieret sacris his non pactis non posset donum ad Ecclesiam vel Sacerdotem pertinere deficiente conditione ita etiam non secuto modi implemento resolvitur donatio non aliter (donatio) quam si a principio non fuisset facta ex hoc nostro tex. et ex auth. cui relictum in fi. C. de indic. vidui. toll. l. liberto 21. §. lutius ff. de annu. lega. tum maxime, quia quaecumque modi adjectio in favorem donatoris facta habenda est pro causa finali, nisi aliud appareat ex voluntate donatoris, ut ex communibus resolutionibus tradit Tiraque. lib. de cessant causam limit. 1. n. 52. et illud sacrificium sub modo requisitum causa finalis erit judicanda cujus defectus solet et debet dispositionem resolvere ex juribus S. citatis et ex d. l. 2. §. ultimo ubi docent Bar. et scribent. ff. de donationibus.

Item est illud quod contra communem sententiam

ett inter prætationem mouent de iniquo Ecclesiæ compendio sic Ecclesia non implett modum adjectum, Ridiculum sane est et indignum relatu; quia nemo unquam negauit Ecclesiam posse compelli quia sciunt omnes talem donationem admixtum habere negotium pro cujus parte obligattio donatarium tenett ex tex. optimo in L. Aristo 15. in principio ff. de donattio ett d. §. Lutius et potest induci illa lex essentia in fi. ff. de manu Testam. et cum communi admittit Federi. de Penis. Cons. 189. in fine.

N.º 1. Unde si ex his inter prætationibus recipienda est illa proculdubio securior, ett verior, videtur quæ communiter probatta est, ut Alexan. autor. d. C. verum constituat regulam ut donatio facta Ecclesiæ non possit revocari prætextu modi non secuti nisi in ipsa rei traditione nominatim donator adijciatt revocaturum si Ecclesia modum non impleuerit quia tunc revocattio permittitur arg.º L. 2. C. de Condi. ob Causam ett videttur tex. Clarus in C. cum dilecti. 6. de dona. cui omnino adde Parmien. lib. 3. Selectar. C. 3. n.º 2. ett 5. ett itta in hunc sensum illud. C. verum præter relattos a Cova. ett Pine. quorum S. meministi n.º 2. acceperunt Federicus de Penis Cons. 189. et Immo. in d. C. cum dilecti. n.º 12. licet corrupte citet Federi. cum. et Bicardi Zavare sub n.º 1. Col. 3. versiculo quartto opono Bal. nouel. in L. 1. n.º 351. ff. soluto matrimonio Constanti. Regerius in L. 2. § ultimo n.º 16.

de donation. Sarmien. lib. 3. Selectar. C. 8. n. 7.

Cæterum mihi Sane videtur satis probabiliter posse tentari aliam fuisse mentem Alexan. Pontificis in d. C. verum constituereque Regulam, ut donatio facta Ecclesiæ aliquibus adjectis modis sive conditionibus non possit Revocari Re integra ex C. penitentiæ. 1. antequam Ecclesia impleverit modum, aut Conditionem quando dies non dum venit præstitus modi implemento idque satis insinuant illa verba, donum postea Revocari non potest ut in Simili probatt L. perfecta donatio 4. j. hoc titulo et quamvis in Regulis dubitandi Ratio non sit anxiè Requirenda cum Regula constituatur ex jure certissimo. et indubitatto illud tamen potuit movere quod Ecclesia cum nihil ex sua parte fecisset, et donator qui non omnino pure contulit, pæniteret, nollet habere Rem illam donatam invito donatore, sed cum iam illa perfecta fuerit licet ab initio voluntaria fuit facta necessaria argo. Reg.e L. sicut ab initio C. de action. quod tamen secus erit si die adveniente Ecclesia modum non implesset, quia tunc permittitur donatori donationem Resolvere, et Revocare ex 2. p. illius tex. idque juris Civilis Reg.is perquam consonum est ex hoc tex. et Resolves j. n. 6.

N. 5. Sunt etiam qui existimant Regulam d. c. verum necessario esse accipiendam præsu posita solemnitate in obligationibus Ecclesiæ necessaria X.a C. nulli de Rebus Ecclesiæ C. sine exceptione 12. p. 2. sine ea n. si donatio Rem sub-

modo

modo quia habet vim resoluendi, Ecclesia acceperit si ue pactum subintelligatur sive exprimatur, non te nebitur Ecclesia ad restituendum donum quod accepit ex defectu modi, nam cum bene fuerit traditum Ecclesiæ ut constat ex illis verbis donus postea &c.ª adiuncta L. Senatus 35. versiculo donatio. Causa mortis et sic factum Ecclesiæ ex L. traditionibus 30. C. de pactis, cepit non posse alienari sine iustis et solemnibus L. 1. §. ultimo ff. de rebus eorum §. is quorum institutis quibus modis recontrah. obligation. adjuncto d. C. nulli, et ne videatur durum quod Ecclesia lucretur rem donatam et maneat libera ab implemento modi; putant licet non teneatur ex conventione quemadmodum nec pupilus teneri tamen quatenus in rem ejus fuit versum, et locupletior facta sit arg.º L. naturaliter 13. §. ultimo cum L. sequenti ff. de condition. indebi. L. 1. §. ultimo cum L. 3. ff. commod. L. pupilus. 5. §. 1. ff. de autor. tuto. notat Paul. in L. 1. ff. de nouat. Cuia. in L. si pupilus ff. de verborum obligation. ut sic intelligas tex in principio versiculo, unde, in fine. de author. tutorum. ~ ~ ~ ~ ~ ~

Cæterum adhuc probandum est etiam præter missa solemnitate Ecclesiam illam ex pacto illo teneri ut ex multis resoluit Pinel. in L. 1. C. de bonis maternis 3. p. ex n.º 52. efficacius Sarmien. lib. 3 Selectarum C. 8. n.º 7. observans esse tex. expressum ind C. verum nam cum illa resolutio donationis ex C. modi non secuti insit ex natura actus uprobat

hęc L. 1. et similes, non erit necessaria aliqua solemnitas ex tex. expresso in d. L. 1. §. ultimo adjuncta L. 2. versiculo quod si a fisco ff. de rebus eorum et reg.ª L. 2. C. in quibus causis. pig. taci. contra a fisco potestque etiam induci ff de rebus eorum et reg. L. 2. C. in quibus causis. pig. taci. contra potestque etiam induci et altero modo d. L. 2. de rebus eorum, nam cum bene Paul. J. Consult. ondat. Ulpian. in d. §. ultimo respondisse sin strictam disputandi rationem et juris civilis rigorem cum tamen ęquitas aliud suadeat ex rationibus bene scriptis in principio: ac proinde ad Principis rescriptum esse recurrendum propter reg. L. 1. C. de legi. adjuncta L. prospexit ff. qui et a quibus Princeps, n, ob illas rationibus ęquitate motus et laxatio juris civilis rigore pignus confirmavit atque scitum iis Pontificium ęquitatem potius quam rigorem amplecti ex C. dilecti ubi tradunt omnes de judi. et in C. ultimo de transactio. et copiose observat Hypolitus Bonacossa. lib. de ęquitate canonica atque ita jure canonico inspecto Ecclesia quę cultrix est Justitię tenebitur ex illo pacto resolutivo sive expresso, sive subintellecto; omitto etiam quod ille §. ultimus varias habet et difficiles interpretationes, et quę frequentius receptum est stricte esse accipiendum in pignoris constitutione cum sit accessoria ad contractum principalem ac proinde non trahendum ad pactum de retro vendendo aut addictionis in diem ex quibus sine solemnitate Ecclesia aut minor tenebitur ut latte resolvunt Pinel. et Sarmien. iam relati addendi d. §. ultimo cui etiam adde Menoch. lib. 2. de arbitra.

Cassu. 171. ex n. 31. et omnino videndum Octavium Symmoncellum sex referentem interpretationes lib. 1. de decretis tit. 6. ex n. 15. usque ad n. 21. a quo cavebis dum putat Ulpianus in d. §. ultimo reprehendi a Paul. in d. l. 2. quae omnia sunt observanda ad interpretationem d. C. verum. ~ ~

Relinquit ergo ex s. dictis retinendam esse regulam quam ex hoc tex. deduximus s. n. 1. et ita resolvendum donationem sub modo factam modi implemento non secuto rescindi et revocari idque videtur probare tex. insignis in l. ultima versiculo vel quasdam conditiones J. de rebo. dona. de cuius interpretatione scribes in l. perfecta 4. J. visto titulo, et potes induci l. quoties 3. in principio J. eod. et l. liberto 21. §. Lucius ff. de manu. lega. et quae observasti (ad regulam) digo ad Rip.am huius tit. C. 2. n. 7. sin quae intelligi posse ut l. si donationis 3. in fi. C. de contra. emptione et facit l. cum te fundum 6. C. de pactis inter empt. cui omnino adde Pincl. in R.a C. de rescinden. 2. p. C. 2. ex n. 14. ~ ~

Sed tunc implacabiliter obstat l. ea conditione 14. C. de rescinden. venditione ubi contractus nomine rescinditur propter modum adjectum non impletum sed tamen agitur ad id quod interest. ~ ~ — — — — — —

Quae non dum ut disoluat Accurs. non leviter fluctuat tam ind. l. cum te fundum et tandem magis probat ideo non rescindi contractum in specie illius legis. ea conditione quia ille modus et adjectio solvendi reipublicae non causam finalem, sed impulsivam induxit cum alias venditor esset venditurus eideo manente firma conventione venditionis agitur in id quod interest cum tamen in omnibus alijs

Conditione quam

Speciebus præcipue in casu d. L. cum te modus induxerit Causam finalem ut colligi posse ut ex illo tex. bene contemplatione certæ Rei ac propterea non impleto potuit Revocare et Rescindi dispositio ex Reg.a L. 2. §. ultimo cum L. sequenti ff. de donatio. ubi Constantinus Rogerius n.o 17. et 27. post Bar. et alios in d. LL. comprobat inter prætationem cum Accurs. quam tanquam Receptam Resolvit Covar. lib. 1. variarum C. 14. n.o 16. et Repetit in C. quamvis pactum 2. p. §. 5. n.o ultimo de pactis lib. 6. et probat Corn. Cons. 102. lib. 2. Bal. Novellus in Repetitione L. 1. n.o 351. ff. soluto matrimonio et alij in fine Relati a Pinelo quos ipse non sequitur ubi S. n.o 18 et saltem in contractibus nominatis hoc esse defendendum admonet Molin. ad Ripam ff. de verborum obliga. ex n.o 57. et satis probat Regia L. 58. tit.o 5. p. 5. ~~

Quæ inter prætatio licet in se verissima sit dum constituit diferentiam inter defectum modi inducentis Causam finalem, et illius qui tantum impulsivam induxit, tamen quod attinet ad inter prætationem d. L. ea conditione Commentitia, et divinatoria est, cum potius modus ille in ea specie fuerit adjectus in favorem ipsius venditoris, debeat inducere Causam finalem ex Recepta Bar. traditione per tex. bene in d. L. 2. §. ultimo et Resolvit Tiraque. tit. de cessante Causa limita. 1. ex n.o 52. tum maxime quia bene non constat de alio prætio, quam ut emptor pro venditore solvetet Rei publicæ totum quod ei debebat et scitum est prætium in contractu emptionis, et venditionis Causam finalem inducere et ideo ubi prætij solutio locucum hic non potest

venditio cessat ex L. bona fides 52. ff. de act. emp. cui adde Molin. ubi S. n. 60. Gomez lib. 2. variarum C. 2. n. 31. et alia arg.ª contra illam receptam interpretationem considerat Pinel. ubi S. n. 22. qui tamen n. 23. putat accipiendam d. L. ea conditione in modo quia impleri debet in pecunia numerata quasi iniquum esset venditionem rescindi cum sufficeret agi ad id quod interest: quod in contractu venditionis regulare videtur pretio non sulutto ex L. 1. bene ad exemplum, sed potius contemplatione certae rei extra pretium constet venditionem fuisse celebrattam. — — — — — — —

Ex qua interpretatione possett in auditta et non in elegans de dici declaratio ad L. ultimam ff. de condition. causa. dat. L. damus 52. bene ut aliquid sequatur ff. de conditio. in debi. ut si illud quod dandum, vel sequendum erat consisteret in pecunia numeratta causa non secutta, condictio non competeret sed actio in id quod interest. — — — — —

Sed ea Pinel. interpretatio justa non videtur nam cum admittatt modum adjectum fuisse in d. L. ea conditione necessario debett fatteri nihil interesse an in pecunia, vel alia re sitt adimplendus, quia traditum est dispositionem sub modo factam resolui modi implementto non secutto quia id actum inter contrahentes ur; item et quia generalis regula est ut causa non secutta conditio competatt ex d. L. ultima, et ex d. L. damus et ex L. Senatus. 35. versiculo neque dubitavere Cassiani ff. de donation. causa mortis. L. 1. in fine. C. de rerum permutation. et potest expendi hec nra L. 1. in quibus omnibus juribus talis diferentia modi non scribitur — — — — — — — — — — — —

N. 7

Quare successit alia interpretatio quam scio in Scholis passim admissam quae constituit diferentiam inter contractus nominatos quos non rescindit defectus modi et in nominatos quos propter sui fragilitatem resolui modo non impleto receptum est ex L. 1. et L. venditi. 6. C. de actio. emp. L. 1. C. de rerum permutation. L. in Civile 12. C. de rei vendi. d. L. ea conditione adjuncta L. naturales 5. §. 1. et 2. ff. de praescriptis verbis, quae in nominatis contractibus loquitur in quibus ex C. Causae non secutae si malit ille qui rem dederat, competit repetitio ut in d. L. in fine C. de rerum permutat. et in d. L. cum te 6. C. de pactis inter empto. quam de contractu innominato esse accipiendam ex communi Sententia resoluit Pincl. ubi S. ex n. 16. et sic existimant posse accipi hanc nostram L. 1. multi qui communem Sententiam sequuntur et L. ultimam C. de rerum permutation. L. 3. C. de contra. emptione et eam diferentiam in contractibus nominatis conantur probare ex L. fundi partem 79. ff. de contra. emptione L. tenetur. 6. §. si vendidi et L. si sterilis 22. §. si tibi ff. de actio. emp. eamque recipit Bar. in L. 2. n. 7. C. de condittio. ob Causam et in L. quibus diebus 40. §. ter milius sub n. 17. in fine. et bene Soci. n. ultimo ff. de condition. et demonstra. et alij quos retulit Pincl. ubi S. n. 26. et preter eos omnes Menochi questio. usu frequenti C. 69. n. 20. Anto. Gomes lib. 2. variarum C. 8. n. 4. Dueñas Reg.a 110. Limitatione 9. ~ ~ ~ ~ ~

Verum neque haec diferentia undequaque mihi pr. et aperte confunditur ex d. L. cum te quam bene fulgo putat necessario intelligi debere, ut tto. cui subest conveniat de contractu emptionis, et venditionis et ita de contractu nominato intelligit Bal. in L. d. Legem sub n. 5. in fi. C. de Condition. ob Causas. et tu poteris considerare tex. in pro

positum optimum in d. l. fundi partem versiculo si modo ulius vendidit ubi exiguum, aut vile pretium cum contemplatione alterius rei adhuc facit venditionem neque sane iusta diferentie ratio potest constitui inter hos contractus cum omnes estimari ex voluntate contrahentium quam equum est sequi ex l. non omnis 19. ff. si certum petta. l. 1. §. si conveniat ff. de posi. unde si venditor alias non esset venditurus nisi contemplatione certe rei aequa inter eum, et emptorem convenerat, si emptor non adimpleverit juri et equitati consentaneum est venditionem rescindi quod Bal. ubi S. advertere videtur et apud nos est expressa regia l. 48. tit. 5. p. 5. que venditionem et sic contractum nominatim rescindit ex C. Causę non sequtę. ~~

Item et ego considero actionem ex vendito licet regulariter et ex sua natura non aliud quam ad pretium exigendum competat ex voluntate contrahentium aliquando dari ad rescindendam venditionem ex d. l. cum te et ex l. 2. C. de pactis inter empti. sic limitata. d. l. in Civile cum alijs que conjectura sumenda videtur quoties contractui venditionis aut cuilibet alij nominatio modus adjiciatur respiciens favorem venditoris cum talis adjectio ex communi illa traditione B. in l. 2. §. ultimo ff. de dona. inducat Causam finalem, et ejus defectus resolutionem et facit recepta diferentia inter modum et modum scripta S. n. 6. ~~

Neque tte moueatt d. L. ea conditione quia aduertere debes perperam fecisse eos qui hactenus de modo acceperunt cum potius debeatt accipi de pactto conventto in ipso contractu emptionis, ett vendittionis: nam quamuis conditio primo sepe accipiattur ut scripsistti s. ad Rm. C. 2. n. 1. tamen pacti etiam figuram habere ex Cic. probatt Baldui. de condition. C. 1. in principio ett non obscure colligitur ex tex. in propositto insigni in L. 2. C. de pactis intter emp. et saltu ex d. L. ea conditione in cujus fine L. dicitur quę in principio appelatta fuit conditio Legis autem uox pro pactto sepe exponittur ut in L. qui insulam 35. §. ultimo ff. loca. et in d. L. fundi partem, et tamen cum pactum non sitt adjectio sed potius dispositio obligationem non inducit, sed eam que est, informatt et pari pretij efficitur ex L. juris gentium 7. §. quinimo ff. de pactis. conjuncta d. L. fundi cui omnino adde Pinel ad Rm. de rescinden. venditione c. 2. n. 11. ett ex n. 29. et pro Bar. in L. tenetur 6 §. si vendidi et magis L. sterilis 22. et si tibi de action. emp. cui adde Alexan. Cons. 10. ett 178. lib. 1. ett Toraque. de retractu conuent. §. 3. gl. 1. n. 19. ac propterea cum eo Casu tantum Competatt pura et simplex actio ex venditto pretium et id quod intterst consequitur uendittor ex L. 1. C. de actio. emp. L. 1. C. de rerum permu: non vero rescissionem contractus sed id non fuerit conventum ex d. L. venditi et d. L. in Civile C. de rei vendica att vero in d. L. cum te conventum aparett ex uoluntate contrahentium

est eo quod inter eos fuit actum ut defectus pacti adjecti Rescission em contractus induceret et ob id exten ditur actio ex S. dictis. — — — — — — —

In tex. verb: vindicationem quoque.

N. 8. Difficilis videtur tex iste dum eo deducitur dominium rei donatae quod absque dubio ineptem donatione fuit trans latum id est traditione quae necessaria videbatur ex L. 1. et 2. C. quod Lic. ab emp. disced. facit L. traditionibus 30. C. de pactis Resolvit latte Covarr. lib. 3. variarum C. 8. Hotom. quaestio. illustru. C. 11. quod si in donatariam fuit domi nium translatum, ut vere fuit ex S. dictis est ex Reg.a §. per traditionem inst.is de Rerum divisione L. Clavibus. 74. ff. de contra. emptio. consequens est avicem donatricem illud amisisse, ne aliter detur duorum dominorum in solidum concursus quod jure et natura repugnat ex L. si ut certo 5. §. si duobus vehiculum ff. commod. L. 3. §. ex contrario ff. de adqui. posse. ac propterea vindicationi locus esse non potuit deficiente dominio ex parte actoris ex §. 1. inst.is de act. L. in rem 2. 4. L. oficium 9. versiculo ubi, n, probavi ff. de rei vindica. — — — — —

Quam dificultatem ut disolvat Acurs. tam hic quam in L. 3. verbo pro fecta S. de contrah. empt. in L. 1. ver bo mortis ff. de donatio. existimant favora biliter hoc introductum esse contra juris Civilis principia in Casu speciali alimentorum quorum Causa propia dicitur ex L. Mela. in principio ff. de alim ent. Lega. hocque insi

nuare uidentur illa verba bis repetita: hoc casu in con-
tex. hujus L. eamque inter pretationem sequuntur Barth.
fulgo. et reliqui hic idem Bar. n. 9. Pau. n. 5. in d. L. 1. et
esse recuptam signat Couarr. lib. 1. variarum C. 14. n. 4.
Aliat. in d. L. traditionibus n. 20. et post Ripam in L. ulti-
ma n. 129. J. de Reuocan. donatio. probat Ouoli. ad Consue-
tud. Parisiens. 1. p. §. 22. ex n. 57. et simpliciter Cona. lib. 5.
Com. C. 10. n. 1. et Grego. in L. 6. gl. 1. tit. 4. p. 5. et in L. 21.
gl. verbo. Señorio tit. 9 p. 6. — — — — —
Ceterum ea communis inter pretatio uiolenta uidetur cum
potius decisio hujus tex. generaliter uideatur accipienda
in quacumque donatione facta sub modo ejus adim-
plemento non sequuto ut argo. L. cum veterum 15. versiculo
quod si esponsa C. de donation. ante nupt. et L. si mortis
29. et L. qui mortis 30. ff. de dona. Causa mortis secure pro
bant Soci. n. 21. et Jas. n. 31. in L. Certi. Conditio. ff. si
certum petta. Curtius Jun. in d. L. traditionibus n. 26. et ita
generaliter allegauit hunc tex. Joseph. Ludov. decisione
Perusi. 29. sub n. 22. et uidetur probari regia L. 6. tit. 4. p. 5.
et sic etiam hunc tex. generaliter accipit Bern.dus Gla. in
C. verum de Condi. Appos. quem tex. simul et istam nos-
tram L. 1. in eum sensum simpliciter allegauit Peral
in L. 3. §. qui fidei comissariam sub n. 72 in fine ff. de hered.
insti. et cum Alexan. in L. qui absenti §. 1. n. 4. ff. de
adqui. posse. ferdinan. de Locus in L. filius fam. §. Diui

n.º 92. ff. de Lega. 1. ett alij infinti et tunc potest responderi illa verba in hoc casu repetita in hoc tex. non inducere Cassum specialem alimenttorum sed potius hunc esse unum ex multis Cassibus in quibus ex benigna juris interpretatione et principum rescripto repugnantibus scriptis juris Civilis reg.is dattur utilis in rem actio ei qui dominus non est nempe quando donatarius non servatt leges, et modos ei a donattore adjecttos quod statim explicabis. ~ ~

N.º 2. Sed tunc adhuc superst dificulttas, qua ratione ei qui dominium non habett detur actio in rem contra juris principia de quibus S. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Sed multi respondent antte quos Accurs. hic gl. 1. non servatto modo reflexum, et translatum fuisse dominium utile in ipsam donatricem cujus ocasione datur utilis vindicattio ad consequendum directum et satis videtur in linare Bar. hic in l. si mortis 29. ff. de donatio. Causa mortis et in l. 2. S. de Condi. Causa dat. et in l. 1. n.º 4. ubi alij ff. de donatio Causa mortis et in l. 2. S. de Condi. Causa dat. ett in l. 1. n.º 4. ubi alij ff. de dona. et receptum agnoscitt Gomez lib. 1. variarum C. 12. n.º 1. post Jas. in §. si ittaque discrettis n.º 16. inst.is de actio. ett post Cur. Juni. in d. l. traditionibus n.º 26. C. de pactis. Secure resolvitt Sarmien. lib. de redditibus Ecclesiæ 3. p. C. 2. n.º 10. quin imo non tam dominium adquirere per hanc actionem quam potius declarari illud esse penes donatricem resolutta ipso jure donatione putat Fulgo hic et Cure Hotom. questio. illus. C. 11. ad fi. versiculo-

-ad 3.m

Quę Senttentia vera esse non potest non sequta traditione ut jn explicabis sed per Acurs. solett expendi L. in bello 12. §. si quis Servum ff. de Captivis sicque putant intelligendam eam actionem personalem, que datur inter alias legattarijs ad consequendum legatum ex §. nostra autem instis de lega. ut per eam consequatur plenum, et directum dominium, quod sine traditione ipso jure fuerat adquisitum ex L. a Titio. 50. in fi. ff. de furtti et sic solett intelligi L. 1. C. communia de lega. ~ — — — — — — —

Sed hęc Senttentia multis obruitur dificultatibus in quibus explicandis parum feliciter laborat Sarmien. ubi S. ett prętter quam quod illa Recepta, et com entitia diferentia dominij utilis ett directi a J. C. non uidetur admissa ut scribes J. ad accursium hic gl. 1. admitti non potest neque ferendum est dominium quod legis ministerio in aliquem transfertur adjectionem et augmentum Recipere ex Regula d. §. sic ittaque discretis beneamplius non potest effici meum instit. de actio. cum alijs. — — — — — — —

Neque oberitt d L. in bello §. si quis Servum quia aliorsum est intelligenda quam vulgus interpretatum existimatt ut scribes J. n. 11. — — — — — — — — —

N.° 10. Quare ut hęc omnes S. dictę dificultattes cessentt a quibus interpretes se liberare non possunt Resolvendum est verissimum quidem esse dominium quod per donationem in neptem donattariam fuit translatum modi implemento non sequtto licet disoluatur hujus donationis adhuc tamen sine nova traditione non potuisse Reverti ad uiam donatricem

Id que ex juris principijs L. 1. C. quod lic. ad emp. disced.

est d. l. traditionibus c. de pactis cum alijs §. adductis idque efficaciter probabis ex hoc tex. bene qua dominium prestinum tibi restituatur in id ergo hec actio utilis in rem donatrici datur ut recuperet dominium quod olim habuit quoque nunc caret quia per traditionem amisserat. — — — —

Nec ferenda est uiolentta est Cauilosa inter pretatio Fulgo hic ex ponentis dominium pro re ipsa donatta cujus dominium contendit esse per resolutionem donationis ipso jure factam ipsius auiæ donatricis quæ inter pretatio insolens est et a nemine alio recepta. — — — — — — —

Atque dominio carere donatricem in specie hujus tex. necessario conuinces si utilis in rem actionis originem et naturam consideraberis etenim multa in jure contra strictam disputandi rationem artis et juris Civilis principia recepta esse utilitatis Causa. i. usu et æquitate rerum exigentibus ex prudentum inter pretatione et benegnitate Principum varijs ex juris locis colliges ut in l. 4. §. Siquis duplam bene utilitatis Causa ubi recte explicat Corra. n. 9. ff. de verborum obliga est ex l. 1. §. per Servum, qui in fuga. l. peregre 44. §. quæsitum ff. de adqui. posse. l. Servitutes 19. §. si sublatum ff. de Servi. Urba. in l. ita vulneratus 52. versiculo ultimo ff. ad d. l. Aquil. ac propterea quoties ex jure stricto deficit alicui actio æquum tamen esset et publicæ utilitati conveniens eam habere tunc ex æquitate edicto Pretorum prudentum authoritate aut Princi-

pum benigna intterpretatione datur ei actio, quę ea ratione utilis dicitur ex tex. optimo in L. 2. §. item Varg. versiculo quamquam autem ff. de aqu. plu. arcen. L. quia actionum 11. ff. de prescriptis verbis, et stat elegantissimum exemplum in L. quoties 3. §. hoc titulo L. si ex voluntate 7. C. de donatio. inter. L. idem Pomponius 5. §. de arbore ff. de rei vindic. ett in alijs infinitis juris Locis, quę passim ocurrunt ad quorum intterpretationem graviter docet Duare. lib. 1. disputationum C. 11. eleganter Joann. Vaudius lib. 1. variarum quęstio. C. 42. Lodovicus Mag.s lib. 1. action. C. 5. Equina. Varo. in L. nam ut ait et in L. fraus. ff de legibus, nec discrepatt Forcatul. in Neccioman. juris. C. 63. — — — — — — — — — —

Ex quibus iam intelliges L. actio 49. ff. de nego. gest. ubi videbis eundem esse efectum utilis et directe actionis, eademque ratione in specie hujus tex. quia avia donatrix dominium quidem non habebatt resolutta donatione propter defectum modi non sequti si forsam neptis interim ex rebus donattis aliquas alienassett cum equum essett eas ad donatricem reverti resolutta donatione deficeretque ei actio competens ad revocandas res illas a tertio possessore. Quia illa competebatt, personalis est et condictio appelatur ex hoc tex. admissa fuitt ex benigna Principum intterpretatione, et equitate sugerente sic extensa natura actionis personalis quę quia datur ad rem consequendam repugnante in restrictto utilis datur, sicutt in L. cum veterum C. de donatt. ante nupt. in L. qui mortis 30. ff. de donation. Causa

mortis ett in L. ultima C. de heredi. vel act. vendi. L. si mulier 30. cum L. sequenti. ett L. uxor marito 56. ff. de donatt. inter ac propterea iam uides utilem in rem actionem non dari ei, qui dominium non habet, immo potius qui jure Ciuili dominus est, quin potius dari ei qui dominium non habett Unde iam desinatt mirari Acurs. verbo utilis in §. Si quis in aliena tabula institut.is de rerum diuisione, quia in specie illius tex. ett similis L. qua ratione 9. §. 1. conjuncto uersiculo utique tamen ff. de adquiren. rerum domi. cum detur non directa sed utilis in rem actio necessario pressuponitt agentem non esse dominum, nam ubi dominium quis habet, incipitt hac actione utili in rem uti non posse idque mihi aduertisse uidetur Azo. relatus ab Acurs. in L. si culpa. 63. versiculo adjubari versiculo inde sin Azon. ff. de rei uindi. sic uerissime accipiens illum tex. de ea utili actione xa. d. L. ultimam C. de here. vendi. et ita generaliter docebatt Petrus de Vilaper. in L. 1. C. de act. ubi non obscure admitit Bar. sub. 20. ad fi. et post Ang. Immo. in L. 1. ett bene Cuma. ff. per empto. admonentes per ponentem hanc actionem in rem utilem non posse allegare se dominum esse, idque expresse docet Paul. in L. 1. n. 8. C. de in offi. dona. Ludo. Maynus. lib. 1. action. C. 5. ubi itta recte accipitt hanc nostram L. 1am

11. Relinquitur ergo ex S. dictis errare omnes hactenus

qui in specie hujus tex. agnoscunt dominium in dona-
trice in quo errore fuit etiam Sarmien. lib. de Reditibus
3. p. C. 2. n. 10. nam cum ei competat utilis in rem actio
necessarium sit sine dominio esse neque aliter ei
daretur ex §. dictis et ex L. ab hostibus 18. C. de Capti
ex qua vide, quæ statim deduces; ac propterea etiam
in cautte etiam Peral. in L. 3. §. qui fidei comissariam
sub n. 72. in fine ff. de hæred. instituen. simpliciter dixit
dari hic rei vindicationem cum addere deberet utilem
ut in d. L. ex. §. n. 10. citatis eademque ratione et
ex verissima hujus explicatione, iam facile videbit
concurrere actionem in rem utilem, et condictionem
sive actionem personalem citra ullam repugnantiam
ut in d. L. cum veterum C. de donation. ante nuptias et
in L. qui mortis 30. ff. de dona. Causa mortis L. uxor
maritto 56. ff de donatio inter. quia quemadmodum
conditio, quæ ad dandum competit ei non datur, qui do
minus est ex L. ultima in fi. ff. usus fruct. quemadmo
dum causa quia qui dominus est, amplius non potest
effici dominus L. et an eadem 14. § actiones ff. de exception.
rei iudi. L. sequitur 4 §. Iana. ff. de usucap. §. sic itaque
discretis institut. de act. sic etiam utilis in rem actio
non datur ei qui dominus est ex §. resolutis, et in con-
sequens, sive hac illa actione donatrix experiatur, non
contendit se dominam esse in specie hujus tex. sed
æquum esse sibi dominium restitui et a quocumque

possessore auocari ut sic uideas quam sine ratione Acur. Bar. et reliqui hujus L. inter pretes laborent in componenda hac repugnantia inter has duas actiones, cum uere nulla sit, ut iam intelligas falsam et minime necessariam esse illam dd. traditionem quorum sententiæ meministi n. 9. in principio docentium quoties jure speciali legisque ministerio alicui fuit quæsitum utile dominium dari, et eidem competere condictionem ut traditione consequatur verum dominium jure Ciuili inducuntque L. in bello 12. §. si quis servum de Captivis. quam post relatos. l.n 9. comendat pro hac sententia Peralta ubi S. n. 24. et in L. heredes n. 99. et 100. de leg. 2. nam verius est hic nullum dominium fuisse quæsitum a jure ut S. demonstratum est quin imo nec dici potest in specie d. §. si quis servum usucapionem procedere fauore illius qui dominus est, etenim subtili ratione quia servum redimens in illo exemplo non consequitur per traditionem quia licet dominus antiquus jure belli amiserit dominium jure tamen et beneficio post liminij illud recuperat pretio oblato cujus fictione fingit, semper fuisse dominus ac propterea necesse uidetur ut dicamus jure usucapionis redimentem effici dominum ita ut tacite vero domino duret dominium quæsitum ex redemptione sed eo offerente pretium illud dominium jure post liminij resoluatur proinde acsi ei nunquam fuisse quæsitum. aut saltem dici potest re

L. in bello §: si quis servum. D. de Cap. et post li. ... revers.

dimentem effici dominum revocabiliter cum vero domino competat jus oferendi ut in simili probatt l. non ideo minus de rei vindi. 66. per usucapionem vero ille qui redimitt excluditt illud jus revocandi: atque ex his facilimis resolutionibus facile intelliges l. ab hostibus C. quibus non objicitur longi temp. l. ultima C. ex quibus Caus. maiores ubi recisa usucapione exequitate post liminij, succurritt vero domino ut utilem in rem actionem possitt movere proinde ac si dominium non amisseritt et magis intelliges l. ab hostibus C. de Captivis. quorum jurium argo. ego considero quod ab alio non memini observatum utilem hanc in rem actionem dari etiam ei qui jure gentium dominus est licet juris Civilis subtilitate et ejus introductione dominium amisseritt, ut accedit in usucapione argo. l. 1a. de usucapio est potest constitui aliud exemplum in §. si quis in alienata de rerum divisione est itta Coslica Regam l. nec in rem de rei vindicatione. — — — — — — — — —

Bal. in C. 1. n. 5. de feudo natur. feud. non habente

N. 12

Ex his etiam potteris resolvere illam alienandi facultattem quam tan anxie et scrupulosse involvunt Bar. et reliqui, et cum Acurs. alij in §. nostra instta. de Lega. quaerentes qua ratione Legattario dentur illae variae actiones contrariae et repugnantes personales hypothecaria et realis, sive in rem actio ind §. nostra ex ex l. 1. C. Communia de Lega. cum hypothecaria non possitt competere ei qui dominus non est

siquidem rei propiæ non consistit pignus ex L. si rem 29. de pignoribus ac L. nec pignus 45. de reg. juris et tamen Acurs. in d. §. nostra verbo hypotheca ab alijs receptus respondet hypothecariam et in rem actionem dari. ad diversa cum hypothecaria competat in alijs rebus defuncti vendicatio aut in ipsa religatta ita resolvit Ripa in L. 1. n. 65. Jas. 182. Crotus n. 144. Alcia. 37. de lega. 1. Gomez lib. 1. variarum. C. 12 n. 7. Tiraquel. tt. de morte 6 p. declaratione 2. n. 6. Corra lib. 6. miss. C. 16. n. 6. Sed sane cum hypothecaria, quæ datur legatarijs utilis sit et legis benefitio ejusdemque authoritate concessa potest competere sine ulla repugnantia in re ipsa legata ut in suo casu probatt L. ultima C. de sacro sanct. Eccles. et potteris inducere in L. in rebus 30. C. de divisione dotium et quod dicitur rei propiæ non constitui pignus, accipi debet de pignore conventionali non vero de utili quemadmodum de rei venditione utili diximus S. n. 10. Quod si urgeas quærens quid dicendum de conditione et directa rei venditione legatario convenientibus respondent Baldianus et Mirsingerius in d. §. nostra et expressius Baconius lib. 2. declarati. C. 42 n. 33. et lib. 3 C. 49. n. 15. per conditionem sive actionem personalem contendere legatarium rem sibi traddi, ut per traditionem consequatur dominium naturale cum ex testamento tantum fuerit in eum translatum civile sed hanc traditionem improbasti S. n. 9. et 11. et merito quia dominio irrevocabili semel quæsito nihil potest

addi ex regula §. sic itaque discretis instit. de action.
quare melius erit dicere quod cum actio personalis du
plex sit alia dandi, altera faciendi ex §. appellamus de
actio. illaque ad faciendum datur bene potest concurrere
cum rei uenditione argo. L. si rem tradi 28. de verborum
obliga. atque propterea quoties certum corpus est lega-
tum, aut certa species. nam aliter non transfertur do-
minium ut ex L. 1. §. si quis sub conditione si decem. ffret
legat. non causatur resoluit Costa. in C. si Pater. 2. p.
verbo et subsequenter n. 32. tunc obligatio. testamento
et actio illa personalis non est rem dari. 1. transferri do
minium, sed potius rem tradi eaque rem cum heres
non teneatur transferre dominium sed tantum tra-
dere ut in L. cum Pater 77. §. euictis de leg. 2. non tenetur
de euictione cum tamen secus esset si ad dandum cogeretur
quod accedit quoties res in gne legatta et non certum Cor
pus aut certa species ut intelligas L. si domum 74. de
leg. 1. §. 1. et L. heres Servum, 58. de euictione et ideo
legatarius uindicat tanquam dominus et potest urgere
heredem actioni personali ut rem tradat ut uoluit A-
curs. ind. §. nostra et post alios Alexan. in L. 1. n. 31. de leg. 1.
ea ratione quod tradere facere sit ut ind L. si rem et
notant DD. in L. si fundum eod. nisi uellis dicere et fors-
am Planius referenda esse singula singulis et actio perso-
nalis competat quando quantitas aut incerta species
legatur rei aut vendicatio quando certum corpus hypote
caria vero si heres distraxerit bona definiti. ~ ~

N.° 13.

Ingl. benko, in pacto aut Legis Comissorie.

De his pactis extant tt. ff de in diem addictione et alter de L. comissaria in quibus Acurs. putat dominium resolui ipso jure et ideo directam in rem actionem dari venditori eidem quod domino antiquo arg.° L. si quis 42. de rei vindicatione L. si ate C. de pactis inter emptionem et ne repugnet regula L. traditionibus C. de pactis et magis L. 1. et 2. C. quod liceat ab emptione respondit Acurs. id speciale esse in L. 1. verbo mortis de donationibus et in d. L. traditionibus, quod tamen multi non admittunt docentes generale esse in quocumque contractu celebrato adjecto pacto resolutivo arg.° L. 3. de contra. emp. L. si hominem 19. de usucapio. et docet Bal. in L. 3. n.° 7. C. de condi. causa dati. Castrens. in L. si absenti §. 1. de ad quiren. posse. n.° 1. quorum sententiam pluribus Citatis magis communem et veriorem profitetur Covar. lib. 3. variarum C. 8 sub n.° 2. Col. 2. et 3. in principio inducens tex. putans esse expressum in L. voluntate 10. versiculo ultimo, quibus modis pignus, vel hypoth. Sol. ubi resoluta venditione ex consensu contrahentium prestito pacto adiecto a principio res reddit ipso jure ad pristinam causam qui sane consensus a principio inerat contractui arg.° L. 2. bene et a principio inhesit de rebus eorum L. juris gentium 7. §. quinimo de pactis. ac propterea perinde est atque si a principio nulla venditio intercessisset impleta postea conditione in cujus eventum resolutio contractus fuit contractus aut collata ex d. L. si hominem de usucapio. et reg.a L. 1. L. que Bulneum 9.

L. potior 11. versiculo cum, ñ, qui potiores et quamuis uidetur tales pactum est resolutionem non possit resolui traditio, quę in facto consistit ex L. 1. §. si vir uxori. de adquiren. possessione tamen cum per resolutionem et pactum ea traditio destituatur jure est causa ex qua proceseratur manet nuda est inconsequens inefficax ad translationem dominij ex L. numquam nuda 31. de adqui. rerum domi. — — — — — —

Quod tamen in donatione non procedit etiam si a principio adijciatur pactum resolutibum ut in specie L. 2. C. de condi. ob causam dirię ratio illa elegans potest commendari quod emptio, et venditio contractus sit qui consensu contrahitur est perficitur ex principio instª. de emptione, et venditione L. 2. de obliga. et disensu hoc é contrario sensu dissoluitur L. 1. et 2. C. quod licet L. ab emptione 47. de pactis quia nihil tam naturale est quam ut eo modo disoluatur res quo colligata est ex L. nihil tam naturale de reg. jur. at donatio non tam consensu quam traditione perficitur, est in ea constituta est ejus substantia L. senatus 35. §. 1. de donatio. causa. et ideo ex ead. illa regª nihil tam naturale opus erit contraria traditione, quę traditio quę facti est non disoluitur contrario sensu ut grauiter docet Castren. in L. 1. nº. 8. C. de in offic. donat. sic que deficiente consensu non destituitur substantia donationis quę in traditione est, quia quamuis nuda traditio non ualeat ad adquisitionem ex d. L. numqm nuda proficit vere ad retentionem argº. regª. L. licet. 4.

C. de adqui. posse. — — — — — — —

In ead. gl. in principio.

Igitur quoties donator voluerit donationem rescindere est res donatas repetere experiri oportebit vel actione personali, vel utili in rem actione ut S. demostratum est n.º 9 est 10. Cæterum si voluerit ratta manente donatione urgere donatarium ad implementum modi adjecti id consequitur motta actione præscriptis verbis quæ datur ad implementum, est in id quod interest ex L. naturalis §. 1. est 2. de præscriptis verbis L. 2. ubi ut contractus fidem C. de pactis inter et in hoc casu necessario accipies L. 9. est L. cum res 22. S. de dona. L. 3. S. de contra. emptione L. fi. de rerum permutation. et sic vides multiplicari donatori actionem adversus donatarium modum non implentem non tamen intelligas posse eum omnibus simul experiri cum potius debeat unam eligere qua electa aliarum additus præcludetur ex L. quod in hærede 3. 9. §. eligere de tribus actione L. cum filio 78. §. varijs de Lega. 2. L. fi. bene sciens se unius electione, C. de Codicilis docet Bar. hic communiter receptus ut videbis apud Corra. in L. naturaliter §. nihil commune lectione 1. n.º 12. et lectione 2. n.º 5. et 9. de adqui. posse. Menochi. de adipiscen. posse rem. 4. n.º 562. Boerium decissione 289. n.º 6. — — — — — —

Illud tamen debes observare si donator elegerit agere utili in rem actione, vel conditione adversus donatarium prope modum non sequtum venire fructus præceptos ex re donata, si hoc peteriit ē. n., hæc actio restitutoria ac

propterea ad rem ex fructus pertinent arg. l. qui se debere 7. §. ultimo de condi. causa dati. l. videamus §. si actionem de usuris est in proposito videtur tex. expressus in l. liberto 21. §. lutius de ann. legatis versiculo respondi estque ratio in promptu quia in hoc casu causa illa redit ad non causam non secuto implemento ac proinde est attento exitu ac si ab initio esset conditionalis xa. l. 1. §. de his quae sub modo et per inde ac si nulla donatio praecessisset arg. autho. cui relictum in fine C. de indicta jud. tol. resolutis ti. §. ad Ripam C. 2. tto. 7. licet alijs donationibus quae a principio purae et simplices sunt revocantur tamen propter aliquem casum emergentem ut in specie l. si unquam C. de revoc. donation. et l. fi. fructus non veniant in restitutione ut si quis intelligas l. in aedibus §. fructus de donation. est celebrem Acurs. traditionem in l. generaliter 24. §. proinde verbo ex aliquibus de fideic. libert. communiter receptum sin Jas. in l. si heres de conditio. indebiti. n. 2. et cum Tira quel. et multis resolvit Gutierrez 1. p. de juram. confirmatorio C. 20. n. 7. Baeza. de non meliorandis filiabus ratione dotis C. 33. n. 1. et 4. Matienzo gl. 7. ex n. 6. ad l. 3. tto. 8. lib. 5. Compi. quos adde Acurs. ubi. §. — — — — — — —

In gl. bene cum sit hodie nominatus Contractus donatio.

15. Idem docet Acurs. in principio l. juris gentium

verbo facias versiculo preptterea de pactis ubi Jas. n. 8. Horos. n. 9. recepti testatur, et probatur Sarmien. lib. 3. Selectarum C. 3. n. 6. Padilla in L. naturalis n. 25. de prescriptis verbis Diminal. in Rubrica institu. de dona. ex n. 28. omnium latissime Marcus Aquilin. in Rubric. de verborum obliga. ex n. 62 sed longe verius est nec olim nec hodie contractu fuisse, sive de vera donatione intelligas quae necessario requirit traditionem ex L. 1. bene dat aliquis de donation. L. Senatus 35. versiculo 1. de donation. defendit Fulgo. in L. 2. C. de Conditione ob Causam. Cuiat. ind L. juris gentium Petrus Faber ad L. 28. de Reg. jur. eleganter Corra. ad L. post Contractu. n. 3 de donation. Causa Hotom. L. 1. disputation. C. 5. de donation. pag. 2. Contius lib. 1. disputation. C. 12. nec attinet dicere hodie consensu donationem perfici ex L. Siquis argentum §. fi. S. tt. 1. nam ea lex. hunc sensum habet ut ex pacto nudo donationis actio nascatur, et promittens obligetur sicque non tam donatio, quam pactum dandi dicitur: Nec te moueat quod sepe ex donatione actio prescriptis verbis nascatur ut resoluisti S. n. 14. quia illa actio producitur ex donatione negotiali sive quae ob Causam sit quo casu cum negotium geratur et admixtam habeat obligationem pro ea parte pro qua negotium geritur non mirum si actio competat, quae ratione donationis competeret, non posset L. Aristo. 18. de dona.

L. hoc interdictum 14. de Precario atque in hunc sensum probare poterit donationem ob causam contractum esse videtur voluit Sarmien. ubi S. — — — —

In gl. 1.a ibi si licet utile &c.a

N.° 16. Non sunt plura verba quam peccata) 1.° quia ut S. resolutum est ex n.° 9. hec avia donatrix nullum habet dominium. Secundo quia nullibi juris fit mentio uti lis dominij inutile et dir actum agnoverunt juris authores ut elegantter ostendit Duarenus lib. 1. disputation. C. 17. Parladorius rerum quotidianarum C. 1. §. 2. n.° 14. et licet invitus agnoscit Alvarus Baez. lib. 1. de jure imphiteutico q. 13. qui latte disputatt sed defendi potest Acurs. si dicas docendi gratia hanc divisionem fuisse receptam a juris interpretibus quam probasse videntur legum partitarum Conditores in L. 1. tt.° 18 p. 3. ubi Lupus. est L. 45. Tauri. L. 4. tt.° 7. lib. 5. Compila. et cum Acurs. hic in L. 1. verbo domini, est gl. fi. in L. 1. si age. Vestig. communem sententiam resolvit Anton. Gomes in L. 68. Tauri. n.° 2. lattissime Pinel. multa deducens in L. 1. 3. p. ex n.° 11. C. de bonis maternis Constanter Sarmien. lib. 3. Selectarum C. 2. ex n.° 26. quos Baez. que ubi S. adde Acurs. hic et ind L. 1. — — — — — — —

S. tex. in L. 2. berto, valet donatio.

Hoc ipsum colliges ex L. quoties in princi pio j. hoc tt.° et in L. 2. C. de Liga. Consonatt L. 7. tt.° 4. p. 5. ubi

latissime Lupus. verbo possesion et verbo el Señorio notant post Bar. Corneus. et Jas. in d. L. fi. Conan. lib. 4. comentariorum C. 8. n. 7. potestque deduci ratio ex §. per traditionem de rerum diuisione: equissimum enim est stare legi dictę a donatore qui potest adijcere modum qui placuerit arg.o L. in re mandata. C. mandati et probant in L. 1. tt.o de dona. in C. Theodosia. et ex nouella Justi. 308. tt.o de diuer. donationibus §. scire autem oportet, et satis colligitur ex finalibus verbis hujus tex. et notat Nata. Consilio 118. n. 1. lib. 1. et Cons. 270 n. 4. lib. 2. et aliqua cc.a hujus tex. inter prętationem scripsisti (quę hic sunt repetenda ad rubricam C. 4. de temp.e

In eod. tex. verbo, ad certum tempus.

Quo finito dominium rei donatę ipso jure soluitur rem eari. in donatorem sive ejus hęredes uidetur probari in d. L. fi. ubi Acurs. verbo remeantibus docett dominium rei legatę ad certum tempus post illud tempus resolui ipso jure cuius illa ratio solett notari quod legatum sola uoluntate testatoris quęratur, legatario etiam ignoranti L. cum Patter. 79. §. Surdo de Lega. 2. et ideo contraria uoluntate debeat resolui ex L. nihil tam nature de reg. jur. et ex celebri traditione Acurs. in L. 1. gl. mag. ad finem versiculo 10. quęro. ubi notat Paulus. Alexan. et alij C. de inoffic. donation. communiter recepta Sn Gomez in L. 40. Tauri n. 27. atque ita de dominio donationis ipso jure resoluendo docuit Azon.

in Suma hujus tt.i quem sequitur Bar. in d. l. fi. ubi post Salicetum. Corneum. et alios communem sententiam testatur Jass. n.o 6. et probat Bar. in l. servitutes 4. n.o 4. de servi. in l. nemo potest n.o 18. de lega. 1. ubi Gutierres ex n.o 187. aliqua adducit quæ huc pertinent. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Quæ tamen communis Sententia apertte confunditur ex l.o obligationum 43. §. placet de obliga. de actio. atq.e ita resolvendum est adveniente tempore præfinito a testatore vel donatore resolvit tt.m donationis aut legati competere que donatori aut ejus hæredem conditionem ex.a l. 1. §. hoc titulo quia illa Causa reddit ad non Causam ex reg.a l. 1. versiculo ultimo de Conditione sine Causa dominium vero quod traditione fuit quæsitum ex Senatus 35. §. 1. de dona. Causa sine alia nova traditione renuari aut reverti non potest in donatorem si verius hæredes propter l. 1. et 2. C. quod licet abempt.e ~

Nec ad rem facit d. l. fi. C. de lega. quia intelligi potest in illis verbis (remeatibus rebus legatis) non quidem ipso jure ut Acurs. et reliqui puttant, sed quoad effectum propositis quidem actionibus ut in simili d. l. regiam 7. quæ longe expression est accepit Covar. lib. 1. variarum C. 14. sub. n.o 5. licet aliter acceperit Areti. in l. qui absenti. §. 1. de adquiren. posse. quando primum legatum per secundum fuit ademptum et sic factum irritum juris subtilitate quem probat Peral. in l. titia §. Tittia. n.o 12. de lega. 2. sed sane illa verba irritantibus

legatum scripta in d. l. fi. non ad legatum sed potius ad opinionem eorum qui existimabant legatum irritum esse id est non valere factum relictum ad certum tempus essent referenda, confunditur que ex tex. bene ad heredes testatores, non ergo duo fuerunt legata de quo vide que scribes in l. sequenti n. ubi agit de inter pretatione l. regie et adde huic tex. Gomez in l. 40. Tauri. n. 27. — — — — — —

Ad L. Quoties 3. hoc titulo.

N. 1. Decisio hujus tex. ex quo desumpta est l. 7. tt. 4. p. 5. ibi adnotante Lupu. varijs in locis solet commendari et esse bonum Cassum testatur Bar. et singularum appellat Bal. hic in principio, et per eum esse dicendas omnes regias donationes afirmat Oldradus Cons. 224. n. 28. et esse observandum et specialem ad limitationem reg. l. stipulatio ista 38. §. alteri de verborum ubi observant Bar. et reliqui idem Bar. et Saliet. Decius et Alcia. in l. certi Conditio 9. §. si nummos si certum petatur sed id quam iniquę passim DD. deduxerint ex hoc tex. facile intelliges ex his que adveram et novam inter pretationem illius scribes J. ex n. 2. interim tamen cc.a ejus inter pretationem omnino videbis Covarr. lib. 1. variarum. C. 14. ex n. 2. Forcabulum dialogo. 63. n. 2. Nicola. Vall. de rebus dubijs tt. 2. n. 13. et q. 25. Gomez in l. 40. Tauri ex n. 26. Costam. in q. Patrui et Nepotis versiculo 4. eadem. verba pag. 7. 8: et 9. et in l. qui duos §. cum in bello gl. verbo Patrem

n.º 13. de Rebus dubijs. Alvarum Vaez. lib. 1. de jure emphiteu. q. 50. sub. n.º 44. ——— ——— ——— ———

Illud vero ex hoc tex. solett in primis adnotari quod observasti ex L. 2. §. posse donatorem adjicere conditionem donationi, ett Leges quas voluerit (dummodo sint honestę propter L. filius 15. de Condictio. insti. ett ex multis juribus traditt Bar. Socinus. Cons. 66. n.º 15. lib. 1. et ex hac L. deduxitt Joann. Petrus Amarra. lib. 3. fam. q.m q.e 52. n.º 20 ett deducitur ex L. 1. ett 2. §. ett ex L. hęc 9. L. cum Res. 22. §. de dona. L. 3. de contrahenda empt.e et bonus tex. in L. cum dos. 7. versiculo quamquam ab initio L. ob Res 20. versiculus si extraneus de pactis dotalibus et Reg.a L. in traditionibus 49. de pactis cui adde Joann. Robertum L. 3. Sententiarum C. 24. idque ęquitas sugerit et ratio juris admititur ut quem ego honoro possim etiam gravare ex L. ab eo 9. C. de fidei com. ubi notat Acurs. D. de transactionibus. gl. 1. ex L. cum ij 8. in principio versiculo relicta citatt L. cum Pater 79. §. 1. de lega. 2. quod si conditionibus honestis à donatore adjectis non paruerit donattarius adimplementum compelli actione prescriptis verbis ex d. L. legem et ex d. L. 3. ubi notat Acurs. et in L. 1. gl. 2. in principio ubi scripsisti n.º 15. §. hoc tex. vel verbo care poterit donator ex L. sm versiculo vel quędam conditiones §. de Revocandis donationibus et in consequens agere conditione propter Causam non secuttam x.a d. L. 1.m ubi habes n.º 9. et hoc est quod hic dicitur ibi (Conditione actionis) quamquidem Conditionem sive adjectionem personalem quędatur

donatori ob Causam non sequtam, quę obligabatt donattarium ex L. Aristo 18. de donation. conjuncta L. 1. ubi excripsisti ex n.º 11. hoc titulo, novaret procul dubio sequens stipulattio concepta ex uoluntatte donatoris intter primum, et sm donatarium non obcure probat id tex. hic sumpto arg.º a contrario sensu ibi si stipulatus non sitt ett bene Conditione actiones perseqs. competere ett facit L. nam Senius 41. bene ille cui donare uolebant de re judi. conjunctis L. 2. §. 1. de dona. et L. si titius 33 de nouation. cum sic obiter dicas idem fuisse recipiendum si stipulattio intercessisset in specie L. cum res 22. §. de dona. ex hoc tex. et §. dictis quasi cessa a donatore suis Creditoribus actione aduersus donatarium arg.º L. fi. C. de hęred. vendi. quamuis sine stipulatione soluente donattario creditoribus liberaretur ex L. si debitorem 21. de nouatio. et idem dicere poteris in L. ea Condittione 14. C. de rescind. venditione quia in utraque specie creditores adjecti sunt solutioni, adjecto autem recte soluitur ex §. plane cum alijs de instª. inutilibus. — — — — — — — —

In tex. bento, stipulatus non sit. Tam in 1ª quam in 2ª parte.

Cum altter altteri per mediam stipulationem non quęratur sm juris principia ut in L. stipulatio itta 38. §. altteri de verborum bene §. si quis alij et §. altteri insti. militta. ubi scribitur ratio, quia inventę sunt

stipulationes ut unus quisque sibi non alteri adqui-
rat l. quæcumque gerimus 10. de actionibus, et obliga-
tion. et probat l. 3. C. de inutil. l. 7. tit. 11. p. 5. et hæc
est ratio l. si genero C. de jure dotium et l. multum
interest. 6. versiculo fi. C. si quis alteri vel sibi conjuncta
l. quod tutella 73. versiculo fi. de reg. jur. ubi alter
alteri pasciscitur inutiliter ut in l. si actionem 24. cum
sequentibus C. de pactis atque in universum constitum
est alterum alteri adquirere non posse ex l. 1. C. per
quas personas l. solutum §. per liberam de pignorat.
act. quam regulam omnium melius et latissime ex-
plicat Hugo. Donell. in d. l. stipulatio §. alteri Anto.
Gomez lib. 2. variarum C. 11. Conanus lib 6. Comentariorum
C. 1. Phipus Bortius lib. 2. regularum Cons. 46. Matienzo
ad l. 2. tit. 16. lib. 5. Comp. Anto. Gabriel comun. opinio.
lib. 3. de verborum obliga. commune 1a quos adde d. §. alterum
qua una ratione tex. hic difficilimus vulgo existimatur
cum in ejus specie alter alteri stipulentur, pasciscitur
et adquirat utiliter cui difficultati occurrit Acurs.
hic verbo admiserit receptus a Dino et antiquioribus
Bar. Bal. n. 2. Fulgo. et Salice. observare speciali
favore liberalitatem, et munificentiam exercentis
introductum esse sic in hoc casu limitatis in hoc tex.
et deficientibus illis invictis juris regulis, repetit idem
Bar. in d. l. stipulatio §. si stipuler et omnes in
d. §. alteri trade l. cum quibus communem senten-
tiam resolvit et sequitur Covarr. lib 1. variarum.

C. 2. Gomez ubi S. n. 18. et in L. 40 Taur. n. 25. Antto. Natta. Cons. 467. n. 17. lib. 2. et cum infinitis Antto Gabriel ubi S. n. 76. Burgos de Paz Cons. 26. n. 19. Portius ubi S. limitatione 10. Ovianus decissione Pedemontana 85. n. 7. Costa. de Patruo et Nepote pag. 7. licet nemo hactenus traddiderit rationem juris hujus tan specialis quę uno nomine sunt qui reprehendantur hanc tam receptam et inveteratam hujus tex. intter prętationem addentes verum etiam esse non posse speciale esse in donatione cum et in dote hoc ipsum fuerit ex L. Patter C. de pactis conventis in L. Caius 463. ff. soluto matrimonio et in actione depositi in L. si res tuas 8. C. ad exhivendum et alibi in L. cum venderetur 13. ff. de pignoratitia actione quę tamen argo. me non multum moueretur nan posses facile respondere non esse eam mentem communis opinionis ut in sola donationis specie ex pacto intter extraneos concepto alteri commodum quęratur, sed potius hunc esse unum ex illis casibus in quibus fauorabiliter et ex beniga juris intter prętatione laxantur illa relatta juris stricti pręcepta xa donattoris uoluntatem quam ęquum est sequi. ~

N.o 3. Verum resolvendum est eam communem et popularem hujus tex intter prętationem falsam et omnino erroneam esse et, n, si aduertas facile deprehendes pudendum esse omnium errorem dum arbitrantur

contra illud juris præceptum d. §. alteri. et d. L. quod
tutella §. ultimo illo dari hic 2. donatario actionem
siquidem ex ea stipulatione tam in 1.a quam 2.a
hujus tex. parte Cessares locuntur quæ inter 1.o et 2.o
donatarium esset accipienda sm veteris juris autho
ritatem ut 2. actio competeretur ad consequendas
res donatas a 1.o donatario adveniente diæ restitutioni
faciendæ 2.o a donatore præfenito quo casu rediculum
est dicere alterum alteri stipulando adquirere cum
potius sibi ipsi qui stipulatur, quæratur neque magis
aliquid hic recipitur contra d. §. ultimum nam ma-
gno juditio observare poteris nullam fuisse actionem
quæsitam 2.o donatorio alias, n, frustra sibi acom-
modari præcaretur laxato jure stricto si ei jure com
muni competeretur arg.o L. imperatores 13. in fi. ff.
de privilegijs creditorum ut L. unice C. de Thesauris
lib. 10. præterquam quod in specie hujus tex. non ex
pacto primij donatarij quin potius ex voluntate dona
toris, qui non minus in 2.m quam in 1.m fuit collata arg.o
L. ut hæredibus 51. in fi. ff. de lega 2. hæc actio non tam
competitur quam acommodatur ex benigna juris vete
ris facta inter prætatione a Divis Principibus eod. jure
stricto repugnante quo attento 29. iste donatarius erat
destitutus omni actione seclusa stipulatione, quia seculo
et ætate Diocl. et Maximi. hujus rescripti authorum
qui ante Justi. imperium tenuerunt sine stipulatione
ex causa lucrativa aut vera rei donatæ tradditione

innanis est vana statur donatio si credendum est
Justi. in L. Si quis arg.m 35. §. si autem S. de donatione
ac propterea adveniente die restitutioni prefinita non
2.o donatario, sed ipsi donatori si viveretur aut ejus
heredibus condictitia actio ex juris regulis competebatur
x.a hunc tex. in principio ubi adnotasti n.o 1. et L. 1. et 2.
S. eod. sed quia proponitur in specie hujus tex. donato-
rem perseverasse in sua voluntate eque collata in 2.
donatarium DD Principes inter posuerunt benignam
juris interpretationem juris communis rigorem laxan
tis, et equitatem sequti concesserunt huic 2.o donata-
rio actionem adversus Primum que quia ex Principum
clementia jure stricto repugnante acommodatur
utilis dicitur x.a ea que scripsisti ad L. 1.m n.o 10. S. hoc
titulo quod advertisse videtur Forcatulus dialogo 63. n.o 2.
Ludovicus Mainus lib. 1. actionum C. 5. et 6. Col. ultima
est comprobabis ex LL. scittatis in fi. n.o superioris
quas omnino vide; et hec est vera hujus tex. interpretatio
quod attinet ad hanc partem a nemine quem sciam
ita explicata nam quod non nulli dicunt competere
hic actionem 2.o donatario, cessare nempe ab ipso dona-
tore adversus 1.m donatarium arg.m L. ultime C. de hered.
vel actione venditta ridiculum mihi videtur et totum
in divinatione positum item et omnino falsum et contra
istum tex. ubi non ad cessionem quia hoc sm ius com
mune esset sed ad benignam interpretationem refertur

N.o 4. Sed occurrit hic quando sane sic difficilis cur in specie

L. cum res 22. C. de dona. non acomodatur creditoribus xa uoluntatem donatrices actio hęc utilis et licet Nicolaus Vala de rebus dubijs tt. 2. n. 12. id tribuit creditorum absentię obquam eis commodum donationis non potuit competere quod sane lebissimum est nam neque de absentia constat neque absentia multum noceret si rati hacitio esset sub se quita ex L. absenti 10. ff. de dona. et ĩ scribes item nihil attinet eos esse prę sentes si stipulatio non intercessisset ut colligitur ex hoc tex. ne aliter ex pacto cum donatario conventto actio extraneis quęratur contra omnia juris principia L. quod tutella 73. versiculo ultimo ff. de reg. juris, nec meliora adfert communis opinio docens propter pactum in re diversa in ea specie conventu. non dari utilem actionem et hanc esse communem inter prętationem d. L. cum res ostendit Jass. in L. stipulatio ista 38. §. si stipuler. n. 27. ff. de verborum obliga. et probatt Couarr. lib. 1. variarum C. 14. n. 2. quę inter prętatio nulla juris authoritate probatur et in dote acceditur alegando ut pactum non sit super eadem re cum alię forsam res sint restituendę et licet acommodetur utilis actio ut in L. Pater 7. C. de pactis conventis quare ego existimo actionem utilem in illa specie non acommodari quia nulla ęquitatis necessitas urgebatt obquam unam rationem solet dari deficiente actione ex jure communi siquidem creditoribus ius suum integrum manet adversus donatricem eandemqe debitricem ut suis actionibus possint quod sibi debetur reposcere quod si propter donationem debitricis facta fuerit non solvendo superst creditoribus revocatoria ex L. omnes

60. §. lutius est tto titulo ff. quę in fraudem creditorum in §. item si quis in fraudem instit. de action. et sic intelligo L. hęreditatem 26. ff. de donation. ac propterea cessante necessitate non est inducenda utilis actio. ~ — — — —

N. S. Item ex vera hujus tex interpretatione tentari potest in specie L. pactum 4. C. de pactis conventis quod bene voluit Acurs. verbo actionem utilem posse acomodari ex ęquitate licet deficiat directa per L. Pater 7. eod. tt.o ubi probat Salicetus est defendit Bal. ind. L. pactum est Cuia. in L. et hęredi. ff. de pactis idemque videtur provandum in Casu L. si genero 26. C. de jure dotium cum Acurs. bene recepta Abld. et Probata a Saliceto ubi S. neque videtur posse constitui digna dnę ratio inter utramque speciem atque ideo ex eadem ęquitate eadem interpretatio erit respicienda argo. L. ultimę bene ęquitatis, n. ratio C. de constituta pecunia est L. Pantonius alio nomine Panonius de adquiren hęre. ff. ubi J. C. ęquitatem in uno Casu ab imperatoribus observatam et admissam ad similem speciem induxit feli. in C. ad probandum de rejudi. Viglius in §. sed cum cum aliquis institu. de testam. Joann. Rover. lib. 1. recepte lectio. C. 38. et cum alijs Menchaca lib. 2. de succession. creation. §. 12. n.o 88. idque satis probabiliter dici posse videtur nisi vellis considerare speciem d. L. Pater magis accedit ad naturam perpendens dotem bene constitutam a Patre et ab eo perfectam ad eum esse reversuram filia fami. in matrimonio defuncta ex L. dos a Patre 4. C. soluto matrimonio non aliter quam in specie L. 2.ę S. hoc titulo et in principio hujus Leges adveniente dię donatio revertitur ad donatorem sed

xa. voluntatem Patris ejusque avi in specie d. l. Pater
qui verorum fuit donator quod attinet ad nepotem
cum non a genero eodemque Patre illius nepotis
sed ab ipso avo non obstante pacto dotem habere
et sic donationem dicitur ille nepos l. cohæredi. §.
cum filiæ in principio ff. de vulga, et eorum quæ
notant bene DD. et potteris inducere l. mortis 3. ff
de donation. Causa mortis l. si fundum 83. §. si Pater
fam. ubi notat Bar. ff. de lega 1. et resolvit Areti.
Cons. 53. n. 2. et 3. et post Corneum Consilio 301. n. 11.
et Cons. 309. Col. penultima lib. 1. in simili magno
judicio defendit Moli. Cons. 39. Col. 1. n. 2. ideque
quamvis illud pactum non prodesset nepoti tamquam
extraneo cum sit ex filiæ xa. §. ultimum insti. de
patria potestate iuncta l. si genero 26. C. de jure dotium
et l. quod tutella 73. versiculo ultimo ff. de reg. juris
accomodatur licet ex æquitate desumpta ex voluntate
donatoris utilis actio non aliter quam in specie hujus
tex. aliud videtur posse defendi in d. l. pactum, quia cum
dos esset adventitia quod ex eo pactet, quia ipsa uxor
de ea paciscebatur quod non liceret sine Patre si esset
profectitia ex l. cum dos 7. cum alijs ff. de pactis dotalibus
et uxore in matrimonio defuncta dos adventitia non
ad ejus filios quia alias frustra inter paciscerentur in
specie d. l. pactum, sed ad ipsum mari tum pertinebat
donec Justi. meliori fortuna id immutavit in l. unica
§. illud proculdubio C. de rei uxoriæ actione ideoque de
functa matre dici non potest ad esse voluntatem do
natoris, quia inter non esse donatrix sed potius Pater

xa. ea quę S. scripsisti ad intter prętationem d. l. Legis Patter cujus uoluntas adhuc ipse vivens non potest considerari cum de ambulatoria sit ut J. resolues sed hodie innanis, et uana uidetur hęc questio post notam decissionem d. §. illud procul dubio. — — —

In tex. bene, utilem actionem.

N. 6. Non sine Causa solet controuerti sit ne hęc actio in rem an vero in personam est receptius est in persona esse xa. l. actio in personam 24. ff. de obliga. adjuncta cla. bene condictitię actionis est §. appellamus insti. de action. et l. 1. 2. in personam S. hoc titulo quia sane uidetur subrrogata in locum Condictitię quę seclusa stipulatione inter donattarios concepta competit donattori in principio hujus tex. ideoque consequitur rebus alienatis actionem donattario non dari contra 3m. possessorem ex Rga. l. ultimę §. ultimo ff. de contra empte. ut post Salice. et alios hic communem resoluit Antto. Gomez in l. 40. Tauri nº. 25. Couar. lib. 1. variarum C. 14. ex nº. 3. Tiraque. post alios tt. de jure Constituti. 2. p. ampliatione 28. et uidetur agnoscere Greg. ad l. 7. tto. 4. p. 5. sed mihi uidetur longe verius hanc actionem in rem esse; tunc quod generalis est ista determinatio; tunc etiam quia benignitas hęc et Principum benefitium ff. de constitutionibus Principum. se cum dilecti. C. de donation. et nuncupattim ad intter prętationem hujus tex. defendit Detius nº. 20. in l. traditionibus C. de pactis et alij relatti per Coua. ubi S. est ex Casaneo Cons. 53. nº. 3. obiter uidetur adnotasse Joann. Gutierrez de juramento confirmattorio 3. p. C. 15. nº. 23. in fine. Craueta. Cons. 19. nº. 8.

ca 9. lib 1. Ottavianus decisione pedemontta 85. n. 7.
et Satis Nicolaus Valla de Rebus dubijs tit. 2. n. 13.
et tamen videtur consistere Molina lib 1. de primog.
C. 12. n. 82. nec aliter plane succursum esset secundo
donatario quo casu res donatione comprehensæ à
primo fuissent alienatæ cum tantum competeret actio
personalis et quidem ad consequendam litis estimatio-
nem excelebri traditione Acurs. verbo alienat. in prin
cipio versiculo sed donatori in L. ea lege 3. C. de con-
ditione ob caus. sequta a Suarez allegatione 9. n. 12.
Menchaca de successionum creatione §. 10. n. 82. Gomez;
in L. 50. Tauri n. 58. Molina ubi S. n. 30 citans tex.
expressum in L. 43. et bene Lupus verbo non vale tit. 5
p. 5. et denique quod hæc posterior sententia contra com-
munem omnino sit tenenda nuncupatim probatt L. 7. tit. 4.
p. 5. ubi cavetur adveniente die restitutioni præfinita trans-
ferri in 2.m donatarium ipso jure dominium ꝫ simul
et possessionem, quæ verba ut mihi videtur expressiora
sunt quam ut cavitari possunt habentque hunc sensum
ne videantur abrogare certissima juris civilis princi-
pia quibus docemur (sim. gentium jure esse ut dominium
et multum minus poss.o sine animo et corpore transfera-
tur L. traditionibus 20. C. de pactis L. 3. in principio L. cum
hæredes bene (præter quam poss.o) de adquirenda possessione
L. donatorum 3. L. licet 4. C. eod. L. 6. tit. 3. p. 3. ut die
adveniente statim incipiatt competere secundo donatario
omnes actiones, quæ solent accommodari habentibus posses-
sionem et dominium; eodemque sensu accipere soleo L.
fi. C. de Sacrosanct. Ecclesiis et L. 45. Tauri L. 8. tit. 7.

lib. 5. Compila. ubi simili disponitur in successione maiora
tus mortuo possessore et est optimum exemplum in L. 1.
§. hoc titulo ubi non sequuto modi implemento dona
tioni appositi accommodatur ei qui dominus non est
actio in rem perinde ac si dominium haberet non
tamen credendum est sm hunc donatarium sine
traditione non consequi verum dominium aut adis-
pisci veram possessionem sed potius fictitiam ut existi
mat Sarmien. lib. de reddittibus Ecclesiæ 3 p. C. 2. ex n. 10.
quamvis aptius docuisset nulli dominium quæri sive
possessionem dari vero ei remedia petitoria et possessoria
ac si translatum esset dominium, et quæ ita pos. hæc q.
longe securior interpretatio est ad. L. L. 1. quam tradita
a Couarr. ubi §. n. 5. probat autem ipse ingenue fateatur
contra expressa verba illius L. existimante transferri
dominium et possessionem in secundum donatari-
um, motis tamen et propositis prius actionibus perso
nalibus quibus paulatim deveniendum erit ad dominij
adquisitionem et possessionis adeptionem, et idem
tradebat Gomes mire fluctuans in d. L. 40 Tauri n. 28.
sed verius est ex §. dictis et irrefragabiliter ex d.
d. L. regia probatur actionem hanc in rem esse præter
§. dictos admittit Suarez d. allegatione 9. et in L. qm
in prioribus in declaratione regiæ L. q. 8. C. de in offi.

testam. est satis probat Pelaez tit. de maiorat. 1. p. q. 24. ex n. 2. est 7. cum sequentibus. - - - -

In eod. tex. bene, actio, que sorori tuę.

N. 7. Cum hęc actio utilis sit ut constat ex eod. tex. bene actionem utilem hęc que sit quę sorori secundę donatarię acommodatur iam uides esse hic tex. expressum contra Acur. traditionem in l. cum pręcario 12. verbo non transit de pręcario quam notat Jass in l. juris gentium in principio n. 5. de pactis, est tradit Padilla in l. naturalis §. att cum do. n. 12. de prescriptis verbis, notatqe ex hoc tex. Oloradus Consilio 224. sub n. 28. in fin. in specie donationis primo est secundo donatario factę ut post certum tempus secundo restituatur decedente secundo cui restitutio facienda est uiuente adhuc primo donatario speciem illam actionis future transmitti in hęredes, quod uoluisse uidetur Acurs. hic verbo sorori est in l. 1. verbo donatione §. de causa mortis rationem que putat esse Bal. hic in fine. quia scimus in contractibus in quibus specie transmittitur ex §. ex conditionali instit. de inutilibus l. is cui 51. de obligation. l. 14. tit. 11. p. 5. ex quibus etiam ita probat Paul. Cons. 164. n. 7. lib. 2. et cum Panor et alijs probat Costa. in quęstione Patrui, et Nepotis pag. 8. est 9. versiculo mihi autem uidetur est in l. qui duos §. cum in bello verbo Patrem n. 13. de rebus dubijs Vaez lib. 1. de jure imphi. q. 50. ex n. 43. est 44. est in specie hujus tex. hoc esse verissimum, contendit

Valla de Rebus dubijs tt.º 2. q. 25. quibus ut ego existimo
suffragatur quod huic Secundo donattario ex benigna
juris interpretatione actio acommodatur perinde ac
ex veteris authoritate quando stipulattio legittima
intercesserat ex hoc tex. et argº. L. pactum 4. de pactis
conuenctis L. cum maritus 19. §. fi. de pactis dot. et ta
men si stipulattio intercessisset nemo dubitat compe-
tere ei actionem transmissibilem in heredes defuncto
in uitta debitoris. ex d. §. ex condittionali cum alijs S.
cittattis, et non male potteris inducere L. si quis argentum
§. fi. S. de donatio. ubi donationis actio celebratæ con-
sensu et ex stipulattione ad heredes donattarij transmiti-
tur nisi aliud ex uoluntatte donattoris appareat ex L. si
pactum 9. de probattio. aut nisi ex natura actus cui do
nattio accedit juris interpretatione aliud sit recipien-
dum ut in donatione facta filio expurio aut cuicumqe
alij pro alimenttis filiorum mentio aut heredum
facta non sit mortuo quidem donattario donato re-
uerttantur ad donationem sive ad suos heredes argº.
L. cum tri. 8. §. modus de transactionibus L. dominus 64.
§. fi. de usu fruct. latte Tellus. Ferdinan. in d. to. Tauri
ex nº. 73. de liber. agn. extremu probatt Antto. Canisius
ad extrauagantem si aliquem versiculo sed queritur
nº. 6. folio 331. et itta inter minis docett post Bar.
quem cittatt in L. fi. nº. 7. de his quibus ut indig. Panor.

Consilio 50 n.º 2. et Cons. 105. lib. 2. Bal. Novellus. 6. p. privilegio 16. cum ergo Soror ista in quam compendium liberalitatis confertur argo. hujus tex. in principio ex voluntate donatoris contesta actionem habuerit adhuc vivens adversus Primum donatarium potuit sine dubio in alteram Sororem hæredem transmittere non expectata morte primi donatarij aut non adveniente die restitutioni præstituta cum ei a principio fuerit ejus quæsitum adversus donatarium Priorem licet petitio in diem fuerit dilata propter eandem voluntatem donatoris quod regulare est in omnibus obligationibus in diem ut voluit hic verbo Sorori et in L. omnis versiculo in diem sic intelligens illum tex. de verbo. et in L. Cum qui Calendas 41. §1. ubi constanter defendit Corra. ff. eod. satis probat §. at si ita insti. eod. L. cedere. 213. de verborum significatione in L. ita stipulatus 115. n.º 38. de verborum, et communem opinionem resolvit Gomez lib. 2. variarum C. 11. n.º 22. quid quid hic contra Acurs. post Petrum controverstat Salice. et fulgos. et quamvis admiserimus in specie hujus tex. dari huic secundo donatario actionem fidei comissi quod est negandum cum tantum habeat locum in donatione causa mortis legatis aut fidei comissis ut facile colliges ex L. ut

hæredibus 51. de lega. 2. L. 1. §. sin autem aliquid in fine C. de iadu. tollen. ut sic obiter intelligas L. 1. §. de dona. Causa mortis L. Seia. de dote prælegata adhuc tamen idem esse dicendum in L. si post diem 5. in principio cum alijs quando dies lega. cæda. maxime quia in hoc casu non succeditur primo donatario per secundum ne ab eo ius aliquod acquiritur, sed potius ab ipso donatore arg.° L. unum ex fam. 69. §. si de falcidia de lega. 2. L. cohæredi. 40 §. cum filiæ de vulga; id quod Paul. Castren. d. Cons. 164. sub n.° 6. Col. 2. prudenter considerat in specie hujus tex. inducere ad successionem maioratum Hispaniæ quibus ego addo per elegantem sententiam Andres de Isernia cuius meminit Pelaez. de maioratu p. 1. q. 24. n.° docentis tot esse donationes quot sunt gradus donatariorum duo ergo hic fuerunt donationes quia duo sunt donatarij et ideo perseverante voluntate donatoris idem jus habet ex authoritate juris antiqui in 1. p. interveniente stipulatione est ita intrepide resolvendum est cum Olorado et alijs in principio hujus tex. iam relatis quamvis in alium transferre sit donatarium decedentem in vita prioris cum Joann. Andre. ad speculatorem et defendit Lupus in L. 7. gl. no señalado tto. 4 p. 5. quorum sententiam admittit Alvarus Vaez omnino videndus d. q. 50. n.° 44. quando ex voluntate donatoris aparet nolle secundo aliquid quæri nisi superviverit ~

In tex. verbo, iux.a uoluntatem donatoris

Videtur hic tex. præcelebri illa Bar. doctrina in L. qui Romæ §. Flauius hermes de verbo. docentis in specie huius Legis, et simili donationis posse donatorem ex C. pœnitentiæ consentiente tamen 1.o donatario reuocare donationem factam fauore Secundi quæ sententia illo arg.o solet comendari quod necessaria uideatur constantia uoluntatis donatoris inducitur que tex. in L. si quis 3. bene in eadem uoluntate perseuerent de seruis expert. L. 1. C. si mancipium ita fuerit et L. 3. ibi uiuente et perseuerante uoluntate, qui sine manumissione ad libertatem perueneruntt L. 45. tt.o 5. p. 5. communem sententiam resoluit Jass. n.o 14. in d. §. Flauius ubi magis frequenter probant DD. et plus minus centum authoritatibus citatis veriorem et magis communem ostendit Joann. Cæfalus Cons. 312. n.o 104. lib. 3. et probat Lupus ad L. 7. verbo el otro tt.o 4. p. 5. et cum Bar. regulam constituit Philipus Portius lib. 5. communium opinionum commune 36. eleganter defendit Molina lib. 4. de primogen. C. 2. ex n.o 74. et receptum agnoscit uarijs modis temperans Coua. lib. 1. variarum c. 14. ex n.o 7. ubi commemoratur contra Bar. etiam ut multis uidetur esse veriorem et magis receptam sententiam cum Paul. Castren. n.o 3. in d. §. Flauius tradente donatore minime posse ex capmuttatæ uoluntatis auferre Secundo donatario vel illi cui commodum liberalitatis est quærendum: jus quod iam

hauetur ex L. ultima ff. de pactis et quia ex hoc tex.
jus esse quæsitum secundo donatario simul et actionem
acomodatam scripsimus S. n. 7. ac propterea fit locus re-
gulæ L. a quod nostrum ff. de Reg. jur. et quia nemo potest
mutare voluntatem in pernitiem est damnum juris
iam alteri quæsiti ex L. quæsitum 8. ff. de servis expor-
tandis tunc etiam quia cum una sit donatio duobus
tantum facta in uno perfecta censetur, per fui etiam
ratione alterius arg.o L. si in priorem 9. ff. quæ madum
servitu. amitantur est magis videtur urgere C. si tibi
absenti 15. de præbend. lib 6. L. 1. ff. quæ sine manumis-
sione quibus argumentis coacti sententiæ Paul. mul-
ti subscripserunt relati per Menoch. Cons. 92. ex n. 24.
lib. 1. est magis communem contendit Suarez in Repe-
titione L. quoniam in prioribus q. 8. C. de in officioso
testamento et præter relatos per Cova. et Molina ubi
S. constanter defendit Antto. Gomez in L. 40 Tauri n. 30.
Costa. in q. Patrui, et Nepotis pag. 63. et non esse omnino
tutam contrariam Bar. sententiam verioremque autem
Pauli opinionem persuadere conatur Burgos de Paz Cons.
26. n. 5. ut non immerito variationem miretur Pelaez
de Maiora. 1 p. q. 24. n. 5. aduertens ancipitem et contro
versam esse hanc disputationem. — — — —

N. 9. Cæterum ego in hac quæstione aufirmare aus im quod
attinet ad speciem hujus tex. Bar. sententiam verissimam
et necessariam esse quia constat hanc decisionem inniti

voluntati contestatae ipsius donatoris sin quam hoc tempore
magis ex aequitate quam ex juris aliqua ratione secundo
donatario actio acomodatur sine stipulatione, aut jus
quaeritur sine traditione sine quibus innanis erat et in
eficax donatio et exceptione penitentiae poterat facile
revocari ex L. si quis argumentum. 35. §. ultimo S.
de donation. Considero tamen errare Bar. et reliquos
existimantes necessarium esse consensum primi donatarij
ut mutatio voluntatis donatoris jus auferatur id tamen
omnino falsum est si quidem actio quae acomodatur 2°.
non dependet a facto, aut voluntate prioris sed potius
a nutu, et arbitrio donatoris ut latius observastis n°. 30
et 7. et ideo frustra consensum ejus expectamus arg°. L.
velle. 6. §. de revocand. donation. sunt autem in specie
hujus tex quamvis ejusdem rei duae donationes una
quae in 1m. altera quae in 2m. confertur ut ad notasti d. n°. 6
ad fi. et probat Molina. lib. 1. C. 1. n°. 17 et advertit d. C. 2.
n°. 74. ex acte Burgos de Paz Junior. lib. Civilium quaestio-
num C. 10. ex n°. 41. ideoque quemadmodum ut 1a. do
natio possit revocari exigitur consensus 1. donatarij
necessaria esset voluntas 2i. ut 2a. donatio revocaretur
si perfecta esset neque post constituit iusta aut digna
diferentiae ratio et in hoc casu locum habet arg°. pro
Pauli sententia inducta contra Bar. quibus alia ratione
conatur satisfacere Casa. ubi S. qui tantum non mul
tum discrepat ab oppositione Pauli ac propterea iam
facile intelliges hujus quaestionis absolutam et exactam

resolutionem pendere ab illa alia celebri quæ ad partes solett controuerti an hodie post notam decissionem Justi. in d. l. Si quis argentum §. ultimo ff. de donation. et ex tantibus Regijs LL. necessaria sit aceptio donatarij ut donatio efficiatur Ciuilis, ett irreuocabilis ettenim ex mente eorum, qui Bar. defendunt necessario resoluendum erit ejus Sententiam procedere quando donattario secundo jus non fuit quæsitum ut cum Decio ett alijs multis pruderater considerat Molina d. C. 2. n. 14. ~ ~ — — — — — —

Nro. In qua questione admittendum est in specie hujus tex. donattarium 2m. aceptasse donationem ut præsuponitt Nicolaus Vala de rebus dubijs tt. 2. n. 13. et sic intelligo L. 7. tt. 4. p. 5. ett quamuis ea aceptio hoc sæculo donationem non faceret irreuocabilem cum essett necessaria traditio aut saltem stipulattio et traditionis alteri factæ ratihabitio ex L. 2. §. 1. versiculo perficiuntur insti. de donation. conjuntta L. si quis 35. §. ultimo C. eod. ex quibus hodie tantum exigitur consensus illius, qui liberalitatem exercett licet ea constitutio accipi debet ut sine stipulatione, et traditione donatio efficiatur Ciuilis non vero excluditur admissio donattarij quæ adhuc hodie desideratur ut ex alijs in proposito resoluit Menchaca questionum illustrium q. 63. ex n. 9. expendens ex d. §. ultimo exigi consensum qui sine duorum uoluntate ett conventione constringere non potest arg. L. 2. in principio ff. de pactis sicque intelliguntur omnes C. si tibi 15. de præben. et L. 3. tt. 8. lib. 3. antiqui ordinamenti ett L. 2. tt. 16. lib. 5. compila ubi contractus per-

sunt celebrari inter absentes quod ipso jure communi erat constitutum ex L. 2. ff. de obliga. L. et 3. ff. de constituta pecunia in L. non ambigui 8. §. de donation. o L. absenti sed illud additur jure communi, ut alter alteri etiam absenti quaeratt obligationem sequuta sit ratihabitione, admittendum est, quia sine ea donatio non esset perfecta ut defendit Greg. in L. 4. verbo no lo puede hacer Col. 1.a ett 2. tt.o 4. p. 5. ett cum Coua lib 1. variarum C. 14. n.o 13. et alijs multis ostendit Burgos Junior lib. questionum Civilium C. 10. testatus hanc opinionem veriorem et magis frequenter receptam tam jure regio quam communi et defendit Molina lib. 4. C. 2. ex n.o 59. Albaradus lib. 3. de conjectura mentte C. 2. ex n.o 55. Pelaez de Maioratu 1. p. q. 36. ett 68. ett probatt Cuia. lib. 12. observationum C. 28. licett multi controuentant ex Matienzo gl. 2. n.o 9. ad L. 7. tt.o 10. lib. 5. Compila. idque recipiendum est etiam si in instrumento donationis referatur tabellio. titium donasse Mevio nisi adjecerit praesentiae et accipienti ut traditt Paul. in L. illud in fi. C. de Sacro Sanctis Ecclesiae et in L. titia §. idem respondit 2.o ff de verborum Menchaca et Grego. ubi S. Boerio decissione 353. n.o 3 ett nouissime resoluit Josephus Gonzalez variarum questionum C. 34. n.o 38. ett 39. ~ ~ ~ ~ ~

Finis L.s Quoties hoc titulo C. Quae sub modo.

§. tex. Ad. L. perfecta. 4. hoc titulo C.

N.º 1. Insignis est et celebris hujus L. sententia, ut donationi iam perfectæ non possit donator novas leges, aut conditiones adijcere invito et reluctante donatario ad ampliationem, et declarationem regiæ L. si repetendi 7. versiculo cum levitate, C. de conditione ob causam L. si donationis 3. C de contrahenda emptione et potest de duci ratio ex regula L. sicut ab initio C. de action. et huic tex. et ejus regulam præter inter præter hic et ind. L. si repetendi et inda L. si donationis ex acte tractat Covarr. lib. 1. variarum C. 14. Cova. lib. 5. Com. C. 10. Burgos de Paz C. 25. et 26. Hieronimus Gratus Consilio 7. ex n.º 41. lib. 2. elegantter Sarmien. lib. de redditibus Ecclesi. 1. p. C. 4. ex n.º 9. et 10. quos adde huic tex. simul et Matienzo ad L. 11. gl. 3. n.º 2. tit.º 6. lib. 5. Compila. sed videtur difficilis propter L. titia 89. §. Lucius ff. de lega 2. nam cum bene res donatæ filio emancipato traditæ sint et in consequens donatio fuerit perfecta ex hoc tex. adjuncta Acurs. observatione et ind. L. 3. C. de Contra. emptione communiter recepta sm Hypolitum Riminal. in §. 1. n.º 1 instit. de donation. et D. Antto. de Padilla in L. naturalis in principio n.º 25. de præscriptis verbis et potest satis probari ex l. ultima §. Lucius ff. de donation. quam præter Acurs. in L. 1. ubi alij C. de jure fisci notat Joann. Gutierrez de juramento Confirmatorio 3 p. C. 15. sub n.º 23. et in consequens donatio

Vº elegs. l. Vel 6. pro donato

in ea specie fuit perfecta et ideo revocabilis, et quae nobis adjectionibus non potuit gravari ex regula hujus tex. sed ille §. Lucius facilem habet inter pretationem si adverteas donationem bene fuisse inofficiosam ut constat ex principio tex. ac propterea cum per posset eam revocare ex constitutione imperatoris Alexand. quae refertur in §. imperator ejusdem d. et ex regula Q. si totas S. C. de in ofi. donatio. cui consonat L. 8. tit. 4. p. 5. et explicat Cona lib. 5. Consenta C. 10. n. 3. Costa. in repetitione ac si per gl. verbo pribare n. 21. de testa. in 6. et extat specialis tit. ad explicationem illius d. Caro Molinei qui nunc adjectus est sub nomine Cabalini et inscribitur de inofficiosis donationibus quos adde d. L. si totas non mirum si potuerit per quam poterat revocare donationes novis adjectionibus gravare quam rationem bene aperte considerabit S. C. in versiculo Paul. respondit dum se refert ad constitutionem imperatoris de qua in d. § imperator ut adverterit Molineus ubi S. n. 55. eamque inter pretationem preter alios recte perpendit Hieronimus Gratus Cons. 7. ex n. 43. lib. 2. et sic caveas a Guidone Papa Consilio. 194. usque finem cum quo et alijs Hugo Celsus Cons. 120. n. 43. parum considerate firmat ex d. §. Lucius regulam generalem u possit donator testator factus instituere donatarium heredem in illis rebus donatis sub nobis conditionibus et adjectionibus qui debuisset advertere potius ex illo tex. contrarium deduci arg. sumpto ab speciali ut cum juditio consi

derat Gratus ubi S. et est tex. Clarus in L. si ante 8. C. de donation. ante nuptias ubi donatrix traditione donationes perfectam, neque testamento neque alia donatione potest imminuere, quod bene tenuerunt Bal. et Salic. et Fran.cus Vetius Cons. 58. n.1. lib. 1. et faciunt quae observat Rolandus a Valle Cons. 62. ex n. 4. lib. 2. quae arg.a possent movere Antton. Gomez L. 17. Tauri n. 22. et Matienzo ad L. 11. gl. 3. n. 3. tt.o 6. lib. 5 Compila ex alijs non ita aptis rationibus tradentes non posse Patrem donationem in filium collatam sequta traditione et sic factam irrevocabilem ex d. L. 17. Tauri hodie L. 1. tt.o 6. et L. 44. Tauri nunc L. 4. tt.o 7. lib. 5. Compi. novis modis aut conditionibus adjectis modificare aut diminuere ex L. de bonis rebus non magis minus quam auferre ff. ad L. falcid. et L. optio. 3. bene non potest aut evertere aut diminuere jus optionis ff. qui et a quibus cujus rei illa potest commendari ratio, quicum per traditionem dominium rerum donatarum factum fuerit donatarij, et recesserit a donatore ex L. traditionibus 30. C. de pactis L. 1. in principio T. de revocandis donationibus cepit donator de illis non posse testari aut disponere arguum.q authe ingressi bene ut potte nec dominij rerum C. de Sacro Santis Ecclesis. L. conficiuntur 8. §. si post factum bene est de alienis quodam modo rebus testatur ff. de jure Codicillorum est facit tex. insignis in proposito in L. si ego 10. versiculo si res alicui bene quoniam iam dominium factum est heredis ff. de jure doti.

N.o 2. Ex quibus est precipue ex d. §. Lutius iam deducitur elegans inter pretatio ad regulam hujus tex. ut quamvis donatio

perfecta (id est quę revocari non potest ut eleganter explicat Tiraquel. lib. 2. de Retractu §. 2. gl. 1. n. 9. et in scribes) non magis modificari quam revocari possit, cęterum si eveniat Casus qui eam resolvit, et revocationi facit locum ut in Specie L. 1. §. hoc titulo L. ultima. §. de revocandis donationibus et malijs exemplis mox considerandis poterit donator novas Leges et Conditiones apponere arg.° Reg.ę cui licet 53. lib. 6. et cum possit addimere multo magis minuere arg.° L. quod si alij 7. L. cum Centum 9. et toto tt.° ff. de adimendis lega. L. si titio 95. §. ultimo cum L. sequenti ff de Lega 1. quę jura in proposito expendunt Antto. Gomes et Matienzo ubi §. resolventes posse Patrem in quibus Casibus ei licet revocare donationem filio factam novos modos et Conditiones imponere Sed dicet aliquis non bene adduci illum §. lutius ad L. titiam cum Constet donationem inofficiosam revocari quidem et prohiberi in favorem aliorum filiorum non ipsius Patris ut Constat ex §. Imperator d. L. Titia. et L. 1. et L. 2. et totto tt.° C. de in offi. donatio. et tamen receptum est quoties actus est prohibitus in favorem Tertij et non ipsius facientis audiendum non esse si velit revocare ex L. si creditoribus C. de servo. pig. dato. manum. cujus arg.° ita docet Bar. in L. post mortem ff. de adoptio ac proinde infertur quod cum donatio omnium bonorum prohibita sit favore ipsius donatoris ne fiat

intestabilis argº. L. stipulatio ista. 61. ubi tradit Bar. ab alijs receptus ff. de verborum est ex L. hereditas ubi docent omnes C. de pactis Convent. est in L. ultima ubi gl. verbo acomodaverit C. de pactis est cum infinitis regulam constituit quam latte explicat et declarat Joann. Gutierrez 1. p. de Juramento confirmatorio C. 11. Molina lib. 2. de primogen. C. 10. n. 10. est est tex. ubi omnes tradunt in L. 69. Tauri quae hodie est L. 2. ubi Matienzo copiose tt. 10. lib. 5. Compila poterit donator revocare et multo magis nobas LL. et Conditiones imponere donatario. — — — — — — — —

Petitio. 101. de Madrid

Sic que et econtrario ex ead. Bar. doctrina est d. L. si creditoribus Viri doctissimi et hujus Academiae Primarij secure docent in Specie Praegmaticae 101. de Madrid, quae hodie relata est in L. 1. tt. 2. de las dotes lib. 5. Comp. Patrem qui dotis nomine filiae constituit ultra legitimam, et sic contra illus L. prohibitionem adhuc non posse talem Constitutionem dotis aut exceptione aut repetitione minuere, et revocare, movet eos quod ea prohibitio facta non putetur in favorem ipsius Patris, sed potius aliorum filiorum tradit Baeza tt. de non melior. ratione dotium C. 2. inducuntque illa verba Lo aya perdido y pierda quae sine injuria recti Sermonis ad alium quam ad Patrem referri posse negant et agnoscere videtur Baeza ubi S. C. 36. licet alia tentet, et resolvit Matienzo ad d. L. 1. gl. 4. si ergo Pater amisit consequens est revocare non posse quia constitutum est neminem fore audiendum contra propium factum ex d. L. post mortem et ex L. cum profitearis 4. J. tt. 1. et

puttant esse tex. expressum in L. si maritto 32. §. 1. ff. soluto matrimonio. — — — — — — — — — —

Cæterum ego hanc doctissimorum Sententiam probare non possunt, et secure resoluo verius esse et magis ex juris principijs posse Patrem in proposita Specie adversus generum uti vel exceptione si ad promissam dotem conveniatur aut si rem tradiderit vendicatione et repetitione ut in terminis resoluit Baeza ubi S. C. 34. quem sequitur Matienzo ad L. 3. gl. 7. n. 3. et 4. lib. 5. Compila. et ejusdem opinionis esse Pelaez facile deduces ex his quæ ipse scripsit in tit. de maiorat. 1 p. q. 22. sub n. 26. ponderante pro hac sua opinione Celebrem Bar. Sententiam in L. ultima C. de his quæ in frau. Credi. et in L. ultima §. si a Socer ff eod. docentis posse Patrem qui filiæ Spuriæ dotem Constituit ultra modum alimentorum non posse eam Constante matrimonio revocare non esse admittendam saltem si gener scivit Conditionem filiæ ejusdem uxoris ut bene anotat Cuma. in d. §. a Socero n. 3. arg. illius tex. cuius Sententiam probat Segura in L. Cohærede §. cum filiæ n. 44. ff. de Vulga. et cum Ripa in L. 1. n. 68. ff soluto matrimonio Baeza ubi S. C. 19. n. 7. quinimo sine distinctione posse revocari adhuc Constante matrimonio Paul. Castren. Sententia est in L. 1. C. de in officio dotibus: quam æquiorem, et verior em jure Communi necessariam autem jure regio propter L. 29. Tauri hodie L. 3. tit. 8. lib. 5. Compila. post Palat. Rubeos et alios infinitos resoluit Covarr. de Sponsali. 2 p. C. 8. §. 6. n. 12. cum Anto. Gomez

Vide elegans Aymonij q.m 200. n. 7. lib. 1.

est alijs Matienzo ad. d. L. 3. gl. 6. est ad L. 1. gl. 7. n. 4. tit. 2. eod. lib. est secure Salcedo ad Bernardum diez Reg.a 215 eadem ergo ratione in specie Pragmaticæ de Madrid dicendum est posse revocare quia ut Mieres ubi S. insinuat certissimum est esse quid sibi imputet gener cum intelligere deberet talem dotis constitutionem nullius esse momenti est contra L. factam arg.o L. quod tte mihi S. bene quia intelligere debueras, ff. si certum petta. est quia juris error ei non potest prodesse ex L. 2. §. si a Pupilo ff. de usucapio. pro emp. est vere dici potest fraudi fuisse participem et ideo revocationi locum fecisse arg.o d. §. si a Socero adjuncta regula qui contra jura de Reg. jur. in 6. neque causari poterit illusum, est deceptum fuisse a Socero ac propterea non poterit huic casui adaptari L. si de dote 87. versiculo quid enim ff. de jure dotium L. si donatarius 9. §. si quis ff. de conditione ob causam quæ jura pro genero induxit Zephalus Cons. 312. n. 17. lib. 3. Sed quia si verum fattendum est hoc argum. quod Peleaz tanti facit solum urget in favorem aliorum fratum quibus non potest oponi Reg. d. L. post mortem, que repellit Patrem ut contendit Burgos de Paz. Cons. 34. ex n. 6. — — — — — — —

N. 3. Alia argumenta sunt consideranda et in primis illud quod deducitur ex illa L. Titia §. Lucius de Lega. 2. ubi ipse Pater minuit ius iam perfectæ donationis inofficiose factæ filijs est quid quid bene controvertatt Cuma. negari non potest J.C. 1.m detulisse voluntati Testatoris ejusdemque donatoris ut consideratt Bar. bene ab alijs receptus et præ-

cipue a Paulo saltem qñ donatio inofficiosa fuit facta alicui ex filijs donatoris propterea que Bar. docet bene esse Casum in quo Pater auditur contra proprium factum suum ad limitationem Reg.ᵉ d. L. post mortem nempe quando actus fuit a jure improbatus et potest induci L. 1. C. de libera. Causa ex qua Communem Sententiam cum alijs resoluit Baiza d. C. 34. n.º 2. et constitutum est posse donatorem impune revocare donationem a jure prohibitam arg.º L. donationis quas Parentes C. de donatio inter virum L. uxor Maritto 56. et toto tt.º ff. eod. et ita regulam Constituit Segura in L. 1. §. si vir uxori n.º 54. de adquirenda possessione et valet arg.ᵐ a donatione facta inter Conjuges a donatione facta a Patre in filium ut ex d. L. donationes resoluit Roma Cons. 277. Tass. in L. si pacto quo pœna Col.ª 2.ª C. de pactis ergo quemadmodum potest Conjux donator revocare donationem, et venire Contra proprium factum, sic et Pater revocando donationem filio factam potesque etiam Considerari L. si totas bene ad patrimonium tuum reverti C. de inoffi. donatio ubi Bar. Fulgo. et alij intelligunt posse Patrem revocare donationem inofficiosam hunc que esse verum et Communem illius tex intellectum testatur Costa in C. si Pater gl. verbo pribare Col.ª 2.ª sub n.º 21. de testa. in 6. licet non probet Moline. tt.º de inoffi. donatio ex n.º 32.

Aymo. q.º 200 n.º 7. lib. 1.

N.º 4. Præterea etiam est magis efficaciter suadetur hæc nostra

Sententia ex d. Pragmatica et d. Regia l. 1. versiculo ultimo bene Sean ensi ningunos y de ningun valor y efecto ex quibus verbis talis dotis Constitutio ultra modum et mettam est nulla ipso jure ac propterea ex ea conventione nullum jus nulla obligatio, nulla ve actio quæri potuit genero lege ipsa repugnante et resistente ex tex. Celebri in l. cum lex 47. ff. de fide juxoribus l. non dubium 5. versiculo nullum, n, pactum et versiculo non solum inutilia C. de legibus l. pacta quæ contra 6. C. de pactis et est tex memorandus in l. fide juxori 24. ff. de donatio conjuncta l. ex persona 34. ff. de fide juxoribus et videtur expressum in simili casu in l. 3. §. Sciendum versiculo si stipulatio ff. de dona inter virum ac proinde si gener socerum conveniat experietur procul dubio sine actione quod jus non patitur ex l. si pupilli 6. §. ultimo versiculo quoniam ff. de nego. gestis. Neque ulla est æquitas etiam Prætoria quæ socerum cogat ex tex. a contrario in l. juris gentium 7. §. Prætor ait, ff. de pactis cui argº non video qua ratione possit satisfieri quod si traditio rerum dotis nomine promissarum fuerit subsequta quidquam non valet, neque jus genero tribuit neque ejus fiunt ex illo tex. insigni in d. §. Sciendum et traditio ipsa pro infecta habetur argº d. l. non dubium (et traditio ipsa) bene pro non facti habentur nam quæ vis quæ facti sunt jure Civili non possunt infringi ex l. in bello 12. §. facte ff de Captivis l. 1. §. si vir uxori ff. de adquirenda possessione Cæterum ea quæ sunt juris ex illo facto resultantia ab eodem jure Civili mutantur et sæpe tolluntur et d. §. Sciendum, sic

uere intellecto est d. §. si uir uxori ubi latius memini
me dixisse quare Conse quitur esse hunc unum ex illis
Casibus in quibus quis potest venire Contra factum pro
pium ex Resolutis S. n. 3. nempe qn. actus est nullus prop-
ter L. prohibitionem quod docuit Bar. in L. post mor
tem est nottatt Acurs. in L. cum a matre gl. ultima ver-
siculo alij dicuntur C. de rei uindicatione, et Com unem Sen
tentiam post Baezam d. C. 34. n. 2. Resoluit Pinel. in L. 1.
sub n. 73. C. de bonis Matternis, est Molina lib. 1. de primogen.
C. 1. ex n. 17 arg. L. quem admodum C. de agric. et Censi.
lib. 11. ubi Venditor Rescindit suo nomine venditionem quam
fecit Contra legis prohibitionem quod si Respondeas ut faciunt
Contrariæ opinionis assertores decissionem illius tex. accip-
iendam Cum Acurs. bene uerbo agnatione et Platea n. 11.
quoties actus est nullus quia a Lege prohibitus propter
publicam (authoritatem) dig. utilitatem ut uoluit etiam Bar.
in Rubrica auth. de non alienandis aut pro mut. n. 6
est nemine Relatto Molina ubi S. n. 30 cuius Matienzo
meminit gl. 1. n. 72. ad L. 7. tt. 11. lib. 5. Compila. et Copiose
Pelaez de Maioratu 4. p. q. 15. n. 8. quos adde Acurs. Relato
eadem Ratione Contendant probari nostram Sententiam ex
d. Pragmatica cujus prohibitio procul dubio publicam Res
picit utilitatem ut tacite uidetur docere Joann. Matienzo
gl. 1. ad L. 1. tt. 2. lib. 5. Compila. et tu Comprobabis ex verbis
pro temalibus bene attento lagran desorden y daños que se-
recrecen

Ex quibus solett Colligi Causa finalis Constitutionis, aut dispositionis ex.a Vulgato in L. ultima ubi nottatt Bal. ff. de hered. instituen. ett ex L. Regula 9. §. ett licett municipium bene initium Constitutionis ff de juris, et facti ign. totatt Tiraquel. tt.o Cessantte Causa Limittatione 1. n.o 64. Mexia ad Pragmatica. frumen. Col.e 1. ex n.o 84. Rodericus Alvarado lib. 4. de Conjectu. mente C. fin. n.o 9.

N.5. Rursus ett pro nobis ego etiam induco illam eandem Bar. doctrinam cui Contraria opinio innititur et cuius meminimus S. n.o 1. tradenttis in L. post morttem ff. de adoption. posse aliquem venire contra propriam factum quoties L. reddit actum nullum et inefficacem gratia et favore facientis sicque Immola in L. Atilius ff de donation. Receptus Sr Jass. in L. si donation. n.o 7. C. de Colla. et Baoza. d. C. 34. n.o 3. resolvitt posse donattorem revocare donationem nullam propter defectum insinuationis, ett si cum juditio adverttas facile deprehendes ex serie ett Conttextu. d. Pragmatic. et regiez L. prohibitionem illam immensę et excessivę dotis introductam fuisse gratia ett favore ipsorum parentum ne immensis et excessibis dotibus filiabus assignatis Pauperes fiantt et in egestatem re-

ducantur ut illustrem aut divitem Maritum quærant filiæ, hancque fuisse Causam finalem Regiæ illius prohibitionis ego contra omnes demonstro tam ex verbis proemialibus S. perpensis quam quia bene appelatur dos excessiva quæ pro pius sic dicitur prout refertur ad Patrem quam vis ex avidentia et respectu aliorum filiorum dicatur inofficiosa arg.° L. 2. C. de inofficiosis donationibus. et tamen si prohibitio respiceret favorem aliorum filiorum statim apelaretur inofficiosa ut in L. 27. Tauri. L. 3. tt.° 8. lib. 5. Compila, quibus etiam suffragatur quod in toto illo Regiæ Constitutionis contextu nulla fit mentio filiorum, neque consideratur incommodum quod eis infertur ex immensa et excessiva Constitutione dotis, ac id totum ad Parentum Causam potius referatur quibus priora illa verba consulere voluisse agnoscit Evatienzo gl. 2. n.° 4. ad d. L. 1. tt.° 2. lib. 5. Compila idque evidentius apparet quia Carolus Cæsar præcipit intueri et inquiri redditus Paterni Patrimonij quod nullo alio pertinet quam ut Parentibus consulatur ne egeant atque ad hanc unam solidam et verissimam rationem afirmare ausim probandam esse sententiam earum qui existimant

posse Parentes sine metu dictæ prohibitionis relinquere filiæ intestamento aut ultima voluntate ratione dotis suorum bonorum quod optaverit intra metam tamen tertij et quinti estque ratio impromptu quia exitus talis dotis Constitutionis excurrit in tempus mortis ex l. 4. in fi ff. de adimen. Lega. C. cum martha. de Celebratione Missarum et in consequens in tempus in quo cessat ratio prohibitionis sive paternæ egestatis, non aliter quam in donatione inter Conjuges durante matrimonio prohibita, permissa vero Causa mortis aut in testamento facta propter illam elegantem rationem l. si cum servum 10. versiculo ultimo cum duabus sequentibus l. cum hic status 33. versiculo ait Oratio ff. de donation. inter virum quod tamen non esset admittendum si ratione et favore aliorum filiorum talis dotis Constitutio interdiceretur sicque docet Baeza d. tit. C. 20. et Roxas de Successionibus C. 3. n. 40. Gutierrez de juram. 1. p. C. 59. n. 15. Ayora. de partition. 2 p. q. 2. et eo non relatto defendit Matienzo ubi S. contra Avendanum qui ad hunc quoque

Cassum prohibitionem extendebat 1. p. C. de exequen. Ma-
manda. C. 14. n. sub n. 8. quare valeant illi qui popula-
riter docent illam prohibitionem factam gratia aliorum
filiorum in quo errore est Baeza ubi S. C. 2. Tellus
Ferdinandes et alij in L. 26. Tauri quos probat Joann.
Roxas in epitome Successionum C. 3. n. 27. nec discrepat
Mattienzo ubi S. gl. 4. — — — — — — — —

N. 6. Neque huic nostrae verissimae Sententiae refragantur
argumenta in Contrarium relata S. n. 1. in fi. inter
quae illud praecipuum videtur quod deducitur ex illis
verbis. Loque mas dicre lo aya perdido y pierda; quae
referuntur ut illi videtur ad Patrem Contemplatione
filiorum quibus illum excessum amplicandum contendunt
arg. L. post Legatum 5. §. amittere ff. de his quibus
ut indignis cui adde Peraltam in L. 1. n. 56. ff. de lega.
2. et propterea si Pater amisit et quaesitum fuit filijs
non poterit ipse revocare arg. L. petto 71. §. fratem ff.
de Lega. 2. et in simili ex Tiraquel. de retractu linagis
§. 26. gl. 2. n. 8. resolvit Molina lib. 4. de primogen. C. 1
n. 22. nam respondit Baeza d. tit. C. 36. n. 4. avi pi
illa verba in genero au filia cui dos fuit Constituta

id que multis rationibus suadere conatur, sed frustra est, ñ, per quam dura interpretatio, et quę vim infert plano et aperto illorum verborum sensui, quę ad Patrem proculdubio referuntur prout simpliciter accepit Matienzo ad d. L. 1. gl. 4. ideoque longe verius est, quod et Bauza ubi S. in principio tentauit verba illa comminatoria esse et ad formidinem, et terrorem potius scripta, qua ut Parentes amisisse multarent, et ut ostenderent enixam prohibitionem, neque in alio sensu fuisse usu recepta, memini me accepisse a D. Gamboa. grauissimo, et doctissimo amplissimi Consilij Regio Senatore. Neque ille §. amittere quidquam te debet mouere, quia tantum probat filio non autem fisco legatum aut commodum esse aplicandum, quod fuerat relictum in utilitatem ipsius filij quod tamen hic locum habere non potest, cum verius sit versari ipsorum Parentum fauorem non filiorum. — — — — — — — — — —

N. 7. Denique non obeiit d. ultima §. si a Socero ff. quę in fraud. Creditorum ubi ea ratione dos genero constituta a Socero fraudatore cessante fraude ex parte generi per alios Creditores non reuocatur quia certissimi juris

est, posse debitorem facere deteriorem conditionem priorum creditorum personalium per cumulum aliorum creditorum factum x.a L. 1. Col.a 2. versiculo ex contrario aut ff. de separa. quia cum omnes personales creditores simul admittantur, et veniant in tributum sine aliqua temporis prerrogativa ex L. pro debito C. de bonis author. iud. L. si procuratoris 5. §. plane ff. de tributis L. 11. tit. 14. p. 5. et gener creditor quidem fiat ex tit. onoroso, quando ei dos constituitur aut promititur debuit concurrere cum alijs creditoribus soceri ex d. Reg.a quod si prevenit eos et sibi iugilavit in ex actione, utique retinebit ex Reg.a L. Pupillus 24. ff. que in fraud. creditorum et ideo alij creditores ab eo revocare non possunt, et multo minus ipse socer qui dotem constituit, quia illa dotis constitutio, aut quelibet alia donatio non prohibetur favore ipsius debitoris sed potius suorum creditorum in hunc sensum ut alienatio non sit nulla ipso jure ut in proposita nostra specie, sed potius ut creditores, si debitor solvendo non sit, possint revocare ex §. item si quis in fraudem institu. de action. atque ita intelligo L. si creditoribus C. de servo pignori dato L. 4. C. de R.

uocand. donation. att in nostra questione ipsa dotis Constitutio nulla est ipso jure propter Lis prohibitionem in ipsius Parentis utilitatem inductam, et hec verissima inter pretatio illius §. si a Socero quem parum feliciter intellexerunt Baeza ubi S. C. 32. ex n. 7. et infiniti relati per Mation. ad d. L. 1. tt. 2. gl. 4. n. 4. et ad L. 3. gl. 6. tt. 8. lib. 5. Compila. — —

N. 8. Ex quibus omnibus suis observatis evidenter ut opinor demonstratum est in Specie d. Pragmatice, et Regie L. posse Patrem qui in dottando, filiam metam pre finitam Contempsit Revocare talem dotis Constitutionem et in Consequens multo magis in illo excessu apponere nobas leges, et Conditiones ex L. titia 87. §. Lucius ff. de Lega. 2. sic limitata Reg.a nostri tex. in donatione que licet perfecta sit, vel traditione, vel speculatione aut pacto tamen propter juris Rationem potest Revocari, ut accipiat et admittat nobas Conditiones ut aut valeat ex nunc id est ex testamento si in eo fuerit moderata licet a principio non valuerit arg.o L. juris gentium §. adeo D. de pactis in simili

ex L. tribunus 21 versiculo cum aliquis ff. de testam. militis ubi Acurs. verbo signaverit similia jura citatt, attque non despero me aliquando viris doctis persuasurum in eo casu minime posse alios filios testatoris eosdesque fratres sororis ultra metam Legis dottatę revocare a sorore talem dotis constitutionem quam pater testamento novas addendo aut sub taci turnitatte nihil reclamante defuncto aprobasse et confirmasse videtur arg. L. donationes quas parentes C. de donatio. inter virum. ~ — — — — —

N. 9. In tex. verbo perfecta donatio.

Triplicem perfectionem contractus agnoscit Bal. in L. 2. n. 1. C. qn, licatt ab emptione disced. explicat Petrus Rebufus en L. ędificia 139. §. perfecisse pag. 711. in fine de verborum significatione et admotasse videtur Acurs. in L. 1. verbo perfecta C. de peric. et comm. rei venditione cui adde Reminal. in §. 1. n. 7. institutis de donation. Covarr. practica. quęstio. C. 3. sub n. 6. tunc que dici contractum perfectum docett Bar. in L. is qui Reipublicę n. 3. ff. ex quibus causis maioribus attinet ad

^ qñ, observatta est forma a jure perfinitta quod autem attinet ad regulam hujus tex. perfectam donationem intelligi volo, qñ, non potest revocari ex voluntate donatoris ex L. non videtur 32. ff. de donation. Causa mortis docet Signorolus de homo Deis Cons. 8. est ex alijs Tiraquel. lib. 2. de Retractu §. 2. gl. 1. sub n.º 9. revocari autem non potest donatio ex sola voluntate testatoris seu donatoris quoties traditio rei donatæ fuit sequta hoc quam si ius antiquum respicias est quo tempore non aliter perfecta erat donatio, quam si donum daretur ex L. ultima §. Lutius ff. de donatio L. 1. bene donatione et traditione C. de contrahenda emptione L. 1. in principio ff. donatio. ubi hæc propia donatio dicitur et in L. Senatus 35. versiculo donatio. ff. de donation. Causa mortis hodie vero jure noviori receptum est auth. Justiniano ut donatio solo consensu donatoris perficiatur, hoc est sine traditione, aut stipulatione ut in §. 1. versiculo perficiuntur instit.s de donation. L. Si quis argentum 35. versiculo si autem C. de donatio. idque multo magis

admittendum est propter L. 3. bene, como quiera que parezca, que uno se quiso obligar. a otro quede obligado tt.º 8. lib. 3. antiqui ordinament. hodie extatt L. 2. tt.º 16 lib. 5. Compila ex qua parte probatur opinio Acurs. verbo manifestauerit in d. versiculo perficiuntur, quam etiam jure communi veriorem et magis receptam testatur Pinel. in L. 2. C. de rescind. en. Venditione 2 p. C. 3. n.º 30. Oroszius in L. juris gentium §. quinimo n.º 61. ff. de pactis, quam uis contrariam cum infinitis probet Joann. Marc. Aquilinus in rubrica ff. de verborum ex n.º 57. Riminal ubi S. n.º 247. Camilus Plautius lib. 6. de verborum obliga. C. 8. dicetur itaque donatio donatio perfecta in eum sensum ut reuocari non posit, et ut conditiones non accipiatt ubi primum qui liberalitatem, et munificientiam exercet uoluntatem suam et consensum manifestauerit ex d. §. 1. versiculo perficiuntur d. L. si quis argentum §. si autem ex quibus iam hodie inter pretationem accepit regula hujus tex. ut hic obseruatt Acurs. gl. 1. et intelliges L. 3. C. de contrahend. empt. ubi repetit Acurs. verbo perfecta receptus a Bal. et alijs sin Riminal. ubi S. ex n.º 11.

Et magis intelliges qn̄, dicatur donatio perfecta in L. si donationem 5. in L. Velles 6. ff. de Revocand. donation. quod non obscure probat Regia L. 4. versiculo e quando la donacion tt.º 4. p. 5. ut bene cum judicio perpendit Greg. gl. 1. observans necessarium esse ut perfecta dicatur donatio in proposito hujus Regulæ acceptionem, sive acceptationem donatarij quod et probat L. absenti 10. ff. de donation. L. qui absenti 38. ff. de adquiren. posse. non obstante nova Constitutione d. L. si quis argentum et d. L. 3. antiqui. ordinam. et d. L. 2. nove Compila. quod præter Gregori ubi S. defendit Couarr. lib. 1. variarum C. 14. n.º 12. et cum Avendaño Recte contra alios probat Molina. lib. 4. de Primogen. C. 2. ex n.º 57. cum sequentibus ut latte scripsisti S. ad L. quoties ex n.º et adde quæ scribes ff. n.º 11. et ideo eadem Ratione qua potuerit donator Revocare antte quam donatarius acceptet sive admittat donationem, potuerit multo magis adijcere Conditiones. — — — — — — — —

In eod. tex. verbo: Conditiones.

N. 1. Hoc Sermone non tantum comprehenditur futurus eventus in quem donatio confertur ut in §. sub Conditione instituit. de verborum L. unica §. sin autem aliquid sub Con

V.e omnino Peralt. in L. 3. §. qui fideicom. m. ex 55. D. de hæred. instit. et quæ in alle-at. de dona. Agustini de Morales art. 2.

dittione C. de cadu. tollen. L. cedere diem 213. ff. de verborum significatione ett scripsisti S. ad R.am C.3. de Conditione, sed ettiam intelligimus onera, sive gravamina, Leges, aut Pacta, ett etiam modos, ut in L.1. 2. et 3. S. eod. L. eo lege C. de Conditione ob Causam L. legem 9. S. de donatio L. ea Conditione 14. C. de Rescin. venditione L.2. C. de pactis inter emplo. intelliges L. societatte 77. ubi nottatt Acurs. gl.1. ff. pro Socio L. si debittori 7.a bene ea conditione pactoque C. de pactis. ubi latte prosequuntur Jass. ett Alcia. lattissime Rebufus in L. conditionales 54. ff de verborum Significatione Tiraquel. de Retractu. Conven. §. 2. gl.1. n.o 76. ett cum Baldui. de Condition. C.1. ett alijs ad interpretationem hujus tex. observasti d. C.3. n.o 1. ett d. L.1. n.o 7. versiculo neque te moveatt S. hoc titulo. — — —

In tex. bene: postea non capit.

Hic quærere oportett an melioratio facta inter vivos de tertio bonorum præsentium et futurorum possit postea diminui si alter in Quinto ita ut prius detrahatur quintum.

N. 11. Hæc dictio postea denotatt actum perfectum et non pendentem sive ex Alveri n.o 4. in L.1. §. Quis præsens de verborum obliga ex L. nam et postea 9 de jurejur. L. si quis postea 7. de judit. nottatt Tiraq. lib.1. de Retractu. gl.11. §.1. n.o 50. et in L. si unquam. verbo postea C. de Revocand. dona. accuratis. Petrus Rebufus in L. labeo 14. §. ittem si dominus pag. 138. cum sequentibus de verborum Significatione unde eritt Sensus hujus tex. donattio post quam ett perfecta, ett non pendett, Conditiones

non admittit, sed cum hæc dictio ambiguæ sit significationis quod aliquando modicum sæpe longum intervallum demonstrat ut latte probat Rebufus relatus dubitari merito potest an si statim est in continenti, et modico interjecto intervallo post perfectam donationem possit donator novas leges et conditiones aponere invito et reluctante donatario et tamen Socinus (ex facto Consultus) respondet Cons. 66. lib. 1 recte ponere cui subscripsit Ripa lib. 3. respons. C. 1. n. 9. quos sequitur Covarr. lib 1. variarum C. 14. n. 1 novissime Petrus Ancara. lib. 3. fami. quæstionum C. 52. quæ sententia solet eo arg.° probari, quod quæ in continenti fiunt inesse contractui, ab initio creduntur ex L. si apud 3. C. de edelitijs action. L. bonæ fidei 13. L. pettens 27. C. de pactis tex. optimus in L. Lecta. 40 versiculo dicebam ff. si certum petta. ubi Acurs. verbo stipulationi regulam constituit quam bene præter alios latissime prosequitur Bolognetus ex n. 34. utiliter Tiraq. multa aferens lib. 2. de retractu §. 1. gl. 5. et ind L. unquam verbo postea et explicat Baconius lib. 5. declaration. c. 65. n. 12. et ad praxim deduxit Mirandulanus de adipiscenda possessione n. 85. et 408. et tamen in continenti fieri dicuntur, quæ etiam post perfectum modo tamen intervallo interjecto fiunt ex L. 1. §. si ita legatum versiculo ego putto ff. ad L. falcid. L

quod ait L. ex. 23. §. quod ait L. ex. ff. ad Leg. Juliam de adulte. quę tamen juris arg.ª me non multum mouent quia Socini Senttentiam minime possunt probare j. quem ut ejus Asaeclas secure Resoluo in Specie hujus tex. in iutto et contradicentte donattario minime posse donattorem iam perfecte donatti et absolutte onus aut Conditionem adijcere etiam si stattim protinus ett incontinenti faciat ut ex fundatta juris prudentia defenditt Sarmien. L. 16. de Redditibus 1. p. C. 4. n.º 10. perpendens naturam dicti postea declarattam de inceps ab ejsdem imperattoribus hic bene post aliquantulum temporis, quę nullum intteruallum etiam modici temporis (quę nullum intteruallum) admittit, est que elegans tex. in L. quamuis statim pęnitteatt C. de transactio. L. non idcirco 12. bene licett in Contin enti penitteatt C. de contrahen. emptione, quę jura pręter Sarmient. ubi S. Considerat Conanus lib. 5. Comenta. C. 6. n.º 11. sic que verissime intelligo C. verum 4. bene donum postea Reuocari non potest de Condi. Appos. id etiam si stattim ett in contin entti penitteatt fattta traditione, aut altter donatione perfectta et huic verissime nostri tex. intter prętatione ad stipulati. efficax argumenttum nam si mili quo temporis momentto donattio perfectta dici potest quam iam est abso-

lita et non pendens in ipso pertinet ad Regulam hujus
tex. ne aliter Revocabilitas aut stabilitas donationis tem
pori tributae contra Regulam L. obligationum 43. §. placet
de obliga. et ea quae ad illius inter pretationem scripsisti
S. ad Ripam C. 4. de tempore incepitque ubi contra sen-
su donatoris, et acceptione donatarij perfecta fuit non
posse Revocari aut minui sine voluntate donatarij ex
Regula L. sicut C. de actio. L. velles 6. J. de Revocand. do-
nation. L. 1. C. quod liceat ab emptione L. 3. C. de Re-
scinden. etiam si sit in continenti secuta poenitentia
ex d. L. non id circo. — — — — —

N. 12. Neque contraria argumenta aliquid urgentque
praeter quam quod sunt Referenda ad pacta quae fiunt
in continenti et in consequens ad conventionem prece-
dentem ex utriusque partis Consensu aliter enim pacta
non essent ex L. 1. in principio de pactis L. 3. de pollicita-
tion. cum tamen nos loquamur quando donatarius
Relutatur, et contradicit; debent etiam procul dubio in-
telligi de illis pactis, quae adijciuntur in eodem contractu
sive in continenti id est durante adhuc contextu, et progressu
negotij et sub una eademque scriptura et instrumento
uti in L. letta aliter enim necessario fieret quod est
omnino absurdum ex pacto nudo nasci actionem contra

juris principium sæpe repetitum in l. juris gentium §. quin immo cum quattor sequentibus, et quod non minus tur pitter afirmattur posse quemlibet a contractu iam perfecto recedere statim cum potuisset et a principio non consentire argo. d. l. sicitt. - - - - - - - - -

Eademque intter prætatione accipio ß quod contrahentes conveniunt l. pactta conventta 72. de contrahend. emption. ubi ideo pactta quæ adijciunt aliquid empti: ex intter vallo conventta inesse non credunttur quod ut in exemplo bene adjecto aparett fieret necessarium ut ex pactto nasceretur actio quod vero detrahitt, ut ne vendittor ad duplicem cautionem teneatur ideo inesse dicitur contractuique cum tamen possit considerari in persona vendittoris volentis pacti exceptione emptorem agenttem de evictione repellire nihil mutatur de natura pacti, quod licet non valet ad agendum proficitt tamen ad excipiendum ex d. l. juris gentium §. igitur nuda idque, n, mirum est quod J. C. insinuatt in d. l. juris gentium et idem responsum scio ett Papinianus in d. l. pactta versiculo sed quo casu agentto uti magno juditio bene explicuit Corra. licet ut novum tradatt Revardus lib. 2. Variarum. C. 1. n. 13. alitter quamvis sentiatt Cuia. lib. 2. observationum C. 15. et lib. 14. C. 28. quem tacite reprehendit Othoman. q.m illustrus C. 36. quod adde d. l. pacta et Anto. Contium lib. disputa. C. 17. -

N.º 13. Minus prætterea te moueatt d. L. quod aitt Lex. 27. §. quod aitt Lex de adultterijs ubi quod fitt in conttinentti inttelligitur fieri uno ictu ett eodem Conttextttt nam illa propositio pottest pro nobis Sattis inducī quia J. Consultus inttelligitt quoties actus adhuc pendett ett (ut dici solet) est in fieri et quando partte non dum habuerunt actum pro perfectto ett tunc dicitur fieri in conttinentti hoc est una et eademque conttinenttia ett actus continuatione utt in L. Continuus 127. de verborum obliga. quod ego libentter admitto inde obseruans posse donattorem condittiones, ett grauamina apponere quoties licitt consenseritt ett rem donattam tradideritt, quam et donatarius acceperitt itta tamen ut ex his quæ geruntur ett ex uerbis ett animo donattoris colligi possitt adhuc superesse aliquid quod dicatt aut faciatt donattor quodque certta lege difiniri non potest, satius eritt adjudicanttis arbitrium Rijcere argº Legis 1. de jure deliberan. qui pro sua Religione ex uarijs Circunstantijs ett conjecturis existimauitt, an donatio fueritt habitta pro perfectta à donattore quando Conditiones adjecitt multtis exemplis in simili Colliges ex Menochio lib. 2. de arbitrarijs ex casu. 16. usque ad 34. et ex Mirand. ulano ubi S. de adipiscenda. nº 408. ut sic obitter intelligas

L. 17. Tauri ubi (saluo sino reseruare enel mismo contrato hodie L. 17. tt. 6. lib. 5. Compila. et L. 44. Tauri. quæ extat L. 4. tt. 7. eod. L. 5. bene sino reseruasse ael tiempo que lo hizo ubi itta demum potest Pater reuocare donationem filio factam sequtta traditione uel tempore contractus vel in ipso contractu talem facultatem sibi reseruassett reuocandi aut adijciendi nobas LL. aut Conditiones et tamen Castillo in d. L. 17. probattus a Matienzo in d. L. 1. gl. 10. docett in ipso contractu reseruare quando in ipsa scriptura uel instrumentto donationis Pater talem conditionem adijcitt, qui debiussett cittare tex. in d. L. lata in principio conjunctto uersiculo dicebantt si certum peta. ~

N. 14. Ergo resoluendum est ex S. adnotatis et ex regula mi tex. minime posse donattorem iam perfectæ donationi nobas LL. aut Conditiones adijcere inuitto et reluctantte donatario quin immo etiam si consentiatt eas non capiet perfecta donatio, ut sub obscure uoluitt Acurs. Tiraq. lib. 2. de retractu in fine n. 106. et sequitur Burgos de Paz. Cons. 26. sub. n. 3. quæ senttentia illa habett rationem, quod res iam est perfecta nec supers cui pactum possit cohærere habettque elegantem sensum hæc traditio non enim inducitt donattario non posse obligari ex pactto conventto post donationem perfectam, sed illum modum adjectum non reddere illam donationem iam factam

modalem est ideo ut mihi videtur licet quamvis Legatarius non adimpleverit talem modum licet possit cogi ad implementum tales Conditiones non tamen fiet locus Revocationi L. ultima de Revocand. donation. neque conditioni aut utili in rem actione L. 1. et 2. §. hoc titulo ut confirmabis ex Marco Aquilino in L. 1. §. qui praesens n. 43. ff. de verborum, quamvis in his terminis contrarium doceat Soci Cons. 66. n. 1. 15. et 16. cujus Sententiam constanter tuetur Joann. Petrus Ancarra lib. 3. quaestionum famil. q. 52. n. 20. quorum argumentis satisfacies ex scriptis. n. 11.

N. 15. Erit in omnino observandum ad exactam hujus Legis explicationem ut quamvis donator non possit adjicere novas Conditiones aut modificare iam factam donationem poterit tamen obscura donationis verba declarare quia qui declarat nihil de novo facit sed qualem animum habuerit, manifestat L. haerides 21. §. sed si post factum de testam. quam Regulam latte Tiraq. in L. si unquam verbo libertis ex n. 13. C. de Revocand. donation. Cephalus. Cons. 441. lib. 3. et Pelaez de Maiora. 1. p. q. 4. et ita in specie hanc L. perfectam explicat Socinus Cons. 126. lib. 3. n. 4. Curtius Junior Cons. 56. n. 10. ex alijs Burgos de Paz in proaemio Legum Tauri n. 309. et 314. Cefalus. Cons. 441. n. 3. Alvara lib. 2. de Conjectur. mente C. 2. n. 10. et 12.

Quibus Suffragatur egregia Bar. doctrina in L. ab exe-
cutore de appellation. docentis Judicem qui non potest
mutare Sententiam difinitivam postquam prolata est
ut in L. quod iussit 1. L. judex ss. de re judi. posse eam
declarare propter illam Regiam d. §. si post factum et se-
quitur Curtius ubi S. n. 10. ubi alia inducit argta, atque
hec quidem declaratio per donatorem facta perfecta
iam donatione trahetur retro ad tempora donationis argo.
C. cum tu. 5. de usuris tradit in proposito Bocrius decis.
172. n. 16. latissime Peralta in L. unum ex familia §.
si de falcidia ex n. 9. de lega. 2. — — — — —

N. 16. Denique ex hoc tex. probant satis efficaciter quod Averda.
tradit de exequendis mandatis. 1. p. C. 12. n. 20. ut quam-
vis in arbitrio et voluntate Regis Constituta sit agro
rum, et terminorum, divisio ut tradunt omnes per
tex. bene in L. unica C. de metropoli. Beryto. L. 11. et Regia
L. 2. versiculo otrosi solo es poderoso tt. 1. p. 2. ubi Lupus, in
verbo de partir. tamen postquam assignatio facta est, et
termini Opidis sive monicipijs traditi, quia donatio efficitur
perfecta ut S. explicati, et jure quesitum est iam Pupillus
non poterit res, nec revocare, nec modificare talem assigna-
tionem permittendo ex suo privilegio alijs monicipijs in illis
agris ius pascendi, aut ligna faciendi, aut aliam servitutem

imponendo ex Regula hujus tex. est L. id quod nostrum de Reg. jur. est quia oportet beneficium Principis esse ni sturum ex C. decet 16. de Reg. jur. in 6. est ita post Avendanum docet Aviles C. 24. pretorum gl. 1. n. 8. Mexia ad L. Toletti 9. Portius 2. fundam. n. 50. Alvarus Vaez lib. 1. de jure emphiteutico q. 8. n. 40 Pelaez de Maioratu. 1. p. q. 26. ubi bonas LL. Regni perpendit est ego soleo considerare L. 4. versiculo y mandamos tt. 10. Libro 5. Compi. nec obstat L. qui fundum de omni agro deserto lib. 11. que nihil in contrarium probat, quod bene controvertat Platea, quia bene auferuntur predia possessori, quia non observavit Leges et Conditiones optionis sin quas tenebatur admitere agros steriles, si volebat fertiles et ex alijs aliter satisfacit Paz Consilio 29. ex n. 59. Nec obstat etiam L. 15. bene el Rey la pueda revocar) tt. 10. L. 1. 5. Compi. quia intelligitur de rebus Corone Regie a Rege donatis contra omnium LL. prohibitionem et ideo non mirum si possit revocare. Xa. ea que S. scripsisti ex n. 2. et quando Princeps possit revocare perfectam donationem prosequitur Burgos ubi S. omnium latissime Matienzo ad L. 15. ~ ~ ~

S. tex. in L. si hoc titulo. bento ad similitudinem Legati.

Nempe relicti sub conditione si morte Patris sui juris

afectta fuerit Legattaria, quę impletur in eman
cipatione ut in L. si itta 25. ff. quando dies legatti cedat
sicutt econverso condittio emancipationis in mortte
Patris ex ttex. insigni in L. mulier 22. in principio ff.
ad Trebell. ett in deportatione probatur L. 3. §. de insti.
et substi. cui omnino adde Costa. in L. qui duos §. cum
in bello gl. verbo bona n. 9. ff. de Rebus dubijs Sarmi.
ubi S. ex n. 18. ett in quocumque casu per quem filia
efficitur sui juris probatt is tex. bene quocumque mo
do inde docens Bar. post Acurs. ett alios antiquiores
nihil referre quod ex ęqui pollenttibus fiatt aut cum
habens efectum non esse curandum de modo ut idem
Bar. observatt in L. 1. ubi Bal. et Sass. n. 11. ff. de Liberis,
ett posthumis Peral. in R.a de hęred. insti. n. 73. Pelaez
de maiorattu 3 p. q. 18. n. 2. lattissime Fran.cus Matienzo
lib. 11. de Conjecturis tt. 16. ex n. 8. Baldui. lib. de Condis. C. 11.
Nicolaus Everardus in topica legali loco 55. ab ęqui pollen
tibus — — — — — — — — —

Sed tunc non leuitter nos permittit ett urgett quod vulgo
dici solett Condittiones esse necessario implendas in specifica
forma ex L. qui hęredi 44. in principio et in L. Mevius
54. de Condittion. et demonstration. quod dicterium late
sequitur Matienzo ubi S. Pelaez d. tt. 1.a p.e q. 51. n. 26.

ut latte coercet et extendit Joann Gati. Regula 82
quam dificultatem ut declinet interpretes varie
eam vexant: sed tu resolve voluntatem habentium
magis quam rigidum verborum sensum inspici
portare potiorem quam esse mentem, et voluntatem
quę interdum aliud volunt quam verba subierantur
ex L. scire oportet 15. §. aliud ff excusatione tutorum
et inducere poteris L. Reg.a in Conditione 19 L. cum vir 25.
ubi elegans scribitur ratio ff de Condition. et demonstra.
et intelliges L. si fundus. 13. cod. tt.o et habes hic tex. opti
mum in d. L. similiter et Legibus in principio Citatis
Neque te moveat d. L. qui hęredi. cum d. L. Mevio quia
bene non cogitur hęres dare servo propter rigidam Condi-
tionum, sed potius propter rationem bene scriptam quia
quę facta sunt, non transeunt ad dominum ut in §. sed
cum factum inst.a de inutilibus cui adde Tiraque. tt.o 1. §. 26.
gl. 1. n.o 54. et qui eleganter explicat Donel. in L. servus 62.
n.o 6. de verbo. Cona. lib. 2. Comen. C. 3. n.o 6. et ideo non potuit
hęres satisfacere aliter quam dando servo propter ra-
tionem d. L. Mevius in specie autem hujus tex. et similium
cum ea fierit mens donatricis ut excluderet regulas
juris, quę Patri deferentur, adquisita per filium

itta ut filiæ, sive donattarijs Consuleretur ett talis uolun
tattis exittus inspiciat in filia efectta sui juris nihil
intter esse quomodo id eveniatt iuxtta donatricis uolun-
ttattem ut expliatt Antto. Costaneus lib. singu. questiõn.
C. 20. n. 11. quem adde d. L. quo hæredi simul et Baldui.
latte expliantem d. C. 11. ett omnino uide Marcum et
quil. in L. Gallus §. ett quid si tantum versiculo sed eto sen
tentia L. Veleiæ ex n. 9. usque ad n. 16. ett bene Soci Junio.
ex n. 23. ett 59. Costam. 5a. p. ex n. 3. ubi idem adnottasse
uidettur quod Costa. iam relattus et antte eos Alex. Cons. 137.
lib. 2. ex quo ett alijs hunc tex. itta accepit Petaez de Maio-
rattu 2 p. q. 4. illation. 8. ex n. 13 intelliges etiam L. 5. ver
siculo con ette Caso. tto. 4. P. 5. — — — — — —

In tex. bene: filiæ in potestate Patris Constitutæ donaverit.

Vide ex hoc tex. posse matrem donare filio cum ta
men id Patri per missum non sitt jure Communi si
tamen filius sitt meus pottesttatte ex L. 2. ubi Acurs.
ett reliqui C. de in officiosis donationibus in L. cum
de bonis S. de dona. in L. donationes quas Parentes
C. de donatio. intter viuos in L. Pomponius cum alijs
infinitis ff familiæ erciscundæ quod ad Patriæ potes
tatis rationem solett referri propter quamquod, quod

queritur filius fami. patri parat iuxta jura vulgaria haneque regulam latte de dux erunt Duñas pag.ª 223. Matienzo ad L. 1. tt.º 6. gl. 3. lib. 5. Compila. quę ratio cum in Matre cessetur, quę filios in potestate non habet ex §. fęminę insti. de adoption. in L. nulla femina ff de suis, et legitimis. utiliter potterit filio donare ex hoc tex. cuius debuit meminisse Anto. Gomez id secure resoluens lib. 2. variarum C. 4. in fi. et satis probat ex pluribus Legibus Regijs statim referendis id quod generaliter probat L. uelle. C. J. de Reuocand. donation. ubi illud additur posse uxorem sine licentia maritti donationem facere sive filio sive extraneo quod totum jus commune hodie conturbatione uidetur jure nostro hispanico sin quod inter etiam uidua donattionem conferens in filium potteris eam reuocare nisi sequtta fuerit traditio vera, vel ficta, aut celebratta fuerit ob causam onerosam ob fauorem tertij ex L. 17. Tauri. bene quando el Padre, o la Madre et in L. 1. tt.º 6. lib. 5. Compila. item et itta demum potterit donare filio vel extraneo uxor si licentia, et consensus maritti procedatt ex L. 55. Tauri in L. 2. tt.º 3. lib. 5. Compila. id quod omnes resoluunt ea moti ratione, quod ex illis constitutionibus uxor prohibitta sit contrahere sine licentia

tia maritti ett in consequens donare quia sin opinio-
nem Acurs. in L. juris gentium in princi pio ff. de
pactis, quam resolvisti S. ad L. 1. n. 15. donatio saltem
in genere sumptta inter contractus numeratur, qua
ratione statutum prohibens uxori contrahere sine licen
tia viri accipitur, etiam debere in donatione; resolvitt
Favianus de Montte ttt. de emptione. 4. p. q. 22. n. 21. et cum
multis Marcus Aquilinus in rubric. de verborum obliga.
n. 68. ett in nostris tterminis post Tiraquel. et alios com-
munem opinionem traditt Joann. Stephanus Lambertens.
lib. de contract. mulierum. §. in ultimis voluntatibus
gl. 23. n. 2. ett 11. ett in gl. verbo finis q. 31. ex n. 109. ett Post.
Antto. Gomez in L. 3. Tauri latte Vaeza de non melio-
randis filiabus C. 11. Joannes Matienzo in d. L. 2. gl. 1. ex n. 2.
Pelaez. de Maioratu 4. p. q. 1. Limittatione 3. Molina de pri-
mogen. lib. 2. C. 9. n. 3. Joann. Gutierrez de juramentto
Confirmattorio 1. p. C. 1. ex n. 83 et C. 13. n. 4. et quamvis
illa ratio communis (quod) opinionis quod app.e Contrac-
tus comprehendatur donatio, ett quod prohibitto genere
censeattur prohibitta species ex L. filiusfami. 7. versi
culo pari autem ratione ff. de donation. cum alijs om-
nino tuta non sitt propter opinionem eorum quam

nos sequti sumus in L. 1. §. n. 15. qui existimantur donationem ad contractus non pertinere tamen ex mente Regiarum Constitutionum id facile debet admitti quia illa prohibitio introducta est in fauorem mariti cui lex uoluit consulere ne forsam maius incommodum uxor bona contrahendo alienaret, et multo magis donando quia constat dotalium bonorum fructus competere maritto pro oneribus matrimonij ex L. pro oneribus C. de jure dotium in L. 7. tt. 11. p. 4. hancque esse Germanam et veram rationem hujus prohibitionis latte inducit Baeza d. C. 11. Matienzo ubi §. n. 10. et ad L. 1. gl. 1. tt. 3. lib. 5. Compila. et quia iam pro forma requiritur ut licentia Mariti precedat in contractibus uxoris aqua non licet recedere ex regula L. cum hi §. Pretor ff. de transaction. Qua ratione idem resoluendum erit in donatione causa mortis ut bene resoluit Couar. in Rª de testamentis. 3. p. n. 12. Anton. Gomez lib. 2 variarum C. 4. n. 16. qd qd controuertatt cum Greg. Lopez Matienzo d. L. 2. gl. 1. n. 2. tt. 3. lib. Compi. et est magis vera et communis sententia.=

A PARIS CHEZ LES ASSOCIÉ LIBRES

